Biblioteca Polirom
PROZĂ XX
Colecţia BIBLIOTECA POLIROM este coordonată de Bogdan-Alexandru Stănescu.
Iris Murdoch, *The Sacred and Profane Love Machine*
Copyright © Iris Murdoch 1974
All rights reserved
© 22010 by Editura POLIROM, pentru prezenta traducere **www.polirom.ro**
Editura POLIROM
Iași, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
București, B-dul I.C. Brătianu nr. 6, et. 7, ap. 33, O.P. 37;
P.O. BOX 1-728, 030174
Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
MURDOCH, IRIS
Mașina de iubit, cea sacră și profană/ Iris Murdoch; trad. de Virgil Stanciu.
— Iași: Polirom, 2010
ISBN 978-973-46-1733-3
I. Stanciu, Virgil (trad.)
821.111-31 = 135.1
Printed in ROMANIA
Iris Murdoch
Mașina de iubit, cea sacră și profană
Traducere din limba engleză și note de Virgil Stanciu
POLIROM 2010

Iris Murdoch (1919-1999) s-a născut la Dublin, dar și-a petrecut copilăria la Londra. Studiază limbile clasice, istoria antică și filosofia la Somerville College, Oxford. Între anii 1948 și 1963 ţine prelegeri de filosofie la St. Anne College, Oxford, după care se dedică exclusiv scrisului. În 1956 se căsătorește cu scriitorul și criticul literar John Bayley, care îi va sta alături până la moartea ei, în 1999. Emoţionanta biografie *Elegie pentru. Iris,* în care Bayley își descrie viaţa alături de scriitoarea atinsă de cumplita maladie Alzheimer, a stat la baza filmului *Iris*

(2001), regizat de Richard Eyre, cu Judi Dench, Jim Broadbent și Kate Winslet. Iris Murdoch a scris douăzeci și șase de romane, printre care se numără *Prins în mreje* (1954), *Castelul de nisip* (1957; Polirom, 2008), *Clopotul* (1958; Polirom, 2002), *Capul retezat* (1961; Polirom, 2007), *Oameni buni și oameni de bine* (1968; Polirom, 2006), *Visul lui Bruno* (1969), *Prinţul negru* (1973, James Tait Black Memorial Prize), *Fiul cuvintelor* (1975; Polirom, 2003), *Marea, marea* (1978, considerat capodopera sa și distins cu prestigiosul Booker Prize; Polirom, 2003), *Discipolul* (1983; Polirom, 2007), *Dilema lui Jackson* (1995) etc. în 1987 i-a fost conferit titlul de Comandor al Ordinului Imperiului Britanic.

Mașina de iubit, cea sacră și profană (1974), distins cu premiul Whitbread, este un roman construit în jurul unor personaje aflate în căutarea păcii interioare, iremediabil compromisă de câte un eveniment brutal. Montague Small, un scriitor de romane poliţiste, este neconsolat după moartea soţiei sale, a cărei fidelitate rămâne sub semnul întrebării. Small își detestă cărţile, iar orice încercare de a-și găsi o ocupaţie acaparantă eșuează, în afara unui interes tot mai viu faţă de dificultăţile cu care se confruntă vecinul său, Blaise Gavender, psihoterapeut amator, și faţă de soţia acestuia. Treptat, Gavender ajunge să-l obsedeze tot mai mult, căci pare să ducă o viaţă dublă, împărţindu-se între familia sa „legitimă” – soţia și fiul său adolescent – și existenţa alături de amantă și celălalt fiu. Incapabil să decidă la ce anume este dispus să renunţe, Blaise va permite acestei situaţii ambigue să afecteze iremediabil vieţile tuturor celor implicaţi.

Pentru Norah Smallwood

Băiatul se afla tot acolo și în seara asta, iar câinii nu lătrau.

David își întrerupse mișcarea cu care intenţionase să tragă perdeaua, acoperind întunecatul amurg, și privi încordat grădina. Băiatul stătea sub salcâm, dincoace de gardul ce despărţea grădina de la Hood House de livadă. Silueta lui era atât de nemișcată, atât de topită în semi-

întunericul pestriţ, plin de pete, al fundalului, încât David s-ar fi aflat în mare încurcătură dacă i s-ar fi cerut să explice cum de putea fi atât de sigur că era vorba de un băiat și încă de unul care nu-și lua ochii de la casă. De fapt, îl mai văzuse o dată pe fantomaticul copil – nu mult mai limpede –, acum două zile, cam la aceeași oră. O siluetă mică, un băieţaș firav, de opt sau nouă ani. De ce nu lătra oare niciun câine?

Cu o smucitură, David trase perdeaua de-a curmezișul ferestrei și aprinse lumina. N-avea chef să coboare și să cerceteze. Perdeaua trasă făcea ca incidentul să pară deja ireal și lipsit de importanţă. O senzaţie pe care o simţea acum mai tot timpul – un soi de vag, dar dureros dezgust amestecat cu lehamite. Se așează greoi pe un scaun și-și îndreptă privirile distrate spre petele ceţoase alcătuite de manualele lui școlare, azvârlite de-a valma pe dușumea. Apoi, cu o mișcare evazivă, involuntară, întoarse iarăși capul spre perdeaua de la fereastră și clipi tare de trei ori.

Tocmai se apucase să scoată supracoperţile de pe toate cărţile. O cutie mare de carton se umpluse aproape de o masă de învelitori multicolore, lucioase, groase, pe care, cuprins de un acces brusc de furie energică, le smulsese, scoţând la lumină scoarţele legate în culori calde și titlurile discret aurite ale volumelor ascunse sub ele. Nu încăpea îndoială: cărţile erau mai frumoase, mai adevărate fără supracoperţi. Montague Small îi povestise cândva cum își sărbătorise a patruzecea aniversare dezbrăcându-și în felul acesta întreaga bibliotecă. „O carte învelită așteaptă să i se întâmple ceva”, îi explicase Montague. David hotărâse să nu-și lase cărţile să aștepte până ce va împlini șaptesprezece ani. Ridică un volum subţire, elegant, albastru închis și-l mângâie ușor. Catul în colecţia „Texte clasice” a Universităţii Oxford. *Excrucior.*

Suferinţa la care se gândea nu era însă agonia iubirii; femeile, cu excepţia mamei lui, firește, nu-i creau încă probleme lui David. Din când în când era bântuit de arzătoare neliniști erotice, bine localizate, de care se

descărca (cu dezgust, nu iară complexe de vinovăţie) în intimitatea camerei sale. Visa la o Mirandă, dar nu apăruse încă niciuna, iar viaţa exclusiv masculină de la școală era total lipsită de obiecte de adoraţie. Îngrijorarea ce-l chinuia era oarecum mai neclară, un fel de teamă că niciodată nu va izbuti să devină o persoană reală. Se simţea obscen de amorf, globular, o creatură în plină metamorfoză târând după ea o formă lepădată pe jumătate. Nici groaza ce-l cuprindea uneori nu-l înviora, căci era tocită, neînsufleţită. Lehamitea și dezgustul făceau ca toate să-i pară răsuflate.

David era un cusurgiu. îl supărau gurile roșii și umede ale câinilor, ca și imaginea mamei lui zâmbind șirului aceluia de clefăitori zgomotoși, îmbălaţi. La masă, nu-i scăpa faptul că din furculiţa tatălui său cădeau bucăţi de mâncare; ele cădeau chiar și de pe buzele sale, ale tatălui, ai cărui obraji se împurpurau acum după al doilea pahar de vin. Spasmele involuntare ale trupului, interiorul lui umed și cleios îi inspirau oroare, îndrăgostiţi! ce se sărutau fără jenă la cinematografii făceau să întoarcă rușinat capul. Dacă ar fi putut, ar fi renunţat total la mineare sau, în orice caz, s-ar fi hrănit numai între patru pereţi, alegându-j cu degetele bucăţele mici și uscate de hrană. îl dezgusta dezordinea murdară din bucătărie. Mama lui care lingea o lingură și apoi amesteca mâncarea cu ea. Bucăţile de grăsime pe care călcâi. Câinii murdăreau toată grădina, oricâtă silinţă își dădea maică-sa, ba uneori chiar și înăuntru, în casă, te pomeneai cu un miros groaznic, ce-ţi tăia pofta de mineare și-ţi spulbera liniștea. Nici măcar nu erau niște potăi simpatice. O lectură prea timpurie a *Câinelui din Baskerville*[1] inculcase în David teama faţă de aceste animale. Se înţelege însă că nu-și mărturisise nimănui frica.

Noaptea visase un uriaș pește albastru zbătându-se în spuma albă a valurilor mării, chiar lângă ţărm. Când peștele se întorsese spre el, deschizind o gură mare și picurătoare, văzuse că în loc de coadă se continua cu

1 Roman al scriitorului britanic Arthur Conan Doyle (1859-1930).

jumătatea inferioară a unui trup de fată cu picioare lungi, care se zbăteau. Se deșteptase îngrozit de un urlet de câine. În copilărie îi povestise atât de des tatălui său ceea ce visa, încât i se părea că acesta continua să dea curios târcoale prin lumea viselor sale, ca spectator și nu ca intrus. În ultimul an, între ei se instaurase o binecuvântată tăcere, nu discutau despre absolut niciun subiect. După vis, zăcuse treaz în pat, chinuit de năluciri, de chipuri pironite insistent în spatele pleoapelor închise. Adeseori era imaginea lui Cristos, atârnându-i în fața ca pictată pe un văl, uimitor de frumoasă, dar transformându-se treptat într-o mască rânjită. Pentru David, Isus constituia o problemă. Rugăciunile adresate Lui fuseseră cândva o obișnuință, dar perpetua prezență a acestui Prieten băgăreț și omniprezent se transformase acum aproape în halucinație. De ce-i fusese inoculată o credință atât de stranie la o vârstă când nu se putuse apăra de ea? Cum reușiseră religiozitatea blândă, vagă, a mamei sale și anglicanismul moderat al școlii particulare la care mergea să zămislească în sufletul lui superstiții tainice, de sclav domestic? Aprinsele discuții cu Dumnezeu fuseseră înlocuite de ritualuri creștine obligatorii. Toate acestea aveau pentru David un caracter intim, o dimensiune olfactivă legată de mama lui, de genunchiul mamei: izbucniri sentimentale ridicol de familiare pe altarul unei zeități lipsite de demnitate, lipsite până și de mister, dar de care se dovedea acum că era extrem de greu să scapi.

Pășind spre ușă, se surprinse în oglinda înaltă, instalată la insistențele mamei. Se privi stăruitor, măsurându-și silueta zveltă, capul cu ochi albaștri și păr lung, cârlionțat. Părul, la naștere de culoarea inului, era și acum auriu. Netăiat, îi ajungea până la umeri, revărsându-se într-o splendidă dezordine prerafaelită. Își aprecie zvelteța, ținuta dreaptă și curățenia. Era, își spuse, o ființă solitară, un singuratic, și așa va rămâne de-a pururea. Cândva, curând, va deveni *bărbat*; pronunță cuvântul numai pentru sine, ca și cum ar fi spus *grifon* sau *himeră.*

Apoi îi zâmbi propriei sale imagini, găsind-o brusc caraghioasă. Întotdeauna se văzuse în rolul Discipolului Ales.

Pe băiat îl observase și Harriet Gavender *(née* Derwent); doar că ea îl descoperea întâia oară. Tăcerea câinilor o intrigase și pe ea. Ieșind discret în grădina încremenită în lumina roșie a unui amurg de vară, ca să inspire parfumul bogat, polenizat, al văzduhului neclintit, văzuse silueta firavă, absolut nemișcată, aţinându-se chiar lângă gardul livezii lui Monty, aproape contopită cu trunchiul negru al salcâmului. Harriet se oprise brusc pe terasa de ciment și inima-i fusese încleștată de o teamă insuportabilă. De ce? Fără îndoială că ivirea unui băieţaș iscoditor într-un loc îngrădit n-avea de ce să stârnească panică. Își aminti visul de azi-noapte. Se făcea că era în dormitor, în patul conjugal (numai că Blaise nu se afla alături) și se deșteptase brusc, în plină beznă, ca să vadă o lumină stranie strălucind în geam. Nu poate fi un vis, își spusese, sculându-se temătoare din pat și mergând să privească afară. Sursa de lumină era foarte aproape, între ramurile unui copac: o faţă radioasă de copil, numai faţa, suspendată acolo și privind-o. Fugise numaidecât înapoi în pat și se îngropase în așternut, spunându-și cu inima palpitând de groază: dar dacă acest chip o să se apropie de geam ca să mă privească?

Visul, de care nu-și amintise până acum, păru să o năucească pe moment; apoi, întorcând capul spre faţada întunecată a casei, zări dintr-odată chipul neclar al fiului ei la fereastra neluminată a camerei lui. Deci și David scruta grădina, examinând ceea ce văzuse ea. Nu-și observase mama. După o clipă, David acoperi geamul cu perdeaua și în spatele acesteia se aprinse, puternică, lumina. Harriet își întoarse din nou privirea spre grădină, întunericul parcă se adâncise. Copilul dispăruse.

I în liliac luase tăcut în stăpânire spaţiul dintre ea și salcim, un fragment zburător, fâlfâitor, imaterial aproape, al beznei invadatoare. Fusese oare băiatul – se întrebă ea în fugă – cu adevărat o stafie, un călător rătăcit dincoace

de hotarul unei alte lumi? Sau și-l imaginase doar cum stă, mic și mut, la pândă? Ce proastă sunt, își spuse. Nu-i decât un băieţel, atât și nimic mai mult.

Făcu doi-trei pași pe iarba gazonului, inspirând profund și suspinând. Un porumbel gulerat ugui o singură dată în lumina crepusculară. Un trandafir roz, aplecat asupra gardului viu de cimișir, răspândea o luminozitate electrică, nu prea intensă. O mierlă, străduindu-se să se metamorfozeze într-o privighetoare, începu un cântec lung, pasionat și complicat. Seara târziu trilurile păsărilor devin mult mai precise, mai controlate. Întinderile mari de nori păliseră dincolo de vârfurile neregulate ale pomilor din livadă, al căror profil îi era atât de familiar lui Harriet, încât parcă nu-l vedea, ci-l gândea, iar culoarea cerului se posomorâse, devenind un fel de alb neluminos vârstat de gri, culoare ce avea să întârzie pe boltă toată noaptea. Era miezul verii. Noaptea de Sânziene, de fapt, își spuse Harriet. Gândul declanșa un sentiment dulce-amar al trecerii timpului. Cât de mult iubea defilarea domoală a anului englezesc și cât de tristă era în același timp, cu amintirile ce nu conteneau să se acumuleze! Gândul îi zbură înapoi, la balurile din verile copilăriei, într-o lume dispărută în totalitate, când dansase nopţi întregi în braţele unor agili locotenenţi.

În casa lui Monty se aprinsese o lumină, mascată de copaci, dar licărind prin frunziș. Harriet se duse la gard și examină lumina. Oare ce făcea acum Monty? îl copleșise urâtul? Plângea? Chiar nu dorea deloc primească oaspeţi? Inima de femeie a lui Harriet se simţea atrasă de misterul bărbatului aceluia trist și singur. Montague Small locuia în casa vecină, numită Locketts, o clădire mai măruntă, construită de proprietarul de la Hood House prin 1900, chiar în fundul enormei sale grădini; proprietarul se mutase în ea ceva mai târziu. Cea mai mare parte a grădinii, inclusiv livada la care râvnea atât de mult Blaise, ţinea acum de Locketts, iar Hood House, care constituise mai târziu obiectul unei tranzacţii imobiliare separate, nu se mai putea lăuda decât cu un pătrat de gazon, cu gardul

lung și lat de cimișir, cu salcâmul, cu bordura ierboasă a lui Harriet și cu puţinii ei trandafiri. După cum remarcase adeseori Blaise, modalitatea logică de a diviza grădina ar fi fost să tragi o linie dincolo de livadă, care venea în continuarea grădinii de la Hood House, în timp ce grădina „propriu-zisă" a casei lui Monty stătea în unghi drept, după un colţ, casa situându-se de fapt pe o altă stradă. Dar poate că, așa cum îi spunea Harriet nemulţumitului ei soţ, domnul Lockett (botezase casa cea nouă cu numele său) nu fusese extrem de preocupat de logică.

Din cauza formei grădinii, dar și pentru că Locketts era o căsuţă atât de încântătoare și întru câtva importantă (un adevărat giuvaier *art nouveau},* pentru locuitorii de la Hood House contase întotdeauna extrem de mult pe cine aveau drept vecin. Firește, mai aveau o vecină, dar aceasta era o doamnă bătrână, o oarecare Mrs. Raines-Bloxham, care refuzase politicos să-i cunoască (nu din snobism, refuza politicos să facă cunoștinţă cu oricine). Când familia Gavender se instalase la Hood House, nu foarte demult, Locketts era nelocuită. Sosirea lui Montague Small *(celebrul* Montague Small, după cum îi informase entuziasmat

H nul, livid cititor de thrillere) și a drăguţei și put unu; iei lui soţii, o fostă actriţă elveţiană, le ilii iii Hc interesul și o curiozitate care nu rămăsese multă vreme nesatisfăcută. Soţii Small erau, slavă Domnului, prietenoși, deși ușor superiori. După părerea lui Harriet, era absolut firesc ca Locketts să devină reședinţa unui *scriitor.* Tuturor le plăcea de Monty. Harriet se prefăcuse că o place și pe Sophie, ba chiar se străduise cu adevărat s-o placă, fără a reuși. Pentru Harriet, Sophie era iremediabil străină. Cât despre Blaise, el se ruga în auzul tuturor: „O, Doamne, fă ca femeia aceea să nu-mi fie niciodată pacientă!". Ceva mai târziu, Monty apăruse la ei într-o zi, cu o mină total schimbată, și-i anunţase că Sophie e bolnavă de cancer. Urmase o perioadă când se ţinuseră la distanţă, Monty rece, Sophie invizibilă. Apoi Sophie murise. Decesul ei survenise acum aproape două luni. Durerea lui Monty

fusese nemărginită. „N-am mai întâlnit niciun bărbat care să jelească atâta”, remarcase Blaise.

Harriet întoarse spatele grădinii înnegurate. Din cerul alb al nopţii se revărsa o lumină fără strălucire. Lungul concert al mierlei luase și el sfârșit. Undeva, departe, ţipa o bufniţă. Se zărea o singură stea. Jupiter, îi spusese cândva David. Luceafărul răsărea abia după ora două. Cât de adâncă era liniștea, deși aici nu se aflau de fapt la ţară, nu era ca în Ţara Galilor, în copilăria ei. Buckinghamshire, ţinut mai sălbatic, era ceva mai departe, iar casele se înșiruiau necontenit printre copaci în direcţia Londrei, a cărei auroră trandafirie ilumina cerul iarna. Se aprinsese o lumină și în biroul lui Blaise. Cât de plăcută, cât de banală, cât de ridicol de *casnică* arăta Hood House, cu acoperișul ei drept din plăci de ardezie, cu zidurile de piatră și cremene frumos modelate, cu ferestrele înalte, în stil victorian timpuriu; cea mai veche, precum și cea mai frumoasă clădire din zonă. Se gândea la ea ca la un fel de reședinţă de vară de pe ţărmul mării, dar n-ar fi putut spune din ce motiv. Poate că balconașele albe, din fier forjat, de la primul etaj îi dădeau aerul acela de excentricitate marină. Nu era o casă mare, dar era cea mai impunătoare construcţie în care locuise Harriet vreodată. Când se cunoscuseră, ea și Blaise nu fuseseră câtuși de puţin bogaţi.

O adiere tăcută înfioră văzduhul și ceva umed și cald atinse mâna lui Harriet. Era nasul lui Ajax, alsacianul cel negru. Și dintr-odată toţi câinii se strânseră în cerc în jurul ei, nu extaziaţi, ci cuprinși de o bucurie simplă, unduind ca într-o horă compusă din mișcări tăcute, ordonate. De fapt, câinii fuseseră o întâmplare plăcută. Erau ai ei, nu ai lui Blaise, nici ai lui David. Câini obișnuiţi să stea afară, firește. Locuiau în vechiul garaj, unde Harriet se străduise să le asigure cât mai mult confort. Odată dorise să-l aducă pe micuţul Ganimede în casă, dar se dovedise că era imposibil să-l înveţi cum să se poarte în interior. Câinii, aidoma oamenilor, pot suferi toată viaţa de pe urma unei copilării nefericite. Oricum, o mustrase conștiinţa că-i

defavorizase pe ceilalţi patru la vremea respectivă. Acum avea în total șapte: Ajax – alsacianul, Ganimede – un pudel pitic negru, Babu – un spaniol negru, Panda – o corcitură de labrador negru cu pete albe, Buffy – un airedale, Lawrence – un collie galez și Seagull – un terier mic, negru cu alb. Se vedea limpede că ideea ca toţi câinii să fie negri și să poarte nume clasice fusese repede abandonată. Harriet și-l procurase pe Ajax pentru că nu se simţea în apele ei singură la Hood House noaptea, când Blaise trebuia să se ducă să-și viziteze pacienţii (de exemplu, pe Magnus Bowles).

Copiló fiind, avusese o teamă morbidă de pisici şi. şi făcuse un obicei din a inspecta cu multă grijă odaia de culcare în fiecare seară, ca nu cumva să se fi strecurat înăuntru vreo mâţă. Adultă, se temea de spărgători, vagabonzi, ţigani, oameni violenţi care se legau de tine. Blaise îi explicase, vezi bine, că spărgătorii erau simboluri ale actului sexual. Dar această interesantă revelaţie n-o vindecase de frică, nici n-o dezobișnuise să-și ţină răsuflarea pentru a surprinde zgomote nelămurite în întuneric. Pe Ajax, Harriet îl căpătase, deja adult, de la Adăpostul pentru Câini Battersea, iar pe urmă câinii deveniseră un fel de viciu. „Ori de câte ori ești deprimată, te duci să-ţi alegi un câine”, îi reproșase exasperat Blaise. Dar cât de mișcător era să mergi acolo și să salvezi un biet animal frumos și plin de afecţiune; parcă îndeplineai un act creator!

„Nu, ieșiţi afară, băieţi, ieșiţi afară, murmură Harriet. V-aţi căpătat porţiile pentru cină. Acum fiţi căţeluși cuminţi”. Închise ușa de la bucătărie în nasurile lor negre și aprinse lumina. Harriet nu-i îngăduise lui Blaise să modernizeze bucătăria și, tot împotriva voinţei lui, cinau de obicei acolo, la masa dreptunghiulară din scânduri de pin, acoperită cu o faţă de masă cu carouri albe și roșii. Încăperea mare, haotică și cam întunecoasă îi convenea de minune lui Harriet. Era prietenoasă și nepretenţioasă, plină de lemnărie cu fibra vizibilă, întunecată la culoare, care trebuia frecată și mirosea umil a trecut. O străbătu

acum, aruncând o privire nepăsătoare unui morman de farfurii slinoase, urcă scările, rezistând ca de obicei ispitei de a intra în camera fiului, și pătrunse în „budoarul” ei. Era o cămăruţă mică și înghesuită, ce servise cândva drept garderobă. Gustul mai auster, mult mai pretenţios, al lui Blaise domnea în tot restul casei. Harriet, care nu suporta să deranjeze un păianjen și irosea zece minute spălând o lăptucă, pentru a nu lăsa cumva vreo minusculă creatură să scape elanului ei salvator, își extindea milostenia, absolut instinctiv, și asupra lucrurilor. Acum, că ambii părinţi decedaseră, majoritatea obiectelor importante ale familiei își găsiseră adăpost în apartamentul lui Adrian de la Londra, dar Harriet cărase cu ea, odată cu diferitele comori ale copilăriei, și o serie de flecușteţe ciudate, inutilizabile, nedorite și neiubite de nimeni, ce se amestecau acum cu o adunătură exotică de cadouri ţipătoare aduse de Adrian și de tatăl ei din felurite colţuri ale globului, din Benares, din Bangkok, din Aden și Hong Kong, trofee culese în grabă din nenumărate bazaruri, borcane, tăvi și cutii, miniaturi înfăţișând animale și oameni, zei micuţi ale căror nume nu le cunoștea, toate acele „fleacuri din prăvăliile de kitsch-uri” pentru care Blaise o certa atâta, chiar dacă în secret considera că animismul ei absurd era destul de mișcător. Acum se mai găseau acolo, înghesuite în mijloc sau atârnând pe la margini, lucrușoarele dăruite de Monty recent, după moartea soţiei, pe care i le punea în mână la întâmplare, ori de câte ori mergea în vizită: farfurioare, podoabe, perniţe, bucăţele de pânză brodată, ca și cum ar fi intenţionat să golească Locketts, să-i distrugă memoria.

Pereţii budoarului erau acoperiţi de tablouri și de fotografii. Tablourile le pictase chiar Harriet (se considerase cândva pictoriţă): acuarele pastelate, cu pete mari de culoare, uleiuri cu laborioase efecte de lumină, cu vopseaua parcă subţiată de trecerea anilor. Toate fotografiile erau de familie: nunta părinţilor ei, apoi nunta ei, David la diferite vârste, Blaise – mai tânăr, mai zvelt și cu privirea mai pătrunzătoare, tatăl ei în uniformă militară,

fratele ei în uniformă militară, mama ei – o femeie drăguță și dezamăgită. *Ubique quo fas et gloria ducunt*[2] fusese un pelerinaj zdrențăros pentru mama ei. Harriet se născuse în India, unde tatăl ei fusese instructor de tunari la Școala de Artilerie din Deolali. Mama lui Harriet, petrecând un sezon în India, în vizită la un verișor din corpul diplomatic, îl cunoscuse acolo pe romanticul căpitan Derwent și-l luase de bărbat. La nuntă asistase și un elefant împodobit cu broderii (exista și o fotografie a elefantului). Curând după aceea urmase transferul în Anglia, apoi războiul. Căpitanul (acum maiorul) Derwent devenise instructor la Catterick, apoi comandantul unei baterii antiaeriene din Ţara Galilor. După care fusese mutat la Woolwich și mai târziu în Germania. N-a avansat mai sus de gradul de maior. Mama lui Harriet l-a însoţit în campanii, locuind în camere mobilate (a pus însă piciorul în prag când s-a ridicat problema plecării ei în Germania). Existase o vilă în munţii galezi care le plăcuse copiilor. Banii însă fuseseră neîndestulători, iar de romantism – nici urmă. Duse erau frumoasele zile ale elefantului. Ca văduvă, mama lui Harriet se stabilise în Irlanda. În ultimii ani, Harriet n-o văzuse prea des. Îi aminteau de ea, cu tandreţe, anumite lucruri de la ţară: culesul murelor, porumbele pentru gin, gutuile pentru peltea, poneii și iarba-neagră a landei, mirosul caprifoiului și al finului umed, gustul vanilat al merelor roșii. Harriet preţuia enorm aceste incursiuni mentale intense, dar imateriale, aproape lipsite de noimă. Este atât de important să dedici, în momentele de răgaz, gânduri iubitoare semenilor tăi, poate în special celor morţi, care, imateriali fiind, au o nevoie disperată de amintirile noastre.

Harriet se privi în oglinda olandeză cu ramă încrustată (cadou de la Blaise) și-și mângâie ușor părul foarte lung, castaniu închis, înspicat cu șuviţe aurii. Faţa ei lată și calmă deveni, instinctiv, și mai calmă. Purta rochia lungă, de voal, cu picăţele, despre care Blaise spunea că-i dă o înfăţișare extrem de victoriană. Avea întotdeauna

2 Peste tot unde te poartă norocul și gloria (în lat., în orig.).

grijă să nu se îmbrace prea tinerește. Unele dintre prietenele ei pur și simplu nu observau când se îngrășau. Harriet se așeză la secreter și se relaxa, lăsându-se cuprinsă de o melancolică letargie. În astfel de momente se simţea golită, moale, dezarticulată, ca și cum s-ar fi întins pe o suprafaţă vastă, ca un uriaș animal marin flasc, suspendat în aer, ca un imens continent nepopulat: dar starea aceasta constituia pentru ea, de fapt, o formă de fericire. Nu încape îndoială că orice persoană are o formă, o structură, o schemă (Harriet însă n-ar fi apelat la acest cuvânt) în care conștiinţa i se dilată lenește când nu e strunită și care, oricât ar fi de banală sau de terestră, reprezintă fericirea sa. Și casa din jur degaja impresia că era mulţumită de căldura acumulată a temperamentului ei neliniștit, dar reţinut și modest.

Firește că n-o ocoleau grijile, mai ales pentru David, și uneori avea sentimentul dureros de-a fi irosit un talent infim, dar iubea și era iubită și avea conștiinţa împăcată, ceea ce îi ajungea unei fiinţe cu temperamentul ei ca să fie fericită, acea relaţie profundă, încrezătoare, lină dintre om și timp. Fericirea ei era uneori tristă, dar întotdeauna zâmbitoare. Își iubea soţul, fiul și fratele și, dacă avea o nemulţumire, o scotea la lumina acelei iubiri, pentru a fi consumată. Avea câteodată sentimentul a ceea ce considera a fi „insignifianţa” ei, când se gândea: cât mi-aș dori să fiu o mare pictoriţă, să fiu *ceva* mare! Urmase o academie de arte și era ambiţioasă. Dar căsătoria timpurie, combinată cu faptul că Blaise nu-i luase niciodată în serios vocaţia, o silise să pună pensula în cui. Știa că duce o viaţă egoistă, fiindcă toată deschiderea ei spre alţii era o parte esenţială a propriei fiinţe. Nu exista cu adevărat niciun efort, nicio distanţare, până și actele ei de caritate erau plăcute, lesne de îndeplinit, bogat răsplătite prin recunoștinţă. Sunt o persoană îngrozitor de egoistă, își spunea uneori, deci nu voi fi niciodată cu adevărat o mare personalitate, așa cum pot fi bărbaţii, nici nu mă va atinge aripa faimei.

Dar acum Harriet se gândea la fiul ei. Presupun că

fiecare mamă trebuie să treacă prin asta, își spunea. Splendida lor legătură intimă nu putea continua la infinit. David se îndepărtase mai întâi de Blaise, apoi și de ea. Blaise considerase că era ceva firesc, un lucru ce trebuia să se întâmple. David devenise intangibil, iar ea, cu vechiul ei obicei de a-l atinge, se lupta acum cu o dilemă dureroasă. Era bântuită de dorinţe fantomatice, alarmant de precise. Sentimente foarte asemănătoare cu chinurile dragostei neîmpărtășite o făceau să roșească și să tremure. Într-adevăr, ceea ce trăia semăna îngrozitor de mult cu iubirea. Dorea să-l ţină din nou în braţe, să-l acopere cu sărutări, să-i descâlcească, cu degete tandre, părul auriu, neîngrijit și acum absurd de lung. Nimic mai imposibil însă. În ultimul an, parcă pentru a o zăpăci și mai tare, David devenise înmărmuritor de chipeș. Se simţea urmărită, ca de un fel de enigmă erotică, de ceea ce Blaise botezase „zâmbetul arhaic” al lui David. Era acum atât de înalt, atât de sever uneori, și totuși înlăuntrul acestui arhanghel impunător de demn se ascundea cu siguranţă același băieţel adorabil de stângaci. Avea apucături ciudate, noi, tainice. Cât de multe erau lucrurile despre care nu se putea discuta! își mai aranja și acum pe masă briceagul, busola și toate celelalte mici comori înainte de-a stinge lumina. Cât de fericită o făcuse cândva gândul că David se ruga seară de seară pentru ea și pentru Blaise! Gândul acesta îi mai domolise propria necredinţă crescândă. Se mai ruga și astăzi? Să-l întrebe era de neconceput. Auzise de mame care flirtau cu fiii lor adolescenţi. Ei i-ar fi fost peste putinţă să facă una ca asta. David, cu maturitatea lui nou dobândită, poseda deja un fel de autoritate, o capacitate absolută de veto. Harriet știa prea bine că nu putea, pur și simplu nu putea îndrăzni. Trebuie să mă retrag, își spunea: era ca sfârșitul unei legături amoroase, când renunţi la cineva. Avea să fie condamnată să rupă unul câte unul toate firele? Nu era, bineînţeles, decât o schimbare firească, nu un final, sigur că iubirea ei nu se putea sfârși, nu se putea micșora niciodată, nici chiar în cel mai mărunt amănunt al fiinţării

ei. Problema era că deocamdată nu izbutea să înţeleagă cum se putea transforma suficient iubirea ei pentru David, în așa fel încât să nu trebuiască, nici acum, nici vreodată în viitor, să ascundă un lucru pe care David îl va bănui, plin de neliniște. Cuprinsă de un brusc zbucium sufletesc, se aplecă în faţă, peste mâinile împreunate. Cum suna citatul ăla despre iubire care este „întreaga existenţă a femeii”? în cazul ei era absolut adevărat, și cât de îngrozitor!

Lui Blaise Gavender îi căzuse bine cina. Îi plăcea să mănânce. La masă avuseseră sparanghel, care dă urinei un miros delicios. Harriet era o gospodină leneșă, dezordonată, dar o bucătăreasă acceptabilă. Ceva mai devreme nu se simţise în apele lui, din cauză că se purtase urât cu un tip ce venise să citească contorul electric. Omul i se adresase cam prea familiar. Blaise se pomenise reacţionând ca un boiernaș de ţară. De ce? Altădată l-ar fi intrigat asemenea mici ieșiri. Acum lăsă incidentul să i se șteargă din memorie, digerat eficient, precum sparanghelul. Poate că pe toţi „cei ce băteau la ușă” îi considera pacienţi, adică fiinţe supuse, ascultătoare. În acest moment, în timp ce încerca, fără mare succes, să repare, cu lipici și bandă adezivă, un bol japonez spart al lui Harriet, se străduia, cu rezultate bune, să se gândească numai și numai la pacienţi. Uneori îi ura. Acesta era un lucru rău. Un tămăduitor de teapa lui nu putea acţiona decât pornind de la o relaţie de iubire. Se înţelege că și acest lucru putea fi nefast. Monty îi explicase cândva că orice curiozitate nelegată de iubire sau de știinţă era necesarmente malignă. Monty se referise la scriitor și la personajele sale. Dar lui Blaise ideea i se păruse foarte potrivită pentru profesia sa. Își iubea profesia, dar oare de ce? Faptul că-și explicase raţiunile cu multă vreme în urmă nu-i spunea ce să facă în continuare. Nici măcar nu însemna că nu-și putea ajuta semenii. Putea și îi și ajuta.

Se enerva ori de câte ori se gândea la Monty, deși interesantul și talentatul său vecin îi era simpatic. Stătuse prea mult la taclale cu Monty, în alte zone ale regnului animal, masculii se ameninţau instinctiv unul pe altul, în

mod mecanic, lipsit de sens. Așa procedau zilnic, bunăoară, mierloii de pe gazon. Fusese, bineînţeles, un idiot acceptându-l pe Monty ca pacient, deși interludiul respectiv se dovedise, din fericire, scurt. Pătrunsese oare cu adevărat motivele lui Monty? Blaise pusese repede capăt contactului profesional, dându-și seama că tămăduitorul era pe cale de a fi cucerit de suferind.

Jucându-se de-a recondiţionarea bolului japonez (lipsea oare vreo bucăţică?), Blaise își aminti ce visase noaptea trecută. Stătea lingă salcâmul din grădină când, brusc, observase că o parte a trunchiului începea să se miște. Un șarpe uriaș cobora încet spre el din pom. Urmărise înaintarea reptilei cu groază și cu un fel de fascinaţie stranie. Numai că nu eră cu adevărat un șarpe: avea pe spate o pereche de aripi mari, strânse așa cum stau aripile cărăbușilor. Când se apropie de creatură, ea își dădu capul în spate, aripile se deschiseră și începură să-l lovească pe Blaise din ambele părţi, sufocându-l aproape cu puternica, dar molatica lor violenţă. Între timp, coada lungă a creaturii, terminată printr-o ţepușă mai fină decât un vârf de creion, i se încolăcise în jurul unui picior. În visul acela fusese femeie. Interpretarea nu-i punea probleme. Cunoștea bine grămada de bălegar din minţile altora. Cunoștea grămada de bălegar din propria sa minte.

Cât de plicticoase și lipsite de imaginaţie îi deveniseră visele, se gândi, de parcă le-ar fi interpretat flegmatic pe măsură ce le visa. Ce rar se mai simţea uimit sau mișcat de visul unui pacient! La urma urmei, însă, datoria sa nu era să fie uimit sau impresionat. Pentru el pacienţii deveniseră un contingent cenușiu și soios de indivizi previzibili. În timp ce pentru Harriet continuau să fie obiecte misterioase și venerate. Deoarece veneau de obicei la tratament acasă, ea ajunsese să-i cunoască întru câtva, la nivelul schimbului de saluturi. Harriet însă, care ar fi fost o excelentă soţie de director de școală, tânjise întotdeauna după o relaţie mai apropiată, după o contribuţie proprie ceva mai activă. Nu că și-ar fi dorit cumva să se amestece în latura duhovnicească a profesiei

lui Blaise. Dar i-ar fi plăcut să cârpească hainele pacienţilor. Bineînţeles, ar fi trebuit să aibă șase copii, nu numai pe David. Speraseră că li se vor naște mai mulţi. Insuccesul îl mâhnise pe Blaise. Harriet însă suferea în toată puterea cuvântului, doar pe jumătate conștientă, de un mare excedent de iubire necheltuită, ca și cum sânii i-ar fi fost prea îngreuiaţi de lapte. Suferea fiindcă poseda resurse uriașe, de care nu puteau profita decât soţul și băiatul ei.

Unii pacienţi îl vizitau de mai mulţi ani pe Blaise și mai-mai că ar fi putut juca rolul de odrasle. Într-un fel, ei erau cei ce însufleţeau casa. Nu era ușor să te descotorosești de ei. În ultima vreme începuse să-i examineze în grup, ca pentru a-i pregăti pentru final, pentru despărţire, pentru tăierea cordonului ombilical, pentru vindecare. Asta însemna totodată că putea primi pacienţi noi și din alte motive decât cele financiare. Nu exista, vai, niciun fel de substitut pentru castitatea neprihănită a unui nou pacient. Cei existenţi erau, de fapt, splendid de deosebiţi între ei. Fiecare avea o *idée fixe,* ceva ce constituia pentru el motivaţia de a-l frecventa pe Blaise, deși respectiva „motivaţie” ascundea nu o data multe alte leziuni complexe. Stanley Tumbelholme trăia cu o frică obsesivă de soră-sa. Angelica Mendelssohn suferea de o gelozie paralizantă, fiind îndrăgostită de unii membri ai familiei regale. Maurice Guimarron socotea că păcătuise împotriva Duhului Sfânt. Septimus Leech era un scriitor blocat. Penelope Biggers devenise insomniacă de teamă că va „muri” în somn și va fi îngropată de vie. Horace Ainsley (care fusese cândva medicul lui Blaise și mai era și acum al lui Monty) avea simptome de indecizie cronică, provocate de un iraţional sentiment de culpabilitate. Miriam Lister avea o fată cu tendinţe ucigașe, pe care Blaise încerca s-o vindece tratându-i mama. Jeannie Batwood dorea pur și simplu să-și salveze mariajul. Blaise nu considera neapărat că spusele clienţilor săi erau neadevărate, nici nu încerca să le dea o interpretare radical diferită. Primise o lecţie, chiar la începutul carierei, de la o clientă ce purta mereu

mănuși, susţinând că are stigmate. După un timp, lui Blaise îi venise ideea de a o ruga să-și scoată mănușile. Femeia avea într-adevăr stigmate, iar mai târziu fusese tratată cu succes și vindecată de isterie.

Blaise știa cât se poate de bine că nu posedă calificarea necesară pentru a face ceea ce se angaja să facă, dar acumulase multă experienţă și nu se mai temea că ar putea comite greșeli ireparabile. Cu toate acestea știa, chiar dacă nu i-o mărturisise decât lui Harriet, în glumă (iar ea nega cu însufleţire), că era de fapt un soi de șarlatan. Nu avea o diplomă de absolvent de medicină. Studiase psihologia și filosofia la Cambridge, scrisese o teză de psihanaliză și mai târziu predase psihologia la Universitatea din Reading. (Pe Harriet o cunoscuse în primul lui an la Reading, la o serată dansantă.) începuse să-și practice terapia originală mai întâi sub forma unui experiment riscant, de scurtă durată, motivat și de credinţa că putea fi mai bun decât unii specialiști în meserie, văzuţi de el la lucru. Poate că nu se înșelase. Se înţelege că-i plăcea puterea, tuturor celor ce se joacă cu mintea omenească le place. Era totodată conștient, firește, de faptul că nefericirea altora exercită o fascinaţie condiţionată mai mult de sex decât de altruism sau de știinţă. Trecuse de mult de faza când îl îngrijorase acest aspect. Adevărul era că avea, ca un duhovnic, puterea de a pune capăt tăioasei dureri mentale care, cuibărită în interstiţiile tragediei „reale”, erodează într-un mod atât de inutil vieţile oamenilor. Era înzestrat cu acest har. Avea *curajul* de-a o face. Era o personalitate puternică, întru totul competentă. Atunci de unde venea criza de încredere de acum? Doar nu era atât de prost încât să se sature de profesia lui pur și simplu fiindcă devenise comodă și rentabilă?

Când îi venise prima oară ideea că ar fi bine să renunţe la a practica psihoterapia și să-și procure o diplomă de medic, Blaise o respinsese instantaneu, ca pe o fantasmă iraţională, un proiect de autopedepsire generat de un sentiment al culpabilităţii de provenienţă cu totul

diferită. Să renunţe la un venit constant, să treacă, la vârsta sa, prin furcile caudine ale unor examene plictisitoare și probabil grele, să accepte judecata unor străini, să trudească din greu… imposibil! Nu era decât fățărnicia și nesăbuita dorinţă (bine cunoscută pacienţilor săi) a unui bărbat tomnatic de a fi supus unui test spiritual purificator. Cum tatăl lui fusese un medic foarte apreciat, nimicnicia motivelor îi era și mai clară. Ideea persista însă, sâcâitoare, așa încât începuse să se teamă efectiv de ea. Existau, firește, multe amănunte legate de creier și de sistemul nervos pe care, asumându-și atâta putere, ar fi trebuit să le cunoască, dar nu le cunoștea. Era împresurat de mistere. Cu trecerea timpului totuși, ideea începea să-i pară nu atât o dorinţă de perfecţionare și specializare profesională, cât necesitatea unei schimbări radicale. În ultima vreme încetase, din diferite motive, să mai citească, să mai gândească. Avea neapărat nevoie de o schimbare intelectuală radicală.

Fascinaţia pentru lumea încântătoare, miraculoasă, straniu de autonomă a teoriei psihanalitice începea să i se pară acum – în cazul său, cel puţin – o formă de autoindulgenţă. Diferitele „școli” erau parcă tot atâtea grădini magice, fiecare alcătuită după un proiect separat, cu o floră aparte, fiecare împrejmuită cu un zid înalt. Ca „practicant”, Blaise era pragmatic, „empiric” în cel mai elementar sens al cuvântului. Încerca pur și simplu să afle ce metode dădeau rezultate și era pregătit să accepte o interpretare ad-hoc, bazată pe bun-simţ, a sensului cuvântului „rezultate”. De mult nu-și mai bătea capul cu problema „școlii” căreia îi aparţinea, iar în această resemnare nu distingea niciun fel de înfrângere a spiritului științific. Intenţionase cândva să scrie o carte mare despre toate acestea, dar se răzgândise. I se părea că distincţiile fine nu mai meritau osteneala. Își mai nota câteodată idei pentru articole, iar pe Harriet o lăsa să creadă în continuare în existenţa proiectului, de vreme ce-și pusese atâtea speranţe în el. Acum suferea de un *malaise*[3] mult

3 Rău, disconfort (în fr., în orig.).

mai profund. Ca rezultat al experienţei proprii și al experienţei pacienţilor, începuse să-și piardă încrederea în toate teoriile psihologice „abisale”. Își putea calma pacienţii spunându-le că era vorba de un „proces de durată”, determinându-i să „se împace cu sine”. Pe *ei* îi putea feri de culpabilitatea paralizantă. Pentru el însă, ceea ce considerase cândva a fi, cel puţin din punct de vedere teoretic, niște „manifestări de suprafaţă” ale moralei și libertăţii continua să-și păstreze neasimilabila stranietate, într-un mod care-l determinase uneori să creadă că atât el, cât și pacienţii lui trăiau într-o lume a iluziilor confortabile, deși nelipsită de orori. El însuși nu izbutea să scape de chinul de care încerca să-și cruţe pacienţii, adică de durerea deciziilor irevocabile, luate într-o manieră învechită – orbește și cu simţul răspunderii. Poate că pur și simplu se plictisise de moarte de psihicul uman, se săturase de el însuși, de tabieturile și de activităţile sale zilnice, și așa cum unii oameni sătui de cele lumești se întorc spre Dumnezeu, dorea să se refugieze în știinţă.

Discutase, vezi bine, problema aceasta cu Harriet. Ea-l înţelesese doar parţial, dar îi arătase multă simpatie, promiţându-i tot sprijinul. Știa că pe Harriet ar fi durut-o dacă ar fi fost nevoiţi să vândă Hood House și să locuiască o vreme în condiţii mai modeste. S-ar fi simţit foarte singură în orele lungi când ar fi robotit el la spital (da, da, perspectiva aceea semăna într-adevăr cu o ispășire a păcatelor). Dar ea dorea mai mult decât orice ca el să fie fericit, să se realizeze, așa că-i întări voinţa, îl îmbărbătă. Se și vedea deja,; doamna doctor”. Dumnezeule, cât era de norocos! în tinereţe nici prin gând nu-i trecuse că se va căsători cu o femeie total lipsită de preocupări intelectuale. Dar atenţia intuitivă cu care-l trata era atât de sofisticată, încât nu simţea lipsa pălăvrăgelii docte. Nu-l plictisea niciodată, era mereu surprinzătoare, preocupată, pasionată, dar cu un fel de pasiune directă, graţioasă, animală, cu totul diferită de viclenele metamorfoze reflexive și de accesele de retorică ale pacienţilor.

Pasiunea lui Harriet nu excludea calitatea cea mai apreciată de Napoleon la femei: calmul leneș. Până și vaga credinţă creștină, pe care el avusese grijă să nu i-o smulgă din rădăcină, nădăjduind că se va ofili cu timpul, îi părea acum un lucru de care nu se putea lipsi, așa cum n-ar fi putut trăi fără gestul special prin care întindea braţele spre el când intra într-o cameră unde se afla ea. Nu încăpea îndoială că-l influenţase mult, și nu numai făcându-l mai sensibil la soarta păianjenilor.

În timp ce Blaise se gândea la toate acestea și la multe altele, afară amurgea. Puse deoparte bolul japonez, gata reparat. Se ridică și se duse la fereastră, stând acolo în picioare, în întuneric, și privind terasa pavată dejos. Lângă ușa bucătăriei zări silueta estompată a soţiei sale, cercetând cu ochii grădina. Conturul ei nemișcat părea plin de liniștea serii, tăcerea ei sporea calmul grădinii. Mai poseda încă o mare parte din frumuseţea de „carte de basme” care-i păruse cândva o nălucire din altă lume, tot atât de trecătoare ca și a noastră. Iubea capoatele lungi, caraghioase, legate cu cordon, pe care un ochi mai critic ar fi dorit să le vadă mulate pe trupul unei femei mai zvelte. Pe urmă se uită ceva mai departe în grădină, spre silueta lungă, echilibrată, a salcâmului și spre întunericul mai dens al livezii din spatele copacului. Monty Small zicea că se gândește să plece de la Locketts. Ar consimţi oare să vândă livada? Da, dar era oare momentul să cumperi pomi fructiferi? Harriet pornise în josul grădinii și acum câinii ei nevrotici se înghesuiau în jurul său ca niște mici năluci negre. Blaise trase perdelele și aprinse lumina.

Se apropia ceasul de lectură. David va veni oare? Harriet privea atât de des în gol, trebuia neapărat să-i vorbească. Avea de discutat și cu David, în legătură cu renunţatul la greacă. Cu Monty trebuia să vorbească despre Magnus Bowles. O, Doamne, cite neplăceri! Și cit de mult își dorise o fiică…

„Unde este Nastasia Filippovna?”, întrebă prinţul cu răsuflarea tăiată.

„E aici”, îi răspunse Rogojin încet, după o scurtă

tăcere.

Rogojin ridică ochii și-l pironi pe prinţ cu privirea.

„Vino”, îi spuse.

Blaise închise cartea. Desigur că atât Harriet, cât și David cunoșteau povestea, deși Harriet se prefăcea de obicei că o uitase. Lui Blaise îi plăcea însă să întrerupă lectura într-un punct culminant. Blaise se pricepea să citească cu voce tare – o făcea cu spirit, dar fără prea multă emfază. Obiceiul lecturilor cu voce tare data din copilăria lui David. Parcurseseră aproape în întregime operele lui Scott, Jane Austen, Trollope, Dickens. Lui Blaise îi făcea o plăcere nebună. Undeva în adâncul lui se ascundea un *acteur manqué*[4].

Vara lectura avea loc în odaia numită de Blaise *breakfast room.*[5] (deși nu-și luau niciodată micul dejun acolo), iar iarna, în bucătărie. Prima încăpere era de fapt camera de zi. Salonul nu-l folosea de obicei nimeni, rareori se refugia cineva acolo. Harriet cosea, cuibărită într-un fotoliu, în faţa soţului ei, cu o cutie de bomboane de ciocolată alături. Cosea întotdeauna în timpul orei de lectură, fiindcă David îi spusese odată, în copilăria lui, că-i plăcea mult s-o vadă cosând. Oare îi mai place și acum, se întrebă ea, sau, dimpotrivă, îl enervează? Acesta era tiparul majorităţii dilemelor legate de fiul ei. Din cauza lui erau puse la îndoială atât de multe din micuţele și caraghioasele ritualuri ce asigură fericirea casnică. Harriet se trudea (fără prea multă pricepere) să repare manșeta roasă a unei jachete vechi a lui Blaise. Jacheta mirosea a Blaise – nu a tutun, întrucât el nu fuma, ci un miros bărbătesc, persistent, de transpiraţie. Ce bine exprima mirosul acela deosebirea dintre un bărbat și o femeie! Harriet ar fi dorit să ia în braţe haina acum, pe loc, și să-și îngroape faţa în ea, dar se învăţase de mult să-și ascundă pornirile pătimașe când unul din cei doi bărbaţi ai ei se afla de faţă, cu atât mai vârtos când erau amândoi lângă ea.

---

4 Actor ratat (în fr., în orig.).

5 încăperea pentru micul dejun.

David ședea pe dușumea, nu prea aproape de Harriet (obișnuia cândva să-și rezeme capul de genunchiul ei), cu un picior sub el, cu capul plecat, strâmbându-se și clipind din ochi în tăcere, ca și cum povestea pe care o asculta i-ar fi stârnit un lanţ de gânduri extraordinare. Părul blond, acum cam unsuros și încâlcit, începând să se răsucească ușor în sus la capete, îi încadra faţa într-un haos ininteligibil de bucle întrepătrunse. Oare nu se piaptănă *niciodată?* se întrebă ea. O, dacă m-ar lăsa pe mine. Simţi că băiatul e conștient de privirea ei intensă și-și transferă atenţia asupra jeanșilor lui decoloraţi, asupra unei glezne subţiri, osoase, asupra unui picior murdar, în sanda, și asupra covorului. Suspină profund și puse acul deoparte.

Între timp, Blaise citea calm următorul paragraf al cărţii, pe jumătate zâmbind de încântare și plăcere, pe urmă încruntându-se brusc și căzând pe gânduri. Harriet era puţintel mai în vârstă decât soţul ei și simţea diferenţa mai ales în aceste momente contemplative. Cât de tânăr era încă Blaise! mai puţin chipeș decât fiul ei, dar cu o înfăţișare hotărâtă, puternică, bărbătească. Avea părul drept, vag roșcat, tuns foarte scurt, faţa mare și trandafirie, cu maxilare pătrate, gura lungă și subţire și ochii alungiţi, de un albastru cenușiu, ca apa mării iarna. David moștenise ochii tatălui, doar că ai săi erau mult mai albaștri. Ochii lui Harriet erau de un căprui limpede și nenuanţat. Prezenţa ambilor bărbaţi în tabloul acela pașnic o umplea de un soi de fericire care era în același timp neliniște, era teroare. Viaţa fusese înspăimântător de generoasă cu ea. Mai suspină o dată și luă încă o bomboană de ciocolată. În clipa aceea își aminti brusc de strania apariţie a băieţașului. Dădu să-i povestească lui Blaise, dar se răzgândi. Blaise ar fi crezut că era încă o „teamă nocturnă” de-a ei; întotdeauna fusese de părere că temerile ei aveau un tâlc al lor, ascuns, când de fapt ele nu însemnau nimic. Poate că băieţelul nici nu existase decât în imaginaţia ei.

David era agitat, se simţea nefericit. Sesiunile de lectură îl făcuseră să se simtă prost încă din zilele de mult

apuse ale *Vântului prin sălcii*[6]*.* Voinţa neexprimată a ambilor părinţi, care-l implorau, îl sileau să participe, transforma totul într-o dramă consumată seară de seară. În ultima vreme lipsise pur și simplu o dată sau de două ori, stătuse de unul singur în camera lui și scrâșnise din dinţi. Cercetă din ochi pata de grăsime de pe reverul tatălui și inhală mirosul de ciocolată cu lapte cu care polua aerul mestecatul sonor al mamei sale. Măcar dacă maică-sa nu l-ar fi privit atât de lung și n-ar fi suspinat ca o puștoaică bolnavă de dragoste. Se înţelege că-și iubea părinţii, numai că acum tot ce avea vreo legătură cu ei îl călca pe nervi de-i venea să urle. Aerul lor de oameni conștienţi că au o viaţă de familie fericită îi trezea dorinţa de a se refugia într-o mansardă, ca să moară acolo de inaniţie. Ar fi fost grozav dacă l-ar fi dat la o școală cu internat – timpul petrecut acasă s-ar fi transformat într-o sărbătoare. Se ridică în picioare, bombăni „noapte bună” și ieși repede, fără zgomot. Mai târziu, în camera lui, trase cu urechea la murmurul, rar accesibil unor urechi străine, al vocilor soţilor ce-și făceau confidenţe între patru ochi. Ce efect liniștitor avusese acest murmur asupra lui odinioară, în copilărie, când adormea noapte de noapte, simţindu-se ocrotit, legănat de acel zvon ca de susurul prietenos al unui pârâiaș.

— Ai reparat iară cusur bolul meu japonez.

— Mă bucur că a venit David.

— Mi-ar plăcea să nu mai clipească atâta.

— Mi-ar plăcea să-și tundă părul sau să-l spele.

— Zice că-și lasă barbă, de-ndată ce-i crește.

— Dumnezeule!

— Ce-o fi însemnând clipitul ăsta?

— Adolescenţii sunt plini de ticuri.

— La cină n-a mâncat nimic. Crezi că are *anorexia nervosa?*

— Fată dragă, zău că n-ar mai trebui să citești articolele alea din suplimentele duminicale!

— Nu-l necăji deocamdată cu italiana, mai lasă-l

6 Roman pentru copii al scriitorului britanic Kenneth Grahame (1859-1932).

puţin.

— N-am să-i permit să abandoneze greaca. Italiana o poate învăţa în timpul liber.

— Apropo, Andersonii ne-au invitat mâine-seară.

— Mâine este seara lui Magnus Bowles.

— O, Doamne! Nu-l poţi contramanda o dată pe Magnus?

— Știi că nu-l pot contramanda pe Magnus.

— Sunt convinsă că a intrat în convalescenţă după atâţia ani. Nu mai are nevoie de tine chiar așa de des.

— E greu de spus, răspunse Blaise, ce înseamnă convalescenţa pentru unul ca Magnus. Se adâncește atât de mult în obsesiile sale!

— Ce bine-ar fi dacă ar reuși să se reapuce de pictură.

— Murdărește totul cu vopsele.

— Ce chestie oribilă spuneai tu despre vopsea?

— Vopsea egal căcat.

— Ce indecent este subconștientul! mai dă și acum ocol camerei în genunchi, atingând obiectele?

— E înconjurat de zei pe care trebuie să-i îmbuneze. Orice obiect e sacru. Într-o altă epocă ar fi fost venerat ca un sfânt.

— Sărmană fiinţă ţicnită!

— Omul primitiv trăia într-un univers populat de mici zeităţi înfricoșătoare. Romano-catolicii trăiesc și acum în același univers.

— Știu, ești de părere că religia nu înseamnă decât obsesie.

— Fată dragă, sunt departe de a avea opinii atât de idioate. Religia e extrem de importantă. Atâta doar că nu este ceea ce pare a fi. Puţine lucruri foarte importante sunt ceea ce par a fi.

— Mi-ar face plăcere să-l cunosc într-o zi pe Magnus. Sunt sigură că întâlnirea noastră l-ar ajuta să se simtă mai normal.

— Toate femeile gândesc așa despre homosexuali.

— Nu, vreau să spun că i-aș face doar curat în

cameră și i-aș vorbi despre pictură. La urma urmei, îmi transmite uneori complimente. Probabil că se gândește puţin la mine.

— O, chiar exişti pentru el. Aș putea spune că ești singura femeie care există. Dar o întâlnire cu tine mi-ar distruge, pur și simplu, șansele de a-l vindeca. Așadar, e imposibilă.

— Un om pe care nu e cu putinţă să-l cunoști. Ce interesant! Urăsc pur și simplu ideea că e singur-singurel, că nu vede practic pe nimeni în afară de tine, că doarme ziua și stă de veghe noaptea, că-i teribil de înspăimântat de lucruri ce nu există.

— O să te surprindă, fetiţă scumpă, câţi oameni au astfel de spaime, dar majoritatea izbutesc să ducă vieţi absolut normale.

— Ei bine, nu și el. Norocoși cei ce nu sunt urmăriţi de demoni imaginari. Pe el îl chinuie unul destul de caraghios, nu-i așa?

— Un episcop cu picior de lemn, care se ţine scai de el precum crocodilul lui Hook[7].

— Ce drăguţ! Pe mine nu știu dacă m-ar speria. Dar halucinaţiile acelea teribile, că și-a omorât mama și că leșul ei înmugurește ca o fată tânără? Și ce ţi-a spus, că și-a retezat un deget, nevrând să se lase convins că-i o închipuire nici măcar atunci când i-ai vârât sub ochi propria lui mână! E cu mult mai nebun decât toţi ceilalţi! Sunt sigură că ar trebui să i se aplice niște șocuri electrice sau ceva de genul ăsta.

— Pentru Dumnezeu, Harriet, doar înţeleg boala lui Magnus!

— Bine, bine. Da’ trebuie să fie tare nefericit.

— Stările acestea de anxietate acută nu înseamnă neapărat nefericire. Nu crede cu adevărat în ele. Magnus nutrește convingerea că va fi pedepsit pentru că a comis un păcat de care nu-și amintește, iar faptul că nu și-l poate aminti îi amplifică sentimentul de culpabilitate. Dar

7 Personaj din romanul pentru copii *Peter Pan* de J.M. Barrie, a cărui mînă, tăiată de Peter Pan, a fost mîn- cată de un crocodil.

aceasta este o stare destul de interesantă și toate pipăirile și ciocnirile lui de obiecte au rolul de a amâna penitenţa.

— Tot atât de gras este?

— Are o poftă de mineare patologică.

— Ce bine îl înţeleg! Ca și mine! Dă-mi, te rog, bomboanele de ciocolată, dragul meu! Cred că ar trebui să așterni pe hârtie cazul lui, este atât de pitoresc! Aș vrea să-l poţi convinge să vă întâlniţi la o oră mai civilizată.

— E un noctambul incurabil. Chiar și arată ca un lemurian. Nu învie decât odată cu lăsarea întunericului.

— Și atunci îţi dă de furcă o jumătate de noapte, stoarce untul din tine. Pacienţii ăștia te mănâncă de viu.

— Ba nu, de fapt eu îi mănânc pe ei. Dar n-am putea să-l lăsăm în plata Domnului pe Magnus, ce zici?

— Bine, am să-i sun pe Andersoni. Nu, nu, nu mă duc fără tine, nu la ei. Știu că Anderson nu urmărește decât să discute cu tine probleme profesionale. Iar ea este o fiinţă atât de autoritară și de stranie. Apropo, l-au invitat și pe Monty. A refuzat.

— Dar are nevoie să iasă și să întâlnească oameni câţi mai mulţi. Treci pe la el mâine?

— Da. Asta e cu adevărat nefericire.

— Trebuie să suporte perioada de doliu ca pe o boală lungă. Tu îi faci bine.

— Sper că da. Nu crezi că s-ar putea sinucide?

— Monty? Nu, nici vorbă.

— Arată atât de jalnic și de nenorocit, ca un fel de Arlecchino rătăcit. Dar totodată e palid ca un cleric, de parcă ar fi preotul nebun dintr-o povestirire a sa. Doar o pălărie neagră îi lipsește. Ar fi bine dacă ar reuși să se reapuce de scris.

— Cred că s-a săturat până peste cap de Milo Fane.

— Și totuși trebuie să fie grozav să născocești un personaj pe care să-l cunoască o lume întreagă. La supermarket se găsesc până și Truse de Detectiv Milo Fane.

— Probabil că face o groază de bani bătrânul Monty.

— Regret că nu avem televizor. A început un serial

nou cu Milo Fane. Ziarele scriu că Richard Nailsworth e splendid în rolul lui Milo.

— Nu, fetiţo, nu. Televizor, nu. Oricum, nici ţie nu-ţi plac cărţile lui Monty mai mult decât mie.

— Lui nu i-am spus-o.

— Nici să nu o faci. Mulţi scriitori știu că nu valorează mare lucru, dar fiecare are farâma lui de vanitate. Mă tem că toate cărţile lui Monty seamănă una cu alta, cele mai recente, în orice caz.

— Știu. Milo a devenit extrem de moral, iar victima se dovedește a fi mama de mult dispărută a asasinului sau cam așa ceva. Mă întreb de ce n-a scris niciodată Monty un roman adevărat.

— Probabil că nu poate. Și nu uita banii. Poate că i-au intrat în sânge onorariile grase.

— Și pe urmă s-a căsătorit cu o fată bogată. Ciudat cum trage banul la ban.

— Poate că Sophie ar fi fost o actriţă mai bună dacă n-ar fi fost atât de dezgustător de bogată.

— Blaise, dragă, vrei să-l întreb pe Monty dacă… știi tu, dacă ne poate împrumuta ceva bani?

— Nu, pentru Dumnezeu! încă nu e nimic hotărât.

— Mereu spui asta și am senzaţia că e din cauza mea. Crezi că nu mi-ar conveni să fiu soţia unui student la medicină sărac. Cât te înșeli!

— Știu, draga mea, răspunse Blaise, că ești alături de mine în orice împrejurare. Gata să înfrunţi orice furtună. Îţi mulţumesc și te binecuvântez. Dar e vorba de un pas hotărâtor, trebuie să cântărim bine…

— Eu am cântărit. Sunt pentru.

— Dar ziceai că e o nebunie.

— Așa ziceam la început, pentru că m-ai luat prin surprindere. Oricum, consideram că e o nebunie frumoasă. Hai să mergem înainte și să-i lăsăm pe Magnus Bowles și pe ceilalţi să-și găsească un alt psihiatru.

— Cât ești de curajoasă, scumpă fetiţă!

— Nu sunt, dragul meu Blaise. Nu fac niciun sacrificiu. Nu doresc să fiu în nicio altă parte decât în

spatele tău, de unde să privesc lumea cu ochii tăi. Nu am nicio altă fiinţă, nicio altă perspectivă.

— Fetiţa mea…

— Să-i spun ceva lui Monty cu privire la livadă?

— Nu putem să împrumutăm bani de la el și în același timp să-i cumpărăm livada!

— Deci să aduc vorba despre împrumut?

— Încă nu, trebuie să mă mai gândesc…

— Am bonurile acelea de tezaur și tu poate obţii o bursă.

— Du-te la culcare, fată dragă, te rog, du-te la culcare.

— Bine, bine, urâciosule. Să nu lucrezi prea mult la cartea aia, te rog. O, dar afară-i încă lumină. Ce straniu arată grădina!

Montague Small se trezi brusc din cauza unui zgomot ciudat ce venea din interiorul casei. Sau visase? Se ridică în capul oaselor. Ca de obicei, își aminti de moartea lui Sophie la o fracţiune de secundă după trezire. Ca și cum ar fi văzut fulgerarea spadei înainte de a-i simţi tăișul. Durerea intensă îi solicită, pentru moment, toată atenţia. Ciuli iar urechile. Tăcere. Pesemne că zgomotul fusese o componentă a visului. Atunci își aminti visul.

Un monstru gigantic zăcea decapitat pe o câmpie întinsă și pustie. Apropiindu-se, Monty îi deslușise gâtul lung, cenușiu ca fierul, acoperit cu peri negri, rari, sângele închegat, găurile căscate ale câtorva vase de sânge secţionate. Puţin mai departe de trup se afla capul enorm, hidos și Monty observase, înfricoșat și oripilat, că se mișcă ceva pe suprafaţa sa. Apoi văzuse un monstru mic, replică miniaturală a fiarei ucise, spânzurând de părul dintr-o parte a capului tăiat și hohotind de plâns. Din ochi îi picurau lacrimi cât perlele de mari. Brusc, Monty se pomenise că-l înecă și pe el o durere sălbatică și că nu-și mai poate stăvili plânsul.

Acum ședea în pat cu ochii uscaţi. Era ciudat că plânsese dezlănţuit în vis, dar în viaţa adevărată nu putea vărsa nicio lacrimă, de atunci nu plânsese deloc. O, dacă i

s-ar umezi măcar ochii! Ce vise sinistre avea acum. Duse erau imaginile onirice proaspete și strălucitoare de altădată. Mâna lui bâjbâi pe noptieră, atingând paharul cu apă, flaconul cu somnifere și barbiturice prescrise de doctorul Ainsley, ceasul, piciorul veiozei. Aprinse lumina. Încă nu se făcuse ora patru. Știa că nu va mai adormi. Visele conspiră cu conștiința adormită, se hrănesc reciproc și te absorb în uitare. Acum însă lanțul fusese rupt, mintea, aflată într-o stare critică de suferință, era oribil de vigilentă, imposibil s-o domesticești sau s-o tragi pe sfoară; declanșată ca un mecanism, își ticăia de zor nefericirea. Nu realizai nimic întorcând perna pe partea cealaltă și pretinzând c-o iei de la capăt. Își puse ceasul la mână. Nu-l purta în pat, pentru că întotdeauna izbutea cumva să i se strecoare lângă ureche și să-l trezească cu bătăi asurzitoare, zgomotul eternității cum este el perceput de un copil ce delirează.

Se dădu jos din pat și își îmbrăcă halatul. În spatele lui patul stătea abandonat, boțit și teribil, ca o piele de șarpe lepădată, ca o față abjectă. Mirosea cumplit. O concediase pe femeia care-i făcea curățenie. Cât de agasantă fusese Sophie în ultimele zile, cum se agățase nebunește de el, ca să împartă cu ea spaima și disperarea! Se gândi: ca să-și poată suporta chinurile, îmi striga în față cuvinte oribile. N-ar fi putut pune o asemenea povară pe umerii nici unei alte ființe. Ceea ce ar fi trebuit să-i deștepte compasiunea, poate chiar mândria. Ar fi trebuit să accepte cu profundă gratitudine suferința oferită de ea, ca pe o dovadă de iubire. În schimb, când Sophie îl ataca ranchiunoasă, se răstea la rându-i la ea. Viața lor conjugală se sfârșise cu o serie de certuri prostești. Se certaseră până și în clipa morții ei. N-avea să și-o ierte niciodată. După toată murdăria suferinței, s-ar fi putut crede că moartea fusese un agent purificator: gunoiul putred al conștiinței de sine fusese curățat pe vecie, biata victimă se afla acum în siguranță, dincolo de atingerea cârligelor și menghinelor durerii, la adăpost de răutatea fatală a lumii și a lui Dumnezeu. El însă procedase în așa fel încât își

interzisese până și această consolare austeră. Știa că bucuria, componentă a tuturor lucrurilor esenţiale, fusese alungată din viaţa lui pentru totdeauna. Spaime viscerale, de care dorise de mult să scape, începuseră să-l încolţească din nou, hrănindu-se din nenorocirea lui. Existau momente când nu vedea cum ar mai putea conștiinţa să-l lase să trăiască.

Trase perdelele și stinse veioza. În lumina lăptoasă, mată, a zorilor, grădina se vedea deja limpede, extrem de tăcută, extrem de ameninţătoare. Peluza lungă și pustie se întindea, incoloră și netexturată, ca un cearșaf pregătit pentru ritualul unei jertfiri prin spintecare. Cei doi brazi Douglas înalţi stăteau neclintiţi, într-o existenţă alienată, enigmatică. Înaltul gard viu de lemn-câinesc era impersonal ca un zid, rotunjimea lui sănătoasă, frunzoasă, fiind aplatizată de lumina albă. În livadă, după colţ, către Hood House, câteva păsări schiţau un ciripit, cu o claritate disperată, forţată. Apoi Monty își aminti de băieţașul văzut în seara precedentă, cum stătuse nemișcat, în amurg, în grădina de la Hood House, privind fix către casă. La început, într-o clipă de rătăcire, își închipuise că era Sophie. Se aștepta tot timpul s-o vadă. Era posibil să te gândești atât de intens la o persoană și ea să nu se ivească? Oare strigoii au puterea *să decidă* când să se materializeze? se întrebă el.

Avea mereu impresia că Sophie se afla în casă, o prezenţă tăcută și iute de picior, ce părăsea rapid și răutăcios orice încăpere de cum intra el. Călătorea împreună cu el, schimbându-se deja câte puţin, de pe acum. Călătorea oare cu adevărat, îndepărtându-se, printr-un fel de întuneric plin de ecouri, *bardo*[8]*?* Ce vise/ Pot răsări în somnu-acesta-al morţii…[9] Dacă supravieţuise ca o visătoare chinuită, îl visa oare pe el, putea mintea ei

8 în budismul tibetan, stare intermediară, de tranziție, între două vieți pe pământ (n.r.).

9 Shakespeare, *Hamlet,* Actul III, Scena 1 (trad, de Dan Duțescu), în *Shakespeare, antologie bilingvă,* volum alcătuit de Dan Duțescu și Leon Levițchi, Editura Științifică, București, 1964, p. 397.

cufundată în vis să-l condamne cumva? Se consuma oare și acum, în nefiinţă, într-o suferinţă plină de resentiment, așa cum o văzuse consumându-se în viaţă? Poate că-i ţinem captivi pe morţi cu gândurile noastre, așa cum procedăm și cu viii; dar poate că și pe noi ne ating gândurile morţilor? „La ce te gândești? strigase ea. O, înnebunesc fiindcă nu știu!” Sau poate erau vorbele lui? Vie, iubirea lor fusese o chinuire reciprocă. Moartea ar fi putut așterne o preamilostivă tăcere peste acest dialog, dar nu reușise s-o facă. De câte ori nu dorise să reducă gândurile lui Sophie la tăcere. Tăcuseră ele acum ori continuau să bolborosească, dar în alt ungher al minţii lui? Chiar era imposibil ca cel rămas în viaţă să pună capăt acestei servituti bolnave și să-i redea strigoiului înnebunit libertatea? Cum se putea face asta? Se iubiseră unul pe celălalt. Acest lucru părea acum lipsit de relevanţă. Nebunia era iubirea însăși.

Testul acesta îi arăta cât de puţin îi folosise intervenţia asupra proceselor propriului său psihic. Ani în șir încercase să-și controleze visele, să rămână conștient pe parcursul lor, să lege somnul de starea de trezie. În parte reușise, făcând prin asta ca lumea trează să pară mai puţin reală, iar nu realitatea visului mai adevărată. Într-un fel, era bine. Dar, așa cum i se întâmplase adeseori, găsise forma greșită a răspunsului corect. Din ţinuturile visului ororile se năpusteau nestânjenite asupră-i, iar ceea ce ar fi trebuit să fie înţelepciune se transforma în coșmar. Toate eforturile lui spirituale fuseseră simple aventuri, sfârșite în spaimă și confuzie. După toate acestea rămăsese un simplu ucenic, iar maestrul său era vrăjitor. Nici măcar un vrăjitor foarte important. Desigur, silueta măruntă de sub salcâm nu avea cum să semene cu Sophie, deși fusese și ea mică și lui i se păruse întotdeauna că arată ca un băieţaș. Și totuși, cuprins pentru o clipă de o spaimă pură, violentă, se așteptase ca ea să se întoarcă spre el, se așteptase să-i vadă ochelarii sticlind în semi-întuneric, ca ochii unui animal. Dar, bineînţeles, nu era decât un băiat. Teama nu-l părăsise totuși. Dacă ciudatul băieţaș îl va auzi și se va

răsuci pe călcâie să-l privească? Monty se grăbi să se întoarcă fără zgomot la Locketts, atingând, ca să se îmbărbăteze, trunchiurile reptiliene ale pomilor răsuciţi din livadă. În casă, Milo Fane, ironic, rece, cu ochii pieziși, își bătuse joc de lașitatea cu care își luase picioarele la spinare.

Contemplând acum implacabila grădină matinală, își aminti de vizita promisă de mama lui. Sub masca unei ireproșabile, desăvârșite politeţi, maică-sa o detestase de fapt pe Sophie. Fără îndoială că își încordase voinţa, acum putea spune cât de ineficace, pentru ca Sophie să moară. Antipatia fusese reciprocă, desigur, iar Sophie abia dacă-și dăduse osteneala să fie drăguţă. În purtarea ei faţă de soacră-sa se distingea un fel de stângăcie străină, menită parcă să exaspereze. Mama lui Monty, care considera că aparţine nobilimii scăpătate, fusese încântată de succesele literare ale fiului, dar dezamăgită de căsătoria lui. Deși suficient de înstărită, Sophie provenea dintr-o familie străină nebuloasă de oameni de afaceri elveţieni „ostentativi”, pe care doamna Small nu putea și nici nu dorea să-i înţeleagă. Pe Sophie o considera vulgară, iar între doamna Small și mama lui Sophie se instalase instantaneu animozitatea. „Creatorul lui Milo Fane își poate alege *orice* nevastă”, fusese informat Monty de către mama sa înainte de căsătorie. Avusese în vedere pentru el o tânără englezoaică gingașă și elegantă, rafinat educată (posibil cu un titlu de nobleţe), pe care își propunea s-o domine, transformând-o într-o aliată mai tânără. De fapt, probabil că ar fi găsit resurse pentru a antipatiza orice femeie care s-ar fi căsătorit cu Monty.

Tatăl lui Monty, un umil diacon, se prăpădise când fiul abia împlinise opt ani. La o săptămână după deces, maică-sa îl instruise să i se adreseze de-acum înainte numai cu numele de botez: Leonie. Odată cu acest nume neobișnuit, în relaţia dintre ei se strecurase ceva întunecat, nedefinit. Leonie, care-și dorise mereu să ajungă actriţă (un alt motiv, desigur, pentru a n-o accepta pe Sophie), își crescuse fiul cu mult curaj, dând ore de dicţie

și de canto la o școală de fete. Fusese încântată când Monty plecase la Oxford să studieze, necăjită când aflase că era un student nu prea strălucit, încă și mai necăjită când devenise institutor, încântată când pusese capăt carierei didactice, devenind un scriitor de succes, dar dezamăgită iar când luase de nevastă o străină obraznică, cu voce stridentă. Acum sosise din nou momentul încântării. Sophie murise, părăsise frumos scena. Leonie nu-și putea ascunde satisfacţia, nici nu încerca s-o facă, dar cel puţin se ţinea la distanţă. În ziua înmormântării se „îmbolnăvise" discret. Prezentă, poate n-ar fi reușit să se abţină să joace de bucurie. Acum se retrăsese din nou, în liniște, în căsuţa cumpărată pentru ea de Monty într-un sătuc din Kent, unde juca rolul unei *grande dame*[10] de la ţară. Nu-și impusese încă prezenţa triumfală, dar avea s-o facă foarte curând; prezenţă de devorator total și de stăpână absolută. Prima perioadă de bucurie nereţinută (doliu) urma probabil să se încheie nu peste mult timp. Scrisorile ei siropoase soseau acum aproape zilnic. Dorea casa, dorea lucrurile din casă, îl dorea, normal, pe Monty. Tânjise după un nepoţel, dar nu i se oferise decât o pierdere de sarcină.

Gândul la mama lui nu-l prea emoţiona pe Monty. Dar nu asta conta. Își iubea de fapt mama, îi înţelegea atitudinile. Avea chiar o anumită simpatie faţă de ele. Bucuria ei indecentă nu-l privea. Era atât de purgat de moarte, atât de sterilizat și de imunizat, că devenise insensibil la iritările mărunte din care se compune viaţa. Mama sa nu reușea să-l enerveze, devenise insensibil. Distrus, se considera indestructibil. În ultimele zile ale bolii lui Sophie pusese stăpânire pe el un îngrozitor sentiment de alienare. Nu izbutise să-și adune puterile ca să-și ia soţia în braţe, nu (cum crezuse ea) din pricină că boala o urâţise; însă i se părea că moartea își întinsese deja aripa asupra ei, iar el nu putea suporta ideea irecuperabilei pierderi pe care i-o inspira trupul ei ce mai respira încă. Auzise de oameni care-și îmbrăţișau și-și

10 Mare doamnă (în fr., în orig.).

sărutau morţii. El n-ar fi putut. Prea absolută este absenţa persoanei iubite. În timpul agoniei lui Sophie, devenise din ce în ce mai conștient de chinuitoarea imposibilitate de a-i atinge trupul, care mai zăcea încă alături de el zi după zi.

Ce căsnicie tumultuoasă avuseseră! Nu durase foarte mul ţi ani. Monty se însurase târziu. Sophie flirtase întotdeauna prostește, intrase în felurite încurcături. Iar el, suferind de gelozie cronică, o judecase aspru. Îi făcuse morală. Pe ea o podidea plânsul. îl insulta. Făceau dragoste. Scenariul se repetase mult prea des. Marea sferă a iubirii lor – cum îi plăcea să şi-o imagineze – fusese adeseori supusă unor puternice tensiuni, cutremurată, dar niciodată spartă. Doar că existaseră necontenit necazuri, certuri nesfârșite, nenumărate porniri de la zero. Locketts reprezentase un nou început, înainte locuiseră într-o serie de apartamente, în Kensington și Chelsea. Pe urmă Sophie își anunţase dorinţa de a trăi „la ţară”, iar Monty, deși nu tocmai îndrăgostit de viaţa campestră, fusese încântat de ideea de a o „duce cu el”. I-ar fi plăcut s-o încuie, s-o ţină în lanţuri. Se puseseră de acord asupra acestei semi-suburbii umbroase și plăcute. Lui Sophie îi plăcuse casa, dar aproape imediat începuse să se plângă de singurătate. De fapt, reușiseră extrem de rar să-și facă prieteni comuni, să-și alcătuiască, așa cum procedează majoritatea cuplurilor tinere, o lume nouă, în care să se simtă bine împreună. N-aveau pe cine bârfi. Cumva, nu reușiseră niciodată să devină conștienţi de condiţia lor banală de oameni căsătoriţi. Sophie continuase să cocheteze cu prietenii ei vechi și să-și facă prieteni noi, care nu-și manifestau dorinţa de a-i cunoaște soţul, iar Monty, din zi în zi mai izolat, își petrecea timpul pândind-o.

Poate că, se gândi acum, așa cum se gândise și pe vremuri uneori, iubirea pentru Sophie fusese o diversiune prea intensă, prea magică, a vieţii sale. Se îndrăgostise de ea la prima vedere când, după ce ajunsese un scriitor celebru, i-o prezentase un coleg la o serată. Nici pe atunci nu avea alură de actriţă. (De fapt, fusese o actriţă foarte proastă.) Arăta ca o sărmană copiliţă bogată. Își mai

amintea, cu mare claritate și acurateţe, cum o văzuse prima oară, concentrată, aplecată ușor în faţă, ţinându-și frumos unul lângă celălalt picioarele elegant încălţate, cu ochii negri strălucind de mulţumire de sine „cu poșetuţa lucitoare ţinută copilărește în faţă, cu nasul pudrat avântat în sus, cu machiajul provocator, elaborat, aplicat cu pricepere, cu rochia foarte elegantă, dar totodată extrem de simplă. Râsul ei. Micuţa ei vanitate obraznică, siguranţa ei absolută de fată cu stare, temperată de o anumită simplitate mișcătoare, de un aer de copil abandonat. Toate acestea îi merseseră drept la inimă. Nu era însă genul de femeie care să-l entuziasmeze sau despre care să aibă o părere favorabilă.

Dar se îndrăgostise nebunește de ea, pe loc, nu din anumite „motive”, ci doar fiindcă farmecul ei aparte, în totalitatea lui, făcuse ca Sophie să-i devină dintr-odată indispensabilă. Victimă a unei iubiri clocotitoare, îi ceruse mâna după numai două zile. Ea îl refuzase. El stăruise cu încăpăţînare. În cele din urmă ea spusese da. Mai existaseră și alte femei în viaţa lui Monty, se înţelege, dar fuseseră total nesemnificative.

Evident, Monty o iubise pe Sophie mai mult decât îl iubise ea pe el. Era o obligaţie înscrisă în contract. Discutaseră această problemă și făcuseră haz pe seama ei. Ea îl luase de bărbat, cel puţin în parte, din motive pe care nu se sfia să le recunoască.

Era destul de matură (se apropia de treizeci de ani) ca să-și dea seama că așteptase destul. *Crezuse* (după cum îi demonstrase Monty mai târziu) că dorea să se astâmpere. îl admira pe Monty, avea încredere absolută în el, fiind totodată impresionată de intensitatea pasiunii lui pentru ea. Își propusese să-l folosească drept reazem al vieţii ei. Totul o avantajasepe Sophie. Pentru el nu existase niciun profit. În tot acest timp se hrănise cu magie, cu dragoste romantică în cel mai deplin înţeles al cuvântului, iar această fascinaţie, acum că femeia dispăruse, părea uneori gata să-l ucidă. Monty nu reușise, ca majoritatea soţilor, să treacă de la o pasiune învolburată la o

comuniune profundă și calmă. Sophie nu-i permisese. Mai târziu, ea se îngrășase și începuse să poarte ochelarii rotunzi cu lentile groase, care deveniseră curând o parte firească a fiinţei sale. Dar pe măsură ce-și pierdea din strălucire, câştiga parcă și mai mulţi admiratori. Nu cunoștea odihna. Nu stătea locului niciun minut.

Sophie îl izolase. La fel și Milo Fane. Ba Milo îi retezase chiar și legăturile cu lumea literară. Scriind obsesiv, aproape că nu mai citea nimic. Uneori avea sentimentul că, împreună, Sophie și Milo îi aplicaseră lovitura de graţie. Să scrii romane este, în cel mai bun caz, o ocupaţie solitară. Monty redacta cursiv și repede, sperând cumva că fiecare nou roman îl va justifica și reabilita pe cel dinainte. Intenţionase să scrie mai întâi câteva bestselleruri, iar mai apoi să se dedice prozei serioase. Poate că primul impuls fusese dorinţa de a-și impresiona mama. Dar își făcuse socotelile fără a ţine cont de Milo. Acesta se dovedise înzestrat cu o remarcabilă vitalitate și perseverenţă. Se înţelege că oricărui ins sedentar îi place să se pretindă om de acţiune – acesta este un truism. Între Milo și creatorul său existau relaţii mai profunde, mai neobișnuite. Unii oameni, poate majoritatea, rămân toată viaţa amăgiţi (sau beneficiază) de idealurile sau imaginile despre sine închegate în adolescenţă. Ca adolescent, Monty – orfan de tată, ezitant – se complăcuse în a se crede un fel de „terorist”. Chiar și la Oxford, printre prietenii săi radicali, afectase vederi de extremă dreaptă. Trăise într-un dispreţ mărturisit faţă de ceilalţi, faţă de oile proaste ale planetei, dispreţ care încasase o lovitură dură atunci când nu fusese capabil să obţină decât o diplomă de gradul doi. Pe Milo, cu Mauserul lui cu miner în unghi drept și cu nesăbuitul lui curaj, îl crease, firește, și cu scopul de a șterge rușinea acelei clasificări.

În tinereţe, Monty mimase fără exces de subtilitate „demonismul”, pe care-i făcea plăcere să creadă că-l simte în suflet. Mai târziu, când era aproape prea târziu, poate chiar foarte târziu, începuse să se socotească un intelectual. Dacă ar putea să devină, își spusese, un

cărturar, un colecţionar, un analist, unul a cărui viaţă să *evolueze*! Detestase învăţământul și nu-și dăduse pic de osteneală să-i culeagă roadele printr-un studiu intens. Se salvase printr-o aparent fericită personificare a „demonismului” său, combinat cu intelectualismul, în persoana lui Milo Fane, omul puterii, ironic redus la scară mică și deziluzionat. La început, Milo reprezentase aproape un fel de terapie pentru el. Cu ajutorul acestui homunculus arogant și cinic, își putuse bate joc de aspiraţiile sale mai vechi, satisfăcându-și-le în același timp. Ironia unui autor îi maschează adeseori voluptatea. Nu este exclus ca acest paravan să fie funcţia esenţială a ironiei.

Anii treceau, iar Monty se hotăra, la anumite intervale, să-și ia adio de la sardonicul său alter ego. La urma urmei, ceea ce proiectase în detectivul său era un aspect atât de meschin, stupid și jalnic al spiritului său atoateștiutor. Monty simţea nevoia unei transformări, a unei disciplinări, dar Milo îi consuma toată energia, făcându-l uneori să simtă că, dacă ar abandona acest meschin exerciţiu de putere, nu i-ar mai rămâne niciun strop de vlagă. Romanele serioase de care se apuca uneori nu-i angajau afectul și eșuau imediat, iar atunci hotăra că nu strică să-și refacă puterile scriind încă o carte din seria Milo. Redacta acum cu foarte mare dexteritate. Monty și Milo se supravegheau reciproc. Monty devenise conștient de vlăguirea personajului său cu mult înaintea criticilor. Milo avea o problemă invers proporţională cu greutatea sa corporală. Fiind numai piele și oase, îl anima dorinţa constantă de a se mai îngrașa. Se îndopa cu frișcă, bere Guinness și biscuiţi glazuraţi cu ciocolată – în zadar. Iniţial, Monty născocise acest detaliu pur și simplu ca să se amuze, dar mai târziu începuse să i se pară simbolic. Milo slăbea și se stafidea tot mai mult, purtându-se totodată din ce în ce mai sarcastic și mai dispreţuitor cu femeile ce-i cădeau la picioare. Cu ciocolata și paharul lui cu lapte, Milo devenise aproape răutăcios; în același timp, ferocitatea intelectuală cu efect terapeutic a creatorului

său începea să mai slăbească. În cele din urmă, Monty făcu o încercare disperată de a-și salva isteţul și acum stânjenitorul prieten intim, „umanizându-l”, „relaţionându-l”. Dintr-odată în Milo se deșteptaseră pasiunea bruscă pentru dreptate, mila faţă de victime, îngrijorarea pentru soarta tinerilor. Urmarea fusese însă o pedanterie nedorită și neconvingătoare, pe care Milo cel original și nereformat, ajuns acum sfrijit ca o bucăţică de sârmă, dădea impresia că o arborează ca pe o mască hilară.

Monty dorise să se descotorosească de Milo. Mai târziu își dăduse seama că dorea de fapt să scape de sine însuși, într-atât de uriașă devenise această excrescenţă ce-i păruse la început eliberatoare. „Tu pur și simplu *ești* Milo Fane”, îi strigase Sophie în momentele de exasperare, poate de împotrivire, după ce predicile și pisălogeala lui o cufundau în lacrimi ce făceau să ţi se rupă inima. Când contempla însă universul sărăcăcios și mintea rece, isteaţă; dar în ultimă instanţă lipsită de pasiune ale personajului său, acum atât de vestit și întru câtva foarte puternic, Monty știa că *nu este* Milo Fane. Cu toate acestea era speriat, într-un rând, voise să-i explice câteva din problemele acestea lui Blaise Gavender, numai de dragul de a se justifica în faţa unui om inteligent. Blaise însă, fără să-l asculte prea atent, se grăbise să găsească peste tot conexiuni, să-l relaţioneze pe Milo cu Sophie, iar pe Sophie cu mama lui Monty, în salturi ameţitoare și simplificatoare. Supărat că dăduse, fie și pentru o clipă, impresia că este „pacientul” lui Blaise, Monty se pusese pe treabă ca să-și deruteze doctorul. Pe urmă își exercitase puterea împotriva lui Blaise, încercând în joacă să-l subjuge. Blaise pusese repede capăt. ședinţelor de analiză.

Chiar și în cele mai fericite momente petrecute cu Sophie (și *fuseseră* efectiv fericiţi), Monty își pusese uneori întrebarea de ce deviase toată viaţa, cu atâta încăpăţânare, de la un ideal al calmului (nu i-ar fi plăcut să-i dea un nume mai pompos) care-i stătuse limpede în faţă (i se părea acum) încă din tinereţe. Chiar și ca student prost, cu apucături de exhibiţionist, fusese conștient de

atâta lucru. Până și „demonii” săi – cum îi numea cu satisfacţie în gând – îi sugeraseră unica formă în care se putea salva din ghearele lor, presupunând cá dorea să se salveze. Bineînţeles, nu era vorba de Dumnezeu, care dispăruse din viaţa lui Monty într-o fază foarte timpurie. Nu discutase această problemă cu nimeni, cu atât mai puţin cu Sophie, cu care nu abordase niciodată chestiuni profunde. Rumegase singur, în tăcere, și în vreme ce asista înnebunit de durere la chinurile lui Sophie (căreia stoicismul îi era străin), anticipase aproape cu nerăbdare ceasurile de după moartea ei, când avea să poată, ca niciodată înainte, să se refugieze în acel calm. (Ca și cum moartea lui Sophie l-ar fi iluminat printr-un soi de orgasm spiritual.) Dar ce diferite de așteptările lui se dovedeau a fi aceste ceasuri! Se pregătise să-și petreacă viaţa în suferinţă, ca o salamandră cuprinsă de flăcări. Nu se așteptase la cumplitul calvar al absenţei lui Sophie, nu-l putuse concepe, nu se așteptase ca doliul să fie un fel de căutare perpetuă, fără rezultat, nu prevăzuse remușcarea. De ce, lăsând la o parte toate celelalte, n-o făcuse fericită pe Sophie? Nu i-ar fi fost greu. Dacă nu înţelesese nici măcar nevoia ei de fericire, ce era în stare să înţeleagă? Cum își putea explica purtarea meschină, *prosteascã,* faţă de ea? În locul calmului indiferent la care sperase, se simţea ca un informator hăituit, aflat în căutarea unei identităţi noi. Se simţea (și sentimentul îi era atât de bine cunoscut încât aproape că-i provoca greaţă) victima aleasă a zeilor, trădătorul autodemascat, cel târât în faţa judecăţii. Vechii săi prieteni continuau să-și schimbe măștile, dar nici ei, nici el nu avansaseră nici măcar un pas.

Își pierduse cu totul simţul orientării. I se părea că ajunsese la capătul vieţii, dar nu simţea nevoia de a-și pune capăt zilelor; totul era să se scurgă cumva zilele și orele. Raţiunea, gândirea rece, funcţiona însă fără oprire, până și în plină suferinţă. Își pusese chiar întrebarea dacă n-ar fi fost posibil să preschimbe toată această suferinţă în artă, în artă pură, nu în pseudoarta de tip Milo Fane?

înseamnă oare arta, pentru mine, mai mult decât o penibilă obsesie faţă de propria-mi persoană? Ceea ce implica și întrebarea: voi reuși să scap acum de Milo? în felul acesta ajungea de unde pornise: la problema calmului, a dezbărării de sine. Era oare un leopard prea bătrân ca să mai năpârlească și să-și schimbe petele? Se putea înșela complet la patruzeci și cinci de ani? Putea să scape de *ele* și să realizeze *asta*? Și în definitiv ce să facă, în sensul cel mai mundan al cuvântului, cu sine însuși? Actorul Richard Nailsworth, interpretul lui Milo, îl invitase la vila sa din sudul Italiei. Dar acela era ultimul loc unde și-ar fi găsit consolarea! Pur și simplu trebuie să mă las de scris, se gândi Monty. Dacă se punea pe treabă acum, sau în viitorul apropiat, de sub peniţă n-avea să-i iasă decât rahat. Dacă mai scria încă un roman cu Milo Fane, era terminat. Dar ce altceva să facă? De ce să nu revină la catedră? se întrebase la un moment dat în cursul meditaţiilor sale, iar după aceea gândul continuă să-i revină insistent. La urma urmei, în afară de scrierea romanelor poliţiste, aceasta era unica îndeletnicire pentru care avea o pregătire. De ce nu s-ar reapuca de ea, de vreme ce o practicase cândva? Era o profesie cinstită, banală, iar el trebuia, într-un fel sau altul, să găsească o cale de a reveni la viaţa normală, dacă nu voia să piardă și farâma de suflet ce-i mai rămăsese. Mult, mult mai târziu, s-ar putea să încerce din nou să scrie. Sau poate niciodată! Până una, alta, de ce să nu se pună într-o situaţie în care să fie *silit*, pur și simplu, să se consacre nevoilor altora? Deși nu era chiar un orgasm spiritual, devenea tot mai convins de justeţea opţiunii sale. Singură această idee, încă nebuloasă, care-i revenea în minte la anumite intervale în vârtejul nefericirii, purta în ea promisiunea unui posibil viitor.

Monty se retrase de la fereastra în care lumina albă sporea în intensitate; azurul nu se înstăpânise încă peste boltă. Se privi atent în oglindă, în semi-întunericul din cameră. Ce bine cunoștea faţa aceea prefăcută, care parcă încerca să se ascundă de proprietarul ei! Capul mic, ochii

negri, deja umbriţi de riduri adânci, săpate de oboseală, părul negru drept, un pic sârmos la capăt, care începuse, destul de evident, să-i părăsească fruntea. Se va tunde curând și atunci va semăna și mai mult cu ceea ce știa că este. O mutră suspectă de iezuit! O faţă de gânditor glacial! O înfăţișare inteligentă, narcisistă. Fizionomia unui om care-și risipise talentul, își distrusese căsnicia, dar continua să se considere minunat, excepţional. O faţă idioată, falsă, de pozeur.

Nici măcar Harriet, atât de dornică să afle ce gândea, n-avea habar cât de demenţială îi era obsesia. Suferinţa sufletească este, se înţelege, un hău negru, de nepătruns pentru imaginaţia celor ce nu suferă și este dată cu desăvârșire uitării când suferindul își revine. Dar nefericirea lui era oare o simplă durere sufletească sau o formă fatală de ruină mentală, din care nu mai putea fi salvat? Trebuie *să fiu bărbat,* îi spuse imaginii din oglindă, după care îi întoarse spatele. Rostirea acelei platitudini îl făcu să tresară. Să fi însemnat oare că mai putea spera la liniștea unei vieţi obișnuite? în definitiv, se făcea iar ziuă și odată cu lumina reveneau cel puţin câteva din micile preocupări și datorii pentru care se rugase cândva la școală. Trebuia să meargă la Harriet. Trebuia să *se prefacă* în faţa lui Harriet. Aceasta era un fel de datorie. Trebuia să-i vorbească lui Blaise despre târâtura aceea dezgustătoare, Magnus Bowles. Trebuia să-i scrie mamei lui Sophie la Berna. Trebuia să-i răspundă mamei sale. Iată câteva posibile îndeletniciri. De ce să nu se întoarcă la catedră, să trăiască în sfârșit o viaţă normală, simplă, decentă și lucidă? își privi ceasul. O, Doamne, era abia patru și jumătate.

Luă hotărârea să coboare la parter. Pe urmă simţi un soi de undă de șoc organică, un fel de dorinţă sexuală bruscă și inutilă, o îngrozitoare tentaţie ce-l ispitea din nou. Avea o bandă de magnetofon cu vocea lui Sophie, una singură, înregistrată fără știrea ei, cu câtva timp înainte de deces. Știa că va trebui să distrugă înregistrarea, dar deocamdată nu se putea hotărî s-o facă. Ieși în vârful

picioarelor din dormitor, coborî scările și străbătu coridorul boltit care traversa casa. Chinuit de excitaţia aceea neagră și dureroasă intră în salonașul mic, întunecat, aprinse o lampă și scoase magnetofonul dintr-un dulap. Vocea lui Sophie rezuma perfect povestea vieţii ei, își reprezenta atât de pregnant stăpâna! Anglofilul de taică-său avusese interese de afaceri la Manchester, așa că Sophie petrecuse un an într-un pension de domnișoare din nordul Angliei. Își făcuse „debutul monden” în Marea Britanie, ucenicia de actriţă la Londra, devenise starletă la Hollywood. Toate acestea i se ghiceau în glas: accentul franco-elveţian, nu prea puternic, o idee de intonaţie nordică, o nuanţă de „debutantă”, o vagă urmă de tonalitate americană, ecoul ceva mai pregnant al lecţiilor de dicţie de la Academia Regală de Artă Dramatică, în plus, energia aceea teatrală, arţăgoasă, ce n-o părăsise până în ultima clipă: Sophie cea totală, fetiţă bogată, făptură debusolată, actriţă, femeie cochetă, demon, zeiţă – murind. Monty se așeză, porni aparatul și-și îngropă faţa în palme. „Ia-o de-aici, ia-o, mă apasă greu pe picioare. Cartea, ia-o! Ah. Poţi să-mi dai acum picăturile, astăzi m-au prins frisoanele. Dă-mi chestia aceea, te rog… nu, nu, oglinda, oglinda…”

În apropiere se auzi brusc un zgomot puternic, zgomotul unui obiect căzut pe podea. Monty sări ca ars și opri magnetofonul, apoi încremeni în picioare, ascultând. Se auzi un alt zgomot, ceva mai ușor. Sunetele veneau din micul „budoar” al lui Sophie, cămăruţa unde-și ţinea toate obiectele „speciale”, unde se ostenise luptând cu moartea. Monty nu mai intrase în acea încăpere de la moartea ei. O groază nebună i se târî pe ceafă în sus, cuibărindu-i-se în păr. Străbătu cu pași mari și iuţi holul și smuci ușa.

În odaie ardea o lampă cu abajur. În partea opusă a camerei, chiar lângă secreterul lui Sophie, care fusese deschis și evident percheziţionat, stătea un bărbat. Era un individ înalt, bine făcut, care ţinea în mână o scrisoare și se uita la Monty cu gura căscată.

— Bună, Edgar, spuse Monty. Ce-ţi veni să te furișezi

în casa mea ca un spărgător?

După șocul inițial, îl recunoscuse pe Edgar Demarnay. Nu-l mai văzuse de câţiva ani. Era un Edgar mai gras, mai masiv, mai bătrân, dar totuși Edgar, cu faţa lui mare, trandafirie, de flăcău, cu buzele groase, cu o chică bogată și zburlită, acum însă de un cenușiu stins, în loc de blond albicios.

Edgar înlemnise și nu scotea un cuvânt. În cele din urmă schiţă un gest, arătând spre hol.

— Era o bandă de magnetofon, îi explică Monty.

Pe urmă se răsuci pe călcâie și părăsi budoarul, întorcându-se în salonaș. Aprinse diferite lumini care dezvăluiau ochiului plăci de faianţă albastre, de nuanţa penelor de păun, altemând cu lambriuri acoperite cu desene mozaicate cu plante: galben-șofran și verde-linte. Domnul Lockett fusese într-o dispoziţie maură când concepuse decoraţia salonului.

Edgar Demamay fusese marele admirator, posibil amantul lui Sophie (Monty avusese multă grijă să nu-i stabilească rolul precis), înainte ca ea să-l cunoască pe Monty. De fapt, Edgar era vechiul prieten din studenţie care le făcuse cunoștinţă. Rămăsese – sau cel puţin așa pretindea – îndrăgostit fără speranţă de Sophie. Ulterior, Monty reușise să uite de Edgar. Existaseră alţii, mult mai periculoși, cu care să-și bată capul.

Edgar, pășind pe urmele lui, se așează acum greoi pe sofaua tapiţată cu lână și mătase purpurie din nișa cu perdea. Privea ţintă peretele din faţă, neacordându-i nicio atenţie lui Monty.

— O, Edgar, hai, spune ceva.

— Lartă-mă, zise Edgar. lartă-mă. Am avut un șoc îngrozitor auzindu-i vocea așa, pe nepusă masă. Tot nu reușesc să cred că a murit. Tu crezi?

— Da, răspunse Monty, sprijinindu-se de cadrul alungit, din fontă, al căminului. Eu cred. A murit. A fost incinerată. Acum e cenușă. Cenușa a fost spulberată în vânt. Așa că n-a mai rămas nimic, dar absolut nimic, din Sophie.

— Cum poţi, murmură Edgar, cum poţi…

— Dar tu ce cauţi aici, întrebă Monty. De când te-ai făcut spărgător?

— Când a murit?

— Acum câteva secole. Acum câteva săptămâni.

— O… Nu credeam că a trecut atâta timp… credeam că s-a întâmplat abia acum o zi sau două. Știi, eu abia m-am întors din America, am aflat doar aseară… adică ieri… Pur și simplu nu m-am putut reţine să nu vin imediat. De ce-a murit?

— De cancer.

— A fost mult timp bolnavă?

— Da.

— O, Doamne! Nu m-a anunţat nimeni.

— De ce să te anunţe? se miră Monty. Nu era ceva care să te privească direct. Și tot nu mi-ai spus de ce scotoceai hoţește prin camera soţiei mele. Căutai vreun suvenir?

— Păi, de fapt, zise Edgar, căutam scrisorile mele.

— Scrisorile tale?

— Știi, n-am avut intenţia să pătrund prin efracţie. Am venit direct, cu mașina, de îndată ce am aflat. Eram la un dineu, am plecat imediat. Nu aveam altă intenţie decât să-mi petrec toată noaptea în stradă. Mi se părea că n-am nimic mai bun de făcut. Am și așteptat în stradă o veșnicie.

— Ce interesant. Ce oră era când ai sosit?

— O, cam miezul nopţii. În niciun caz nu voiam să te deranjez, se înţelege. Îmi spuneam că trebuie să fii dărâmat.

— Precum vezi, nu sunt.

— Pe urmă am început să mă gândesc la scrisori. Știi, presupun că imediat după cununia voastră, am început să-i trimit săptămânal câte o scrisoare.

Monty habar nu avusese.

— Am păstrat legătura cu ea, mă înţelegi? Dorea să știe în orice clipă ce fac și unde sunt, în caz că ar avea nevoie de mine.

— Ce mișcător. În caz că s-ar fi hotărât să mă

părăsească, adică.

— Îmi știa întotdeauna numărul de telefon, zise Edgar. Chiar dacă plecam la o conferinţă pentru două zile, mă îngrijeam să afle unde mă poate suna. Gândul că mă putea găsi oricând mă umplea de fericire, prin asta mă simţeam legat de ea. Iar aseară… mi s-a spus că a murit… așa că am dat fuga. Voiam să-mi petrec toată noaptea în stradă, jelind-o. Nici nu știam măcar – înţelegi, am dat fuga imediat – dacă a avut sau nu loc înmormântarea. Credeam că a murit de curând. Pe urmă, stând acolo, afară, am început să mă gândesc la toate scrisorile astea, sute de scrisori. Bănuiesc că pe unele ţi le-a arătat și ţie, nu?

— Nu.

— Nu m-aș fi supărat dacă ţi le arăta. Se înţelege că nu faceam din corespondenţa noastră un secret, nu exista niciun motiv pentru a o tăinui. Totul a fost foarte simplu. Am iubit-o. Nu m-am putut înfrâna. Nici acum n-am încetat s-o iubesc. O, Dumnezeule!

— Termină odată, sunt obosit.

— Îmi dai, te rog, puţin whisky?

Monty luă o carafă din barul cu vitraliu din colţul camerei și umplu pe jumătate un pahar cu whisky curat.

— Mulţumesc. Am probleme cu alcoolul. Tu nu bei?

— Nu.

Monty nu se putea vedea atingându-se de băutură în viitor.

— Mă gândeam că negreșit vei descoperi scrisorile, ceea ce nu m-ar fi deranjat, dar pentru nimic în lume n-aș fi vrut să le citească și alţii. Sunt misive frumoase, scrise cu toată priceperea de care am fost în stare. Pe urmă mi-am amintit că de fapt am vizitat o dată casa voastră, curând după ce v-aţi mutat aici.

Nici acest lucru nu-i era cunoscut lui Monty.

— Am venit când erai la New York, iar Sophie m-a servit cu ceai în… camera aceea de acolo… deci știam unde păstrează corespondenţa și alte lucrușoare, iar atunci mi-am propus să intru și, dacă găsesc un pachet cu scrisori, să le iau cu mine și gata… O idee cretină… totuși

am crezut, așteptând în noapte, că o să mă… consoleze și simţeam că scrisorile sunt acolo, la îndemână, și că pot… și-apoi poarta grădinii fiind deschisă…

— Deci le-ai luat?

De la moartea soţiei, Monty nu se atinsese de lucrurile ei. Se temea de ceea ce ar fi putut găsi. Imediat după ce se îmbolnăvise, Sophie arsese o sumedenie de hârtii.

— Nu.

— Mă tem că te-am întrerupt. Te rog, du-te înapoi și caută-le.

— Nu te superi?

— Bineînţeles că nu. Du-te și caută-ţi nenorocitele de scrisori. După aceea, șterge-o. Eu am să mă întorc în pat.

— Întotdeauna ai fost un tip ciudat, Monty, zise Edgar.

— Să ieși prin grădină, cum ai intrat. Noapte bună.

Monty se îndreptă spre ușă. Edgar sări în picioare.

— Monty, te rog, ești nebun? Nu poţi să pleci așa și să mă lași aici!

— Și de ce nu, mă rog? Socotesc că m-am purtat cu mănuși cu tine.

— Sigur că da, dar… Te rog, nu te duce, mai stai, te implor, de vorbă cu mine. Trebuie să vorbesc despre Sophie… Poate că tu știi… Dar eu nu…

— Nu vrei scrisorile?

— Ba da, dar acum tu… dacă le găsești.

— Mă îndoiesc că Sophie le-a păstrat. Mii de scrisori…

— Ei, poate că a păstrat câteva, pe cele care i-au plăcut mai mult. Aș vrea să știu… pe care le-a păstrat.

— Oh, mă faci să vărs, zise Monty.

Dar nu mai încercă să plece din cameră. Se așeză. Pentru prima oară de la moartea lui Sophie se afla în faţa unui om care o cunoscuse și o iubise. Mama lui Sophie, având problemele ei, nu puţine, nu luase parte la înmormântare. Se simţea ispitit să stea de vorbă cu Edgar, deși știa în același timp că face o greșeală, după absolutul

terifiant al despărţirii de soţia sa, schimbând păreri cu acest *revenant*[11] dezgustător.

— Ea ţi-a răspuns la scrisori? întrebă Monty.

— Cum, nu știi? Extrem de rar. Și atunci douătrei rânduri grăbite. Fiindcă veni vorba, nici tu nu mi-ai răspuns la scrisori. Măcar le-ai păstrat?

— Eu? Să păstrez scrisorile tale? Bineînţeles că nu. Nici nu-mi amintesc să fi primit vreuna. Primesc câteva sute în fiecare săptămână. Secretara le cară de aici cu sacul.

Își concediase și secretara. Acum stivele de plicuri așteptau în cutiile de ceai din hol. Harriet îi promisese că se va ocupa ea de ele.

— Nu se poate să nu-ţi amintești, se indignă Edgar. Ţi-am scris totul despre California – scrisori destul de lungi –, despre fauna de acolo și așa mai departe. Eram sigur că o să te intereseze. Despre vidrele de mare și alte chestii. Îţi amintești de vidrele de mare?

Monty își amintea într-adevăr.

— Da. Dar tare plicticos mai ești. Întotdeauna ai fost.

— Și tu ești exact la fel. Iar discuţia asta seamănă, nu știu de ce, cu vechile noastre conversaţii. Mai capăt puţin scotch? Nu știu de ce, dar în ultima vreme nu reușesc să susţin o discuţie fără stimulent.

— De la ce dineu ai plecat?

— Dineul Societăţii pentru Liturghia în Limba Latină.

— Apropo, felicitări pentru noua ta numire. Am citit în *The Times.*

— Da, zise Edgar, turnându-și whisky. Niciodată n-am crezut că voi ajunge în fruntea unui colegiu. Că jucăria mea va fi un colegiu din Oxford. Pur și simplu n-am putut rezista tentaţiei. Cred însă că n-o să-mi placă acolo, o să aibă un efect nefast asupra muncii mele. Doamne, ce scrisoare lungă i-am scris lui Sophie despre asta…

— Îmi imaginam că te vei stabili în California pentru totdeauna.

— Și eu la fel. E un loc teribil de corupt și de

11 Strigoi (în fr., în orig.).

hedonist. Dar acolo m-am simţit cumva… liber, știi, cum se zice că se simt englezii în America, dezinhibaţi… își lasă părul să crească… I-am explicat totul lui Sophie în scrisoare. Nu vreau să spun, firește, că am alergat după fuste sau ceva de genul acesta.

— Bineînţeles că nu.

— Sunt atât de puritan! Sunt bărbatul cel mai frustrat din toată emisfera nordică. Îmi ţâșnește spermă până și prin urechi. O, Dumnezeule, vorbesc absolut normal, nu-i așa, ca și când… iar ea e moartă. Mulţumescu-ţi ţie, Doamne, pentru băutură. Cum să-mi omor timpul, asta a fost dintotdeauna problema mea. Acum sunt mereu mai mult sau mai puţin cherchelit, numai că nu observă nimeni – adică sper că nu observă –, nu-s niciodată treaz de-a binelea, dacă aș fi, m-aș porni să urlu, sunt mereu aghesmuit… știi, trăiesc pe un platou înalt de permanentă și tăcută ameţeală alcoolică. E de-ajuns un pahar ca să mă propulseze iarăși acolo sus, sus în vârf. Dar n-am probleme cu îucrul. Doamne, ce sugativă mai sunt, ce neisprăvit. I-am povestit absolut toate chestiile astea lui Sophie în scrisori.

— Cred că ai plictisit-o teribil, comentă Monty. Nu văd de ce insiști să te consideri un ratat. Din câte îmi aduc aminte, întotdeauna ai avut idei eronate despre tine însuţi. Ești un cărturar cunoscut în lumea largă, membru al Academiei Regale, decan al unui colegiu din Oxford…

— Ascută-mă, pe vremuri i-am fost elev lui Beazley[12]. Când mă gândesc la asta, îmi vine să mă vâr sub preș de rușine. Nu sunt bun de nimic. Nu-s ca tine…

— Ca *mine*? Eu nu sunt decât un biet romancier ratat.

— Un artist – ăsta e cel mai bun lucru, zise Edgar, făcând puţină spumă în colţul gurii și uitându-se în pahar. Da, da, cel mai bun lucru. Cristoase, ce n-aș da să fiu și eu scriitor. Adică, înţelegi ce vreau să spun.

Ciudat, dar Monty chiar înţelegea.

---

12 Arheolog englez (1885-1970), fondatorul Arhivei Beazley și al colecției de artă antică de la Universitatea Oxford.

— Pur și simplu ești mai bun ca mine, continuă Edgar. Întotdeauna ai fost. Ai meritat-o pe Sophie. O, Isuse, dar ea a murit. O, Cristoase. Tu ai în tine o anumită duritate, un sâmbure tare. Eu sunt în întregime un molâu, nu mă pot lua bărbătește la trântă cu viaţa, niciodată n-am putut. Poate că-s retardât mintal, da, da, asta e, retardât mintal. Ori de câte ori văd că altul e mai nobil la suflet sau mai puternic, mă ia dracul de invidie. Ţie cel puţin nu-ţi port niciun fel de pică, asta fiindcă te-am admirat mult în studenţie. *Te Consule,* știi cum obișnuiam să spunem. Ţi-aduci aminte – „Prinţul al cărui oracol e la Delphi…” Toată vechea noastră mitologie personală – tu te aflai, cumva, în centrul ei. Fiecare trebuie să admire pe cineva la școală sau la universitate, iar după aceea să continue să-l venereze până la capăt… Tu ești, pur și simplu, omul care se bucură de toată preţuirea mea.

— Astea-s idioţenii, se burzului Monty. Dar, de vreme ce recunoști că ești un retardât, nu pot să nu fiu de acord cu tine. Iar dacă admiri ceva la mine, atunci e fără îndoială trăsătura pe care pun cel mai mic preţ.

— Nu mă refer la faptul că inspiri teamă – amintește-ţi de ceea ce numeam noi „caracterul tău intimidant” –, adică nu exact la asta. Dar ai un nucleu, gândești coerent, te pricepi să inventezi. Scrii un nou Milo Fane?

— Nu.

— Știi că n-am fost niciodată iubit cu adevărat de vreo femeie.

— *Tiens.*[13]

— Nu știu cum se face, dar mereu le-am dorit pe acelea care nu m-au vrut. Sunt regele absolut al iubirii neîmpărtășite. Cu Sophie, mai ales, a fost absolut sinistru… Doamne, ce-i fi gândind despre mine!

— Mă gândesc, îl lămuri Monty, cum te-am poreclit „Roșie” la colegiu.

Într-adevăr, Edgar nu se schimbase prea mult. Dependenţa de alcool, dacă exista cu adevărat, nu-l marcase încă. Faţa lui tinerească plinuţă, netedă, uniform

13 I-auzi (în fr., în orig.).

de trandafirie și cu buze pline fusese atinsă de vârsta mijlocie într-un mod atât de misterios și de discret, încât nu era deloc clar după ce indicii puteai determina că nu mai era obrazul unui balic.

— Da, „Roșie”, așa e, cred că tu ai născocit porecla. Mi-a plăcut. Erai nespus de bun cu mine pe vremea aia. Ţi-am păstrat toate scrisorile, începând chiar de atunci. Și, firește, toate scrisorile lui Sophie. N-au fost prea multe. Într-o zi am să ti le arăt. Ti-ar face plăcere?

— Nu.

— Nu te superi dacă-mi mai torn niște scotch? Ce bizar, parc-am fi revenit la vremurile vechi.

Cum mai flecăream despre femei, înainte să fi cunoscut vreuna! Ţi-aduci aminte cum îmi spuneai: *laissons les jolies femmes aux hommes sans imagination*[14]*?* Tbată noaptea stăteam la taclale. Despre femei, despre filosofie. „Raţiunea nu confirmă nicidecum aserţiunea că alinarea suferinţei înseamnă un bine absolut”. Ţii minte ce ne-am mai frâmântat creierii cu chestia aia?

— Cred c-ar fi indicat să pleci.

— Să izbești cu putere în ceva moale, ca la badminton, iată cum ar putea fi caracterizată prietenia noastră. Odată, într-o scrisoare adresată ţie, am folosit imaginea asta. Ţi-am păstrat toate scrisorile – dar tu pe-ale… Nu, sigur, mi-ai spus că nu.

— O, cară-te odată, se enervă Monty. Nu există nici urmă de amiciţie între noi. Acum, că mi-ai amintit, știu că erai cândva dornic să stabilești un soi de mare prietenie intelectuală și afectivă între noi, plină de provocări, reacţii, certuri, împăcări și schimburi de epistole inteligente, dar așa ceva n-a existat decât în capul tău. După absolvire, unica legătură dintre noi a rămas Sophie, iar acum ea e moartă.

— Cât de sec o spui, de parcă te-ai fi împăcat cu gândul.

— Firește că m-am împăcat cu gândul. Eu accept realitatea.

---

14 Să lăsăm femeile drăguțe bărbaților fără imaginație (în fr., în orig.).

— Ăsta-i iarăși… caracterul tău înfricoșător. Ai urât întotdeauna vulgaritatea și sentimentalismul. Doamne Dumnezeule! Știi, la întoarcerea în Anglia m-am tot gândit și iar m-am gândit cum o s-o văd – nici măcar nu mi-am imaginat că mi-ar putea adresa vreo vorbă. Simţeam că mi-ar plăcea să fiu un căţeluș, să stau așa și să mă uit la ea. Îmi venea să mor de fericire la gândul că am să o revăd. Ţi-a spus vreodată ceva despre mine?

— Uneori.

— Ce spunea?

— Își bătea joc de tine.

— Păi da… mă bucur dacă am înveselit-o… nu-i nimic. Venind acasă, simţeam…

— Mai ai casa aia mare? I-am uitat numele.

Vorbind însă, Monty își aminti numele casei.

— Mockingham. O mai am. După moartea mamei, mi-a cam creat probleme. Știi că soră-mea s-a stabilit în Canada. Casa e la doar douăzeci de mile de Oxford, deci cred că o să locuiesc acolo câteva zile pe săptămână. Îți amintești când ai venit la Mockingham?

— Da.

Monty își amintea mai ales prima vizită. Se afla pentru întâia oară într-un conac englezesc de ţară, unde totul era „ceremonios, ca la carte”. Vizita îl impresionase, dar avusese grijă să nu-i mărturisească acest lucru lui Edgar.

— Îţi amintești ce distantă a fost cu tine maică-mea, fiindcă nu te-ai dus la biserică?

— Mai ești și acum credincios?

— Păi, mă duc… Mă duc și eu cu ceilalţi. Nu prea știu în ce cred. Dar mă ajută să nu mă pierd de tot cu firea. Adică să nu decad prea vertiginos. Auzi, Monty, în legătură cu banda aceea de magnetofon. Crezi c-am putea…

— Nu.

— Dar altă dată?

— Nu. N-ai vrea să pleci? Mă duc înapoi la culcare.

— Lartă-mă. Nu te supăra pe mine, Monty.

— Nu mă supăr. Dar te rog s-o ștergi.

— Vin să te văd mâine.

— Mâine e acum. Și nu veni.

Monty se ridică, trase perdelele și deschise obloanele. Încăperea strâmtă, elaborat decorată, întunecoasă, fu inundată de o lumină orbitoare; soarele scânteia pe plăcuţele de faianţă Morgan.

— Pot să te văd diseră?

— Nu.

— Atunci când?

— Ascultă, Edgar, zise Monty. Conversaţia noastră mi-a făcut plăcere, dar cu asta, basta. Nu mai avem ce să ne spunem, decât dacă tu crezi că bâiguielile tale despre Sophie au vreun sens. Eu n-am nicio poftă să te mai văd și nu-mi pot imagina de ce ai vrea, la rindu-ţi, să mai dai ochii cu mine. S-ar putea să te caut într-o zi la Oxford. Deși n-ajung niciodată atât de departe. Oricum, rămâi cu bine.

— Dar, Monty… Monty…

Edgar se ridicase în picioare.

— Du-te, du-te. Hai, ţine asta. Monty se întinse spre poliţa căminului, de pe care luă o cană Coalport, viu pictată cu buchete de trandafiri roșii. Ia-o, du-o cu tine. Nu-i o amintire personală. Dar vreau să demontez locuinţa asta, cum a fost demontat palatul lui Aladin. Ori de câte ori vine cineva, la plecare îi dăruiesc un lucrușor.

— O, îţi mulţumesc… ce drăguţ… am s-o ţin în camera mea de la colegiu. Monty, crezi că mai târziu, după ce faci ordine prin lucruri, mi-ai putea da un obiect care i-a aparţinut lui Sophie?

— Nu.

— Orice, absolut orice, de pildă, un pantof…

— Nu!

— Monty, nu-i așa că nu vorbești serios când spui că nu vrei să mă vezi mâine? *Trebuie* să vin la tine. *Trebuie* să vorbesc despre ea, altfel mă apucă pandaliile. Poate că tu ai avut vreme să te obișnuești cu gândul, dar eu nu…

— Pleacă, zise Monty. Nu vreau să te mai văd. *Nu vreau să te mai văd,* înţelegi? Pleacă. Te rog.

Deschise ușa salonului și ieși în hol.

Edgar îl urmă. Stătea cu braţele atârnate, ţinând cana Coalport de toartă. Dintr-odată scânci slab și izbucni în plâns. Faţa i se înroși și într-o clipită se udă toată de lacrimi. Șopti: „Nu mai pot, nu mai pot”. Continuă să plângă în tăcere, cu ochii în pământ, fără să-și șteargă lacrimile.

Monty îl studie un minut sau două. Apoi se duse și deschise larg ușa din faţă. Un ciripit scurt de pasăre pătrunse în casă. Edgar se puse în mișcare, străbătu holul și, duhnind puternic a whisky, trecu pe lângă Monty, apoi ieși, plângând încă.

Monty se întoarse în dormitor și trase iarăși perdelele, ca să facă întuneric. Se sui în pat. Se întrebă dacă vederea lacrimilor lui Edgar nu-i dădea și lui putere să plângă. Încercă încrezător, dar fără succes. Inima îi bătea prea tare, îl durea capul și zăcu în pat fără să doarmă. Se făcuse aproape ora șase.

— Blaise nu-i acasă, anunţă Harriet. E la Magnus Bowles.

— O, ce idee, spuse Monty.

Nervos, se ridică în picioare și se duse la fereastră. Se aflau în salonașul maur care, inundat de lumina intensă a serii, părea învăluit într-o aură groasă, prăfoasă, astfel că răţuștele turcoaz de pe plăcile de faianţă sticleau aidoma unor giuvaiere, iar pomișorii de culoarea șofranului și a lintei răspândeau o strălucire perlată. Harriet se așezase între perniţele pestriţe de pe sofaua purpurie, arătând, în rochia ei de un mov pal și cu părul castaniu, învăpăiat, pe jumătate despletit, ca favorita unui sultan. Încăperea somnola, iar miresmele grădinii erau lipsite de prospeţime, grele ca tămâia. Monty se simţea ușor ameţit, poate de nemâncare, poate din cauza lipsei de aer. Un pește mare din ciocolată cu lapte (poate somon?), învelit în staniol roz, adus de Harriet, stătea pe măsuţa joasă, lângă paharul gol din care băuse whisky. Iarăși era ora șase.

Cu poșta de dimineaţă venise încă o scrisoare de la mama lui Monty, aflată din fericire încă la Hawkhurst.

Dragul meu băiat,

Mă gândesc tot timpul la tine și voi veni curând să te văd. Reflectez adesea la durerea ta, dorind din toată inima ca gândurile mele iubitoare să te vindece de ea. Știu, intuitiv, prin telepatie, sau ce-o fi, cât de mult suferi. Am fost întotdeauna apropiaţi unul de celălalt, am știut ce gândim și ce simţim. Dacă aș putea, aș lua durerea asupra mea. Pot însă, cel puţin, s-o împart cu tine. Încearcă să înstăpânești liniștea în forul tău interior, dragul meu băiat, să-ţi potolești cugetul; nu vreau să te îndemn prin asta la resemnare, nu ești genul de om resemnat. Noi avem părerea noastră comună, nu-i așa, despre „voinţa Domnului” și toate falsele consolări spre care dau fuga bicisnicii, cu braţele deschise. Încearcă doar să-ţi tratezi mâhnirea cu blândeţe, să nu te frământi. Și nu uita, te rog, dragul meu, să iei regulat pilulele prescrise de doctor. Scrisoarea ta, chiar dacă nu spune prea multe, m-a bucurat nespus. S-ar putea să-ţi telefonez curând. De fapt, să știi că te-am sunat marţi, dar n-a răspuns nimeni. Presupun că erai în grădină. *Nu lua nicio hotărâre cu privire la proprietate până nu vorbim,* nu ești într-o stare propice pentru așa ceva. Va trebui, nu-i așa, să reflectăm împreună la toate, cu foarte mare atenţie. Abia aștept să avem o discuţie lungă, calmă, despre diverse aspecte practice. Luarea deciziilor te va face să simţi trecerea timpului, iar timpul vindecă *într-adevăr,* crede-mă. Îţi va face bine să te ocupi de aceste probleme lumești, dar nu trebuie să încerci de unul singur. Sarcina noastră este să te ajutăm să te reapuci de scris, nu-i așa, să vă punem iarăși pe picioare pe Milo și pe tine! Atunci te vei simţi mult mai în putere. Și vom hotărî ce e mai bine pentru viitorul tău și ce trebuie făcut cu Locketts. Așadar, scumpul meu, amână toate treburile acestea obositoare până la venirea mea. Pentru mine să nu fii îngrijorat. Mămica ta clocotește de viaţă și e ocupată cu problemele ei personale. Știi că tocmai mi-am cumpărat o rochie nouă? De un albastru splendid, cum e cicoarea, sper că are să-ţi placă. Îţi trimit, iubitul meu băiat, gândurile mele drăgăstoase, ca niște păsărele în zbor. Inima mea își ia și

ea zborul spre tine. Mă gândesc la tine cu iubire aprinsă! Fii sigur de asta când citești rândurile mele. Mă gândesc la tine.

Iubitoarea și pe veci credincioasa ta, Leonie

Harriet îl urmărea pe Monty, întrebându-se la ce se gândește. Nu se gândea la maică-sa. Nu-l îngrijora posibilitatea ca Leonie să-i telefoneze, fiindcă redusese la tăcere soneria telefonului, folosind o bucăţică de plastic. Se gândea: trebuie să distrug afurisita aceea de bandă de magnetofon. Dis-de-dimineaţă o mai ascultase o dată.

Harriet își petrecuse după-amiaza la National Gallery. Așa proceda de obicei în zilele Magnus

Bowles. Blaise o ducea cu mașina după-amiaza și o depunea fie la Galerie, fie la altă expoziţie, iar el își continua drumul până la sala de lectură de la British Museum. Pe urmă, seara, mergea în zona suburbană din sud, unde locuia Magnus, iar Harriet se întorcea acasă singură, cu trenul și autobuzul. Nu știa să șofeze.

În această după-amiază, la National Gallery, avusese un sentiment foarte ciudat. Pusese stăpânire pe ea un fel de anxietate intensă, foarte concretă, în timp ce admira tabloul lui Giorgione, *Sfintul Antonie și Sfintul Gheorghe*. În centrul fundalului exista un copac, pe care nu-l examinase niciodată cu atenţia cuvenită. Evident că-l văzuse, doar privise pictura de atâtea ori, dar niciodată până acum nu-i intuise importanţa, deși n-ar fi putut spune ce semnificaţie avea. Și iată-l acum acolo, în centrul limpezimii, în mijlocul beznei strălucitoare, în plin aer transparent, arzător și galben, în mijlocul necuprinsului fără nume, cu nori îndepărtaţi târându-se pe cer îndărătul lui, legându-i pe cei doi sfinţi, dar separându-i totodată, în același timp fiind el însuși și neavând nimic de-a face cu ei, un arbore ridicol de fragil, poetic, vibrând, totodată un copac deosebit și special, într-o seară deosebită și specială, când se întâmplase (ce straniu) ca acei doi sfinţi să-și îndeplinească misiunile respective (ignorându-se reciproc), într-un soi de luminiș ceţos, dar strălucitor (ce Dumnezeu se întâmpla însă în planul apropiat?), lângă un

iaz opulent, cu unda lucitoare, din care ieșeau, precauţi, spre folosul Sfântului Antonie, doi diavoli mici și oarecum domesticiţi, în timp ce în spatele lor Sfintul Gheorghe, cu o chivără în formă de perlă, încolţea un mic balaur la fel de domesticit și inofensiv.

Fascinată de arborele acela, Harriet nu se putuse smulge din faţa tabloului. Zăbovise multă vreme, privindu-l fix, încercase să plece, schiţase un pas sau doi uitându-se înapoi peste umăr, pe urmă revenise, ca și cum ar fi simţit că pictura încearcă și nu reușește să-i transmită un mesaj secret. Poate că nu era vorba decât de înnebunitorul geniu al lui Giorgione de a spune ceva absurd de precis, dar într-o manieră atât de splendidă, încât toată precizia era dizolvată într-un fel de înveliș de frumuseţe pură. Harriet își aminti că suferise de această manie anxioasă a „privitului peste umăr” și în tinereţe, la Luvru, la Uffizi, la Accademia. Ultima vizită din ultima zi, când se apropia ora închiderii, de fapt ultimele minute ale oricărei zile, îi inspirase acest sentiment sfâșietor al unei ruperi a punţilor, combinat cu senzaţia neliniștitoare, dar palpitantă, a existenţei unui mesaj urgent, dar deformat și ininteligibil. În ultima vreme, întrucât Blaise nu manifesta interes pentru pictură, iar ea nu mai vizitase galerii din alte ţări, această experienţă îi devenise străină. Atunci cum se explica emoţia bruscă stârnită în sufletul ei de acest tablou? Să fi fost ceva profetic? Se urnise deja de câteva ori din faţa exponatului, hotărâtă să nu privească înapoi, dar se uitase peste umăr de fiecare dată. Absurd, în definitiv erau picturile ei din Londra, putea reveni să le vadă ori de câte ori avea chef. Intenţionase să-i povestească și lui Monty mica întâmplare, dar până să ajungă la el parcă devenise prea banală. Nu era proastă să i-o povestească lui Blaise. Ar fi spus că la mijloc se găsea cu siguranţă o problemă sexuală.

Cât de mult depind de alţii, se gândi Harriet, examinând profilul lui Monty. Ce încântător era nasul lui drept și scurt. La el toate erau corect proportionate și frumoase, nu ca fizionomiile colţuroase ale majorităţii

bărbaţilor. Orice fată ar fi fost încântată să aibă un asemenea nas. Harriet nu trăia într-o lume abstractă, impersonală, în afară poate de aceea a picturii, dar și aceea i se prezenta sub formă de „experienţă” pură, nu ca un lucru care să se preteze la discuţii. Ceea ce simt în faţa tablourilor e diferit, își spuse, e ca și cum m-ar duce cineva într-un spaţiu necuprins, unde n-aș mai fi eu însămi. Pe când ceea ce simt privindu-l pe Monty e atât de absolut acum și aici și în mine, încât parcă sunt mai mult decât oricând eul meu adevărat, parcă aș pulsa de personalitate. E bizar, căci iubesc pictura și îl iubesc și pe Monty, totuși diferenţa e colosală.

Monty avea o faţă severă, scrutătoare, destul de fină, nu ca a lui Blaise, care era mobilă, mereu schimbătoare, dizolvându-se într-o clipă în râs, supărare sau meditaţie, ca și cum nu ar fi avut o existenţă de sine stătătoare, ci ar fi fost o parte a situaţiei cu care se confrunta. Blaise își trăia faţa, Monty te spiona dinapoia feţei sale, fără să te privească neapărat (avea uneori Harriet senzaţia neliniștitoare) prin găurile ochilor. Monty avea un soi de faţă concentrată de *voyeur,* însufleţită totuși ocazional de uimire sau de o surpriză cronică. De când cu boala lui Sophie însă, chipul i se înăsprise și mai mult, transformându-se într-o mască. Pe Harriet o mai întâmpina cu o ușoară urmă de zâmbet, dar nu mai era zâmbetul său spontan de pe vremuri. Harriet îl iubea pe Monty – nu în sensul „sexual”, firește, ci așa cum iubea orice persoană pe care avea șansa s-o cunoască, poate ceva mai mult, fiindcă întotdeauna îl considerase foarte inteligent și totuși extrem de derutat. Femeia aceea după care plânge i-a distrus viaţa, își spunea.

De fapt, Monty nu dorea câtuși de puţin să dea ochii cu Harriet. O lăsa să vină la el, în maniera lui impulsivă, emoţională, dintr-un fel de politeţe, fiindcă era ceva de care *ea* avea nevoie, care-i plăcea ei. Avea nevoie să creadă că-l ajută, dorea să simtă mirosul suferinţei lui. Un obosit simţ al datoriei îi dădea puterea s-o primească, să-i dăruiască zâmbetul aceia șters, pe care ea îl socotea, cu

multă exactitate, a fi necaracteristic. Pe de altă parte, Harriet nu-l călca pe nervi, așa cum mama sa ar fi făcut-o, fără îndoială. Știa să păstreze tăcerea și, deși voia mult să-l atingă (de exemplu, să-l ţină de mână), accepta cu tact și graţie mișcările lui evazive. Avea anumite calităţi fizice odihnitoare, care-i lipseau cu desăvârșire mamei lui și-i lipsiseră, din păcate, și sărmanei Sophie.

Cât de teribil de dichisit este, reflecta Harriet, și cât de nerăbdătoare am fost toată ziua să-l văd. Chiar și în condiţiile astea a îmbrăcat o cămașă curată, cu cravată și butoni de manșetă atât de eleganţi, anume aleși, sunt sigură că nu i-am mai văzut niciodată, și e atât de fantastic de bine bărbierit și de curat, până și unghiile și le-a curăţat, pe când ale lui Blaise sunt veșnic murdare. Păi da, tatăl lui Monty a fost diacon, sunt sigură că acest lucru are importanţa lui, îi conferă înfăţișarea asta absurdă de cleric. Și e atât de compact, de miniaturizat, deși destul de înalt, pare atât de pus la punct, după masculinitatea neglijentă, puternic mirositoare, a lui Blaise!

— Nu fi mâhnit, dragul meu, zise doar ca să spună ceva. A avut o viaţă fericită.

— O, Harriet, te rog, termină cu prostiile. N-ai cum să știi dacă viaţa lui Sophie a fost sau nu fericită. Eu însumi nu știu sigur. Dar ce mai contează acum ce fel de viaţă a avut?

— Întotdeauna am crezut că Sophie…

— *Te rog!*

Harriet îl provoca întruna să vorbească despre Sophie, voia să-l audă retrăind, în vorbe, pierderea sa, dorea, în subconștient, desigur, să triumfe asupra lui Sophie. Orice femeie jubilează când un bărbat pierde o altă femeie.

Într-un sens, Harriet dorea să „ocupe locul vacant”. Era firesc, Monty nu se putea supăra pe ea.

— Mănânci vreodată ceva? Bucătăria e suspect de curată.

— Deschid conserve.

— Aș vrea mult să mă lași să mă ocup de

corespondenţă.

— Aleg și citesc scrisorile mamei, celelalte nu contează.

— Dar poate că primești și scrisori de la amici…

— Nu am amici.

— O, ce *prostie!*

Era adevărat, se gândi Monty. Sophie îi înstrăinase aproape toţi prietenii.

— Uite, eu sunt prietena ta, Monty.

— Îţi mulţumesc.

— O, Monty… nu… fă și tu o criză sau ceva, nu ţine totul în tine… nu-i sănătos să rămâi atât de detașat și de calm…

— Femeile nu vor altceva decât ca bărbaţii să clacheze, zise Monty, ca să-i pună ele pe picioare din nou. Te asigur că sunt suficient de dărâmat, nu-i nevoie de demonstraţii. De fapt, comportamentul meu este lipsit cu totul de bărbăţie. Dac-aș avea o slujbă obișnuită, aș fi silit să-mi văd de obligaţii. Fiind însă liber-profesionist, pot să mă las toată ziua în voia gândurilor. Ceea ce-i nu numai rău, ci și nedemn. Durerea resimţită la pierderea unei fiinţe dragi nu e ceva neobișnuit. Poate fi tratată ca o gripă. Până și Niobe s-a oprit din plâns în cele din urmă și a cerut ceva de-ale gurii.

— Să nu te învinovăţești…

— Nu mă învinovăţesc. De mult nu mai cred în bunătate. Judecăţile mele sunt pur estetice. Mă comport ca un papă-lapte.

Harriet se sculă de pe scaun și se apropie de el. Afară, chiar în dreptul ferestrei, un fluture alb cu aripile dantelate se ţinea cu încăpăţânare de un ciucure liliachiu de glicină, opunând rezistenţă caldei brize vesperale. Monty și Harriet urmăriră împreună fluturele în tăcere. Ceva mai departe, pe peluza bine tunsă, trei dintre câinii ce o însoţiseră pe Harriet așteptau să-și escorteze stăpâna înapoi acasă. (Singurul câine care ar fi putut sări peste gardul livezii, punându-și în mare pericol organele, socotea Harriet, era Ajax.) Babu și Panda, de obicei nedespărţiţi, se

dedau la un joc bine cunoscut: se culcau pe rând pe iarbă, lăsându-se amuşinaţi, şi săreau în sus când te aşteptai mai puţin. Mai aproape de fereastră, Ganimede, mişcând acum leneş din coadă fiindcă o vedea pe Harriet, se întinsese în postura lui tipică de leneş, cu botul pe pământ şi labele din faţă şi din spate perfect întinse.

— Câinii sunt, de la natură, animale de haită, în afară de cazul când s-au ataşat de stăpâni individuali. Javrele din colecţia ta, însă, parcă întrunesc ambele caracteristici.

Mâna lui Harriet o căută blând pe a lui Monty şi o atinse ferm, dar cu băgare de seamă şi tandreţe, ca un prepelicar ce prinde o pasăre în bot. Monty schiţă zâmbetul lui şters, strânse uşor mâna invadatoare şi se îndepărtă. Îşi reprimă fiorul de repulsie produs de contactul nedorit. Tot trupul i se tânguia tăcut. Harriet oftă.

O, pleacă, pleacă, pleacă, se rugă în gând Monty. Apoi spuse cu voce tare:

— Harriet, draga mea, te rog să mă laşi acum.

— Bine, bine. Dar nu ne mâncăm peştişorul de ciocolată? Măcar o bucăţică?

— S-a topit, zise Monty.

Începu să desprindă fâşii de staniol roz, murdare de ciocolată lipicioasă, de un cafeniu deschis.

— Nu chiar.

Peştele stătea acum despuiat în faţa lor, cu ochii ficşi, cam amorf, dar întreg. Harriet se năpusti asupra lui, îi rupse coada şi şi-o vârî în gură, lingându-şi degetele. Monty se strădui să înghită o bucăţică lipicioasă. Îşi şterse degetele cu o batistă albă şi (observă Harriet) proaspăt călcată.

— Pot să-ţi pun o întrebare de cu totul altă natură pe nepregătite? întrebă Harriet. Cunoşti planul lui Blaise de-a se apuca de medicină. Dacă-l punem în cele din urmă în aplicare, ne-ai putea împrumuta nişte bani la nevoie?

— Da, firește.

— Şi dacă te muţi de la Locketts, deşi noi sperăm să n-o faci, ai fi drăguţ să ne vinzi nouă livada? Ştii doar cât

de mult și-a dorit-o Blaise tot timpul.

— Da, firește.

— E urât din partea mea să-ţi cer o *dublă* favoare! Oricum, poate va trebui să vindem Hood House.

— Pentru Dumnezeu, nu-ţi face griji din pricina banilor. Bineînţeles că nu va trebui să vindeţi Hood House.

— Îţi mulţumesc, Monty, ești adorabil. Da, da, plec. Și ai să stai de vorbă cu David, nu-i așa, să-l convingi să nu renunţe la greacă? Ţine atât de mult la tine!

— Sentimentul este reciproc.

— Îţi mulţumesc mult, dragă Monty. Pot să mai iau numai o bucăţică din peștele nostru?

— Eu îţi mulţumesc, dragă Harriet. O clipă, ia asta.

Monty înhăţă o vază chinezească voluminoasă, albă cu albastru, de pe măsuţa din hol și i-o puse lui Harriet în braţe.

— Monty, e absurd ce faci, nu e bine să-ţi dăruiești toate lucrurile altora, ce va spune mama ta? E atât de mare, iar data trecută mi-ai făcut cadou tava aceea persană!

— Decorul iluzoriu se surpă în bucăţi, dezvăluind realitatea din spatele lui.

— Habar n-am despre ce vorbești, cred că nici tu nu știi.

Ușa se deschise, dezvăluind grădiniţa din faţa casei lui Monty, o întindere mare, pavată, presărată cu tufe pitice de veronică, levănţică, rozmarin, isop, santolină și salvie. Soarele la asfinţit desena pe pavajul cenușiu un model alcătuit din umbre lungi și rotunjite. Ivindu-se de după colţul casei, cei trei câini porniră să se hârjonească printre tufe, ridicând din când în când în dreptul acestora o labă din spate, fără să se oprească, precum niște atleţi canini. Ușa îl mai dezvălui, la jumătatea aleii, pe Edgar Demarnay, îmbrăcat acum într-un costum de vară bej, cu o cravată verde foarte lată, cu părul moale și blond pieptănat îngrijit, cu o pălărie de pai în mână.

Harriet, care apucase să iasă, făcu un pas lateral. Edgar, ajungând la ușă, păși și el într-o parte, ridicându-și

pălăria în dreptul inimii și schițând o plecăciune în fața lui Harriet. Pe urmă se răsuci și se înclină și în fața lui Monty.

— Domnul profesor Demarnay, doamna Gavender, zise Monty.

— De fapt, nu mai sunt profesor la ora asta, murmură Edgar, privind-o fix pe Harriet.

— Mulțumesc, Harriet. Noapte bună.

Harriet se îndepărtă. Când Edgar deschise gura să spună ceva, Monty îl opri calm:

— Regret, dar vorbeam serios. Zău că nu mai vreau să te văd. Deloc. Adio!

Trânti ușa în nasul lui Edgar și se înapoie supărat în salon.

După o clipă își dădu seama ce greșeală ridicolă comisese. Ar fi trebuit să-l mai țină de vorbă pe Edgar, ca să-i dea lui Harriet posibilitatea de a se îndepărta cât mai mult. Acum îi împinsese, efectiv, unul în brațele celuilalt. Injurând, se furișă în sufragerie și spionă printre perdele.

Harriet și Edgar stăteau în fața porții, adânciți în conversație, iar Harriet ținda în braţe, ca pe un bebeluș, uriașa vază chinezească. La dracu', la dracu', la dracu'! își spuse Monty. Avea oare sentimentul că Harriet îi aparținea? Evident. Și ce mult dorea să nu-l mai vadă pe pisălogul de Edgar dând târcoale. Edgar simboliza toată partea dezordonată, misterioasă, a vieții lui Sophie, care-l perpelise fără cruțare. Toate afurisitele alea de scrisori și cum îi dădea numărul de telefon! Acum Harriet avea să-l compătimească pe Edgar. Probabil că o intrigase felul cum îl tratase Monty. Era femeie, altfel spus, o băgăreață curioasă și insistentă. Edgar va fi bombardat cu întrebări. Edgar va fi foarte bucuros să-i povestească totul. Edgar își va face o cunoștință, va căpăta un reazem. Edgar se va întoarce. La dracu', la dracu', la dracu'!

Edgar și Harriet porniseră încet înspre Hood House.

Monty se întoarse în salon, înveli peștele de ciocolată într-un exemplar din *The Times* și-l aruncă în coșul de gunoi din bucătărie. Pe urmă ieși în grădină. Lumina avea calitatea ei catifelată, dramatică, de seară, o vioiciune rău

prevestitoare, conștientă de apropierea întunericului. În frunzișul gardului viu de lemn-câinesc, de un verde încă absurd de intens, o pitulice cânta cu acurateţe pătrunzătoare, iar două mierle și un sturz concertau în livadă. Alte păsări, mai puţin coerente, ostentativ neimpresionate, contribuiau cu zgomote haotice de fond, ca o orchestră ce-și acordează instrumentele. Monty se simţi cuprins de ciudă, furie, disperare, de o ură stupidă, frenetică, amară împotriva tuturor. Se enervase îngrozitor că i se ceruse să vândă livada. Nu Harriet vorbise, ci Blaise. Era o idee tipică pentru Blaise, egoistul rapace, nepăsător, care dorea să pună imediat stăpânire pe tot, oricât de nepotrivit ar fi fost momentul. Un animal mare și negru ieși cu mers lenevos din livadă. Ajax. Monty nu avea pic de încredere în Ajax și nu-l mângâia niciodată. „Întinde-o!”, îi strigă dulăului ce defila prin faţa lui. Ajax îi răspunse cu un mârâit ușor. Monty își continuă plimbarea prin livadă, iar pantalonii și pantofii i se udară de la iarba lungă care, îngreuiată deja de rouă, se arcuia peste cărarea tăiată în gazon. Ajunse la gardul grădinii de la Hood House. Era posibil oare ca Harriet să-l poftească pe Edgar înăuntru?

Cineva stătea în grădină, pe iarbă, sub salcâm: un băiat. Era David. Monty îl urmări în tăcere. O vreme David rămase cu capul dat pe spate, cu braţele atârnându-i moale, privind coroana copacului. Pe urmă se întoarse și porni încet spre casă, târșâindu-și picioarele și lăsând urme lungi, alunecoase, în iarba înrourată. Ţinuta și mișcările sale exprimau deprimarea conștientă, histrionică, a tinereţii. Bietul David, își spuse Monty, bietul, bietul David. Un câine lătră, cam isteric. Un altul îi răspunse. Hood House rămânea zăvorită în enigma ei.

Monty se întoarse spre casă. Sopie stăruise pe lângă el să construiască o platformă de scânduri într-un pom, ca să poată bea seara un pahar stând pe platforma aceea. Monty îi spusese că e o idee tâmpită. Se aruncă pe burtă în iarba înaltă și umedă.

Emily McHugh regreta acum foarte mult că-și făcuse

o confidentă din Constance Pinn. Și cum de-i permisese să-i intre în casă? Probabil că Pinn o hipnotizase. Pinn, cândva femeia ei bună la toate, îi devenise acum chiriașă. În realitate, de multă vreme îi fusese imposibil să mai ascundă ceva de Pinn. Faptul că Pinn se ocupase de Luca îi dăduse lui Emily posibilitatea de a-și lua o slujbă, acum defunctă. Slujba se dusese pe apa sâmbetei, iar Pinn se instalase în casă. Iată cum își pierduse Emily slujba:

Fusese angajată, cu orar redus, să predea franceza la un pension de fete din apropiere, scump și cu vederi progresiste. Standardele academice nu erau foarte ridicate. Copilele – așa cum procedaseră și părinţii înaintea lor, desigur – se instruiau pentru plăcerile mai simple ale vieţii: domnișoarele călăreau, înotau, dansau, se antrenau la scrimă, jucau bridge, citeau puţină sociologie. Nu existau examene. Limbile străine aveau reputaţia unei materii dificile, iar Emily, care nu avea chef de studiu și nu strălucea la franceză, supravieţuise numai fiindcă elevele ei erau indolente, nesupravegheate și coruptibile. O înţelegere tacită îi permitea să-și continue ineficientele lecţii de franceză. Pe urmă, într-o zi, survenise întâmplarea de care se temuse Emily cel mai mult. În clasa ei apăruse o tânără franţuzoaică.

De fapt, Kiki St. Loy era o corcitură. Tatăl ei, diplomat, era pe jumătate francez, pe jumătate englez din Cornwall. Maică-sa venea din Andaluzia.

Kiki vorbea englezește, franţuzește și spaniolește – fluent, dar nu chiar perfect. I-ar fi creat coșmaruri oricărui profesor: o elevă frumoasă, isteaţă, iubită de colege, cu apucături de stăpână, foarte senzuală, rebelă și *inteligentă.* Deși recepţionase din start semnalele de avertizare, lui Emily îi plăcuse de Kiki fără să vrea. De fapt, la început mai-mai că „făcuse o pasiune” pentru ea, imaginându-și că și-o va putea recruta ca aliată. Speranţă deșartă. Kiki începuse să-și folosească puterea de îndată ce o intuise. Izbucnea în hohote lungi și molipsitoare de râs când auzea accentul lui Emily, pe care-l imita cu umor. Corecta cu gravitate greșelile acum tot mai frecvente ale

lui Emily, pretinzând că ea era profesoara, iar Emily eleva. Colegele adorau joaca aceasta. Emily trecuse de la îngrijorare la teamă. Încercase „să le cumpere” pe fete, închizând și mai mult ochii la indolenţa lor, făcând și mai multe concesii indisciplinei și dezordinii. Renunţase la orice pretenţie de a mai lucra serios. Orele ei deveniseră „spectacole” regizate de Kiki. Celelalte profesoare se plânseră de hărmălaia necontenită. În cele din urmă, după câteva avertismente severe, directoarea, care nu cunoștea situaţia, întrucât Emily nu găsise puterea să i-o explice, îi ceruse să plece. Umilită, dar și cu un sentiment disperat de ușurare, precum cel inspirat de sfârșitul lumii, Emily părăsise pensionul.

Îi fusese cu neputinţă să-i ascundă toate aceste întâmplări lui Pinn, care, datorită chiar lui Emily, lucra și ea acum la pension, cu normă redusă, ca secretară. Se pare că se descurca satisfăcător. Emily urmărea succesul prietenei sale cu sentimente amestecate. Acceptase ca Pinn să-i devină chiriașă, în parte din motive pecuniare, de când își pierduse slujba de profesoară. Pinn îi era utilă. Se ocupa mai bine de Luca decât Emily. De asemenea, gătea infinit mai bine și susţinea chiar că-i face plăcere. Știa totul despre stilul straniu de viaţă al lui Emily, fiind singura persoană cu care aceasta din urmă putea să discute subiectul. Se înţelege că Emily o preţuia. Nu prevăzuse însă, dintr-o scăpare, că într-un spaţiu închis și restrâns, simplul fapt că Pinn *știa* putea deveni groaznic de enervant, chiar dacă aceasta, nelipsită de șiretenie, era și plină de tact. Pinn, firește, era fascinată și nu se străduia să ascundă acest lucru. De când ajunsese ceea ce denumea o „păsărică-secretară”, devenise cu mult mai elegantă. Părul scurt, castaniu-roșcat, îi era coafat modern. Purta ochelari cu lentile înguste, alungite, după ultima modă, îmbrăcămintea ei reușea să pară scumpă. De când nu mai preda, Emily trăgea zilnic pe ea aceiași pantaloni și același pulover din bumbac. Avea mai puţine de făcut, dar se simţea mult mai obosită. Șoma de aproape o lună.

Luca împlinise opt ani. Depășise în sfârșit faza când

uda cearșafurile, slavă Domnului. îl numiseră (căci botezat nu fusese niciodată) Luke, dar numele se italienizase nu se știe cum. În conștiința lui Emily, Luca trăia ca o durere continuă, misterioasă, întunecată. Cât fusese mic, îl iubise cu o violență obsesivă, neputându-se stăpâni să nu-l atingă, să nu-l ia în brațe, să nu-l mângâie. Trăiseră ca două jivine cuibărite împreună într-un bârlog. Emily îl iubea la fel și acum, poate chiar mai mult; dar într-un moment de cotitură straniu, îngrozitor, acum doi ani, poate chiar trei, când conștiința incipientă îi umpluse ochii de uimire, Luca începuse să se îndepărteze de ea. Se smulgea din îmbrățișările ei. Nu mai flecărea vesel, ca pe vremuri. I'lângea mult mai rar. Acum – pur și simplu nici nu îndrăznea să se gândească la asta, atât de cumplit era – abia dacă-i mai adresa câte o vorbă.

Dădea uneori impresia că-și pierduse cu adevărat darul vorbirii. Dacă-l întreba ceva, îi răspundea – când îi răspundea – printr-un gest. Și totuși îl surprindea din când în când vorbind cu Pinn. Cu toate că la școală se târa de mult în coada clasei, nimeni nu-i dăduse de înțeles lui Emily că ar fi handicapat sau debil mintal.

Încă nu știa să citească, dar în această situație se aflau destui copii de la mizerabila școală pe care o urma. Căsca mult gura la televizor, ca și Emily. Câteodată, când stăteau amândoi tăcuți în fața ecranului, ea întorcea pe furiș capul să-l vadă și-l suprindea privind-o lung, liniștit. „Ce e, Luca?" Niciun răspuns. Își întorcea iarăși ochii în altă parte. Nu-și putea da seama cât înțelegea el din programele de tot felul pe care le urmăreau împreună, fără discernământ. Nu vorbea niciodată despre ele și arareori râdea sau zâmbea, chiar și la emisiunile pentru copii. După orele de școală nu-și manifesta dorința de a se juca împreună cu alți copii. Emily îl bănuia că se teme de ei. Când îl întreba dacă i-ar face plăcere să-și invite un prieten la ceai, Luca se mulțumea să clatine din cap. Își găsea însă fără greutate preocupări, fiind, în această privință, un copil „ușor" de crescut. Lui Emily nu-i era prea clar ce făcea, dar părea absorbit de ceva ori de câte ori nu

se uita la televizor. Se juca singur pe afară, dispărea uneori lungi perioade de timp. Acasă petrecea multă vreme încuiat în camera lui, în cea mai mare liniște. Stătea îndelung la taifas cu cele două pisici, Richardson și Little Bilham. Richardson era un cotoi elegant, cenușiu cu pete de culoarea piersicii, iar Little Bilham – o mâţă pitică, vărgată, cu pete albe. Ambii erau de fapt motani castraţi, cu tendinţe de îngrășare. Luca obișnuia să-l care cu el pe unul sau altul dintre cotoi ore întregi. îl pasionau insectele și în odăiţa lui alcătuise un fel de grădină zoologică de goange, ţinând periodic în diferite cutiuţe păianjeni, păduchi-de-lemn, cărăbuși și alte târîtoare oripilante. Nu era un copil violent.

Emily încerca deja de o bună bucată de vreme să-l convingă pe Blaise să meargă la învăţătorul lui Luca și să smulgă de a el un raport exact asupra situaţiei școlare a copilului.

— Pe un *bărbat* îl vor servi, îi spunea. Eu n-are rost să merg. Dar au să-și dea toată silinţa dacă văd că băiatul are un tată adevărat, care poartă cravată și vorbește impecabil englezește.

Blaise însă amâna mereu. Zicea:

— Luca n-are probleme. Dacă ar avea, ne-ar fi căutat ei pe noi.

Firește că lui Blaise îi era mereu teamă să nu-și pericliteze ceea ce numea „siguranţa” lui. Emily simţea însă că în realitate se temea ca nu cumva să afle că Luca este anormal.

— Poate că are nevoie de tratament, zicea ea.

— Tratament pentru ce? se mira Blaise.

De fapt, școala era atât de haotică, încât nu era simplu să identifici un copil retardât. Luca, bineînţeles, arăta absolut normal. Ba chiar era un băieţaș foarte prezentabil, cu faţa pătrată a lui Blaise, cu părul aproape negru și cu ochii albaștri ai lui Emily. Se bucura de o sănătate trupească perfectă, iar atunci când se concentra, urmărind un păduche-de-lemn sau o muscă obișnuită, părea de-a dreptul inteligent.

Emily tocmai se spălase. Nefiind o pasionată a îmbăierii, lacea totuși câte o baie în fiecare zi când venea Blaise. Cândva îi plăcea s-o găsească în cadă când sosea. Acesta fusese unul dintre multele ritualuri la care renunţaseră. Se simţea acum curată, caldă și parfumată cu esenţă de baie. Răsuflarea îi mirosea însă urât, cel puţin avea senzaţia asta când încerca să şi-o simtă. Ieri dentistul o anunţase că ar trebui să-și scoată trei măsele și să-și pună coroane pe toţi dinţii din faţă. Se impuneau câteva punţi. Coroanele și punţile ar fi costat mai mult de o sută de lire. Va trebui să-l informeze pe Blaise. Va trebui să-l mai anunţe și că Pinn locuia acum cu ea, lucru pe care i-l ascunsese deocamdată. Și că, din septembrie, chiria avea să crească din nou. Încă nu îndrăznise să-i spună lui Blaise nici măcar că-și pierduse slujba. Se hotărâse să-l mintă că-și dăduse de bunăvoie demisia. Suna mai demn și putea deveni un atu în campania purtată periodic de Emily contra ibovnicului ei.

Înfășurată într-un capot matlasat, destul de murdar, Emily se odihnea în salon, ţinându-l pe Little Bilham în braţe și bind *sherry* dulce în timp ce privea distrată imaginile de pe ecranul televizorului. Pinn redusese sonorul la zero. Pinn, în combinezon, își aplica ojă pe unghii. Blaise, căruia îi plăcea ca Emily să fie artificială, încercase s-o convingă și pe ea să-și facă manichiura, dar ea nu-și bătuse capul cu asta, iar acum nu-l mai interesa nici pe el. Pinn lucra după-amiaza, dar de obicei era deja acasă la cinci și-și petrecea o groază de timp dichisindu-se. Ieșea adeseori seara, Emily era cea care rămânea acasă acum. Privind cum își face prietena sa manichiura lângă televizorul pâlpâitor, Emily se gândi: parc-am fi două prostituate în așteptarea clienţilor. Prostituate nevoiașe, firește, nu *poules de luxe*[15]. Cândva, Emily se imaginase ca o *poule de luxe.* Acum îi venea să râdă. Salonul în care ședea scotea în evidenţă ceva foarte asemănător cu sărăcia lucie, ceva care se lipise de Emily ca o boală, un simptom al dezordinii din viaţa ei. Nu încăpea îndoială că

15 Puicuțe de lux (în fr., în orig.).

anumite persoane erau, pur și simplu, predestinate unei vieţi de mizerie și necazuri. În cazul ei era probabil ceva ereditar. Mai demult, Pinn o plictisise cu nesfârșite povești despre copilăria ei mizerabilă. Tot o copilărie mizerabilă avusese și Emily, numai că ea nu trăncănea întruna despre asta. Al dracului de mizerabilă. Ce să te mai miri că locuinţa arăta ca o cocină. Pisicile nu contribuiau la ordine și curăţenie. Richardson își ascuţea ghearele pe o latură a fotoliului slinos. Sfâșie, sfâșie, își spuse Emily în sinea ei, așa e bine, sfâșie, sfâșie, sfâșie. Nu-i venea să creadă că o plătise cândva pe Pinn ca să deretice. Acum nimeni nu mai făcea curăţenie.

Urmărind cum distruge Richardson fotoliul, Emily își aduse brusc aminte de visul din noaptea trecută. Se lacea că jupoaie o pisică. Se afla în prăvălia unui negustor de pește, proprietarul era tatăl ei vitreg. „Pune-o aici”, îi indicase el. Ţinând de coadă carcasa jupuită, Emily o așezase cu grijă pe tejghea. Nu curgea pic de sânge. Dintr-odată observă că trupul pisicii tresălta ușor. Mai trăiește”, zise negustorul. Imposibil, se gândi Emily. Vai, ce tare trebuie să o doară! Dar nu se poate să mai trăiască! însă carcasa continua să zvâcnească și să miște. Emily se trezise. Acum își alungă din minte amintirea oribilului coșmar. Ce multe gânduri se cereau gonite pur și simplu! i se adresă lui Pinn.

— Cu cine ieși?

— Ce?

— Cu cine ieși în seara asta?

Pinn avea drept prieteni bărbaţi misterioși.

— Cu Kiki.

— Iar cu Kiki? (Existau indicii că între Pinn și Kiki St. Loy se lega o amiciţie neplăcută.) De când ni început s-o adori pe Kiki?

— N-o ador pe Kiki, îi ador mașina.

Kiki avea un automobil sport galben, foarte lung.

— În orice caz, să n-o aduci aici. M-am săturat de Kiki.

În plus, s-ar fi putut s-o vadă Blaise. Mai nou, pe

Emily o încerca o spaimă agonică: să n-o părăsească Blaise pentru o femeie mai tânără. Dar ideea era, desigur, ridicolă. Asemenea temeri constituiau în sine o boală.

— Nu fi toantă, se-nţelege că n-am s-o aduc aici. Ne întâlnim la berărie.

Slavă Domnului că Kiki pleacă la sfârșitul trimestrului, se gândi Emily. Kiki avea șaptesprezece ani, deși pretindea că are optsprezece.

— Nu-i pregătești nimic de mineare? întrebă Pinn.

— Nu.

Cândva Emily gătea feluri elaborate pentru Blaise. Acum se mulţumeau să bea ore întregi, să deschidă o conservă și apoi să se urce împreună în pat.

— Trebuia să mă lași să fac eu un ghiveci.

— N-are nicio importanţă.

Cândva obișnuia să se și îmbrace îngrijit pentru Blaise. Acum nu se mai ostenea decât să-și pună o bluză oarecare de seară peste obișnuiţii ei pantaloni murdari.

— Nu vrei să bei ceva, Pinn?

— Nu, mulţumesc.

Pinn fusese o bună parteneră de băut, de fapt în această postură ajunsese Emily s-o cunoască atât de intim. Pinn sosea la lucru și i se oferea un păhărel. Urmau, vai, confidenţe. Acum însă, Emily se cinstea din ce în ce mai des cu alcool, iar Pinn din ce în ce mai rar. Vai, vai. „Nu-mi place să beau de una singură”, zicea Emily. Dar în ultimul timp i se întâmpla des s-o facă.

Intră Luca. Prezenţa lui într-o încăpere modifica totul, până la nivelul atomilor și electronilor. Schimbarea era cosmică. Prezenţa lui Luca era îngrozitor de concentrată, parc-ar fi avut o densitate specifică excepţional de mare. Deoarece vorbea mai puţin, parcă devenise și mai compact, și mai opac, și mai dens. Avea pasul ușor. Impresia pe care o degaja era mentală. Pinn îl privi cu o curiozitate detașată, întrerupându-și manichiura. Ca multe alte femei fără odrasle, Pinn nu putea suferi copiii și, constatase Emily, nu vorbea niciodată afectuos despre băieţelul ei. Cu toate acestea, i se părea din ce în

ce mai evident că între cei doi se stabilise un soi de înţelegere. Poate că Luca se simţea mai în largul său cu Pinn tocmai pentru că acesteia din urmă îi erau necunoscute nodurile negre de emoţie care o sufocau uneori pe Emily. „Ne suportăm”, fuseseră cuvintele prin care Pinn caracterizase cândva relaţiile ei cu copilul.

Emily își fixă fiul cu privirea. El se îndreptă direct către televizor și mări volumul sunetului, făcându-l asurzitor. „PERICOLUL DE A ADUCE PREJUDICII PE TERMEN LUNG ECONOMIEI…”

— Luca! Fii cuminte!

Fusese o emisiune de dansuri. Acum era, evident, un buletin de știri – da, da, întocmai, iată-l pe individul acela cu mutră de idiot. Vărsând din băutură, Emily se aplecă în faţă și închise televizorul. Cămăruţa era minusculă. N-aveai destul loc nici măcar să-l învârţi pe Little Bilham ţinându-l de coadă.

Neacordându-i mamei sale niciun pic de atenţie, Luca se retrăsese într-un colţ, unde examina atent ceea ce ţinea în palmă.

— Ce-ai acolo, Luca? Ce este? Arată-i mamei!

Fără grabă, Luca porni spre ușă și ieși. Se auzi ușa camerei sale închizându-se încet.

— O, *Dumnezeule I* exclamă Emily.

— Vrea un șarpe, anunţă Pinn.

— Un șarpe?

— Da. Vrea un șarpe ca să se joace cu el.

— Păi, n-are decât să vrea.

— Te deranjează dacă trag perdelele?

— Da, mă deranjează. Mai bine aprinde lumina.

Acum Emily ţinea mai tot timpul perdelele trase. Fuseseră nevoiţi să închirieze un apartament la parter, din cauza pisicilor – mai bine zis, a lui Richardson, căci Little Bilham nu se născuse încă și nici nu se gândise nimeni la el acum șapte ani, când găsise Blaise locuinţa și o mutase pe Emily aici. Ferestrele dădeau spre un pătrat de iarbă buruienoasă, aflat mai tot timpul în umbră, pe care nu-și lua nimeni răspunderea să-l transforme în grădină. Vedeai

uneori oameni stând acolo nemișcaţi, parcă transfiguraţi de groază, dar niciodată plimbându-se; până și copiii preferau să-și caute alte locuri de joacă. Blocul de apartamente ce se ridica în jurul acestui lugubru petic de iarbă se afla într-o zonă urbană cam neglijată, lângă Upper Richmond Road, unde zgomotul nervos, vălurit, al circulaţiei (deloc asemănător cu susurul unui râu) nu înceta nici ziua, nici noaptea. Deși relativ nouă, clădirea avea deja o înfăţișare dărăpănată, învechită și murdară. Pereţii exteriori, din ciment, erau plini de pete lungi, multicolore, iar în interior coridoarele erau ticsite de cărucioare pentru copii, biciclete, jucării mari stricate, teancuri de ziare vechi și miasme oribile, neidentificabile.

Pinn aprinsese lumina și-și atașa acum la rochia scurtă și neagră un guler de dantelă proaspăt spălat și apretat.

— N-ar cam fi timpul s-o iei din loc?

— Ba da, ba da, ba da!

Pinn sări în picioare și părăsi camera, cu rochia în mână.

Oftând, Emily își mai turnă niște *sherry*. Își explora gingiile dureroase cu vârful limbii. Nu era nevoie să caute aspirinele, băutura îi făcuse deja bine. Sosise însă vremea să-și îmbrace pantalonii și bluza de seară din nailon. Ce plăcut fusese să se dichisească pentru Blaise mai demult, când el stătea și o privea, iar ea, natural, își încălţa mai întâi cizmele. La vremea lui o obligase să poarte niște toalete destul de incomode. De obicei venea acasă cu câte o chestie nouă, uneori ea nici nu-și dădea seama ce este. Cum mai râdeau și apoi tăceau pe neașteptate! Strașnic se mai amuzaseră! O emoţiona acum apropiata lui sosire? Da, puţin. Dar picătura aceea de teamă încetase să mai fie delicioasă. Conflictele dintre ei nu mai constituiau o parte inseparabilă a texturii iubirii lor. O sfâșiaseră, dezvăluind sumbre imagini de suferinţă solitară. Mereu avea de mărturisit ceva: o extravaganţă, vreo îngrijorare neplăcută în legătură cu Luca, iar acum chiria, slujba, chiriașa, dinţii, dificultatea crescândă cu care-și administra viaţa. Blaise

va începe să privească în gol. Întotdeauna se lăsa cu ceartă. Vizitele lui o răvășeau teribil, îl supărau și pe Luca. Existau momente când mai-mai că-și dorea să nu-l mai vadă. Nefericirea îi creștea în suflet ca o plantă. Era uneori atât de nefericită, încât pur și simplu dorea să-și piardă cunoștinţa, nu să moară, dar să doarmă câteva luni în șir. Orice întâmplare neplăcută răscolea un strat adânc, ce genera coșmaruri. Pe deasupra, era bântuită de regrete inutile. Dacă ar fi fost măcar atât de deșteaptă, își spunea pentru a mia oară, încât să-l fi forţat să-și părăsească vaca de nevastă grasă acum nouă ani, când fusese literalmente nebun după ea, când fusese robul ei. Atunci aș fi reușit să-l conving să arunce totul în aer, se gândi Emily. Era înnebunit. Ar fi făcut orice, dacă l-aș fi amenințat că-l părăsesc. Ar fi trebuit să-l silesc. Când colo, mie mi-a fost milă de el. Am fost înţelegătoare, duioasă, bună. Mi-a cerut timp și i l-am acordat. Și uite cum și-a bătut joc de mine timpul.

Blaise Gavender își conducea Volkswagenul pe podul Putney. Traversarea fluviului constituia întotdeauna un moment neplăcut. Oamenii se întreabă uneori cum de reușesc spionii să trăiască vieţi obișnuite. Blaise cunoștea răspunsul. Trebuia pur și simplu să-ţi împărţi mintea în două și să ridici un zid impenetrabil între cele două jumătăţi.

Era ceasul refluxului. Privind meandrele lenește, cafenii, ale cursului de apă, se gândi și el la visul din noaptea trecută. Niște pești înecau ceremonios o pisică într-un iaz plin de nămol. Peștii aveau feţe palide, semiumane, încadrate de straturi de materie gelatinoasă, respingătoare. împinseseră capul pisicii sub apă și-l ţineau acolo cu înotătoarele lor. Fără îndoială că a murit deja, se gândi Blaise cu o milă fascinată. Dar coada pisicii, încă vizibilă deasupra apei, continua să zvâcnească spasmodic.

Chestia asta cu diploma de doctor, își spuse Blaise, nu-i decât o iluzie. Nu voi putea să fac ordine în zona aceasta a vieţii mele fără să fac ordine peste tot. Dar nici asta nu-i cu putinţă. Nu mă pot opri din câştigat bani. Nu

îndrăznesc. Chiar dacă Emily are o slujbă, chiar dacă obţin un stipendiu ca să studiez medicina, nu pot să nu-i mai plătesc alocaţia, nu pot să-i provoc și mai multă suferinţă. Și se înţelege că atunci nici n-aș mai putea să mă întâlnesc cu ea. Slavă Domnului că nu i-am spus nimic despre ideea asta cu studiile. Ar fi făcut o criză de nervi. Pe deasupra, ar fi periculos. Nu-i de mirare că n-am fost capabil să economisesc niciun ban. Am jertfit atâta timp și o parte atât de mare din viaţa mea unui lucru care a ieșit, în cele din urmă, cât se poate de prost. Afurisita asta de minciună a distrus totul. Iar acum, tocmai când întrezăresc în sfârșit o perspectivă îmbucurătoare pentru viaţa mea, sunt cu mâinile legate din cauza chestiei ăsteia, din cauza ei. Oricât aș încerca să găsesc o ieșire, sunt prins în capcană. Nu-mi pot permite să devin sărac lipit. Dacă s-ar afla, m-ar părăsi toţi clienţii. Oricum, nu trebuie să se afle, Harriet n-ar supravieţui. Nu doresc să se afle. Dar nici s-o ţin tot așa nu doresc. Doamne, trebuie să existe o soluţie, trebuie să găsesc calea optimă. Numai că ea nu există. Orice lucru bun este anulat imediat. Fiindcă mă consider josnic, nu mă pot mobiliza la ceva bun. Dar ce-ar fi de fapt bun în toată treaba asta? Binele este ascuns și de negăsit.

Uneori, reanalizându-și dilema, Blaise simţea că cel mai mult îl supăra pierderea virtuţii. Un alt bărbat și-ar fi spus probabil că-și pierduse onoarea. O fată și-ar fi deplâns pierderea inocenţei. Blaise își jelea bunătatea pierdută. Era condamnat acum să trăiască în păcat, deși cugetul lui nu se împăca deloc cu situaţia și respingea păcatul. Reflecţiile asupra psihicului său nu-l ajutau cu nimic, în mare parte, mecanismul era dureros de clar, dar irelevant. Realitatea agonizantă era că acum nu mai putea fi bun, fiindcă trebuia să continue să joace la infinit un rol negativ, iată ce simplu era; chiar dacă simţea de multe ori, înnebunit, că rolul era cu desăvârșire incompatibil cu el. Ce *homme moyen sensuel*[16], ce bandit ordinar părea a se fi dovedit a fi în cele din urmă, deși, firește, nu era.

Virtutea contase foarte mult pentru el. În tinereţe îi

16 Om mediocru și senzual (în fr., în orig.).

acordase întreaga lui preţuire. Colegii de facultate îl socotiseră „înţelept”, pacienţii îl mai socoteau și acum. Fusese călăuzit în alegerea profesiei de imaginea de om înţelept și bun pe care şi-o făcuse despre sine; aceeași imagine îi dăduse tăria necesară pentru a-și practica meseria. Aceeași stea călăuzitoare îi indica acum, cu o splendidă claritate, drumul pe care îl avea de urmat. Dar nu-l putea urma. Era ca și cum virtutea lui n-ar fi fost conștientă că o pierduse, că nu-i mai putea da ascultare. Ea se încăpăţâna să-i indice calea dreaptă, în asta consta frământarea lui sufletească. Harriet îi întreţinuse perfect sentimentul fericit că e un om bun, pe care, uitând uneori, părea să-l nutrească și acum. Când începuse ticăloșirea sa, în ce moment anume? Cum de reușise să se pună de bunăvoie în situaţia asta insuportabilă?

De fapt, înnămolirea sa în respectiva stare nu se produsese nici accidental, nici involuntar. Se aruncase în ea ţipând de plăcere. Amintirea acestui fapt era uneori un calvar, alteori o consolare, încă din copilărie, Blaise fusese conștient de unele ciudăţenii ale personalităţii sale. Acestea nu-i creaseră niciodată probleme. Exercitarea bunului-simţ făcea într-adevăr parte din înţelepciunea sa și înclinaţia de a medita asupra propriilor bizarerii îl condusese și ea către studiul psihologiei. De fapt, nu era chiar atât de excentric, conchise el repede. Aproape că nu exista om iară ciudăţenii. Interesant. Descoperise de timpuriu – în parte prin introspecţii, în parte prin intuiţie, în parte chestionându-i pe alţii, în parte studiind literatura de specialitate – că minţile omenești, inclusiv ale geniilor și ale sfinţilor, sunt ispitite să plăsmuiasă fantezii bizare, adesea respingătoare. Fanteziile acestea, trăsese el concluzia, sunt în marea lor majoritate nevinovate. Ele vieţuiesc în minte, aidoma faunei și florei din sistemul circulator și, întocmai ca acestea, în unele cazuri pot servi la ceva. Sunt, firește, manifestări ale structurii psihice, dar nu reprezintă de obicei raţiuni în sine, decât poate în artă. Fantazările despre omucidere pot da ghes cuiva să scrie o carte despre crime, dar este foarte improbabil că-l vor

determina să comită un asasinat. Așadar, atât la nivel teoretic, cât și instinctiv, Blaise își acceptase cu voioșie stranietăţile caracterului (printre care nu se număra instinctul criminal). Își cunoștea la perfecţie eul lăuntric, ridicol și nedemn: niciodată nu-i trecuse prin cap ideea că ar putea dori să-și pună reveriile în practică sau că ar fi interesant să cunoască un alt visător cu obsesii înrudite. Ritualurile obsesive, căutarea unui alter ego erau semne de deranjament mintal, iar sănătatea mintală a lui Blaise era neștirbită. N-avea să-i îngăduie să scoată capul nici uneia dintre nevoile acelea precise care te fac să sfârșești într-o celulă capitonată. Mai târziu studiase asemenea tendinţe la pacienţii săi, cu ochiul rece al omului de știinţă. *Știa* totul despre ele. Nu era deci un înţelept?

Blaise nutrea convingerea că, dacă-ţi plăceau oamenii de tot soiul, erai întreg la minte: prin urmare, lui îi plăceau oameni de tot soiul. Fără îndoială, nu-și făcuse nicio teorie preconceptă despre genul de femeie cu care avea să se căsătorească; își spunea doar atât: că va fi, mai mult ca sigur, o intelectuală. Și dintr-odată, într-o bună zi, apăruse Harriet, nu o intelectuală, ci… ce anume?… o sfântă? Nu, nu chiar o sfântă, mai degrabă o doamnă cu suflet nobil. De fapt, dulceaţa lui Harriet era foarte banală, altruismul ei era egoism, situaţie foarte des întâlnită la femei. Poseda însă o splendidă, cvasi-aristocratică, demnitate și mult tact. Nu era situată prea sus pe scara ierarhiei sociale, nici prea bogată, dar mamei snoabe a lui Blaise îi căzuse numaidecât cu tronc. Blaise se îndrăgostise lulea. Cel mai mult iubea la Harriet francheţea ei desăvârșită, lipsa capriciilor, normalitatea (îngrozitor cuvânt). Harriet stătea în văzul tuturor, în plină lumină. Oare să fi existat în el o angoasă microscopică, ascunsă, pe care natura solară a lui Harriet o vindecase? Ea n-avea să-i îngăduie niciodată să se încuie singur într-un ungher întunecos. Căsătorindu-se cu Harriet, simţise că toată *problema aceea,* deși nu dispăruse (asemenea lucruri sunt, firește, indelebile), devenise extrem de neimportantă, minusculă, benignă. Se înţelege că se ferise să-i

împărtășească gândurile sale lui Harriet. Nu dorea să-și necăjească dulcea și blajina soţie cu povești care ar fi putut-o alarma, chiar îmbolnăvi. Oricum nu l-ar fi înţeles. Aflase de curând, fără ca ea să fi băgat de seamă, ce se petrecea în sufletul ei. Nimic ieșit din comun.

Căsnicia fericită a lui Blaise dura de aproape zece ani când o cunoscuse pe Emily McHugh. O întâlnise la Institutul Francez, la o conferinţă despre Merleau-Ponty. Emily avea douăzeci și doi de ani. Înfăţișarea ei îl izbise numaidecât pe Blaise. Pe atunci părul ei aproape negru era lung și-l purta legat neglijent la ceafă cu o bandă elastică. Era scundă și foarte zveltă, cu faţa mică și însufleţită, nasul micuţ și ascuţit, ochii albaștri, strălucitori, dar duri și reci ca metalul. Vorbea cu o voce deliberat aspră și neglijentă, cu un ușor accent londonez. Flirtase imediat, deși oarecum mecanic, cu Blaise când se întâlniseră (nimeni nu făcuse prezentările) la cocktailul de după conferinţă. Blaise intrase și el în joc. Se surprinsese însă imediat căutând un pretext pentru a aduce vorba despre

„Soţia mea”. Emily îi aruncase o privire stranie. După nici douăzeci de minute, Blaise înţelesese că n-o va putea lăsa pe această femeie fascinantă, cunoscută întâmplător, să dispară pentru totdeauna din viaţa sa. Cum de știuse atât de devreme? Mai târziu aveau să discute îndelung despre asta. Chiar de la prima întâlnire se simţise (din ce pricină oare?) ca un animal încredinţat că specia sa nu mai are niciun reprezentant în pădure, doar pentru a se pomeni brusc nas în nas cu unul. Vorbiseră despre profesia lui Emily. Merleau-Ponty le furnizase un excelent pretext pentru a-și fixa o întâlnire. Blaise îi promisese o copie a lucrării sale mai vechi despre *Fenomenologie și psihanaliză.* I-o dăduse după două zile, într-un pub de lângă British Museum. Emily nu-și mai terminase dizertaţia.

— Ai cunoscut vreo persoană interesantă la chestia aia franţuzească?

— O studentă care scrie despre Merleau-Ponty. Am purtat o discuţie.

Iată unicele cuvinte despre Emily adresate vreodată de Blaise lui Harriet. Ea nu observase nimic, nu-l bănuise nicio secundă. Avea o încredere absolută în el. La începutul căsniciei, fusese imposibil ca Harriet să nu-i citească numaidecât adevărul pe faţa învăpăiată, să nu știe exact ce se întâmplă cu el după felul cum îi tremurau mâinile. La o zi după întâlnirea de lângă British Museum, Blaise și Emily se aflau împreună în pat. Iubire extatică, fulgerătoare, totală. La fel de totală ca și încrederea lui Harriet, contrapunctul necesar al acesteia. Păcatul era o cumplită fericire personală, care excludea orice altceva; numai că nu era păcat, era slavă, era bunătatea din el, propria lui bunătate, în sfârșit materializată. Da, da, acesta era ungherul întunecos, doar că nu era întunecos, iradia lumină și putea cuprinde întreg universul. Tot ce făcuse până atunci i se părea anemic, inconsistent, nesincer. Viaţa îi era acum fericit călăuzită de o combinaţie între creaţia pură și cauzalitatea pură. Niciodată nu fuseseră mai bine, mai clar delimitate forţele întunericului, dar el încetase să mai fie marioneta lor. Se înălţau ca o fântână arteziană în văzduhul îmbătător, purtându-l cu ele spre zenit. Nu tânjise niciodată după o femeie care să se potrivească perfect cu propria lui stranietate; nici nu visase că ar putea exista una. Nu era vorba de un intens extaz sexual, ci de o justificare metafizică absolută. Lumea se dezvăluia în sfârșit, în toate amănuntele ei, unei indubitabile minţi pătrunzătoare. Întreaga fiinţă îi era antrenată, se identifica perfect cu adevăratul său eu, pentru prima oară în viaţă se instalase pe deplin în propria natură.

Deși poseda, într-o manieră banală, neimpresionantă, o experienţă sexuală suficient de bogată și de variată, Emily McHugh nu mai fusese niciodată îndrăgostită. Îi fusese credincioasă eului ei profund, îl informă ea pe Blaise. *Ea* rămăsese liberă, *ea* știuse să aștepte, *ea* nu abandonase speranţa, nu se mulţumise cu lucruri de mâna a doua! Blaise plecă fruntea. Într-adevăr, fusese o lipsă de credinţă și de curaj din partea lui să nu scormonească în continuare pădurea în căutarea neînduplecată a adevăratei

tovarășe de viaţă, să nu aibă încredere, să nu reziste. N-ar fi exact să spunem că și-a blestemat vreodată căsătoria sau că a afurisit-o pe Harriet, dar își considera însurătoarea o jalnică și nedemnă greșeală. Deși torturat de remușcări, ar fi vrut ca totul să se poată desface, ca și cum nu s-ar fi întâmplat niciodată nimic, și în acest sens abstract dorea uneori ca Harriet să moară sau să dispară cumva pentru totdeauna din viaţa lui. De fapt, când era cu Emily, Harriet se transforma într-un soi de vis și avea tendinţa de-a i se șterge cu totul din conștiinţă. Cât despre reproșurile lui Emily, le purta ca pe niște rubine. Ceea ce numeau încântaţi „viciile” lor se îmbibaseră în textura vieţii până la ultimele detalii ale replicilor de duh și artificiilor verbale.

Firește, Emily nu era o intelectuală autentică, dar își însușise stilul uneia, era citită, iute la minte, spirituală. Copil nelegitim, lipsită de tată, săracă, luptase împotriva unor împrejurări vitrege ca să-și făurească o educaţie. Cât de curajoasă e, se gândise Blaise adesea, nici nu-și dă seama cât curaj are. Ce voinţă, ce tărie de caracter înălţaseră o fată de condiţia ei până la piscul unde putuse afla fie și de existenţa lui Merleau-Ponty? Ea însă nu „se trăia” ca gânditoare. Avea un fel de a fi animalic, deosebit de structura psihologică a partenerului, dar complementar acesteia. Nu era inconștientă de existenţa ei, dar şi-o trăia fără anxietăţile fulgerătoare și fără conștiinţa de sine care alcătuiau o parte a extazului lui Blaise. Nu găsea nimic ridicol sau bizar în ritualurile niciodată îndeplinite altfel decât în gând; această *încredere* calmă, ca de vestală, îl făcuse pe iubitul ei să pătrundă pe tărâmul ce se cristaliza splendid în jurul lor, ca un vis pe cale de a se solidifica, amestecând în bubuit de tunet fantasticul și realul. Aspectul ritualic al legăturii lor progresase cu o ușurinţă spontană, intuitivă, preocupându-i foarte mult la început. Existau obiecte a căror vedere, sau a căror simplă imagine mentală, îi provoca lui Blaise o erecţie. Dar, după cum urmau să descopere curând, încă și mai extaziaţi, nu prea avea de fapt importanţă ce „făceau”. Totul, ca pământul după ultima trâmbiţă, era prins și contopit în miraculoasa

calitate a forţei fizice și spirituale exercitate de unul asupra celuilalt. Violenţele speciale, dătătoare de fiori, puteau fi găsite în starea cea mai pură în privirile, tonurile și șovăielile intime ale unei conștiinţe încleștate într-o luptă crudă, fericită, cu o alta. Totuși faptul că „făcuseră de toate” le inspira un virtuos sentiment de împlinire. Trăiau împreună ca doi zei.

Numai că, firește, nu puteau trăi împreună. La început, oricât de incredibil ar fi părut acest lucru mai târziu, datorită forţei brutale a iubirii, aproape uitaseră că Blaise era însurat și obligat să-și petreacă cea mai mare parte a săptămânii cu soţia sa. Crudele despărţiri inspirau manifestări și mai fierbinţi ale pasiunii. Blaise trecea podul Putney slăbit și topit de dorinţă, iar când se întâlneau, plângeau și dansau. La început li se păruse prea frivol să se îngrijoreze, ba chiar să conștientizeze banalele obstacole din calea iubirii lor. Apăruse o schimbare (pasiunea erotică nu are astâmpăr) când Emily începuse să pună întrebări. Întrebările nu-i puteau tulbura, firește, fiindcă trebuiau să existe răspunsuri potrivite. Iubirea lor trebuia să triumfe, să dăinuie, deci avea s-o facă. Totuși existau întrebări. Blaise amâna să vorbească cu Harriet. *Bineînţeles* că-i va spune totul, că se va descotorosi de ea. Nu dorea însă să se poarte prea brutal, avea nevoie de timp, ca să aranjeze lucrurile cât mai bine. Emily nu-și pierdea răbdarea, nu-l zorea, nu-l bătea la cap. Se mulţumea deocamdată cu iubirea lui pătimașă, incontestabilă, îi ajungea faptul că ea *cunoștea* adevărul, iar Harriet nu. Ba chiar o compătimea pe Harriet, pentru că era bătrână, înșelată și grasă, pentru că Blaise n-o mai iubea. „Doamna Placidă” era porecla scornită de Emily pentru Harriet. Biata Doamnă Placidă!

Luca fusese o excrescenţă nedorită. Iubirea lor atât de substanţială, de compactă, de completă, nu păruse să conţină în ea spaţiul necesar unui copil. Nu-și doriseră, nu visaseră, nu așteptaseră copii. Acea problemă ţinea de o cu totul altă lume, cu alt soi de aranjamente. Nici măcar nu-și imaginaseră, deși ar fi putut s-o facă, posibilitatea ca așa

ceva să se întâmple după ce Blaise se va „descotorosi” de Harriet. Cel puţin așa vedea Blaise lucrurile și putea jura că și Emily gândea la fel, dar într-o zi Emily se pomenise însărcinată. Mai târziu, Blaise avea s-o acuze că-i ascunsese adevărul până fusese prea târziu pentru avort. Emily îi răspunsese că nu avea de ce să se preteze la stratageme necinstite pentru a prinde în capcană pe cineva care oricum îi aparţinea prin legătura lor de iubire și încredere. În orice caz, Luca venise pe lume, iar Blaise și Emily se priviseră pe deasupra leagănului cu ochi în care licărea o neliniște nouă.

Blaise, care-și vizitase până atunci zeiţa brunetă într-o garsonieră discretă din Highgate, își mută acum cel de-al doilea *ménage* la Putney. Nu se știe în ce moment începuseră amândoi să-și dea seama că în faţa lor se întindea o perioadă de timp mai lungă și mai complexă decât crezuseră în zorii iubirii lor extatice. „Sunt convinsă că n-ai s-o faci, spusese Emily într-o zi. Ai să baţi în retragere”. Blaise nu răspunsese. Se certau uneori, iar certurile deveneau cu adevărat dureroase, nu mai aveau, ca pe vremuri, voioșia aspră a unei întreceri între doi parteneri cu forţe egale. Pe urmă, într-o seară, când Emily ţipase la el cu ceea ce păruse a fi, pentru moment, ură adevărată, Blaise o rugase: „Așteaptă, te rog. După ce mai crește David, o să mă mut la tine. Acum nu pot. Nu pot”. Reproșurile ce urmaseră nu-i făcuseră plăcere. Viaţa lui David se lungea mereu. Mai întâi școala, apoi universitatea fuseseră stabilite ca termeni-limită, când totul avea să se schimbe, să se întoarcă pe dos. Rușinat, dar și furios, Blaise descifra în ochii lui Emily pierderea treptată a speranţei, dispreţul disperat. Cu toate acestea, ea strângea din dinţi și mergea înainte, cu o tărie de caracter pe care el, simţind cum i se reaprinde în suflet scânteia vechii pasiuni întunecate, o aprecia și adora adesea. Alteori se gândea: ei, dar ce alternativă are biata fată?

De fapt, Emily avea o alternativă, după cum știa bine Blaise, și anume să facă zob vieţile amândurora. Se putea duce s-o înfrunte pe Harriet. Pentru a-l distruge, ar fi fost

suficient să trimită o scrisoare. Emily nu știa, înadins nu voise să afle niciodată, unde locuia Blaise cu soţia lui. „Prefer să nu știu nimic despre existenţa ta burgheză, îi declarase. Nu vreau să mă gândesc deloc la asta”. Rămăsese consecventă în această privinţă, iar Blaise știa că privea cu dezgust și oroare superstiţioasă existenţa celeilalte lumi, în care dispărea el. Nu numai că n-avea pic de curiozitate să afle ceva despre ea, o și anihila simbolic în gând. Ceea ce nu însemna, totuși, că nu putea, într-o clipă de ură și disperare, să-și propună să sfarâme bariera. Nu i-ar fi fost greu să-i descopere cel de-al doilea bârlog și să i-l ia cu asalt.

Dar teama de o asemenea posibilitate nu-i tulbura somnul lui Blaise. Cândva o prevenise pe Emily că, dacă va încerca să-l distrugă în acest mod, nu-l va mai vedea niciodată. Ameninţarea nu fusese necesară. Emily, analizând inteligent situaţia, vedea suficient de clar că o acţiune distrugătoare de acest tip n-ar aranja-o. Blaise îi observase mintea inteligentă lucrând febril în spatele ochilor suspicioși, ostili. Continua oare să creadă că, în clipa când va pleca David la colegiu, Blaise îi va mărturisi calm totul lui Harriet și se va muta în apartamentul ei? Dar el mai credea? Cu trecerea anilor, vizitele la Emily se răriseră. Niciunul dintre ei nu comentase acest fapt. „Știi prea bine că n-am să te părăsesc niciodată, că n-am să renunţ la tine”, îi declara el în momentele de tandreţe, căci existau încă multe. „Știu”, spunea ea. Într-adevăr, știa, dar asta nu-i era de prea mult ajutor.

„Magnus Bowies” era, firește, o ficţiune inventată de Montague Small. Curând după sosirea lui Monty la Locketts, de fapt în scurtul interval nefast când Mony îi fusese chipurile pacient, Blaise îi mărturisise absolut totul. Era într-un moment când începea să se simtă neliniștit, dar continua să fie îndrăgostit lulea de Emily. Îi povestise totul lui Monty, în calmul confesional al propriului său cabinet, în parte îndemnat de o bravură ridicolă și de o *joie de vivre*[17], în parte pentru a primi ajutor și un sfat, iar în parte

17 Bucurie de a trăi (în fr., în orig.).

pentru că simţea nevoia de a i se destăinui unui alt bărbat. Monty îl ascultase fascinat. Văzând licărul de curiozitate amuzată din ochii prietenului său, Blaise fusese pe punctul să creadă că făcuse o greșeală. Cu toate acestea, se simţise ușurat, iar Monty îl ajutase într-adevăr. Privind în urmă, era un adevărat mister că nu ieșise totul la lumină încă din fazele incipiente, că adevărul nu-i sărise în ochi lui Harriet. Blaise lipsea mereu, dezinvolt, uneori zile întregi, ca să participe la conferinţe „importante”, să viziteze „pacienţi” aflaţi în stare critică, să studieze în „biblioteci” îndepărtate. Doar încrederea monumental de calmă a lui Harriet (calificată de Emily drept prostie) mai ţinea căsnicia în picioare. Lui Harriet nici nu-i trecea prin minte să se îndoiască sau să verifice afirmaţii ce s-ar fi dovedit false la cea mai indulgentă examinare.

Sărmanul ei bărbat era extrem, extrem de ocupat, atâta tot. Ea și David, teribil de preocupaţi unul de celălalt, îi îndurau absenţele cu stoicism, întâmpinându-l bucuroși la întoarcere. Era întotdeauna atât de ostenit când revenea acasă, bietul de el.

Monty, cu mintea lui bine unsă de scriitor de romane poliţiste, fusese cel care-i atrăsese atenţia lui Blaise asupra precarităţii „acoperirii” sale, demonstrându-i cât de ușor putea fi „demascat”. „Ai nevoie de o poveste coerentă, îi spusese Monty, una care să conţină un sistem de securitate împotriva investigaţiilor”. În felul acesta intrase în scenă „Magnus Bowies”, inventat și menţinut, ca o persoană în perpetuă schimbare, de Monty. Blaise n-ar fi reușit să plăsmuiască o minciună atât de elaborată; la început, pentru că un grad atât de ridicat de premeditare i-ar fi părut o profanare a iubirii („N-am încotro, trebuie să risc”, îi spusese lui Monty), iar mai târziu, pentru că povestea îi sleise total iniţiativa și energia și n-ar mai fi fost în stare să inventeze nimic. Ba chiar descoperise că nici pe Magnus, deși acesta devenise o ficţiune acceptată, nu l-ar fi putut folosi în continuare fără contribuţia lui Monty, tot mai necesară de când Harriet începuse să manifeste o curiozitate stânjenitor de constantă faţă de soarta bietului

băiat. Într-adevăr, acum Monty îl propulsase pe Magnus până la o culme a scrântelii care o făcea pe Harriet să fie extrem de îngrijorată pentru el. Înșelătoria îl obliga la consfătuiri săptămânale cu Monty, în cursul cărora acesta din urmă continua să dezvolte povestea vieţii lui Magnus, inventând „bowlesisme” noi pentru uzul lui Harriet.

Dependenţa de Monty îl exaspera pe Blaise, cu toate că avea încredere absolută în discreţia prietenului său. Nu i-l prezentase lui Emily, deși Monty îi dădea uneori de înţeles că s-ar cuveni s-o facă.

Magnus Bowles era cu adevărat o invenţie foarte convenabilă, permiţându-i să lipsească regulat de acasă, fără a fi luat la întrebări. Panica din zilele de început ale legăturii sale, când Harriet se împotrivise cu inocenţă intenţiei soţului ei de a absenta într-o anumită zi, îl făcuse pe Blaise să tremure de nervi. Se putea baza pe Magnus și dacă se ivea vreo situaţie neprevăzută. Nici prin minte nu i-ar fi trecut lui Harriet, pentru care relaţiile lui Blaise cu pacienţii erau sacrosancte, să-l „investigheze” pe cont propriu pe Magnus. Oricum, se obișnuise deja cu vizitele nocturne ale soţului ei la acest bolnav. Numai că, i se părea lui Blaise, accesele nocturne de spaimă ale lui Harriet, tot mai frecvente, atestau prezenţa în psihicul soţiei sale a unei temeri inconștiente că lucrurile nu stăteau prea bine. De aici regimentul de câini, care sporea mereu ca număr – pentru Blaise, simbolul nesuferit al propriei sale pervertiri.

Iată însă că situaţia dura deja de nouă ani. Dezvoltarea viguroasă a lui Luca era o mărturie a durabilităţii și trăiniciei sale. Blaise nu se afla în relaţii prea bune cu al doilea fiu al său. Fusese legat, în toate chipurile firești și naturale, de educarea lui David și simţea, chiar și atunci când David se arăta „dificil”, că își aparţineau unul altuia. Între el și Luca nu se stabilise o astfel de legătură trainică, deși în primii anișori ai copilului Blaise se aflase destul de des în preajma lui ca să joace rolul de tată și nutrise o iubire tandră, nelămurită, pentru nefericita fiinţă. Nu o dată îi strânsese în braţe pe Emily și

pe Luca, gândindu-se cât de nenorocoși erau toţi trei, cu câtă disperare dorea să-și apere această a doua familie, să-i dăruiască fericirea. Lipsurile în care trăiau – comparativ cu confortul de la Hood House – îi inspirau chiar un soi de plăcere și-i stimulau dragostea.

Trebuise însă, inevitabil, mai ales că începuse să-și rărească vizitele la Putney, să lase în seama lui Emily deciziile privitoare la educaţia lui Luca și la traiul zilnic al băiatului. Așa că Luca devenise, firește, odrasla lui Emily, deși existase o vreme, cam pe când avea cinci anișori, când maică-sa parcă nici nu suporta să-l vadă. Pe atunci îl pălmuia, deși nu recunoștea în faţa lui Blaise, care se simţea vinovat și neputincios. Luca se maturiza greu, se scăpa în pat, dădea semne că va deveni o problemă. Lui Blaise i se luase o piatră de pe inimă când remarcase că pentru Emily era de la sine înţeles că băiatul va merge la școala de stat din vecini, deși știa că David urma o școală particulară. De la o vreme începuse să pună problema, dar numai ca să-l tachineze pe Blaise. „Băiatul Doamnei Placide merge la o școală șic, dar pentru fiul meu e bună și gaura aia de iad”. Tot cam pe-atunci începuse să se plângă. „Dacă nu era Luca, de mult m-ai fi părăsit”. Să fie oare adevărat? se întreba Blaise. Poate că da. Mai striga: „Urăsc copilul ăsta! Fără el, aș putea să-ţi dau papucii și să-mi refac frumos viaţa! Ţin mai mult la Little Bilham decât la Luca!”. De fapt, Emily își iubea mult băiatul, dar nu se putea abţine să nu se folosească de el ca de o armă împotriva amantului ei.

Cu toate acestea, băiatul le oferea numeroase prilejuri de zâzanie; printre ele, unele probleme neașteptate de natură spirituală. Deși anglican pios în tinereţe, Blaise încetase să mai aibă convingeri religioase puternice. Nutrea „sentimente” cucernice, dar știa foarte bine ce însemnau ele de fapt. Nu simţise însă în niciun fel nevoia de a se împotrivi dorinţei lui Harriet ca David să primească o educaţie religioasă. Foarte devreme, de fapt, de îndată ce David începuse să dea semne vagi că este conștient de existenţa ei și a lui Blaise, Harriet îi povestise

despre Isus Cristos. Il învăţase să se roage de îndată ce copilul începuse să lege cuvinte. Blaise nu numai că nu se împotrivise, dar chiar o aprobase: după părerea sa, pentru sănătatea psihică a copilului era mai bine ca acesta să fie vag credincios, iar apoi să se îndepărteze de Dumnezeu decât să fie ateu, protejat deliberat de religie, și să se întrebe mereu ce taine îi rămăseseră inaccesibile. (Prin „credinţa vagă” Blaise înţelegea, desigur, Biserica Anglicană. Altfel se punea problema confesiunilor mai militante.) în plus, puţină devoţiune moderată constituia o introducere lipsită de efort în istoria Europei.

Când făcuse însă propagandă acestei rezonabile teorii în legătură cu Luca, Blaise întâmpinase împotrivirea înverșunată a lui Emily, pentru care religia era nu numai falsă, ci și (mai rău, firește) „burgheză”. „Nu-mi las copilul să se prosterneze, să bâţâie din cap și să bâiguie rugăciuni. Mulţumesc lui Dumnezeu că nu e la o școală de snobi unde se mai joacă încă farsa asta”. Blaise se supărase, dar situaţia sa nu-i îngăduia să insiste. La școala lui Luca se studia, chipurile, Scriptura, dar niciun fel de entuziasm molipsitor nu părea să se prindă de băiat la orele de religie. Odată, relativ recent, în prezenţa lui Blaise, arătase întrebător cu degetul spre fotografia unui crucifix. Emily îi explicase: „Un idol religios”. Băiatul avea despre religie cunoștinţe la fel de precare ca despre orice altceva. Și totuși, ce știa oare Luca? La vârsta de cinci ani întrebase odată unde pleacă iar tăticul lui atât de repede. „La lucru”, spusese Emily, râzând urâcios. Mai târziu, copilul încetase să mai pună întrebări. Firește, niciunul dintre ei nu-i spusese nimic lui Luca, dar uneori Blaise descifra în ochii lui rotunzi, foarte negri, suspiciune, ostilitate, poate un fel de înţelegere. Blaise suferea enorm, simţindu-se totodată neputincios să intervină, când vedea cum începe să prindă formă conștiinţa băiatului, inevitabil condamnată.

Un filosof spunea că spiritualizarea senzualităţii se numește iubire. Blaise știa bine că întâia lui pasiune pentru Emily fusese alcătuită numai din senzaţii și numai

din spirit. Întrepătrunderea absolută a celor două îi furnizase, odată cu plăceri erotice de a căror existenţă nu avusese idee, un fel de siguranţă privitoare la justeţea legăturii lor, care-și crea propriul ei adevăr, propria morală, în lumina acestui adevăr, relaţiile cu Harriet apăreau ca fiind iremediabil nesincere, nu numai în împrejurările de acum, ci dintotdeauna și fundamental. Emily îl acuza că se căsătorise cu Harriet din snobism, din raţiuni de natură socială, iar el nu nega, pentru că, deși învinuirile nu erau adevărate, nu se situau nici foarte departe de adevăr. O iubise pe Harriet. Dar o luase de nevastă într-o stare tulbure, de compromis, impură și deliberat oarbă, crezând că acesta era cel mai bun lucru de făcut. Păcătuise împotriva Duhului Sfânt (care-l tulbura atât de mult pe Maurice Guimarron), excluzând cu bună știinţă aspiraţia spre perfecţiune.

Înţelesese toate acestea luminat de razele negre din ochii scânteietori ai iubitei. Putea să pună la îndoială adevărul absolut, *încarnat,* când se afla în faţa acestui adevăr, ca în faţa lui Dumnezeu? Se simţea ca un discipol stând înaintea lui Cristos. Așadar, făcând-o pe Emily să creadă că Harriet e neatrăgătoare, că îmbătrânea (chiar îi exagerase vârsta, pentru a-i face plăcere iubitei), că relaţiile dintre el și soţie erau acum golite de sens, încurajând-o deci pe Emily să şi-o imagineze pe Harriet ca pe o vacă grasă, proastă și snoabă, nu recursese, de fapt, la minciună, fiindcă aceste reprezentări ale lui Emily corespundeau unor adevăruri ale personalităţii sale, chiar dacă nu unor adevăruri referitoare la Harriet. În orice caz, erau acestea, în vreun sens sau altul, minciuni? în fiecare mariaj există un nivel (nu neapărat cel mai profund) la care dragostea eșuează. Emily era un catalizator chimic ce punea în evidenţă lucruri până acum ascunse, aducea completări imaginii, fără a infirma restul.

Blaise nu izbutea cu niciun chip să înţeleagă cum de ajunsese treptat să-și schimbe părerile de care se cramponase cu atâta certitudine. Uneori se întreba dacă nu cumva cauzele acestei schimbări erau simple, poate

chiar vulgare. O legătură extraconjugală te ţine încordat în majoritatea cazurilor. Avea și el accese de gelozie nebună, când o suspecta de infidelitate și venea s-o vadă pe neanunţate. Nu descoperise niciodată vreo urmă a existenţei unui alt bărbat, deși Emily, ca să-l pună pe jar, îl amenința des cu un rival. Legătura cu Emily era supusă multor tensiuni, care se manifestaseră de îndată ce femeia începuse să-l suspecteze că nu avea de gând să pună capăt căsniciei cu Harriet nici acum, nici în viitor. Pe vremea aceea, când prinseseră formă bănuielile lui Emily, Blaise tocmai traversa o fază în care exasperarea alterna cu euforia. Își dădea vag seama că Emily și el pierduseră ocazia, în orice caz, pierduseră prima ocazie. Nu-i venea chiar așa de ușor să se „elibereze” (cuvânt cu care Emily nu înceta să-l bombardeze). Și la urma urmei, de ce să i se pretindă să treacă prin procesul neplăcut și ucigător de a deveni „liber”, dacă acesta era numele adecvat ce putea fi dat respectivei stări?

În alte epoci, în alte societăţi, bărbaţii puteau să aibă două sau mai multe femei, pe care le ţineau încuiate în odăi separate și le vedeau numai atunci când aveau chef. O soţie mai vârstnică, mai puţin iubită, era păstrată ca să-i ţină soţului de urât, sau poate numai din milă, și nu avea de ce să se considere jignită. Un bărbat, orice bărbat, are nevoie de mai multe femei, doar există atâtea posibilităţi și stiluri de iubire, de afecţiune, de obișnuință. De ce unele să le excludă automat pe toate celelalte? Ducea o viaţă dublă. Era, din această cauză, un mincinos? Nu se considera. Era un om cu două adevăruri, de vreme ce ambele sale vieţi se dovedeau valoroase și adevărate. Cam așa se manifesta exasperarea. Euforia lui, ușor dezaxată, consta într-un sentiment de „Ei, îmi merge oricum!”. În această performanţă i se părea că există ceva nobil, o eroică exersare a puterii, ca și când ar fi fost un fel de Atlas interiorizat, pus să separe prin forţă brută emisferele globului pământesc. Din nefericire, această imagine o sugera, la rândul ei, pe cea a lui Samson. Iar dilema lui se manifesta uneori prin sentimentul că nu putea termina cu

toate altfel decât terminând cu sine însuși.

Printre cauzele „vulgare” ale schimbării se înscria, firește, problema banilor. Emily nu pierdea nicio ocazie să-i reamintească ce locuinţă modestă avea, cât de inferioară altora. Se plângea necontenit de lipsa ei de independenţă, refuzând însă să-și caute o slujbă cu normă întreagă și chinuindu-l cu necesităţile ei. „Luca e ghiuleaua de fier prinsă de piciorul meu, Luca e piciorul meu de fier”, spunea ea uneori. Răspunsul așteptat de la el era: „Sper că nu m-ai părăsi dacă n-ar fi Luca?”. (Discuţiile lor deveneau din ce în ce mai stereotipe.) „N-ai putea să mă vezi din pricina prafului pe care Laș stârni”, răspundea Emily. Dat fiind caracterul lui Emily, era remarcabil cum se resemnase până și cu „piciorul de fier”, dar avea încă la îndemână multe modalităţi de a se război cu Blaise, de a exercita asupra lui o presiune inteligentă menită uneori să-l determine să facă ceea ce numeau ei *mișcarea,* iar alteori urmărind (i se părea), din pură dorinţă de răzbunare, să-i amărască pe amândoi, să le strice orele petrecute împreună.

Pe Emily n-o mai preocupa nici înfăţișarea ei, nici cum arăta locuinţa. Și una, și alta erau neîngrijite, șleampete, chiar murdare. În apartament mirosea îngrozitor a pisică și, cât timp Luca făcuse în pat, a urină. îmbietorul cuibușor de nebunii devenise o cocină, iar Emily parcă prezida cu o anumită satisfacţie asupra acestei decăderi. Banii daţi de Blaise pentru un aragaz nou se duseseră pe băutură. Emily trăgea tot mai zdravăn la măsea, iar Blaise la fel, în orele petrecute cu ea. Se certau în gura mare, nepăsători că-i auzea Luca. În ultima vreme, Emily își luase obiceiul de a-l trezi pe Blaise în toiul nopţii, când dormea buștean, obosit de băutură și de gâlceavă, ca să-și continue reproșurile sau să-l anunţe că are de gând să emigreze împreună cu Luca în Australia. Senzualitatea lor spiritualizată nu prea le mai putea servi drept anestezic. Vechile ambiguităţi ale durerii fizice se contopiseră cu oroarea într-adevăr paralizantă a suferinţei psihice. Realităţile crude ale situaţiei în care se aflau nu

mai puteau fi transformate în virtuţi. Certurile, care fuseseră false lupte, terminate în pat, deveniseră încleștări autentice, cu lovituri usturătoare. Vocea tăioasă, răgușită și atât de iubită îl biciuia acum, făcându-l slab, laș și vrednic de dispreţ, umplându-l de o mânie ce-l sfâșia pe dinăuntru și de care nu se descărca prin actul sexual.

Rușinea, pe vremuri cu desăvârșire absentă, devenise ambianţa în care i se consuma viaţa. Se simţea rușinat și plin de venin în faţa lui Emily, rușinat și inexplicabil înfricoșat în faţa lui Luca. Iar când se gândea la David, îl năpădea o rușine absolută, pură, mai dureroasă decât oricare alta. Dacă a-i fi tată lui Luca era pentru Blaise un fel de pedeapsă imprecisă, a-i fi tată lui David, în ciuda circumstanţelor, mai deștepta în el sentimente profunde, firești, aproape de fericire; dar tocmai această fericire înfrântă îi producea suferinţa cea mai autentică, cea mai pătrunzătoare. Era ca și cum tatăl lui David nu știa nimic și nu putea fi decât fericit. îl iubea mult pe David, era mândru de el și nu se putea abţine să nu completeze imaginea cu dragostea pe care i-o purta David lui, cu mândria lui David pentru el. Toţi băieţii vor să-și admire tatăl, simt nevoia s-o facă. În discuţiile mai vechi, mai rezonabile, cu Emily, Blaise venise cu argumentul că David trebuia ferit de traumatisme până la o vârstă când îl va durea mai puţin. Emily întrebase de ce i-ar păsa ei de soarta fiului Doamnei Placide. Uneori însă, dădea semne că înţelegea validitatea argumentului; poate fiindcă avea nevoie să simtă că amânarea „mișcării” avea și alte raţiuni decât simpla nesiguranţă a lui Blaise privind valoarea absolută a iubirii lor.

Între timp, David depășea, cu o naivitate bine protejată, diferitele jaloane ale vieţii, iar amanţii chinuiţi nu încetau să se certe. Cum putea el, nu contenea Blaise să se întrebe, aduce atâta dezolare, atâta nefericire, în vieţile senine, nevinovate, ale soţiei și copilului lui? Se înţelege că dezolarea se instalase deja, ocupa chiar centrul scenei, inspirându-i lui Harriet teama de spărgători și îndemnând-o să colecţioneze câini, făcându-l pe David să-și

mijească și să-și ferească ochii. Căci și David, în adâncurile negre ale tristeţii lui adolescentine, „știa”, în subconștient. Dar această ştiinţă era infinit mai milostivă, mai puţin nocivă decât acea ştiinţă reală, înspăimântătoare, pe care i-ar fi adus-o „mișcarea”. După așa ceva, cum ar mai fi putut Blaise să se uite în ochii lui David? Și-ar fi asigurat dispreţul, poate ura de o viaţă a fiului. Harriet și David nu-i greșiseră cu nimic ca să merite un asemenea tratament. Nu e de datoria omului, oricât ar suferi din pricina remușcărilor, să tacă și să-și digere propriile scandaluri? Oare nu era corect ca el și Emily, vinovăţii, să ţină mai departe otrava în ei, poate pentru totdeauna? O, dacă ar reuși cumva să-și perceapă calvarul pur și simplu ca pe o obligaţie, oricât de obositoare, de grea, oricât de lungă! Cât îi invidia pe oamenii simpli pentru problemele lor banale, pentru necazurile de la slujbă, ipotecile, deficiturile lor bancare! Cum îl invidia pe nefericitul de Monty pentru suferinţa lui curată!

Blaise se simţea rușinat faţă de Emily, faţă de David, faţă de Luca. În ceea ce-o privea pe Harriet, se întâmpla un lucru mai grav, care-i provoca acum cele mai negre și mai obsedante griji. În vreme ce unul dintre mistere se cufunda tot mai mult în smârcurile oribile ale depravării, celălalt mister – fără să-i aducă prin asta speranţă sau izbăvire – era acum aureolat de o strălucire nouă. Cândva, Blaise aproape că nu se gândise deloc la Harriet în momentele petrecute cu Emily. Acum o uita aproape de tot pe Emily în prezenţa lui Harriet. Cândva, Emily îi păruse reală, iar Harriet – o nălucire de vis. Acum reală era Harriet, iar Emily – o reverie. O asigurase pe Emily că nu mai avea contacte sexuale cu Harriet. Ceea ce fusese cândva adevărat. Dar încetase să mai fie. Harriet, desigur, așteptase îndelung, în tăcere, cu o răbdare îngerească. Cât de mult s-ar fi bucurat, dacă n-ar fi existat diavolii – și de fapt se și bucura întru câtva, în pofida acestora –, să fie din nou lângă scumpa, modesta, casta, feciorelnica lui soţie. Cu cât era mai mare satisfacţia de a fi alături de ea decât aceea de a „face nebunii” cu Emily! Cândva, i se păruse că

lui Harriet îi lipsea „vitalitatea seducătoare” ce-i prisosea lui Emily. Acum însă, soţia sa îl atrăgea cu o forţă calmă, deșteptând în el sentimente puternice, un amalgam de dorinţă și respect. Niciodată în viaţă nu trăise emoţii asemănătoare și se analiza înfricoșat. Viaţa sa „de spion” devenise, într-un sens teribil de frustrant, mai simplă, ca funcţie a acestor schimbări care-i făceau existenţa mai precară, punându-i la dispoziţie un set nou, dar la fel de derutant, de motivaţii.

Memoria, bineînţeles, falsifică, pentru a masca conexiunile cauzale dezagreabile. Dar metamorfoza devenea din ce în ce mai clară. îl duruse să-și vadă marea iubire pentru Emily mutilată tot mai sever. îl durea și mai tare să descopere că iubirea pentru Harriet, care – neglijată – se afundase sub pământ ca un râu, nu numai că rămăsese intactă, dar ieșea din nou la lumină, mai năvalnică, mai adâncă și mai pură decât fusese. În ultimă instanţă, inocenta lui iubire pentru Harriet, ignorând parcă destrăbălarea lui, continuase pur și simplu să evolueze natural, așa cum se dezvoltă dragostea celor uniţi prin căsătorie. Instinctiv își dorea ca suferinţele să-i fie alinate de mângâierile lui Harriet. Dacă se lovea la deget, ea îl consola, de ce să n-o facă și acum? Să ai viziunea iubirii tămăduitoare, dar să nu poţi profita de ea: nu era oare aceasta cea mai crâncenă suferinţă a celor condamnaţi la chinurile iadului? Atât virtutea, cât și răul dau automat roade, își dădea seama acum. Dar nu se poate, nu se poate, își repeta mereu, să nu existe o soluţie morală corectă, o scăpare decentă, nu prea dureroasă, nu anihilantă, o salvare care-l putea absolvi de păcat. Oarê blândeţea și imaginaţia răbdătoare îi vor indica în cele din urmă calea de urmat ori e condamnat să moară ca un șobolan înecat în canal? Când cineva trece printr-o mare suferinţă, nu e firesc să se spună la sfârșit: să-l iertăm, a pătimit destul? Dar cine să pronunţe izbăvitoarele cuvinte?

Se simţea acum atât de împăcat cu Harriet, de parcă i-ar fi mărturisit totul și ar fi obţinut iertarea. Datorită ei i se părea, în chip bizar, că legătura dintre ei nu conţinea

nimic fals. Din calmul și tandreţea ei, Blaise extrăgea un fel de tărie contrafăcută, care ar fi trebuit să fie, dar nu avea cum şi, instrumentul salvării sale. O, cum putuse să fie atât de idiot, atât de fără minte încât să distrugă și să piardă lucrul despre care se încăpăţânase în mod greșit să creadă că-i aparţine de drept și de a cărui valoare supremă devenise abia acum conștient? Ar fi omul cel mai fericit de pe pământ dacă i s-ar îngădui acum să trăiască o viaţă conjugală simplă, cinstită, cu soţia și copilul lui. Emily îi furase nu doar bunătatea sufletească, ci și viaţa fericită ce-i fusese predestinată. Din această cauză o ura uneori atât de pătimaș, încât se simţea în stare s-o omoare.

Găsirea unei soluţii devenea pentru el tot mai urgentă, ca o chestiune de aflare a adevărului, ca o alegere între adevăr și moarte. Unde și adevărul însemna moarte. Dar oare nu mai putea fi salvat de un înger, iar acel înger nu putea fi Harriet? Adeseori visa noaptea că-i spusese totul și că lucrurile se aranjaseră perfect în cele din urmă. Și când era treaz, se gândea deseori dacă nu există totuși o modalitate de-a trece fără incidente peste bariera îngrozitoare ce i se ridica în faţă ca un aisberg implacabil, ca o imagine a anihilării absolute; o modalitate de-a spune adevărul, dar în așa fel încât totul să rămână exact ca înainte, cum face jonglerul care scoate o farfurie dintr-un teanc, continuând să le ţină pe celelalte într-un echilibru precar.

Cât de urâtă și nefericită devenise viaţa numai din vina sa! Și cât de strigător la cer de nedrept era totul pentru Emily! „Iubirii noastre nu i s-a dat, pur și simplu, nicio șansă. A fost nevoită să-și petreacă toată existenţa sub preș. Cum să te mai miri că-i plată ca o clătită!” Dar oricât ar fi fost de nedrept, pur și simplu balanţa se înclinase altfel, imaginea se schimbase. *Învinsese* oare Harriet, prin simplul fapt că-l iubise inocent, zâmbind, aranjând florile și fiind soţia lui legitimă? Iar dacă învinsese, care erau urmările?

Blaise își aminti că nu dăduse de mâncare la câini. Pe aceștia doi îi avea din fragedă copilărie – ambii erau

foxterieri cu blana moale, botezaţi de tatăl lui, mare amator de dans, Tango și Rumba. Blaise se simţea foarte vinovat și înspăimântat, întrucât își amintise că animalele erau închise în grajdul vechi și nimeni nu știa că sunt acolo, nimeni nu le putea auzi lătrând. Se aflau acolo de multe zile, de săptămâni întregi. Cum putuse uita de ele, ce avea să zică tatăl lui? O rupse la fugă, dar picioarele îi deveniră mari și grele, abia se desprindeau de pământ. În sfârșit ajunse la grajd, desferecă partea de sus a ușii ultimei boxe și scrută bezna din interior. Nu se întrezărea nicio mișcare. Continuă să privească și în cele din urmă descoperi cu groază cei doi câini. Negri, uscaţi și alungiţi, atârnau de cârligele din perete. Se gândi: probabil că s-au spânzurat văzând că nu mai vin. Pe urmă își spuse: ba nu, au murit, s-au transformat în altceva, iar grădinarul, crezând că sunt niște unelte, i-a pus în cui! Dar ce fel de scule sau unelte au devenit?

— Trezește-te, fir-ai să fii, trezește-te!

Emily îl zgâlţâia de umăr. Blaise se deșteptă și se pomeni numaidecât orbit de lumina strălucitoare a veiozei de lângă pat. Emily, întinsă lângă el, aplecase lampa în așa fel încât să-i proiecteze lumina direct în faţă. Închise ochii la loc. Pe urmă îi deschise ca să se uite la ceas. Era trei.

— Te-am rugat să nu mă mai trezești așa. E o adevărată tortură.

— Tot o tortură este și să stau trează lângă tine, să te aud cum sforăi și să rumeg gândurile pe care le gândesc.

— Stinge lumina.

— Vreau să-ţi spun ceva.

— Te-ai hotărât să te duci cu Luca în Australia, ei bine, n-aveţi decât să plecaţi.

— Cum naiba să plec în Australia când n-am niciun sfanţ?

— Văd că ţi-ai cumpărat o haină de blană. Te rugasem să nu mai faci cumpărături până nu încep reducerile.

— Pe toate le vezi, nu? Ei bine, deșteptule, nu-i o haină de blană, e artificială, și nu am cumpărat-o, ci o am

de la Pinn. I-am dat pe ea o liră.

— Înseamnă că ai cumpărat-o. Stinge lumina și hai să dormim.

— Să dormim, să dormim, în ultimul timp nu mai vrei decât să dormi. Cândva stăteam treji toată noaptea. Acuma vrei să faci nani-nani de la zece.

— Dacă nu ne-am bea amândoi minţile, n-am fi mereu în stare de comă.

— Știi că-mi placi? Tu m-ai învăţat să beau. Presupun că acuma avem nevoie de pileală ca să ne putem suporta reciproc o noapte întreagă. Dumnezeule!

— Hai, dă-i drumul, zi ce ai de zis.

— N-am îndrăznit să-ţi spun mai repede. Devin slabă de înger.

— Despre ce o vorba?

— Înainte nu mă temeam de tine. Acuma mi-e frică de orice, chiar și de tine.

— *Despre ce e vorba?*

— Am renunţat la slujbă.

— Isuse! De ce?

— M-am hotărât să stau acasă. Alţi bărbaţi își ţin nevestele acasă. Sunt obosită. Îmbătrânesc. Poţi începe să mă întreţii.

— Doar știi bine că nu-mi dă mâna. Știi că ne-am înţeles…

— Mai încet, îl trezești pe Luca.

— Cred că s-a trezit deja. Ce zgomot se aude? Doamne, e cineva la ușa din faţă.

— Liniștește-te, nu e Doamna Placidă cu o bâtă în mână, e numai Pinn care se întoarce acasă.

— *Pinn?*

— Da, ăsta-i celălalt lucru pe care nu ţi l-am spus din timiditate. Pinn locuiește aici.

— Vrei să zici că i-ai subînchiriat o cameră?

— Tocmai ţi-am zis.

— Cum ai îndrăznit, iară să mă întrebi?

— Păi, pe tine nu te vede omul chiar așa de des. Eu locuiesc aici, îmi închipui. E casa mea.

— E și casa mea. Eu plătesc afurisita aia de chirie.

— Cam asta-i tot ce faci ca s-o poţi numi casa ta. Dar mi-ai adus aminte de cel de-al treilea lucru. Nici ăsta n-are să-ţi placă. Din octombrie se mărește chiria, va fi aproape dublă.

— Pari încântată. Em, cum de-ai făcut așa o prostie mare cu Pinn? Crezi că în momentul ăsta trage cu urechea la ușă?

— Nu, s-a dus la ea în cameră. Doar mi-e prietenă, nu? în plus, mi-e de mare folos.

— O fi, dar mâine s-o dai afară. Dacă Pinn rămâne aici, eu nu mai vin. N-ai decât să alegi. Cum să stau cu tine când mai e o femeie în casă, care ne spionează și ascultă la ușă?

— Dar ce mai contează *acum?*

— Ai făcut-o dinadins, ca să mă enervezi. Tot dinadins ai renunţat și la serviciu.

— Poate că ai dreptate. Poate că simt și eu nevoia unei schimbări.

— Dacă n-o dai afară pe afurisita aia de Pinn chiar mâine, am să plec eu.

— Plătește chirie, să știi. Oricum, depinde de tine. Va trebui să-mi dublezi alocaţia, ba nu, ce spun, să mi-o triplezi.

— Nu pot. Știi că nu pot.

— Ba n-am de unde să știu, nu mi-ai arătat niciodată contul tău bancar.

— Em, te rog să mă tratezi cu mai mult respect.

— De ce? îţi pare rău și de banii care-mi sunt necesari ca să-mi aranjez dantura.

— Nu pot să-mi permit asemenea cheltuieli! mai ales acum. Harriet face și ea economii…

— Ţi-am spus să nu-i rostești niciodată numele sub acest acoperiș! Economii… Adică trebuie să vă descurcaţi fără serviciul de masă din aur sau fără a treia mașină?

— N-avem decât o singură mașină.

— Nu vreau să mai aud! „Noi” și „nouă” și timpuri grele cu o singură mașină!

— Dacă o parte a lucrărilor dentare sunt într-adevăr necesare…

— Doamne, ce târâtură josnică ești! Nu vrei să arăt bine?

— Nu-mi pasă cum arăţi. Suntem prea apropiaţi unul de celălalt ca să mai conteze.

— Îţi închipui că ești singura persoană care se uită la mine? Da, cred că așa îţi închipui. Sau ţi-e frică să nu pun laba pe un alt bărbat?

— Em, nu fi proastă…

— Oricum, nu-i doar o problemă de estetică. Dinţii trebuie să se suprapună, ca să poţi mesteca cu ei.

— Știi că dacă e vorba de ceva absolut necesar…

— Și, dacă așa se pune problema, cum rămâne cu vacanţa mea, sau anul ăsta n-am dreptul? Când o să văd și eu Parisul?

— O, taci!

— Mai am nevoie și de huse noi pentru fotolii.

— Îţi propun să-i înveţi pe blestemăţii tăi de motani să nu mai sfâșie tapiţeria.

— Să distrugă e unica lor plăcere. Curând va fi și a mea.

— Să întocmim o listă…

— Știu eu cum e cu listele tale afurisite. Faci o listă, pe urmă te apucă panica și o întinzi. Te previn, anii de eroism au trecut. Cum mai strângeam cureaua! Dumnezeule, aproape că-mi făcea plăcere, chiar îmi făcea plăcere, să sufăr pentru tine și așa mai departe. S-a terminat. Mizeria nu mă mai amuză.

— Ei bine, ce vrei? Știi că am ajuns într-un punct mort.

— Putem ieși, chiar dacă asta înseamnă să periclităm tot universul. Mă întrebi ce vreau. Vreau și eu un pic de siguranţă în sfârșit. Zici că tu plătești chiria. Bun! Dar dacă te calcă un autobuz? întotdeauna mi-ai dat bani cu ţârâita, ca să rămân supusă și umilă…

— Nu-i adevărat! Știi că m-aș bucura…

— Dacă aș pleca în Australia și n-ai mai auzi

niciodată nimic despre mine. Mulţumesc frumos. N-ai tu norocul ăsta.

— Nu asta voiam să…

— Viitorul mă îngrozește. Vreau să-mi fie asigurată viaţa cum se cuvine. M-am săturat până în gât să trăiesc din pomeni…

— Nu trăiești din pomeni. Îţi dau o alocaţie fixă.

— În schimb, mi-ai furat viaţa. Sfinte Dumnezeule, am treizeci și unu de ani și tremur de frica bătrîneţii și a sărăciei. Iată ce ai reușit să faci din mine!

— Dar îţi cunoști exact situaţia financiară…

— Din punct de vedere financiar, sunt în pom! Vreau o casă. Vreau să-mi cumperi o casă.

— Imposibil! Doar știi ce mult costă casele!

— Păi, vinde ceva. Vinde-ţi cealaltă blestemată de casă. Să locuiască și nevastă-ta într-un apartament.

— O, Em, draga mea, nu fi ridicolă. Hai să nu ne lăsăm antrenaţi din nou în cearta asta mecanică. Am avut aceeași discuţie și săptămâna trecută, o vom avea și săptămâna viitoare…

— Problemele *astea* nu le-am mai discutat până acum. Îmi amintesc bine. Am renunţat la slujbă și sunt al dracului de…

— Te rog! Când începi să vorbești pe tonul ăsta, amândoi încetăm să mai fim fiinţe omenești, devenim mașini.

— Cândva eram două mașini fericite și ne stimulam reciproc.

— O, hai, culcă-te.

— Ai vrea să mor, nu-i așa, *nu-i așa?*

— Nu-mi mai vorbi pe tonul ăsta.

— Hai, culcă-te, zice. Îţi închipui că mai putem dormi acum?

— Te rog frumos, copila mea! Mâine am de lucru.

— De lucru?! Mă pufnește râsul. Asta numești tu lucru, pălăvrăgeala cu femeile despre viaţa lor sexuală? Plăcută muncă, dacă o poţi obţine.

— Fă bine și taci, te rog.

— Crezi că am să te las să dormi, că am să rămân singură cu gânduriie mele atât de negre?

— Gânduri am și eu…

— Oricum, la ce bun să dormi, când somnul nu-i decât un coșmar?

— Suntem împreună în iadul ăsta. Măcar să fim buni unul cu celălalt.

— Eu sunt bună cu tine de ani de zile și nu capăt în schimb decât plesnituri peste gură.

— Am făcut tot ce-am putut.

— Ce fel de aiureală e asta, vreau să știu? „Tot ce-ai putut”! Stai numai să vezi ce-ai să poţi când vei fi obligat! Oamenilor nu li se face dreptate până nu devin violenţi, abia atunci primesc prompt de la alţii ceea ce li se cuvine. Te voi sili eu să dai. E rândul meu, nu?

— Pot să-ţi arăt extrasul de cont de la bancă…

— Nu mă refer la bani, ci la lucruri mai importante: fapte, sânge. Doamne, cât de slabă am ajuns, abia dacă mă recunosc. Am devenit docilă și timidă. Nu-i de mirare că nu mă mai iubești. Poate că un dram de violenţă m-ar face din nou interesantă.

— Termină, fetiţo. Nu faci decât să te repeţi.

— Așa, uită-te la ceas! Curând ai să-mi spui că trebuie să pleci. Nu trebuie să pleci nicăieri. Dacă vrei, poţi să-ţi petreci aici toată ziua. Numai că nu vrei.

— Nu sunt cu nimic mai liber decât tine. Crezi că mie-mi convine situaţia?

— Schimb-o, atunci.

— Știi că nu putem face nimic.

— Eu nu vorbesc despre noi. Vorbesc despre mine. Doamne, m-ai transformat într-o mizerabilă de papă-lapte. Eram o luptătoare și ai făcut din mine o nevolnică. Nu sunt o fiinţă slabă. N-am să ţi-o iert niciodată. Am o fire de luptătoare, dar fiindcă te iubesc, am acceptat totul fără crâcneală. Și, Doamne, câte am mai îndurat! Ani de zile mi-am ţinut gura ca un șoricel. Sigur că-ţi închipui că mă poţi face să accept orice. Ei bine, te-nșeli amarnic.

— Nu ţi-ai ţinut gura ani de zile, ai zbierat întruna.

Iar acum, nemernica aia de Pinn e aici, să ne audă.

— Poate că am nevoie de martori, pentru când vei încerca să mă omori.

— Nu vorbi prostii, Em.

— Știu eu că vrei să mă omori. Știu că nu-s decât un coșmar pentru tine. Ţi-ar face plăcere să mă sugrumi. Ei bine, dă-i drumul!

— Ești beată.

— Și tu la fel. Dacă te-ai putea vedea în oglindă! Ai o faţă umflată, ca de gangster. Bine, acum spune-mi, eu cum arăt?

— Em, *încetează.* Stăpânește-te, ce naiba.

— Spuneai că relaţiile tale cu Doamna Placidă sunt îngrozitor de plictisitoare, fiindcă nu există în ele niciun dram de violenţă.

— M-am săturat de violenţă.

— Vrei să zici că te-ai săturat de mine. Presupun că numai te-ai amuzat cu mine.

— Te rog, Em, scumpo…

— O, nu începe cu lingușeala, nu scapi așa ușor. Faptele vorbesc! Cel puţin Pinn a fost mereu alături de mine, m-a ajutat la nevoie.

— E îndrăgostită de tine, nu-ţi dai seama? A fost întotdeauna o intrigantă. Ţi-am spus, și nu glumesc, că n-o vreau în această casă.

— Dacă nu-ţi plac prietenele mele, n-ai decât să nu mai vii.

— N-am să plătesc băutura scârbei de Pinn.

— Oricum vii din ce în ce mai rar. Poţi să nu mai vii deloc. Cred că asta și vrei.

— Știi că n-am să te părăsesc niciodată, că-ţi voi fi credincios…

— Iarăși vorbește mașina. Mi-ar plăcea să fi căpătat câte o liră de fiecare dată când ai rostit cuvintele astea. Ei bine, numești asta credinţă? Nu faci, știi doar, decât minimul necesar. Toată credinţa ta pentru mine se mărginește la a mă împiedica să caut pe cineva care să mă iubească cu adevărat și să aibă grijă de mine. Dumnezeule,

când mă gândesc că ţi-am dăruit toată viaţa și că praful și pulberea s-au ales din ea!

— Em, încearcă să fii bună cu mine, schimbă puţin placa.

— Nu că mi-ar păsa prea mult dacă ai da pe aici mai rar. Uneori, când nu ești aici, sunt aproape fericită, adică nu, nu fericită, ar fi ceva imposibil, dar mulţumită, pentru un minut, din când în când. Vizitele tale nu fac decât să dea totul peste cap, atât de lipsite de sens sunt, mă enervează pe mine, îl supără pe Luca…

— Em, încearcă numai…

— În fiecare zi mă rog la Dumnezeu să încetez să te mai iubesc.

— Te implor, hai să ieșim din cercul ăsta vicios…

— Bine, hai! Ce-ar fi să te duci mâine și să-i povestești Doamnei Placide despre mine și despre Luca, să-i spui cum ai să ne instalezi într-o casă și ai să vii să stai cu noi, iar pe ea o s-o vizitezi o dată pe săptămână în apartamentul ei!

— Știi că nu pot face una ca asta.

— Ba nu știu absolut nimic, aici e buba! Nu poţi vedea lucrurile din perspectiva mea, măcar o dată? De ce să nu sufere și ea? De ce să nu împartă cu mine suferinţa, de ce s-o port toată pe umerii mei?

— N-ar împărţi-o cu tine. Tu n-ai suferi mai puţin, dacă ea ar suferi mai mult.

— Nu? Nici nu m-aș mai putea opri din râs!

— Înseamnă că vrei să te răzbuni…

— Și de ce să nu vreau să mă răzbun? Mi-ar plăcea la nebunie să prefac în ţăndări blestematul ăla de cămin burghez onorabil al tău.

— Bine, descarcă-ţi sufletul, oricum nu crezi ce spui.

— Nu? Stai numai să vezi. O să declanșez eu ostilităţile în tabăra inamicului. Declar război blestemaţilor de bogătani. Eu știu cum trăiesc săracii. M-am înhăitat cu tine numai fiindcă îmi era groază de sărăcie, de ce le face ea oamenilor. Noapte de noapte l-am văzut pe taică-meu vitreg bătând-o pe mama, până a omorât-o.

— Nu sunt răspunzător pentru taică-tău vitreg.

— Ba ești. În viaţa mea, tu reprezinţi principiul răului. Ești tatăl meu vitreg reîncarnat. Iată o problemă de psihologie la care poţi medita.

— N-ai vrea să punem capăt acestei runde de insulte? Te lauzi tot timpul că te-ai născut în șanţ, dar ai putea măcar să te porţi ca o persoană educată…

— Cao doamnă, vrei să spui. Ca buna Doamnă Placidă. Știu că ea e de viţă aleasă. E din pătura superioară și bogată…

— De fapt, nu este…

— Sigur că vreau să mă răzbun. Vreau să știe și ea cu ce lepădătură s-a măritat…

— Nu e vina ei…

— Și ce-mi pasă? Nici vina mea nu e…

— Ba este. În cea mai mare parte e vina mea, dar pe undeva ești și tu vinovată.

— Vrei să ţip?

— Oricum, suferă și ea. Nu știe ce se întâmplă, dar simte că a pierdut dragostea mea.

— Bunul acela extrem de valoros! Eu cred că ceea ce spui a fost cândva adevărat, dar că acum ai revenit la ea. Faceţi dragoste?

— Bineînţeles că nu!

— Nu te cred. O minţi pe ea, mai mult ca sigur că mă minţi și pe mine. Peste un an sau doi o să ne dai la amândouă cu tifla și o să dispari cu o tinerică. Ești un mascul șovin tipic.

— Asta-i terminologia cretină a lui Pinn. Măcar gândește cu propria ta minte.

— Dacă n-aș fi rupt în bucăţele toate scrisorile tale, într-un acces de furie, aș fi putut să fac un pacheţel și să i-l expediez Doamnei Placide. Dar am să-i telefonez mâine-dimineaţă.

— Știi bine că n-ai să faci una ca asta. Crezi că mai rămâne ceva din relaţia noastră după aceea?

— M-am cam plictisit de baubaul ăsta vechi și leșinat. De ce să nu încercăm, să vedem ce mai rămâne după aceea

și ce nu? M-am săturat să tot aștept în zadar ceea ce mi se cuvine de drept, ca să nu sufere băieţelul Doamnei Placide! Să-mi pun pofta în cui până face el treizeci de anișori? Cum i-o fi norocul! Copilul meu e vătămat, al ei de ce să nu fie? Ai văzut cum arăta Luca aseară.

— A devenit mai vorbăreţ?

— Câtuși de puţin. De o săptămână nu mi-a adresat niciun cuvânt. Cu Pinn însă vorbește.

— Despre ce?

— Nu știu. Zilele trecute l-am auzit din întâmplare ţinând o conferinţă despre mormoloci. Dacă mă apropii însă de el, face pe mutul. Va fi un dezastru când va crește. Iar tu nici măcar nu vrei să mergi să vorbești cu învăţătorul.

— N-are rost…

— Sper că ești pregătit să-l ţii într-un azil de nebuni ceva mai suportabil. Adaugă și asta la cheltuielile tale.

— Ei bine, eu ţi-am sugerat să-i căutăm părinţi adoptivi, dar tu ai vrut să-l păstrezi lângă tine.

— Am vrut să te păstrez pe tine.

— Deci a fost un simplu șantaj.

— Chiar ai obrazul să mă cerţi fiindcă n-am renunţat la copilul meu? Ești un adevărat fenomen!

— Cu bună știinţă îl întăriţi contra mea.

— Nu fi tâmpit. E o chestie automată. „Unde-i tăticu’?” De fapt, acum nu mai întreabă, nici că te mai pomenește. Dumnezeu știe ce se petrece în căpșorul lui. Ţii minte cum ne propuneam să-l minţim că ești marinar? Doamne, ce jalnici mai eram!

— Da, îmi aduc aminte. Am străbătut împreună un drum lung, fetiţo. Hai să fim în continuare buni unul cu celălalt. Te rog, te implor, mai ai puţină răbdare.

— O.K., dar ce așteptăm? Moartea nevesti-tii, sau ce?

— Emily, e neapărat nevoie să discutăm la infinit numai chestiuni personale?

— Dar despre ce ai dori să vorbim, despre Racine? Credeam că-ţi place să discuţi probleme personale.

— Nu-mi place. Cu Harriet nu discut tot timpul numai

chestii din astea.

— Nu-i mai rosti numele! Nu mă interesează ce se întâmplă în cealaltă familie a ta! Sigur că nu discuţi, n-aveţi de ce s-o faceţi Ea e în siguranţă, te are pe tine, nu trebuie să-și frământe creierii cu probleme personale, toate îi merg a-ntâia. Poate să se gândească la blestematul ei de serviciu de porţelan sau dacă să se ducă la capelă seara, să asculte corul. O, eu sunt trupul, iar ea este spiritul, nu-mi spune, că știu! mai devreme sau mai târziu o să-mi scriu povestea pentru suplimentele duminicale: „l-am fost soţie tot a doua zi de marţi”. Doamne, uneori mă simt ca indivizii ăia care merg la aeroport cu un pistol-mitralieră și-i seceră pe toţi cei ce se întâmplă să le intre în raza vederii. Pur și simplu nu ai idee ce mult sufăr.

— Pe tine te chinuie gelozia, ciuda și invidia. Pe mine, sentimentul de vinovăţie. Care-i mult mai rău.

— Chiar? Atunci scapă de el, făcând ceea ce ţi-am cerut dintotdeauna!

— N-are rost, nu rezolvăm nimic cu asta. Pur și simplu, noi suntem prinși la strâmtoare…

— Care „noi”? Spui asta numai ca să nu gândești. Ești un mizerabil, un laș. Ai rămas cu ea numai din lașitate, nu îndrăznești să-i ieși din vorbă. Nu îndrăznești să gândești, prin urmare trăiești într-un vis. Cel puţin eu mai aduceam un suflu de realitate în viaţa ta. Acolo te complaci într-o lume burgheză de vis.

— Nu mai folosi întruna cuvântul „burghez”. Nici n-ai idee ce-nseamnă.

— Înseamnă vis. Aici, cel puţin, viaţa e reală. Se prea poate să fie cutremurător de urâtă, dar e reală.

— Chiar tu spuneai, acum câteva minute, că nu e. Sau n-am înţeles bine?

— Uneori îmi vine să te omor. Știi ce vreau să spun prin asta. Casa ei e reală, e o părticică a societăţii, o vizitează lume, e cineva. Pe când apartamentul ăsta nu-i nicăieri. Iar eu sunt doar o femeie pierdută, rea de muscă, cicălitoare, un flecușteţ stânjenitor. Nu e de mirare că nu reușesc să-mi fac prieteni, că nu mă pot uita în ochii

nimănui. La școală femeile privesc pur și simplu prin mine și trec mai departe. Știu bine că-s o mămică fără bărbat. Nu văd pe nimeni, fir-ar să fie, decât pe tine, pe nesuferita de Pinn și pe băgăreţul de la Ajutorul Social. Ajutor Social! Dumnezeule! Și după toate astea mai ai obrazul să fii nemulţumit de conversaţia mea! Dacă am avea și noi niște prieteni comuni, ca majoritatea perechilor căsătorite, poate că am găsi și alte subiecte de discuţie, nu doar pe noi înșine. Am putea discuta despre una și alta, am putea bârfi și așa mai departe, ne-am putea uita împreună la alte lucruri, în loc să ne tot privim lung unul pe celălalt. De ce trebuie să stăm tot timpul închiși în cușca asta?

De ce nu putem avea prieteni comuni? M-ar distra să fac cunoștinţă cu prietenul tău, Montague Small, am urmărit serialul ăla cu Milo Fane la televizor, e grozav. E o persoană interesantă, m-aș bucura să-l cunosc. Nu ne-ar denunţa Doamnei Placide, nu-i așa?

— E imposibil.

— De ce? Sunt obligată să trăiesc numai cum decretezi tu? Dumnezeule, dacă ai înţelege ce mult îmi doresc să trăim împreună într-o casă potrivită, ca oamenii reali, și să invităm lumea la cină, în loc să ne facem veacul în vizuina asta, ca niște criminali.

— Regret, draga mea…

— Acum nici nu mai îndrăznesc să plâng în faţa ta, atât de supărăcios ai devenit. Poate că-i o nebunie ce-ţi spun, dar în toţi acești ani m-am hrănit numai cu dragoste, sunt ca un afurisit de sfânt care subzistă din cuminecătură. Uite ce subţirică și frumoasă m-am făcut cu dieta asta de dragoste pură! Isuse, sunt o fiinţă tare. Altminteri muream de mult.

— Da, ești tare, fetiţo. Ești copila mea dură, târfa mea din Berlin, mica mea prinţesă maură.

— Iar te-a apucat. Încerci să-mi vâri călușul în gură. Îţi cunosc eu subterfugiile.

— Nestemata mea scânteietoare, valetul meu de caro…

— Regina Nopţii! Ţi-aduci aminte când mă

dezmierdai așa? Ei bine, m-am săturat să mai fiu Regina Nopţii. Vreau să devin Regina Zilei acum.

— Iubito, ai puţină milă de mine. Și eu sunt nenorocit și disperat.

— Dac-am fi numai noi doi, te-aș dezmierda, te-aș ajuta să-ţi uiţi nefericirea. Te-aș face fericit, așa cum se pricep femeile. Nu-mi poţi însă cere să-mi fie milă de tine când tu te afli în cu totul altă parte. Înţelegi. Mi-ai cerșit dragostea, ai obţinut-o, iar acum o distrugi cu bună știinţă. Ţi-am spus că m-am rugat la Dumnezeu să mă vindece de iubirea pentru tine, dar nu doresc cu adevărat să se întâmple așa ceva. De fapt, pentru asta trăiesc și nu mă mai pot schimba. O, scumpul meu, cum să aibă sfârșit o iubire ca a noastră, nu se va sfârși niciodată, așa-i?

— Așa-i.

— Trebuie să te muţi la mine permanent, trebuie să găsești o soluţie, trebuie, trebuie…

— Da.

— Știu că ne ciondănim, dar te iubesc atât de mult, tu ești toată viaţa mea, tu ești totul. N-am nimic altceva. Te vei îngriji să fie totul bine, da? Poţi s-o faci, știu eu că poţi.

— Da.

— Curând?

— Da, da.

— Când?

— Emily…

— Bine, bine. Doamne, ce ostenită sunt și e aproape ora de sculare. Afară strălucește deja soarele. Știi ceva? M-ai ucis și m-ai trimis în iad, acum trebuie să cobori sub pământ ca să mă găsești și să-mi redai viaţa. Dacă nu pornești în căutarea mea, mă voi preschimba într-un demon și te voi trage după mine aici jos, în bezna eternă. Blaise avea tendinţa de a pleca din Putney tot mai devreme. Plecările cu noaptea în cap erau neplăcute și, de fapt, mai mult simbolice, fiindcă nu putea spera să se întoarcă la Hood House înainte de-a se fi trezit Harriet. Dorea să-i prezinte fiecare dintre absenţele lui nocturne drept excepţională („pur și simplu nu m-a lăsat să plec”)

și în același timp să-și liniștească conștiința, spunându-și că n-a „petrecut toată noaptea” cu Emily, își condamna inconsecvența, micimea sufletească, lașitatea, dar nu se mai putea împotrivi puternicei dorințe de a fugi, de îndată ce era posibil și decent să bată în retragere, de vocea acuzatoare a lui Emily, de proximitatea ei. Odată plecat, reușea să se calmeze remarcabil de iute. Ardea de nerăbdare să se întoarcă la Harriet, la liniștea de acasă. Deși ar putea părea o nebunie, se simțea cu adevărat calm aproape tot timpul cât stătea la Hood House, iar atunci Putney parcă înceta să mai existe.

Când își trase pantalonii, Emily fie dormea, fie se prefăcea că doarme. Avea capul vârât aproape în întregime sub cearșaf, nu se zărea din el decât un smoc de păr. Ultima oară când ridicase cearșaful o surprinsese plângând. Azi simțea că nu-l interesează dacă plânge sau doarme. Richardson și Little Bilham, care săreau întotdeauna în pat când se scula el, ocupând locul cald, îl priviră ca două inteligențe rătăcite, malefice, scăpate din conștiința lui Emily, cu ochi cinici, ficși, de o antichitate aproape egipteană. De data asta nici măcar nu mai zăbovi să se bărbierească, ci se strecură repede afară în vârful picioarelor, temându-se de orice chemare, înlăcrimată sau furioasă. În holișor își strânse repede lucrurile și își îmbrăcă pardesiul foarte ușor, din tweed de culoarea scrumbiei. Se simțea epuizat, dărâmat, sfâșiat pe dinăuntru. Soarele se ridicase binișor pe cer, dar cu toată strălucirea lui, dimineața era răcoroasă. Pășind repede spre ieșire, văzu că ușa lui Luca era deschisă. Luca, în pijama, stătea nemișcat în dreptul ușii și Blaise îl văzu. Se opri. Fiul său îl privi cu ochii lui negri, rotunzi, iară ca fața sau poziția sa să sufere vreo schimbare. Ca să spună ceva, Blaise șopti:

„Mama mai doarme”. Luca nu răspunse. Un soi de gheară dureroasă, ca a unui animal sălbatic, încleșta gâtul lui Blaise, dar rămase și el la fel de lipsit de expresie ca și fiul său. Ridică mâna într-un salut vag și se grăbi să iasă pe ușă.

Cu o ușurare imensă, închise încet ușa după el și păși iară zgomot pe aleea pavată cu dale ce ducea spre stradă, pe lângă feresterele tăcute, drapate cu perdele, ale apartamentului de la parter. Inspiră adânc, simţindu-se deja mai bine. Soarele rece, limpezitor, lucea pe nenumăraţii trandafiri ţipător coloraţi din grădiniţele dichisitelor șiruri de vile semidetașate prin dreptul cărora trebuia să treacă pentru a ajunge acolo unde-și lăsase prudent Volkswagenul, cu puţin înainte de Upper Richmond Road. Din motive de securitate, nu parca niciodată în dreptul apartamentului, nici nu lăsa mașina de două ori în același loc.

Aproape că ajunsese la automobil, când își dădu seama că în spatele lui, pe trotuar, venea cineva cu un pas grăbit. Se răsuci pe jumătate și o văzu pe Constance Pinn.

După cum se caracteriza ea însăși câteodată, Pinn era o membră fondatoare a situaţiei. Devenise menajera lui Emily și mai apoi babysitter (pe atunci Blaise obișnuia s-o scoată pe Emily la cină în oraș) pentru Luca la scurt timp după demararea *ménage-vùui* din Putney. Emily îi făcuse confesiuni complete, la un păhărel, încă de la început. Blaise o mustrase pentru indiscreţia ei, dar așa cum îi arătase Emily, Pinn era nu numai indispensabilă, ci și cu neputinţă de dus de nas. Pinn le fusese într-adevăr utilă și, din câte se părea, devotată.

Cu trecerea timpului, părerea lui Blaise despre Pinn suferise schimbări. Pinn însăși se schimbase considerabil. Acum era greu să ţi-o imaginezi ca menajeră, deși Pinn glumise întotdeauna pe seama funcţiei sale domestice, indicând astfel că nu era vorba decât de o soluţie temporară, adoptată numai pentru că era, ca să folosim unul dintre cuvintele ei favorite, „lefteră”, și nicidecum de un indiciu al poziţiei sale sociale. Din punct de vedere social, de fapt, Pinn se afla într-o ascensiune rapidă. În intervalul de timp petrecut în preajma lui Blaise și a lui Emily, reușise să se „amelioreze” considerabil, nu numai financiar, ci și în chestiuni mai profunde, mai importante. Și ei – Emily la modul inconștient, dar Blaise în deplină

cunoștinţă de cauză – dăduseră o mână de ajutor la ceea ce Pinn numea „Operaţiunea Excelsior”. Își fabricase o voce nouă și învăţase cum să se îmbrace. Blaise îi dirija lecturile, răspundea întrebărilor ei cuprinzătoare, grijuliu formulate („Care sunt cele mai importante piese ale lui Shakespeare?”, „Care sunt cele mai mari zece romane?”) și-i pusese la dispoziţie un loc convenabil, unde să-și testeze noua și din ce în ce mai ambiţioasa personalitate. Ambiţiile lui Pinn erau lăudabile, iar purtarea ei modestă și discretă. Desigur, Emily avea nevoie de o femeie cu care să tăifăsuiască (Blaise înţelesese repede această necesitate) și fiinţa aceasta părea remarcabil de inofensivă. Cu toate acestea, Iui Blaise i se strânse inima auzind ţăcănitul accelerat al tocurilor în urma sa și zărindu-i, când se întoarse, ochelarii alungiţi sticlind în soare.

Se înţelege că era în primul rând greșeala lui. Acum își dădea seama că n-ar fi trebuit să încurajeze nicio secundă stabilirea unei complicităţi între el și Pinn. Lucrul ăsta era nu numai incorect faţă de Emily, ci și periculos pentru el. Cu Pinn ar fi trebuit să rămână flegmatic, binevoitor și superior. Ar fi fost bine s-o determine ferm să se limiteze la rolul de confidentă necesară a lui Emily. Faţă de ea ar fi trebuit să se poarte ca și cum situaţia n-ar fi ieșit deloc din comun, să nu fi dat semne că i-ar slăbi capacitatea de a o controla pe deplin. Acum toate acestea erau la mintea cocoșului. *Atunci* dorise să-i încredinţeze lui Pinn o altă misiune. Plecările din Putney fuseseră cu totul altceva în zilele acelea de la început. Pe atunci întârzia în apartament cât îndrăznea de mult și fiecare despărţire deștepta în el suferinţa unei posibile pierderi. Cum se putea ca o fată atât de tânără și devastator de atrăgătoare să nu fie înconjurată de admiratori, iar admiratorii să n-o asalteze cu pasiunea lor, cu viclenia lor, cu ofrande scumpe și felurite ispite? Blaise nu se îndoia de iubirea lui Emily (așa ceva ar fi fost imposibil), dar nu putea ignora faptul că rămânea un bărbat căsătorit, care nu reușise să-și scuture jugul. Emily petrecea mult timp singură. Dacă apărea vreun curtezan simpatic exact când era mai deprimată? Se

putea întâmpla. Veneau în vizită la ea bărbaţi tineri? Erau unii care-l pândeau, așteptând să plece? Emily, bineînţeles, nega vehement, dar la ce altceva te puteai aștepta? Cum să descopere adevărul? Pinn se autopropusese practic pentru funcţia de iscoadă. Părea greu de crezut acum, dar Blaise își amintea nenumărate ocazii când îi vârâse în mână bancnote de o liră sterlină.

Era clar că femeii îi plăcea această muncă și că se delecta dându-i raportul. În problema rivalilor nu avusese niciodată nimic de raportat, dar îi furniza lui Blaise analize lungi, adeseori alarmant de pătrunzătoare, ale stărilor sufletești ale lui Emily. Blaise începuse treptat să înţeleagă cât de inteligentă, cât de *conștientă* era femeia aceasta relativ needucată; în suflet i se strecurase neliniștea. Nu se temea că Pinn ar fi fost capabilă să-l șantajeze, deși ideea îi trecuse de câteva ori prin cap. Dar începuse să se simtă vag „încurcat” cu ea, deși nu într-un mod vizibil. (Nu exista între ei nici cel mai mic contact fizic). Voia să se descotorosească de Pinn, dar nu știa cum ar fi putut s-o facă. Pur și simplu nu mai avea chef să audă cum i se repetau întruna de către observatoarea lui cu ochiul înfiorător de ager toate implicaţiile faptelor lui ascunse.

Dar, de fapt, de partea cui era Pinn? La început păruse să fie de partea lui, ca o sicofantă. Păruse să adopte faţă de Emily o atitudine mult prea critică, echivalând aproape cu trădarea. „Fata asta nu-și dă pur și simplu seama ce noroc are” și așa mai departe. Mai târziu simţise ascuţișul, încă și mai tăios, al acelei critici întorcându-se spre el. Începuse să se teamă de întrevederile cu Pinn, inevitabil deprimante. Scurgerea bancnotelor de o liră conținuse. Blaise încercase să-și evite neobosita iscoadă, să-i arate că *acea* relaţie dintre ei nu mai era valabilă. Pinn se încăpăţânase să nu înţeleagă. Continua să-l acosteze discret, zâmbind conspirativ. Ceva mai recent, lui Blaise i se deșteptase o altă temere, nedefinită, dar stânjenitoare. De fapt, ce era Pinn? I se părea acum că descifrează în acea femeie un lucru pe care ea se străduia să i-l ascundă: un evident simţ de proprietate asupra lui Emily. Pinn

pretindea că are numeroși admiratori (deși Emily afirma că nu văzuse niciunul) și că duce o viaţă „alandala”, cum zicea ea (deși avea grijă să ţină această viaţă cât mai departe de Upper Richmond Road). Dar dacă Pinn își vâra încet ghearele în Emily? Dar dacă Pinn și Emily se aliau pentru a urzi un teribil complot împotriva sa? Emily dădea semne că Pinn îi devenea din ce în ce mai necesară și o cita mereu. Iar acum Pinn izbutise chiar să se instaleze în apartament.

— Aşteptaţi o secundă. (Pinn nu-i pronunţa niciodată numele.)

— Hai să stăm în mașină, zise Blaise.

Își continuară drumul împreună și Blaise o instală pe Pinn pe scaunul de lângă șofer al Volkswagenului. Ședeau alături, iar Blaise aștepta tăcut.

— Azi plecaţi devreme, zise Pinn.

— Te-ai sculat devreme.

— Am vrut să vă văd.

— Știi, nu-i nevoie să-ţi dai chiar atâta osteneală.

— Dar nu mă ostenesc, îmi face plăcere.

— Ceva special? (Nu izbutea să renunţe la formulele conspirative).

— Știţi că ea mi-a subînchiriat o cameră?

Pinn o numea întotdeauna pe Emily „ea”.

— Da. Bună idee.

— N-aveţi nicio obiecţie? Firește, dacă aţi avea ceva împotrivă, mi-aș căuta o altă locuinţă.

— N-am nimic împotrivă, desigur. Sunt încântat.

— Ce amabil sunteţi.

Noua voce a lui Pinn, limpede și puţin prea răsunătoare, deși nu stridentă, însă totuși precisă și căutată, ca a unui bâlbâit, era un instrument perfect pentru mascarea emoţiilor. Acum vorbea cu un accent mai pur decât al lui Emily (care-și exagera, în folosul lui Blaise, provincialismul), dar mult mai puţin expresiv. Efectul de putere nu se micșora prin asta.

— De unde are haina de blană? întrebă Blaise.

Ca o placă de patefon, se gândi. O, Dumnezeule,

conversaţia aceea de azi-noapte sau de azi-dimineaţă sau când o fi avut loc frântura aia de coșmar în care și-au vârât dracii coada! Cum puteau două ființe raţionale să o ţină întruna așa, repetându-și aceleași penibile cuvinte săptămâni în șir, luni în șir?

— Eu i-am vândut-o.

— Cu cât?

— Douăzeci de lire.

Careva minte, se gândi Blaise, probabil Emily.

— Nu înţeleg de ce să nu-și cumpere o haină nouă, zise Pinn. Văd că și dumneavoastră aveţi una. Chiar foarte drăguţă, dacă-mi permiteţi, vă vine bine. Iar a ei nici măcar nu e *nouă.* Dar e din blană veritabilă, de veveriţă. Am cumpărat-o de la una din elevele bogate.

— N-am nimic împotriva hainei!

— Bun. Credeam că aveţi.

— Dar ce dracu' a apucat-o să-și lase slujba?

— N-a făcut-o de bunăvoie, a fost silită. V-a spus că și-a dat demisia? Pentru ea asta-i o problemă delicată, o doare. Au dat-o afară.

— De ce?

— Din cauza lui Kiki St. Loy.

— A cui?

— A lui Kiki St. Loy. De la ea am cumpărat haina. O franţuzoaică – de fapt numai pe jumătate – care a început să-i strice orele lui Emily, și-a bătut joc de ea, i-a transformat viaţa într-un iad. Em n-a putut-o pune la punct, iar directoarea i-a cerut să plece.

— Înţeleg.

Sărmana Emily, își spuse Blaise, urând-o pe Pinn.

— Kiki St. Loy asta e foarte frumoasă și are numai optsprezece ani, cred că și asta a făcut-o pe Em să crape de ciudă. E la vârsta când…

— 7 – înţeleg. Altceva special?

Această întrebare, automată și ea, însemna: bărbaţii cumva?

— Nu, nu, nici vorbă de așa ceva. Duce o viaţă de călugăriţă. De când a terminat cu școala, nu mai vede

practic pe nimeni. Stă toată ziulica acasă și se uită la televizor. Nicio distracţie. De *asta* să nu fiţi îngrijorat.

De când începuse Pinn să-și transforme remarcile în acuzaţii voalate?

— Bine, acum trebuie să plec. Mulţumesc.

Nici Blaise nu-i spunea niciodată lui Pinn pe nume.

— Mai staţi o secundă sau două. Am ceva să vă spun.

Blaise se întoarse spre Pinn. Nu arăta rău, cu părul castaniu, ușor tapat și tuns scurt, cu obrajii foarte rotunzi și buzele ţuguiate. Ochelarii ei aveau rame înguste, orientale, terminate de ambele părţi cu pinteni strălucitori de sticlă. Ochii inteligenţi din spatele lentilelor erau căprui cu verde. Pinn zâmbi afectat. Era un moment de complicitate.

— Da?

— E vorba de Luca.

Luca. Blaise refuzase cu încăpăţânare să vorbească cu învăţătorul lui Luca, deși știa că era de datoria lui, dacă lumea mai avea un sens. N-o făcuse nu de teama de a fi deconspirat, deși această îngrijorare nu-l părăsea niciodată. Se temea de ceea ce ar fi putut afla, de a nu fi implicat în ceva, se temea de complicaţii, de necesitatea unei noi vizite, de discuţii, decizii, probleme. Nu dispunea, pur și simplu, nici de timp, nici de energie; mai bine zis, refuza cu înverșunare să acorde acestei probleme atenţia sa, să mai accepte și complicaţiile acestea, peste toate celelalte, oricât de mari mustrări de conștiinţă i-ar fi pricinuit acest eșec suplimentar impardonabil. Firește că Emily nu-l înţelegea, așa cum nu reușea să priceapă nici chestia cu vacanţa, fiindcă Blaise nu-i putea explica, nu-i putea împărtăși motivele sale, chiar mai jalnice decât cele atribuite de ea. Îi refuzase banii pentru Paris nu din zgârcenie, cum credea ea, ci din gelozie, dintr-un sentiment primitiv de posesiune. La Paris ar fi putut întâlni alţi bărbaţi; dar nu îndrăznea să i-o spună, de teamă să nu-i dea idei.

Încă mai era gelos; încă mai era cuprins, în ciuda celor întâmplate, de accese de panică și de enervare la

gândul că ea și-ar putea găsi alt iubit, încă o complicaţie pentru care, asaltat cum era, nu-și putea găsi timp. Era o nebunie. Pe Harriet (care nu se plângea niciodată) n-o lăsa în vacanţă ca să nu i se pară lui Emily o nedreptate strigătoare la cer și avea credinţa că și pentru acest lucru Emily ar fi trebuit să-i fie recunoscătoare, dar nu i-o putea spune, fiindcă nu putea arăta că tolerează și acceptă o situaţie pe care de fapt știau amândoi că o acceptă și o tolerează deliberat. Făcuse deja destule ca să-i stârnească supărarea violentă. Era o nebunie. Iar acum Pinn, jucându-și rolul de mentor sever, era gata să-i vorbească despre Luca și să-i spună că ar fi cazul să meargă la școală. Luca nu mai vorbise cu Blaise de peste două luni, deși încercase să lege o conversaţie cu el și-i adusese cadouri: un porcușor lânos, un șoricel mecanic și un set „micul chimist”. Emily zicea că Luca sporovăiește mereu cu Pinn. îl auzise spunându-i lui Pinn ceva despre niște „mormoloci șerpuitori”. De ce nu vorbea cu el despre mormoloci, doar era fiul lui? Toate se transformau acum în acuzaţii. Blaise o privi pe Pinn cu teamă și dușmănie.

— Știaţi că Luca a fost la dumneavoastră acasă?

— A fost… unde?

— La dumneavoastră. La Harriet…

— *Cum?*

— Da, s-a dus de mai multe ori. Cel puţin de două ori.

Soarele păli. În bezna sfâșiată, Blaise văzu faţa rotundă și obraznică a lui Pinn strălucind de o răutate curioasă.

— E imposibil.

— Ba deloc. A fost cu siguranţă.

— Da… nu, nu… nu se poate. De unde să știe unde să meargă? Cum să ajungă acolo?

— S-a ascuns în mașina dumneavoastră, pe bancheta din spate. Prima oară, cel puţin. S-a acoperit cu un covoraș.

Blaise se întoarse brusc, așteptându-se aproape să vadă feţișoara gravă, încordată, a fiului său privindu-l ţintă de pe bancheta din spate.

— De unde știi?

— De la el.

— De unde știa care-i mașina mea?

— Vă cunoaște de când lumea mașina. Nu v-am spus, credeam că n-o să vă facă plăcere. Trebuie că v-a văzut sosind odată, când se întorcea de la școală. Sau poate v-a urmărit la plecare, într-o dimineaţă. E foarte isteţ.

— Nu poate fi adevărat, refuz să cred că e adevărat. Copiii născocesc cele mai fantastice chestii. Totul e o plăsmuire de-a lui. Ce-a spus, exact?

— Că s-a pitulat în mașina albă și s-a dus la casa cealaltă a lui tăticu'. Că era o casă mare, cu ferestre lungi la catul de jos și geamuri mici, pătrate, la etaj, iar el s-a ascuns în grădină, după trunchiul gros al unui copac. L-am întrebat ce altceva a mai făcut și mi-a spus că a văzut o doamnă frumoasă și un băiat, un băiat mare, zicea. Am întrebat: „Cine să fi fost oare?" și el a zis: „Eu știu". Pe urmă a adăugat: „M-am dus din nou, în seara zilei când facem sport la școală. Am pus deoparte masa de seară și am dus-o dinilor". Spunea că aveţi acolo o droaie de câini.

— Dumnezeule mare! Și ce-a mai zis?

— Nimic. După aceea a început să se alinte. Mi-am spus că e mai bine să zâmbesc și să tac, să nu-l provoc să strige în gura mare ce-a văzut.

— Dar cum putea un copil de vârsta lui să facă așa o călătorie neînsoţit?

— E foarte independent. Toţi copiii sunt. A străbătut Londra în lung și-n lat cu metroul. Trage chiulul de la ore și seara adesea dispare și se întoarce târziu. Emily zice că se joacă pe afară, dar de fapt habar n-are unde e.

— Nu mi-a spus niciodată.

— Multe lucruri nu vă spune, de teamă să nu vă indispună. Are obiceiul să tacă și să ţină în ea, iar apoi să le dea drumul la toate odată, când o apucă și pe ea furiile.

— Da, da. Cristoase, Emily știe de asta, că Luca a fost…?

— Nu. Eu am rămas mormânt, firește, iar Luca nu s-a dus să-i spună. Aș fi știut dacă afla, ar fi ţipat de s-ar fi

dărâmat casa.

Blaise aruncă o privire de-a lungul străzii. Lumea începea să iasă din case, ca să plece la serviciu; oamenii deschideau ușile din faţă, le închideau, mergeau pe aleile din grădiniţe, trăgeau zăvoarele porţilor. Soarele limpede strălucea pe peluzele tunse îngrijit și pe trandafirii de un portocaliu aprins. Normalitatea puternică și calmă a scenei deștepta în Blaise pofta de a da din mâini și de a ţipa. Cum să domnească peste tot atâta liniște, când sufletul lui era tulburat în așa hal?

— Nu-i spune lui Emily, o rugă el.

— Se înţelege că nu.

Dar, își zise Blaise, ăsta-i sfârșitul, nu se poate să nu fie. Ăsta e. Când și-l imagina pe Luca stând sub salcâm, îl cuprindea o emoţie mult prea puternică și tulbure ca s-o poată identifica drept nefericire sau teamă. Inimaginabilul, imposibilul, se întâmplase, intrase deja în viaţa lui, sfidând logica, distrugător, de neconceput. Poftim. Cum era *cu putinţă* ca aceste două lumi să se întâlnească? Separarea lor totală era singura garanţie a inteligibilităţii și ordinii. Separarea lor era premisa obligatorie a oricărui gând, fundamentul existenţei lumii, era esenţa gândirii, esenţa universului. Blaise nu se temuse niciodată că și-ar putea piarde minţile. Dar gândul la fapta lui Luca, atât de firesc săvârșită, la cum trecuse prin bariera de oţel de parcă ar fi fost de hârtie, la cum pătrunsese dincolo prin oglindă, îl făcu să vadă, o fracţiune de secundă, înfricoșătorul haos din străfundurile propriei sale fiinţe. Luca stătuse la pândă la Hood House, îi văzuse pe Harriet și pe David, dăduse de mâncare la câini.

Chipul lui Blaise nu exprima nimic din fierberea sa interioară. Îi spuse lui Pinn:

— Bine, mulţumesc. Acum trebuie să plec.

— Și cum o să procedaţi? îl întrebă Pinn ieșind din mașină.

— Nu știu.

Pomi motorul și se îndepărtă spre podul Putney.

Pinn se uită lung după automobilul alb. Caracterul

imprevizibil, dramatic, palpitant al întâmplărilor îi înviorase faţa rotundă, făcând-o să pară aproape frumoasă. Pufni în râs, din simplul motiv că era agitată.

De la fereastra dormitorului său, Monty se uita în grădina care abia începea să prindă contur în lumina cenușie a zorilor. Nu observase până atunci că de aici se putea vedea până în livadă. Cât de uriașă părea livada în lumina aceea, parcă ar fi fost o pădure, nenumărate trunchiuri de copac sub umbrela coroanelor întunecate. Privind-o, Monty văzu, cu un fior de alarmă, că pe sub frunzișul pomilor se mișcau parcă oameni. Își încordă privirea, trudindu-se să deslușească umbrele invadatoare. Acum pe iarbă, ieșite de sub pomi, se puteau distinge trei siluete în robe lungi, negre, ample. Călugăriţe, își spuse surprins. Ce caută trei călugăriţe în grădina mea în zori, oare să cobor să le întreb, ce să fac? Pe când șovăia astfel, văzu că maicile fugeau pe peluza lungă înspre casă, cu sutanele negre fluturând. Sunt înspăimântate, *terorizate,* își dădu seama. Dar oare de ce fugeau? înfricoșat el însuși, observă cum siluetele se apropiau vertiginos de casă: pe urmă, cu o limpezime bruscă, reuși să distingă chipul călugăriţei din faţă. Era Sophie, cu trăsăturile contorsionate de teamă și suferinţă. O, cum a îmbătrânit, se gândi Monty. Și ce-i provoacă atâta spaimă, din calea cărei urgii fuge? Da, da, e bătrână acum, tare bătrână, cu obrajii zbârciţi și cu părul alb. Credeam că a murit, dar ea a îmbătrânit numai. Poate că să mori înseamnă doar să îmbătrânești și mie nu mi-a spus nimeni?

Monty se trezi. O fracţiune de secundă mintea i se decuplă, pe urmă amintirea sfâșietoare îi reveni. Văzu faţa lui Sophie în ultimele zile de calvar, brăzdată de riduri ca un obraz de bebeluș, schimonosită de durere și de teamă, văzu lacrimile din ochii ei. Moartea o separase atât de brutal de el, pe când mai era încă vie!

Era cinci dimineaţa, păsările ciripeau cu o plăcere nebună. Se sculă, trase perdelele și aruncă o privire în grădină; era mai mică și mai luminoasă decât îi apăruse în vis, dar tot rece, stranie și amenințătoare. O umbră neagră

se furișă de după colţ, din livadă, înaintând hotărâtă de-a curmezișul peluzei. Era Ajax. Ajuns lingă casă, câinele ridică ochii, îl văzu și încremeni. Ce piază rea e jigodia asta, se gândi Monty în timp ce el și câinele se priveau fix în lumina începutului de zi.

— Cum o mai duce bietul Magnus? întrebă Harriet, măturând firimiturile de pe faţa de masă cu carouri roșii și ducându-le în palmă să le arunce în chiuveta din bucătărie.

— Ca de obicei.

— Cum?

— *Ca de obicei.*

— Ce obosit eşti, bietul de tine. N-ai putea să-ţi reprogramezi pacienţii din dimineaţa asta? E imposibil să petreci o noapte albă discutând și apoi să dai randament a doua zi.

— Vin doctorul Ainsley și doamna Batwood. Nu pot să nu-i primesc.

— Atunci spune-le că eşti frânt și scapă repede de ei. Arăţi înfiorător. Mă întreb dacă nu cumva te vei îmbolnăvi de gripă.

— N-am absolut nimic! protestă Blaise, așezând ceașca de cafea la loc pe farfurioară, cu o bufnitură care o făcu pe Harriet să se crispeze.

Ea tăcu un timp, agitând apa într-o cratiţă nespălată și privindu-și bărbatul. În dimineaţa asta era foarte obosit și nervos.

— Ei bine, aș vrea ca Magnus să se grăbească puţin cu însănătoșirea. Mi-l imaginez ca pe un om blind și bun, dar cu tine cam sare calul.

— Îmi plătește o grămadă de bani. Asta contează, nu-i așa?

— Ce-ai discutat cu el?

— N-a fost o discuţie.

— Atunci despre ce aţi vorbit? A visat ceva frumos? Dintre toţi pacienţii tăi, cred că Magnus are visele cele mai interesante.

— S-a visat ou.

— Ou?

— Se făcea că e un ou alb uriaș, plutind într-o mare azurie ca peruzeaua, iar el era tot ceea ce există.

— Pare un vis plăcut.

— Pentru Magnus niciun vis nu e plăcut. Toate experienţele onirice îl înspăimântă. Acum are senzaţia că toate membrele i se retrag în trup, că i se netezește faţa și-i dispar trăsăturile. Se repede întruna la oglindă, ca să se asigure că mai are nas.

— Doar nu crede cu adevărat că se preschimbă în ou?

— Cu unul ca Magnus nu e prea clar se înseamnă „cu adevărat”. Spaimele sunt reale.

— A plâns mult?

— Întotdeauna plânge.

— Sărmanul. Ce semnificaţie are visul?

— Teama de castrare.

— Ce păcat. Era un vis frumos, zise Harriet. Un vis demn de un pictor.

Își imagină marele ou alb, bătând ușor în ivoriu, în mijlocul unui ocean de un albastru profund, saturat, ca peruzeaua, îl văzu clar cu ochii minţii, iar imaginea avu un efect liniștitor.

— E legat de pofta lui atavică de mineare. Bărbaţii rataţi își ascund adesea teama de castrare în spatele poftei de a înghiţi tot ce văd. Când ai înghiţit tot globul pământesc, nu mai rămâne nimic care să te înspăimânte. Acesta e tiparul artistului ratat.

— A zis ceva despre episcopul cu picior de lemn?

— A zis că se apropie.

— Dar de mine a pomenit?

— A zis: „Transmite omagiile mele doamnei”.

— Îmi place cum îmi spune „doamna”, parcă-i ceva dintr-o poveste. Am sentimentul că pentru Magnus sunt o persoană importantă. Sunt sigură că l-aș putea ajuta, pur și simplu stând puţin de vorbă cu el.

— Magnus n-are nevoie de sporovăială vagă feminină și de sentimentalisme. Are nevoie de șocuri electrice, probabil.

— Dar tu ai fost întotdeauna împotriva terapiei de

șoc.

— Pentru unul ca Magnus ar fi mai bună moartea, de fapt.

— *Chiar* că ești nervos astăzi. N-are tendinţe de sinucidere, nu-i așa?

— Bineînţeles că sunt împotriva terapiei de șoc. Orice lucru serios, ştiinţific, mi-ar ruina cariera.

— Dragul meu, te rog să te odihnești până vine doctorul.

— Dar prietenul ăla gras al lui Monty vine azi în vizită? Cum îl cheamă?

— Edgar Demarnay. Da. Vrea să vorbească despre Monty. Crede că-l poate ajuta. Aș vrea să i-l prezint pe David, numai că nu se întâlnesc nicicum. Știi că e decan la un…

— Doamne, ce m-am mai săturat să ajut lumea. Și chestia asta a ta, să-i ţii pe toţi de mânuţă și să le plângi de milă. Acum parc-ai fi devenit colecţionară de bărbaţi, așa cum pe vremuri colecţionai javre afurisite.

— Dragă Blaise, dacă preferi…

— Ba nu, nu, dă-i înainte, ţine-l de mână. Mai mult ca sigur că se va îndrăgosti și el de tine.

— Știi că Monty nu e îndrăgostit de mine.

— O să se îndrăgostească, dacă vei continua să joci rolul îngerului păzitor. Și Monty are nevoie de șocuri electrice, ar face mai bine să-și vină dracului în fire. Păi, n-au decât să vină toţi. O

să-ţi transfer ţie toţi pacienţii mei, să-i ţii de mânuţă.

— Dragul meu… te rog… ești obosit…

— O, la dracu'… îmi pare rău, fată dragă… Regret, regret…

Blaise ieși din bucătărie, trântind violent ușa în urma lui.

Pe Harriet o podidiră lacrimile. Nu se certa niciodată cu soţul ei, pur și simplu nu-i mai răspundea când îl vedea furios. Dar scenele ca aceasta – care se întâmplau rar, dar parcă se îndesiseră în ultima vreme – o răscoleau profund, chiar dacă știa că nu erau decât manifestări ale oboselii și

stresului. Ce limbaj urât folosește ori de câte ori se întoarce de la Magnus, se gândi ea. I se dăruiește lui Magnus în așa măsură, încât vine acasă sleit. E absurd de generos faţă de oamenii care au nevoie de el. Nu punea deloc la îndoială temeinicia relaţiei dintre ea și Blaise, dar aceste întreruperi momentane de contact erau mult prea dureroase și le îndura ca pe niște migrene, fără să le considere semnale cu înţeles profund. În astfel de momente își dădea seama cât era de proastă, își auzea propriile remarci de femeie mărginită, incultă, insensibilă, incapabilă să găsească replica potrivită. Nu era de mirare că Blaise se supăra tot mai tare de fiecare dată. Probabil că-și dorea uneori să aibă o soţie intelectuală, ageră la minte.

— Ce-ai făcut aseară cu Kiki? întrebă Emily. Te-ai întors al naibii de târziu.

— Am tras la măsea.

— Unde?

— La pub. Apoi în mașina ei. Ne-am dus cu mașina la ţară.

— Prin urmare, iar a intrat în dormitor pe fereastră.

— Da.

— Școala aia-i de râsul lumii.

— Păi, n-are decât optsprezece ani. Cel puţin așa pretinde.

— Doamne, ce n-aș da să mai am și eu optsprezece ani! Unele lucruri le-aș face cu totul altfel.

— Cum a fost cu Blaise?

— Groaznic. N-are coloană vertebrală. Cred că tremură pur și simplu de frica nevesti-sii. De fapt, se teme de orice: de scandal, de necesitatea de a lua o hotărâre. L-am strâns cu ușa, dar fără niciun rezultat. Nu vrea decât să fie lăsat în pace și l-am lăsat în pace. Isuse Cristoase!

— Bărbaţii au idei teribil de conservatoare despre căsătorie, anunţă Pinn. Aleargă după femei mai tinere, dar totodată doresc să-și păstreze intactă dulcea, virtuoasa viaţă de familie. Blaise e timid și e robul convenţiilor. La sfârșit, firește, câștigă soţia.

— Când e sfârșitul? întrebă Emily.

Era după micul dejun, ședeau amândouă la o cafea. Luca era la școală. Adică, într-acolo plecase. Bucătăria încinsă mirosea a friptură și a coș de gunoi negolit. Grăsimea, care parcă intra pe fereastră, plutind în aerul cald al orașului, acoperea totul. Orice obiect atingeai, lăsai pe el amprente. Până și pe faţa de masă. În depărtare, traficul mârâia și vâjâia.

— Aș vrea să am curajul să-mi pun capăt vieţii.

Pinn se scobea între dinţi cu aceeași scobitoare portocalie pe care o folosise ca să-și cureţe pieliţele unghiilor. Răspunse:

— Ar trebui să te porţi mult mai dur cu el.

— Întotdeauna sunt dură! Nu folosește la nimic!

— Te plângi la nesfârșit, ceea ce nu-i decât o formă de neputinţă. Nu faci decât să-l enervezi ușor, iar asta-i dă putere să ţi se opună. Trebuie să folosești adevărata forţă. Amenință-l că, dacă nu-i spune totul nevesti-sii, te duci tu la ea.

Emily nu zise nimic o vreme. Purta și acum capotul roz, matlasat. I se părea că nu merită să se îmbrace. Noaptea trecută visase o pisică cu capul îngrozitor de deformat. Pisica picase într-un canal, de unde Emily se străduise s-o scoată. Dar nu găsise nimic în canal, doar cocoloașe negre de nămol. Pisica se dezintegrase.

— Și eu sunt timidă, spuse. Mi-e teamă să nu-l pierd. E şi Luca la mijloc. În plus, pur și simplu cred că nu mai fac faţă vieţii. Cel puţin, cum stau lucrurile acum, Blaise e fidel, iar cu mine se poartă cât de frumos îi permit eu să se poarte. Eu sunt cea însetată de sânge. Știu că n-o să mă părăsească. Pur și simplu n-aș putea suporta o rupere a relaţiilor, n-aș putea-o suporta. S-ar înfuria cumplit dacă i-aș strica aranjamentele. Cine știe ce s-ar întâmpla. Doamne, cât sunt de lașă!

— De acord, zise Pinn. Ești o lașă. În locul tău, eu n-aș îndura atâtea. Cel puţin aș avea grijă să se aleagă praful din afurisita lui de căsnicie. Se înţelege că nevestica are un avantaj când totul e a-ntâia, convenţional și calm, iar

marele domn Soţ culege nectarul de pe ambele flori. Dar dacă nevestica ar ști ce mincinos murdar este domnul Soţ al ei, dac-ar ști că-i nebun după tine, iar pe ea o duce cu zăhărelul de ani de zile, ar fi silită să schimbe și ea tonul. Viaţa de familie n-ar mai fi atât de plăcută și de civilizată. După ce-ar auzi-o *pe ea* scâncind sau ţipând, s-ar putea să se hotărască să vină la tine. Așa cum stau acum lucrurile, căminul lui iubit și legitim e ca un fel de bârlog. Se poate adăposti oricând în el ca să-și lingă rănile. Distruge-i-l, fa-i-l una cu pământul, și va trebui să fugă undeva. Așa ai șanse să-i prinzi bine zgarda de gât. Te-ai gândit la asta?

— Isuse, m-am gândit la toate, răspunse Emily. Dar nu sunt sigură ce s-ar întâmpla… m-ar uri… totul e absolut… imprevizibil.

— Poate, zise Pinn. Dar mie, în locul tău, mi-ar crește inima dac-aș vedea-o dând apă la șoareci.

Dragul meu băiat,

Mă gândesc cu atâta dragoste la tine, îţi văd atât de aievea chipul scump în faţa ochilor, încât îmi pare că ajunge să întind mâna ca să te ating. Mă înţelegi? Poate că niciun bărbat nu este în stare să priceapă ce înseamnă dragostea maternă. Sunt sigură că pe Dumnezeu ar trebui să-l concepem ca mamă. Dar ce nevoie am să-ţi explic sentimentele mele, dragul meu? Noi doi am vibrat întotdeauna la unison. Noi doi, atunci, acum, întotdeauna. O asemenea iubire e atât de puternică, încât nu se poate să nu îmbărbăteze în suferinţă. Ba mai mult, sunt sigură că tămăduiește. Mă gândesc necontenit la tine, deși sunt ca de obicei ocupată cu treburile mele rustice. De pildă, astăzi m-ai însoţit la azilul de bătrâni, la magazinul de antichităţi, la prezbiteriu, la teatrul de amatori, la Comitetul Institutului pentru Femei. Te *port* peste tot, copilul meu, ca atunci când erai prunc. Vin la tine curând. Până atunci nu lua nicio hotărâre privitoare la proprietate…

Monty rupsese scrisoarea, după o lectură rapidă. Maică-sa îi mai scrisese răvașe de iubire și în tinereţea lui, dar niciodată după ce se căsătorise. Prin această

modificare a comportamentului intenţionase să-l întristeze. Acum putea să-i trimită din nou bileţele de amor. Ce mare plăcere trebuie că-i făceau iubitei sale mame aceste efluvii de sentimente! Dumnezeu e mamă, mama e Dumnezeu. Leonie nu-și iubise profund sau pasionat soţul, om al bisericii, existaseră reţineri. Pentru ea, căsătoria fusese o dezamăgire atât din punct de vedere social, cât și afectiv. Se jucase serios de-a religia, așa cum se juca acum serios de-a munca socială. Monty întruchipa pentru ea erotismul, misticismul. Succesul și celebritatea fiului ei în lumea literelor îi încununaseră lui Leonie viaţa.

Monty nu-și trădase mama. Niciodată nu aprobase, în mod infidel, frecventele critici formulate de Sophie la adresa soacrei, deși râsese de glumele ei răutăcioase, a căror pură *joie de vivre* parcă le mai tempera otrava. Nu se simţea stânjenit de marea mașinărie a dragostei materne care, redusă la tăcere, zumzăia puternic în depărtare. Sensibil la respectivele vibraţii, își concentra pur și simplu atenţia asupra altor lucruri, nu se lăsa provocat, nu înţelegea nicio aluzie. Cu o intuiţie precoce, hotărâse încă de mic copil că nu-și va lăsa mama să-l omoare, așa cum se părea că ar putea-o face foarte ușor, cu marea patimă a iubirii ei, ca o scroafă ce-și strivește purceii tăvălindu-se peste ei. Băieţelul care fusese se crispase, se trăsese îndărăt. Între ei se instalase o răceală abia perceptibilă, Leonie o simţise, se speriase de moarte, dar își mascase frica. Monty îi intuise teama ascunsă și învăţase o lecţie de neuitat. Nu se slăbeau din ochi, ca doi adversari care-și dau târcoale. Cândva, în toiul acelei lupte surde, fusese conceput embrionul lui Milo Fane.

Monty zăcea trântit în iarba din livadă. Era după-amiază. Soarele, care umpluse tot cerul, parcă încercând să-i înlocuiască azurul cu aur pur, fulgera în spatele frunzelor verzi, lansând printre ele constelaţii sau săgeţi orbitoare de lumină bruscă. Liniștea era subliniată de chemările foarte, foarte îndepărtate ale unui cuc. Sub bolta frunzelor, aerul fierbinte, sufocant, mirosea a fin. Căpiţa scundă din colţul livezii emana o mireasmă jilavă,

delicioasă, aproape arzătoare, ca și cum ar fi fost gata să ia foc în orice moment. Mai târziu era posibil să izbucnească o furtună de vară cu tunete, dar deocamdată în aerul greu, dulce, nu plutea nicio amenințare. Iarba, crescută pentru a doua oară, era încă verde, luxuriantă. Deși încinsă de soare, dădea impresia trufașă că e răcoroasă. Transpirând, cu toate că era numai în cămașă, Monty stătea întins pe burtă, cu bărbia în pumni. David, cu cămașa înflorată de plajă peste costumul de baie, zăcea lungit pe spate în apropiere. Schimbaseră intermitent câteva vorbe.

— Am visat că în camera mea se rotea întruna un pește zburător mare, albastru – spunea David –, se învârtea în aer, chiar deasupra capului meu, iar eu eram teribil de îngrijorat, știind că dacă nu-l prind și nu-l pun în apă va muri, așa că-l fugăream întruna cu o plasă de prins fluturi, dar pe urmă m-am pomenit dintr-odată în capela școlii, iar peștele a coborât ușor, ca o pasăre, și s-a așezat pe altar…

Ce băiat frumos, își spuse Monty. Strălucirea aceea a tinereții – obiect perfect al dorinței. Ce amară e ofilirea trupului, condamnarea sigură la pierderea strălucirii originale. Cât de prostește își risipise tinereţea, lipsit de bucurii, nesincer, construind acea *persona* rece, „inspiratoare de teamă”, care-i impresionase pe dobitocii de genul lui Edgar Demarnay. Scurtele lui aventuri amoroase fuseseră drame egocentrice, complexate. Nici măcar în studiu nu pusese pasiune. Poate că efortul de a scăpa viu de dragostea lui Leonie îi diminuase serios forţele. Poate că mica ei teroare îi insuflase prea de timpuriu un nesănătos sentiment al puterii. Ce să te mai miri că Milo Fane, ucigașul tară mustrări de conștiință, care nu zâmbea niciodată, devenise o *nemesis* pentru el și totodată cimitirul talentului său. Până la apariţia lui Sophie, nu fusese viu decât pe jumătate. Nurii delicaţi ai lui Sophie, energia din spatele feţișoarei ei luminoase, veselia ei nebună îl electrizaseră, insuflându-i puterea necesară pentru a suporta durerea provocată tot de ea, cu

cealaltă mână. Uneori avea impresia că nu e decât o victimă readusă constant la viaţă numai pentru a putea fi torturată din nou. Măcar de nu i-ar fi stat în fire, își spunea, să fie atât de gelos: poate că ar fi reușit atunci să se descotorosească de Milo și s-o lase pe Sophie, cea negânditoare, neprefăcută, strălucitoare, să-l transforme într-o fiinţă omenească, într-un adevărat artist. O, dacă gelozia n-ar fi trebuit cu orice preţ să le strice iubirea perfectă, înainte ca moartea să-i pună capăt! Dacă ar fi aflat măcar, nu știa pe ce cale, cum să adopte o purtare diferită! Ei bine, se străduise, în orele lui lungi de meditaţie. Dar ce ruină devenise acum! îi era oare scris în stele să-și înceapă destinul ca Milo Fane și să și-l sfârșească ca Magnus Bowles?

— Ce minunate sunt visele, nu-i așa? întrebă David. Au o frumuseţe aparte, ca nimic altceva, în vis, chiar și lucrurile îngrozitoare au stil, spre deosebire de viaţa reală, în care te dezgustă – bunăoară să te uiţi la câini cum înfulecă.

— Există o inocenţă proaspătă, pură, în unele imagini de vis, recunoscu Monty, dar e bine să nu le examinezi prea îndeaproape.

— Cum face tata, vrei să zici?

— Lasă-le să-ţi vină ușor în minte, ca păsările.

— Deci nu crezi în „realitatea adâncă, onirică, din care se naște toată viaţa”, cum scrie tata în ultimul lui articol?

— Nu, răspunse Monty. Un vis e o poveste pe care te simţi tentat s-o spui dimineaţa, la micul dejun.

— Nu vorbești serios! Chiar nu crezi că există cauze profunde, oarecum mecanice, că totul are un sens?

— Depinde ce înţelegi prin „profund”.

— E la fel cu ceea ce spuneai mai înainte despre imagistica religioasă?

— Imagistica religioasă e în parte estetică, zise Monty. E elaborată. Dar e și *complice,* de aceeași manieră.

— Ce înţelegi prin asta?

— E strâns condiţionată de igiena sufletească. O viaţă

religioasă reușită înseamnă o reţetă pentru o existenţă inocentă, plină de fantazare și de sex fericit.

— Chiar dacă ești un schimnic sau un ascet cocoţat pe un stâlp?

— Mai ales dacă ești un schimnic sau un stâlpnic.

— Tata susţine că religia se bazează pe nevoia de autopedepsire.

— Tatăl tău are unghiul său de vedere preferat. Unele aspecte ale credinţei sunt autopunitive. Religia e o afacere grandioasă.

— Nu-i așa, Monty, că dumneata nu crezi în religie?

— Nu cred în religia înţeleasă astfel.

— Dar crezi într-un alt fel de religie, într-un fel care ar fi cu adevărat „profund”?

Monty rămase multă vreme tăcut. Nu dorea să discute asemenea subiecte cu David. Tinereţea lui David făcea convorbirea lor posibilă, dar tot ea îi răpea orice finalitate. Monty nu voia să se surprindă căutându-și mulţumirea de sine prin formularea unor jumătăţi de adevăr. De fapt, nimic din lucrurile acestea nu putea fi explicat raţional.

— Varro zice că unii zei au murit numai din cauză că au fost neglijaţi.

— Și?

— Religia autentică poate începe numai atunci când toţi zeii au murit neglijaţi.

— Nu înţeleg. Dar Isus Cristos?

— O, lasă-l în pace pe Isus, replică Monty. O să dispară. Așa cum se destramă un curcubeu.

— Atunci mi-ar plăcea să se grăbească, zise David. Mi-ai adus aminte că era prezent și el în visul meu. Dar cum oare? El era cel care încerca să prindă peștele zburător albastru cu plasa și ne aflam amândoi în capela școlii… sau poate el era peștele?

Monty privea braţul întins al lui David odihnindu-se lângă el pe iarbă. Studie ceaţa aurie formată de puful blond, ușor și răsucit, cât și venele albastre de pe partea interioară a cotului, unde pielea era delicată, aproape albă,

și se pomeni brusc cuprins de dorinţa de a se apleca în faţă și a-și lipi buzele acolo, de scobitura umedă a braţului, pentru a simţi în ele pulsaţia caldă a sângelui. Sophie a murit, se gândi Monty, iar eu am poftă să sărut braţul unui băiat. Să fie acesta un prim și dezgustător semnal al întoarcerii iraţionale la viaţă? Dacă e așa, îl resping. Dar nu – își răspunse singurnu înseamnă nimic, sau mai curând este lipsit de importanţă, precum Isus al lui David. Trebuie să trec peste asta, trebuie să-mi revin, altfel mă așteaptă soarta lui Magnus și a oului celui alb.

— De ce nu încerci să-l diluezi cu apă? întrebă Harriet. Adaugă, gradat, din ce în ce mai multă apă, ca să reduci doza.

— Rezultatul ar fi că aș bea mai multă apă ca să-mi iau cantitatea obișnuită de alcool, răspunse Edgar. Înţelegi, organismul știe, nu-l poţi păcăli.

— Cu rugăciunea ai încercat?

— Ce minunată femeie ești! Niciuna dintr-o mie nu m-ar fi întrebat dacă am încercat prin rugăciune. Da, de fapt am încercat. Dar efectul este de scurtă durată. Ca rugăciunile să-mi fie ascultate, ar trebui să devin un om mai bun, iar ca să devin un om mai bun, ar trebui, printre altele, să mă las de băutură.

— Nu poţi, pur și simplu, *hotărî* să te lași?

— Am încercat și așa. E dureros, ca o agonie fizică.

— Cum simt cei dependenţi de droguri?

— Simpla conștiinţă că exiști devine dureroasă. Dar nu demult mi-a venit o idee care s-ar putea să aibă efect, ceva ce n-am mai încercat niciodată.

— Ce?

— Dacă mi-ai *porunci* să reduc…

— Eu?

— Da. Vezi ce șubredă mi-e încrederea în mine, am zis „să reduc”, nu „să mă las”, dar dacă mi-ai *porunci…*

— De ce eu?

— Pentru că… știi de ce, Harriet dragă…

— Uf, ce prost ești. Bine, Edgar, îţi ordon să reduci băutura.

— Mulţumesc. Dar chiar acum, în momentul ăsta, cred că o să-mi mai torn puţin, dacă nu te superi.

— Ba nu, de paharul ăsta trebuie să te lipsești.

— Să mă lipsesc? Bine, dacă vrei tu.

Harriet pufni în râs. Ședeau la masa rotundă din bucătărie. Harriet curăţa căpșunile de cozi și mirosul tare, parfumat, al fructelor plutea în încăpere ca un nor colorat.

— Ce rochie frumoasă porţi, Harriet, ești toată numai căpșuni și smântână sau mai degrabă o șarlotă cu căpșuni. Ce deștepte sunt fetele.

— Mă bucur că l-ai cunoscut pe Blaise și aţi purtat o discuţie interesantă despre grecul acela care vindeca oamenii cu vorba.

— Antiphon. Da, soţul dumitale s-a purtat exemplar cu mine.

— E un om bun.

— Dacă ţi-aș fi fost eu soţ, m-aș bănui de intenţii necurate.

— Ce rost ar avea? Suntem *foarte* căsătoriţi. Am nenumăraţi prieteni de sex opus.

— Zău? O, Doamne! Și eu care sperasem să fiu unicul.

— Păi, știi că mai e și Monty. Nu pot să cred că vă cunoașteţi de atâta vreme.

— Toată lumea își transferă atenţia asupra lui Monty de îndată ce află că-l cunosc.

— Ce interesant că tocmai tu le-ai făcut cunoștinţă. Un moment istoric. Dar tu cum ai întâlnit-o pe Sophie?

— Juca în *Agamemnon,* o versiune în versuri tradusă de mine. Rolul Clitemnestrei. Un fiasco, după părerea criticilor.

— Dar… înainte de apariţia lui Monty, Sophie era îndrăgostită de tine?

— Nu, răspunse meditativ Edgar, de Mockingham.

— Asta cine era?

— Casa mea. Vrei să vii s-o vezi?

— Deci tu i-ai unit pe Sophie și pe Monty!

— A fost o fatalitate. *Asta* a fost o fatalitate. Sunt

unele persoane care, toată viaţa lor, îţi călăuzesc destinul, fie și dispreţuindu-te.

— Monty nu te dispreţuiește.

— Nu știu, zise Edgar. Sunt josnic. De ce nu m-ar dispreţui?

— Ce aiureli îţi ies din gură! Monty are nevoie de tine.

— M-aș bucura să fie așa. Dar cred că pur și simplu îi stârnesc prea multe amintiri. Poţi fi ușor detestat din această cauză.

— Apoi, ești un om inteligent și cultivat. Monty zicea că ești un cărturar apreciat. Tot nu mi-ai spus ce specialitate ai.

— O, nimic important, greaca veche…

— Mai precis, ce? împărtășește-mi și mie din cunoștinţele tale…

— Despre ceea ce cunosc se știe foarte puţin. Prin urmare, mi-e ușor.

— Spune-mi numele câtorva clasici pe care-i studiezi.

— Anaxagora. Anaximandru. Anaximnene. Antiphon. Alemán.

— N-am auzit de niciunul.

— Aristotel.

— De ăsta am auzit. De ce încep toţi cu A?

— Pentru că o serveau pe Atena și au trăit la începutul lumii. Dar a mai existat și Tales.

— El cu ce se ocupa?

— Gândea.

— Ce-a scris?

— Nimic.

— Atunci cum poate să fie important?

— Nici Socrate n-a scris nimic. Nici Cristos.

— Atunci ce au descoperit învăţaţii ăștia ai tăi?

— Că întreg universul e guvernat de legi.

— Păi, nu-i evident?

— Pe atunci nu era. Mintea omenească e o mașinărie foarte lentă.

— Ni se par evidente toate lucrurile la care s-au

gândit ei?

— Nu. Parmenide era convins că nu există de fapt decât un singur obiect, care nu-și schimbă forma. Iar Empedocle era încredinţat că, prin iubire, tot ce există în univers poate fuziona, formând un zeu sferic, al cărui unic atribut este gândirea.

— Asta sună ca oul alb al lui Magnus Bowles.

— Cine e Magnus Bowles? Unul dintre nenumăraţii tăi prieteni de sex opus?

— Nu, un pacient al lui Blaise. Eu nu-l cunosc. Un amărât.

— Cu câtă milă suavă o spui! Nu vrei să ai milă și de mine? Lasă-mă să devin unul dintre amărâţii tăi!

— Sigur că de tine nu mi-e milă! Bine, hai, te las să mai bei puţin, dar să adaugi multă apă.

— Heraclit era de părere că e preferabil un suflet uscat unuia umed. Sufletul uscat se înalţă spre cer, cel umed coboară.

— Sunt sigură că grecii ăștia ai tăi erau poeţi, nu filosofi.

— Au trecut secole de când n-am vorbit cum se cuvine cu o femeie. Nu vreau să spun că am vorbit cum nu se cuvine. Adică, am mai conversat pe la dineuri…

— Ce te-a îndemnat să studiezi cultura greacă?

— Un tip pe nume John Beazley.

— Cine era?

— Un elenist. Un zeu! Când mă gândesc la Beazley, îmi vine să intru în pământ de rușine, atât sunt de nevrednic.

— Erai studentul lui favorit?

— Nici vorbă! Eram un vierme! Iubirea neîmpărtășită mi-a fost dintotdeauna crucea! Să luăm, de pildă, situaţia aceasta.

— Edgar, nu există nicio situaţie!

— Nu pentru tine. Tu ești doar forţa motrice neabătută. Dar, într-un fel, iubirea neîmpărtășită e o contradicţie în termeni. Dacă e iubire adevărată, își conţine obiectul. Există dovezi de această natură privitoare

la existenţa lui Dumnezeu.

— Sună ca ideea tipului ăluia al tău, care credea că iubirea poate face un ghem din tot ce există.

— Nu contează. Poate că despre Empedocle nu cunosc prea multe, în schimb știu aproape totul despre iubire. Nu te îngrijora. Dă-mi voie numai să te iubesc. Pot să te ţin de mână? Blaise s-ar supăra? Sunt teribil de inofensiv, de fapt.

Harriet râse. Nu știa cum să-l trateze pe bărbatul acesta impunător, între două vârste, isteţ și copilăros, apărut brusc în viaţa ei. Era adevărat că avea câţiva prieteni printre bărbaţi, mai ales oameni prezentaţi de Adrian, cunoștinţe vechi. Harriet nu era însă o cochetă, nu avea chef de *badinage*[18]. În relaţiile dintre ei nu exista niciun element ludic, cu atât mai puţin unul imprevizibil. Edgar i se vârâse însă sub piele într-un mod inedit, pe o cale de a cărei existenţă nu știuse. Râzând, îi îngădui să-i ţină timp de o secundă mâna, o strinse pe a lui și se ridică.

— Hai afară, în grădină. Vreau să-ţi prezint câinii.

— Mi-ar plăcea să vii la Mockingham. Cu Blaise, se înţelege. Vrei? Mama a fost un grădinar grozav!

Harriet deschise ușa dinspre grădină. Lăsând în urmă aerul îmbibat de căpșuni, ieșiră pe peluză. Câinii, care parcă ţinuseră o consfătuire, așezaţi sau tolăniţi pe iarbă în grup, se ridicară respectuoși și se apropiară. Edgar îl mângâie pe Ajax, pe urmă se așează pe iarbă și lăsă câinii, brusc înviorați, să tabere pe el. Se întinse pe spate, chicotind răsunător. Dulăii, îmbrâncindu-se unul pe altul, se înghesuiau extaziaţi să-i lingă faţa.

Monty, care tocmai îi dăruise lui David două boturi din cristal de Boemia și-l trimisese, nesărutat, acasă, observa scena din umbra pomilor livezii. Ceea ce văzu, îl umplu de mânie. Se întoarse agale la Locketts, meditând la furia lui, la natura și la cauzele ei.

Emily McHugh ședea pe dușumea, în camera ei de zi. Podeaua era acoperită cu ziare. Scosese planșeta cea mare de desen a lui Luca, prinsese hârtia pe ea cu pioneze, îi

18 Glumă (în fr., în orig.).

aranjase creioanele colorate, acuarelele, pensulele, apa. Uneori putea fi convins în felul acesta să picteze ceva. Singur nu-și căuta niciodată culorile. Când se apuca de desenat, ieșeau de obicei lucruri foarte bune. Emily ¡itârnase pe peretele bucătăriei desenul imens, multicolor, al unei pisici. La fel de izbutit ca un Matisse. Se consola adeseori privindu-l.

Dimineaţă, în camera lui Luca, găsise porcușorul lânos adus de Blaise legat de gât cu o bucată de sfoară și spânzurat de capătul patului. Emily eliberase animalul din ștreang.

Era duminică. Vremea se menţinea în continuare caldă, dar ceţoasă, discul soarelui se întrezărea ca printr-un abur. Pinn ieșise la o bere cu un individ, un director de bancă cu care mergea întotdeauna la băut duminica dimineaţa. Emily nu reușea să găsească broșa cu carnee italiană dăruită de Blaise în primele zile ale iubirii lor. Oare o împrumutase escroaca de Pinn? Sau o pierduse? în ultima vreme i se întâmpla frecvent să piardă sau să rătăcească multe lucruri.

Ședea pe podea, cu picioarele întinse și depărtate, purtând tot vechiul capot matlasat roz, sorbind dintr-un pahar cu *sherry,* rezemată de fotoliul sfâșiat, folosit de Richardson ca să-și ascută ghearele. Richardson cel cu blana cenușie și pete de culoarea piersicii se lipise, întins ca un cârnat lung și cald, de pulpa ei goală. Little Bilham, cocoţat pe biblioteca de vizavi, cu coada răsucită ordonat împrejurul labelor din faţă, se uita la ea cu ochii ficși, aurii. Ce mutre răutăcioase au pisicile, se gândi Emily, chiar și feţele pisicilor îndrăgite, ale pisicilor tale, sunt cumva ostile și crude. Sau văd eu peste tot numai răutate acum? Sub Little Bilham, manualele de franceză ale lui Emily, ferfeniţi te și soioase, se clătinau pe poliţe. Nu le mai răsfoia deloc acum. Nu mai citea aproape nimic, cu excepţia ziarului. Pe vremuri Blaise îi aducea și cărţi.

Îngenuncheat pe dușumea, Luca mâzgălea energic cu un creion, nu pe hârtie, ci pe un colţ al planșetei. Emily îi ţinea companie, în tăcere, de multă vreme. Făcea asta

adeseori la sfârșit de săptămână, sau se silea s-o facă. Uneori Luca pleca, ieșea din cameră când intra ea. Alteori avea impresia că se stabilește între ei un fel de înţelegere tăcută. Cel puţin îi tolera prezenţa. Cu aceste ocazii, Emily învăţase să nu-l urmărească prea atent. Exista o șansă ca el să rămână în cameră, câtă vreme maică-sa nu se uita la el, ci la pisici și, mai ales, nu dădea frâu liber lacrimilor. Se făcea nevăzut la cel mai mic semn de emoţie, părăsind camera fără zgomot, ca o sălbăticiune, dispărând ca o vulpe. Așadar, Emily ședea tăcută, abia respirând, dusă pe gânduri, ca și când s-ar fi rugat, lăsându-și inima să se umple până la revărsare de iubire pură, neconceptualizată, pentru fiul ei.

Acum, fără să-și miște deloc capul, întoarse pe furiș ochii și-l privi. Nu mai mâzgălea, stătea în genunchi, cu capul aplecat într-o parte, cu buzele întredeschise ușor. Parcă asculta. Emily nu știa dacă poate îndrăzni să-l întrebe ce aude. Durerea unei întrebări rămase fără răspuns i-ar fi stricat dimineaţa, poate chiar ziua întreagă. Avea rost să riște?

— Ce auzi?

— Gândaci.

— Gândaci?

Emily ciuli urechea. La început nu auzi nimic. Pe urmă deveni conștientă de o ușoară, ușoară forfotă. Undeva în încăpere.

— Unde sunt?

— În masă.

Îndepărtându-l pe Richardson, Emily se aplecă peste masă și ascultă. Avea dreptate. Erau cari în piciorul de stejar al mesei. Puteai chiar auzi zgomotul făcut de fălcile lor minuscule, rozând lemnul.

— Îi aud și eu. Nu-i așa că-i drăguţ?

Luca îi zâmbi și se apucă de desenat.

Emily stătea tăcută, ascultând încântată carii și îndrăznind acum să-și privească fiul. Se simţea năpădită de o bucurie necontrolată, ameţitoare, ca și cum în cameră ar fi început să cadă o ploaie de aur. îl înhăţă pe Richardson

și-l strânse puternic la piept. Leneș, pisoiul se mulă pe corpul ei și se puse pe tors.

După un timp, Emily se decise să împingă îndrăzneala și mai departe. Făcu o mișcare ușoară și aruncă o privire spre desenul lui Luca.

— Ce pictezi?

Luca nu răspunse. Emily privi hârtia. Cu creioane colorate, Luca schiţase o casă cu ferestre mari, având un pom alături. În faţa casei se aflau o femeie în rochie lungă, un băiat slab, îmbrăcat cu pantaloni lungi, și mai mulţi câini. În prim-planul desenului, privindu-i pe ceilalţi protagoniști, silueta unui bărbat cu pardesiu. Luca tocmai colora pardesiul cu creionul maro și Emily recunoscu modelul de scrumbie al pardesiului nou al lui Blaise. Era pe punctul să spună: „E ca pardesiul lui tăticu’”, când ceva parcă i se năpusti în faţă, tăindu-i răsuflarea. Se sculă repede și ieși din cameră. Luca își colora netulburat desenul mai departe.

Neputinţa lui de-a se așeza în poziţia „lotus” i se păruse întotdeauna simbolică lui Monty. Sophie, flexibilă ca un puști, reușea iară efort să stea în această poziţie, întorcând în sus tălpile picioarelor ei micuţe, ca să i le sărute Monty. După ea, meditaţia era o aiureală. Printr-un soi de dispensă, socotită de Monty bine-venită, cucernicia fusese omisă din plămădeala ce o alcătuia. Monty încercase diferite poziţii, oprindu-se în cele din urmă la șezutul în genunchi, cu fundul pe călcâie. Putea să se menţină mult timp în poziţia aceasta, pierzând repede conștiinţa propriului său trup. La început se împotrivise ideii de a îngenunchea, din pricina conotaţiilor ei neplăcute. Ceea ce urmărea nu avea nimic de-a face cu autoumilirea, adorarea sau rugăciunile personale de doi bani. Mai târziu înţelese că detaliile acelea nu aveau nicio importanţă.

Noaptea trecută, Monty avusese un vis care i se păruse interesant. Era elev la un liceu impunător, aflat undeva pe ţărmul mării, o clădire impozantă, din marmură. Școala se ridica pe stânci trandafirii, cu ochiuri azurii de

apă între ele, iar Monty trebuia să se caţăre pe acele steiuri pentru a ajunge la un curs sau seminar la care se cerea neapărat să fie prezent. Stâncile erau alunecoase, dar până la urmă ajunsese la piciorul unei scări de marmură ce șerpuia printre ele, urcase treptele și intrase într-un hol mare, cu coloane pe margine și cu tavanul parţial deschis spre cer. În hol stătea un bărbat într-o togă albă, evident așteptându-l, și Monty înţelesese că, înainte de a i se permite accesul în clăsă, trebuia să se supună unui test preliminar. Silueta îmbrăcată în alb îl instruise: „Nu ţi se cere decât să mimezi ce-ţi voi spune eu. Prefă-te că iei apă în căușul palmelor”. Monty se aplecase spre podea și începuse să ia apă imaginară în pumni. În timpul respectivei acţiuni, zărise faţa mentorului său. Expresia ei era una de tristeţe și dezamăgire, iar Monty își dăduse seama că ratase testul. Abia pe urmă înţelesese că un om cu adevărat cucernic s-ar fi imaginat pe sine însuși stând în apă până la piept, până la gât.

Monty zâmbi, gândindu-se cum i-ar fi interpretat Blaise visul. Ce de minciuni despre sine îi mai turnase lui Blaise cu diferite ocazii, nu cu premeditare, ci pur și simplu fiindcă nu putuse suporta să-i spună adevărul! Cu Blaise, adevărul înceta să mai fie adevăr. În plus, Blaise credea în vechiul și plicticosul „eu istoric”, de fapt trăia cu această credinţă, făcea bani din ficţiunea respectivă. Se înţelege, visele erau balast. Cu toate acestea, puteau deveni imagini ale credinţei, mici atenţii pasagere oferite de psihic psihicului, pentru consolare.

Filosofia, conectarea febrilă a unui lucru cu altul, proliferarea satanică a programelor de sorginte conceptuală, dublarea unui univers deja dublat, i se părea de multă vreme asemănătoare cu marșul lipsit de finalitate al insectelor. Niciuna dintre certitudinile sale negative nu-i oferea însă posibilitatea să judece valoarea vocaţiei sale spirituale ratate. Faptul că dăduse greș cu ea, că în această privinţă își încheiase socotelile cu viaţa, era o condiţie absolut necesară pentru a-și continua strădaniile, ca și cum ar fi reușit astfel să se amăgească inofensiv pe

sine. Presupoziţia intrinsecă a eșecului, mai ales în lumina dovezilor aduse de ultimele zile cu Sophie, îl transpunea într-o perspectivă temporală ceva mai calmă. De vreme ce nu exista nicio speranţă, deci nicio urgenţă, putea trăi de pe o zi pe alta fără ambiţie, fără să nutrească gânduri istorice despre ceea ce încerca insistent să realizeze.

Dar, de fapt, ce încerca? Trăise, oare prea mult timp în lumea sa interioară și-l obosea acum peisajul? Sau era vorba doar de o sofisticată operaţiune de salvare pentru un om insuficient de talentat, care îmbătrânea și începea să fie conștient de moarte? Era posibil, prin simplă sârguinţă, să construiești un angrenaj gigantic, de care să te atașezi într-o secundă. Un asemenea angrenaj exista deja. Monty îl crease timp de mai mulţi ani. Nu trebuia decât să îngenuncheze, să-și coboare pleoapele peste ochi, să inspire de câteva ori adânc și lumea simţurilor își înceta existenţa. Dar avea cel puţin atâtea cunoștinţe ca să știe că, în cazul său, aceasta nu constituia decât o experienţă. Oricât i se îmbunătăţea tehnica, lipsea spiritul iluminării. În afara viselor, nu avea niciun mentor. Ar fi fost, își spunea, ceva nefiresc, o nouă ocazie de a minţi. Nu, Monty nu-și închipuia că eforturile sale îi aduseseră vreun câștig valoros. Nici măcar nu întrezărise libertatea. Obsesia ce transforma în nefericire viaţa lui Magnus Bowles călătorea pur și simplu cu el, ca un virus latent. Zeii, care n-aveau nimic în comun cu iluminarea, neîmbunaţi, neînfrânţi, continuau să domnească.

Noua sa idee, de a munci într-o școală, în loc să cumpere o vilă luxoasă în Franţa, să spunem, și de a mai încerca o dată să scrie un roman serios, nu era un indiciu al unei schimbări de direcţie, al dobândirii unei noi „perspective sociale”. Politica zilelor când „inspirase teamă” se veștejise de mult în el. Îi lipsise pasiunea necesară pentru a deveni ceea ce s-ar fi dispreţuit acum pe sine dacă ar fi ajuns: un „reacţionar”. Esenţa nefericită a tot ceea ce fusese Milo Fane: hedonist ascetic, sadic discret, cinic. Ideea profesoratului era superficială, o măsură intermediară, un expedient nou, prin care se

urmărea atingerea unui ţel vechi. Un soi de simplitate, de francheţe a existenţei. Ura lui ostentativă faţă de falsitate și prefăcătorie (firește, în măsura în care acestea nu-i modelau propriul stil de viaţă) îi impresionase pe contemporanii săi la Oxford și-i determinase probabil să-i supraestimeze intelectul. Purtase mereu în sine ideea-germene a unei lucidităţi autentice, a unei clarităţi necontextuale a rostirii adevărului pe care, nu se știe de ce, nu reușise niciodată să o cristalizeze într-un stil obișnuit de viaţă. Ceea ce urmărea acum, stând în genunchi, era legat de toate acestea, dar într-un mod ce implica enigme cruciale. În ultimă instanţă, spiritul îţi poate oferi o abatere de mult mai lungă durată de la legile moralei decât păcatul. Dar ce căuta de fapt: adevărul, salvarea, bunătatea? Uneori i se părea că aceste drumuri erau cu desăvârșire incompatibile, că nu puteau să se întâlnească decât într-un punct îndepărtat, intangibil pentru el. Alteori avea senzaţia că nu caută decât cunoașterea sau, încă și mai simplu, puterea. Ba chiar mai trist, își imaginase pe vremuri că o disciplinare a minţii l-ar putea ajuta în muncă. Disciplina nu avusese însă alt efect decât acela de-a înăbuși ce îi mai rămăsese din spontaneitate și din *joie de vivre.*

Încercarea de a scăpa de egoul său i se părea adeseori o idioţenie. Se puteau scurge ani de zile în timp ce se străduia să-și concentreze conștiinţa de sine în zona de sub buric. Toată treaba era o idioţenie rizibilă, un nonsens oriental, non-britanic.

Ce-și mai bătuse joc Sophie! Putea fi perfect adevărat că nu exista niciun sens profund în lucruri, că nimeni și nimic nu poseda o demnitate sau un merit pur, că „lumea” nu era decât o încâlceală, un morman de gunoi, un vis, dar atunci nu era oare o supremă înșelătorie să faci din această lipsă de sens tocmai esenţa vieţii omenești? Monty era poate un artist îndoielnic, dar poseda capacitatea oricărui artist de a trișa. Cu siguranţă, era de preferat să trăiești în stilul oamenilor inteligenţi obișnuiţi, cu umor, suferinţă și sex, găsind că toate intră în competenţa

spiritului. Era de preferat să apelezi la sanctitatea suferinţei și să consimţi să dai un nume (de pildă, „iubire”) temeiului existenţei tale, decât să urmărești obliterarea radicală a unei esenţe firești.

Monty continua totuși să existe, iar în teribila limpezime a minţii provocată de moartea lui Sophie își găsea atitudinea bizar de neschimbată, ca și cum, în pofida tuturor evenimentelor, ar fi înfipt vârful neștiutoarei sale lănci într-o regiune necunoscută. Cum partea sufletului său pe care o interesa această regiune era infinitezimală, nu încerca nicio ușurare, nicio revelaţie. Însă nefericirea nu-l făcea să pună capăt rutinei, nici măcar culpabilitatea nu-l putea determina la așa ceva. Cel puţin atâta ajutor îi dăduse „angrenajul”, cu felul lui automat de a trata lucrurile.

— Monty, Monty, ai păţit ceva?

Monty redeveni conștient de micul salon maur cu o lampă aprinsă și ferestrele deschise spre întunericul de afară, unde răpăia ploaia. Avea acum senzaţia că se simţise tot timpul ca bătut. Ploaia intrase în cameră și pătase covorul. Blaise se afla lângă el, privindu-l de sus. Monty se răsuci într-o rână, pe urmă se ridică încet. Se uită la ceas. Era aproape miezul nopţii. Vizita neanunţată a lui Blaise era neobișnuită. Probabil că venise prin grădină.

— Ești ud până la piele, observă Monty.

Blaise avea o înfăţișare rătăcită, părul negru i se lipise în șuviţe lungi de frunte.

— Erai într-un soi de transă?

— Nu, nu, mai degrabă adormisem.

Monty nu discuta asemenea probleme cu prietenul său decât în glumă.

— Să aprind radiatorul electric. Să-ţi aduc un prosop.

Aduse un prosop și închise fereastra, trăgând cu grijă perdelele peste geamuri. Răpăitul ploii părea acum mai îndepărtat. Blaise își îngropă faţa în prosop, pe urmă începu să-și usuce părul.

— Ce s-a întâmplat?

— Mi-e teamă, zise Blaise, că jocul s-a terminat.

Monty îl privi o vreme tăcut.

— Servește-te cu niște whisky.

— Mulţumesc.

— Ce s-a întâmplat?

— Luca a găsit casa. A fost aici. A intrat în grădină.

— L-am văzut, zise Monty. Ciudat, nu mi-a trecut prin cap că ar putea fi el.

— L-ai văzut?

— Da, acum două nopţi, stătea în grădină și privea spre casă.

— O, Doamne! Ăsta-i sfârșitul. Adică așa cred, nu? Sunt incapabil să gândesc.

— Ia loc, ia loc. Cum a reușit Luca să ajungă până aici, de unde știa?

— S-a ascuns în mașina mea.

— Emily ce spune?

— Ea nu știe.

— Tu de unde știi atunci?

— De la menajeră. Luca i-a povestit ei. E imposibil să fi fost o născocire. I-a spus că a văzut mulţi câini. Oricum, l-ai văzut și tu. Asta-i sfârșitul.

— Dar până acum a fost remarcabil de discret. N-a bătut la ușă, să ceară să vorbească cu tăticul lui. Presupun însă că s-ar putea s-o facă oricând.

— Exact. Dar nu-i numai asta. E faptul că… a fost violată separarea…

— Ai băut ceva?

— Da… E vorba de cele două lumi… Brusc îţi dai seama… că de fapt alcătuiesc o singură lume.

— Presupun că și înainte ai avut unele semne în acest sens. Acum ce intenţionezi să faci?

— Va trebui să-i mărturisesc lui Harriet. Dar nu pot, nu pot, *nu pot!* Și David. E sfârșitul vieţii mele cu ei amândoi.

— Îi subapreciezi.

— Dar e clar, nu?… Trebuie să le spun imediat, până nu vine Luca să-și caute tăticul. E clar. Dar spune-mi, tu ai proceda la fel?

— E foarte interesant, zise Monty. Da, presupun că da, dar să ne mai gândim. Dacă l-am putea convinge pe Luca să păstreze secretul…

— Nu-i o fiinţă raţională. E o forţă… Nu-l poţi trata ca pe un ins cu reacţii previzibile.

— Aș fi crezut că forţele naturii sunt mai previzibile decât fiinţele omenești. Dar nu exagera, nu-i decât un copilaș.

— E un demon. A venit aici ca să mă distrugă. O, nu-i vina lui, desigur…

— Domol, domol, fiecare lucru la timpul său. Să presupunem că treaba cu Luca e fatală. Acum să analizăm starea ta de spirit. Găsești în tine o dorinţă cât de mică de a mărturisi?

— Nu!

— N-ar fi într-un fel o ușurare să dărâmi tot eșafodajul ăsta de minciuni?

— Nu, n-ar fi. Discutăm în abstract. Trebuie să hotărăsc dacă să-i mărturisesc mâine lui Harriet…

— Nu te gândi la această decizie, zise Monty, gândește-te mai departe. În definitiv, am mai discutat despre asta, nu-i o idee nouă.

— Este o idee nouă, și la fel de *reală* pe cât de nouă este. Nu mi-aș fi imaginat niciodată că va fi așa. Chipul lui David, lacrimile lui Harriet… O, Doamne!

— Nu transforma totul în tragedie. Încearcă să judeci, Recunosc, sunt fascinat de dilema în care te afli. Dar oare acum nu ești pur și simplu silit să faci ceea ce ar trebui oricum să faci, n-ar trebui să fii recunoscător? întotdeauna ziceai că lucrurile vor trebui să iasă cândva, cumva, la lumină. De ce nu acum, când există un motiv?

— Joci rolul lui Mefisto, ca de obicei. Am mai purtat discuţia asta. Nu cred că tocmai asta se cuvine să fac, să distrug fericirea lui Harriet.

— Deja ai distrus-o.

— Să compromit examenele lui David. Desigur, cândva trebuie să se afle, dar de ce chiar acum? încă nu există suficiente motive…

— Ba da, există, din cauza lui Luca. Ai noroc că ţi se forţează mâna.

— Dar nu mi se forţează, o spuneai chiar tu. S-ar putea ca Luca… S-ar putea să nu se întâmple nimic… O să-i cer să… Doamne, cât mă dispreţuiesc!

— Vorbești ca și cum ţi-ai pierde abia acum virtutea, dar ai pierdut-o de mult. Oricum, nu virtutea ta contează. Ceea ce contează este fericirea generală. De fapt, nu te gândești cu adevărat la Harriet…

— De când am aflat despre vizita lui Luca, nu mă gândesc decât la Harriet și la David.

— Ba nu, ba nu, ţi-e frică pentru tine însuţi. Acum încearcă să-ţi imaginezi…

— Nu pot, nu pot!

— …că i-ai făcut mărturisiri complete lui Harriet. Ei bine, cum va reacţiona ea, cum poate reacţiona? Va trebui să se resemneze. Știi foarte bine că nu va divorţa.

— Dar simplul fapt că știe…

— Exact! Așadar nu te-ai gândit. De ani de zile îmi tot explici ce infernal este să trăiești o viaţă dublă. Noua situaţie poate fi și ea infernală, dar cel puţin va fi diferită, și nu-i exclus să fie mai bună. Te obsedează atât de tare pierderea virtuţii – de fapt nici asta, care e o chestiune serioasă, dar deja tranșată –, pierderea reputaţiei tale, încât nu te mai gândești că ai putea fi salvat de ceilalţi.

— Salvat?

— Da, Harriet te poate salva.

— Mă poate ierta, vrei să zici? Imposibil. Simplul fapt că știe ne-ar despărţi definitiv. Oricum, nu vreau iertare, o astfel de dorinţă ar fi obscenă. Și apoi, chiar dacă Harriet m-ar ierta. David n-ar putea s-o facă niciodată, niciodată… Nu există… nu există… mecanismul prin care eu să fiu iertat de David vreodată. Nu există.

— Să ne gândim la Harriet. E o femeie minunată, inteligentă, puternică și generoasă, un înger, cum spuneai chiar tu adesea, și te iubește. De ce să nu te încredinţezi iubirii lui Harriet, așa cum se încredinţează unii oameni lui Dumnezeu? Nu te mai gândi la păcatele tale, la reputaţia

ta, gândește-te numai la iubirea lui Harriet.

— Dar e vorba de un păcat strigător la cer împotriva iubirii ei! Nu-i pot pretinde ajutor tocmai în chestiunea cu care am jignit-o și am rănit-o atât de grav!

— Nu văd de ce nu. Iarăși te gândești numai la tine, nu te poţi înfrâna. Oricum, dacă-i mărturisești, n-o să-ţi scadă acţiunile din punct de vedere moral, s-ar putea chiar să-ţi crească.

— Ceea ce vreau este să nu se fi întâmplat nimic din toate astea.

— Ce vrei tu este ceea ce-și doresc toţi păcătoșii: o izbăvire care să șteargă iară urmă greșeala. Intâmplarea face că ești mai norocos decât alţi păcătoși, fiindcă în cazul tău s-ar putea ca o astfel de izbăvire să fie posibilă.

— N-am idee încotro baţi… Nu mi-ai spus așa ceva până acum. M-ai încurajat să continui.

— Nu eu te-am încurajat. Erai hotărât să continui. Eu te-am ascultat, atâta tot.

— Ba m-ai încurajat. Te amuza. Oricum, la dracu', mai bine muream.

— Nu poţi trece prin oglindă iară să te tai.

— Lartă-mă. Sunt beat. Am dat pe gât o groază de pahare de whisky la mine acasă. Am sărutat-o pe Harriet și am trimis-o la culcare, iar ea m-a rugat să nu lucrez până târziu – o, Doamne, poate mi-a spus-o pentru ultima oară – și le-am citit cu voce tare din cartea lor… toate astea îmi sunt atât de scumpe și le-am pierdut pentru vecie.

— Mai trebuie să te gândești și la Emily.

— Pe Emily aș vrea s-o omor.

— Să ne închipuim că ai mărturisit. Ce ya face Emily?

— Va sărbători evenimentul. Nu știu ce va face.

— Va trebui, desigur, să te resemnezi cu pierderea iniţiativei.

— Te delectezi cu fiecare moment al discuţiei noastre, nu-i așa? Aș vrea să nu-ţi fi spus niciodată nimic. lartă-mă. Știu că mă port ca un ţânc, așteptând să mi se spună ce să fac. Presupun că vreau să mă conving că e inevitabil.

— Ai nevoie de o izbăvire care să-ţi răscumpere păcatul. Cele două victime ale tale ţi-o pot oferi. Nimeni altcineva nu poate.

— Te referi la Harriet și la David?

— La Harriet și la Emily.

— Nu înţelegi. N-am conceput niciodată… că există amândouă concomitent… Una sau alta, dar nu amândouă.

— Știu, știu. Ăsta-i calvarul tău. Simplul fapt că Harriet trebuie să afle.

— Am sentimentul că, dacă Harriet ar afla de existenţa lui Emily, lumea s-ar sfirși într-o uriașă explozie.

— Nenorocirea ta constă în faptul că nu se va sfirși. Veţi continua cu toţii să existaţi, să dormiţi, să mergeţi la closet.

— E ceva de neconceput. Serios. Ca și fizica modernă. N-o pot cuprinde cu mintea.

— Uită de tine. Dăruiește-te lor, dăruiește-te cu adevărat. În mod surprinzător și fără s-o meriţi, s-ar putea să constaţi că ele sunt gata să vegheze asupra ta.

— Problema nu e doar să spună Harriet „te iert”, chiar dacă ar face-o. Problema e de natură cosmică.

— Numai pentru conștiinţa ta.

— Trăiesc cu conștiinţa mea.

— Dar de ce să te resemnezi? Chiar și acum îţi imaginezi că-ţi vei organiza viaţa așa cum își organizează un împărat imperiul, că de fapt totul depinde numai de tine. N-o lua atât de în tragic. Viaţa e absurdă și mai degrabă comică. Acolo unde se isprăvește comedia, începe nenorocirea, nu tragedia. Oricum, nu exiști într-o măsură chiar atât de mare. Inspiraţiile și expiraţiile îţi sunt numărate. Se înţelege că nu poţi rezolva totul acum, printr-un act de voinţă raţională. Se mai înţelege că există pedepse profunde, automat declanșate, pentru orice faptă rea. Din cauza isprăvilor tale, cândva se vor întâmpla lucruri ce nu pot fi prevăzute cu niciun chip. Dar să nu te consideri un erou tragic. Meditează la acţiunile indicate, la mișcările corecte Ar fi bine să i te spovedești lui Harriet. Era bine s-o faci mai demult. Acum ai șansa de a te gândi

serios la posibilitatea asta. Lasă adevărul să te ajute, lasă-l să iasă la lumină. N-ar fi o ușurare, o faptă bună și simplă, să spui adevărul?

— Nu-mi dau seama cât valorează adevărul în toată treaba asta, zise Blaise. Poate e un simptom al decrepitudinii mele morale. Oricum, întotdeauna mi-am spus că trebuie să-mi diger singur scandalul.

— Dar ai știut tot timpul că într-o bună zi se va afla. Că vei trece la fapte când durerea și teama vor deveni insuportabile. Poate că momentul acela a sosit. Fă ceva până nu te obișnuiești cu noua intensitate a durerii și a fricii.

— Ai dreptate. Am să-i spun totul lui Harriet mâine-dimineaţă. Doamne, ajută-mă!

— Mai bine-i mărturisești în scris, sugeră Monty.

— De ce în scris?

— Pentru că într-o scrisoare îţi poţi pune la contribuţie inteligenţa. Vorbești de parcă n-ar fi de revelat decât un singur fapt covârșitor. Dar există mai multe unghiuri din care-i poţi prezenta situaţia, multe lumini în care poate fi văzută. Se înţelege că le vei minţi puţin pe ambele femei, asta nu se poate evita…

— Poate vrei să redactezi tu scrisoarea în locul meu?

— Dacă ţii, pot s-o fac. Serios. Adică, de exemplu, îi poţi spune că n-o mai iubești pe Emily, că e o povară pentru tine, că ai rămas legat de ea numai printr-un sentiment al datoriei… dacă e adevărat și chiar dacă nu e…

— Mefisto, Mefisto…

— Ei bine, inteligenţa te ajută și în iad. Pe personajele lui Milton le-a ajutat. De îndată ce poţi începe să analizezi situaţia, în loc să te lași strivit de ea, vei suferi mai puţin.

— Ce altceva să mai spun în scrisoare?

— Vorbește despre copii, despre drepturile lor, despre cât de importantă este fericirea lor. Doi copii, două probleme separate, de neocolit.

— Aș zice că asta are sens.

— Bun! începi să gândești.

— Ba nu. N-aș putea scrie scrisoarea. Va trebui să mi-o redactezi tu.

— Bine, am să fac o ciornă. Am să-i înfăţișez lui Harriet situaţia nu ca pe o unică enormitate uriașă, ci ca pe un set de probleme rezolvabile. Am să-i spun că te bizui pe dragostea ei. Hai, sus fruntea! S-ar putea să fii cel mai mare depravat din Anglia, dar chiar și destrăbălaţii au momente când se binedispun.

— Mă simt, într-adevăr, ceva mai bine.

— Până la urmă nu-i exclus să te pomenești și mai strâns legat de Harriet.

— Dacă aș fi convins de asta, aș putea îndura orice. Dar, știi… cred că-i mai bine să vorbesc mai întâi cu Emily. Poate că nu e deloc necesar… ai spus-o chiar tu… O să vorbesc mâine cu Emily și o să iau hotărârea după aceea.

— Dă-mi voie să merg cu tine la Emily.

— De ce? Ca să-ţi satisfaci în sfârșit curiozitatea?

— Și de asta. Dar simt că ai nevoie de un mentor, de un secund. Știi ce se va întâmpla dacă te duci mai întâi la Emily și iei o hotărâre după aceea. Ai să reintri pur și simplu în tiparul de gândire duplicitar.

— Dacă-i spun lui Emily că-i voi dezvălui adevărul lui Harriet, presupun că va trebui să-i dezvălui adevărul lui Harriet. Oricum…

— Știi, de fapt nu ţi-am dat niciodată sfaturi, nu-ţi dau nici acum…

— Ba da, îmi dai. Vrei să scrii scrisoarea pentru mine?

— Da, da…

— Oare de ce mă simt mai bine?

— Fiindcă ţi-ai stabilit niște mici sarcini care oricum nu te obligă la nimic. Fiindcă ai hotărât, într-un cotlon al minţii, că nu e necesar să-i dezvălui adevărul lui Harriet.

— Dar e necesar?

— Eu cred că e necesar.

— Poate că e mai bine să mă însoţești la Emily.

— Apropo, te rog să nu-i spui lui Harriet că mi-ai făcut confesiuni despre Emily. Las-o să aibă impresia că am aflat ulterior.

— De ce? Acum mi se pare că ţi-e teamă pentru propria ta reputaţie.

— Ar durea-o să afle că am știut tot timpul și am fost nesincer faţă de ea.

— O, Isuse. Dar Magnus Bowles?

— Lasă-l în pace. Deocamdată, cel puţin.

— Adică să nu-i explic lui Harriet că nu există?

— Va avea destule coșmaruri și fără farsa aceea aiurită.

— Niciodată nu-mi pot da seama dacă ești un cinic nerușinat sau nu. De fapt, în toată afacerea, Magnus e unica picătură de stil. Restul e josnic, vulgar și josnic. Întotdeauna m-ai considerat o persoană oarecum vulgară, nu-i așa, Monty?

— Eu n-aș folosi terminologia asta.

— Ei bine, indiferent de afurisita de terminologie, sunt vulgar. Până și păcatele mele sunt înfiorător de lipsite de gust.

— În cazul păcatelor, ceea ce stupefiază în ultimă instanţă nu este stilul, ci natura lor. Mă îndoiesc că Harriet…

— Mă întreb dacă te vezi consolând-o pe Harriet.

— Știi bine cum má vád eu în momentul de faţă. Ai noroc că sunt conștient de existenţa *ta* și că sunt în stare să stau de vorbă cu tine.

— Lartă-mă, iartă-mă. Ai fost foarte bun cu mine, Monty, pe toată durata acestei sinistre afaceri. Ai fost terapeutul, călăuza mea. Îţi sunt recunoscător, să știi. Deci, am luat sau nu vreo hotărâre?

— Am luat. Du-te și te culcă. Eu redactez scrisoarea. Vin cu tine la Emily.

— Latră afurisiţii de câini. Poate-l găsesc pe Luca în patul meu. Copilul ăla a fost întotdeauna un fel de glumă. Mă întreb dacă voi face faţă la toate. Ce influenţă vor avea asupra sănătăţii mele mentale? Cât de misterios este

psihicul, de fapt nici nu poate fi cunoscut ştiinţific. Morala derutează ştiinţa, învălmăşeşte totul. Doamne, sunt criţă. Mă întreb dacă voi ajunge vreodată doctor.

— De ce nu? Ţine cu dinţii de tot ce ştii că merită. De dorinţa de a fi doctor, de iubirea lui Harriet. În special de iubirea lui Harriet.

— Ştii ce-a spus Harriet despre Milo Fane? A spus că s-a nmuiat de tot, că devine sentimental şi principial.

— A zis ea asta? Ei bine, Milo s-a dus, nu mai există niciun Milo. Hai, du-te acasă. Nu-i sufla o vorbă lui Harriet despre mine şi Magnus. Şi te mai rog să nu mă urăşti mai târziu pentru toate cele întâmplate. Du-te, du-te, noapte bună. Nu, stai. Am să-ţi împrumut o umbrelă.

Pinn, de existenţa căreia Blaise îşi dădea abia acum seama că uitase să-l informeze pe Monty, le deschise uşa. Monty, evident, o luase pe Pinn drept Emily şi o găsea destul de atrăgătoare. Pinn se îmbujoră şi zâmbi.

— Constance Pinn, prietena lui Emily, o prezentă grăbit Blaise.

De când îi furnizase Pinn informaţiile despre I.uca, Blaise trăise într-o lume fantastică. Abia se mai putea recunoaşte, într-atât i se schimbase calitativ conştiinţa de sine. Gândul cel mai suportabil era că avea să moară curând. Nu era vorba chiar de o intenţie de a se sinucide, deşi se gândea uneori să-şi pună capăt vieţii, ci mai degrabă de sentimentul că orice ar face, pentru orice linie de conduită ar opta, nu era posibil să mai rămână mult timp în viaţă. Se simţea sfâşiat de o suferinţă psihică permanentă, percepută ca o durere organică. Atunci când era singur, gemea cu voce tare. Nu se hazarda, decât într-un mod foarte confuz, la speculaţii despre cum ar putea reacţiona Harriet când va afla, dar în clipa în care îşi lăsa gândurile ¡. i se îndrepte în direcţia respectivă, îşi dădea seama cât de puţin îşi cunoştea soţia. N-o văzuse niciodată pe Harriet într-o situaţie cu adevărat jenantă. Căsnicia lor fusese atât de însorită! Caracterul ei, căruia i se datora acest lucru, avea însă Ii o latură engimatică. Oare cum va reacţiona? ncerca să ocolească întrebarea, ori de câte ori i

se ivea în minte. Ceea ce era absolut îngrozitor, de neimaginat, nu era modul în care va reacţiona Harriet când va afla, ci însuși faptul că va afla. Să iy tie că Harriet *știa* însemna o modificare a universului cunoscut. Cum va arăta chipul lui Harriet, cu acea cunoaștere în minte?

Pinn era îmbrăcată elegant, cu un taior verde u o bluză albă de mătase. Emily, ivită acum în pragul salonului, renunţase la pantalonii și puloverul ei de fiecare zi și îmbrăcase o rochie imprimată cu zigzaguri albastre și negre, cu un decolteundânc, pătrat, pe care Blaise o ura în mod special.

Își prinsese unica broșă italiană cu carnee (împrumutată și restituită de Pinn) în dreptul gâtului, puţin cam prea departe spre umăr, unde acul i se desfăcuse și atârna precar. Sobrietatea mai pronunţată a lui Pinn o făcuse să pară de departe cea mai atrăgătoare dintre cele două femei, cântărite acum de Blaise cu ochii lui Monty. Se dichisiseră amândouă, firește, nu pentru Blaise, ci pentru emoţionanta întâlnire cu un scriitor celebru. Blaise le anunţase telefonic despre vizita sa împreună cu Montague Small, dar nu precizase scopul. Era acum ora unsprezece a dimineţii următoare. Ce mică e Emily, se gândi Blaise, cât de măruntă și neînsemnată, aproape pitică. Părul ei negru ca pana corbului era deja brăzdat de șuviţe cărunte.

— Ea e Emily McHugh, spuse Blaise.

Nu sunase ca o prezentare.

Emily zâmbi, dezvăluind o pată roz de ruj pe un dinte. Cameea italiană căzu pe dușumea și se aplecă repede s-o ridice, după care o puse pe masă.

— Vă rog să luaţi loc. Pinn, adu te rog sendvișurile. Pe măsuţa de bambus fusese întinsă cea mai bună faţă de masă, tivită cu dantelă. Zâmbind, Monty se așeză pe un scaun cu spătarul drept. îl ridică pe Little Bilham de pe podea și începu să-l frece cu putere pe ceafă, ca și cum ar fi mângâiat un câine. Little Bilham se întoarse să-l privească pe Monty cu ochii lui răutăcioși. Blaise se așeză pe un alt scaun cu spătar drept, iar Emily pe braţul fotoliului. Pinn aduse sendvișurile și o cană cu cafea și

rămase în picioare, ca o slujnică, zâmbind și ea.

— Sau preferaţi ceva de băut? îl întrebă Emily pe Monty. Vreau să spun că am făcut cafea, dar preferaţi cumva un *sherry?*

— Cafeaua ajunge.

— Nu vă supără pisicuţa? Vă plac pisicile?

— Îmi plac foarte mult.

— V-am citit toate cărţile, spuse Pinn.

— Am urmărit și serialul de la televizor, adăugă Emily, turnând cafeaua. Foarte palpitant. Scenariul l-aţi scris dumneavoastră?

— Parţial.

— Cred că lui Richard Nailsworth îi vine ca turnat rolul lui Milo Fane, nu? Dumnevoastră l-aţi ales?

— Nu, nu eu l-am ales, de fapt.

Monty nu părea capabil să-și șteargă zâmbetul de pe buze. Purta o cămașă albă și una din cele mai înguste și mai mătăsoase cravate indigo, la un costum negru impecabil, din stofă ultrafină. Avea înfăţișarea unui cleric bogat, discret vanitos, din secolul al XVIII-lea.

— Dickie Nailsworth e homo? întrebă Pinn, care se proptise în picioare vizavi de Monty, sprijinindu-se de fotoliul lui Emily.

— Nu știu.

— Nu poate fi, interveni Emily. E atât de viril. Se vede după cum se mișcă. Lucraţi la o nouă carte cu Milo?

— Deocamdată nu.

— Cum *începeţi* un roman? se interesă Pinn.

— Am venit să-ţi spun ceva, îi zise Blaise lui Emily.

— Să plec? întrebă Pinn.

Tonul folosit de Blaise modificase radical atmosfera.

— Nu, zise el. Am nevoie de un martor. De doi martori.

Monty încetă să mai zâmbească și să mai mângâie motanul.

Emily înţepenise. Inconștient, întinse mâna, luă broșa italiană și şi-o lipi de obraz. Ochii ei de un albastru intens străluceau ca safirele. Își privi iubitul cu o expresie severă

și încruntată, devenind brusc frumoasă.

— Monty, zise Blaise. Nu știa de ce i se adresa acum dintr-odată lui Monty. Vreau să spun că… Se întoarse spre Emily. Am hotărât să-i mărturisesc totul soţiei mele.

Voise să spună „lui Harriet”, dar în ultima clipă optase pentru „soţiei mele”.

Emily era magnifică. Expresia feţei nu i se schimbă deloc. Reuși să-l fixeze pe Blaise cu un soi de interes aproape intelectual, ca și cum ar fi fost o problemă de șah. După o pauză lungă, întrebă:

— De ce?

Deși previzibilă, întrebarea îl surprinse pe Blasie.

— Pentru că așa-i corect, răspunse, adică… e timpul… nu mai pot continua astfel…

Nu se gândise dacă să aducă vorba și despre Luca. Hotărî pe loc să n-o facă. Problemele erau cât se poate de serioase, iar Luca nu era decât un aspect minor.

— Asta înseamnă că te muţi la mine? întrebă Emily.

Se înfruntară din priviri.

— Nu știu.

Emily așeză broșa pe masă și începu, nesigură, să-și toarne cafea în ceașcă, iară să-l privească.

— Atunci ce rost are?

— Vreau să-i spun adevărul.

— Păi, ce te împiedică?

— Vreau să fac…

— Cred că minţi, zise Emily. Nu-i vorba aici despre adevăr. Te-ai gândit la ceva, ai copt ceva. Pe mine nu mă interesează dacă știe sau nu. Vreau să fim împreună așa cum se cuvine. Asta am vrut întotdeauna.

Pinn zise:

— După ce-i spune, dacă-i spune, va fi obligat să vină la tine.

Cu un zâmbet abia schiţat, subtil, atotștiutor, l’inn se uita nu la Blaise sau la Emily, ci la Monty. Nici Monty nu-și putea lua ochii de la Pinn.

— Nu văd de ce, zise Emily. S-ar putea să aibă tocmai efectul contrar, nu-i așa? Această mărturisire poate fi o

metodă de a scăpa de mine. Dacă ca îi poruncește să nu mai dea niciodată pe aici? Ar fi normal să se întâmple așa ceva. Ea este soţia lui, după cum a subliniat Blaise adineaori. Pe urmă, ar trebui să aleagă între ea și mine și s-ar putea s-o prefere pe ea. Așa cum stau lucrurile acum, cel puţin nu e obligat să opteze.

— Dacă-i spune, tu câştigi, afirmă Pinn, continuând să-l privească pe Monty cu un zâmbet gânditor, ca și cum lui i s-ar fi adresat.

— De ce?

— Fiindcă îţi dezleagă mâinile. Dacă lupţi cu ea deschis, nu se poate să n-o învingi. Odată ce ai mină liberă, poţi să-i distrugi mariajul.

— Aș vrea să fiu și eu la fel de optimistă, zise Emily. Și cu ce, mă rog, să mă lupt, cu sticle? Domnule Small, nu doriţi un sendviș? Nu pot să înţeleg de ce v-a adus Blaise aici ca să asistaţi la discuţia noastră abjectă.

— Luaţi un sendviș cu castravete, spuse Pinn. Alunecă pe gât ca stridiile.

— Cuvintele mele nu ţi-au prea stârnit interesul, observă Blaise. Poate că până la urmă no Hă-i mărturisesc.

— Faci cum vrei. Pinn, draga mea, fii drăguţă și adu o cârpă udă. Am vărsat chiar acum puţină cafea.

Pinn aduse o cârpă și împreună o vârâră sub (aţa de masă, unde se afla pata de cafea. Pe urmă,

Emily încercă să-și prindă broșa italiană pe rochie, de data asta chiar la mijloc.

— De ce n-aţi scris nicio piesă cu Milo Fane? îl întrebă Pinn pe Monty.

— Am făcut o încercare, dar n-a mers.

— Eu am scris o piesă, afirmă Pinn. Despre o școală de fete. Puţin cam deșucheată. Presupun că e nevoie de un agent?

— Pentru o piesă, da.

— Îmi puteţi recomanda unul?

— Emily, zise Blaise.

— Da?

— De ani de zile mă baţi la cap să-i spun lui Harriet.

— Nu-i adevărat. Ceea ce-ţi cer de ani de zile este să te muţi la mine. Starea ei sufletească nu mă interesează. Te întreb dacă acum ai să vii să trăiești cu mine, iar tu-mi spui că nu știi, ceea ce presupun că înseamnă un refuz.

— Nu le pot face pe toate odată. Dacă ai ști cât îmi este de greu…

— Atunci nu face nimic. Ai nevoie de compătimirea noastră sau ce? Pinn, vrei să mai aduci niște lapte fierbinte?

— De fapt, i se adresă Monty lui Emily, așezându-l pe Little Bilham pe dușumea, are dreptate să vă atragă atenţia că nu poate face totul dintr-odată. N-are cum să prevadă ce se va întâmpla mai târziu. Consider însă, ca și prietena dumneavoastră, că această schimbare prevestește lucruri bune pentru dumneavoastră. Cel puţin se va schimba ceva.

— O, mulţumesc frumos! spuse Emily.

— Domnul Small are dreptate, zise Pinn, revenind cu laptele.

— Am vrut să-i mărturisești, zise Emily, din credinţa că asta însemna corectitudine și adevăr, precum și o rezolvare favorabilă mie. Isuse, am început prin a vrea totul și m-am mulţumit – nu, nu, nu m-am *mulţumit* nicio secundă, dar m-am resemnat să primesc foarte puţin, jalnicele firimituri pe care ai avut obrazul să mi le oferi în schimbul întregii mele vieţi. Dar continui să vreau totul și să sper să obţin totul. Presupun că-s foarte, foarte tâmpită. Sunt o idioată, o piatră de moară legată de gâtul tău și așa mai departe. Adevărul este însă că te iubesc în continuare (da, da, sunt o dobitoacă) și vreau să fii soţul meu, soţul meu adevărat, să locuiești cu mine într-o casă adevărată, să ne îngrijești pe mine și pe fiul tău și, Doamne, știu că avem nevoie de îngrijire, uită-te la noi! vorbind despre lipsuri, n-am sărit noi în ele, am fost împinși. Cruzimea situaţiei nici nu poate fi descrisă. Ca foametea, ciuma sau războiul. Ești fără suflet, ești ca Hitler, meriţi să fii asasinat pentru ceea ce ne-ai făcut mie și lui Luca. Apari astăzi aici cu blestematul tău de „martor” ca să-mi declari

măreţ că ai hotărât să-i spui nevesti-tii de existenţa mea. Și ce aștepţi de la mine, aplauze? N-am chef să flecăresc despre ea cu tine. Nu poţi sta de vorbă cu oameni care mor de foame, care pier. Nu-mi mai pasă absolut deloc dacă-i spui sau nu. Vreau dreptate. Va afla oricum, dacă mă hotărăsc să-i spun chiar eu. Dacă vreau, pot să-i dezvălui totul chiar acum, chiar în clipa asta, prin telefon. Nu depinde numai de tine. O, Doamne, de ce-a trebuit să mă iei așa, ca din oală, cu afurisitul tău de martor? Ieși afară, ieși afară, ieși afară!

Emily, a cărei faţă fusese mai întâi albă, apoi purpurie, izbucni brusc în suspine zgomotoase. Lacrimile îi acoperiseră, ca un văl, obrajii. Ofta mânioasă, scoţând un „.000”, „.000”, „.000” tânguit, ca o nălbăticiune devenită agresivă din cauza groazei, își acoperi gura cu o mână și-și mușcă palma.

— Of, *încetează*! spuse Blaise.

— Nu te enerva, Em, zise Pinn.

Emily se ridică și, mușcându-și în continuare mâna, ieși din încăpere, închizând fără zgomot ușa în urma ei.

Monty puse pe faţa de masă sendvișul cu castravete moale și umed, pe care-l ţinuse tot timpul în mână. Anunţă: „Trebuie să plec” și se ridică în picioare.

Se sculă și Blaise.

— Fac câţiva pași cu tine pe stradă, îi spuse lui Monty.

Părăsiră apartamentul și păşiră în tăcere pe aleea pavată până în stradă. Apoi începură să meargă încet de-a lungul străzii. Era o dimineaţă cenușie și caldă, amenințând să plouă din nou.

— Regret, spuse Monty. Venirea mea n-a fost o idee bună. Regret.

— Credeam că-i va face mare plăcere.

Se opriră la colţ.

Se apropie Pinn, ţăcănind sonor cu tocurile pe pavaj.

— Nu vă întoarceţi să vorbiţi cu ea? îl întrebă pe Blaise.

— Sigur că mă întorc!

— Acum a apucat-o isteria.

— Regret că nu te pot duce înapoi cu mașina, îi spuse Blaise lui Monty. Dacă mergi până la Putney Hill, găsești un taxi. Pe curând. Mulţumesc că ai venit.

Se răsuci pe călcâie și se îndepărtă de-a lungul străzii, lăsându-i pe Monty și pe Pinn împreună.

— Vreau să vă mai văd, zise Pinn.

În spatele ochelarilor eleganţi ochii ei erau sumbri și articula cuvintele iară emoţie, așa cum declamă unii puriști versuri.

— Regret... răspunse Monty vag.

Era încă sub impresia scenei neplăcute la care fusese martor. Avea senzaţia că-și bătuseră joc de el.

— Vreau să vă mai văd, repetă Pinn. Pentru mine e important. Puţine lucruri au importanţă pentru mine, dar ăsta are. Nu vreau să spuneţi nimic acum. Nu-i nevoie să-mi daţi niciun răspuns. Sunteţi Montague Small. Eu sunt o nimeni. Dar și o pisică are dreptul să ridice ochii la un rege. Am să vin într-o zi să vă vizitez. Numai să nu-mi spuneţi că nu se poate. Asta-i tot ce vă cer. La revedere.

Se răsuci pe călcâie și se îndepărtă, iar tocurile ei ţăcăneau pe caldarâmul încă ud, scoţând un plescăit.

Monty își slăbi nodul cravatei. Umbrela îi rămăsese încuiată în Volkswagen și deja picura. îl cuprinsese o enervantă dezamăgire faţă de sine însuși. Apoi nefericirea lui familiară, necuprinsă, îl luă din nou sub aripă, ca un prieten vechi.

Scumpa mea Harriet și draga mea soţie. Fiind mult prea laș ca să-ţi mărturisesc în faţă ceea ce urmează, mă adresez ţie prin intermediul acestei scrisori. Voi încerca să explic totul *clar,* întrucât claritatea și sinceritatea sunt extrem de importante acum. Ceea ce vreau să-ţi spun te va uimi, bulversa, îngrozi, dar *trebuie* să-ţi spun, nu în ultimul rând fiindcă dragostea mea pentru tine este absolută și a te mai minţi a devenit un chin insuportabil. Cu ani în urmă (mai precis, acum nouă ani) mi-am găsit o amantă. Se numește Emily McHugh și a trecut acum de treizeci de ani. Am simţit o atracţie fizică pentru ea și am cedat ispitei.

Știu că fapta mea nu are niciun fel de justificare. Dar nu intenţionam să prelungesc această legătură trecătoare, nedemnă, și ţi-aș fi mărturisit cu siguranţă totul chiar atunci, dacă Emily n-ar fi rămas însărcinată. Acum există și un copil, un băiat de opt ani, iar datoria mea faţă de această fiinţă inocentă este unul dintre motivele pentru care trebuie să-ţi dezvălui adevărul, cu toate că s-ar fi cuvenit să ţi-l mărturisesc de mult, dar am fost un laș incorigibil și n-am vrut să vă distrug liniștea, ţie și lui David, să pierd preţuirea voastră. Aștern toate acestea pe hârtie într-o manieră simplă, poate rudimentară, dar îţi poţi imagina cât chin și câtă rușine se află în spatele cuvintelor. Acum trebuie să fac mărturisiri complete, să supun totul judecăţii tale înţelepte. N-am fost niciodată „îndrăgostit” de Emily și de mult n-o mai consider atrăgătoare. Aș dori din tot sufletul ca toate acestea să nu se fi întâmplat, nu doar din cauza rușinoaselor și dăunătoarelor consecinţe, ci și fiindcă *a* fost în mod evident, de la bun început, o greșeală absolută. Iubire adevărată n-a fost și nu este, doar un fel de supărătoare dependenţă, o legătură ce pe mine mă supune la cazne, iar pe ea o exasperează. Dacă n-ar fi existat copilul, ne-am fi despărţit de mult, poate imediat după începutul legăturii noastre. Pe parcursul acestor ani lungi am vizitat-o la anumite intervale și, firește, i-am întreţinut pe ea și pe copil. Era o datorie de care nu mă puteam dezice, oricât de mult aș fi jinduit să scap din capcană și să fiu ceea ce păream a fi, ceea ce, într-un sens profund, am și fost, de fapt: soţul tău și numai al tău. Realitatea plină de mulţumire a vieţii mele alături de tine îmi bucură și acum sufletul, deși există și o mâhnire corespunzătoare, pricinuită de faptul că vreme de atâţia ani am trăit în minciună. Rușinea mea e profundă și, scriind această mărturisire, mă încredinţez iubirii tale, așa cum un credincios se încredinţează milei Atotputernicului. Harriet, dacă am avut vreodată nevoie de iubirea ta, am cu atât mai multă nevoie acum. Am nevoie de ea ca să pot respira în continuare, aș muri fără ea și ţi-o cerșesc în genunchi.

După cum *știi,* te iubesc și te-am iubit întotdeauna numai pe tine. Merit o pedeapsă, dar cer îndurare. Te rog, iubirea mea, scumpa mea fată, iartă-mă și ajută-mă să ies din situaţia asta penibilă. Cel puţin îngăduie-mi să împart și necazul acesta cu tine, să-l analizăm împreună. Îndrăznesc să-ţi cer asta, gândindu-mă nu numai la păcatul meu și la suferinţa mea, ci și la chinurile nefericitei femei faţă de care am greșit de asemenea și ale nevinovatului copilaș al cărui părinte sunt. Emily știe de multă vreme (după cum spuneam, chiar de la început) că n-o iubesc, că existenţa ei mă enervează, fiindcă e o povară și-mi strică fericirea perfectă alături de tine. E o persoană nefericită, care a cunoscut toate lipsurile, plină de frustrări, care și-a pierdut și farmecul frumuseţii fizice avute cândva. Nu încerc să minimalizez păcatul de care mă fac vinovat atât faţă de tine, cât și faţă de ea. Dar, chiar dacă e o nebunie, îţi cerșesc iubirea, ca unic instrument al izbăvirii mele. Poţi, îndrăznești să mă mai iubești așa nefericit, trist și netrebnic cum sunt? îmi dau seama că prin mărturisirea aceasta mă arunc, luându-te cu mine, în necunoscut. N-am idee ce sentimente se vor deștepta în sufletul tău, poate că nici tu însăţi nu vei ști (o, Doamne, nu pot suporta acest gând), când vei citi aceste rânduri, cum să reacţionezi. Ca să aflăm, este nevoie de timp. Te rog și te implor însă, cu cea mai mare umilinţă, în deplină cunoștinţă a păcatului înfăptuit, să ai milă de mine și să nu încetezi a mă mai iubi. Dacă tu mă iubești, totul poate fi, dacă nu recuperat, cel puţin reordonat prin compasiune, și e posibil ca valoarea adevărului să arunce puţină lumină peste nefericirea creată fără voia mea. Regret foarte, foarte mult și cred că aș putea muri de rușine și de supărare că am pierdut atâtea, dar dacă mă mai iubești, voi continua să trăiesc. Scriind această confesiune, înţeleg că niciodată nu te-am iubit și nu te-am preţuit mai mult. Nu mă părăsi în suferinţa mea. E o binecuvântată ușurare pentru mine să îţi spun în sfârșit adevărul, chiar dacă mă gândesc cu spaimă la ceea ce ai putea să simţi sau să faci. Mărturisirea este pentru mine un act aproape eroic. Multă

vreme am fost convins că-mi era cu neputinţă, că-mi depășea complet puterile, să fac ceea ce fac acum. Fie-ţi milă de mine, ajută-mă și nu mă lăsa să aștept prea mult sentinţa. Sunt vrednic de mânia ta, dar tu dă-mi iubirea ta sau, dacă-mi dai mânia, să fie îndulcită de dragoste. Prisosul de putere ce va salva lumea nu poate izvorî decât din iubirea ta desăvârșită, soţia mea, îngerul meu.

O să-ţi las scrisoarea undeva la vedere după micul dejun și o să lipsesc de acasă până la amiază. Atunci mă voi întoarce, punându-mi nădejdea în iubitoarea ta compasiune. Soţul tău, devotat, care are nevoie disperată de tine, scumpa mea, și speră să nu-l abandonezi,

Blaise redactă scrisoarea noaptea târziu. Ciorna inteligentă a lui Monty se dovedise, bineînţeles inutilizabilă, deși împrumutase din ea o idee sat două. De fapt, când se pusese pe scris, constatase surprins că era foarte inspirat. Un fel de agitaţie ii stimula elocinţa. Se simţea mișcat de propria-i soartă.

Petrecuse aproape toată după-amiaza cu Emily. (Lui Harriet avea să-i spună mai târziu că fusese la Maurice Guimarron.) Emily plânsese și ţipase, iar Blaise o ţinuse în braţe, pătruns de o emoţie stranie, calmă și lucidă, ca un soi de mândrie ciudată. Căci luase deja hotărârea fermă de a face mărturisiri complete și aprecia din plin pericolele în mijlocul cărora avea să-i proiecteze pe toţi cei implicaţi. Lui Emily nu-i spusese mai nimic, iar tăcerea lui sfârșise prin a o impresiona.

— Ai o înfăţișare caraghioasă, scumpul meu, zise ea în cele din urmă. Îmi placi așa.

Băuseră zdravăn amândoi, terminaseră sendvișurile și Blaise se simţise în chip nebunesc înveselit.

Dar după ce se întorsese acasă, după ce vorbise cu Harriet, cinase și o trimisese la culcare, teroarea revenise. Începuse scrisoarea cu inima strânsă de teamă, cu fruntea brobonită de sudoare. Pe măsură ce înainta însă, îi revenise calmul, chiar și un fel de speranţă. Devenise elocvent, având impresia că stăpânea în felul său situaţia, iar acest sentiment al iniţiativei îi dădea energie.

Redactarea scrisorii nu-i făcuse propriu-zis plăcere, dar pusese mult suflet în ea, ca un om ce luptă pentru viaţa sa. Era bucuros că încheiase un fel de pace cu Emily. Simţea, în timp ce i se destăinuia lui Harriet, că iubirea pentru soţia lui este reîmprospătată și întinerită miraculos tocmai prin actul rostirii adevărului. Era plăcut și îmbătător să simţi puterea lui Harriet și să te pui la discreţia ei. Ce prost fusese că nu mărturisise mai demult adevărul, acum vedea că i-ar fi fost oricând posibil, aproape ușor, s-o facă. Mai mult, cerșind și implorând fără contenire dragostea lui Harriet, se convinsese de unul singur că ea nu va putea să i-o refuze.

A doua zi dimineaţă se trezise bolnav de spaimă, cu gândul cutremurător că *încă* nu se întâmplase nimic irevocabil. Mai avea timp să rupă în bucăţi scrisoarea. Totul putea continua lin, întocmai ca până acum. Așezase plicul la vedere, pe măsuţa din hol, și fugise afară din casă. Își petrecuse dimineaţa hoinărind fără ţintă pe străzile din apropierea locuinţei sale, admirând imobilele și citind cu glas tare numele caselor.

Harriet ţinea în mână scrisoarea boţită. O parcursese. Simţise deja un fior de teamă la vederea plicului. Acum ședea în odăiţa ei, gâfâind. Îi era greu până și să respire. Cu gura uscată, își umplu plămânii cu aer, pe care apoi nu mai reuși să-l elimine. Trecu un secol până expiră. Încă un secol și, mai-mai să-și piardă cunoștinţa, inspiră din nou. Ceea ce citise îi părea de neconceput, mintea ei refuza să creadă. Fără îndoială că era o *greșeală,* Blaise făcuse o *greșeală.* Cele aflate nu se puteau referi la Blaise al ei, trecutul nu putea fi schimbat atât de ușor, la urma urmei știa toată lumea că nu poţi schimba trecutul. Omul care scrisese toate astea devenea automat un străin, prin urmare nu putea face afirmaţii care să-i schimbe ei viaţa. Însă în același timp credea. Pledoaria elocventă care-l impresionase pe Blaise rămăsese invizibilă pentru Harriet. Nu vedea altceva decât uriașa, intolerabila, imposibila realitate.

Trebuie să fac faţă situaţiei, își spunea, trebuie să fiu

tare, aceasta este catastrofa despre care am știut mereu că se va întâmpla. Trebuie să aflu acum dacă sunt tare sau nu. Ţinând în continuare scrisoarea în mână, intră în dormitor și se întinse pe pat. Mobila ignorantă și familiară din cameră o imbrăţișă afectuos, șirul cunoscut de bibelouri se etala pe poliţa căminului, o cravată a lui Blaise zăcea aruncată pe masă lângă butonii de manșetă din email albastru dăruiţi de ea. Nu putea respira stând culcată, așa că se ridică în capul oaselor și se strădui să plângă. Ii veniră câteva lacrimi în ochi, apoi gâfâiala reîncepu. Trebuie să fiu tare, își spuse Harriet, aceasta este catastrofa, trebuie să fiu tare.

La început, cel mai mult o făcuse să sufere un fel de gelozie reţinută, aproape obiectivă. Putea o realitate obiectivă să provoace chinuri atât de rafinate? își luase o amantă, iar ea, soţia lui, nu bănuise nimic. O înșelase. Alţi soţi erau necredincioși, dar al ei nu, și totuși, și el era. Își dăruise iubirea unei alte femei, sfarâmase rotunjimea universului și întunericul cotropise canalele complicate ale unei lumi cândva aparent desăvârșită. Blaise îi părea dintr-odată străin și răuvoitor, iar iubirea ei pentru el se înfiora de teamă. Și apoi mai era băiatul. Un băiat, fiul lui, nu și al ei, o altă realitate. Atunci Harriet își aminti de băieţașul văzut în grădină, fără să-și închipuie că era *aceeași* persoană. Se gândi vag la băiatul din amurg ca la un simbol, o prevestire a ceea ce era sortit să se întâmple. Blaise mai avea *o familie.*

Harriet se îndreptă spre măsuţa de toaletă, se așeză și se privi în oglindă. Faţa calmă pe care o cunoscuse în toţi acești ani dispăruse; în locul ei o privea acum o străină cu ochii măriţi și o expresie rătăcită, cu gura contorsionată de durere. Harriet se simţea ameţită și expusă primejdiei, ca și cum foarte încet, ca într-o secvenţă de film mut, derulat cu încetinitorul, casa ar fi fost lovită de o bombă, iar ea ar fi rămas așezată între ruine. Își aminti o *Bună Vestire* de Tintoretto, unde Fecioara stă între pereţii goi ai unui grajd dărăpănat, în care Duhul Sfânt a intrat cu o forţă distrugătoare, intempestivă. Numai că ruinele n-o

sanctificau pe Harriet. Casa ei fusese distrusă la propriu.

Stai puţin, își spuse, stai puţin. Gândește. Blaise se va întoarce și va trebui să fiu pregătită să-i spun ceva. Își aruncă iarăși ochii pe scrisoarea mototolită. Emily McHugh. Ce rezonanţă terifiantă deosebită avea acest nume. Se purtase tandru și iubitor cu această femeie, râsese cu ea, avuseseră în comun mici ritualuri intime de familie. Amănuntele vulgare ale infidelităţii n-o impresionau pe Harriet atât de mult ca furtul acelei *tendresse* intime, personale. Existenţa copilului făcea să i se pară totul supradimensionat și misterios, dădea consistenţă unui alt loc, rivalul celui de aici, unde se ascundea Blaise și de unde o privea cu răceala unui străin. Harriet gemu acum și lăsă lacrimile să-i curgă în voie, acoperindu-și cu ambele mâini nasul și gura căscată, privindu-și în oglindă faţa boţită.

Stai puţin, își spuse, stai puţin, fiică de soldat, soră de soldat, gândește. Ce m-ar putea ajuta acum, ce i-ar fi lui de ajutor? Trebuie să descopăr o modalitate de a mă gândi la asta. Totul s-a întâmplat acum mulţi, mulţi ani. El n-o mai iubește. Este pentru el o persoană nesuferită. Dar are obligaţii faţă de ea și faţă de puști. Că s-ar fi cuvenit să-mi spună, se înţelege. Dar cât de mult trebuie să fi suferit, cu firea lui bună și sinceră, fiind legat de o femeie pe care n-o mai iubește, minţind-o pe stăpâna inimii lui! Căci în ciuda sentimentului că universul fusese devastat și pângărit, Harriet nu se îndoia nicio clipă de iubirea lui Blaise. Se agăţa strâns de el în inimă și în gând, iar astfel avea iluzia că-i vede pe Emily

McHugh și pe fiul ei îndepărtându-se, ca și cum s-ar fi aflat pe o plută. Curentul îi purta tot mai departe în larg, în timp ce ea stătea cu Blaise pe ţărm.

Harriet sări în picioare și dădu fuga jos, printre ruinele casei. O lumină lividă, a nefericirii și a fricii, se reflecta de pe toate obiectele. Era abia zece, iar Blaise spusese că va reveni la amiază. O, unde era oare acum, unde era el, care o îmbărbătase și o consolase ori de câte ori trecuse prin momente grele? Acum oare n-o va ajuta?

Simţea dorinţa de a o rupe la fugă, de a alerga nebunește pe toate străzile în căutarea lui Blaise, strigându-l. Se așează, strângând spasmodic în pumni faţa de masă cu carouri roșii. La urma urmei, încă nu-l pierduse, nu murise, avea nevoie de ea mai mult decât oricând. Căldura pledoariei lui Blaise începu încetul cu încetul să se insinueze în gândurile ei, consolând-o. Avea nevoie de iubirea ei, de *prisosul* ei de iubire. Va găsi oare în adâncul ei prisosul de tărie, de clemenţă, necesar pentru a-i da o mână de ajutor? Harriet știa deja că le găsise și se simţea ușor ameţită de iubirea ce clocotea în ea. Gemu tare, din dorinţa de a-și vedea soţul reîntorcându-se, ca să-l poată consola și liniști atât pe el, cât și pe ea. Nu se îndepărtaseră unul de celălalt, nu-i așa? Era cu neputinţă să se înstrăineze. Doar că trebuiau să îndure împreună o durere nouă, mai cumplită decât altele.

Blaise se întoarse în jurul orei unsprezece. Harriet, care hotărâse între timp că va aștepta până la douăsprezece, ședea ţeapănă, ca o pușcăriașă legată chinuitor în lanţuri care nu îndrăznește să se miște, de teamă să nu-și provoace o durere și mai intensă. Apoi auzi brusc zgomot de pași și iată-l

pe Blaise oprindu-se în faţa ei. Un soare palid apăruse dintre nori, bucătăria era inundată de o lumină firavă și limpede, iar Blaise o privea cu o expresie rugătoare, speriată. Harriet se ridică în picioare și, grijulie, ca și cum ar fi trebuit să cuprindă ceva uriaș, își încolăci braţele în jurul său și-și puse tâmpla pe umărul lui; îi simţi mâinile strângând-o, apucându-i rochia, gata parcă s-o rupă. Obrazul lipit de fruntea ei ardea. Stătură astfel o vreme, fără să vorbească.

În cele din urmă ea se desprinse blând.

— Stai jos acolo. Nu, mai întâi adu ceva de băut, niște whisky.

— Harriet, fetiţo, mă ierţi?

— Da, bineînţeles. O, nu fi îngrijorat, nu-i nimic, nu-i nimic.

— Mă mai iubești?

— Desigur, desigur. Nu fi prost. Adu whisky-ul. Înainte de întoarcerea lui Blaise, Harriet rămăsese cufundată într-un fel de durere confuză, în toiul căreia se ţinuse pur și simplu strâns de *el.* Găsea probabil alinare izolându-l astfel și păstrându-l numai pentru ea. *El* era persoana care conta, atât de mult încât Harriet era înclinată s-o dea uitării pe Emily McHugh. Ca și cum lui Blaise i s-ar fi întâmplat o nenorocire, ar fi fost schilodit sau desfigurat sau amenințat că va păţi ceva înfiorător și n-ar fi putut fi salvat decât de devotamentul lui Harriet, de iubirea ei neobosită. Se gândise la el distrată, cu o dragoste absolută, îndurându-și suferinţa de întemniţată și nedându-și bine seama ce i se întâmpla. Pe urmă, de cum apăruse Blaise, brusc, printr-o mare străluminare, redevenise capabilă să gândească, să judece limpede și logic, să distingă ceea ce era important, aproape să știe ce avea de făcut. Casa însă rămânea deprimantă, atmosfera zilei era lividă și ruinată,

scurgerea normală a timpului fusese profund afectată, ca într-o zi de doliu sau de copleșitor dezastru naţional.

Blaise aduse whisky-ul și rămase în picioare, privind-o de sus, cu o grimasă de teamă întipărită pe faţă.

— Ce-i cu mutra asta de înmormântare? Nu fi speriat, eu te iubesc.

— N-o să mă părăsești?

— Nu te-aș putea lăsa singur în condiţiile astea. Tu de ce crezi că te-am luat de bărbat?

— Nu vei dori să divorţezi?

— Nu. Pur și simplu mă bucur că mi-ai spus în sfirșit adevărul. Ar fi trebuit să mi-l mărturisești de mult. Nu e misiunea mea să te ajut la greu?

— O, îţi mulţumesc, Doamne, îţi mulţumesc, Doamne, zise Blaise.

Puse pe masă sticla de whisky, gata-gata s-o răstoarne, și se așternu pe plâns, ștergându-și mereu cu dosul palmei gura umedă și tremurândă.

— Bineînţeles că e teribil, continuă Harriet, este un șoc îngrozitor. O, n-ar fi trebuit să mă înșeli, n-ar fi trebuit, trebuia să ai încredere în mine, o, cât mă doare! Te rog să nu mai plângi, am nevoie de o minte limpede. Nu, mie nu-mi trebuie whisky, bea tu. Stai jos, stai jos. Cum se numește… băieţelul?

— Luke. Numai că noi îi spunem Luca. Sună mai… italienește.

Luca. Noi îi spunem Luca. Detaliile, detaliile aveau s-o omoare, și nu era decât începutul.

— Și unde locuiesc, Luca și Emily McHugh?

— Într-un apartament. La sud de Tamisa. Doamne, ce coșmar e doar să te aud pronunţându-le numele!

— Păi, persoanele astea există. Le vizitezi de ani de zile. Prin urmare, trebuie să mă obișnuiesc cu numele lor, n-am încotro. Cine mai știe de ele? Ai spus cuiva – prietenilor noștri sau altcuiva?

— N-am spus decât unei singure persoane, zise Blaise.

— Cui?

El șovăi.

— Aăă… lui Magnus Bowles. I-am spus ceva lui Magnus, numai fiindcă… fiindcă a trebuit să-mi descarc sufletul cât de cât.

— Și i-ai spus lui Magnus? Când asta?

— O, cu ani în urmă… Nu cine știe ce, doar…

— I-ai spus lui Magnus. Asta mă doare puţin. El ce-a zis?

— A zis că să-ţi mărturisesc totul.

— Chiar? E un om bun și înţelept. Mă bucur că numai lui Magnus i te-ai confesat. N-aș putea suporta gândul că mai știu și alţii, în afară de mine.

— Fetiţă dragă, cum îţi închipui…

— Nu știu ce să cred despre toată tărășenia. Sunt încă bulversată. Deci totul s-a petrecut în taină. Va continua să rămână un secret?

Blaise îi aruncă o privire goală. Nu știa. Nu mersese cu gândul mai departe de bariera absolută a destăinuirii.

Dincolo de ea nu se întindea pentru el decât perspectiva neclară a unor vieţi pulverizate. Acum își dădu seama, inundat brusc de fericire, că depășise bariera și era încă în viaţă. Discuta calm cu Harriet. Ea îl iertase, îl asigurase de iubirea ei. Nu se reducea totul la lacrimi și ţipete, mai erau posibile gândurile, argumentele, explicaţiile. „Nu știu”, zise vag, privind-o cu niște ochi înveseliţi brusc, deși încă umezi de lacrimi. Nenorocirea de care se temuse ani de zile se întâmplase, ușor, aproape nedureros, cât ai clipi din ochi, se terminase, gata, era izbăvit, liber, în sfârșit liber să ducă o viaţă de om normal, obișnuit, fericit, bun…

Harriet îi descifră numaidecât expresia de pe chip.

— Înţeleg. Când am citit scrisoarea ta, n-am crezut… O, parc-ar fi trecut deja secole! Dar partea extraordinară este că pot să îndur. E ca și cum te-ai rostogoli printr-o cascadă, prin cascada Niagara, și ai constata că mai ești încă viu, că nu ţi-ai frânt toate oasele… că cel puţin mai trăiești.

— O, regina mea izbăvitoare, fetiţa mea scumpă…

— Păi, deocamdată nu putem ști exact, nu?

— Dacă mă poţi iubi în clipa asta, vom trece împreună peste orice.

— M-am măritat cu un om bun și cinstit, iar această… încurcătură (cuvântul i se păru ridicol de îndată ce-l pronunţă) nu schimbă absolut nimic.

— Doamne, de ce nu ţi-am mărturisit cu ani în urmă!

— Dar va rămâne numai între noi? O, dragul meu, de acum încolo va trebui să trăim cu această povară, vor fi multe schimbări. Dar spune-mi că n-o mai iubești. Știu că-n scrisoare ziceai…

— Nu, nu, nu, nu pot s-o sufăr, o consider…

— Nu-mi place să vorbești așa. Dar e teribil de important… absolut esenţial… să stabilim cu certitudine… că n-o mai iubești.

— N-o iubesc, o urăsc, e un șarpe, o otravă care mi-a distrus căsnicia, pentru mine nu contezi decât tu, fetiţo, crede-mă, dacă nu mă crezi o să…

— Bine, bine. Nu fi nedrept. Nu vreau s-o sacrifici

chiar așa, e destul că… știu că nu se poate pune problema să-i abandonezi pe ea și pe micuţul… Luca.

Așezat în faţa ei, răsuflând zgomotos, strângând puternic paharul de whisky în mână în timp ce făcea declaraţii pasionate, Blaise îi susţinu privirea intensă, straniu de calmă acum. Pe urmă plecă ochii.

— Se înţelege că nu-i poţi abandona, reluă Harriet. Dar viaţa ni se va schimba… aici. (Gemu ușor.) îţi dai seama că ai fost crud cu ea, nu?

— Da, mormăi Blaișe.

— Foarte crud. Ai iubit-o… da, ai iubit-o, iar pe urmă ai încetat s-o mai iubești, ai neglijat-o. Ai neglijat-o, nu-i așa?

— Îngrozitor, recunoscu Blaise, tot cu fruntea plecată. N-am iubit-o cu adevărat, nu cu dragostea autentică pe care o am pentru tine. A fost doar o…

— Trebuie să fii absolut sincer, zise Harriet, și să-mi răspunzi cu o francheţe absolută, precisă, bine gândită. Prin asta ne putem salva, nu-i așa? O să fii sincer, da?

— Da, da.

— I-ai dat de înţeles că o să-mi spui?

— Am anunţat-o că… probabil o să-ţi spun.

Harriet nu avea însă suficient curaj să-și imagineze cum discutase Blaise despre ea cu Emily McHugh. Continuă repede:

— Dar David nu e bine să afle?

— O, Isuse, o, Isuse, mă îmbolnăvește gândul că ar putea ști și David.

— Am să-i spun eu lui David, zise Harriet. Cât mai repede, chiar astă-seară. Lui Monty îi spui tu?

— Monty? Aăă… trebuie să afle și el?

— Vreau ca Monty să știe. Vreau să mai știe cineva, cineva care mi-e prieten, cineva care e prietenul nostru, al amândurora. Prin asta povestea va deveni mai reală. Trebuie să văd că e reală, să am senzaţia că există cu adevărat… deocamdată mi se pare doar un coșmar…

— Bine, am să-i spun eu lui Monty.

— Tăinuirea doare, înţelegi. Lumea ar crede că toate

sunt bune și frumoase, ca înainte, când în realitate totul s-a schimbat. Trebuie să mă împac cu…

— Da, da, înţeleg. Am să-i spun. Dar să nu ne pripim.

— Pe ea când am s-o cunosc?

— *S-o cunoști?*

— Bineînţeles. Doar nu-ţi închipui că viaţa noastră va continua ca până acum, nu? Am căzut de acord că n-o s-o părăsești, dar îţi imaginezi…

— Nu știu ce-mi imaginez, o întrerupse Blaise, nu văd ce sens ar avea să vă întâlniţi.

— De ce nu?

— Păi… pentru că-i o fată dură și aspră din Londra…

— Ţi-e frică să nu mă afurisească?

— Nu, nu, nu-i decât o amărâtă, o fiinţă fără căpătâi, oricum ţi-ar purta pică… Pur și simplu nu puteţi sta de vorbă una cu alta, ar fi un dezastru, nu e nevoie, ai regreta… îmi pare rău. Nici nu concep o întâlnire a voastră, n-ar servi la nimic… te rog, încearcă să înţelegi… îmi pare rău, nu mă pot concentra…

— Nu văd ce importanţă are aversiunea *ei,* zise Harriet.

— Îmi pare rău, îmi pare rău… dar n-are rost… și dacă ar ieși un scandal…

— N-am de gând să-i cer socoteală, nu sunt născută ieri. Dar nici nu intenţionez s-o ajut, chiar dacă aș putea. Ar fi o impertinenţă. Dar acum, când am aflat de existenţa ei, trebuie s-o văd… pe ea și pe Luca. Nu înţelegi? E obligatoriu să-i văd. Nu se poate să mă informezi pur și simplu de existenţa lor și din când în când să-i vizitezi pe furiș, ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic, decât că eu am aflat și te-am iertat – asta vrei? Speri să mă pretez la una ca asta? Bineînţeles că nu poţi să-i abandonezi, nu voi încerca să forţez sau să schimb ceva din relaţiile voastre sau din obligaţiile tale faţă de ei, deși Dumnezeu mi-e martor că mi-aș dori… Numai că, știi, asta e treaba ta și a mea… nu contează ce ar putea face alţii, contează ce facem *noi* doi, la *noi* acasă, în căsnicia *noastră…* Iar dacă e să acţionăm împreună, cu adevărat împreună, atunci

trebuie să văd totul, nu numai să te ascult pe tine povestind, ci să văd cu ochii mei. Adică… poate că ar trebui să fii mai bun cu ei, sunt sigură că da, poate că te-aș putea ajuta să fii. Toate fac parte din… salvarea noastră și poate că n-o să ne fie prea ușor… dar trebuie să ne salvăm unul pe celălalt și putem s-o facem, știu că putem. Dimineaţă, când am citit scrisoarea, nu știam, dar acum știu. Însă trebuie neapărat să-i văd pe amândoi, măcar o dată, oricât de dureros ar fi pentru mine și pentru tine… și pentru ea. Iar acum, te rog, povestește-mi totul cinstit și sincer, cu lux de amănunte, de la început. Cum v-aţi cunoscut?

Blaise își privi lung nevasta. Iradia energie și siguranţă, ba chiar un fel de voie bună, toate izvorâte din tăria ei sufletească. Iată blânda creatură pe care o preţuise și o ocrotise, pe care-i fusese teamă s-o supună vreunei încercări. Ce prost fusese! îi simţea voinţa, puterea, puterea ei nouă, puterea pe care el o deșteptase în ea, cu necazul său. Își pusese speranţa în bunătatea unui înger, nu se așteptase la forţa unui arhanghel, începu să povestească cu o resemnare recunoscătoare, neajutorată.

Harriet îi destăinuise totul lui David. El o ascultase tăcut, dar de îndată ce începuse, își întorsese capul, ca să nu-i vadă faţa.

Se înserase, iarba tunsă a gazonului lucea, aurie ca o bărbie nerasă, în fasciculele paralele de lumină bogată. Harriet nu pusese nimic în gură. Stătuse de vorbă cu Blaise până la ora trei, când luase câteva aspirine și se dusese să se întindă. Blaise ieșise să-și dezmorţească picioarele. O anunţase că după plimbare va merge să-l pună și pe Monty la curent. Poate că i se destăinuia lui Monty chiar în această clipă. Harriet era convinsă că aflase întregul adevăr, iar evidenta sinceritate și ușurare cu care își descărcase Blaise povara sufletească o mângâiaseră întru câtva. Persista totuși sentimentul lugubru, straniu, că universul fusese întors cu susul în jos, ca și cum un uragan ar fi măturat totul din cale, lăsând în loc o întindere albă și pustie. Harriet hrănise câinii,

presărându-le mâncarea cu lacrimi. Toate preţioasele ritualuri casnice îi deveniseră parcă străine. În mijlocul dărâmăturilor o ţineau în picioare numai iubirea pentru soţul ei, puternică și plină de milă, o duritate proprie numai ei, nevoia absolută de curaj. În definitiv, își spunea cu fermitate, era fiică și soră de soldat. Își amintea ce zicea Adrian când alţii se plângeau de cine știe ce necaz: „Soldaţii sunt expuși gloanţelor, asta-i slujba lor”. Harriet era hotărâtă să înfrunte rafalele cu fruntea sus. O îmbărbăta un fel de curaj sălbatic, pe care nu știuse până atunci că-l are. Suferinţa era însă extrem de mare și simţea, în adâncul minţii, cum anumite lucruri obscure își schimbă locul, pentru a o putea suporta. I se părea că se află deja de zile întregi în criză. Curând va intra într-o fază nouă, nu una a prăbușirii, era sigură, ci una a gândurilor și sentimentelor imprevizibile. Acesta era unul dintre motivele pentru care își spunea că era necesar ca David să afle numaidecât adevărul. Ceea ce nu prevăzuse era cât de greu, de tulburător și extrem de *neobișnuit* va fi să-i spună fiului ei asemenea lucruri.

— Iată, deci – încheie Harriet – cum stăm.

Adoptase un ton rece, de asemenea nou. Câte blindaje noi trebuise să-și confecţioneze brusc! Ședea pe patul lui David. El stătea la masă, muţind din când în când cărţile dintr-un loc intr-altul, privindu-le, îndreptându-le. Îi distingea, sub ceaţa părului blond și moale (proaspăt spălat), linia curbă a pometţilor, îmbujorarea obrajilor.

După o clipă de tăcere, David spuse pe un ton asemănător:

— Înţeleg.

Întoarse capul spre ea, fără a-i înfrunta privirea, dar arătându-i cu bună știinţă faţa împietrită, împurpurată de efortul de a-și stăpâni emoţia.

— A fost dorinţa tatei să trăiască în acest mod neîngrădit, zise Harriet.

Ce remarcă idioată și fără sens, se gândi. Nu pot discuta, comenta, nu e posibil, ar fi mult mai bine dacă aș pleca, dar nu pot nici să plec, trebuie să vorbesc cu David,

să obţin de la el un pic de consolare, trebuie să ne alinăm unul pe celălalt, atât acum, cât și în viitor. Numai că de data asta îi lipsea strălucitoarea elocvenţă ce-o inspirase în discuţia cu soţul ei. Pentru David nu găsea nici cuvintele, nici înflăcărată îndurare, care ar fi putut masca abjecta realitate. Îi venea să plângă, dar era perfect conștientă că nu avea voie s-o facă.

— Regretă foarte mult, spuse cu o voce rece și grăbită. Trebuie să fim buni cu el, nu-i așa, să-l ajutăm, înţelegi că are mare nevoie de ajutor.

— Dar acum o să-i abandonezi pe ceilalţi? întrebă, după o pauză, David.

Începuse să-și pipăie din nou cărţile.

— Nu, sigur că nu, cum ar putea? E și băieţașul acela…

După o nouă tăcere, David zise sec:

— Mulţumesc mult că mi-ai spus. Acum cred că nu mai vreau să aud nimic despre oamenii aceia respingători.

„Respingător” era un cuvânt al lui Monty, recent însușit de David.

— Dar, sufleţelul meu, trebuie să te sileşti. Știu că ţi-e greu, că ești teribil de șocat, dar aceasta e realitatea, va trebui să ne împăcăm cu ea.

— Eu n-am să mă împac. Nu mai vreau să aud nimic.

Cât de rănit era în castitatea lui intransigentă, juvenilă, cât de indignat și rușinat! Harriet ardea de dorinţa de a-l atinge, de a-l îmbrăţișa, dar demnitatea rece a fiecăruia menţinea între ei o distanţă rigidă.

— Ei bine, eu vreau să-i cunosc, declară ea.

— Nu!

— Ba da. Blaise e soţul meu. Mi-a făcut mărturisiri complete. Nu ne mai putem ascunde după deget. Nu doresc să-mi rămână necunoscută această parte a vieţii lui.

— Vrei să faci cunoștinţă cu femeia aia?

— Vorbești ca în secolul al XIX-lea! „Femeia aia” e o persoană foarte nenorocită și foarte nefericită.

— Din punctul meu de vedere e o criminală și o hoaţă.

— Dar s-a isprăvit, s-a terminat…

— Nu s-a terminat, chiar tu ai recunoscut. Nu are cum să se termine și apoi, de unde știi că ai aflat totul, e de necrezut ca el să-ţi fi spus totul.

— Tatăl tău mi-a mărturisit absolut totul, întregul adevăr, protestă Harriet, îi-ercând, printr-o concentrare dureroasă a voinţei, să-și reţină lacrimile ce o podideau.

— Cred că-i o nebunie din partea ta să cauţi s-o cunoști. Se va crea o legătură sinistră. Care va face povestea asta să nu se mai termine niciodată.

— Dar legătura există deja, iar povestea nu are cum să nu continue.

— Poftim, ce-ţi spuneam!

— Anume refuzi să înţelegi. Cât timp Luca mai e co…

— Nu vreau să aud niciun nume, te rog.

— Blaise nu-i poate abandona așa simplu, e răspunzător de soarta lor, îi întreţine, e și o problemă financiară. Nu-i putem șterge pur și simplu cu buretele. Luca e fratele tău. Mi-ai spus de atâtea ori nu că-ţi dorești un frate.

— N-am nevoie de un astfel de frate respingător.

— Te rog să nu te mai exprimi atât de urât. Băieţașul, cel puţin, e nevinovat.

— Discuţia asta despre „băieţaș” mă îngreţoșează.

— Atunci fii bun și încearcă să mă ajuţi pe *mine.* Eu trebuie să îndur totul, să găsesc o posibilitate de a mă gândi la ceea ce s-a întâmplat fără să ţip. Crezi cumva că-mi place?

— Încerc să te ajut. Dar cred că totul e atât de… vulgar… că totul s-a… stricat pentru totdeauna. N-am putea pleca pur și simplu de acasă, numai tu și cu mine?

— Să plecăm?

— Da. În Italia sau alt undeva. Numai noi doi. Să-l lăsăm să repare ce-a stricat. Să-i spunem să scape cumva de oamenii ăia. Se poate fixa o alocaţie sau ceva de genul ăsta, nu? Nu doresc să am nimic de-a face cu oamenii aceia cât voi trăi.

Harriet își spuse: cu ceva vreme în urmă aș fi fost în

al nouălea cer de fericire dacă ar fi vrut să plece cu mine în Italia. Dar acum este imposibil. Presentimentul că se va *afunda* din ce în ce mai adânc într-un smârc îngrozitor o făcea să gâfâie brusc de durere. Se va întoarce vreodată vechea ei fericire, care i se păruse atât de apropiată în prezenţa lui David?

— Nu pot pleca, nu-l pot lăsa singur cu nefericirea lui.

— L-ai iertat. N-are motive să fie nefericit.

— O, nu fi prost! se revoltă Harriet. Pe obraji i se prelinseră câteva lacrimi și încercă să le oprească cu degetele. Apoi zise: David, trebuie să-l ierţi și tu. Poţi? E extrem de important.

— Pur și simplu nu mă văd în stare să discut problema asta, cu el sau cu altcineva. Presupun că e oricum un secret. Nu vreau să se afle la școală despre murdăria asta.

— Da, este secret, zise Harriet, cel puţin deocamdată…

Dar mai *putea* fi în continuare un secret? Cum vor arăta lucrurile acum?

— În orice caz, înţelegi de ce nu pot pleca.

— Ţi-e frică să-l lași singur cu ei?

— Da’ de unde!

— Iartă-mi prostia, zise David, privind-o de data asta drept în ochi, dându-și pe spate cascada de aur a părului și ţuguindu-și buzele din cauza efortului de a se stăpâni. Pur și simplu nu reușesc să-ţi descriu cât de groaznic mă simt din cauza acestei întâmplări, *groaznic.* Cred că am să mi-o scot din minte, trebuie s-o fac. În ce mă privește, nu s-a întâmplat nimic. Te rog să nu mai deschizi discuţia pe această temă. Iar persoanele acelea să nu se apropie niciodată, niciodată, de casa noastră. Și eu locuiesc aici și nu permit. Înţelegi?

Se priviră cu asprime și cu o uimire bruscă, de parcă nu s-ar fi recunoscut. Era o lume nouă, iar ei erau oameni noi, neștiind ce conduită să adopte.

— Bine, spuse Harriet, ca și cum ar fi făcut o

concesie.

Simţea că era gata s-o concedieze, că trebuia să profite de ultimul prilej de a-i vorbi cu sentiment.

— Te rog, scumpul meu, fii îngăduitor cu tatăl tău, fii bun. Nu poţi pretinde pur și simplu că nu s-a întâmplat nimic, ar fi prea crud. I-ar fi atât de rușine să dea ochii cu tine!

— Te rog, nu folosi asemenea cuvinte. În niciun caz să nu folosești asemenea cuvinte! Te rog, încearcă să-nţelegi.

— Am să încerc. Dar să nu fii rece…

— Nu-ţi pot spune cât de puţin rece mă simt. Acum te rog să pleci, mamă, te rog să pleci.

— Nu trebuie…

— Te rog să pleci.

— Așteaptă afară, în mașină, zise Blaise. Nu chiar în faţa casei, ceva mai departe, după colţ.

— De ce nu în faţă? întrebă Emily. Pe cine vrei să păcălești?

— M-am gândit că e mai bine… În cazul că nu vrei…

— Puteai să mă previi…

— Dar te-am prevenit! Isuse, ţi-am spus de trei ori la telefon.

— Nu te-am crezut. Eram sigură că glumești.

— Că *glumesc?*

— Așadar, i-ai spus în sfârșit. Sărmana Doamnă Placidă! Cum a primit vestea?

— Minunat.

— Minunata Doamnă Placidă!

— Adică, nu s-a înfuriat, m-a înţeles, nu se așteaptă să te părăsesc.

— Vai ce drăguţ din partea ei!

— Emily, protestă Blaise, nu mai vorbi așa. Ajută-mă. Am nevoie de ajutorul tău. *Ajută-mă.*

— Ce-ar trebui să fac, întrebă Emily, să mă bucur fiindcă e bună cu tine și nu vrea să divorţeze? Eu cu ce mă aleg din toate astea? Cu nimic.

— Vrea să stea de vorbă cu tine. Nu e supărată. Este

îngrozitor de rănită și de șocată, dar face tot posibilul ca să…

— Nu vreau s-o văd. N-am niciun chef să aflu cum arată faţa ei de cretină. Nu mă *interesează*. Înţelegi? Pur și simplu nu mă *interesează!*

— Dar am adus-o până aici…

— N-ai decât s-o duci înapoi acasă. De nouă ani de zile urăsc până și gândul că există. I-am dorit moartea. Faptul că ai mărturisit și, evident, te-a iertat, nu modifică situaţia cu nimic. Nu înseamnă altceva decât că mi-ai furat atuul, arma mea secretă. Înainte puteam cel puţin să te ameninţ că te voi pârî soţiei tale. Nu obţineam mare lucru, doar că te vedeam făcând pe tine de frică, dar era și asta ceva. Mi-ai răpit o plăcere minoră, atâta tot. Numai că, de fapt, nu-i așa de simplu. Ești de două ori mai sigur pe tine. Te-ai privit recent în oglindă? Semeni cu un motan gras și radiezi de satisfacţie că ai fost iertat. Acum, că te-a iertat, te-ai îndrăgostit din nou de nevastă-ta. Ești fericit. Dumnezeule, ești *fericit!*

Emily, care ţinuse un pahar cu *sherry* în mâna tremurândă pe toată durata acestei tirade, îl aruncă violent în cămin. Un potop nestăvilit de lacrimi îi împăienjeni ochii și-i întoarse brusc spatele lui Blaise. Când se răsuci din nou, o văzu pe Harriet în prag.

Mulţi ani mai târziu, Emily McHugh avea să-și amintească acel moment cu cea mai mare claritate. Era clipa unei revelaţii, când emoţii adânci, grele ca plumbul și aparent de neclintit, încep brusc să se mute din loc, precum munţii psalmistului, iar intelectul, ca o strălfulgerare, dezvăluie o configuraţie cu totul nouă. Pe scurt, Emily înţelese că nu o va putea urî pe Harriet. În orice caz, își dădu seama că „nevasta urâtă” era acum moartă și îngropată, că apăruse la orizont o complicaţie de cu totul altă natură. Se simţi cuprinsă totodată de remușcare și rușine, iar în aceeași secundă se îngrozi de emoţiile pe care le trăia. Dinaintea lui Harriet, a soţiei legitime, se simţea vinovată și rușinată.

Harriet se îmbujorase la faţă și părea la rândul ei

speriată de moarte. Purta o rochie albă, lungă, din pânză de in, cu gulerul ușor ridicat; pe acesta se sprijinea cocul masiv de păr negru și strălucitor. O eșarfă de mătase, de un albastru deschis, înnodată cu fundă, îi stătea strâmb la gât. Era plinuţă și înaltă, înduioșător de demodată și de stângace; Emily avea senzaţia că descinsese dintr-o altă eră, nu-și putea imagina cum de ocupau amândouă același moment în timp. Poate că Emily nu se străduise niciodată să-și imagineze o asemenea scenă. Se simţea ţintuită locului, bizar de impresionată de propria-i vinovăţie ridicolă, dar privirea pe care i-o aruncă lui Harriet era aproape contemplativă.

— Regret foarte mult, îngăimă Harriet. Regret *foarte* mult. Îi aruncă lui Emily o privire intensă și rugătoare, cerșind iertare.

— Adu un făraș pentru porcăria asta, îi zise Emily lui Blaise.

El dispăru în bucătărie.

— Vedeţi, zise Harriet, adresându-se amândurora și întorcând capul când spre unul, când spre celălalt, ca un spectator la tenis, pur și simplu n-am putut aștepta în mașină. L-am urmărit pe Blaise. Am văzut unde a intrat și am intenţionat să-l aștept în grădină, dar n-am putut. Chiar în momentul ăsta am intrat, încheie ea, indicând astfel limpede că nu sosise în acel moment.

Blaise se întoarse cu un făraș și o perie și, frângându-se stângaci din mijloc, împinse câteva cioburi de sticlă pe făraș. Emily îi luă fărașul din mână, spunând:

— O, lasă! Acum întinde-o. Du-te și stai în blestemata aia de mașină.

— N-ar fi mai… începu Blaise.

— Hai, valea. Pe ea las-o aici. Tu șterge-o.

Blaise șovăi. Urmă un moment de tensiune, parcă nesfârșit, un schimb mut de priviri. Apoi Harriet făcu un pas elegant în lături, iar Blaise, ca și cum ar fi fost pus dintr-odată în mișcare, ieși din cameră și din apartament fără să se uite la vreuna din cele două femei, lăsându-le între patru ochi.

Emily vorbi repede:

— De vreme ce ești aici, cred că trebuie să avem o scurtă discuţie, după care te rog să pleci imediat. Eu n-am dorit să te cunosc, n-a fost ideea mea și, dacă vrei să știi, nici nu cred că are vreun rost.

Se propti mai zdravăn pe picioarele rășchirate, îmbrăcate în pantaloni, uitându-se la femeia mai înaltă din faţa ei, încă rușinată, dar acum calmă, ca o găină tronând pe grămada ei personală de bălegar. Pe Emily o bucura sângele ei rece. Își încleștase pumnii și avea sentimentul că era făurită din oţel flexibil, se simţea dură, mlădioasă și tânără. Era bucuroasă că poate vorbi atât de calm și de ferm, dar nu avea idee despre ce se va întâmpla în continuare.

— Îmi pare rău, spuse Harriet, mă simt ca o intrusă. Sper să nu crezi că eu… Probabil Blaise ţi-a spus că abia acum mi-a dezvăluit totul. A fost un șoc îngrozitor.

— Biata de tine, zise Emily.

N-o slăbea dinadins pe Harriet din ochi, aplecându-se în faţă pe vârfurile picioarelor și ţinându-și pumnii încă încleștaţi la spate. Îi părea bine că purta puloverul cel mai ponosit. Când o anunţase Blaise că Harriet aștepta afară, fusese tentată să se schimbe.

Privirea lui Harriet rătăcea prin încăpere, înregistrând garderobul ieftin cu o ușă lipsă, husele zdrenţuite ale scaunelor, pata de pe covor, cioburile de sticlă și pe Richardson tolănit într-o cutie veche de carton.

— Uită-te bine, o îndemnă Emily.

— Nu te supăra pe mine, zise Harriet, cântărind-o acum pe Emily cu aceeași privire plină de neascuns interes. Harriet era și ea mai calmă acum. Știi, firește, că nu e vina mea, dar pot să-mi închipui ce simţi. Îmi pare rău că ai trecut prin clipe atât de grele. Blaise s-a purtat execrabil cu dumneata, știu, mi-a mărturisit totul.

— Mă îndoiesc că ţi-a mărturisit chiar *totul,* ripostă Emily. (Cel puţin, sper că nu, se gândi.) Și n-am trecut prin clipe grele, deși nu mă-ndoiesc că te-ar unge la inimă să crezi asta. De fapt, eu m-am amuzat, iar tu ești cea care-a

fost dusă de nas. Sărmana de tine!

— Nu vorbi așa, protestă Harriet. Apoi urmă: Crezi că am putea bea un ceai?

Emily izbucni brusc în râs, un râs lătrător, agresiv, deloc amuzat, imposibil de zăgăzuit.

— O, Doamne. Uite, am niște *sherry*.

Scoase pahare din bufet și turnă băutura. Puse paharul lui Harriet pe masă.

— Nu m-a mânat doar curiozitatea, zise Harriet, deși presupun că sunt curioasă, firește. Dar n-ai idee ce înseamnă să afli pe nepusă masă așa ceva… și despre băieţelul vostru și toate celelalte…

Oare mi-ar plăcea s-o văd plângând? se întrebă Emily. Nu. Dacă plânge, plâng și eu. Fără lacrimi. Suportă discuţia până la capăt, nu-i permite să marcheze puncte. Fii rece și politicoasă, scoate-o din casă, iar apoi n-ai decât să ţipi până dărâmi zidurile. Faţa atrăgătoare și manierată a lui Harriet se deslușea ameninţător în cameră, lucind prin píela emoţiilor ţinute în frâu. Arată bine, se gândi

Emily, nu pare matusalemică… M-a minţit. Fără lacrimi. Privea ţintă înainte, tăcând cu hotărâre.

— Era absolut esenţial să te văd, continuă Harriet. Trebuia să o fac, ca realitatea să prindă contur pentru mine, prin stabilirea unei relaţii cu dumneata.

— N-am nevoie de niciun fel de relaţie, răspunse Emily. În ce mă privește, nici nu exiști.

— O, ba da, exist, o contrazise Harriet.

Rosti aceste cuvinte pe un ton liniștit, lămuritor, cu o faţă foarte gravă și cu ochii larg deschiși.

Ajunseseră oare în punctul când avea să se declanșeze o rundă de ţipete, sudalme și batjocoriri? Trebuie s-o înfrâng, își spuse Emily, dar nu prin violenţă, ar fi prea ușor. Aș putea să-i bag frica în oase nenorocitei ăsteia de burgheze, într-o secundă aș putea-o face să se scalde în lacrimi, dar ar fi mult prea ușor, mai târziu mi-ar fi rușine de mine însămi. Numai de s-ar termina odată discuţia asta, fără scene oribile.

— Te flatezi singură, drăguţă, zise calm Emily. Apoi,

surprinzându-se chiar și pe ea însăși, adăugă cu o sinceritate teribilă. îl vreau pe Blaise. Vreau ca pe viitor locuiască împreună cu mine, așa cum se cuvine. Vreau tot. Regrete eterne și așa mai departe. Iată la ce se reduce totul.

— Desigur, va trebui să vină la dumneata mai des, se grăbi să-i dea replica Harriet. Ridică paharul cu *sherry* și-l răsuci între degete, fără să bea. Acesta e unul dintre lucrurile pe care doream să ţi le spun. Știu că te-a neglijat. Poate ai crezut că… atunci când mi-a mărturisit., ei bine, nu știu ce ţi-ai închipuit…

— Nu mi-am închipuit că vei dori să divorţezi, spuse Emily N-am eu așa noroc. Dar în ultimă instanţă nici nu contează!

— La urma urmei, femei sintern…

— Ce vrei să spui cu asta?

— Te rog să mă asculţi cu toată seriozitatea și răbdarea. Bineînţeles că pentru mine a fost un șoc, că sunt foarte nefericită…

— Sărmana de… începu Emily.

Harriet ridică mâna. Pusese paharul la locul lui pe masă.

— Am pierdut ceva perfect, un lucru care mie mi se părea desăvârșit și inestimabil. Dacă nu e pierdut, în orice caz, nu mai e ce a fost. Dar acum sunt nevoită să mă gândesc la Blaise și la căsnicia noastră, e o problemă care s-a ivit în viaţa noastră și doresc s-o înfrunt cinstit, ceea ce înseamnă că trebuie să ţin cont și de dumneata. Spui că între noi două nu se poate stabili niciun fel de relaţie – poate că nu, în sensul obișnuit al cuvântului –, dar suntem pur și simplu silite să ne recunoaștem reciproc. Doar atât am vrut să spun, că… n-am să încerc niciodată să-l împiedic pe Blaise să… să te vadă și… să-și îndeplinească… și pe cele financiare… n-aș vrea să…

Pierde controlul, se gândi Emily, simţind dorinţa de a-i arunca un colac de salvare.

— Bea-ţi *sherry-ul,* draga mea.

— Mulţumesc, mulţumesc. Înţelegi, spuse Harriet,

luând-o disperată de la capăt, acum nu ne mai putem preface, mai ales după ce am stat de vorbă, n-ar fi corect, și trebuie să-l ajutăm amândouă pe Blaise, mai e și băieţaşul dumitale care trebuie educat, există pur și simplu nenumărate *îndatoriri…*

— Care sunt acelea? se interesă Emily.

— Vezi, eu te consider o victimă, nu o criminală.

— Mii de mulţumiri.

— Iar după cum înţeleg eu situaţia și, te rog, trebuie să mă ajuţi, se pune pur și simplu întrebarea ce putem face ca să fie cât mai bine pentru toţi. Vreau să fiu rezonabilă, vreau să-l ajut pe Blaise să te ajute pe dumneata. Trebuie. Nu există nicio alternativă.

— O, *aiureli,* zise Emily. Fleacuri sentimentale leșinate. Eu ţi-am spus ce doresc. Acum îţi propun să te întorci la soţul tău și să-l lași să te ducă cât mai departe de aici cu mașinuţa lui.

Intră Luca. Copilul se apropie tăcut, purtând în braţe porcușorul lânos, cu sfoara sugrumătoare legată și acum strâns în jurul gâtului. Păși drept spre Harriet și se opri în faţa ei, privind-o. Harriet scoase un „Oh…”

— Pleacă, strigă Emily, *pleacă!*

— Te rog, nu… zise Harriet, adresându-i-se lui Luca, nu lui Emily.

Luca o privi mai departe. Pe urmă o anunţă pe Harriet.

— Te-am mai văzut.

Masca facială gravă, cu ochi imenși, a lui Harriet se modifică. Trăsăturile i se strâmbară de duioșie, tristeţe, mâhnire. Sprâncenele i se ridicară, în efortul ei de a vorbi.

— Și eu te-am mai văzut, îi răspunse, aproape șoptit.

Se priviră în ochi.

— O, terminaţi! ţipă Emily. Ieși afară, fâr-ai să fii! strigă ea la Luca.

Ignorându-și în continuare mama, Luca ridică o mână și schiţă un gest destul de protocolar de despărţire, agitându-și degetele în dreptul obrazului. Apoi se îndreptă tăcut spre ușă. Harriet făcu și ea stângaci cu mâna în urma

lui. Pe obraji îi șiroiau lacrimi.

Emily privi o clipă lacrimile lui Harriet. Apoi propriile ei lacrimi dădură năvală nestăvilite. Se așează la masă și-și lăsă fruntea în palme. Printre degetele ude, șopti:

— Pleacă, dacă ai cât de puţin suflet, pleacă…

— Lartă-mă…

Ușa se închise. Emily își lăsă capul pe tăblia mesei, apucă faţa de masă cu dinţii și începu să scoată ţipete înăbușite.

Luca, șezând la soare în mijlocul peluzei, înconjurat de câini, stârnea emoţii dintre cele mai diverse în piepturile spectatorilor săi umani ascunși, expunându-se privirilor acestora cu exhibiţionismul natural al unui copil, ce putea fi interpretat ca o provocare ori poate ca un fel de prevestire sau un îndemn moral. Purta un maiou murdar, cu un Mickey Mouse pe piept, o jachetă de uniformă, pantaloni foarte scurţi și sandale. Picioarele subţiri, prăfuite, care păreau în fiecare zi tot mai lungi, îi erau întinse pe iarbă. Toţi câinii se aflau, firește, acolo. Luca îl ţinea pe Seagull în braţe, cu labele în sus, și-l legăna domol. Burta fără blană a lui Seagull, trandafirie cu pete negre, se ridica și cobora ritmic din cauza căldurii și a emoţiei; răsfăţul și fericirea îl făcuseră să închidă ochii, buzele negre, ușor franjurate pe margini, erau întredeschise, lăsând să i se vadă o parte a colţilor albi și fini. Ceilalţi câini, cu excepţia lui Lawrence, priveau cu respect, invidie umilă și veneraţie. Ajax, mereu demn și plin de importanţă, ședea frumos pe labele din spate, într-o atitudine egipteană, cu nasul umed și negru zvâcnind, iar ochii lui negri, înrouraţi, cu gene lungi (asemuiţi de Harriet cu cei ai unei evreice frumoase) stăteau aţintiţi asupra băiatului ce împărţea răsfăţul. Babu și Panda, inseparabilii, se consolau reciproc, tolăniţi chiar sub nasul lui Luca. Panda era răsturnat pe spate, imitându-l caraghios pe Seagull, cu burta acoperită de o blană cafenie murdară și cu organele genitale expuse Iară rușine, în vreme ce Babu, stând alături și sprijinindu-l, își freca de coastele prietenului său chipul negru, Hocos, nemulţumit.

Babu și Panda aveau reputaţia ferm stabilită de a fi cei mai jegoși dintre câini. Se murdăreau în mod misterios. Micuţul Ganimede (considerat întotdeauna a fi mezinul, deși Seagull nu-l depășea ca dimensiuni) zăcea într-o poziţie lenevoasă, cu nasul aproape de piciorul mirositor, vârât în sanda, al lui Luca, pe care-l lingea extaziat din când în când, rotindu-și spre cer ochii ca două goldane strălucitoare. Buffy, mereu conștient de inferioritatea sa, mereu lăsat pe dinafară, cu câte o lacrimă neagră în colţul ochilor chihlimbarii, ședea mai jos de cei doi inseparabili înlănţuiţi, iar sufletul i se revărsa prin ochii aflaţi chiar în mijlocul feţișoarei prostuţe, acoperite cu smocuri de păr castaniu (faţă ce o subjugase pe Harriet la Adăpostul pentru Câini). Din când în când solicita printr-un scâncet atenţie. Lawrence, lăţosul collie, care se considera o fiinţă omenească, se rezema cu familiaritate de umărul lui Luca, examinând congregaţia canină cu superioară condescendenţă.

— Cine e băiatul? îl întrebă Edgar pe Monty. Vreun micuţ verișor, bănuiesc?

Adânciţi în conversaţie, parcurseseră de câteva ori cărarea circulară din livadă, tăiată în mijlocul ierburilor înalte, înflorite. „Exact cum ne plimbam pe vremuri de jur-împrejurul coridoarelor boltite de la colegiu”, remarcase Edgar sentimental. Soarele, strălucind din nou puternic, uscase și poleise peisajul, încât arăta acum ca un mic paradis extras dintr-o Carte a Orelor medievală. Verdele și albul predominau.

De-a lungul gardului dintre cele două grădini creștea un rând de degetariţe albe. Monty rupsese o floare și examina ciorchinele extraordinar de viu de pete violacee de la baza petalelor, pe interior. A pomenit oare Shakespeare undeva de aceste pete de culoare? Sau vorbea de o cu totul altă floare? Să-l întrebe pe Edgar? Nu. Edgar ar ști, cu siguranţă! Puse corola albă pe vârful degetului mic, ca pe un degetar. Fusese nevoit să-l primească pe Edgar din cauza lui Harriet. Aceasta îl rugase pe Monty să-i spună lui Edgar. Asemenea

destăinuiri sentimentale te legau. Monty nu dorea ca Edgar să se simtă legat de el sau să fie implicat în vreun fel în strania, fascinanta poveste ce începuse să se depene la Hood House. Fundalul acelei drame era căminul lui Monty, singurul pe care-l mai avea. Nu-l dorea pe Edgar în acel fundal. Trebuia totuși să se supună voinţei lui Harriet. Edgar făcuse referiri la iminenta sa plecare la Oxford, dar fără îndoială că destăinuirile îl vor determina s-o întârzie. Gândindu-se la toate astea și agitând corola degetariţei, Monty se întoarse din nou spre casă, fără să răspundă.

— Cine e băiatul?

— Celălalt fiu al lui Blaise, zise Monty.

Strivi floarea și o aruncă.

— Ce Dumnezeu vrei să spui?

— Blaise mai are o locuinţă, cu o amantă și un fiu. Harriet a aflat abia acum. Acesta e fiul lui Emily McHugh, amanta lui Blaise.

Monty se aștepta la o exclamaţie spontană de uimire, dar Edgar rămase atâta timp tăcut, încât se întoarse spre el să-l privească. Faţa lui Edgar era roșie ca sfecla, iar incredulitatea, mânia și indignarea o schimonosiseră, făcând-o să pară aproape caraghioasă.

— Cu adevărat… așa stau lucrurile?

— Da, zise Monty. Știu de la Harriet. A dorit să afli și tu, adăugă. A primit totul cu foarte mult calm.

Ce cuvinte idioate. Pătrunseră în vestibulul întunecos, unde pilaștrii subţiri, crem se transformau în pomi și se pierdeau în vârtejuri ameţitoare în tavanul boltit.

— Vrei să spui că în tot acest timp… în toţi anii aceștia… băiatul acela trebuia să aibă… Blaise și-a înșelat nevasta… a avut o a doua locuinţă și nu i-a spus nimic lui Harriet?

— Exact. Hai să bei ceva. Apoi trebuie să pleci.

Intrară în salonașul maur. Domnul Lockett avusese aici, într-o nișă, între șofran și lintea cenușie, o fântână arteziană, înlocuită de Monty cu o etajeră de cărţi. Faianţa viu colorată de Morgan se zărea încă deasupra volumelor.

— Nu pot suporta, zise Edgar.

Se așeză greoi într-unul din fotoliile albe, pretenţioase, de răchită, scoţând din rărunchi un geamăt stins.

— Nimeni nu ţi-o cere.

— Înseamnă că nu mai pot să merg în vizită.

— Chiar așa?

Îmbrăcat în tweed (nu-i dăduse prin minte să-și scoată sacoul), Edgar transpira abundent. Monty purta o cămașă albă și pantaloni negri, cu cea mai îngustă curea de piele imaginabilă. Camera era răcoroasă, fiindcă Monty își adusese aminte să nu deschidă obloanele în timpul zilei toride. Turnă băutură în niște pahare înalte. Gin și suc proaspăt de lămâie, garnisite cu felii dintr-o chitră dăruită de Harriet, totul cu sifon și cu câteva frunzuliţe de pătrunjel plutind la suprafaţă – exact cum! e prepara pe vremuri mama sa. Sophie nu fusese amatoare de băuturi diluate, nici măcar vara.

— Cum aș putea să mai merg, când există atâta necaz în casă. Mi-e greu să-mi imaginez ceva mai oribil. O, biata de Harriet…

— Biata de Harriet, îl îngână Monty. Edgar îl enerva cumplit cu reacţiile lui egoiste.

— Ce mi-ar mai plăcea să-i trag un pumn porcului ăluia! Cu așa o soţie minunată, el…

— E ceva mai complicat, îl întrerupse Monty. Probabil. Oricum, nu vom afla niciodată.

— Tocmai asta e, zise Edgar, deșertând paharul dintr-o sorbitură și întinzându-l pentru a fi reumplut, că nu vom afla. Nu putem întreba. Harriet, desigur, e neprihănită. Sper că nu vrei să insinuezi altceva în această privinţă?

— Nu insinuez nimic.

— Cum a aflat?

— I-a spus Blaise. L-au lăsat nervii.

— Porcul. O, Doamne, o, Doamne! Asta înseamnă că nu mai pot sta de vorbă cu Harriet ca până acum.

— N-o cunoști nici de o săptămână.

— Nu i-aș putea pretinde să-mi facă confidenţe

despre așa ceva, nu? Oare cum să o asigur de compasiunea mea? O, Dumnezeule, ce suferinţă grea!

— Da, e grea, recunoscu Monty, dar așa cum spuneai, nu ne putem amesteca. E mai bine să ne ţinem deoparte. Iar tu e cazul să pleci la Oxford. Golește-ţi paharul și du-te, bine?

Edgar sfârșise al doilea cocktail și-l ţinea în mână pe al treilea, de dimensiuni generoase.

— Presupun că i-aș putea expedia o scrisoare. Pot să-i scriu o scrisoare?

— Bună idee, trimite-i o scrisoare. De la Oxford. Hai, bea și du-te.

Hariet urma să treacă pe la Monty a doua zi dimineaţă, pentru ceea ce anunţase ea drept o lungă convorbire. Monty îi anticipa vizita cu sentimente amestecate: îngrijorare și plăcere. Voia să-l scoată pe Edgar din casă, ca să se poată gândi liniștit la Harriet.

— Ce Dumnezeu faci? o întrebă David pe maică-sa în bucătăria viu colorată, unde faţa de masă în carouri roșii și albe strălucea în lumina piezișă a soarelui arzător. Ea, într-o rochie mov deschis și o jachetă albă, aranja pe masă cel mai bun serviciu de ceai, felii subţiri de pâine cu unt, miere, prăjiturele cu fructe și glazură de zahăr. Familia Gavender nu se întrunea niciodată la ceai. Prăjiturelele erau pentru gustarea lui Harriet de la ora unsprezece.

Ea întoarse ochii spre fereastră.

Faţa palidă a lui David se îmbujoră, dar nu-i tresări niciun mușchi.

— Presupun că despre el e vorba.

— Da.

— E și ea aici?

— Nu.

— O să primim deseori astfel de vizite?

— Nu știu.

— Tu l-ai invitat?

— Nu.

David schiţă o mișcare spre ușă.

— Unde te duci?

— Afară. Până pleacă el.

— Te rog, îl imploră Harriet. Fă-o pentru mine. Te rog, du-te și stai de vorbă cu el. Adresează-i măcar un cuvânt. Du-te și vorbește cu el și invită-l în casă la ceai.

David se uită la mama sa. Gâtul ei, deasupra gulerului înalt și mov, era roșu ca al unei păsări exotice, faţa învăpăiată părea umflată de emoţie, deși nu se vedea nici urmă de lacrimi, ci doar un soi de tremur vag, nervos.

— Știu că ţi-e greu, continuă Harriet. Dar data viitoare îţi va fi și mai greu, dacă dai acum bir cu fugiţii. Trebuie să facem din întâlnirile acestea niște evenimente banale, altfel nu le vom putea suporta. Te rog. Te rog. *Te rog.*

Intră Blaise. Părea alt om. Mai umil, mai prostănac, semănând oarecum cu Buffy; obrajii îi erau acoperiţi de pete roz, părul roșcat și scurt îi era ciufulit, maxilarul mare și nebărbierit îi era presărat cu o mulţime de punctișoare roșii, strălucitoare.

— Uite cine-i afară, zise, zâmbindu-i umil și idiot lui Harriet.

David își întoarse faţa de la el, așa cum făcea în copilărie, când părinţii lui mâncau urât la masă.

— Ce facem? întrebă sfios Blaise.

Harriet răspunse:

— L-am rugat pe David să-l salute și să-l invite la ceai.

— Crezi că… e bine, draga mea?

— Sigur că e bine. Nu putem lăsa copilul afară, pe gazon.

Blaise se întoarse spre David, gata să-i spună ceva.

David ieși pe ușa dinspre grădină și străbătu cu pași mari peluza. O senzaţie groaznică, primitivă, de sacrilegiu și nelegiuire îi creștea în piept și-l făcea să-și dorească să ţipe: pleacă de aici! Ajunse lângă Luca și se opri în faţa lui. Toţi câinii tolăniţi săriră în sus. Seagull își răsuci violent trupul și se desprinse din îmbrăţișarea lui Luca. Se auzi un ușor mârâit general. Băiat mic cu ochi căprui ridică privirea spre băiatul înalt cu ochi albaștri.

— Mama te cheamă înăuntru, la ceai.

Luca nu spuse nimic o vreme. Se uita pur și simplu în sus, la faţa gravă, lipsită de zâmbet a celuilalt. Pe urmă întrebă:

— Vrei să vezi un mormoloc?

Înfierbântat până în momentul acela de supărarea și furia ce-i clocoteau confuz în suflet, David, care rostise cuvintele mecanic și pe tonul cel mai nepoliticos posibil, simţi brusc acea strângere de inimă provocată de simţul rece al datoriei și, cu toată supărarea, o recunoscu. Inspiră adânc și spuse:

— Da.

Cu mișcări foarte grijulii, Luca îngenunche și-și vârî încet ambele mâini în buzunarul hainei. Când le scoase, ţinea în ele un brotac mic și cafeniu. Brotacul se zvârcoli puţin, apoi se așează confortabil în căușul palmelor lui Luca, privind în sus cu ochii lui bulbucaţi și strălucitori, cu o expresie concentrată, ce semăna straniu a încruntare. Pielea lui închisă la culoare și presărată cu pete lucea în soare.

David privi brotacul. Îngenunche la rândul lui pe iarbă.

— Se uită împreună la ceva, spuse Harriet.

Vocea îi tremura ușor, dar se stăpânea bine. Ceea ce devenise clar pentru Emily abia în momentul confruntării lor, pentru Harriet fusese atât de limpede de parcă ar fi putut citi în sufletul lui Emily ca într-o carte. Acolo unde se așteptase să dea piept cu terifianta sfidare a urii, nu găsise nici urmă de dușmănie, ci doar ceva vrednic de milă. Căci Harriet văzuse vinovăţia și rușinea pe care Emily încercase cu disperare să i le ascundă și toate acestea constituiseră pentru ea un soi de consolare dureroasă.

Nu încercase să-i reproducă lui Blaise conversaţia avută, de fapt, simţea că orice redare ternă a acesteia l-ar fi indus în eroare, între ele două se întâmplaseră atâtea lucruri pe care cuvintele nu le putuseră exprima atunci și pe care nu le puteau explica acum. Era încredinţată că întâlnirea cu Emily fusese un succes. În pofida părerii lui

Blaise, acţionase așa cum socotise ea de cuviinţă, iar faţă de Emily se purtase cu toată demnitatea încrezătoare în sine și cu toată blândeţea la care o îndemna sufletul ei. Pe terenul lui Emily își impusese propria conduită, fără a se cenzura câtuși de puţin. Nimic nu i se păruse atunci mai imposibil decât sfada vulgară de care îi fusese, în adâncul sufletului, groază lui Blaise, iar imposibilitatea acesteia fusese impusă de voinţa blândă, dar fermă, a lui Harriet. Se descurcase cum nu se poate mai onorabil, abordase situaţia cu mult curaj, iar scurta întâlnire cu Luca fusese și ea un succes, un lucru de o importanţă misterioasă și totodată de o ușurinţă neașteptată.

În același timp, Harriet își dădea seama că unda de șoc nu se propagase încă până la ea. Înainte să ajungă acolo, făcea pur și simplu cât mai multe mișcări rapide și practice pentru a-și proteja căminul, familia, de furia devastatoare a uraganului. Durerea pătrunzătoare și teama pluteau în aerul din preajma ei, atârnând în văzduhul încremenit ca un balon negru, neastâmpărat, pe care ea îl împingea ușor cu vârfurile degetelor pentru a-l îndepărta. Dar știa se să stăpânească și, după cum își dădu seama dintr-odată, cu o senzaţie absolut nouă de energie sporită, deţinea pur și simplu controlul asupra întregii situaţii. Toţi cei implicaţi depindeau acum numai de *ea.* Dacă exista o cât de mică posibilitate, atunci ea și numai ea putea să ajute, să vindece, să prevină dezastrul. Acum, în lumina lividă dinaintea furtunii, îl vedea foarte limpede și pe Blaise. îl vedea și îl înţelegea perfect, în timp ce el se uita uimit spre grădină, unde cei doi fii ai săi îngenuncheaseră pe gazon și discutau, examinând împreună un obiect.

— Doamne zise Blaise. O, Doamne!

Simţea instinctiv că schiţase un surâs timp și umil. Era tot ce putea face ca să-și ascundă un soi de bucurie cretină, o ușurare nebunească, necuviincioasă. Harriet îl informase că întâlnirea cu Emily „decursese bine”. Evident, schimbul de ocări nu avusese loc. Blaise nu se mai întorsese la Emily. O adusese pe Harriet acasă cu mașina

la masa de prânz. Prânzul fusese o ceremonie golită de conţinut, fiindcă niciunul dintre ei nu reușise să mănânce nimic. Discutaseră stângaci, timoraţi, despre Emily, apoi despre propriul lor trecut, despre începuturile mariajului lor. După prânz, Blaise se furișase afară și îi telefonase lui Emily de la o cabină publică. Ea îi răspunsese cu bine cunoscutul ton arţăgos. „O, tu ești”. „Da. Iartă-mă”. „Mai termină”. „Te-ai purtat frumos cu Doamna Placidă”. „Nu există nicio Doamnă Placidă”. „Te-ai purtat frumos cu Harriet”. „Ea s-a purtat frumos cu mine”. „Pot să vin să te văd mâine-dimineaţă?” „Faci exact ce-ţi place”. Și Emily îi închisese. Fusese o conversaţie plină de compasiune.

Blaise se întorsese acasă și intrase în vârful picioarelor în cabinetul său. Harriet se întinsese puţin. Se lungise și el pe sofa să se relaxeze, cu ochii în tavan, lăsându-se purtat de un val de ușurare, ca de o maree. Toate bune, deocamdată. Până acum se purtaseră amândouă frumos cu el. Isuse, să fi scăpat oare atât de ieftin? Oare Dumnezeu, sub forma a două femei minunate, îl va ierta, îi va mântui totuși sufletul? Era mult prea devreme pentru a ști. Dar astăzi se arătase milostiv. Sunt nevrednic, își spunea, clipind și rinjind fără voie de uimire. Era oare posibil ca momentele cele mai grele să fi trecut deja? Blaise zări și el balonul negru al suferinţei și al catastrofei posibile și-l îndepărtă, atingându-l ușor. Iubirea pentru Emily și iubirea pentru Harriet îi inundau inima și-și dădea seama că, pentru prima oară în viaţă, dragostea dublă pe care o trăia era cu desăvârșire inocentă.

Acum, văzând că se înfăptuise imposibilul, că David și Luca vorbeau unul cu celălalt, ar fi dorit să-și strige în gura mare recunoștinţa către întregul univers. Se întoarse spre Harriet și își dădu seama cât de perfect, cu câtă tandreţe, înţelegea ea tot zbuciumul inimii lui.

— Of, și tu… zise Harriet, după cum îi era obiceiul. îl îmbrăţișă, lipindu-i fruntea radioasă de umărul ei primitor.

— Nu-i așa că-i ciudat? întrebă Harriet. Singura persoană căreia i s-a confesat e Magnus Bowles.

— Zău? se miră Monty.

— Parc-aș trăi într-un mit, spuse ea. Simt că însăși durerea îmi dă puterea de a o îndura. Nu-i o nebunie?

— Nu.

— Bineînţeles, șocul va veni mai târziu. Șocul secundar sau cum i-o fi spunând. Unii mor din asta.

— Tu nu vei muri.

— Am așa un chef de vorbă, parcă aș fi tot timpul beată. Și am senzaţia că mă pot vedea tot timpul pe mine însămi și că mă pot admira pentru tăria mea de caracter.

— Ești formidabilă!

— I-ai spus lui Edgar?

— I-am spus.

— El ce-a zis?

— Ar fi vrut să-i tragă un pumn lui Blaise.

— Ce drăguţ din partea lui! Vai, Monty, totul este extraordinar! Azi-dimineaţă m-am trezit și… vai, ce dureros… timp de o secundă am crezut că totul n-a fost decât un vis urât.

— Da.

— Simt că trăiesc din suferinţă, că plutesc pe ea ca pe un val.

— Deci te afli deasupra.

— Da. Deocamdată. E straniu, dar niciodată până acum nu m-am simţit atât de *puternică,* am depins întotdeauna de alţii, de oameni tari ca tata, Adrian, apoi Blaise, chiar și David. Acum, dintr-odată, simt că parcă… toţi ceilalţi depind de mine. *Ea* depinde de mine. O, Monty, băieţașul e înduioșător.

— Nu-i porţi pică?

— Nu, cum aș putea, cum ar putea o femeie să-i poarte pică unui copil?

— Cred că unele femei ar fi în stare, zise Monty.

Dar nu era prea sigur. De fapt, ce știa el despre femei? Erau altfel alcătuite decât bărbaţii? Nu știa de ce, dar pe Sophie n-o clasificase niciodată drept femeie. Era supărat pe sine însuși fiindcă găsea starea de spirit a lui Harriet atât de greu de înţeles și pentru că reacţiile ei îl descumpăneau.

— Și lin Luca îi place de mine… e ceva nemaipomenit… ca o iubire nouă, neașteptată, în mijlocul acestei… ca o…

— Fântână în deșert. Floare în pustietate.

— Râzi de mine! Monty, ce bine îmi prinde!

— Dar n-am spus nimic.

— Nici nu e nevoie. Simt… înţelegi, ești unica persoană cu care pot vorbi și acum pentru prima oară simt că pot discuta cu tine fără rezerve. Între noi există o comunicare perfectă, pot să spun orice și să fiu înţeleasă.

Era adevărat. Uluitoarea euforie a lui Harriet – niciun alt cuvânt n-ar fi fost adecvat – măturase din cale vechile obstacole ridicate de nervozitatea ei, de răceala lui. iat-o dintr-odată capabilă să dirijeze ea conversaţia, cu o îndemânare puternică, instinctivă. Era, pentru prima oară în viaţă probabil, total obsedată de sine, interesată de sine, încântată de sine, de capacitatea ei de a îndura suferinţa, de ceea ce numea „puterea” ei. Această explozivă înflorire a respectului de sine îi dădea fiinţei sale căldură și lumină.

— Blaise e soţul meu și la bine, și la rău. Să presupunem că ar avea cancer, că ar fi desfigurat sau orb, că și-ar pierde minţile. L-aș ocroti, i-aș purta de grijă. Se înţelege că la o *asemenea* încercare n-am crezut niciodată că voi fi supusă, dar cum să mă las depășită de ea? Nu pot, n-am voie. De fapt, Blaise și cu mine nu ne-am simţit niciodată mai apropiaţi unul de celălalt, mai îndrăgostiţi unul de altul, situaţia asta ne face să trăim mai intens, parcă am fi naufragiat numai noi doi undeva…

— Ai o inimă mare…

— Nu, nu. Înţelegi, el e atât de *ușurat,* e ca și cum aș fi un duhovnic și Laș fi absolvit de păcate, ca și cum aș vedea cum își leapădă povara păcatelor de pe umeri. Ce splendidă e ușurarea lui! Până acum n-am putut niciodată să dăruiesc unei fiinţe iubite un lucru atât de mult râvnit. E hedonism pur.

— Bunătatea înseamnă să găsești plăcere în faptele corecte.

— E atât de umil, atât de ușurat că nu mai trebuie să

mintă, că a scăpat de toată duplicitatea aceea îngrozitoare și de teamă. Îi pare cu adevărat rău și vorbește cu atâta francheţe, fără să se cruţe câtuși de puţin. E cu adevărat plin de pocăinţă, nu l-am mai văzut așa niciodată, n-am mai văzut pe nimeni așa. Tot timpul îmi vine să-l string în braţe și să-i spun că n-are de ce să fie trist.

— Ei bine, mă bucur că așa stau lucrurile, zise Monty.

Nefericirea îl strivise ca pe un vierme, aproape că-i răpise pofta de viaţă. Femeia din faţa lui parcă se hrănea din ea și înflorea. Ochii îi scăpărau și i se mișcau vioi, părul de un brun auriu întunecat îi cădea pe gât într-un stil nou, sau poate nu era decât un accident fericit. Întinerise. Când vorbea, gesticulând viguros cu braţele plinuţe, rochia ei lungă, albă cu dungi albastre, mătura podeaua. Simţea mirosul ţesăturii de bumbac proaspăt spălate, al pudrei de faţă a lui Harriet, al trupului ei cald, al trandafirilor.

Ședeau pe două fotolii albe, de nuiele, pe veranda micuţă, pavată cu gresie, al cărei acoperiș de sticlă se sprijinea pe cariatide stilizate din lemn de tec, acum uzate de vreme și crăpate ca figurile cioplite de pe prorele vechilor corăbii. Soarele dogorea pe sticlă, desenând o floare de lumină într-un colţ, iar aerul dens, fierbinte și parfumat se deplasa ușor, în valuri perceptibile și prăfoase. Monty transpira, iar mânecile cămășii, suflecate până sus, îi dezveleau braţele subţiri, albe, acoperite cu puf negru. Era unsprezece și jumătate dimineaţa. Bea din amestecul de gin, lămâie și frunze de pătrunjel. Harriet, ameţită de propria ei supravieţuire, nu dorise nimic de băut. Monty era nervos, simţea nevoia să ţipe din pricina unei iritări ciudate. Sperase oare să se îngrașe ca un vampir de pe urma necazurilor vecinilor, să-și suporte mai ușor tragedia personală devenind martor al tragediei lor? Era oare dezamăgit acum, constatând că, acolo unde se așteptase să vadă ruinele provocate de suferinţă și resentiment, un holocaust al mâniei și urii, triumfaseră de fapt curajul și decenţa? Dorise cu adevărat să o consoleze pe Harriet cea cu inima frântă?

— Oricum ar fi, îi spuse, necazurile tale abia au

început. Emily McHugh există și…

— Da, da, știu că există. *Știu.* Blaise se află acum la ea, trimis de mine. Monty, trebuie s-o cunoști. O compătimesc. Mi-a *plăcut* de ea, iar ea nu m-a urât. Aș vrea s-o aduc aici, să vadă o familie adevărată, un cămin fericit. Aș vrea să accepte invitaţia mea, să nu se considere condamnată sau exclusă. Crezi că am înnebunit, Monty? La început am crezut că o să mor de rușine și durere. Dar acum… înţelegi, *trebuie* să fie bine, deci va fi bine. Mă simt atât de plină de voinţă, încât cred c-aș putea sili universul să mi se supună.

— Ești formidabilă, repetă Monty.

În felul ei unic, se gândi el, o s-o facă pe cealaltă femeie să sufere, o s-o pedepsească; și imediat se mai învioră.

— Cred că am să-l adopt pe Luca.

— Dar Luca are o mamă foarte bună! Ba are chiar și un tată foarte bun!

— Nu, nu, nu în sensul juridic. Nu-s chiar atât de scrântită. Sigur că va trebui să locuiască împreună cu Emily, dar doresc să-și petreacă mai mult timp la mine, să aibă o cameră în casa mea. Bietului băiat îi va prinde bine o a doua mamă. Și am hotărât amândoi să-l mutăm la o școală mai bună.

— Amândoi?

— Blaise și cu mine. Mâine mă întâlnesc din nou cu Emily. Blaise e sigur că nu ne va refuza. Bineînţeles, nu se va rezolva imediat.

— Dar nu te simţi deloc geloasă? o întrebă Monty.

Era oare posibil ca acele chinuri, aparent declanșate automat, care-i paralizaseră propria căsnicie, să se vindece prin simpla mărinimie, dacă așa stăteau lucrurile în cazul lui Harriet?

— Ba da, sigur că mă simt, răspunse Harriet, apucând poala rochiei în dungi și vârând-o sub ea. Monty, m-am răzgândit, vreau și eu un strop din cocktailul ăla. Mă dau grozavă ca să mă conving pe mine însămi că stăpânesc situaţia, altfel suntem cu toţii pierduţi. N-ai idee ce tare

trebuie să fiu ca să nu mă transform într-o plângăcioasă nenorocită.

— Lartă-mă, zise Monty.

Sunt un tâmpit, se gândi el. E cu adevărat curajoasă și inteligentă. Mereu vreau să mă conving că nu-i un curaj autentic, dar e cât se poate de real.

— Sunt atât de stupid de geloasă pe trecut, ca și cum ar mai conta, dar s-a consumat, nu mai are importanţă. Blaise a iubit-o, a făcut dragoste cu ea.

— Acum nu mai face?

Blaise păstrase întotdeauna discreţia asupra acestui capitol.

— Nu, sigur că nu! Tocmai asta-i esenţa problemei! Ea nu mai e decât o relicvă, o obligaţie…

Oare să mintă Blaise? se întrebă Monty. Apoi își spuse trist: n-am să aflu niciodată. Blaise nu-mi va ierta în vecii vecilor că am fost un spectator calm, că am stat aici cu Harriet și am ascultat-o descriindu-mi pocăinţa lui.

— Da, da, mă chinuie gelozia, zise Harriet, privind cu ochii ei mari și distraţi în grădină, unde Panda, Babu și Seagull gâfâiau întinși la soare. Dar sunt hotărâtă să nu las gelozia să mă scoată din minţi. Trebuie să-mi menţin controlul asupra mea și a lor. Toţi așteaptă asta de la mine, până și Emily, după cum spune Blaise. Pe toţi trebuie să-i salvez. Sigur că e o catastrofă, un naufragiu. Multe căsnicii s-ar dizolva pur și simplu. Dar a mea nu. Vor fi plătite toate datoriile. Ca atunci când dai faliment, dar ești hotărât să plătești. 0 să-i *facem loc* lui Emily în vieţile noastre, n-avem încotro. N-o să-mi placă, deseori o să-mi ies din pepeni de ciudă. Dar, cum spuneai chiar tu, e o realitate, băiatul e și el o realitate. Se înţelege că, dacă n-ar fi fost Luca, Blaise i-ar fi dat de mult papucii, știe și ea prea bine. Dar de vreme ce băiatul există, s-ar putea să ne fie chiar de ajutor, să ne oblige pe toţi să ne comportăm mai frumos. Un suflet nevinovat poate fi de mare ajutor.

— Dar David? întrebă Monty.

Nu voia s-o chinuie, voia doar să se asigure că ea cântărește toate aspectele, că examinează toate faţetele

problemei.

Cu ochii încă pierduţi în grădină, Harriet se încruntă de durere.

— E foarte jignit, nici nu vrea să vorbească cu Blaise. Poate că el e… nu, n-am să spun cel mai lovit, fiindcă n-am să-l las să se simtă aşa, n-am să-l las. E destul de mare şi de înţelept ca să poată suporta. O să-l ajut. Nu mai e copil. Dar va fi un proces lung şi suntem abia la început, va fi o luptă zilnică de durată. E ca şi cum ţi-ai fi petrecut toată viaţa în libertate şi apoi ai fi închis brusc. O, Monty, nu-i aşa că ai să mă ajuţi?

Fără să se întoarcă, îi întinse mâna, iar Monty i-o luă şi o ţinu într-a lui. Ajax apăru din livadă. Ii zâmbi scurt stăpânei sale, apoi se culcă pe burtă şi începu să gâfâie, ca şi ceilalţi câini.

— Monty, povesteşte-mi de-a fir a păr ce-a zis Edgar când i-ai spus.

Monty îi lăsă mâna.

— A zis că regretă că nu mai poate sta de vorbă cu tine.

— O, dar spune-i că poate sta de vorbă cu mine. Nu vreau ca treaba asta să devină un tabu. Cu cât o voi discuta cu mai multă lume, cu atât mai bine am să mă simt. Trebuie să devină publică, întocmai ca şi căsătoria, altminteri va fi un coşmar.

— Dar ai discutat *asta* cu Blaise? o întrebă Monty. Adică, acest caracter public?

— Nu, nu tocmai… n-am hotărât… Oricum, spune-i lui Edgar că poate veni să vorbim.

— Bine, bine, zise Monty.

Se simţea din nou enervat. Exaltarea lui Harriet era uşor ridicolă. Praful avea să se aleagă de toate bunele ei intenţii.

— Aş vrea să discut problema şi cu Magnus, zise Harriet.

— Aşa ceva nu cred că e posibil, replică Monty.

— Nu-i ciudat cum găseşti forţe noi ca să faci faţă unei situaţii ca aceasta? Simt că sunt în aer liber, pe

câmpia adevărului, ca pe o pășune în bătaia vântului. La început am crezut că n-o să mă pot opri niciodată din plâns, mă simţeam zdrobită, lipsită de puteri. Apoi m-am gândit că numai iubindu-l și mai mult pe Blaise voi reuși să salvez pe toată lumea, iar pe urmă am descoperit că pur și simplu am mult mai multe de dăruit!

— Să presupunem că Emily McHugh refuză să-ţi facă jocul, o provocă Monty.

— Ba se va prinde în horă, ripostă Harriet. N-are încotro. Ne aflăm amândouă într-o ţară nouă și trebuie să supravieţuim. Sună înfiorător, dar… știi, sunt convinsă că nu m-a urât… Am s-o fac pe Emily să joace cum îi cânt.

— Deci tu ești stăpâna.

— Iar râzi de mine. Și te tot uiţi la ceas. E timpul să plec. Haideţi, băieţi, fiţi băieţi buni! Monty, ajută-mă să rezist. O să mă ajuţi, nu-i așa? Și nu uita de Edgar. O, Monty, te rog mult să nu-mi mai dăruiești nimic de la Locketts! Ceașca asta trebuie să fie extrem de valoroasă, uită-te numai la frunza asta de aur sau ce-o fi. Ce va spune mama ta?

După plecarea lui Harriet, Monty se duse în birou, unde păstra o penumbră răcoroasă în zilele acestea însorite. Locketts avea obloane de lemn, vopsite într-un bordo închis, împodobite cu tulpini zvelte de lalele, terminate cu capete albastre de fete în loc de flori. Ţinea aceste obloane trase peste fereastra deschisă, iar încăperea era plină de miresmele grădinii, dar destul de răcoroasă. Tapetul marmorat de pe pereţi se ondula vag, tavanul în casete era presărat cu umbre, vitrinele înguste cu vitralii, proiectate pentru vaze înalte și madone pletoase, străluceau stins, frunzișul lor artificial, din pietre preţioase, fiind deja ofilit. Monty căzu în genunchi, în poziţia lui obișnuită, dar nu reuși să-și limpezească mintea. Simţea cum caută crispat vidul tămăduitor, pe care mintea lui tulburată îl respingea cu aceeași mișcare. Imaginile din lumea de sus, din lumea de dincolo, nu-i erau acum de niciun folos. Se simţea încolţit, plin de un resentiment nedefinit. După o vreme se lăsă într-o rână, ţinându-se de o

gleznă, și privi lung linia subţire, neclară, de aur dintre obloane. La ce se așteptase, ce dorise? S-o vadă pe Harriet plângând, să simtă că ea are mare nevoie de el, să-i vadă căsnicia distrusă?

Cât de ușor, cât de firesc se instalează omul în nefericirea altora! Dacă el mai făcea acest lucru din instinct, însemna că nu realizase nimic. Se simţea cuprins de vechiul dezgust faţă de sine însuși, despre care știa că este lucrul cel mai inutil dintre toate. Trebuie să plec, își zise. Dar unde? Curând avea să sosească maică-sa. Stând acolo, se liniști treptat. Imaginea lui Sophie se recompuse dureros, dar dându-i o senzaţie de fapt obișnuit. Ii văzu ochelarii scânteietori, picioarele mici în încălţările elegante, capul trufaș și vorace, aerul ei că cerșește atenţia, care de fapt dezvăluia cam tot ce era mișcător și neajutorat în fiinţa ei. ¡și aminti visul din noaptea trecută. El era un animal uriaș și orb, iar Sophie, în întregime goală sub o pălărie enormă cu flori, îl ducea de lanţ. Ce sâni mici avea! Își dorea acum cu disperare să plângă, dar lacrimile refuzau în continuare să curgă.

— Acum ar trebui să pleci, zise Emily. Nu e frumos s-o lași pe Harriet să aștepte, nu-i așa?

— Și chiar aţi stat pașnic de vorbă? întrebă Blaise.

Tot ce se întâmpla i se părea absolut imposibil.

— Nu. Ţi-am spus. A vorbit numai ea. Eu am mârâit în sinea mea.

— Dar n-ai ţipat la ea, n-ai dat-o afară?

— De ce s-o fi dat? Ceea ce avea de spus era interesant. Pare o persoană drăguţă. La urma urmei, ea a încasat șocul, nu eu.

— Așadar… accepţi situaţia?

— N-am spus asta. Nici măcar nu știu despre ce situaţie vorbim. Tu știi?

— Dar dacă voi două… dacă nu vă bateţi… atunci…

— Uneori am dubii privitoare la inteligenţa ta, zise Emily.

Aranja într-o vază trandafirii galbeni și roșii trimiși de Harriet din grădina de la Hood House.

— Nu, nu, spuse Blaise, n-am înnebunit. Îmi dau seama că se poate întâmpla orice. Nu poţi incasa o asemenea lovitură fără să… dar aţi fost amândouă atât de minunate, de bune…

— Atât de bune cu nemaipomenit de importantul, esenţialul de tine. Ai dreptate.

— Bine, fetiţo, sint un egoist pur… și… n-o spune tu… așa sunt toţi bărbaţii. Dă-mi voie atunci să-ţi vorbesc cu tot egoismul. Vă vreau pe amândouă. Iată ce n-am putut în trecut să-ţi spun cu inima deschisă, fiindcă mi-a fost prea frică. Această nouă sinceritate s-ar putea să ne fie prielnică tuturor. Mie, în orice caz, îmi este. Mă simt dintr-odată liber. Mă simt mai bine, nu-mi mai e frică, pot spune ceea ce gândesc. Știi, Em, iubirea noastră a fost mereu umbrită de faptul că mă temeam atât de mult. Acum te pot iubi mult mai intens.

— Mă întreb de ce anume te temeai și nu te mai temi acum. De posibilitatea ca eu să lupt pentru drepturile mele? Crezi că această posibilitate a încetat să mai existe?

— Nu cred. Vreau să spun că adevărul e într-un fel molipsitor, se răspândește… Mereu mi-am dat osteneala să te îmbunez.

— Iar de-acum n-ai s-o mai faci? spuneai că ne vrei pe amândouă.

— Înainte n-aș fi îndrăznit să afirm una ca asta. Se înţelege că pentru Harriet nu nutresc aceleași sentimente deosebite ca pentru tine. Ești conștientă de asta. Dar și ea mi-e dragă și nu e vorba numai de datorie, deși de voi amândouă mă leagă o datorie absolută. Prin urmare, sunt prins și ţinut zdravăn. Lucrurile au stat întotdeauna așa, dar acum, mulţumită lui Dumnezeu, vă pot spune amândurora adevărul. Pentru prima oară se poate rezolva totul cu bine, într-un fel sau altul…

— Cred că ești un escroc. Tragi spuza pe turta ta, asta vrei să spui, ne păstrezi pe amândouă, nu renunţi la nimic, ești iubit și giugiulit. Tu, tu, tu.

— Păi… așa e…

— Ești brutal de sincer și-ţi imaginezi că te prinde.

Totuși mă îndoiesc că sinceritatea absolută a pogorât asupra ta din ceruri. Minciuna ţi-a intrat în sânge. Ţine minte că nu fac nicio concesie.

Blaise tăcu o clipă, urmărind-o pe Emily cum aranjează trandafirii într-o vază încăpătoare, din sticlă roșie șlefuită. Purta o rochie de vară, o confecţie ieftină de bumbac, de un verde pal, imprimată cu margarete albe, ce semăna cu o salopetă. Astăzi nu dăduse decât o atenţie minimă înfăţișării sale, dar era cu adevărat drăguţă, cu părul pieptănat simplu, băieţește, cu faţa de o paloare catifelată, cu ochii ei uimitori, nemaipomenit de albaștri în lumina clară a soarelui matinal, scânteind din când în când de o ironie neînţeleasă de Blaise, dar pe care o considera a fi binevoitoare, în pofida spuselor ei. Se străduia din răsputeri să nu pară dezgustător de fericit și de ușurat în ochii ei, căci Emily ar fi putut lua asta drept o provocare. Cel mai neînsemnat gest de duioșie faţă de el din partea celor două femei îl făcea să se simtă enorm de bogat și totodată foarte umil. Înzestrate cu asemenea puteri dumnezeiești asupra lui, cele două femei nu i se păruseră niciodată atât de palpitant de atractive. Sorbea fiecare cuvânt, fiecare gest al lui Emily, întreaga sa fiinţă fiind mai vulnerabilă ca oricând la prezenţa ei.

— Ei bine, zise Emily, gâdilând nasul lui Little Bilham cu ultimul trandafir, apoi trăgându-se un pas înapoi ca să admire vaza, părerea mea este că nu te vei lepăda ușor de vechile năravuri. Încerci în continuare să mă îmbunezi cu jumătăţi de adevăr, să mă dirijezi spre poziţia care-ţi convine. Spuneai că mă iubești într-un fel special, iar ea îţi este dragă și atât. Sau n-am înţeles bine?

— Ba da, ba da, confirmă cu jumătate de gură Blaise.

Soarele dezvăluia cu nemiloasă claritate încăperea strâmtă, sărăcăcioasă și familiară în care Emily, cu noua și misterioasa ei dispoziţie, dereticase, curăţând-o lună. Lui Blaise îi trecu prin minte că nu văzuse niciodată flori în camera aceea. De ce nu-i dăduse prin cap înainte să-i aducă flori?

Emily îl privea în ochi, cu noua ei ironie

indescifrabilă.

— O, n-are nicio importanţă. Aș putea să te-nvârt pe degete până ameţești, dar n-am chef. Oricum, nu azi. Știu că nici măcar acum nu vrei să fii sincer. Doar faptele îmi vor dezvălui în cele din urmă adevărul. Nu-i nimic, nu-i nimic.

— Em, copila mea, n-ai să-i spui nimic lui Harriet, nu-i așa, despre lumea noastră aparte? E o chestiune personală, astfel de lucruri trebuie să rămână personale. Cineva din afară n-ar înţelege. Harriet s-ar necăji inutil. E secretul nostru, nu-i așa?

— Cred că n-am să-i spun, zise Emily. Bine, nu-i spun, n-ar avea rost. Presupun că te aștepţi să mă bucur că mai împart unele secrete cu tine. Dar Harriet nu va povesti tuturor despre veselul nostru trio? Celebrul tău prieten cunoaște deja întreaga poveste. (Emily se referea la Monty, care, spre ușurarea lui Blaise, îi fusese, pare-se, antipatic.) Sau rămân încuiată aici, să primesc emoţionantele vizite clandestine ale nevesti-tii?

— Va trebui să chibzuim, să nu ne pripim. Există clientela mea, există David.

— Când mi-l prezinţi și mie pe faimosul David? Pare foarte chipeș în fotografie, mult mai chipeș decât tine.

Blaise îi arătase lui Emily o fotografie a lui David. Acest gest, de neconceput înainte, făcea parte din noua politică de transparenţă.

— Curând, zise. David era unul dintre elementele mai obscure ale „situaţiei”, cum o numeau constant acum Blaise și femeile. Adăugă: Sper că Luca se va împrieteni cu el.

— Puţină fraternizare modestă cu burghezia nu-i va face niciun rău lui Luca. Important este că în sfârșit ai reușit să te mobilizezi și să încerci să-l transferi la altă școală. David ce părere are despre toate astea? Mă consideră o târfă dezgustătoare?

— Bineînţeles că nu. Nu te îngrijora. Se vor aranja toate. Obligatoriu. Trebuie să trăim cu toţii cu această problemă și de ce să n-o tratăm cu cât mai multă voie

bună?

— Voie bună? se miră Emily.

— Bine, atunci cu resemnare, caritate, fără violenţă, fără pripeală. Nu văd de ce n-ai fi de acord. Va fi mult mai bine pentru tine și pentru Luca.

— Nu zău? în ce sens, mă rog? Abstracţie făcând de brusca ta abilitate de a te ocupa de problema școlii lui Luca.

— O să mă vedeţi mai des.

— Super!

— Păi, Em, întotdeauna ţi-ai dorit asta, nu?

— Nu sunt sigură, zise Emily. Acum se așezase pe scaun și-l pironea cu o privire deosebit de intensă. Nu-mi doream să te văd mai des. Te doream de tot.

— Acum mă ai, poţi fi mult mai sigură de mine.

— Fiindcă Harriet e de acord cu existenţa mea. Mare scofală.

— Nu-ţi bate joc, Em.

— O să-ţi ceară ea să fii bun cu mine, mai exact, o să aibă ea grijă să te porţi frumos.

— Ești mult mai în siguranţă acum, că Harriet știe și a acceptat. Doar e evident. A fost eliminată posibilitatea unui dezastru.

— Adică să afle Harriet și să te silească să alegi. a

— Întocmai.

— Dar Harriet se mai poate răzgândi.

— Nu se va răzgândi. E o fiinţă morală, o persoană cu principii.

— Poate mă răzgândesc eu. Eu nu-s o fiinţă morală, o persoană cu principii.

— N-o s-o faci.

— Vrei să spui că nu pot. Nu mai mult decât înainte. Nici măcar ca înainte. Așa e.

— Nu asta voiam să spun…

— O, las-o baltă.

— Dacă-ţi închipui…

— Nu-mi închipui. Tocmai aici e buba. Vorbesc foarte calm, rostesc propoziţii, avem o discuţie ce pare raţională,

dar de fapt sunt o femeie goală pe dinăuntru. Nu știu ce cred, nu știu nici măcar ce simt, în mod sigur nu știu cât pot îndura.

— Întrebarea este cât poate îndura Harriet. Iar ea poate îndura… oricât. E previzibilă.

— Eu nu sunt, anunţă Emily. Oricum, așa cum ai remarcat, ceea ce trebuie să îndurăm, vom îndura. Doar că-mi vine să vărs când mă gândesc ce noroc a dat peste tine. Trebuie că te simţi ca sultanul Turciei. Ne ai pe amândouă. Ai reușit performanţa asta, iară îndoială că ai reușit-o.

— Da… iartă-mă… te rog, ai să mergi în vizită la Harriet, nu? Eu nu voi fi de faţă…

— Da, da…

— Și, Em, fii discretă cu Harriet, te rog. Vreau să vă împrieteniţi, dar…

— Bine, bine. Tot n-am prietene.

— Dar Pinn?

— Pinn nu mi-e prietenă. Probabil că nici nu e femeie. E un fenomen. Șterge-o acum. Vreau să rămân singură.

— Ne vedem mâine și… n-o să ne certăm, nu-i așa?

— Deloc?

— Deloc.

— Atâta previzibilitate mă dă gata. Bine, Mare Sultan, marș înapoi la soţia numărul unu.

— Em, îţi mulţumesc. Îţi sunt recunoscător, Em și… o, te iubesc mult, să știi…

— Întinde-o!

După plecarea lui Blaise, Emily McHugh rămase multă vreme nemișcată pe scaun, fixând cu privirea trandafirii aduși de Harriet, în timp ce razele soarelui se plimbau prin cameră. Se simţea golită pe dinăuntru, întocmai cum îi spusese lui Blaise. Se simţea lipsită de personalitate, de caracter, un simplu ecou. Până și ușoara durere de dinţi care o sâcâise toată ziua plutea fără stăpân prin încăpere, ca o insectă enervantă, dar invizibilă. Avea senzaţia că tocmai se produsese o mare catastrofa naturală, un seism sau un potop, în al cărei centru se

aflase, scăpând însă, ca prin minune, fără nicio zgârietură. Cum de se putuse întâmpla una ca asta? Cum de nu i se prăbușise casa, cum de nu-i fusese pulverizat căminul? Era încă vie – și totuși murise. Poate că fusese într-adevăr ucisă și supravieţuise doar ca stafie? Conversaţia cu Harriet decursese fără ţipete, fără plânsete. Iar diseară chiar se va duce s-o viziteze la Hood House. Nu numai că inimaginabilul se produsese, dar se întâmplase calm, aproape firesc. Ce trăsătură a ei, a lui Harriet, a lui Blaise făcuse posibilă o astfel de întâmplare? Cine dirija totul, cine era forţa motrice? Să fi fost Harriet? În ce-o privea, Emily nu se considerase niciodată un agent pasiv, ca acum. Deocamdată îi lipsea orice urmă de voinţă, era o spectatoare uluită a propriei sale vieţi, a propriei sale condiţii.

Pentru Blaise, pentru evidenta lui ușurare, pentru șiretenia-i cusută cu aţă albă, nutrea un fel de milă tandră, și ea un sentiment necunoscut până acum. Prinsă în vârtejul evenimentelor, continuase să-l iubească pe Blaise cu dăruire. îl simţea aproape, dar iubirea și apropierea nu înglobau nicidecum vreo idee despre viitor. Se va diminua tensiunea? Vor conteni certurile? Se va naște o lume nouă? Va fi mai bine? Sau totul era într-un fel mult mai rău, cumplit de rău? Se simţea ca un om care-și descoperă brusc incapacitatea de a distinge, în ciuda luminii optime, culoarea unui obiect perceput de aproape: o fi roșu sau verde? Capacitatea fundamentală a discernământului îi fusese parcă luată cu mâna. Se înţelege că nu s-ar fi putut împrieteni niciodată cu Harriet. Nici măcar Blaise n-ar fi putut merge cu gândul atât de departe. După primele contacte probabil că nu se vor mai vedea deloc. Dar vizita la Hood House avea o importanţă covârșitoare. Harriet stăruise, iar Emily o dorise la rându-i în aceeași măsură, deși perspectiva o înspăimânta. Dacă de acum încolo aveau să-și trăiască vieţile „în mod deschis”, era important să cunoască ambianţa în care se desfășura existenţa lui Blaise. În definitiv, el nu locuise niciodată aici și, oricât de tare ar fi durut-o, trebuia să se împace de acum fără

rezerve cu ideea că trăia în altă parte, unde se bucura de un cămin adevărat, în care se găseau o soţie și un fiu, amândoi legitimi. De fiu se temea. Casa trebuia și putea s-o înfrunte. Doar îi ţinuse piept și nevestei. Era oare acesta cel mai neplăcut lucru care i se putea întâmpla – să vadă casa lui Blaise, să-i cunoască fiul, să recunoască în cele din urmă, în mod irevocabil și sincer, cu inima deschisă, că poziţia sa este inferioară, că „statutul” ei, cum îl numea, este precar? Sau existau lucruri încă și mai umilitoare, pe care mintea ei amorţită nu le vedea deocamdată, deși erau bătătoare la ochi?

Sentimentul umilitor de vinovăţie încercat la prima confruntare cu Harriet părea să se fi risipit, prin magia exersată de Harriet însăși. Însemna asta că Harriet era „bună”? Că avea o influenţă benefică asupra tuturor? Putea fi totul atât de simplu? Harriet fusese cea care făcuse imposibile ţipetele, ocările murdare, toate aspectele ignobile ale rivalităţii dintre ele două? în mrejele cărei magii o prinsese pe ea, pe Emily, în ce voia s-o metamorfozeze? Ce avantaj preţios era pe cale să piardă? Sau însemna că totul avea să rămână aproape neschimbat, doar întru câtva îmbunătăţit – că avea să fie mai bine, de exemplu, pentru Luca? Ceea ce considera ea a fi viclenia lui Blaise, dezgustătoarea și absurda lui ușurare, necontenita lui duplicitate secretă, deștepta în Emily sentimente de toleranţă și iubire. Pasiunea pentru Blaise renăscuse în chip straniu, devenind inocentă. Inocenţa – să fi fost *acesta* lucrul cel mai important? Bineînţeles că Blaise îi îndrugase minciuni cu privire la Harriet și iară îndoială că lui Harriet îi turna minciuni la fel de sfruntate despre ea. Dar Emily nu putea crede nici măcar în aceste momente că Blaise avea relaţii sexuale cu soţia sa, întrucât, deși nici urâtă, nici matusalemică, Harriet nu era pur și simplu „stilul lui”. Marile ei calităţi de femeie blândă și stilată rămâneau, mai mult ca sigur, inerte pentru Blaise. În schimb, Emily credea cu tărie – și crezuse întotdeauna, cu o simplitate a gândirii demnă de o ţărancă – în caracterul deosebit, indestructibil, al iubirii senzuale, prin

care era legat de ea amantul ei.

Fusese obligată să creadă; uneori ar fi zis că nici nu existase altceva în viaţa ei. Izbutise să se cramponeze de credinţa ei chiar și în momentele când Blaise se răcise faţă de ea, când începuseră certurile, când încetaseră să se mai Joace”. Își formase cândva convingerea că ea și Blaise fuseseră destinaţi unul altuia de când lumea. Era un adevărat miracol cât de bine se „potriveau”. Acesta era apogeul iubirii autentice. Sentimentul respectiv n-o părăsise, de fapt, niciodată și redeveni conștientă de el acum, când îi furniza vigoare și căldură în plină „situaţie” de criză. Ea și Blaise erau meniţi unul altuia, ca două animale din Arcă, unicele din specia lor. În pofida existenţei lui Harriet și a lui David, a misterioasei Hood House, în ciuda zilelor și nopţilor pe care le petrecuse și le va mai petrece fără el, Blaise îi aparţinea așa cum nu aparţinea nimănui altcuiva.

— Ţi-ar plăcea să fie al tău? întrebă Harriet.

Luca era cu ea în budoar. Harriet era așezată, iar Luca stătea în picioare în faţa ei, la o oarecare distanţă. Inhăţase elefantul roșu brodat și îl ţinea chiar în dreptul feţei, în așa fel încât fruntea elefantului o atingea pe a sa, privind-o pe Harriet dindărătul jucăriei. Dădu viguros de câteva ori din cap, rămânând ascuns după elefant, și-i aruncă obișnuitul lui zâmbet, straniu de atotștiutor și de șiret. Harriet îl văzu la cincisprezece ani, la douăzeci de ani, cu același surâs pe buze – va fi fermecător. Apoi băiatul își încrucișă braţele, strângând elefantul la pieptul acoperit de un tricou cu Mickey Mouse extrem de soios.

— Atunci elefantul îţi aparţine, zise Harriet, luptându-se să nu lase lacrimile de tandreţe și confuzie dureroasă, necontrolată, să-i împăienjenească ochii. O să-i pui un nume?

— Da.

— Cum o să-l cheme?

— Reggie.

— Frumos nume.

— Reggie era un băiat de la școală care s-a purtat

bine cu mine.

— Nu toţi băieţii se poartă bine?

— Nu. Mă lovesc. Dar îi lovesc și eu pe ei.

— Curând ai să mergi la o altă școală, mult mai bună. Crezi că o să-ţi placă?

— Ai văzut vreodată un elefant urcând pe scări? întrebă Luca.

— Nu. Cred că nu. Tu ai văzut?

— Da. La Grădina Zoologică. A urcat niște scări și picioarele îi erau atât de caraghioase, ca niște saci plini de scânduri. Elefanţii sunt animale blinde. Un elefant n-ar călca pe un om. Ar încerca să-l ocolească.

— În India elefanţii îi sunt de mare ajutor omului. Cară bușteni.

— Și împroașcă apă cu trompele. Dacă-i supără oamenii, îi udă leoarcă. În India sunt și șerpi, unii foarte mari.

— Știu. M-am născut acolo. Tata era militar în India. Îi învăţa pe indieni cum să folosească armele.

— Aveai un șarpe cu care să te joci?

— Nu. Eram abia un bebeluș când am plecat.

— Oamenii cântă o melodie și șerpii dansează, am văzut într-un film. Șarpele mișca din cap încoace și încolo. Stătea într-un coș. Mi-ar plăcea să am un șarpe. L-aș putea ţine în buzunar. L-aș învăţa să danseze. Avem două pisici. Dar mi-ar plăcea să am și un șarpe.

— Cere-i mamei tale unul, zise Harriet.

Luca mângâia acum elefantul cu o mișcare fermă și apăsată a mâinii, uitându-se la Harriet cu ochi strălucitori și cu o încordare vecină cu uimirea, în ochii lui nemaipomenit de rotunzi, căprui închis, se întrezărea o sclipire albăstruie stinsă. Părul negru, lins, încâlcit acum, îi încadra faţa în bucle haotice. Fără a schiţa vreo mișcare, Harriet își concentra voinţa asupra copilului, poruncindu-i să se apropie și s-o atingă, iar în momentul următor Luca își plecă ochii și, cu un surâs viclean și un aer de cochetărie aproape deliberată, veni să se rezeme de genunchiul ei. În gestul lui se amestecau sfioșenia unui

foarte tânăr amant și siguranţa de sine a unei odrasle preferate. Harriet își înfrână dorinţa de a-l strânge puternic în braţe. Se pricepea și ea la acest joc. Ușor, cu grijă, ţinându-și răsuflarea, începu să-i răsfire părul cu degetele, mângâindu-i totodată buclele negre, moi, reci și uscate. Mirosea a sudoare, a băiat, a ceva răcoros și umed, cum ar fi pământul reavăn sau apa.

— Șarpele meu ar putea merge la școală cu mine și nimeni n-ar ști.

— Azi de ce nu te-ai dus la școală?

— E vacanţă.

Mă întreb dacă minte, se gândi ea.

— Chiar?

— La școala cea nouă o să învăţ despre Dumnezeu?

— Cred că da.

— Ce este Dumnezeu?

Luca ridicase acum ochii spre ea, cu bărbia proptită în spinarea elefantului, cu o mână sprijinită ferm pe genunchiul lui Harriet.

— Dumnezeu este spiritul bunătăţii, răspunse Harriet. Este spiritul iubirii purtate de noi toţi în inimile noastre.

— El stă în inima mea?

— Da. Ori de cite ori iubești pe cineva sau vrei să faci o faptă bună…

— Dar nu vreau, o întrerupse categoric Luca. Dumnezeu ne face să iubim animalele?

— Da, ne cere și asta.

— Iubesc pisicile. Și câinii tăi. Și toate animalele, chiar și pe cele feroce și crude. În garajul tău am găsit un liliac. Atârna cu capul în jos și am crezut că-i o cârpă. După aia i-am văzut faţa, o feţișoară mică și caraghioasă, cu dinţi. Liliacul mușcă. Nu poţi îmblânzi un liliac.

— Dar cel mai mult îţi iubești mama și tatăl, sugeră Harriet.

— Poţi să-i vorbești lui Dumnezeu?

— Da. Oricine poate. Se numește rugăciune.

— Și ce-i spui?

— Te rogi să te ajute să fii bun și să-ţi iubești semenii.

— Care semeni?

— Pe toţi oamenii.

— Adică toţi oamenii, ca toate animalele?

— Da.

Luca reflectă o clipă asupra enormităţii acestui deziderat. Pe urmă spuse:

— Te iubesc. Te-am văzut în seara aceea în grădină și am știut că ești o ființă vrăjită, din vis.

Harriet îl trase la pieptul ei, strângându-l tare în sfârșit, îi simţi braţele cum caută și apoi cum i se agaţă de gât.

Plecând de la Emily, Blaise pășea buimac pe stradă. Toată faţa îi strălucea de ceva asemănător cu fericirea. Nu reușea să-și șteargă de pe buze un zâmbet de lunatic. Bunătatea neîntreruptă cu care îl tratau cele două femei îl făcea să radieze de smerenie, ușurare, inocenţă. Avea sentimentul că s-ar cuveni să umble numai în genunchi. Mulţumesc, o, mulţumesc! nu contenea să le spună în adâncul sufletului celor două femei, întregului univers. Fiecare clipă scursă, fiecare moment de prelungită îngăduinţă și de calm, făcea ca izbăvirea să-i pară și mai sigură. Firește, își zicea Blaise, mai existau suficiente motive de teamă, dar nu vedea de ce anume ar fi trebuit *concret* să-i fie frică. Ceva vreme situaţia va continua să fie, vrând-nevrând, periculos de volatilă. Poate că una din cele două nu va rezista. Dar chiar și așa, ce se putea întâmpla? Nu avea cum să iasă din situaţia asta, erau cu toţii mai prinși în ea ca niciodată, trebuiau să se împace cu ideea și să trăiască în condiţiile date cât mai bine; fuseseră extrem de norocoși să descopere din timp că acest lucru era posibil. Erau acum captivi, de ce să nu privească adevărul în faţă, într-o cușcă a toleranţei îngăduitoare, a adevărului atotstăpânitor. De ce ar prefera vreuna dintre ele un război fără speranţă, care nu putea să le facă decât rău tuturor?

Pata cea mai neagră o constituia David, iar Blaise se ferea să se gândească la el. Deocamdată nu putea

întreprinde nimic pentru a vindeca rana băiatului, de orice natură s-ar fi dovedit ea a fi. Harriet îl va ajuta, va găsi poate leac pentru ea. Blaise se simţea atât de umil, atât de gol pe dinăuntru, ca să folosească expresia lui Emily, încât parcă era transparent. Nu putea să nu fie încredinţat că în cele din urmă David avea să-l ierte. Inocenţa lui restituită parcă-i ștergea culpa cu buretele. Existau momente când se simţea ca un creștin la piciorul crucii. Firește, ceea ce-l va impresiona mai întâi pe David va fi minciuna tatălui său, delictul comis de el, iar nu tăria de a le scoate la lumină. Ceea ce-l va șoca pe David va fi existenţa, existenţa tolerată în continuare, a lui Emily și a lui Luca. Dar nu va *trebui* și David să ierte? David se uitase la brotăcelul lui Luca. Precis că va ierta. Blaise știa, dar prefera să ignore această cunoaștere, că relaţiile cu fiul său vor fi, erau deja, radical schimbate. Sigur, sigur că David îl va ierta, redându-i încrederea în sine.

Acest lucru ţinea însă de viitor, care mai avea multe aspecte obscure. Deși întrebări extrem de importante rămăseseră fără răspunsnu era momentul potrivit să urzească planuri. Își vor da Emily și Harriet cu adevărat osteneala să „se împrietenească”? Avea Harriet tăria de a o face și pe asta? în adâncul sufletului, Blaise se îndoia. Nu voia într-adevăr ca cele două femei să petreacă prea mult timp împreună și să se influenţeze reciproc, nici nu credea că ele vor dori așa ceva, după ce va trece luna de miere a tatonărilor. Cu siguranţă, cel mai bun lucru era să rămână fiecare la locul ei separat, ca în trecut, dar de data asta în mod inocent. Va renunţa Harriet curând la dorinţa ei ca toată lumea să fie informată? *Trebuia* să știe toată lumea? Blaise remarcă reapariţia în viaţa lui interioară a ideii simplei obligativităţi. Nu simţea totuși nevoia urgentă de a se jertfi pe acest altar. Reflectând cinstit, ajungea la concluzia că prefera ca totul să rămână în continuare cât mai discret, cât mai neostentativ. N-avea sens să izbucnească un scandal care, prin dimensiunile lui, ar răspândi numai confuzie. Blaise considera că-și făcuse ordine, cu mult curaj, în viaţă și că își câștigase în schimb

dreptul la o existenţă privată secretă. La urma urmei delictul săvârșit de el aparţinea deja cu adevărat trecutului.

Umblând așa, frământat de gânduri și încununat de un nimb, avu sentimentul că se va întâmpla ceva extrem de neplăcut, cu o secundă înainte de a o zări pe Pinn mergând paralel cu el, pe trotuarul opus. Ea traversă și se apropie zâmbind.

— Felicitări!

— Aăă… mulţumesc, zise Blaise.

— Totul e bine pe ambele fronturi, sper?

— Da.

— Emily se comportă minunat, nu-i așa?

— Splendid.

— Ard de nerăbdare s-o cunosc și pe Harriet.

— Aăă… mda.

— E ca și cum ţi-ai descoperi o mulţime de rude noi și simpatice.

— Așa e.

— Trebuie să organizaţi o petrecere.

— Mhî.

— Sunteţi un bărbat norocos, să știţi.

— Știu.

— Este deznodământul ideal, toată lumea e mulţumită.

— Da…

— Sper că de-acum o să vă vedem mai des pe la noi, ce ziceţi?

— Sper că da.

— N-o să vreţi să mai rămân în casă.

— Te rog să nu te simţi…

— O, dar nu pot să nu mă simt. Am să mă mut. Mă gândesc, de fapt, să-mi cumpăr un locșor al meu. Mă întrebam dacă nu mi-aţi putea împrumuta niște bani?

Blaise privi lung faţa pistruiată și zâmbitoare a femeii. Oare ce fel de pericol îl păștea? spuse:

— Știi foarte bine că nu-mi prisosesc banii.

— Un împrumut cât de mic ar fi bine-venit. Oricum,

mai gândiţi-vă. O să vă anunţ eu, de îndată ce-mi fac planuri mai precise. Deocamdată, la revedere.

N-are ce să-mi facă, nu-i așa? se gândi Blaise. Nu, *acum* nu-mi poate face nimic.

Cu toate acestea se simţea cuprins de îngrijorare.

— Cine era grăsanul care tocmai pleca la sosirea mea? se interesă Emily.

Ea și Harriet ședeau pe scaune de pânză pe terasă și beau ceai. Emily purta niște pantaloni și un jerseu, dar pe sub jerseu își pusese o cămașă curată, iar în jurul gâtului își înnodase un batic roșu cu negru. Harriet îmbrăcase una dintre rochiile ei de grădină Liberty, imprimată cu floricele mărunte. Soarele era încă destul de aproape de zenit, iar grădina fremăta de lumină și căldură. Trandafiri de un roz electric străluceau în gardul viu. Emily examina totul cu nesaţ, uitându-se lung la grădină, întorcându-și privirile spre casă, măsurând-o pe Harriet. Până acum, își spuse Harriet, vizita a decurs ca pe roate. Primele minute au fost cele mai grele.

— E un profesor, Edgar Demarnay, prietenul prietenului meu, Monty Small.

— Știa cine sunt? A plecat ca să mă evite?

— Nu, a plecat fiindcă trebuia să plece.

De fapt, răspunsul era „da” la ambele întrebări. Edgar, care se înfiinţase imediat după dejun, fusese gata-gata să verse lacrimi de indignare de dragul lui Harriet. Netulburată pe dinafară, Harriet se bucurase în sinea ei de compătimirea lui. Oare nu cumva Blaise, în ciuda declaraţiilor repetate de recunoștinţă, era mult prea sigur de fidelitatea ei?

— Ai prieteni bărbaţi? întrebă Emily.

— Da, am foarte mulţi prieteni, iar unii dintre ei sunt bărbaţi.

— Eu n-am prieteni, se plinse Emily. În toată viaţa mea adultă nu l-am avut decât pe Blaise. Am crescut cu Blaise!

— Și eu la fel!

— Da, dar dacă ești căsătorită, te bucuri de mult mai

multă libertate. Eu n-am putut ieși din casă din cauza geloziei lui Blaise. Dacă nu ești măritată, nu ai nicio siguranţă, oricine constituie o amenințare.

— Dar Blaise era convins că nu-l vei părăsi.

— Ce formulare adecvată! Așa e, mă știa legată de mâini și de picioare. Oricum, bani am avut foarte puţini. Nici măcar nu s-a scotocit prin buzunare ca să-mi dea bani să-mi repar dantura.

— Cu privire la dinţi…

— Nu, protestă Emily, există limite. N-am venit aici ca să discut despre dinţii mei.

— Dar ai avut totuși o slujbă, ai fost profesoară, nu mă îndoiesc că te-ai împrietenit cu lumea de la școală.

— Nimănui nu-i surâde o prietenie cu o mamă nemăritată, ești pur și simplu lipsită de identitate pentru ei. Corpul profesoral se prefăcea că nici nu exist, iar fetele mi-au făcut viaţa un iad, mai ales una, o căţea desăvârșită.

— Regret…

— Nici măcar nu i-am povestit lui Blaise. Dacă începeam să mă plâng, se supăra. Considera că are destule necazuri, îmi închipui.

— Ai trecut prin momente grele…

— Blaise n-a crezut în slujba mea. Nu mă credea capabilă să lucrez. Avea dreptate.

— Nici în pictura mea nu crede.

— Bărbaţii ne dispreţuiesc. Ne consideră proprietatea lor personală. Blaise e groaznic de nedelicat. N-are pic de înţelegere nici pentru suferinţele fizice. La venirea ciclului, când te simţi înfiorător, pur și simplu face urechea toacă. Ai observat?

— Păi…

— E revoltător de încântat că l-am iertat. Presupun că l-am iertat, nu? Oricum, i-aș da cu plăcere o palmă ca să-i sară rânjetul satisfăcut de pe mutră.

— Ai fost tare bună cu el și cu mine, zise Harriet.

— O, nu vorbi prostii.

— Sunt sinceră. Firește, ești… așa cum ești…

— O femeie decăzută?

— Nu, nu, voiam să spun că dumneata ai dus greul, ai avut o poziţie neortodoxă, dar acum ţin să știi că-ţi… poţi ridica fruntea și…

— Mersi, fruntea mea n-a păţit nimic. Când am să fac cunoștinţă și cu fiul tău? Are o înfăţișare de star de cinema.

— Sper să-l cunoști curând…

Harriet revăzu în minte chipul lui David, implacabil de nefericit. N-ar fi avut niciun rost să propună ca întâlnirea să aibă loc imediat sau să-i explice lui David că i s-ar lua o piatră de pe inimă dacă s-ar putea purta cât de cât politicos cu Emily. Dorinţa lui Harriet – uimitoare pentru bărbaţii din anturajul ei – de a-i „ura bun venit” lui Emily nu fusese dictată în întregime de acel duh al blândeţii despre care îi vorbise lui Luca. Harriet era nevoită să facă tot posibilul ca Emily să devină reală pentru ea. Să creadă în Emily numai pe jumătate ar fi fost chin curat. Ar fi însemnat să încerce să trăiască, cel puţin parţial, într-un trecut care încetase să existe. Firea realistă a lui Harriet și puternica ei înclinaţie spirituală spre ordine familială îi cereau să accepte noua situaţie fără rezerve, să-și formeze o imagine cât mai complexă a acesteia. Harriet avea mare nevoie s-o înghită pe Emily în întregime, să afle și cele mai neplăcute lucruri și să se asigure că va supravieţui. Dacă David ar fi (acut și el parte din comitetul de primire, i-ar fi fost, fără îndoială, mai ușor. De asemenea, David era un atu cu care Harriet se putea *mândri* în faţa lui Emily.

Parcă ghicindu-i gândurile, Emily zise:

— Ai o casă splendidă.

— Da, e drăguţă, nu?

— Și o grădină atât de frumoasă! Pariez că tu și Blaise nu vă ciondăniţi niciodată.

— Păi… nu prea…

— De ce să vă certaţi, când locuiţi într-un palat ca ăsta. Dacă aș sta aici și aș avea un fiu atât de ager la minte, cu înfăţișare de înger, nu mi-ar păsa de nimeni și de nimic.

— Dar ai un băieţel minunat.

— N-am avut niciodată un cămin adevărat. Mai întâi, din cauza nemernicului meu de tată vitreg. Apoi, din cauza ticălosului de Blaise. Cristoase!

— Îmi pare foarte rău…

— Dar ce mulţi câini ai. La ce-ţi servesc? Unul a mârâit la mine când am venit.

Confreria nelipsită a câinilor era adunată pe gazon și gâfâia. Câteva cozi negre se agitară fără vlagă când Harriet aruncă o privire spre ei.

— Nu mușcă. Luca s-a împrietenit cu ei. Îi plac atât de mult animalele.

— Închipuie-ţi că mi-a spus că are vacanţă de la școală, maimuţica! Copiii ar trebui altoiţi când mint! însă Blaise nu s-a obosit niciodată.

— Dar Luca-i atât de…

— E pierdut, fiindcă nu are un tată adevărat.

— Ești de acord cu școala cea nouă?

— O, da, da. Dar e prea târziu. Luca e pierdut. Nu va deveni niciodată un copil normal, nu va învăţa nimic, nu va fi un om obișnuit. La doisprezece ani o să fie un fel de găgăuţă. A avut și el mult de suferit, săracul, știind că Blaise nu este de fapt soţul meu, văzând că tăticul lui dispărea mereu, auzind necontenit ţipetele și urletele ce se declanșau când apărea. A fost silit să-și cheltuiască toată energia sufletească pentru a înţelege realitatea aceea putredă. Uneori am senzaţia că-și urăște tatăl, că mă urăște și pe mine, că urăște pe toată lumea. Ce copilărie îngrozitoare a avut! Ca a mea. Asemenea lucruri nu se uită.

— Mie îmi pare un copil extrem de inteligent și de perspicace. Nu înţeleg de ce tu…

— În faţa ta probabil joacă teatru. E dat dracului de prefăcut. Vătămările suferite până la vârsta de șase ani nu se mai pot vindeca. Trebuie să știi, doar soţul tău e psihiatru. Deci Blaise vrea să renunţe la psihiatrie și să se facă doctor, așa e?

— Da. Harriet hotărâse să-i dezvăluie lui Emily și

acest lucru, despre care Blaise recunoscuse că nu-i vorbise niciodată. Blaise declarase că se bucura să afle și Emily. Oricum, de acum încolo, Emily trebuia să fie la curent cu toate. Nu ţi-a vorbit despre asta fiindcă… se pun probleme financiare și…

— E o idee minunată, dar ce-o să mâncăm, Luca și cu mine?

— Voi nu se poate să primiţi mai puţini bani, trebuie să primiţi mai mulţi. Luca va merge la școala cea nouă cu orice preţ. Cu puţină grijă, o să ne descurcăm. Vezi, David va intra în curând la facultate, iar Blaise poate să obţină o bursă sau putem vinde casa…

— Ai fi în stare să vinzi așa o casă ca să-l trimiţi pe Luca la o școală bună? îţi arde de glumă. Ești prea bună ca să fii adevărată, Doamnă Placidă. Noi doi îţi spuneam de obicei „Doamna Placidă”, și nu-i deloc un nume rău ales. Care-i chichiţa? Care-i adevăratul motiv, Doamnă Placidă?

— Aș face-o și ca să-l ajut pe Blaise. Oricum, sper să nu fie necesar. Putem împrumuta bani de la Monty de la Edgar…

— De ce folosești pluralul?

— Păi, mă refer la toţi… la mine, la Blaise… la tine…

— Pe mine să nu te bazezi. Nu știu sigur ce să cred despre chestia cu medicina.

— Simt că trebuie să ne unim eforturile…

— M-am săturat de eforturi. Oricum, nu ne aflăm în aceeași barcă.

— Blaise are nevoie de o provocare intelectuală, are nevoie să fie supus la un test cu adevărat dificil. Și-a pierdut încrederea în teoriile psihologice. Tbtul a devenit prea vag și facil pentru el. Are nevoie…

— O, m-am săturat de nemernicul de Blaise! Nevoile *lui,* teoriile *lui,* provocările *lui!* N-a stors destul din noi, nu ne-a distrus vieţile, mai trebuie să-l trimitem acum și la studii medicale! Dar despre nevoile mele intelectuale ce părere ai? Posed și eu un creier.

— Viaţa mea nu e distrusă, spuse Harriet, și nici a ta. O să ne descurcăm cumva și o să facem totul să meargă

mai bine…

— Cum? Prin magie neagră? Ei, dar poate că tu vei reuși. Ești blândă și bună, ești zâna cea fermecată.

— Exact asta mi-a spus și Luca, zise Harriet zâmbind.

Ochii de un albastru scânteietor ai lui Emily o măsurară rece pe amfitrioană.

— Știi, îi mărturisi, Blaise mi te-a descris ca fiind bătrână, urâtă și grasă. Nu te enerva. O spunea doar ca să mă îmbuneze. Presupun că ţie ţi-a zis că sunt o târfuliţă ordinară din sudul Londrei.

— N-a vorbit despre tine decât cu cea mai mare delicateţe și cu cel mai mare respect.

— Sper și eu că da! Acum te-ai înfuriat. Nu te supăra pe mine, supără-te pe el.

— Nu sunt supărată.

— Ba ești. Ar fi bine să-l cunoști cu adevărat pe bătrânul Blaise într-o bună zi. Are niște gusturi cam deșucheate. Ca și mine, fiindcă tot veni vorba. Sunt sigură că a jucat mult teatru de dragul tău pe vremuri.

— La ce te referi?

— N-are a face, n-are a face. Deci Luca ţi-a zis că ești fermecată. Mie nu-mi adresează niciodată niciun afurisit de cuvânt!

Brusc, ochii ei tăioși, albaștri, se umeziră de lacrimi.

— La dracu’! La dracu’!

Harriet își condusese musafira la plecare. Lacrimile lui Emily se zvântaseră rapid. Harriet nu plânsese. Fusese limpede pentru amândouă că întrevederea se terminase și amândouă doriseră să se despartă cât mai curând. Harriet era sfârșită. îl voia numaidecât pe Blaise, voia să-i vadă faţa mare, colţuroasă și liniștitoare, cu acel aer dulce, temător, care n-o mai părăsea, să-i miroasă vestonul, să se cuibărească în braţele lui, în siguranţă. Gândul la Blaise îi provoca acum un fel de angoasă fizică neîntreruptă, aceeași pe care i-o provocase David în copilăria lui. Ar fi vrut ca Blaise să se afle mereu sub ochii ei, să-l poată atinge. Dar azi, mai mult ca oricând, era de datoria ei să-l lase să plece. Se dusese la bibliotecă, pentru a o lăsa să

discute singură cu Emily. Pentru asta amânase chiar orele de consultaţie cu doctorul Ainsley și doamna Lister. Pe viitor avea să-i dedice lui Emily *o* parte mai mare din timpul lui, Harriet insistase, îl iscodise cu meticulozitate pe Blaise (spre agasarea acestuia) despre timpul pe care obișnuia să-l petreacă în Putney. Se părea că raţia lui Emily se limita la ora prânzului în unele zile și câteodată la prima parte a serilor petrecute de Blaise la Magnus Bowles, care locuia și el pe malul sudic. Harriet declarase că nu era suficient. Pe viitor Blaise va trebui să rămână uneori acolo o zi întreagă, în weekend, ca să stea mai mult cu Luca. Blaise dăduse răspunsuri cit mai vagi cu putinţă, arătându-se în cele din urmă de acord. Așa că avea să lipsească și mai des, tocmai acum, când avea mai multă nevoie de el. Însă nu era nimic de făcut.

Lui Harriet nu-i stătuse niciodată în obicei să-și analizeze stările de spirit. Nu avusese nevoie s-o facă. Trăise întotdeauna într-o lume a instinctului și a certitudinilor. Iubirile ei nătângi dinaintea apariţiei lui Blaise nu o forţaseră să ia hotărâri, n-o puseseră niciodată într-o dilemă reală. Le îndurase ca pe niște atacuri de gripă, neostenindu-se să le descifreze originea și natura. O lume a convenţiilor rigide, un puternic simţ al datoriei, laolaltă cu norocul ei fantastic, o ajutaseră să străbată viaţa fără a deveni câtuși de puţin conștientă de „mintea” sa. Ceea ce vedea era lumea, nu mintea sa. Acum însă, emoţiile și ideile proprii o preocupau, chiar o luau prin surprindere. Își dădea seama că, de la prima întâlnire cu Emily, întregul ei psihic se schimbase și continua să se schimbe încă, înspăimântător de rapid. Pentru întâia oară în viaţă trăia derutantul sentiment că nu-și mai poate prevedea emoţiile, nici acţiunile. Ceea ce rămânea clar și neschimbat, aducându-i în zilele acestea mai multă mângâiere decât orice altceva, era sentimentul simplu al datoriei faţă de soţul ei. Se simţea *obligată* să-l sprijine pe Blaise, să-l ajute să trăiască cinstit de acum încolo, să-și facă datoria. Din punct de vedere moral, era de neconceput ca el să-și abandoneze iubita pe care o avea de

atâta vreme și pe fiul acesteia. Jurământul de la ceremonia nupţială o pregătise pentru ideea de a se jertfi de dragul soţului și n-ar fi regretat niciodată s-o facă. Putea să se plângă acum că, odată venit, calvarul se dovedise a fi atât de straniu? Dacă Blaise ar fi orbit, nu i-ar fi citit cu voce tare, dacă ar fi fost invalid, condamnat să stea într-un scaun cu rotile, nu l-ar fi împins?

O consola, desigur, insuflându-i putere, ceea ce numea ea ușurarea lui Blaise. Era atât de evidentă, de palpitantă, încât devenise un soi de legătură trainică între ei doi. După cum îi explicase lui Monty, era minunat că putea dărui ceva dorit atât de intens unei persoane atât de iubite, că îl putea ajuta, aproape „izbăvi”, pe Blaise. O putea ajuta și pe Emily, deși acest lucru părea mai dificil acum decât la început. Pe Harriet o impresionase propria-i abilitate de a se întreţine cu ibovnica bărbatului ei, fără ca gelozia furioasă să-și arate ghearele. Calmul relativ, decenţa confuză a acelei prime întâlniri, demnitatea bine intenţionată pe care ea, Harriet, reușise nu doar s-o demonstreze, ci și s-o impună, îi produseseră o exaltare pe care o confundase numaidecât cu ceva asemănător cu iubirea. Era ca și cum ar fi „iubit-o” pe Emily. Iată de câtă clemenţă se dovedea în stare. Dar această primă impresie se modificase deja. Emily devenea din ce în ce mai puţin o probă de foc formală, o provocare abstractă, și tot mai mult o femeie tânără, reală, cu un vocabular caracteristic și o voce care o individualiza. Când spusese „o târfuliţă ordinară din sudul Londrei”, expresia (pe care Harriet nici n-ar fi visat s-o formuleze) îi deșteptase în minte ecouri vag familiare. Desigur, Harriet nu dăduse glas acelei reacţii, nici nu şi-o însușise, însă reacţia se produsese. Ce-ar fi crezut tatăl ei, ce-ar fi avut Adrian de spus?

Deja Harriet începea și ea să se gândească la „publicitate” în altă lumină. La început i se păruse ideal să trăiască deschis cu toţii: numai acest lucru, își spusese, putea cu adevărat să confirme întoarcerea lui Blaise la adevăr, desăvârșind-o. Această confirmare i se păruse atunci lucrul cel mai important. Lipsa oricăror ascunzișuri,

credea Harriet, avea s-o ajute în procesul inevitabil de „înghiţire” a lui Emily McHugh. Oare secretul nu-i conferea încă lui Emily o anumită forţă misterioasă? Existau multe aspecte, nu toate foarte clare, care mai târziu i se părură lui Harriet destul de lipsite de importanţă. Trebuia să ţină seama de David. De pacienţii lui Blaise. De bietul Blaise însuși, încă prea speriat ca să pună problema, dar evident detestând ideea de a se expune complet. Ce putea să creadă cineva din afară? Va fi ea în stare să explice suficient de clar concepţia sa despre o lume mântuită? își imagină stinghereala mută a lui Adrian, durerea pe care i-o va provoca. Nu-l simpatizase niciodată pe Blaise. Apoi, toată negura care acoperea viitorul. Până și ideea ca Blaise să devină doctor părea din nou îndoielnică, deși Harriet fusese extrem de dornică să i-o explice convingător lui Emily. Blaise, înfășurat în euforia noii sale inocenţe, părea și mai puţin capabil să se ocupe de propriile sale probleme. Harriet simţea, cu tandră îngrijorare, cât de dependent de ea devenise. Vorbise cu îndrăzneală despre vânzarea casei, dar niciodată nu fusese mai puţin dornică de a se preta la un asemenea lucru. Așa cum urmărise Harriet, casa o impresionase pe Emily. La urma urmei era o fortăreaţă și un simbol al familiei unite alcătuită din Harriet, Blaise și David, așa cum fusese întotdeauna. Ar fi, desigur, o mare prostie să se pripească și să facă ceva ireparabil, poate că cea mai bună atitudine era deocamdată discreţia; Emily nu era genul de femeie cu care Harriet ar fi dorit să se împrietenească sau pe care ar fi dorit măcar să o cunoască, dacă ar fi avut libertatea de-a alege.

Când Emily, cu lacrimile acum zvântate, se pregătea să plece, dintr-o pornire bruscă Harriet o invitase la un cocktail sâmbătă pe la șase.

— Adu-o și pe prietena ta, Constance Pinn. Blaise pomenise de câteva ori de această femeie, cu care Emily împărţea de multă vreme locuinţa, și deși nu se putea gândi la ea ca la o doamnă de companie, Harriet aflase cu o oarecare satisfacţie de existenţa colocatarei. Nu dorea

acum să se asigure că domnișoara Pinn exista cu adevărat, nu se îndoia de asta. Dar voia să simtă că ţine zdravăn în mână toate hăţurile. Dorea să fie cea care recunoaște, autorizează, întâmpină cu urări, cea care conferă respectabilitate lucrurilor, dându-le materialitate prin luarea lor în seamă. Cu cât va putea „supraveghea” mai strict situaţia, cu atât mai sigură se va simţi. Adăugase: Am să-l invit și pe Monty Small, sunt sigură că o să-l placi. Probabil că și David va fi aici.

Harriet dorea ca Monty s-o cunoască pe Emily, ca să poată discuta ulterior despre ea. Intenţiona să se roage de David să apară măcar un minut, pentru a-și mai potoli îngrijorarea. Înţelegea acum din ce în ce mai bine că persoana cu adevărat centrală și importantă era Luca.

Din cauza lui Luca, se înţelege, Blaise avea în continuare obligaţii faţă de Emily. Dacă n-ar exista Luca, îndatoririle lui ar fi acum cu totul altele, faţă de Emily poate că n-ar avea niciuna. Dar asta nu era totul. Harriet își dădea seama că-și dăruise inima, și încă într-un fel care aproape o înspăimânta. Manipula deja viitorul, cu o șiretenie caracteristică iubirii autentice. David trebuia s-o „accepte” pe Emily, fiindcă David *trebuia* să-l accepte pe Luca. Harriet se simţea stăpânită de inconfundabila dorinţă de a poseda, o dorinţă a cărei uriașă putere va trebui să o ascundă chiar și de Blaise. Va fi obligată să dea dovadă de răbdare, de rezistenţă, de ingeniozitate. îl voia pe Luca.

Era sâmbătă dimineaţă. David plecase devreme. De fapt, micul dejun în familie nici nu mai era demn de acest nume. Bucătăria – nucleul spiritual de la Hood House – era acum în dezordine. Cănile atârnau în poziţii diferite sau nu se mai aflau deloc la locul lor. Grămezi de obiecte zăceau abandonate pretutindeni. Furnirul întunecat al bufetului nu mai fusese lustruit, iar faţa de masă roșie nu fusese schimbată de săptămâna trecută. Mama lui nu punea nimic în gură, nici măcar nu se așeza la masă. Cu ochii strălucind de o durere interioară, îl servea pe tatăl lui, care-și mânca ouăle cu șuncă zâmbind și ridicând mereu

privirea. David n-avea chef să pună nimic în gură, dar se prefăcea că mănâncă, pentru a evita neplăcerea de a fi îndemnat de maică-sa. Azi băuse puţină cafea și-și atinsese farfuria cu furculiţa, pe urmă ieșise fără zgomot din casă, luând-o la fugă pe stradă.

Cu o seară înainte, maică-sa îi ţinuse o lungă tiradă. La început, chiar în primele secunde, se temuse că-și va pierde cumpătul și va izbucni în lacrimi. Își imaginase că o strângea la pieptul lui, fixându-și tatăl cu o privire dură, peste umărul ei care tresălta. Atunci scena imaginară i se păruse insuportabilă. Acum era imaginea unei consolări imposibile. Lucrul cel mai oribil, cel mai obscen, era curajul mamei sale, compasiunea de care dădea dovadă, stăpânirea de sine, ca și faţa umilă, rozalie, ușurată a tatălui său. Era de preferat demnitatea ţipetelor, a înverșunării. În plus, acea îngrozitoare toleranţă era un soi de garanţie *a* permanentizării situaţiei. David fusese supus unui șoc dur, dar avusese credinţa că, deși totul se făcuse ţăndări și nimic nu mai putea fi reparat, cel puţin cioburile vor fi curăţate imediat. Tatăl său fusese „demascat”, din acest moment avea să fie silit să pună capăt vieţii duble, destrăbălării. Noutatea coșmarescă era că viaţa duplicitară avea să continue.

Noaptea trecută, David visase că o sirenă cu trăsăturile mamei sale ţinea în palmă un pește viu. Mai întâi mângâiase peștele, apoi uitându-se în ochii lui David, începuse să-l strângă în pumn. David încercase să deschidă gura pentru a spune: „Să nu-i faci vreun rău”, dar nu putuse articula niciun sunet. Întinsese braţele spre ea, implorând. Dar peștele era deja mort, strivit, devenise o piftie greţoasă. David se pornise să ţipe, trezindu-se în momentul când scosese un scâncet slab. Se simţise mai întâi ușurat, în siguranţa camerei sale, apoi își adusese aminte. Aprinsese lumina. Pe noptieră avea briceagul elveţian, busola, un dinte de cașalot adus de unchiul Adrian tocmai de la Singapore, o bucăţică de granit cu pete culeasă dintr-un pârâu scoţian, o monedă de un penny din epoca georgiană și un ursuleţ mic de pluș, pe nume

Wilson, pe care-l ascundea extrem de precaut peste zi. Brusc, le măturase pe toate cu mâna pe podea și, în tăcerea de după prăbușirea obiectelor, înţelesese că lucrurile acelea nu-l vor mai însoţi niciodată în călătoriile lui nocturne.

Rămăsese în pat, cu ochii deschiși, amintindu-și discuţia purtată cu mama lui, seara târziu. Ea intrase în cameră și se așezase pe pat, cu o faţă temătoare și totodată servilă, forţându-se să adopte aerul acela sinistru de bravură senină. Ii explicase că situaţia era fără ieșire. Tatăl lui nu o putea abandona pe femeia căreia îi făcuse un copil. Trebuia să-i întreţină și să-i viziteze pe amândoi, nu putea pretinde că nu existau. Și dacă tot se iviseră în viaţa ei și a lui David, nu era oare mai firesc să-i compătimească, să-i ajute, decât să-i considere niște dușmani sau niște creaturi hidoase, dezgustătoare? „Vezi tu… sărmanii… sunt ca niște prizonieri… ca niște exilaţi…”, spusese mama lui, căutând cuvintele potrivite prin care ar fi putut să apeleze la bunătatea lui David în acest moment de criză.

David – rigid, impasibil – înţelesese perfect, înţelesese, ca și când ar fi putut-o vedea în faţa ochilor, nevoia disperată a mamei sale de a se ridica deasupra situaţiei, de a o ţine sub control, ca să spunem așa. Cât timp tatăl lui îi mai acorda atenţie celeilalte femei, trebuia s-o facă autorizat, îndemnat, comandat de soţia sa. Harriet își întindea tentaculele, grăbită să apuce totul, să păstreze prin forţa ei întregul. În înfăţișarea obedientă și umilă a tatălui său, David descifrase dovada succesului vremelnic al acestei strategii. Nu încercase să-i explice maică-sii de ce-i era imposibil să accepte starea de fapt. Străinii aceia erau pentru el niște agenţi ai distrugerii, pângăritori, vrăjmași și n-ar fi putut deveni niciodată altceva. Îi uciseseră bucuria și îi ameninţau sănătatea psihică. Îi ura, ura feţele părinţilor săi, care se zbăteau și se în ersunau să supravieţuiască, să facă ordine, sa ierte. Se simţea plin până la refuz de o ură violentă.

Măsurând-o din ochi pe maică-sa, care i se înfăţișa acum ca o actriţă, îi trecuseră prin minte lucruri și mai

grave. Îi căzuse cu tronc puștiul ăla, nemernicul de frate de coșmar. Voia să-i pregătească o odaie de dormit la Hood House. Avea să umple acea odaie cu lucrușoarele lui. Luca, brotacul împuţit, urma să-și petreacă nopţile acolo, chiar în mijlocul sanctuarului lui David. Maică-sa avea să intre seara în camera lui ca să-l sărute. Deborda de o nouă tandreţe secretă, pe care încerca să i-o ascundă lui David, dar ochiul lui necruţător de critic vedea totul. Iată ce consolare neașteptată și stranie își găsise în durerea ei. Dintotdeauna își dorise încă un copil. David însuși se simţise copleșit de povara iubirii ei exclusiviste. Totodată, chiar în momentele când o respingea enervat, avea certitudinea infailibilă, absolută, fundamentală, că mama lui îi închina toate gândurile, că el constituia raţiunea și esenţa vieţii ei. Acum, cercetându-i faţa lingușitoare, tremurătoare, mincinoasă, își dădea seama că ceea ce luase el drept necazuri în *lumea veche,* nu erau de fapt decât capricioasele nemulţumiri ale unui locuitor al paradisului. Dintr-odată, parcă prin urzeala unei zâne rele, fusese deposedat de tot ce avusese.

Cât de schimbată era lumea înţelegea și simţea pe propria lui piele acum, în vreme ce fugea sau mai degrabă sărea pe drumul devenit de mult al său, pe strada străjuită de copaci cu coroana bogată, pe lângă masivele case de cărămidă cuibărite în spatele peluzelor imense, de-a lungul zidului înalt al parcului, pe urmă pe cărarea ce ducea cu adevărat afară din oraș, în peisajul rural domesticit, dar real, pe pășunile fermierilor, unde vaci albe și negre pășteau pe cocoașele verzi ale colinelor. Dincolo de coline, abia vizibilă, ridicând un taluz uriaș, brun, nenatural deasupra câmpurilor, se afla șoseaua cea nouă. Blaise și Harriet se văitaseră o mulţime și protestaseră prin petiţii viguroase împotriva construirii unei autostrăzi prin pașnica și liniștita lor vale, dar lui David îi făcuse mai degrabă plăcere, în orice caz o adoptase, fiindcă o văzuse crescând, împlinindu-se, de la cei câţiva muncitori cu fanioane rătăciţi la început printre copaci, până la marele și puternicul monstru tehnologic de acum, cocoţat pe stâlpi

deasupra străduţelor labirintice și a șerpuitoarelor garduri de gherghin, la o scară nebunesc de disproporţionată faţă de dealul rotund și vacile albe și negre, avântat spre infinit, cu suprafaţa de beton alb sticlind în soare, aproape terminat acum, dar încă gigantic și mut, ca orice alt monument singuratic abandonat din acel pașnic colţ de ţară.

În fuga sa, David ajunsese până în punctul unde – atât de dramatic, i se păruse în ultima vreme – haoticul pământ brun răscolit al terasamentului de pe latura uriașă, curbată, a autostrăzii se rostogolea precum lava vulcanică, precum o stranie maree încremenită, pe iarba ordinară a unei pajiști banale, o pajiște cunoscută lui David dinainte de construirea șoselei, unde, în ceţurile calme și tăcute ale unor toamne aurii, venise pe vremuri să caute ciuperci. Acum însă, mareea vulcanică, oprită în impetuoasa ei înaintare, părea deja mai puţin stranie, oarecum încadrată în peisaj. Uriașul rambleu brun parcă nu mai era de un brun curat, ci îndulcit de pete de iarbă verde, de mici margarete albe și maci roșii, de mănunchiuri înstelate de floricele galbene și roșii, de cicoare albastră precum cerul. O conductă mare care trecea pe sub drum capta deja un izvor, ce ieșea din ea ca un pârâu nisipos și arăta de parcă nu se întâmplase nimic ciudat, de parcă ar fi avut albia acolo de când lumea. David se opri automat lângă conductă, în care obișnuia să strige (ca să audă ecoul lugubru), dar acum își dădu seama că pentru el se terminase perioada fericită a strigatului în conducte. Începu să urce taluzul. Nu-s decât un copil, se gândea căţărându-se, nu-s decât un copil. Cum au putut să-mi facă una ca asta?

Era singur pe suprafaţa din beton gros a șoselei. În depărtare câteva camioane și siluete omenești indicau până unde înaintase monstrul, care avea să se unească nu peste multă vreme cu un alt monstru asemănător, devenind o arteră vie a Noii Britanii, alungind pe vecie, atât ziua, cât și noaptea, tihna și liniștea din pașnica vale. Acestea erau ultimele zile de liniște. Ajuns în mijlocul uneia dintre

părţile carosabile, David se întinse pe spate, lăsând soarele să-l orbească, admirând bolta uriașă, azurie și tăcută de deasupra, brăzdată de dârele albe ale avioanelor ce zburau fără zgomot la mare înălţime. Ca și cu conducta în care voise să strige, îl inundă din nou, automat, amintirea fizică a unei fericiri pierdute, stârnită de senzaţia familiară a cimentului cald, zgrunţuros, atingându-i spatele prin cămașa subţire de bumbac. Mai avu, zăcând acolo, în soare, încă o senzaţie automată, și anume o excitaţie sexuală, ce-l strângea în cleștele ei ca o mână uriașă, chinuitoare, întinsă din bolta albastră a cerului ca să-l înhaţe.

Ce iremediabil distrusă, până în cel mai mărunt amănunt, era lumea sa acum! Chiar și ţinuturile rurale fuseseră afectate, cu animalele, păsările și florile lor. N-avea unde fugi. Bieţii, inocenţii brotaci fuseseră pângăriţi pentru totdeauna. Le va veni rândul tuturor lucrurilor tainice de care se bucurase numai el. Își auzise mama spunând ce mult îi plăceau lui Luca animalele și cum se va distra explorând câmpurile și pădurile ce înconjurau Hood House. Cum să suport așa ceva, se întreba, și cum să suport *singur?* Temelia pe care se ridicase viaţa lui fusese condiţia sa de copil unic la părinţi, de care se plânsese uneori fără convingere. El, mama și tatăl lui alcătuiseră împreună o fiinţă indivizibilă, o treime formată din persoane abia individualizate, prin care iubirea circula în flux continuu, ca o apă vie. Această armonie nu încetase să existe pentru el, nici măcar în ultima perioadă, când devenise posac și nervos. Continuase să se simtă focarul invulnerabil, absolut, al gândurilor drăgăstoase. Dar iată că, brusc, fiinţa aceea compusă din mai multe fiinţe încetase să mai existe. Privise înspăimântat chipurile părinţilor, pe care remușcarea, revoltătoarea umilinţă, falsa compasiune, tandreţea neloială și viciată, secretitudinea preocupată și alienată, le transformaseră în măști de nerecunoscut. Tatăl lui, pe care David îl admirase fără rezerve chiar și în timpul acceselor de proastă dispoziţie din ultima vreme și care fusese un adevărat

colos, garantul unei vieţi sigure, devenise dintr-odată patetic, vinovat, demascat și cerșea spășit îndurare, complăcându-se totodată în perpetuarea păcatului. Ei nu știu cum mă simt, își spunea David, pur și simplu n-au idee ce *complicat* sunt, mă cred absolut simplu și sunt convinși că mi se poate vorbi cu simplitate. O, dacă aș putea s-o iau pe mama și să plec, să nu mai aud nimic despre toate astea! Dar era imposibil, mașinăria va continua să funcţioneze, nimic n-o va opri. Nimeni n-avea să știe niciodată cât de mult suferea și ce însemna de fapt să fii David.

Cum de îndur, se întrebă, cum de continui să rezist fără să mă transform într-un monstru sălbatic și dezgustător? I se părea că violenţa devenea o *necesitate,* lucru pe care nu-l mai simţise niciodată înainte. Imaginea blajină a lui Isus, dintotdeauna dragă sufletului său, se ridică încet deasupra orizontului durerii sale. Ajută-mă, o, Doamne, se rugă, ajută-mă. Nu îngădui să mor de tristeţe și ură. Așadar nu era singur? Avea Cinèva o *cunoștinţă* temeinică a străfundurilor fiinţei sale? Exista un însoţitor binevoitor care îl putea judeca și consola, care putea preschimba răul în bine? Era posibilă până și aici o faptă bună, pe care el și numai el o putea înfăptui? Exista totuși în lume un Bine invincibil? Contemplă imaginea calmă și pastelată a Mântuitorului plutind ca o stafie prin peștera pleoapelor lui închise și înroșite acum de soare. Înţelese, iar agonia reîncepu apoi și mai profundă, că viziunea dătătoare de speranţă nu fusese de fapt decât o fantasmă deșartă.

— Asemănarea dintre tine și Bătrânul Mării începe să mă calce pe nervi, zise vocea lui Monty.

— Cine era la telefon? Maică-ta? întrebă o voce străină.

— Era Harriet, rugându-mă să mă duc imediat la ei. A venit Emily. Cum ţi-am spus, ești invitat și tu.

— Nu sunt sigur că vreau să vin, răspunse Edgar, căci el era.

— Faci cum vrei. Dacă rămâi aici, te rog să nu-mi mai

bei whisky-ul. La revedere.

Edgar și Monty ședeau pe verandă. David îi asculta, nevăzut, stând în picioare în salonul maur, lângă sofaua purpurie, aproape de dulapul pentru cărţi din faianţă de Morgan ce înlocuise fântâna arteziană de pe vremea domnului Lockett. Își petrecuse toată ziua hoinărind pe autostradă și prin împrejurimi. Un fel de pâclă formată din foame și oboseală îl însoţise în peregrinări, bâzâind ușor. Se simţea desprins de trup și cu mintea rătăcită, ca și cum s-ar fi transformat într-un soi de demon.

Nu, nu desprins de trup, căci mina lungă a poftelor carnale, coborând din cerurile locuite odinioară de prietenul său Isus, îl chinuise toată ziua. Imagini nebuloase de femei pluteau în jurul lui, izbindu-i-se de trup ca niște fluturi malefici.

După ora cinei, simţise nevoia intensă de a discuta cu Monty. Ideea de a sta pe nepusă masă de vorbă cu Monty, într-o lume lipsită de consolare, i se prezentase ca o salvare. Alergase, împleticindu-se ușor din pricina ameţelii pâcloase și a foamei, peste câmpie, de-a lungul potecii, pe lângă zid, pe străzile umbroase, până la Locketts. Dar Monty nu era singur, se pregătea chiar să meargă să o cunoască pe femeia aceea sinistră.

Stând în camera cu obloanele pe jumătate închise, David hotărî să aștepte și să vadă dacă Monty va pleca singur de acasă, iar dacă da, să-l urmărească.

O carte stătea deschisă pe masă. Poezie. În greceşte. Mintea lui David, cuplându-se ca o mașinărie bine unsă, parcurse rândurile atât de cunoscute:

Atunci Ahilé cel iute de picior răspunse: „De ce, o, venerabile cap, ai venit la mine să-mi spui ce să fac? Îţi jur, Patroclu, că voi îndeplini toate aceste fapte, respectându-ţi dorinţa. Dar vino, te rog, mai aproape, măcar o clipă să ne îmbrăţișăm, să astâmpărăm suferinţa din inimile noastre”. Astfel zicând, întinse mâna, dar nu-l putu afla. Spiritul, ca un abur, se refugiase sub pământ, gemând ușor.

Teribila imagine a suferinţei și pierderii, purtată pe aripi de frumuseţe, își înfipse în el gheara de vultur și

David ţipă tare. Se așează pe sofaua purpurie și se lăsă în voia lacrimilor, ascunzându-și faţa în palme.

— Ce se aude? strigă Edgar, sărind alarmat în picioare.

Monty împinse oblonul și băiatul care plângea amarnic ieși la iveală.

— E David. Fiul lui Harriet.

Monty era prost dispus, iritat și supărat pe sine însuși, aproape furios. Intenţionase să-și petreacă dimineaţa cufundat în meditaţie, forţându-și mintea să acceadă la o stare de calm absolut. Starea nervilor săi începuse să-i dea foarte serios de gândit. Și alţi bărbaţi suferiseră pierderi colosale, dar parcă nu ajunseseră în acest hal de hipernervozitate în care nu se mai putea trăi. Ideea de a-și pune capăt vieţii i se părea acum mai realistă ca oricând și pentru prima oară înţelegea cum era posibil ca oamenii să prefere să dispară, mai curând decât să continue să îndure agonia chinurilor psihice. Pur și simplu trebuia să găsească o modalitate de a pune capăt acestei suferinţe. Vinovăţia chinuitoare faţă de Sophie îi bântuia mușcătoare fiinţa, iar pe ecranul creierului său rulau mereu și mereu aceleași secvenţe. Trebuia să se decupleze cumva, își spuse, dacă nu voia să intre într-un mod nou de existenţă, și mai neplăcut. Dar chiar și în momentele când încerca să adopte o postură total imobilă, cu ochii mijiţi, invocând nemișcarea de dincolo de nemișcarea ce domnește în lumea în care lupta frenetică dintre sine și celălalt încetează pe vecie, știa că în felul acesta nu va izbuti să dobândească ceea ce îi era necesar. Înţelepciunea îi spunea că nu putea supravieţui durerii decât abandonându-i-se complet, nu exista alternativă, deși această cale părea să ducă negreșit la nebunie.

Cu un soi de încăpăţânare prostească, se agăţa de ideea de a se dedica profesoratului. Înainte de moartea lui Sophie, deși suferise mult (suferinţă *ce* i se părea o fericire, în comparaţie cu cea de acum), fusese totuși capabil să gândească și ajunsese la concluzia că i-ar prinde bine să se înhame la o muncă simplă, banală. O schimbare

radicală a mediului ar fi putut totodată să-i fie de ajutor, în cazul că ar mai fi dorit vreodată să se reapuce de scris. Avea nevoie în viaţă de lucruri simple și necesare, avea nevoie să îmbrace haina unui rol umil, folositor. Rarele sale revelaţii îi arătau că există un potenţial tămăduitor în a fi obligat să dai o mână de ajutor semenilor tăi, că prin asta lunga sa luptă cu „ea” ar putea fi încununată în mod misterios de succes, cel puţin l-ar ajuta să-și poarte crucea (o cruce pe atunci viitoare) și să nu devină o întrupare a răului. Monty știa bine că în străfundurile fiinţei lui zăceau nestârnite anumite realităţi negre, cu care n-ar fi îndrăznit „să se joace”, așa cum se juca Blaise cu ale sale. Nici măcar Milo Fane, deși o emanaţie a acestora, nu făcea cu adevărat parte din ele. Poate că erau mai strâns legate de Magnus Bowles decât de Milo Fane. În comparaţie cu *ele,* Milo era de-a dreptul flușturatic. Acum, că Sophie murise, ideea profesoratului era golită de „interes”, dar cel puţin îi oferea un scop posibil într-o existenţă lipsită de ţeluri viabile, o modalitate extrem de periculoasă de a contracara această cufundare în adâncurile eului. Lipsa „interesului” s-ar putea dovedi a fi un avantaj. Nu era posibil ca „ea” să-l răsplătească pentru un gest decent, dezinteresat, dacă ideea profesoratului se putea interpreta astfel?

Să visezi la un mod de viaţă nou și folositor este una și cu totul altceva e să te extragi dintr-o casă confortabilă, înţesată de cărţi, din Buckinghamshire, pentru a te refugia într-o cancelarie școlară. În acest punct, recunoștea cu neplăcere Monty, intervenea Edgar Demarnay. Edgar își însușise entuziasmat ideea și începuse să-i dea substanţă. Monty putea preda istoria și latina, nu-i așa? În definitiv predase istoria și latina cu mult timp în urmă, înainte de a-i da viaţă lui Milo. Mai putea preda și greaca, dacă i se dădea timp să se pună la punct. Ce chestie plăcută. Edgar îl invidia de-a dreptul. Să-i introduci pe niște băieţi inteligenţi în subtilităţile unei limbi moarte era, cu siguranţă, una dintre cele mai plăcute ocupaţii de pe glob. Cât despre găsirea unei catedre pentru Monty, nimic mai

simplu. Bătrânul Binkie Fairhazel – Monty și-l amintea pe Binkie de la colegiu – era acum directorul unei școli numite Bankhurst, de lângă Northampton, și-i scrisese lui Edgar de cum aflase de numirea acestuia, rugându-l să-i găsească un profesor de Studii Clasice. Da, da, greaca lui Monty era cam ruginită, dar şi-o putea perfecţiona ușor. Bătrânul Binkie va fi încântat. Nu mă-ndoiesc, se gândea Monty, amintindu-și cu cât dispreţ îl tratase pe Binkie la colegiu. Lua în râs ideea lui Edgar, lăsându-se totuși împins spre ea de fatalism. Nu trebuia oare să aștepte semnele destinului, nu era Edgar un astfel de semn? Și-ar fi putut găsi singur, neajutat de nimeni, un serviciu până în septembrie? Imposibil. Unde să plece, lipsit de voinţă cum era? Edgar îi atrăsese atenţia că școala de lângă Northampton nu era prea departe de Oxford, ba chiar mai aproape de Mockingham. Va mai ședea oare vreodată, se întreba Monty, pe terasa de la Mockingham, bând brandy și fumând trabucuri cu Edgar, admirând fluviul și vestitul peisaj împădurit? Va avea nevoie de câteva weekenduri libere, dacă dorea să se pedepsească atât de aspru acceptându-l pe Binkie Fairhazel.

Își reaminti că voia să plece de la Locketts înainte de sosirea mamei sale. Își dorea să poată lua hotărârea de a vinde Locketts. Dar ceva îl împiedica, ceva punea beţe în roate planurilor sale, iar acel ceva se numea Harriet. Pentru Harriet, își spuse, nu avea o afecţiune periculos de profundă, dar nutrea unele sentimente, simţindu-se totodată răspunzător de ceea ce i se întâmpla. Pe de altă parte, îi urmărea încurcăturile conjugale cu o curiozitate deloc dezinteresată, nerăbdător să afle ce va mai urma. Într-un fel, acest interes meschin, această ignobilă curiozitate constituiau pentru el un soi de mediocră consolare, întrucât îl distrăgeau efectiv de la suferinţa sa proprie. Harriet devenise acum unica persoană din lume care-l mai putea impresiona. Harriet și, firește, David. Nu era atunci preferabil să rămână alături de ei, fie și cu riscul de a trebui să îndure vizita mamei și să lase o vreme în suspensie ideea profesoratului? În plus, dacă-i îngăduia

lui Edgar să-l ajute, avea să se lege și mai tare de acel Bătrân al Mării.

Harriet era tipul de femeie „blândă” sau „angelică”, pe care pe vremuri, în zilele când fusese „intimidant”, Monty o considerase o parteneră ideală. Sinceritatea lui Harriet, deschiderea ei absolută, francheţea, bunătatea ei naivă, nepusă la încercare, inocenţa ei evidentă îl calmau și îl înveseleau puţin, până și în aceste momente grele. Era o persoană bună la suflet, complet inofensivă, incapabilă să facă din cineva o victimă. Cum se întâmplase oare că, atunci când se îndrăgostise cu adevărat, Monty fusese subjugat de un mic monstru șiret, fățarnic, răutăcios și nesincer ca Sophie? Nasul lui Sophie era motivul, dacă exista vreunul. Sau pantofâorii ei. Pur și simplu o dorise pe creatura aceea străină, nejustificabilă, neasimilabilă mai mult decât orice altceva. Harriet era însă o consolatoare, îi făcea bine să aibă sub ochi icoana bunătăţii și inocenţei ei dulci. Poate că în final va rămâne cu Harriet. A cam sosit vremea să mă duc la serata aia idioată dată de Harriet pentru Emily McHugh, își spuse Monty acum, ascultând trăncăneala lui Edgar despre modificările plănuite la Mockingham, despre ce-i spusese omul de la National Trust, despre șoimul văzut de el în vale. Emily îi fusese mai degrabă antipatică lui Monty și bănuia că sentimentul era reciproc. O întrevăzuse limpede pe diavoliţa cuibărită înlăuntrul acelei fiinţe vivace, feroce, calculate, cu ochi albaștri. Exact ceea ce-l mișcase profund pe Blaise ii repugna lui Monty. Acum trebuia să meargă la serată, să se poarte frumos, prefăcându-se că dă cu ochii de Emily pentru întâia oară, s-o asculte pe Harriet vorbind, așa cum făcea, invariabil, ori de câte ori se întâlneau, despre Magnus Bowles. În acel moment, David izbucnise în plâns.

Monty, a cărui durere nu cunoștea lacrimile, îi aruncă o privire furioasă băiatului care se smiorcăia.

— Te rog să încetezi imediat!

— Nu te-nfuria, zise Edgar. Are destule motive să plângă. Cred că voi boci și eu.

— Ești beat turtă.

— Nu sunt… încă. Hai, David, nu mai plânge, băiete dragă.

— Scuzaţi-mă, zise David, ștergându-se la ochi cu mâneca, acum murdară, a cămășii.

— Fă-ne cunoștinţă, Monty, zise Edgar.

— O, Doamne! David Gavender. Domnul profesor Edgar Demarnay.

— Nu profesor acum, ac…

— David, vii la serata pentru Emily McHugh dată de mama ta?

— Nu.

— N-ar fi mai cuminte să faci cunoștinţă cu ea și să scapi? Nu trebuie să stai decât câteva minute.

— Nu. Nu pot…

— Du-te tu, zise Edgar. Eu rămân aici să… hâc… vorbesc cu David.

— O… la dracu'! izbucni Monty.

Îi părăsi și ieși grăbit din casă. Simţi dorinţa bruscă, stupidă, dar pătimașă, de a nu-l lăsa pe Edgar singur cu înlăcrimatul David. Între patru ochi, un David înlăcrimat l-ar fi interesat poate, deși ar fi fost și atunci furios. Acum Edgar se va băga peste tot, interpretând tendenţios, încurcând lucrurile, insistând, implicându-se tot mai mult. Trebuia să facă act de prezenţă la petrecerea sinistră a lui Harriet, dar intenţiona să se întoarcă imediat acasă, pentru a-i cere lui Edgar să plece. Când intră pe poarta grădinii de la Hood House, Seagull dădu să-l muște de călcâie. Monty îi trase un picior.

— Dumneavoastră sunteţi profesorul Demarnay care a scris *Matematicile Babilonului și logica greacă?*

— Da.

— Si *Empedocle ca poezie?*

— Da.

— Și *Pitagora și datoria sa faţă de Sciţia?*

— Da.

— Și aţi publicat o ediţie din *Cratylos?*

— Da, dar să n-o ţinem așa toată noaptea, băiete dragă. Șterge-ţi lacrimile alea încântătoare și spune-mi

întreaga poveste.

Monty dăduse de dușcă deja câteva păhărele. Cu Edgar băuse pe îndelete, dar acum bea repede. Toată lumea proceda la fel. Existau câteva sendvișuri micuţe, splendid aranjate, dar nimeni nu se atinsese de ele. Strania adunare chiar semăna cu o petrecere. Niciunul dintre participanţi nu părea să-și găsească greu cuvintele. Nu se întâmplase încă nicio catastrofă. Prezentat de către Harriet lui Emily McHugh, Monty se înclinase tăcut, iar ca făcuse la fel. Prezentată, Constance Pinn îi adresase un zâmbet conspirativ și-i apucase mâna, frecându-i tare palma cu arătătorul. De atunci Pinn tot încercase să-l angajeze într-o conversaţie, iar Monty evitase hotărât orice tête-à-tête. Pinn arata bine, îmbrăcată cu o simplitate ostentativă într-o rochie neagră cu guler de dantelă. (Dantelă de Bruxelles aruncată de o elevă.) Părul ei castaniu, formând un dom deasupra frunţii, strălucea, sârmos, de sănătate și încredere în sine. Emily arăta și ea bine, de data aceasta alesese niște haine potrivite. Purta o bluză albă, cameea italiană pe o vestă de catifea albastră și pantaloni negri. Ducea mereu mâna la părul negru, proaspăt spălat și plăcut unduitor, aruncându-și-l pe spate cu o mișcare băieţească. Ochii ei albaștri, strălucitori și îndrăzneţi, se roteau mereu, cam stânjeniţi, cântărind mobila mai curând decât persoanele. În comparaţie cu ea, Harriet arăta palidă și șleampătă, acele ei de păr erau prea evidente și părea obosită. Purta rareori bijuterii, dar de data aceasta își pusese la încheietură brăţara de argint suflat cu aur, gravată cu trandafiri, un cadou de la tatăl ei. Îi tot închidea și deschidea încuietoarea. Cordonul rochiei gri de voal i se desfăcuse și atârna. Chiar la început îi șoptise lui Monty: „Rămâi până pleacă toţi, te rog”. Așa că, în ciuda posibilităţii de a se perfecta o sinistră antantă David – Edgar, Monty n-avea încotro, trebuia să rămână. Oricum, văzând-o pe Harriet cu părul în neorânduială, cu mâinile tremurând și cordonul atârnând, nu mai voia să plece.

Harriet o anunţase pe Emily: „Sper că David va sosi

curând”, dar nici urmă de David. îl întrebase pe Monty despre Edgar și acesta răspunsese evaziv.

David nu, Edgar nu, iar Emily și Pinn, ambele băute zdravăn, nu dădeau semne că ar intenţiona să plece. Blaise, purpuriu la faţă, era numai zâmbet, aprobând imediat spusele oricui îi vorbea. Harriet îi atingea mereu braţul, ca să-i dea curaj și poate ca să arate că e proprietatea ei. Pinn, care se pusese acum pe chicotit, nu-l slăbea din ochi. Emily îl ignora deliberat. Nu-i băga în seamă nici pe Monty și pe Pinn, vorbea numai cu Harriet. Monty, evitând-o pe Pinn, discuta mai ales cu Blaise, care, deși incapabil să asculte sau să răspundă raţional, reușea să se bâlbâie respectabil. Din cauza nenumăratelor pahare, Monty se simţea cuprins de un fel de voioșie, efect al alcoolului. Nu se putea spune că dorea să se întâmple ceva scandalos, era pur și simplu indecent de curios.

Sufrageria de la Hood House, o încăpere lungă și îngustă, cu trei ferestre ocupând o latură întreagă a casei, avea o înfăţișare de goliciune osoasă, ca a fildeșului scobit, cu pereţii albi împodobiţi doar de un cvartet de acuarele și de o oglindă ovală, cu o ramă de porţelan alb. Camera, proiectată de Blaise, rămăsese, nu se știe cum, nefinisată și nu era folosită prea des. Mocheta indiană groasă, gălbuie, moștenită de la fostul proprietar, nu fusese încă înlocuită, pentru că Blaise și Harriet nu căzuseră de acord asupra uneia noi, iar mobila avea, când îţi era lumea mai dragă, tendinţa de a se ascunde în pereţi. În zona centrală degajată, lumea stătea acum în picioare, formând un cerc imperfect, ca niște oameni care, la semnalul unui fluier sau la începerea muzicii, ar fi gata să se prindă într-un joc de societate sau într-un dans istovitor. Răsuflând zgomotos și precipitat, Blaise continua să-și păstreze pe buze zâmbetul acela timid și șters, se întorcea zâmbind și privea de la o femeie la alta, distribuindu-și atenţia în mod egal, după cum observa Monty, între toate trei.

Conversaţia, ușor de urmărit, deși cam neglijentă, avea ca subiect teatrul.

— Teatrul e atât de artificial, zise Harriet.

— Nu-ţi place Shakespeare? întrebă Emily.

— Îmi place să-l citesc, dar pe scenă debordează de trucuri ieftine.

— Eu nu înţeleg de ce se duce lumea la teatru, interveni Monty. Părerea mea este că-ţi irosești o seară ce-ar putea fi folosită pentru conversaţie.

— Exact, aprobă Blaise, exact.

— Doar nu vorbești serios, Monty? zise Pinn.

— Eu ador teatrul, declară Emily. Te eliberează de tine însuţi. Iubesc scenele acelea emoţionante, strălucitoare, pe care nu le uiţi până la moarte. Dar de câte ori pot eu să merg la teatru, când dragul de Luca se ţine agăţat de fusta mea?

— Îl poţi lua cu tine, zise Harriet.

— Nu i-ar plăcea.

— De unde știi?

— Nu i-ar plăcea.

— Ai găsit pe cineva să stea cu el în seara asta?

— A găsit Pinn. Vreo elevă. Pe cine ai găsit, Pinn?

— Pe Kiki St. Loy.

— Ce nume drăguţ, observă Harriet.

— Spuneai c-ai s-o rogi pe Jenny. Nu pe Kiki.

— Jenny nu era liberă.

— Ai putea merge uneori la teatru cu Blaise, zise Harriet. Aș sta eu cu Luca.

— Glumești! La spectacol! Ei bine, de ce nu? De ani de zile n-am fost la un spectacol. Blaise e înnebunit după teatru, nu-i așa, Blaise?

— Da, absolut.

— Ce găgăuţă am fost, rise Harriet.

— Chiar vorbești serios? îl întrebă Pinn pe Monty.

— În ce privinţă?

— Când spui că piesele de teatru sunt o pierdere de timp.

— Singurele piese cu adevărat mari sunt scrise în versuri și sunt de acord cu Harriet că e preferabil să le citești.

— Nu se poate să nu existe și piese bune în proză!

— Nu știu. Nu mă duc niciodată la teatru.

— Atunci vorbești în necunoștinţă de cauză, nu poţi judeca.

— Nu pretind că am dreptate. Pretind doar că vorbesc serios.

— Ești un cinic! E adevărat că mama dumitale a fost actriţă?

— Ratată. A predat dicţia la școală.

— Aș vrea să mă înveţe și pe mine cineva cum să-mi modelez glasul, zise Emily.

— Ai o voce foarte plăcută, spuse Harriet.

— Mă refer la accent. Blaise susţine că-i place accentul meu.

— Îmi place foarte mult.

— Așadar, recunoști că vorbesc cu accent? Frumos din partea ta!

— Vrei te rog să aprinzi lumina, Blaise, s-a făcut brusc întuneric, zise Harriet.

— Mai demult am vrut și eu să ajung actriţă, i se confesă Pinn lui Monty. Am scris chiar o piesă. Vrei s-o citești?

— Nu dorești să stai jos, Harriet? întrebă Monty.

— Nu… cred că mi-e mai bine în picioare.

— De ce-or fi schelălăind atâta câinii? întrebă Emily. Ca o afurisită de haită de lupi.

— Poţi s-o critici cât de aspru, dar aș dori să-mi comunici părerea ta sinceră.

— E cineva la poarta grădinii, spuse Monty, trebuie să fie…

— E David! strigă Harriet.

Dar în loc să-l urmeze pe Monty prin bucătărie, se duse lângă perete și se așează. Lătratul câinilor continuă frenetic.

Monty străbătu bucătăria, urmat de Blaise. Silueta care tocmai intra din grădină se dovedi a fi Edgar. Lătratul isteric fu întrerupt de închiderea ușii. Monty observă surprins că grădina era mai întunecată, deși soarele, străduindu-se încă să lumineze de după nori, conferea

peisajului claritatea vag înceţoșată a unui tablou de Vermeer.

Trupul mătăhălos al lui Edgar părea gata să se năruie. Apoi ajunse la masă și se propti zdravăn de ea, punându-și mâinile pe faţa de masă roșie. Pentru Monty, ca și pentru Blaise, desigur, era foarte clar că Edgar se îmbătase criţă.

— Ocupă-te tu, te rog, zise Blaise, și se întoarse în sufragerie.

— De ce-ai ales intrarea asta? întrebă Monty. A, înţeleg, ai sărit gardul. Mare dobitoc mai eşti. Pe deasupra și mort de beat. Mai bine te așezi.

— Am vrut să… o văd pe Harriet, zise Edgar, pronunţând cuvintele atent și clar, însă cam tare. Am să-i… spun ceva.

— Stai jos. Ţi-ai sfâşiat vestonul. Eşti murdar. Probabil că ai căzut.

Edgar își concentré privirea asupra unei rupturi lungi, de la buzunarul vestonului până la tiv. Buzunarul ieșea afară, arătându-și căptușeala. Cracul pantalonului lui Edgar era acoperit de un strat gros de noroi.

— Da, cred că am căzut. Altă explicaţie nu e. Trebuie s-o văd pe Harriet. Nu, nu vreau să stau jos.

— David vine?

— Nu. O, ce-a mai plâns. Acum… mă duc să… Cu o viteză surprinzătoare, Edgar trecu pe lângă Monty și intră în sufragerie, unde toţi amuţiseră, așteptând curioși. Se opri în faţa lui Harriet, care încă mai ședea cu spatele la perete. „O, Edgar”, zise stins Harriet, străduindu-se să zâmbească. Emily chicoti. Pinn exclamă: „Ha!”. Blaise rânji răuvoitor și-și mai turnă un pahar.

— Fiul tău, spuse Edgar clătinându-se și adresându-i-se în exclusivitate lui Harriet, se află de ceva vreme în casa lui Monty, unde-și dă duhul de atâta plâns.

— Mă duc imediat la el, zise Harriet, fără să se ridice. Părea fascinată de ochii injectaţi ai lui Edgar și de buza lui inferioară, de pe care se scurgea un fir de salivă.

— Mai bine nu, zise Monty. Edgar, vino cu mine, fii

băiat de treabă.

— *Totuși* nu asta… continuă Edgar. *Totuși* nu asta am venit să-ţi *spun.* Am venit, Harriet, ca să-ţi ofer protecţia mea.

— Nu zău! exclamă Blaise.

— Am o casă, Monty o știe bine, o casă splendidă, numită Mockingham, pe care ţi-o ofer s-o folosești, eu însumi nelocuind acolo, menajera mea ar… Cred că e bine să te retragi într-un fel de sanctuar, într-un soi de austeritate, ca să nu ierţi… Există lucruri ce nu pot fi iertate fără a comite un fals, fără a face un alt rău… Trebuie să depun mărturie… să depun mărturie…

— Nu cred că e nevoie să depui mărturie, zise Monty. Cred că trebuie să vii acasă cu mine.

— Să-ţi ofer, cum ţi-am spus, protecţia mea, asta neînsemnând nimic altceva… un cămin a fost dezonorat, nu-i așa de simplu să decizi… cum să tratezi întâmplarea asta groaznică.

— Nu susţine nimeni că e o treabă simplă, observă Blaise, evident foarte beat și el.

— Vă rog, cine e caraghiosul ăsta? se interesă Pinn.

— Nu-l mai întărită, îl rugă Monty pe Blaise. O să înceteze imediat și o să vă scap eu de el.

— Dragă Edgar… începu Harriet.

— Nu mă lua cu „Dragă Edgar”, ai fi fost mai bună cu mine dacă nu erai așa drăguţă, am și eu sentimentele mele, am și eu necesităţile mele, sunt și eu alcătuit din carne și sânge, nu-i așa, m-ai lăsat să te ţin de mână, bineînţeles că ai râs de mine, de mine se poate râde, au râs de mine femei frumoase…

— E distractiv, nu-i așa? întrebă Emily.

— A promis să le dea uitării pe toate…

— Firește, interveni Blaise, îţi apreciez observaţiile și sfaturile, nu mă îndoiesc că-i foarte drăguţ din partea dumitale să vii la noi s-o ţii pe nevastă-mea de mână și să-i oferi protecţie, indiferent ce urmărești prin asta…

— Încetează cu prostiile, Edgar, zise Monty, vino cu mine.

Încercă să apuce braţul lui Edgar, dar acesta se scuturâ. Harriet schiţă un gest, ca pentru a-l reţine.

— Pentru că ești bună la suflet, crezi că-i poţi salva, dar ei te vor târî în noroi. Nu trebuie să consimţi la ceea ce este rău, nu asta ne cere Scriptura. Tu crezi în căsătoria creștină. Aceasta trebuie trăită în lumina adevărului, iar voi n-o faceţi. Trebuie să-l părăsești, ca să-și dea seama cu ce a păcătuit. Acum nu înţelege. E o minciună, minciuna acestui bărbat, trebuie să trăiască cu ea și să se pocăiască. Dar tu îl pui într-o situaţie în care nu se poate opri din minţit. Niciunul dintre noi, nici măcar tu, nu este suficient de pur ca să răscumpere acest păcat. Ei n-au să-ţi tolereze compasiunea, până la urmă te vor urî pentru ea, își vor continua intrigile ca și până acum, nu se vor putea înfrâna, iar tu ai să constaţi prea târziu că n-ai fost o tămăduitoare, ci o complice la rău. El trebuie să decidă, el trebuie să opteze, singur s-a pus în situaţia asta. Nu și-a recunoscut vina, persistă în greșeală, continuă pe calea asta, iar tu vei fi eterna lui victimă, îngăduindu-i să trăiască în viciu și dându-i ghes să păcătuiască. De dragul lui nu trebuie să mai permiţi ca această murdărie să continue.

— Ei, hai, hai, hai! zise Pinn.

— Mulţumesc pentru aluzie, se îmbufnă Emily. Harriet spuse:

— Edgar, te-am ascultat. Dar e implicat și un băieţaș.

— N-ai putea să ne scapi de prietenul tău? îl întrebă Blaise pe Monty.

— Nu, nu, nu plec. Trebuie să depun mărturie, încă n-am spus-o răspicat și trebuie s-o spun *răspicat.* Harriet, *ascultă-mă.* Nu vezi că-l pui într-o situaţie în care e silit să te mintă, în care n-are încotro? Nu i-ai cerut să-ţi spună adevărul. Trebuie să-i ceri să ia o hotărire. În cazul acesta, compasiunea vagă și tolerantă nu este totuna cu adevărata bunătate. Încerci să te menajezi…

— Ne-am săturat cu toţii de tine, spuse Blaise, punându-și paharul pe masă și înaintând spre Edgar. Taci odată din gură. Monty, fă ceva, pentru Dumnezeu, apucă-l de cealaltă mână… sau poate te amuză?

— Vă rog! strigă Harriet.

Blaise puse mina pe Edgar, dar acesta își smuci violent braţul ca să se apere și-l pocni zdravăn în ochi cu cotul. Blaise se lăsă pe podea. Harriet ţipă. Emily se repezi la Blaise. Monty se năpusti spre Edgar, care mai dădea încă orbește din mâini, căutându-l pe Blaise, dispărut acum din raza vederii sale. Cu o variantă robustă, dar neexperimentată, a loviturii folosite de Milo, Monty îl lovi pe Edgar peste gât cu muchia palmei. Edgar se prăbuși și el cu zgomot pe dușumea.

— Scoateţi-l repede afară! ordonă Monty.

Cât ai clipi din ochi, Pinn veni să-l ajute și împreună reușiră cumva să-l pună pe Edgar pe picioare și să-l împingă înspre ușă.

— Harriet… Harriet… Mockingham! striga Edgar, parcă scoţând un strigăt de luptă.

Odată ieșiţi pe ușă, pătrunseră într-o altă lume. De sub vălul de nori, soarele anunţa deja asfinţitul. O mierlă, strălucind ca un tăciune în vârtejul încremenit al frunzelor, ciripea într-un mesteacăn înalt, cu trunchiul șerpuit. Cânta pe un fond de tăcere. Doamna Raines-Bloxham, trecând fără grabă spre casă, se uită curioasă la trioul ieșit din Hood House. Se așteptase întotdeauna să vadă lucruri neobișnuite petrecându-se în locuinţa unui psihiatru. Edgar amuţise și se lăsa împins din spate de către ceilalţi doi. La poartă – urmărit de privirile doamnei Raines-Bloxham, pironită acum în pragul ușii sale – se încleștă de un stâlp și procesiunea se opri.

— Hai, Edgar, fii băiat de treabă.

— Îmi pare rău, zise Edgar. Sunt beat. Dar nu era nevoie să mă lovești.

— Regret. Acum vino.

Procesiunea se puse din nou în mișcare, ceva mai încet. Dispărură după colţ. Doamna Raines-Bloxham intră în casă.

Când ajunseră la ușa de la Locketts, Monty îi spuse lui Pinn.

— Mulţumesc frumos. De aici mă descurc.

Edgar trecu singur pragul, împleticindu-se. Pinn nu renunţă la poziţia ei. Zise:

— Dă-mi voie și mie să intru. Te rog.

— Regret, zise Monty.

— Te rog.

— Regret.

— De ce nu?

Monty o mai privi o clipă în faţă, apoi intră și-i trânti ușa în nas.

Edgar reușise să ajungă în salonaș. Se lăsă greoi într-un fotoliu de nuiele, izbindu-se de unul din braţele sale cu un zgomot sfâșietor. Murmura ca pentru sine:

— Jos în șanţul adânc și negru ședea o cioară bătrână, mestecând un vrej de fasole.

Monty intră precaut în camera întunecoasă. Unul dintre obloanele trase pentru a feri încăperea de soare era încă închis, reducând luminozitatea. Se îndreptă mecanic spre el, îl împinse și închise fereastra. Aproape la picioarele lui îl zări pe David, așezat pe podea, cu capul sprijinit de sofaua purpurie, dormind dus. În același moment, un sforăit anunţă că Edgar adormise și el.

Monty se lăsă pe vine în dreptul lui David și-l examină atent. Pleoapele umflate și roșii arătau că plânsese, după cum afirmase Edgar. Buzele îi erau ușor întredeschise, lăsând să se vadă strălucirea dinţilor, iar „zâmbetul arhaic” era prezent ca o umbră, deși colţurile gurii, ușor lăsate în jos, îl preschimbaseră mai degrabă într-un rânjet. Părul fin și auriu îi era încâlcit, tras în faţă, peste frunte, poate de mâna nervoasă ce se odihnea acum pe sofa, cu palma în sus, parcă cerșind. Cealaltă mână era încleștată pe genunchi, iar umărul îi era dezgolit. Adaptându-și ușor respiraţia la ritmul băiatului adormit, Monty îngenunche cu grijă, apoi se aplecă în faţă și-și lăsă ușor capul pe umărul lui David, îngăduind trupului să se relaxeze treptat. Haina flăcăului era încă umedă de lacrimi. Monty zăcu în camera întunecată, cu ochii deschiși, și în ciuda gândurilor teribile ce i se învârtejeau în cap, reuși să afle puţină consolare.

Între timp, în sufrageria de la Hood House, liniștea de după plecarea lui Edgar era întreruptă de plânsul lui Harriet. Vărsarea lacrimilor, se înţelege, nu înseamnă pur și simplu eliberarea semiautomată a lichidului din glandele lacrimale, ci este de obicei o acţiune cu un scop precis, de pildă, chiar și o contribuţie la conversaţie. Harriet plângea acum cu ușurarea fiziologică de a putea să verse lacrimi decente, de a nu mai trebui să fie politicoasă, dar și ca o indicaţie adresată celor interesaţi că deocamdată se săturase de toate. Se străduise din răsputeri să fie bună, să se poarte corect, iar mica petrecere care se sfârșise atât de dezastruos era ea însăși una dintre acţiunile ei juste. Acum trebuia să înceapă o fază nouă, bănuia confuz. În ce-o privea, făcuse tot ce-i stătuse în puteri. Cu un vag fior profetic, trăi o clipă senzaţia pe care o au guvernanţii sau prinţii când, pentru a liniști opinia publică sau a-și clarifica propria poziţie, se arată ostentativ de toleranţi faţă de o grupare de opoziţie care, dacă-și face de cap, poate fi tratată ulterior, cu impunitate, mult mai aspru. Dar până și imaginea aceasta, în starea sufletească de acum, era prea puternică și prea elaborată. Psihologic, Harriet avea nevoie de convingerea că jucase rolul unei persoane generoase, poate chiar absurd de mărinimoase. Era însă suficient de conștientă ca să-și dea seama că în însăși oroarea situaţiei exista o impetuozitate intrinsecă, ce nu depindea nici de voinţa sa, nici de a celorlalte persoane implicate.

Nu se așteptase la „mărturia” lui Edgar, dar mesajul acesteia, când o auzise, fusese același, iar pe Harriet o inundase un sentiment aproape bine-venit de neputinţă. Luase din izbucnirea lui Edgar ceea ce îi convenise, lăsând restul să se piardă, dându-l deja uitării. Crezuse că ea stăpânea situaţia și că toţi ceilalţi așteptau să vadă cum o să procedeze. Acum se dovedea că nu controla nimic, că nimeni nu deţinea controlul, că și ea era doar o victimă, că erau cu toţii victime. Nu exista nimic veninos în prăbușirea ei, nici măcar nuera concepută ca un apel la iubirea lui Blaise. Harriet nu se aștepta ca el să dea fuga s-o

consoleze, nici nu-și dorea una ca asta. Plânse în tăcere, singură, numai pentru sufletul ei, așezată dizgrațios pe scaunul cu spătar drept de lângă perete, așa cum ar putea plânge un refugiat părăsit într-un aeroport sau în sala de așteptare a unei gări, nebăgat în seamă de nimeni, lipsit de planuri de viitor. Ștergându-și fața înfierbântată, aruncându-și pantofii din picioare și strângând pleoapele, murmura ritmic: „ah-ah-ah” și plângea în batista deja udă leoarcă.

Pentru moment, pe Blaise îl preocupa ochiul său drept, intrat în contact violent cu cotul lui Edgar. Stând în continuare pe dușumea, își acoperea și își mângâia ochiul rănit, îl închidea, îl deschidea, îl închidea din nou. Văzul îi revenise la normal, dar zona era dureroasă și ochiul i se îngusta deja, îngenunchind alături, fără să-l atingă, Emily McHugh îl observa pe Blaise cu o privire straniu de rece și intensă. Avea înfățișarea cuiva care întrezărise, în depărtare, nu încă perfect conturată, dar cumva *acolo,* rezolvarea unei complicate și derutante probleme matematice.

Blaise se ridică grijuliu în picioare. Îi spuse lui Emily, pe un ton firesc: „Mă duc să-mi dau cu apă pe ochi”. Ieși greoi din sufragerie și intră în bucătărie, lăsând ușa deschisă. Dădu drumul la apă rece și, neîndemânatic, luă apă în căușul palmelor și o duse spre zona dureroasă. Emily ieși în hol, își îmbrăcă impermeabilul bej și-și aranjă baticul. Blaise se apucă să-i spună ceva prin ușa deschisă.

— La revedere, i-o retează Emily.

Se îndreptă spre ușa de la intrare, închizând-o iară zgomot în urma ei. Blaise mai rămase câteva clipe aplecat deasupra chiuvetei, privindu-și mâinile ude. Apoi, nemaiobosindu-se să se șteargă, se răsuci pe călcâie și porni după ea.

Amurgul se înteţea deja în frunzișul luxuriant al copacilor înșiruiţi pe strada lungă, iar cerul înnorat pălise, devenind de un alb lăptos și mat. Emily ajunsese destul de departe și alerga cât o ţineau picioarele. Blaise începu să fugă în tăcere după ea și, când aerul rece îi atinse fața

înfierbântată și rănită, simţi o mare și pură limpezime cuprinzându-i capul, pătrunzându-i în creier, curgând prin fiinţa sa ca un râu purificator.

Niciodată în viaţă Blaise nu mai încercase o confuzie atât de deplină a gândurilor și emoţiilor ca în ultimele zile. Mai fusese nefericit, mai avusese mustrări de conștiinţă, dar întotdeauna își putuse *defini* sentimentele, chiar dacă fusese incapabil să facă vreo schimbare. De când îi mărturisise totul lui Harriet, singura senzaţie cât de cât clar deslușită era umila ușurare provocată de conștiinţa că cele două femei îl iertaseră. Totul era minunat, simplu, neașteptat. Un moment de încredere în adevăr, un moment de grijă faţă de îndatoririle sale, și tot răul se transformase instantaneu în bine, fără ca el să fie pedepsit, fără să piardă ceva, fie și cel mai mărunt lucru, din ceea ce dorea să păstreze. Ce-i drept, mai era și David, dar nici aceasta nu era o problemă irezolvabilă, David n-avea să dispară, Blaise era sigur de iubirea fiului său. Mai erau cele două femei *captive* în cadrul cel nou, oferindu-i dragostea lor neștirbită, de fapt iubirea lor sporită, și acceptându-se reciproc cu un realism calm. Ușurarea și gratitudinea lui fuseseră cu adevărat tumultuoase.

Dar Blaise știa că nu putea trăi numai din recunoștinţă. Ceea ce fusese o experienţă atât de traumatică trebuia să aibă și alte consecinţe impor tante. Atașamentele sale cele mai profunde se puseseră în mișcare, independent de voinţa lui. Îi fusese necesară, depinsese mai mult decât își dăduse seama de aparenţa (și, cum simţise adesea, realitatea) unei vieţi de familie fericite, normale, chiar convenţionale, chiar plicticoase la Hood House; o viaţă în care rolul său era să repare câte ceva prin casă, să tundă iarba și să spele mașina. Chiar și sentimentul de a o fi nedreptăţit pe Harriet contri buise cu ceva la acest amalgam. Cum în anii din urmă soţia redevenise obiectul afecţiunii sale, iubirea faţă de ea era complicată de permanenta culpabilitate și milă de acum. În această lumină îi apăreau normalitatea, bunătatea, legitimitatea lui Harriet. Era generoasă, dulce și

nedreptăţită. Și, cum își dădea seama acum, amploarea compătimirii sale era direct proporţională cu forţa și vioiciunea relaţiei cu Emily. Probabil că s-ar fi putut lecui de iubirea pentru Emily, dacă ar fi reușit să o trateze – cum pretindea uneori în sinea sa că o și tratează – pur și simplu ca pe o obligaţie; atunci sarcina de a-și iubi nevasta ar fi devenit o problemă și mai acută. Așa cum se prezenta însă misterioasa alchimie a situaţiei, egoismul puternic și familiar al fiinţei lui aranjase ca totul să fie bine pentru propria liniște. Viaţa secretă cu Emily îl ajuta cumva în iubirea pentru Harriet, condiţionând-o din ce în ce mai mult, fără îndoială.

Acum Harriet, într-un moment ce putea fi considerat al înfrângerii, când i se revelase statutul de soţie înșelată și nedreptăţită, crescuse brusc în dimensiuni. Harriet devenise eroică. Demnitatea ei, bunătatea ei monumentală, puterea ei de a domina și controla situaţia îl uluiseră, fuseseră, de fapt, un test al iubirii lui pentru ea, devenită în ultimii ani, datorită sentimentului resemnat de culpă, atât de calmă și de dulce. Însă Harriet cea schimbată și emancipată îi va pretinde cu siguranţă, după ce va trece momentul gratitudinii, o iubire schimbată și emancipată. Totodată, șocul revelaţiei parcă-l rupsese de Emily. Tot ceea ce iubise la Emily intrase acum într-un con de umbră. În cei nouă ani, Emily nu șovăise nici măcar o dată, nu fusese niciodată vinovată sau slabă, deși forţa ei se exprimase tot mai des în ultima vreme printr-o continuă tânguire fără sens, cu scopul de a-l pedepsi pe el. Acum, brusc, Emily fusese ridicată de la pământ, ca de un uragan, și i se crease un locșor mic, dar oficial, în această lume nouă stăpânită de Harriet, lumea adusă la viaţă prin bunătatea ei. Emily avusese o mină vinovată în faţa ei și i se supusese, permiţându-i să se ocupe de școala lui Luca, de parcă Harriet ar fi fost mama lui Emily, iar Luca nepotul ei.

Înainte Blaise își imaginase că e închis într-o cușcă, iar atunci când nu mai simţise altceva decât acea mare și binecuvântată ușurare, își imaginase că evadase din ea.

Dar nu te poţi descotorosi atât de lesne de cuștile durate din faptele rele perpetuate în timp. Era de presupus oare că schimbase o cușcă cu alta? Profunda falsitate, minciuna despre care vorbise Edgar, continua să existe. Dar ce anume era ea, *unde* se găsea, ce dorea el acum? Adevărul, libertatea? Unde puteau fi găsite, în ce direcţie trebuia să se îndrepte? Pe când fugea după Emily pe strada din ce în ce mai întunecată, Blaise avea senzaţia confuză că știe.

Emily alerga cu disperare, exultând. Își îndesase poșeta micuţă în buzunar și fugea cu salturi lungi, ca o școlăriţă. Și ea încercase sentimente extrem de confuze din momentul dezvăluirii. Fusese, firește, dezamăgită întru câtva, dar și oarecum ușurată. Întotdeauna își imaginase că ea va provoca sfârșitul acelei nedemne și îndelungate înșelătorii, sfârșit care avea să însemne renunţarea definitivă la Blaise și moartea ei, reală sau figurată. Nefericirea continuă, împinsă până în pânzele albe, se mângâie adeseori cu imagini ale morţii, care pot fi, într-un sens, fără temei, dar pot avea un rol consolator vital și pot perpetua iluzia. „Dacă se întâmplă una ca asta, mor” aduce și consolare, dar tocește și ascuţișul speculaţiei, chiar și pe cel al conștiinţei. E un alt fel de a spune: „Mie nu mi se poate întâmplă așa ceva”. „Ruptura finală” ar însemna fie, lucru aproape imposibil, trecerea lui Blaise sub stăpânirea absolută a lui Emily, fie, lucru aproape necesar, dispariţia lui completă din viaţa sa. Visurile ei că l-ar putea dobândi pe Blaise în urma dezvăluirii adevărului începuseră să pară din ce în ce mai deșarte, egalând aproape fanteziile în care Harriet era călcată de o mașină sau murea de cancer, fantezii ce o mai alinaseră pe Emily la începutul nefericitei sale legături amoroase.

Acum însă destăinuirea avusese loc, rapid și straniu de simplu, fără a fi însoţită de vreo explozie, de vreo prăbușire cataclismică universală. Cum s-ar spune, Blaise îi fusese redat politicos de Harriet, ca un obiect pe care erau amândouă autorizate să-l folosească în comun, oricât de fără chef, dar neapărat cu delicateţe și cumpătare; îl împărţeau cu și până acum, cu deosebirea că se pusese

capăt îndelungatei înșelăciuni. Aveau să mai existe, desigur, minciuni dătătoare de viaţă. Blaise nu-i va spune niciodată, niciodată, totul lui Harriet. Blaise va continua s-o mintă pe Harriet că nu ţine la Emily, că nu face niciodată dragoste cu ea, așa cum o minte fără îndoială pe Emily că n-o iubește pe Harriet. Duplicitatea lui Blaise va rămâne, ca o ușoară pâclă familiară, pe scenă, consolatoare, dar în egală măsură deprimantă. La fel vor rămâne ei trei, cu scurgerea anilor, cei doi vinovaţi și cea de-a treia fără vină. Harriet va dirija totul cu nesmintită bunătate, va juca rolul femeii mai vârstnice, o va ajuta pe Emily, îl va ajuta pe Luca, iar Emily va fi supusă și recunoscătoare, nu se va mai simţi cu musca pe căciulă și… Dar ceea ce-i trecuse prin minte lui Emily după bubuitul eliberator al izbucnirii lui Edgar, când stătuse pe dușumea și-l privise fără simpatie pe Blaise cum își mângâie ochiul rănit, fusese că nimic din toate acestea nu trebuia să se întâmple neapărat, fiindcă ea le putea împiedica. Forţa pură a distrugerii continua să-i aparţină. Stătea în puterea ei să determine moartea sau triumful.

Alergând astfel, cu ochii larg deschiși și cu privirile rătăcite, îl auzi curând pe Blaise fugind pe urmele ei. N-o strigă pe nume, dar îi recunoscu zgomotul pașilor. Emily mări viteza. N-avea chef să se lase prinsă. Ceea ce dorea acum era să scape de Blaise, să-l piardă, să știe că el o caută cu înfrigurare și n-o poate găsi. Nu avea idee cum se vor petrece moartea sau triumful, nici când le va veni vremea, iar pentru moment nu dorea să se petreacă nimic. Voia timp ca să-și savureze puterea, înainte de a se supune agoniei ce putea fi provocată de exercitarea ei. Emily era iute de picior și și-ar fi putut lăsa cu mult în urmă amantul, dar o piatră puţin ieșită din pavaj îi agăţă vârful sandalei și în clipa următoare se pomeni întinsă cât era de lungă pe trotuar, cu lucrurile din poșetă rostogolindu-se spre șanţul de canalizare și cu o sanda zburată din picior. Blaise o ajunse, gâfâind, tocmai când se ridicase în fund și-și examina pantalonii sfâșiaţi și genunchiul julit. Emily își îndesă lucrurile înapoi în poșetă și-și recuperă sandala. Se

sculă în picioare, ușor înţepenită. Blaise îi spunea ceva. Emily se uită la gura lui tremurătoare și la ochiul umflat. Apoi, ţintind atent cu poșeta care se mai legăna, îl pocni cât putu de tare peste faţă. După care își continuă drumul la pas, schiopătând ușor.

Pe stradă era acum întuneric, deși cerul era încă palid, devenind, cu tot stratul de nori, de un azuriu ceţos. Se aprinseră felinarele, creând în jurul lor baldachine de frunze verzi sau roșii, viu colorate. Casele inerte și încăpătoare din cărămidă își aprinseră luminile, iar ferestrele fără perdele aruncau pătrate strălucitoare pe pietrișul îngrijit greblat sau peste cascadele de trandafiri agăţători. Emily pășea înainte cu hotărâre, iar Blaise merse la început în urma ei, apoi cot la cot cu ea, apăsându-și batista pe ochi. Nu făcu nicio încercare de a o atinge, între ei se așternuse tăcerea. Dar acum, mergând, Emily se simţi cuprinsă de o senzaţie de fericire pură, ce urca din pietrele calde ale caldarâmului, trecea prin tălpile subţiri ale sandalelor, prin genunchii ei ce tremurau nestăpânit… Clocotea pur și simplu de beatitudine, sângele i se preschimbase într-un divin lichid auriu ce-i pârlea ușor carnea și-i bolborosea în cap, luând foc acolo și devenind o flacără jucăușă a bucuriei, ca aureola unui sfânt penticostal. Emily își continuă drumul, scrutând cu privirea strada întunecată; era mistuită de flăcări și totuși imens de calmă, imens de puternică, imens de ușoară.

Când ajunseră la mica staţie suburbană, Blaise merse înainte și cumpără două bilete pentru Londra. Se așezară tăcuţi alături să aștepte și se urcară în tren fără să-și vorbească. Ocupară locuri faţă în faţă și se priviră lung, fără să-și spună ceva sau să-și zâmbească, iar tăcerea lor era aidoma tăcerii dintre îndrăgostiţii de optsprezece ani care, ajungând dintr-odată la o comuniune perfectă și misterioasă, sunt pur și simplu lăsaţi fără grai de fericire și descoperă că se pot înţelege deplin fără a recurge la cuvinte. Numai că Blaise și Emily nu erau niște îndrăgostiţi de optsprezece ani, ci doi oameni maturi ce se chinuiseră reciproc ani în șir, lucru care insufla și mai multă

frumuseţe tăcerii lor.

Blaise renunţase să-şi mai tamponeze ochiul, care, încasând din plin o a doua lovitură, se închisese de-a binelea şi era înconjurat de o vânătaie mare. Unicul ochi valid privea fix, iar gura îi era subţiată de o asprime ce o mişca mai mult pe Emily decât orice surâs tandru. În gara Paddington ieşiră de pe peron şi, cu o înţelegere singulară, se duseră să se aşeze pe una dintre băncile de lângă standul pentru presă din holul principal. Era miezul nopţii şi se aflau foarte puţini oameni sub semeţele arcuri de fontă ale lui Isambard Kingdom Brunei[19]. Câţiva porumbei insomniaci păşeau prin gară, ciugulind fără entuziasm ambalajele mototolite de ciocolată. Un vagabond moţăia într-un colţ, cufundat atât de adânc într-un palton răpciugos, încât numai câteva smocuri de păr îi trădau prezenţa. Noaptea şi pustietatea puseseră stăpânire pe gara mare, viu luminată. Emily îşi întinse picioarele şi-şi scărpină, prin ruptura pantalonului, genunchiul acoperit de singe închegat. Era ameţită de fericire şi certitudine. Ar fi fost mulţumită să poată şedea aşa lângă Blaise, fără să-l privească, iară să-i vorbească, fără să-l atingă, tot restul nopţii, zile, săptămâni întregi.

În cele din urmă, Blaise rupse tăcerea:

— Ei bine, suntem doi copii neghiobi, pierduţi în codru.

— Poate vor veni porumbeii să ne acopere cu staniol de ciocolată, zise Emily.

Ar fi vrut să râdă, să râdă, să râdă, dar vocea îi tremura doar uşor. Iubirea o poseda şi o scutura aşa cum scutură un terier un şobolan. Vechiul, puternicul, aprigul curent electric dintre ea şi iubitul ei fusese reînnoit şi curgea din nou, umplând-o ochi de adevăr şi cunoaştere.

— Aşadar, iată-ne, spuse Blaise. iată-ne din nou… aici…

— Sper că-ţi dai seama *unde* ne aflăm, zise, tot fără să-l privească, Emily.

---

19 Inginer britanic (1806-1859) faimos pentru construcţia de poduri, docuri şi căi ferate (n.r.).

— Da.

— Îţi dai seama că trebuie să optezi.

— Da.

— Și ai ales?

Se întoarse în sfârșit spre el, fără să-l atingă.

— Vezi tu, Edgar avea dreptate, începu Blaise. Avea un ton foarte rece, analitic, care stârnea în Emily fiori de dorinţă. Deși părea modul cel mai firesc de acţiune, de fapt nu era, era absolut fals, nu mai putea continua. Nu era nevoie să mă lovești, deși sunt bucuros că ai făcut-o, ca să mă silești să înţeleg. De fapt, am înţeles încă din salon. Cred că n-a fost nevoie decât de un pic de zgomot. Atunci am înţeles.

— Probabil că am înţeles amândoi în același timp, zise Emily. Ceea ce mi-a devenit mie clar a fost că va trebui să te oblig să alegi. Tu ce-ai înţeles, dacă pot să te rog să-mi explici, ca să fie totul limpede între noi?

— Eu am înţeles, răspunse Blaise, ceea ce știusem tot timpul, că adevărul meu ești tu. Pentru mine tu ești calea adevărului și a vieţii. Numai cu tine pot să fiu pe deplin eu însumi. Trebuia să fiu credincios acestui lucru de la bun început, dar am tot bâjbâit și amânat din pură lașitate, iar apoi a început să mă doară prea tare că eram credincios și m-am amăgit, spunându-mi că m-am schimbat. Dar nu m-am schimbat. Trebuia să dau dovadă de suficient profesionalism faţă de mine însumi ca să văd că nu-i posibilă nicio schimbare. Dar înainte de *a afla* Harriet eram pur și simplu vrăjit, paralizat.

— Dar acum ești eliberat.

— Acum sunt eliberat.

— Și ești al meu. Cu totul. Absolut. Pentru totdeauna. Aceasta e alegerea ta.

— Aceasta e alegerea mea.

— Dacă îţi calci vreodată cuvântul dat acum, zise Emily, te omor. Nu durere. Moarte.

— O, regina mea… murmură Blaise.

După câteva minute se îndreptau spre Putney, strâns îmbrăţișaţi într-un taxi.

Trezindu-se, Monty simţi numaidecât gheara spaimei. În primul moment, nu-și putu da seama unde se afla și de ce. Constată că era întins pe podeaua propriului său salon, cu capul sprijinit pe o perniţă, acoperit cu o pătură. O lumină stranie inunda încăperea. Venea de la luna plină, ridicată acum bine deasupra livezii, care naviga pe un cer curat, colorându-l într-un albastru închis lucios, și-și proiecta razele direct în încăpere. Lumina aceasta îl forţase probabil să deschidă pleoapele. Dar de ce se afla aici? Monty se ridică amortit și se duse să aprindă lumina. Își aminti scena de la Hood House, de Edgar, de David. Camera era însă pustie. Cine-i dăduse perna și pătura? Ce-o fi crezut David când se deșteptase din somn cu capul lui Monty pe umăr, cu braţul lui Monty pe după gât? Se uită la ceas. Era ora trei.

Intră în bucătărie, întrebându-se dacă-i este foame. Nu-i era. Dorea să bea ceva? Nu dorea. Își dădu seama că-l doare capul și înghiţi două aspirine, cu o mare cantitate de apă. Pe urmă auzi câinii lătrând în grădina de la Hood House. Ieși în curte pe ușa bucătăriei și se opri o clipă pe gazonul perlat de rouă pe care clarul de lună o făcea să semene cu bruma. Fără îndoială că la Hood House se duseseră toţi la culcare. Câinii făceau deseori larmă noaptea, fără niciun motiv. Monty străbătu gazonul, lăsând pe suprafaţa lui o dâră albă de urme de pași, și dădu colţul spre livadă. Acum, înaintând pe cărarea cosită din mijlocul livezii, în prezenţa tăcută a palidelor linariţe din iarba înaltă, văzu lumini în faţa sa. Luminile erau încă aprinse la Hood House, la parter, în bucătărie și, evident, în camera de zi. Monty ajunse la șirul de degetariţe albe și încercă să sară gardul.

Nu mai înalt de cinci picioare, gardul nu reprezenta un obstacol serios pentru un om sprinten și treaz. Dar de cum puse piciorul pe scândura de la bază, câinii, care se potoliseră, începură să hămăie din nou, năpustindu-se în grădină ca un torent negru, mârâind și lătrând ameninţător. Monty, călare pe gard, șovăi. Ajax sărea spre el, ajungându-i alarmant de aproape de glezne. Ca să

rămână întreg, se lăsă repede jos, strigând cât putu de amenințător: „Marș de-aici, lua-v-ar dracu'! Marș!". Potăile băturâ în retragere, dar reveniră pentru a-l escorta, mârâind și înghesuindu-se neplăcut de aproape, tot drumul prin grădină. Pășind grăbit și ținându-și mâinile cât mai sus, Monty revărsa acum asupra lor un torent de cuvinte ceva mai conciliant, de genul „Ei, hai, hai, încetați, doar mă cunoașteți, nu-s un tâlhar, așa, așa, cine-i băiat bun" și așa mai departe. Discursul dădu roade: Monty scăpă nemușcat și, când se apropie de casă, bestiile rămaseră ușor în urmă, cu excepția lui Seagull care, într-un amestec de animozitate și respect, dădea semne că nu uitase lovitura de picior din ajun.

Fiindcă în bucătărie nu părea să se afle nimeni, Monty merse de-a lungul zidului casei până în locul unde ferestrele salonului, neacoperite de perdele, lăsau să se reverse lumina peste un salcâm galben, cu frunzișul penat, și peste un *rhus continus*[20] absurd de verde. Se apropie de o fereastră și privi înăuntru. Ochii lui văzură o priveliște stranie. Edgar și Harriet, Harriet sprijinindu-se de brațul lui Edgar, se plimbau încolo și-ncoace prin cameră, adânciți în conversație. Ajunși la un capăt, făceau stânga-mprejur și porneau spre celălalt, unde se întorceau din nou. Judecând după mișcările lor mecanice, își începuseră plimbarea cu mult timp în urmă, iar Monty crezu chiar că deslușește o dâră răscolită de picioarele lor în mocheta indiană groasă. Harriet arăta spre grădină, probabil referindu-se la câini. În ochii lui Monty, era acum o apariție stranie. Își pusese un șal de cașmir pe deasupra rochiei care, lipsită de cordon, se înfoia sub talie ca un capot diform. Părul lung, negru și lucios, îi era despletit, cum Monty nu i-l mai văzuse niciodată, și-i cădea într-o cascadă pe spate, dându-i, în pofida feței trase și palide, o înfățișare ridicol de tânără. Inveșmântată astfel, cu părul lung și încâlcit, avea un aer de preoteasă, de sibilă. Edgar, târșâindu-și picioarele alături de ea, adus de spate și

20 Scumpie - arbust cu flori verzi-gălbui răspîndit în zonele calde și umede din emisfera nordică (n.r.).

ciufulit, mult mai neîngrijit și mai puţin arătos din cauza băuturii și a lipsei de somn, cu vestonul rupt și iară cravată, părea că primește de la ea sfaturi sau poate mustrări. Socrate instruit de Diotima, s-ar fi zis.

Monty se apropie și ciocăni în geam. Cei doi dinăuntru se răsuciră spre el, scoţând un strigăt de surpriză. În momentul următor, Edgar deschise geamul și Monty intră în casă pe fereastră. Nici nu apucase să-și coboare picioarele pe podea, că Harriet se și lipi de el. Șalul de caşmir îi înfășură umerii, apoi căzu la pământ, iar el parcă era învăluit în părul zburătăcit al femeii; braţele ei îi încleștară gâtul, ale lui se petrecură peste umerii ei. O ţinu așa o clipă, cu ochii închiși, simţind căldura plinuţă a umerilor ei, atingerea ușoară și rece a părului. Pe urmă făcu un pas înapoi, întorcând-o și îndepărtându-se. Trași la faţă, Edgar și Harriet îi aruncară priviri lungi.

Întrebându-se cât de caraghios arăta el însuși, Monty li se adresă cu tonul cel mai dezinvolt pe care izbuti să și-l ia:

— Ei, ei, dar unde-i toată lumea?

— Tocmai asta am dori să știm și noi, răspunse Edgar cu ton rău prevestitor.

— Unde e David? întrebă Monty.

Oare David îi dăduse perna și pătura? Spera că da.

— E sus, doarme, spuse Harriet.

— Dar voi doi ce faceţi? se interesă Monty.

— Îl așteptăm pe Blaise, zise Edgar.

— Ce s-a întâmplat cu Blaise?

— Emily McHugh a luat-o din loc, îl lămuri Harriet, imediat după ce-ai plecat cu Edgar (Edgar gemu), iar Blaise a fugit după ea. De atunci nu mai știu nimic.

— Nu cred să fie vorba de vreun mister, zise Monty puţin enervat de cei doi, dar ușurat de constatarea că mai funcţiona ca fiinţă raţională. Emily s-a supărat din cauza nătărăului de Edgar (Edgar gemu din nou), Blaise a condus-o acasă și, fiind târziu, s-a hotărât să înnopteze acolo.

— Sigur, poate că așa stau lucrurile, admise Harriet.

N-am nimic împotrivă să rămână la ea… de vreme ce este atât de târziu… dar de ce n-a telefonat? Doar știe că eu… că eu…

Își mușcă buzele, gura îi deveni o linie subţire și-i apărură lacrimi în ochi, nu pentru prima oară în noaptea aceea, desigur.

— Oh, draga mea… zise Edgar.

— Aţi telefonat la Emily? întrebă Monty.

— Harriet nu știe numărul și nu e în cartea de telefoane, răspunse Edgar.

— Cred că ar fi bine să te culci, Harriet, propuse Monty. E o prostie să te enervezi în halul ăsta pentru o nimica toată și să-ţi pierzi somnul. Evident că Blaise, ajuns acasă la Emily, și-a dat seama că-i prea târziu să te sune, s-a gândit că te-ai culcat. Fii rezonabilă și n-o mai face pe regina tragică! Du-te la culcare. Dacă Edgar vrea să facă penitenţă rămânând de planton toată noaptea, n-are decât. Poate veghez și eu cu el. Tu, la culcare.

— Nu, nu… Nu mă pot duce la culcare… N-aș reuși să adorm… Dacă i s-a întâmplat ceva lui Blaise… să nu fi avut un accident… mă simt atât de… totul a devenit brusc un coșmar… trebuie să-l văd pe Blaise, trebuie… mi-e imposibil să dorm în starea asta… sunt așa de necăjită încât simt că înnebunesc!

— Draga mea, draga mea, zise Edgar – iarăși evident că nu pentru prima oară în seara aceea –, îmi pare rău, îmi pare extrem de rău, a fost îngrozitor…

— Ești foarte drăguţ, spuse Harriet, amândoi sunteţi foarte drăguţi. O, Monty, slavă Domnului că ai venit!

Îl prinse de braţ.

— Mie mi-e foame, zise Monty. Ai ceva împotrivă dacă mănânc niște sendvișuri câtă vreme stăm împreună de veghe? N-ar strica și niște bere, dacă ai.

— Găsești bere în frigider, spuse Harriet.

Toţi trei se mutară în bucătărie și se așezară în jurul mesei, cu sendvișurile și niște Lager rece dinainte. Monty și Edgar mâncară și băură, iar Harriet șezu între ei, împăturind întruna un colţ al feţei de masă roșii și uitându-

se în grădină, unde zorii făcuseră deja luna să pălească, transformând peluza și pomii în prezenţe incolore, de o imobilitate cenușie, spectrală.

— David n-a vrut să-mi vorbească, spuse Harriet. Când a venit acasă, a trecut pe lângă mine fără să-mi spună un cuvânt. Am observat că a plâns mult.

— O să-și revină, zise Edgar. Băieţii rezistă.

— El nu e… doar un băiat, e o persoană foarte profundă.

— Nu fi așa mâhnită, Harriet, zise Monty. Acum treci prin clipe grele, dar lucrurile se vor aranja în cele din urmă.

Dumnezeu știe cum, se gândi el. Vorbesc ca să nu tac. Răbufni în el, inundându-i sufletul, dorul de prezenţa fizică a lui Sophie, ca și cum s-ar fi deschis o ușă undeva în depărtare. Dacă Sophie s-ar fi aflat undeva anume, ca să se poată îndrepta spre ea! în momentele cele mai dificile, simpla ei prezenţă îl ocrotise perfect, alinându-l pe deplin, în momentele cele mai dificile, când era furioasă, când îl minţea, când murea.

— O, Doamne, dacă ar veni măcar Blaise… dacă ar telefona…

— Poate că-i în drum spre casă, zise Edgar. A întârziat și fără mașină durează un secol… Acuși upare…

— Am avut brusc sentimentul, se plânse Harriet, că n-o să-l mai văd niciodată. Există „niciodată” în viaţă. Oamenii pleacă, mor, se întâmplă…

— Eu cred că mă duc la toaletă, dacă-mi permiteţi, anunţă Monty.

Ieși din bucătărie, închise ușa și urcă scara largă, în spirală, pe care fereastra mare și arcuită o făcea să se vadă acum foarte clar, în lumina insuportabilă a zilei. Se opri pe palierul de sus. Tăcere. Apoi, în mijlocul tăcerii percepu respiraţia lui David. Monty păși pe vârfuri până la camera lui David și apăsă cu mare grijă clanţa. Se furișă înăuntru.

David, purtând încă aceeași cămașă, zăcea întins pe pat, acoperit pe jumătate de cuvertură, cu gâtul răsucit ca

în agonie, cu părul ridicat drept în sus pe pernă, ca și cum i s-ar fi făcut măciucă, cu un braţ atârnând spre podea, într-o poziţie ce-ţi amintea de tabloul în care a surprins Wallis moartea lui Chatterton. Faţa lui, din nou distantă din cauza somnului, albă și netedă în lumina slabă, arăta ca o frumoasă mască mortuară. Monty rămase lângă pat aproape două minute, contemplându-l pe cel adormit, apoi ieși fără zgomot din cameră. Ce nebunie, să spere în consolarea oferită de un băiat tânăr, la rândul lui extrem de nefericit! Ar fi o nebunie, dacă nu chiar o nelegiuire, să-i vorbească lui David despre nevoile sale sufletești.

Tocmai când Monty începuse să alunece ușor în jos pe scări, telefonul se porni să ţârâie în hol. Harriet ieși în fugă din bucătărie, cu Edgar pe urmele ei. Edgar aprinse lumina. Harriet ridicase deja receptorul.

— O, dragul meu… slavă Domnului… da, da, desigur… o, da, de ce nu mi-a venit în minte… sigur că a trebuit… eram așa de îngrijorată, dar acum mi-e bine… da, acum mă duc să mă culc, o să dorm, nu te-ngrijora… da, ne vedem atunci… o, ce ușurare… îţi mulţumesc, dragul meu, îţi mulţumesc că ai sunat… mulţumesc, mulţumesc…

Harriet puse jos receptorul și se îndreptă spre scări. În lumina brusc strălucitoare, Monty văzu că faţa obosită i se destinsese, se descreţise și se îndulcise, radiind de ușurare.

— Așadar, vezi că totul e bine? zise întrebător Monty.

— Da, da… totul e perfect… am uitat, pur și simplu. E cu Magnus Bowles… azi e ziua când merge la Magnus. A condus-o pe Emily la trenul de Londra și apoi s-a dus mai departe, la Magnus. A încercat să mă sune mai devreme, dar a fost o defecţiune și n-a obţinut legătura… Are, ca de obicei, cu bietul Magnus, o ședinţă ce durează toată noaptea. Blaise e atât de bun cu Magnus, atât de scrupulos, nu-l amână niciodată… Deci, vedeţi, totul e bine. Vă mulţumesc… și ţie, și ţie. Acum cred că mă duc la culcare.

— Noapte bună, atunci, zise Monty. Cred că și eu mă culc.

Ieși pe ușa din faţă, împiedicându-se de Buffy, care moţăia pe prag, și alergă spre poartă, însoţit de lătrături nervoase. Soarele era deja pe cer. Strada se contura tot mai puternic, cu desăvârșire pustie, dar plină de amănunte, ca un fundal de tablou ce-și așteaptă figura centrală. Dar figura centrală sunt eu, își spuse Monty și se dedublă, văzându-se cum, îmbrăcat în negru, cu faţa suptă și părul vâlvoi, ca al celorlalţi, cu colţurile gulerului de la cămașă răsucite în sus, aleargă nebunește pe stradă spre casa lui, ca și cum ar fi încercat să scape de urmărirea unor vrăjmași necruţători. Străbătu în fugă aleea și-și căuta în buzunare cheia de la ușa din faţă, când își dădu seama că fusese urmărit cu adevărat. Grăsanul de Edgar, cu părul lui cânepiu, incolor, aurit de lumina vie, cu un aer de nebun și, semănând brusc cu junele student de odinioară, cu faţa rozalie ridicată spre el implorator, apăruse în poartă.

— Monty, pot să…

— Cum se numește școala aia?

— Cea unde-i Binkie…? Bankhurst.

— Ei bine, spune-le că primesc postul, dacă ei mă consideră omul potrivit.

— O, bine… să-ţi fixez o întâlnire?… Monty, pot să intru și să…

— Nu.

— Dar unde să mă duc la ora asta? Vezi, clubul meu…

— Du-te dracului, îi zise Monty. Du-te înapoi la Harriet. O să-ţi dea ea un pat. Poate că-ţi dă chiar patul ei. Presupun că asta urmărești oricum.

Intră și închise ușa după el.

De ce Dumnezeu am vorbit așa urât? se întrebă. Nici măcar n-am gândit ce-am spus. Cum am putut fi atât de dezgustător de vulgar și de nedrept? Probabil că-mi pierd totuși minţile.

Intră în salon. *Iliada* era și acum pe masă. Scosese cartea ca să-i dea lui Edgar prilejul să se amuze, verificându-i cunoștinţele de greacă. Dar nu era un test adevărat, întrucât cunoștea pe de rost pasajul respectiv.

Închise cu zgomot volumul. Ridică pătura și începu să urce încet la etaj. Peste tot în jurul lui simţea fiinţa inaccesibilă, de strigoi fără grai, a lui Sophie. Fugi să se ascundă sub pământ, bombănind ușor. Nu, nu, fusese o iluzie. Nu era niciunde, nu era nimic, nu era nicio prezenţă nicăieri.

— Àsta-i foarte drăguţ, îi spuse Harriet lui Luca. Dar, firește, se hotărâseră deja.

Luca ridică spre ea ochii în care se cuibărise acea privire șireată, aproape seducător de avizată, ce nu te lăsa uneori să crezi că aveai în faţă doar un băieţel de opt anișori.

— Are coada cea mai lungă, zise.

Așa era, avea cea mai lungă coadă, iar hotărârea lui Harriet se clătină ușor. O, Doamne, oare va trebui să ia doi câini?

Feţele prietenoase, zâmbitoare și nerăbdătoare din spatele gardului de sârmă se mișcau în ritm cu ei, într-un grup compact, terminat cu cozi ce băteau aerul. Uf, ce priveliște mișcătoare!

— Mă întreb de ce nu obosesc câinii dând mereu din coadă, zise Harriet. Mie numai când îi văd îmi piere puterea.

— Ii omoară pe cei pe care nu-i ia nimeni? întrebă Luca.

— Nu știu. Nu, sigur că nu.

Harriet prefera să nu se gândească la asta. Simţea prezenţa iminentă și fierbinte a lacrimilor, niciodată departe de ochii ei în ultima vreme.

Dalmaţianul cu coada foarte lungă era, nimic de zis, un animal încântător. În plus, Harriet nu mai văzuse unul atât de pătat și tocmai se pregătea să i-o spună și lui Luca, dar se răzgândi, fiindcă la urma urmei *alesese*ră deja, nu? Dalmaţianul avea o mutră nătângă, dar Harriet nu-și dădea seama dacă acesta era un avantaj sau un dezavantaj. Trecură la cușca următoare. Acolo văzură un airedale foarte simpatic, mai drăguţ decât Buffy, cu o blăniţă tomnatică strălucitoare și ochi chihlimbarii scânteietori, numai că, desigur, Harriet nu avusese niciodată doi câini

de aceeași rasă, așa că nu putea fi luat în vedere. Mai era un dachshund simpatic, cu păr lung.

— E o minune, nu-i așa? zise Harriet, ghemuindu-se și atingându-i cu degetul nasul lung, vârât prin ochiul de sârmă. Ce mișcătoare erau nările unui câine, negre și fremătătoare, ca locurile umede și întunecate din natură – bălţile de la poalele dealurilor, ochiurile de apă dintre stânci la mare.

— E prea mic, spuse Luca.

Lăsase deja să se înţeleagă că avea un set de standarde, misterioase, dar ferme, potrivit cărora avea să-și facă dificila alegere.

Înţelegându-se fără cuvinte, reveniră la prima cușcă. Corgiul de Cardiganshire, semănând întru câtva cu o omidă uriașă din cauza blănii bogate și lungi, de un brun închis (culoarea tweedului, își spunea Harriet), care-i ascundea picioarele scurte și mătura aproape pământul, fusese împins în spate de câini mai înalţi, dar dădea tot atât de entuziasmat din coada stufoasă și, pentru a-i vedea mai bine pe vizitatorii umani, se ridica din când în când, stângaci și înduioșător, pe labele dinapoi. Chipul lui cu botul mare, absurd de mare chiar și dacă-l raportai la constituţia lui robustă, strălucea de inteligenţă și de bunăvoinţă, iar ochii lui frumoși, de un brun limpede, ca turba, o fixau pe Harriet cu o implorare straniu de personală și de intimă. Ai fi zis că știa deja.

Harriet și Luca schimbară câteva priviri. Cuvintele erau de prisos. Se înţelegeau deja perfect.

— E câinele *tău,* zise Harriet. Știi asta, nu-i așa? Harriet era mult mai profund mișcată de excursia la Adăpostul pentru Câini decât îndrăznea (de teama lacrimilor și a sentimentalismului dulceag care l-ar fi putut face pe demnul ei amic să se simtă prost) să recunoască fie și în sinea ei. Combinaţia câini – Luca era aproape insuportabilă.

„Domn”, oricât de ciudat ar părea, era epitetul potrivit pentru băieţel. Era un copil foarte interiorizat, dar totul lipsit de anxietatea ce-l caracterizase pe propriul ei

fiu la vârsta respectivă. Luca, barbar de needucat, avea ceva din frumuseţea conștientă a unui sălbatic. Chiar mai mult. Lingă el te simţeai în preajma unei minţi, Harriet nu putea deduce exact ce anume se întâmpla în mintea aceea. Trăia însă moment cu moment înţelegerea perfectă dintre ei doi, cu o plăcere ce ar fi putut fi asociată cu o iubire împărtășită; iar partenerul ce genera încrederea și stabilea tempoul era Luca. Se simţea chiar ocrotită. Cu ce tact extraordinar, cu câtă grijă îi luă el mâna acum! Harriet luptă cu lacrimile rebele.

Acesta nu era unicul ei motiv de plâns. Blaise, firește, se reîntorsese acasă, totul mergea, nu tocmai „ca de obicei”, dar având în vedere noul și neplăcutul aranjament al vieţii lor, cu ceea ce ar fi trebuit să fie un coeficient constant de „normalitate”, însă Harriet știa că se va întâmpla ceva groaznic, poate că se și întâmpla chiar în momentul acesta. Convingerea ei era total iraţională și încerca să i se împotrivească, dar aceasta revenea mereu. Vechea, eterna comunicare dintre ea și Blaise încetase. Desigur, retrospectiv, își dădea seama cu obiectivitate că, în zilele de început ale legăturii sale cu Emily, se simţise probabil alienat, având atâtea de ascuns. Ea, însă, nu simţise alienarea și s-ar fi putut spune că, nerecunoscând existenţa ei, o anihilase. Ceva minunat, legat de jurămintele de la cununie, de devotamentul unui mariaj perfect, îi dăduse puterea să asimileze retrospectiv infidelitatea lui Blaise și să pretindă că nici măcar nu existase. Blaise se întorsese pocăit cu mult înainte ca Harriet să fi aflat măcar de existenţa lui Emily McHugh și mai mult nici nu-și dorea. Restul îl putea rezolva singură. Dar alienarea de acum era nouă, era cu totul altceva.

Totul nu-i decât o închipuire a mea, își spuse. Dovezile erau însă prea numeroase. Însăși casa lor era o mărturie a dislocării. Obiectele din bucătărie, din dormitor, din budoarul ei, din biroul lui Blaise, care de obicei – deși aiurea și haotic amplasate – alcătuiau un interior organic, ca armonia unei minţi bogate și bine organizate, deveniseră brusc străine unele de altele. Un anumit curent

ce le unise într-un tot estetic încetase să mai curgă. Zăceau părăsite pretutindeni, aidoma obiectelor din casa unui mort, păzite de un străin – moștenitorul –, căruia istoria și obârșia lor îi erau necunoscute și indiferente. Casa arăta acum ca o harababură fără sens, iar Harriet nu mai avea voinţă ca s-o îndrăgească. Renunţase pur și simplu la activităţile cotidiene de genul „aranjării florilor”. Odăile nu mai erau pline de flori proaspete, nici măcar de trandafiri, ușor de cules și de aranjat. O vază cu irișii olandezi veștejiţi stătea de câteva zile în hol, efortul de a arunca florile și de a goli vaza de apă fiind, pentru moment, de neconceput pentru Harriet.

Desigur că tot ceea ce avea vreo legătură cu David crea supărări și probleme. Harriet tatonase, ca să spunem așa, terenul din jurul lui David cu cea mai mare atenţie, căutând calea potrivită de a ajunge la el. David rămânea însă politicos, laconic, rece. Legătura sufletească dintre ea și fiul ei era însă veche și profundă, așa încât se mai puteau privi în ochi, în ciuda recentei înstrăinări; existau momente când li se întâlneau privirile, când ea pleda, iar el se încrunta, și Harriet își dădea seama că sufletele li se atinseseră. Era de neconceput să-l piardă pe David, avea să-l recucerească într-un fel sau altul. Plănuia – îi spusese și lui

Blaise, care o aprobase distrat – să facă exact ceea ce îi ceruse David: să-l ia cu ea în străinătate pentru vreo câteva zile, numai ei doi, poate la Paris. De îndată ce erau cu adevărat împreună, singuri între străini, era imposibil ca zidurile dintre ei să nu cadă. Nu se hotărâse încă la o dată, nici nu-i vorbise fiului ei înstrăinat de acest plan, dar ideea o consola.

Blaise se afla, evident, într-o stare sufletească bizară: preocupat, deprimat, febril, dar necomunicativ. Era *ocupat.* Anulase consultaţiile multor pacienţi, de o manieră fără precedent, în fiecare zi lipsea mult de acasă și stătea, zicea el, la biblioteca de la British Museum. Susţinea că vrea să-și termine cartea – tocmai lucra la ultimul capitol. Doctorul Ainsey, care telefonase o dată în lipsa lui Blaise,

dornic să-l întâlnească, păruse supărat și-i dăduse de asemenea lui Harriet impresia neplăcută că era la curent cu lucruri necunoscute ei și că de fapt sonda doar terenul, ca să afle cât știe Harriet. Era oare posibil ca Blaise să le fi făcut pacienţilor săi confidenţe, iar ei să nu-i fi spus anumite lucruri? „Când te duci la Emily?”, îl întrebase ea. Îi răspunsese, evident exasperat: „Oh, săptămâna viitoare cândva. Acum e plecată”. „Plecată? Unde?” „în vacanţă. Cu fetișcana aia, Kiki St. Loy. S-au dus cu mașina ei”. „Și cine are grijă de Luca?”, întrebase Harriet. „Pinn”. „Unde s-au dus?” „De unde vrei să știu? Mai las-o în pace pe Emily, te rog”. Oare s-au *certat?* se întrebase Harriet cu speranţă răutăcioasă. Puţin probabil. Să-l descoasă pe Luca, atunci când venea într-o vizită misterioasă de-a lui, era, firește, de neconceput. „Demnitatea” relaţiei sale cu băiatul interzicea un procedeu atât de vulgar.

Acasă, Blaise petrecea acum foarte mult timp în birou, unde, din câte își putea ea da seama după starea coșurilor de gunoi, se îndeletnicea mai ales cu sortarea și ruperea hârtiilor. Probabil că asta avea legătură cu terminarea cărţii. De asemenea, urca mereu în pod, unde ţinea cufere vechi, burdușite cu diverse comori. Începuse chiar să-și trieze *hainele*! își făcea ordine în toate lucrurile. De ce oare? Punând toate amănuntele cap la cap, Harriet întrevăzu o explicaţie, dar se feri de ea: era de conceput oare că soţul ei se *pregătea să dezerteze*? Era atât de convinsă de imposibilitatea unei astfel de hotărâri, încât nu putu să dea această interpretare dovezilor, nici măcar nu putu să le constate existenţa în lumina aceasta. Blaise „trecea printr-o fază”, atâta tot. Nu putea să-l piardă, așa cum nu-l putea pierde pe David. Trebuia doar să reziste, să le dea amândurora posibilitatea să simtă cât de absolute erau iubirea și încrederea ei, să aștepte ca ei să se întoarcă la ea cu sufletul deschis. Așadar, Harriet aștepta și spera. Dar, nu știa din ce motiv, tristeţea din sufletul ei era mai acută ca oricând.

— Îl luăm pe *ăsta,* îi comunică ea îngrijitorului. Corgiul de Cardiganshire, despărţit de amicii săi mai puţin

norocoși, ieși din cușcă – un câine liber. Luca, lăsându-se cu genunchii goi pe pământul murdar al curţii, își petrecu braţele pe după grumazul animalului și-l lăsă să-i lingă zdravăn faţa. Când îmbrăţișă câinele, ochii lui Luca se închiseră, într-un moment rar de perfectă beatitudine, de extaz copilăresc. Harriet își șterse repede lacrimile ce nu se mai lăsau înăbușite.

— Ce nume vrei să-i dăm?

— Lucky Luciano.

— Ce nume e ăsta?

— De gangster. Ce vreau să ajung eu când mă fac mare.

Vremea se îndreptase. Mergând pe Upper Richmond Road, David transpira, deși își scosese vestonul. Simţea cum îi curge transpiraţia pe coaste, lipindu-i cămașa albă de piele pe toată lungimea spatelui.

Noaptea trecută se visase în China. Într-un peisaj alpin sălbatic văzuse, la capătul unei poteci abrupte, un bazin de lemn alimentat de un izvor cald. În apa grea, spumoasă, se îmbăia o fată goală. Apoi, dintr-odată, observase îngrozit cum tot muntele se cutremură și începe să se miște. Se porni o avalanșă tunătoare, prăvălindu-se cu o viteză din ce în ce mai mare. Valul pietrelor rostogolite înghiţi poteca și acoperi bazinul. Acum nu mai era nimic decât pământ sfâșiat, grămezi de bolovani și o falie adâncă, neagră, din care se înălţau nori învolburaţi de abur.

Nimeni nu-i dăduse adresa lui Emily McHugh. O găsise singur, într-o agendă veche a tatălui său, notată criptic în dreptul iniţialelor McH”, împreună cu un număr de telefon. Nu știa nici ce va spune, nici ce va face când se va afla faţă în faţă cu ea. O ura, dar nu avea nicio intenţie să o insulte sau să-i adreseze reproșuri – ar fi fost o prostie. Trebuia pur și simplu să o *vadă* și abia după aceea să decidă ce se va întâmpla. Coti pe o stradă lăturalnică și, după câteva minute, cu inima bătându-i violent, străbătu coridorul soios, blocat de cutii cu gunoi și triciclete, ajunse la ușa ponosită și apasă pe butonul soneriei.

O femeie impresionantă, cu părul castaniu, îmbrăcată într-o rochie verde de stambă, îi deschise ușa.

David o privi cu ochii mari. Zise abia auzit:

— Sunt David Gavender.

Abia atunci îi veni în minte posibilitatea ca tatăl său să se afle în apartament.

— Ei bine, eu nu sunt Emily McHugh, răspunse Pinn.

David simţi o imensă ușurare.

— Ea e…

— Nu-i acasă. Nu e nimeni, în afară de mine. Mă numesc Constance Pinn. Ai auzit de mine?

— Nu.

— Eu am auzit de tine. Ești mult mai chipeș decât în fotografie.

După un moment de tăcere, David începu încet să-i întoarcă spatele.

— Stai o clipă, frumosule. Ce voiai de la Emily?

— Nimic.

— Nu pleca. Sau așteaptă-mă puţin, vin cu tine. Nu te pot invita înăuntru, fiindcă-i o dezordine cumplită. Așteaptă.

David așteptă.

Pinn reapăru, purtând peste rochie o jachetă verde asortată. Părea cuprinsă de o tainică veselie, ba chiar pufni în râs privindu-l, când se porniră să străbată coridorul.

— Unde vrei să mergi, frumosul meu?

David schiţă un gest vag.

— Atunci, hai cu mine. Merg la școala unde lucrez. O școală de fete. Ai avut vreo prietenă?

— Nu.

— N-ai vrea una?

David schiţă un gest și mai vag. Păși automat alături de Pinn, lăsând-o să-i atingă braţul și să-l tragă ușor de mâneca fluturândă a cămășii, pentru a-i indica direcţia de mers.

— Ce zici de aventura lui taică-tău?

David nu zise nimic.

— Nu trebuie să-l judeci prea aspru, urmă Pinn.

Oamenii se vâră în cele mai cumplite încurcături. Tu însuţi o să te afli nu peste mult timp la ananghie. Viaţa e o serie de încurcături. E mai ușor decât credeţi voi, tinerii, să te trezești spunând o minciună și apoi să fii obligat să spui încă una. Dacă te îndrăgostești, trebuie să fii iertat, căci de dragoste n-ai cum să te ferești. Nu aveai intenţia să-i faci scandal sărmanei Em, nu-i așa?

— Nu.

— Bun băiat. Emily a avut o viaţă mizerabilă. Aproape la fel de mizerabilă ca a mea.

Mergeau de-a lungul unui zid înalt de cărămidă, iar Pinn se opri brusc în faţa unei porţi din acel zid și scoase o cheie. Intrară împreună pe poartă și se treziră într-o grădiniţă întinsă de legume, încadrată de alte trei ziduri înalte de cărămidă. La baza unuia se înșirau câteva sere.

— Unde suntem? întrebă David.

— Ssst! Asta-i școala. Nu vorbi tare. Printre angajaţi nu există niciun bărbat, doar câţiva servitori externi. O voce bărbătească stârnește numaidecât interesul. Vino după mine și nu vorbi. Vreau să-ţi arăt ceva.

Zidurile înalte păreau să absoarbă zgomotul circulaţiei de pe strada principală sau să-l reducă la un fel de bâzâit ca de albine, iar cele două siluete traversară grădina în diagonală, pe o cărare trasată între straturile de salată de o sănătate înfloritoare. Ajunseră la altă poartă și trecură prin ea. În momentul acela, un zvon nou ajunse la urechile lui David, un fel de sfadă pe tonuri înalte, ca și când prin apropiere s-ar fi aflat o colivie mare, plină de păsări gureșe.

Se găseau acum într-un spaţiu ca o grădină publică miniaturală sau o pajiște, a cărei iarbă necesită tocmai înflorea, fiind învăluită într-o lumină roșiatică, lucioasă. Ceva mai departe se înălţau doi cedri libanezi, imenși și imobili, aproape negri din cauza densităţii frunzișului. Iar mai încolo, un ulm verde ca lăptuca. Apoi, pe jumătate ascunsă de niște arbori și mai îndepărtaţi, se zărea faţada piezișă, gălbuie, a unei clădiri din secolul al XVIII-lea. La dreapta, pe lângă zidul de cărămidă era o cărare flancată

de tufe aurii de soc, acoperite cu smocuri de flori crem, și Pinn, cu degetul pe buze, îl conduse pe David pe această potecă. Ciripitul păsărelelor se înteţea.

Zidul se sfârși, îi ocoliră colţul și decorul se schimbă din nou. Perpendicular pe o alee cu pietriș, evident nefolosită, presărată cu flori sălbatice micuţe și plăpânde, se ridica un gard viu de tisă, având în mijloc o boltă tăiată geometric. Pinn străbătu aleea în vârful picioarelor și-și conduse prizonierul pe sub boltă. Aici, un pătrat de gazon bine îngrijit era înconjurat de patru pereţi înalţi de tisă tunsă la fel de frumos; chiar în faţa lor o altă arcadă era flancată de două nișe tăiate în tufele de tisă, adăpostind un Hermes cu cizme și pălărie și o Artemis în minijupă alegând o săgeată, ambii sculptaţi în piatră cenușie, golașă. Pășind pe iarbă în spatele lui Pinn, David își dădu seama că ciripitul păsărelelor era de fapt un cor de voci însufleţite de fete. Acum distingea râsetele lor ascuţite și din când în când câte un ţipăt. Trecu de la soare la umbră și iarăși la soare, intrând, pe urmele lui Pinn, sub o a doua boltă de tisă.

— Ssst!

Mâna lui Pinn o strânse tare pe a sa la ieșirea pe o nouă porţiune de gazon. Drept în faţa lor se afla un rând imens, încâlcit, de tufe de trandafiri roz; dulcea flecăreală venea dindărătul acestora. Pinn scrută peluza în ambele direcţii, înainte de a-l trage de mână, murmurând:

— Acum hai *repede* după mine.

Ii lăsă mâna, străbătu spaţiul despărţitor cu pași lungi, ca ai zeiţei Artemis, și cu o mișcare asemănătoare unui plonjon se aruncă în tufele de trandafiri, care o înghiţiră. Gâfâind în urma ei și plecându-și capul, David descoperi un spaţiu gol, rotund ca o vizuină, ca drumul unei vulpi sau al unui bursuc, ce ducea până în inima zidului înalt și lat de tufe și, cu un plonjon asemănător, împiedicat de vestonul pe care-l ducea în continuare pe braţ, se lăsă în patru labe și se grăbi pe urmele partenerei.

Se lovi de ceva cald și moale: piciorul lui Pinn. Stăteau în genunchi, lipiţi unul de celălalt, pe pământul

devenit dintr-odată afinat și umed, înăuntrul unui soi de dom cu bolta joasă, unde lumina era puţină și verde, înconjuraţi de tulpinile robuste, roșcate, spinoase ale trandafirilor, lucitoare și vag transparente. Parfumul era copleșitor. David simţi o durere ascuţită în braţ, unde un ghimpe îi sfâșiase carnea când se aruncase în tufe. Își puse palma peste gură, ca să-și potolească gâfâiala. Glasurile feminine se auzeau acum foarte aproape.

Pinn, străduindu-se să se întoarcă cu faţa spre el și atingându-i genunchii cu ai ei, îl privi drept în ochi, ţinându-l de ambele braţe, vârându-și mâinile sub mânecile suflecate ale cămășii lui. Într-o strălucire intensă, David văzu mâna mică a lui Pinn, cu două inele de argint pe degete, mânjită de sânge, probabil sângele lui. Faţa lui Pinn strălucea, cu ochii mari, rotunzi, și cu obrajii umflaţi, ca o mască de comedie, aproape de faţa lui, zâmbind radios, și un moment David avu impresia că voia să-l sărute. Dar se aplecase spre el doar ca să-i șoptească:

— Nu face niciun zgomot. Îţi arăt eu la ce să te uiţi.

Se răsuci puţin și se întinse pe burtă cât era de lungă, făcându-și atentă loc într-un spaţiu dintre tulpinile sticloase, unde o brazdă mai mică, dar asemănătoare cu prima, ieșea în partea cealaltă a gardului viu. David încercă s-o urmeze, dar se pomeni oprit de piciorul ei încălţat cu sanda, care-i apăsa nervos umărul. Evident, în acel mic tunel nu era loc decât pentru o singură persoană! O clipă mai târziu, Pinn reveni, cu mișcări șerpuitoare, la locul de unde plecase și se ridică în genunchi ca să-l împingă de umeri în spaţiul eliberat de ea. Aproape târându-se pe burtă, David se deplasă încet spre pata de lumină, ușor mascată de frunze, de la celălalt capăt al tunelului. Despărţitura dintre tufe îi dezvăluia acum scena de dincolo.

Chiar în faţa lui, pe jumătate scufundat în iarbă, se găsea un bazin de marmură alburie, de dimensiunile unei piscine ceva mai mari, plin cu apă; în spatele acestuia se înălţa o imensă și foarte părăginită fântână barocă, reprezentându-l pe Poseidon înconjurat de nimfe. În

bazinul de marmură se hârjoneau șase sau șapte fete suple și rozalii ca peștii. Toate erau goale pușcă.

Abia mult mai târziu, derulând obsesiv în minte scurta secvenţă a domnișoarelor ce se îmbăiau, își dădu David seama cât de mult văzuse în ceea ce se dovedise a nu fi fost de fapt decât o ocheadă extrem de scurtă. În chiar momentul revelaţiei, în mintea lui parcă nu existase nimic altceva decât impresia oarecum terifiantă și stânjenitoare produsă de acele mădulare umede, roz-brune, de picioarele lungi și agile, de fesele lipsite de apărare, dar și de graţie, cu pielea albă din cauza lenjeriei, de pe care picura apa, de sânii mici și la fel de albi, abia mijiţi, de șuviţele lungi și negre de păr ud lipite de obraji, de gâturi și de spate. Mai târziu însă, descoperi că putea reconstitui în memorie scena completă, așa cum reușise fără îndoială s-o perceapă, în pofida șocului și spaimei iniţiale.

Dincolo de fintână se găsea un portic enorm, în mare parte ruinat, cu pavajul crăpat și năpădit de iarbă, printre coloanele căruia se vedea ca un paravan un gard cu zăbrele, acoperit de clématite albe înflorite. În dreapta bazinului se ridica o perdea înaltă de fagi, iar în stânga un gard, la picioarele căruia fuseseră plantaţi puieţi de fag. Semeaţa fintână din calcar cenușiu și aspru, acoperit cu licheni (și bazinul era din calcar, doar la prima privire înfrigurată i se păruse lui David că e din marmură), înfăţișa un Poseidon încruntat magistral, cu barba lungă, cu o coroană înaltă, cu vârfurile acum rupte pe cap, privind distrat în depărtări, în timp ce o masă diformă de nimfe, delfini, pești și alte creaturi acvatice înaintau de-a valma spre genunchii lui, străduindu-se în van să-i atragă atenţia. Era evident că unul dintre delfini, ridicat în aer de o nimfă cu două cozi, aruncase pe vremuri, când fintână mai „funcţiona”, un jet de apă până sus, în dreptul bărbii zeului, ale cărei inele involute, căzând până în dreptul buricului, își dobândiseră patina într-o epocă revolută, în secolul al XIX-lea, poate chiar al XVIII-lea, devenind de un verde negricios intens.

Bazinul – consacrat abia recent sportului unor alte nimfe decât cele de calcar, după cum se putea deduce din șirul de fagi plantat de curând – nu era prea adânc, nu putea fi folosit pentru sărituri. Era însă suficient de lung și de lat pentru ca șapte fete (memoria lui David reţinuse exact) să poată încăpea în el deodată, fără să se înghesuie. Fetele, toate înotătoare minunate, erau în orice caz capabile să-și demonstreze reciproc îndemînarea de a înota craul, împroșcând și strigând grozav, ieșind sau intrând din nou în apă într-un mod mult mai puţin demn, frecându-și picioarele lungi de marginile de calcar, dar fără să se lovească prea des una de alta. Un jgheab víseos, prin care cursese cândva apa de la nivelul mai ridicat al fântânii, bine lubrifiât de stropiturile înotătoarelor, îi servea drept tobogan fetei care părea a fi cea mai micuţă și mai tânără dintre ele; se dădea întruna pe el, ţipând și împrăștiindu-și tovarășele mai exigente, care înotau craul.

David își dădu seama că pe el se așezase ceva fierbinte și moale ca un melc. Pentru a vedea spectacolul, Pinn se strecurase și ea alături în tunel, urcată pe jumătate pe el, cu braţul peste umărul lui. Începu să-i vorbească în șoaptă, deși râsetele și ţipetele înotătoarelor ar fi acoperit oricum un glas mult mai răsunător:

— Nu-i așa că-s splendide? O vezi pe cea de acolo, care tocmai iese, e o prietenă bună de-a mea, Kiki St. Loy, nu-i o bomboană? M-a rugat să-i caut un iubit, n-ai vrea să fii tu acela? N-are decât șaptesprezece ani, deși s-a dat de optsprezece ca să primească permisul de conducere. Nu-i așa că-i delicioasă? Mă crezi sau nu, dar e încă fecioară. Cele mai multe nu sunt, dar ea n-a fost sigură până acum dacă dorește sau nu un bărbat. Uită-te numai la ea cum stă și se admiră…

Kiki se căţărase acum pe marginea bazinului și adoptase o poziţie cam dizgraţioasă, cu burta împinsă în afară, plantată ferm pe un picior, iar cu laba celuilalt, iscoditoare, frecând întruna marginea udă, curbată și pe alocuri zimţată a bazinului. Întinsese cam teatral un braţ, ca să-și menţină echilibrul, iar cu cealaltă mână, iute și

agilă, apuca șuviţele lungi de păr umed, le storcea și le aranja frumos, aruncându-le peste un umăr, în timp ce făcea asta, își contempla sânii cu un interes apreciativ. Trupul ei era puţin mai tuciuriu decât s-ar fi putut explica fie și prin bronzul de fată bogată, sânii îi erau ciocolată. („Acolo a atins-o smoala”, murmură Pinn.) Faţa ei meditativă, liniștită și bine conturată în lumina soarelui, avea culoarea cafelei cu lapte diluate; uniformă ca nuanţă, cu nasul lung și ochii mari, avea izbitoarea înfăţișare pe care Homer, dorind să-i facă un compliment Herei, o definește drept „ochi de bou”. Deja aproape uscat de soare, părul ei se dovedea a fi de un castaniu luminos, mai deschis la culoare decât te-ai fi așteptat. Brusc, ochii ei expresivi, neobișnuit de mari și de întunecaţi, se întorseră brusc în direcţia tufelor de trandafiri și părură că aruncă foc prin deschizătura mascată de frunze.

David, ridicând în aceeași clipă privirea spre faţa fetei, se simţi – greșit, desigur – descoperit. Simţea povara insuportabil de caldă și de strivitoare a lui Pinn, întinsă alături și jumătate pe el, împiedicându-i mișcările. Prinse să se zbată ca să se elibereze, neţinând cont că provoca agitaţie și putea fi descoperit, ridicându-se pe jumătate în capul oaselor, împingând greutatea de pe el, și trăgându-se afară din tunelul ghimpos, până în mijlocul tufelor. O clipă mai târziu se rostogolise dincolo și, trecând fulgerător prin cealaltă parte a gardului viu, o rupse la fugă pe iarba luminată de soare. Alergă avântat, disperat, abia atingând pământul cu vârfurile picioarelor, prin bolta din gardul de tisă, de-a curmezișul curţii pătrate, pe poteca presărată cu pietriș, pe cărarea flancată de soc, pe lângă cedri, prin poarta din zid, printre straturile de salată verde, afară prin cea de-a doua poartă, din fericire neîncuiată, pe întinderea prietenoasă a străzii deschise tuturor, unde se opri din fugă, mulţumindu-se cu un mers rapid. După privirile curioase ale trecătorilor, își dădu seama că nu numai braţul, ci și faţa îi era mânjită de sânge. Apoi observă că-și lăsase vestonul sub tufele de trandafiri. Tot trupul îi ardea. Se simţea cuprins de o emoţie confuză, puternică. Rușine.

Groază. Bucurie sălbatică.

— Doar ţi-am spus că va trebui să cobori în iad ca să mă găsești și să mă readuci la viaţă, zise Emily.

Între ei totul era din nou ca pe vremuri, doar că mai profund și mai stabil, mai complex, mai adânc simţit, din cauza scurgerii anilor, a suferinţelor pe care și le provocaseră reciproc, a șocului dezvăluirilor și a fricii de ceea ce ar fi putut pierde.

— Da, răspunse Blaise, îngenuncheat la picioarele ei.

— Nu ţi-am spus că eul tău adevărat trăiește aici, cu mine?

— Ba da.

Se întinse încet, voluptuos, ca un animal, lipindu-și obrazul de piciorul ei gol.

— Doamne, cât m-ai făcut să sufăr! Câtă suferinţă ne-ai produs amândurora!

— Da.

— Arăţi cam rău. Nu e numai ochiul. Pari dărâmat total. Ei, acum vezi pe propria ta piele ceea ce spuneai. Că nu poţi trece prin oglindă fără să te tai. Acum îţi dai seama, nu?

— Da.

În cele trei zile ce se scurseseră, o anumită violenţă le pigmentase viaţa. Furia intrase în ei, devenind parte din știinţa și din puterea lor și în cele din urmă se mai liniștiseră stând împreună. Blaise o ascultase pe Emily vorbindu-i ore în șir: „l-a venit și ei rândul să sufere acum. Am simţit dintr-odată că știu ce să fac. Eram gata să mă port frumos cu ea, dar nu să mă las dată dracului îa o parte. Credea că e soţia număru’ unu, nu-i așa? Era dispusă să mă ierte, naiba s-o ia, iar eu acceptam totul ca și cum aș fi fost cu adevărat o nemernică, o criminală, în faţa ei eram ca o blestemată de inculpată. Ne manipula pe amândoi. Dar te manipula pe tine, asta n-am putut să suport. Ar fi trebuit să te vezi în oglindă, să-ţi vezi faţa tâmpă, cu expresia aia de băieţel șfichiuit cu nuiaua. N-am putut să rabd să te văd atât de umil și supus în faţa ei, credeam că-mi ies din minţi de ciudă. Iar ea zicea că mă

consideră nedreptăţită și vrednică de compătimire, afirma că te-ai purtat mizerabil cu mine și că o să te facă ea să te porţi mai frumos, ca și cum prin asta aș fi încetat să mă mai simt prost în faţa ei. La început a reușit să mă fascineze, dar pe urmă, Dumnezeule, mi-am dat seama că nu-i o soluţie, n-aveam de gând să mă mulţumesc cu un târg atât de penibil. Nu-s răzbunătoare, nu vreau s-o văd plângând, dar mi-a venit pur și simplu rândul și mie să primesc ceea ce mi se cuvine, s-o las pe ea să se izbească de nedreptăţile vieţii”.

Furia ei zeloasă, care umplea oră după oră și pe care Blaise o îndura într-o stare de fericire dureroasă, buimacă, se potolise în cele din urmă. Acum, numele lui Harriet abia dacă mai era pomenit în conversaţia lor, în afară de cazul când era implicat în unele aranjamente practice, asupra cărora Emily revenea insistent, cu o plăcere infantilă ce trimitea săgeţi de umilinţă și tandreţe în sufletul lui Blaise.

— N-o să amânăm prea mult momentul când ai să începi pregătirile pentru medicină, nu-i așa? Vreau să devii doctor. Nu vreau să renunţi la nimic, dar la absolut nimic, din cauza mea.

— Va trebui să mai așteptăm puţin, răspunse Blaise, îmbrăcat acum, ţinând tivul combinezonului ei și sărutându-l din când în când. Până vedem cum stăm cu banii.

— Stai, lasă-mă să mă așez și pune-ţi capul aici. Cred că ar trebui să ne mutăm din mizeria asta. Cred că e important. Nu e un moft prostesc, nu-i așa, să ne mutăm în alt apartament?

— Nu, zise Blaise. Un început nou într-o locuinţă nouă.

— Așa cum spuneai, psihologic e foarte important. Știi, când te-am văzut semnând contractul pentru apartament am avut senzaţia ca în sfârșit ne-am căsătorit… ca în visele mele… de câte ori n-am visat că sunt iarăși tânără și mă mărit cu tine. O, iubitul meu drag, ce știi tu cât am suferit în toţi anii ăștia, pur și simplu fiindcă nu eram ceea ce trebuia să fiu, pur și simplu pentru

că nu eram uniţi printr-o cununie oficială.

— Ba știu, fetiţo, o contrazise Blaise. Nu te pot scăpa de suferinţa asta. Dar voi fi alături de tine în toate necazurile viitoare, o să suferim împreună.

— Împreună. Acum și în vecii vecilor?

— Acum și în vecii vecilor.

— De perdele nu mai avem nevoie. Sunt bune astea. Ei bine, ne va trebui o garnitură de draperii pentru camera mare. O, scumpul meu, îţi spui că-s prostuţă, fiindcă acum, când se întâmplă atâtea lucruri importante, îmi face plăcere să trăncănesc despre perdele, despre faptul că voi avea un balcon și o baie cu carpetă pe jos?

— Deloc. E și ăsta un semn de iubire.

— Totul e un semn de iubire. Sufleţelul meu, n-am nimic împotrivă să sufăr, știi bine atâta timp cât tu mă iubești și atâta timp cât trăiești cu mine. Și o să avem prieteni, nu-i așa, prieteni ai amândurora, care să vină în vizită, așa cum au perechile căsătorite?

— Da, da.

— Dar nu Monty Small sau grăsanul acela.

— Nu ei, nu.

— Știi, cred că ieri Luca s-a dus iarăși la ea Trebuie să-l împiedicăm.

— Desigur.

— Cred că, de fapt, o școală cu internat nu-i o idee rea. Iar eu o să-mi caut o slujbă. Simt că pot munci până cad jos pentru *noi,* pentru tine și pentru Luca. Am devenit așa o puturoasă fără chef numai fiindcă mi se părea că n-am de ce să trudesc. Credeam că te-am pierdut.

— Nu m-ai pierdut niciodată, zise Blaise. Doar o știai foarte bine.

— Nu sunt sigură. Acum mă simt mult mai legată de începuturi, de prima noastră iubire, sinceră și adâncă. Am senzaţia că nu s-a sfârșit deloc, a avut doar de așteptat, și că, dacă au existat momente neplăcute, le-am dat pur și simplu uitării.

— Și eu.

— Iar tu ai s-o mai vezi din când în când și, desigur,

pe David. Se vor obișnui. Vor înţelege că n-ai dispărut fără urmă. Nu vreau să sufere mult. Adică, nu *vreau* de fapt să sufere deloc, dar cineva va trebui să sufere, mulţumită deșteptului de tine!

— Știu, fetiţo…

— Acum îmi vei fi credincios?

— Da, Em dragă…

— Pentru orice eventualitate, e mai bine să nu-mi iau piciorul de pe grumazul tău.

— Piciorul tău stă mereu pe grumazul meu. Așa îl vreau.

— Și chiar ai să-i scrii diseară și ai să-mi arăţi scrisoarea?

— Şi-o să ieșim împreună până la poștă s-o expediem.

— Prinţișorul meu dulce.

Blaise o trase într-o parte și apoi în jos spre el și îi studie faţa atentă și senină, cu ochii albaștri, atât de luminată de fericire, incit strălucea de o frumuseţe mai mare decât aceea pierdută a tinereţii. Seducătoarea vitalitate de altădată îi revenise, toate farmecele care o făcuseră odinioară atât de irezistibilă reînviaseră. O sărută, savurând sărutul cu ochii închiși.

De cit uimitor simţ practic dăduse dovadă în ultimele trei zile! Își triase toate hârtiile și documentele profesionale de la Hood House. Semnase contractul pentru închirierea unui apartament în Fulham. Își amânase consultaţiile, explicându-le pacienţilor că-și mută cabinetul în oraș. Făcuse tot ce era necesar – în afară de a-i spune lui Harriet că pleca de acasă. Bineînţeles că nu plec *cu adevărat,* se amăgea periodic, când situaţia i se părea prea complicată și teribilă. E o simplă chestiune de dreptate, așa cum o vedeam cândva, mai la început, când judecam cu mintea mai limepede. Există două femei și n-o pot părăsi pe niciuna din ele. Trebuie să sufere pe rând. Acum trebuie să trec povara pe umerii lui Harriet. E destul de puternică pentru a o purta, pot să-i fac acest compliment. Oricum pacea ei este spulberată. O să locuiască la Hood House cu David, iar eu am s-o vizitez, așa cum o vizitam

aici pe Emily, dar mult mai des, fiindcă acum totu-i deschis și la vedere, ceea ce-i mult mai bine. Întreaga situaţie va fi mai bună și nu-i ăsta lucrul cel mai important? Pur și simplu voi redistribui durerea. Ceea ce e just, în definitiv. M-am străduit atât de mult timp, mizerabilul de mine, să ignor nefericirea lui Emily, să mă fac pur și simplu că n-o observ. E corect ca acum să trebuiască s-o măsor și să-i ofer unele compensaţii. Bineînţeles că-i o chestie teribilă, dar la urma urmei am știut întotdeauna că e o chestie teribilă. Orice voi face va fi, într-o privinţă sau alta, o nedreptate. Obiectiv, această soluţie este cea mai puţin nedreaptă, dracu' să le ia de motive. Oricum, tară aceste motive cum aș putea-o face pe Emily atât de fericită? Nu încape îndoială că a aduce cuiva fericirea este un lucru bun.

Ce se așteaptă de la mine? Ce *pot* face pentru ca totul să fie bine? Blaise adresa aceste întrebări unei puteri enigmatice care, după toate cele întâmplate, se arăta în continuare nemulţumită de el, părea că-l acuză și acum. De ce? De un fel de respingătoare *vulgaritate?* în aceasta să fi constat păcatul lui, în aceasta ispășirea – în faptul că era incurabil de *vulgar?*

Înalt, rece, impenetrabil, Milo Fane privea drept în ţeava revolverului aţintit asupra lui de inamic, cu o mână ce tremura alarmant.

— Nu mișca, *nu mișca*! ordonă de Sanctis.

Dispreţuitor, Milo îi întoarse spatele și porni spre celălalt capăt al încăperii. Se mișca fără grabă, simţind în spate prezenţa oţelului letal, tremurător. Numără pașii – încă doi ca să ajungă la masă. Când făcu brusc un pas lateral, De Sanctis trase. Glonţul șuieră pe lângă Milo și lovi vitraliul din capătul odăii, sfarâmându-l și făcând să curgă o ploaie strălucitoare de cioburi mărunte. Aproape în aceeași clipă, mâna lui Milo înșfacă bronzul greu: Neptun domesticind un cal-de-mare, îi șopti mintea lui incurabil de literară în timp ce, aproape fără să se întoarcă, aruncă obiectul. Se năpusti după el cu viteza unei pantere. Bronzul îl izbi pe de Sanctis în plină tâmplă și în

momentul următor Milo reintrase în posesia Mauserului.

Își privi dușmanul prăbușit fără cunoștinţă pe podea. Trebuia să acţioneze rapid. Un cuţit sticli în mâna lui Milo. Cu o scârbă evidentă, trase în jos șoseta de deasupra unuia din pantofii italieni eleganţi, din piele întoarsă, ai lui de Sanctis, dezgolindu-i glezna. Cu o mișcare calculată, exactă, retează tendonul lui Ahilé. De Sanctis urlă. Milo își șterse sângele de pe mână cu o batistă curată. Acum cobora scările. Scoase din buzunar o ciocolată și începu să-i desfacă ambalajul.

Fascinat, Monty nu-și putea desprinde ochii de televizor, pe care-l aprinsese ca să urmărească știrile. Cuvintele cărţii, de mult uitate, îi reveneau treptat în memorie în timp ce privea faţa dură și frumoasă a lui Richard Nailsworth, pe a cărei cruzime rece se concentrau laconic camerele de luat vederi. Stinse aparatul. Fără îndoială că ceasul i se oprise înainte de a-l întoarce și pierduse buletinul de știri. Așadar, nicio consolare astă-seară, sub forma inundaţiilor, cutremurelor, masacrelor, deturnărilor, execuţiilor publice, asasinatelor, războaielor. De fapt, absolut niciun motiv de râs.

Ieși din odaia mică de toaletă de la parter, unde împreună cu un dulap pictat, încastrat în perete, destul de încăpător pentru a ascunde câteva prinţese prerafaelite, își ţinea și televizorul. Străbătu holul, unde cutiile de ceai erau acum atât de pline de scrisori rămase fără răspuns, încât acestea se revărsau din ele pe podea. În trecere, lovi o cutie cu piciorul, punând în mișcare un șuvoi de misive: mesaje de condoleanţe, apeluri la caritate, manifeste politice, facturi, scrisori de la alienaţi mintali, bileţele de la femei. Intră în birou și se îndreptă spre fereastra deschisă. Afară era deja aproape întuneric, niște lilieci dansau tango deasupra peluzei, cu devieri bruște înspre casă, ca și cum s-ar fi provocat reciproc să zboare glonţ până la Monty și să-i atingă scurt obrazul cu aripa, îi privi un timp, apoi aprinse lumina și trase obloanele. Sticla colorată a dulapurilor lucea mat, metalic. Domnul Lockett instalase becuri în spatele ușilor de sticlă, dar lui Monty efectul

astfel obţinut i se păruse strident. Uneori Sophie aprinsese luminiţele acelea ca să-l enerveze. După-amiaza fusese destul de caldă, dar acum în casă era răcoare, aproape frig, ca și cum o stare difuză de spirit s-ar fi manifestat prin răceala umedă. Monty aprinsese un foc mic în căminul placat cu mozaic, așa cum proceda de obicei în astfel de împrejurări. Cât de liniștitoare fusese cândva pentru el odăiţa aceasta! se cutremură și simţi teama cuibărită în sufletul lui, frica de a nu-și pierde minţile.

Văzu pe masă o scrisoare de la maică-sa, sosită cu poșta de dimineaţă, o luă și o deschise. O scrisoare de dragoste, ca de obicei. Noi anunţuri că-l va vizita, dar fără a stabili vreo dată precisă. Mama lui pândea ca un uliu, așteptând, urmărind, calculând. Evident, se temea să nu sosească prea devreme. Îi simţi teama, îi simţi voinţa, nu în cuvintele așternute de mâna ei, ci în sinele său profund, în acea parte a fiinţei lui care era ea. Sub scrisoarea mamei se dovedea acum că mai exista una, de la Richard Nailsworth, o nouă invitaţie de a-l vizita la vila din Calabria. Monty își închipui faţa lui Richard, mult mai vulnerabilă și mai simpatică atunci când nu-l juca pe Milo. Asta, nu. Mototoli scrisoarea de la Richard, apoi o rupse grijuliu în bucăţele pe cea de la mama sa și le aruncă pe amândouă în foc.

Monty stătea deja singur de patru zile. În tot acest timp nu se apropiase nimeni de el, cu excepţia lui Harriet, care-i făcuse o vizită scurtă, fiind evident necăjită și fără chef de vorbă. Telefonul era în continuare deconectat: se așteptase la o întoarcere a lui Edgar, ca să-și joace rolul de Bătrân al Mării, dar Edgar nu se arătase, ceea ce, spre surprinderea lui Monty, îl dezamăgise. Se uită în zadar după Bentley-ul lui Edgar, pe strada lui și pe cele învecinate. Fără îndoială, pe Edgar îl jignise remarca lui brutală. Monty simţea o vagă dorinţă de a-și cere iertare, dar ce rost avea? La urma urmei, unde era Edgar? Se întorsese la clubul său londonez sau era la Mockingham, supraveghind demontarea oribilei sere a mamei lui? Monty mersese până acolo încât obţinuse numărul de telefon de

la școala Bankhurst, dar nu-l folosise. Totuși numărul era un fel de colac de salvare. Știa că se poate obliga să accepte această slujbă și că, odată ajuns într-un context în care trebuia să se comporte normal, se va trezi în cele din urmă că se comportă normal. Îi era absolut imposibil să mai scrie. Problema era, mai curând, cum să-și omoare timpul. Strigătul de „Ajutor!”… Dar nu era nimeni care să-l audă.

Devoţiunea sa faţă de adevăr l-ar fi putut salva într-un fel. Austeritate, onestitate, disciplină. Dar în locuinţa lui pustie, aceste lucruri trebuiau *inventate.* Făcea eforturi constante să mediteze, dar însuși formalismul lor deschidea drum larg ororilor. Adâncurile unde găsise înainte pace, vid și tăcere, colcăiau acum de forme sinistre. Recurgea la tehnici elementare, de pildă la numărarea răsuflărilor, dar în mintea lui până și cifrele deveneau uriașe, debordând de o semnificaţie enigmatică, de parcă ar fi fost tipărite pe cărţi de joc uriașe. Voia să se întindă pe dușumea și să plângă, dar lacrimile îi erau interzise pentru totdeauna. Nu se mira deci că-i ducea dorul lui Edgar. Orice prezenţă umană ar fi fost o ușurare. Și totuși nu exista nicio fiinţă pe care ar fi dorit s-o caute.

Înfășurat în blana mare și albă din faţa șemineului, Monty tocmai hotărâse să ia un somnifer și să se bage în pat, când soneria se puse pe ţârâit și cineva se porni să bată tare în ușa din faţă cu minerul de alamă, dând impresia că e terorizat sau disperat. Monty sări în picioare și străbătu holul în fugă, aprinzând luminile. Pe ușa deschisă de el intră Harriet, care trecu valvârtej pe lângă Monty și pătrunse în camera luminată. Purta șalul de cașmir tras pe cap. Îi zări o clipă chipul și înţelese numaidecât ce se întâmplase. Oare asta așteptase pe parcursul celor patru zile îngrozitoare?

Intră după ea în birou. Fără o vorbă, Harriet îi întinse scrisoarea și se așeză încet pe un scaun. Stând în picioare în dreptul lămpii, Monty citi rândurile lui Blaise:

Scumpă Harriet,

Sunt nevoit să-ţi spun un lucru pe care te rog să-l

accepţi cu minunatul curaj și marea compasiune de care ai dat dovadă întotdeauna în aceste împrejurări cumplite. Eu am să rămân cu Emily. E necesar. Pur și simplu trebuie să aleg (Edgar avea dreptate). Nu pot să trăiesc cu voi amândouă și, de când a devenit publică povestea asta, mi-am dat seama că nu-i mai pot cere lui Emily să se mulţumească cu locul secund. A suferit destul. Acum trebuie să le ofer, ei și lui Luca, mângâierea unui cămin adevărat, a unui loc unde să fiu aproape tot timpul alături de ei. Doamne Dumnezeule, dacă aș putea să mă împart în două! Dar e imposibil. Hood House există deja și va exista în continuare. Voi veni, bineînţeles, să te văd. Sunt absolut încredinţat că, de dragul lui David și fiindcă eşti o sfântă, vei veghea la dăinuirea căminului nostru. Fetiţa mea dragă, *te implor,* acceptă acest aranjament și fă-l să funcţioneze. Vei vedea, după șocul iniţial, că nu e imposibil. Alternativa la a-l „face să funcţioneze” e violenţa și haosul, pe care nu le *poţi* alege. Hotărârea mea e luată, știu sigur cum trebuie să procedez. Trebuie să mă dăruiesc acum lui Emily, care a suferit cu multă răbdare tot timpul cit tu ai fost fericită. Nu dispera, iubita mea, pentru tine fericirea nu e pierdută pentru totdeauna, eu voi fi mereu aici. Doar că va trebui cumva, nu-i așa, să ne cunoaștem din nou unul pe celălalt, să ne iubim din nou, în această altă viaţă. *Știu* că vei depune acest efort și te binecuvântez pentru el din adâncul sufletului. Am să locuiesc cu Emily în Fulham, de fapt ne și mutăm imediat (deci nu are rost să vii la Putney). Oricum, sunt încredinţat că e mai bine să nu ne vedem o vreme. Să lăsăm să treacă o perioadă de timp și să ne facem amândoi câte un bilanţ. Mă simt îngrozitor de vinovat și de trist scriindu-ţi aceste cuvinte brutale și irevocabile. Îţi aduci aminte că, atunci când ţi-am dezvăluit existenţa lui Emily, ai spus: „Te iubesc. Vreau doar să te ajut. Ce altceva te-ai aștepta să fac?”. Mai poţi, o, te rog mult, mai poţi spune asta, strivită cum eşti sub noua și copleșitoarea povară pe care am pus-o pe umerii tăi? Tu și numai tu ne mai poţi salva pe toţi. Trebuie s-o faci și știu că ai s-o faci. Acţionez în deplină cunoștinţă de cauză.

Înţeleg cât de groaznică e fapta mea, cât de strigătoare la cer, cât de criminală. Dar, prins între o crimă și o altă crimă, sunt obligat să acţionez. Încearcă s-o iei ca pe un act justiţiar și să mă ierţi. Amândoi, și tu, și eu, trebuie să învăţăm, putem învăţa să îndurăm. Căci și pentru mine, draga mea, aceasta înseamnă suferinţă. Nu pot scrie mai mult. Te rog să mă ierţi. Și să păstrezi lucrurile așa cum sunt, iubirea mea, martira mea.

B.

P.S. Sper că mă vei înţelege când îţi voi spune următoarele: ţinând seama de noul aranjament, Emily nu vrea, firește, să-l împartă pe Luca cu nimeni, mai ales acum, când are și el acasă un tată! Avem în plan să-l trimitem la o școală nouă (nu la cea asupra căreia ne opriserăm). Trebuie încurajat să se cuminţească și să se adapteze. Așadar, *te implor,* nu-l mai tulbura încercând să-l vezi. Trebuie să înţelegi că aceasta-i numai spre binele copilului. Scrisorile ne vor fi reexpediate de la adresa din Putney.

O, scumpa mea, ce mult regret…

Monty parcurse încet, extrem de atent, această efuziune, după care ridică ochii spre Harriet. Citise pe faţa ei efectele încordării, chiar ale agitaţiei, iar acum văzu urme de lacrimi. Dar înfăţișarea lui Harriet nu era aceea a unei femei total deznădăjduite.

— Ce părere ai? întrebă Harriet.

Tonul ei cumpătat stabili imediat un fel de intimitate între ei și Monty își dădu pe loc seama că se simţea mult mai bine. Necazurile lui Harriet erau un leac mai eficace decât calamităţile de la televizor. Răspunse prudent:

— Vorbește serios?

— Desigur.

— Adică, nu va da fuga înapoi la tine peste vreo două-trei zile, zicând că și-a pierdut capul și implorându-te să-l primești înapoi? Vreau să spun, cum *poate* trăi fără tine?

— S-a îndrăgostit din nou de ea. N-o să dea buzna înapoi. O să agate perdelele în apartamentul ăla din Fulham.

Monty îi aruncă o privire uimită. Să fi fost chiar fără număr surprizele oferite de această femeie remarcabilă? Faţa ei severă, stăpânită, era aproape de nerecunoscut. Parc-ar fi fost o rudă îndepărtată a lui Harriet. Trăsăturile semănau, dar expresia feţei era cu desăvârșire diferită.

— E beat de ușurare, zise Harriet. I-a reușit scamatoria. E liber, s-a dus. În sfârșit a făcut-o.

— Dar spunea că n-o mai iubește!

— Minţea. Sau a descoperit ulterior că totuși o iubește. Poate că ea l-a obligat să aleagă. Dar, oricum s-ar fi întâmplat, *a* ales.

Confruntat cu această nouă Harriet, frumoasă în durerea ei, Monty adoptă un ton nou și întrebă, renunţând la orice încercare de a o consola:

— Bun, și ce-ai de gând să faci?

— Nu sunt sigură, răspunse Harriet.

— Nu te duci la Putney? Poate-i mai prinzi acolo.

— M-am gândit la asta. Am găsit scrisoarea abia acum o oră și m-am gândit să merg repede acolo, cumva… nebună de furie. Dar după aceea mi-am spus că n-are niciun rost. Pe urmă a început să-mi fie… atât de frig…

Parcă îţi și văd răceala, se gândi Monty. Ce bine te prinde!

— Dar n-o să-ţi fie frig multă vreme. Încă nu simţi șocul.

— Da, știu. Dar pot lua deja hotărâri. Deja am hotărât.

— Ce-ai hotărât?

— Scrisoarea asta, spuse Harriet, e teribilă. Groaznică. E scrisoarea unui destrăbălat.

— Posibil, răspunse Monty. Dar destrăbălarea nu e nouă și el însuși este o *victimă* a ei. Ceea ce spune despre echitate nu e o nebunie totală, există un sâmbure de adevăr.

— Poate. Dar destrăbălarea e prezentă, iar ea-i schimbă pe oameni. M-a schimbat și pe mine. Monty, crezi că ai putea să-mi dai un strop de whisky, te rog?

Monty aduse o sticlă și două pahare și turnă whisky.

Harriet sorbi o înghiţitură și începu să dârdâie, dar se stăpâni.

— Cum adică, te-a schimbat? întrebă Monty.

— N-am să ţin Hood House în picioare pentru omul ăsta, zise Harriet. Își închipuie că poate să-și ia câmpii, păstrând în același timp tot ce are aici, casa care o să-l aștepte până va binevoi să ne onoreze cu o vizită? N-am să păstrez Hood House pentru el, nici măcar o jumătate de ceas! Deja am închis caloriferele. Gata cu Hood House!

O, ce femeie splendidă ești! se gândi Monty. Apoi spuse:

— Nu te pripi, Harriet. Blaise se poate întoarce în genunchi la tine chiar mâine-dimineaţă.

— În cazul ăsta, va găsi casa goală. Chiar diseară dacă vine, o va găsi goală.

— Goală? Dar unde-o să te duci diseară?

— Aici.

— Aici? Adică, la Locketts?

— Da. Te superi, Monty? Pur și simplu trebuie să plec numaidecât de la Hood House. Trebuie neapărat să mă duc alt undeva. Știu că venind aici nu fug prea departe de casă, dar e unicul loc unde pot fugi imediat.

— Dar Mockingham? întrebă Monty.

Ideea de a se afla sub același acoperiș cu această Harriet transformată deștepta în el sentimente contradictorii.

— Ah, dragul de Edgar… a fost un reazem atât de solid… acum e la noi, îl ajută pe David la făcutul bagajelor.

— La făcutul bagajelor?

— Da. Vine și David aici, firește. Ești sigur că n-ai nimic împotrivă? Simt că nu pot merge la Mockingham. Tu îmi ești prieten vechi, ne știm de-o veșnicie… Dacă m-aș duce la Mockingham, Edgar s-ar socoti îndreptăţit să spere prea mult… Nu voiam să spun…

— De mine nu ţi-e teamă că pot spera prea mult?

— Sigur că nu. Monty, trebuie să mă ajuţi, numai tu ne poţi ajuta pe mine și pe David. Mă simt… nici nu-ţi pot descrie cât de limpede la minte și de hotărâtă… Sunt

înfricoșată și rănită și disperat de nefericită, dar atât de hotărâtă! Simt că pot, că trebuie, să-ţi rechiziţionez pur și simplu casa, dacă e necesar!

— Îţi aparţine, zise Monty.

— Mulţumesc. Știam că așa vei reacţiona. Edgar și David o să vină pe urmele mele. O, Monty, scrisoarea aceea teribilă… Și Luca… Monty, n-am să mă pot lipsi de Luca.

— Harriet, fii rezonabilă! Cum poţi…

— Nu știu. Dar am să li-l iau eu cumva pe Luca. Îi pot face mult bine bietului copil. Părinţii lui nici măcar nu reușesc să comunice cu el… Eu știu cum să vorbesc cu el. Băiatul mă iubește. Cum pot să vină ei și să decreteze că…

— Pentru că *ei* sunt părinţii!

— Ei… ei… nesuferitul ăsta de „ei”!

— Harriet, liniștește-te!

— Blaise pur și simplu nu mă cunoaște, altfel nu mi-ar fi scris așa.

— Poate că nici tu însăţi nu te cunoșteai.

— Nu, n-am trecut niciodată printr-o criză adevărată…

— Dar, Harriet, așteaptă puţin! Blaise spune că ești o sfântă și așa mai departe. N-ar fi oare de preferat pentru toată lumea, indiferent cum te simţi acum – înnebunită de furie sau altminteri –, indiferent cum *ești* acum, dacă ai lua pur și simplu hotărârea să *fii* o sfântă, să înduri totul, să le ierţi păcatele, să ţii deschise caloriferele de la Hood House și așa mai departe? Ai reușit să te porţi exemplar la începutul crizei.

— Dar nu din sfinţenie! Aveam un fel de forţă… înţeleg cât de mult o ura ea… Eu trebuia să fiu aceea care lua hotărârile și voiam atât de mult să-l consolez pe Blaise… credeam că și el vrea… și, o, Monty, ce s-a putut întâmpla, ce s-a putut întâmpla?

Harriet apucă mâinile lui Monty. Se auzi soneria. Afară, sub becul aprins, stăteau Edgar și David, cu niște valize puse alături, pe trotuar. Lui Monty îi veni să râdă, ca unui idiot.

— Poftiţi înăuntru, poftiţi înăuntru. Harriet a sosit

deja și mi-a explicat totul.

Nu trebuie să le dau impresia că aș fi jovial, își spuse Monty. De fapt, ce îngrozitor e ceea ce se petrece.

Palid și cu faţa împietrită, David cără valizele în casă. Edgar îi aruncă lui Monty o privire severă. Monty spuse:

— Regret foarte mult că m-am purtat ca un bădăran cu tine. N-am vrut. Deliram. Te rog să mă ierţi.

Faţa lui Edgar se lumină de zâmbetul dulce care stătuse tot timpul la pândă înapoia măștii severe; o schimbare de expresie ce-i aminti viu lui Monty de adolescentul studios, înfiorător de politicos, înfiorător de inteligent.

Harriet apăru din birou. Gata să izbucnească iarăși în plâns în orice clipă, îi privi pe rând pe

David și pe Edgar, cu un aer tragic și neajutorat. Monty spuse repede:

— Harriet, asta e casa ta de-acum. Ești drăguţă să te ocupi de organizare? Au să te ajute David și Edgar. Sunt sigur că veţi găsi rulări e de pat și ce vă mai trebuie. Hotărâţi-vă ce camere ocupaţi. Bucătăria-i a voastră. Eu trebuie să plec.

— Unde să pleci? strigă Harriet. Monty, te rog, vrei cumva să mă părăsești?

— Nu, nu, ies doar la plimbare.

Monty ieși glonţ pe ușă și străbătu în fugă aleea. Era ceva mai întuneric, deși cerul rămânea de un azuriu strălucitor și nu se vedeau pe el decât două-trei stele uriașe. Monty pornise cu pași repezi în josul străzii, când auzi pe cineva alergând în spatele lui. Se opri brusc, iar David se izbi de el și se clătinară, încleștându-se unul de celălalt. David nu-i dădea drumul.

— N-o să ne părăsești, Monty, nu-i așa, așa-i că nu?

— Nu vă părăsesc. Ce credeai că am să fac?

— Aș putea crede orice. Ai putea pleca în China. Orice.

— N-am să plec în China, îl asigură Monty.

Monty înjură, încercând să víre coada butucănoasă a ciocanului sub cuiul îndoit. Era stăpânit de un sentiment

de neputinţă exasperată, înspăimântată. Se simţea stângaci, nevolnic și învins. Scosese o scândură din gard și încerca acum să mai scoată una. Câinii, spre folosul cărora se trudea să facă respectiva deschizătură, îl urmăreau din partea opusă, răuvoitori și batjocoritori. Nasul negru și favoriţii umflaţi ai lui Ganimede pătrunseseră deja prin gaură. Monty izbi violent scândură cu piciorul, făcând câinii să se retragă. Loviturile lui repetate erau acompaniate de un cor de lătrături furioase. Partea dejos a scândurii se rupse și câinii mai mici se strecurară în livadă prin despărţitură.

Monty aranjase să se ducă la școala Bankhurst vinerea viitoare. (Vorbise cu secretara, nu direct cu Binkie.) Nu simţea nicio ușurare în urma faptului că luase în sfârșit o măsură concretă, transferându-și planul de salvare din sfera idealului în cea a realului. Nu putea redeștepta emoţiile încercate cândva la ideea de a obţine ceea ce numea el o slujbă adevărată. Până și noţiunea de calvar sau de piatră de încercare era lipsită de interes. Nu-i era clar decât că i se păruse cândva un lucru bun să scape din capcana gândurilor, ieșind într-un decor banal și necesar. Urma să fie o părticică din purificarea lui Milo, din dezumflarea lui Magnus. Tot atât de clar îi era că, dacă o va ţine așa, nu va înnebuni, ci i se va întâmpla ceva și mai rău. Cotropirea casei sale îl enerva și îl supăra și-și evita cât putea musafirii. Simpatiile și sentimentele sale i se păreau acum scandalos de frivole. Dacă nu le putea da deoparte, la ce bun se chinuise atâţia ani?

Deși avusese o lungă insomnie, noaptea trecută continuase să o viseze pe Sophie. Se făcea că stătea culcat în pat, care deveni o cutie cu pereţi de scândură, iar Sophie, parcă iluminată de jos de reflectoare, trecea maiestuos pe lângă el, înveșmântată în rochia de mireasă. (Sophie, care se cununase cu el cu o nepăsare aproape cinică, la un oficiu al stării civile, nu îmbrăcase niciodată o rochie de mireasă, dar mama lui Monty o păstra pe a ei cu sfinţenie, învelită în hârtie de mătase.) Sophie n-a murit, își spusese Monty în vis, și-a pierdut doar graiul. Ce necaz

pentru o moară stricată ca ea! În acel moment Sophie îl privi și el îi văzu sticlirea ochelarilor – numai că nu erau ochelarii, ci niște lacrimi uriașe, mișcătoare, încadrându-i scânteietoare ochii, ca niște solzi. Apoi, când trecuse pe lingă el, Monty observase îngrozit că era urmată, ca într-o procesiune, de episcop, cu piciorul vindecat acum, îmbrăcat în pantaloni bufanţi purpurii. Pășind încet pe lângă el, episcopul se întorsese spre Monty și-i zâmbise complice.

În timp ce Monty lovea gardul cu piciorul și-și rememora visul, Edgar ședea împreună cu Harriet în salonul de la Locketts. Harriet se uita fascinată la Edgar, care ștergea de pe mâna ei, cu batista lui mare, albă și curată, o lacrimă lăsată chiar de el să picure acolo. Harriet era surprinsă, contrariată și totodată copleșită de milă. Edgar tocmai îi făcuse o cerere în căsătorie, foarte protocolară și elaborată, pe care ea, firește, o respinsese, explicându-i că era căsătorită deja. Cu toate acestea, se simţea atât alinată, cât și înduioșată.

— Știu, zise Edgar, ţinându-i încă mâna captivă în batista sa. Dar am simţit nevoia să-ţi spun ca să fie clar, adică să știi că, dacă ai vreodată nevoie de mine în viitor, îţi sunt devotat cu trup și suflet.

— Dar, Edgar, nu vreau să-mi fii! Ești absurd! Nu vreau să fii nefericit!

— O, dar nu sunt *nefericit.* Nu înţelegi, am nevoie să iubesc o femeie. Cum ţi-am spus, am iubit-o pe Sophie. Acum te iubesc pe tine. Existenţa ta mă umple de fericire. N-am nevoie de mai mult, deși, firește, nu pot să nu sper. Aș vrea să accepţi cel puţin să vii la Mockingham. N-ai fi obligată să mă vezi des pe-acolo.

— Dragul meu Edgar…

— Vezi, așa cum îţi spuneam, iubirea neîmpărtășită, iar eu n-am cunoscut niciun fel de altă iubire, dacă e într-un fel lipsită de speranţă, nu e deloc iubire neîmpărtășită… ca atunci când îl iubești pe Dumnezeu, cu toate că el nu există.

— Dar eu exist.

— Iubirea pleacă și vine. Își străbate obiectul și se întoarce.

— Atunci e de fapt iubire de sine?

— Nu, nu. Te *doresc* cu toată puterea voinţei mele. Nu simţi?

— Mă tem că nu.

— Și mă poţi ajuta atât de ușor, așa cum l-a ajutat Atena pe Hercule să ţină Pământul pe umeri.

— Asta pare greu.

— Nu pentru o zeiţă. Sunt răsplătit iubindu-te. Chiar dacă nu obţin nimic, absolut nimic.

— Ai obţinut mâna mea.

— O, Doamne, oftă Edgar.

Apoi, îndepărtând atent batista, sărută mâna lui Harriet și îi dădu drumul. Ea simţi atingerea umedă a unor lacrimi noi. Asta-i curată nebunie, își spuse, curată nebunie!

Starea de prostraţie și șoc prezisă de Monty se instaurase. Sfânta mânie ce o îndemnase să închidă caloriferele și să decreteze: „S-a terminat cu Hood House!” bătuse în retragere. Psihicul ei părea să se fi transformat din nou radical din momentul acelui efort de voinţă. Acum se simţea pur și simplu mutilată, absenţa lui Blaise îi stăpânea toate gândurile. În pat se simţea dureros de incompletă, ziua era în continuă căutare. Tânjea după el tot timpul. Nu mai avea putere să ia vreo hotărâre. Nu voia să se întoarcă la Hood House. Era disperată să facă ceva ca să-l recâștige pe Blaise, dar nu știa ce. El nu-i trimisese nicio vorbă, nu-i dăduse niciun semn de viaţă. Fără îndoială, îi acorda timp ca să înţeleagă o *dată pentru totdeauna* că o părăsise. Simţea, puternic, dar nelămurit, cât de nedreaptă și de crudă era purtarea lui. Ce-ar fi trebuit să facă? Să-l ajute pe David, firește. Ii propusese să plece împreună la Paris, dar nu înţelesese dacă el dorea să meargă și-i lipsea tăria de a decide singură. Omul de care avea acum nevoie cu disperare era Monty, mai bine zis, avea nevoie de tăria și sprijinul lui moral. Dar Monty, deși politicos și îndatoritor, devenise teribil de retras și de

distant. Îi era dor și de Luca, dar nici Luca nu-i dăduse vreun semn. Fusese luat de lângă ea, devenise prizonier al acelui regim nou pe care nu putea și nici nu încerca să și-l imagineze.

Monty visa din nou. Era noapte, zăcea în pat și o femeie înaltă, îmbrăcată într-o rochie pastelată – în mod sigur nu Sophie –, stătea în picioare lângă el, privindu-l de sus cu ochi aspri și răzbunători. Era o victimă destinată să servească drept ofrandă și o preoteasă îl examina. Urma să fie ucis pe îndelete, să i se smulgă carnea de pe oase fișâe cu fâșie. Încercă să se miște, simţind aceeași neputinţă oribilă, familiară, ca atunci când nu reușise să scoată cuiul din gard. Se zvârcoli în pat și abia atunci își dădu seama că nu visa de fapt. Clarul de lună inunda camera, iar lângă patul lui se afla *cu adevărat* o femeie care-l privea intens. Monty întinse mâna spre lampă și în cameră se făcu lumină.

— Bună, zise Pinn.

Monty se dădu repede jos din pat, trase cu grijă perdelele și-și îmbrăcă halatul. Își vârî mâinile în buzunare și se uită lung la Pinn, așezată acum pe patul lui. Purta un impermeabil galben, exagerat de lung, iar faţa, înăbușindu-și un zâmbet nervos, îi strălucea de emoţie și de interes. Întrebă:

— Te deranjează dacă fumez? Sper că nu. Pot să folosesc bolul ăsta drăguţ drept scrumieră?

Monty nu scoase un cuvânt. O privi cum își aprinde ţigara.

— Mă gândeam că ăsta trebuie să fie dormitorul mare, spuse Pinn. N-am vrut să vin așa de târziu. Nu că ar fi chiar atât de târziu, mă așteptam să te mai găsesc treaz. Apoi, văzând că ușile de sticlă sunt descuiate, nu m-am putut abţine. A fost palpitant, m-am simţit ca un spărgător. Erai frumos în somn.

Monty se așeză pe un scaun cu spătarul drept, neslăbind-o din ochi.

— Se pare că au făcut cu toţii nani-nani și în cealaltă casă.

— Cealaltă casă e pustie, zise Monty. Toţi sunt aici.

— Ah! Mă întreb ce-o fi însemnând asta? Eşti foarte tăcut, nu-i aşa? Nu vrei să afli ce caut la tine?

— Presupun că te-a trimis Blaise, să iscodeşti ce s-a mai întâmplat.

— Da, firește. Blaise și cu mine ne înţelegem de minune, aproape telepatic. Eu sunt ucigașul lui plătit. Apropo, te-aș fi putut ucide fără probleme. Nu e bine să lași ușile neîncuiate. Blaise vrea să afle cum arată crima sa văzută de aici. El nu se exprimă astfel, bineînţeles că nu, dar eu îl înţeleg și fără să vorbească. O să-mi dea un împrumut ca să-mi cumpăr un apartament.

— Cum stau lucrurile acolo? întrebă Monty.

— Mă bucur că te interesează. Te superi dacă-mi scot impermeabilul? Acolo totul este minunat. Dragostea i-a îmbătat. Ea plutește în al nouălea cer. De când sunt n-am văzut o femeie mai fericită. I se topesc oasele obrajilor de fericire. Toată ziua cântă. Noua locuinţă îi place la nebunie. Aproape plângea de fericire că a cumpărat o faţă de masă nouă.

— Dar Blaise?

— Blaise e și el fericit, dar mult mai lucid. Vrea să știe precis cum stau lucrurile.

— Intenţionează să rămână cu Emily McHugh, să trăiască cu ea?

— O, da, dacă nu se întâmplă vreun accident.

— Ce fel de accident?

— Nu sunt sigură. Asta se leagă de cel de-al doilea motiv al venirii mele.

— Care să fie acest motiv?

— Să aflu de partea cui ești dumneata.

— Eu nu mă amestec, zise Monty.

— Dar trebuie, pur și simplu trebuie, să te amesteci.

— Dumneata, o iscodi Monty, presupun că dorești ca ei să eșueze.

— O, vorbim pe șleau acum?

— Păi, nu?

După un moment de tăcere, Pinn spuse:

— Îmi pare rău că nu sunt bărbat. Aș fi avut opt fii și le-aș fi impus o disciplină de fier. Am citit odată despre un șeic cu opt sute de feciori, cu toţii călăreţi grozavi. Mi-ar fi plăcut să fiu ca el.

— Spune-i lui Blaise că, dacă vrea cu adevărat să știe cum stau lucrurile, trebuie să vină să vorbească cu Harriet.

— Presupun că ea o face în continuare pe sfânta?

— Nu știu ce-i în mintea ei.

— Dumneata o dorești?

— Ce să doresc?

— O dorești pe Harriet?

— Nu.

— Aș vrea să-ţi pot citi gândurile, zise Pinn.

— N-ai afla nimic interesant. Iar acum, ești amabilă să pleci? Aș încerca să mai dorm. Să nu faci zgomot pe scări.

— Nu te purta atât de glacial cu mine, protesto Pinn. N-ai niciun pic de milă?

— De ce mi-ar fi milă de dumneata? Te rog să pleci.

— Ah, dac-ai ști ce vrednică sunt de mila dumi tale.

Brusc, începu să-și descheie nasturii bluzei, expunând un piept acoperit de pistrui și un sutien negru. Privindu-l drept în ochi, lăsă bluza să cadă la pământ.

— Încetează! zise Monty. Urmărești să mă dezgușți? Nu te mai înjosi și pleacă.

— Cel puţin deslușesc în sfârșit un pic de emoţie în vocea dumitale. Mă gândeam că poate ești un *zombie*[21].

Ședea acolo, privindu-l, și o roșeaţă puternică îi acoperi faţa și gâtul.

— Ce urmărești de fapt? o întrebă Monty. Și te rog să te îmbraci.

— Vreau să te șochez. Te-am șocat deja, nu nega, așa grozav cum ești. Vreau să te uiţi la mine. Pentru mine e o mare plăcere și nu am parte de multe. Mi-ar plăcea să ne vadă Harriet. S-o chem?

Monty se ridică și se refugie cât mai departe de ea, în

21 Cadavru însufleţit de forțe supranaturale.

celălalt colţ al camerei. Parcă uită de Pinn de îndată ce-i întoarse spatele. În oglinda înaltă o văzu pe Sophie în rochie de mireasă, plângând așa cum doar stafiile plâng.

— Nu te supăra, se auzi vocea lui Pinn.

Monty se întoarse spre ea și Sophie dispăru.

— Îmbracă-te.

Pinn își trase bluza pe ea, zicând:

— Nu se poate să nu-ţi dai seama că te iubesc. Să nu înţelegi că, dacă mă vrei, mă poţi avea.

— Credeam că o iubești pe Emily McHugh.

— Cred că o iubesc, dacă emoţia aceea formidabilă se numește iubire. Nu sunt sigură. Dar te *iubesc* pe dumneata. Iar dumneata mă meriţi. Ești primul bărbat, din câţi am cunoscut, care mă merită. Suntem de același soi, știi, suntem de același soi. Te *recunosc.*

— Te rog, nu vorbi atât de tare, zise Monty.

— Ţi-e frică să nu apară Harriet. Nu cred că poţi să fii îndrăgostit de buretele ăla ud.

— Regret foarte mult, zise Monty. Dumneata nu-mi stârnești absolut nicio emoţie. Pur și simplu nimic din ceea ce mi-ai putea spune nu mă interesează îndeajuns.

— Doamne, da’ știu că ești rece ca un pește. Ce culoare are sângele tău, pentru Dumnezeu? De ce nu vrei să te surprinzi o dată reacţionând altfel? Nu-i de mirare că nu ești capabil să scrii decât istorioare poliţiste bolnave. Dar patul tău e cald, chiar dacă tu nu ești. Lasă-mă să mă dezbrac și să mă bag în el. E imposibil să nu mă dorești, văd eu că mă dorești. Sunt a ta, ţi-am spus. Doamne, ce noroc ai. Vrei să-ţi depăn povestea vieţii mele?

— Nu, mulţumesc. Pleacă și gata.

— N-ai nicio idee despre viaţa adevărată. Habar nu ai ce înseamnă să fii un paria, un paria autentic. Habar nu ai ce înseamnă adevărata mizerie. Dar am să-ţi spun eu, fie că-ţi place sau nu. Vreau să-ţi vâr ceva în creierul ăla rece de pește. Mai târziu, voi găsi o consolare în gândul că mi-ai admirat sânii și ai ascultat povestea despre fratele meu.

— Fratele tău?

— Exact. Am un frate mai mic, cu doi ani mai tânăr. E

oligofren. Tata l-a uscat în bătaie. Toată copilăria am văzut cum îl nenorocește. îl ura și îl lovea anume în cap, anume, ca să-i distrugă creierul – ceea ce a și reușit. Mama, se înţelege, se făcuse nevăzută cu ani înainte. Fratele meu, când a mers prima oară la grădiniţă, era foc de deștept. La doisprezece ani era însă terminat, avea creierul distrus. Tata continua să-l bată regulat. Zob i-a făcut mintea. E atât de frumos fratele meu, cel mai frumos bărbat pe care l-am văzut vreodată! I-au permis să-și lase plete. E înalt, ca într-un tablou. Dar e complet surd și are mintea unui ţânc. Trebuie să-l ducă cineva la closet. Îl vizitez în fiecare lună. Dar nu mă recunoaște. Nu recunoaște pe nimeni. Un cretin chipeș. Tata s-a recăsătorit. E fericit cu noua lui nevastă. Are și o fetiţă pe care s-o răsfeţe. Iată deci cum stau lucrurile. Mă întreb dacă înţelegi ce înseamnă să trăiești așa. Nu, evident că nu înţelegi. Dar mă bucur că ţi-am povestit. Măcar ţi-am vârât un cui în minte, pe care n-ai să-l mai poţi scoate. Mi-am pus amprenta pe mintea ta. Ai putea să scrii despre asta. În caz că ești capabil să scrii despre ceva cu adevărat sinistru, nu doar scorneli.

— Nu cred că ar ieși o povestire prea interesantă, observă Monty.

— Ah!

Pinn îl mai privi o clipă, apoi se apucă să-și îmbrace impermeabilul. Spuse:

— Niciodată n-am povestit nimănui despre el, nici măcar lui Emily. Mă crezi că, dacă aș putea, l-aș omorî? Uneori visez că-l înjunghii cu un cuţit lung și ascuţit până cade mort. Visez că-l omor și-i scot inima din piept.

— Te rog să pleci, zise Monty.

— Bine, bine. Ești un soi de bandit. Nu că nu mi-ar plăcea, firește. După asta, nu-mi mai poţi cere să te las în pace. E ca și cum am fi făcut dragoste. Știi că de fapt mă apreciezi.

— Aprind lumina de pe palier, zise Monty. Te rog să pleci în cea mai mare liniște.

Ieși fără zgomot și aprinse lumina. Pinn trecu pe lingă el și coborî scările Iară să privească înapoi. Monty se

întoarse în dormitor și se întinse pe pat. Observă că simţea, pentru a doua oară de la moartea lui Sophie, o vagă excitaţie sexuală. O dădu uitării pe Pinn. Imagini ale lui Sophie i se îngrămădiră în minte, stârnindu-i o durere insuportabilă.

— Pinn dă impresia dintr-odată că e foarte fericită, remarcă Emily.

Blaise nu răspunse. Stătea cu Emily pe balcon și se uita cum intră Kiki St. Loy în automobilul sport decapotabil. Kiki purta o cămașă lungă, stacojie, fără formă, peste niște pantaloni foarte scurţi din catifea neagră. Picioarele ei lungi, în colanţi de culoarea mărului verde, se îndoiră la urcarea în automobil și portiera se trânti. Pinn se cuibărise deja pe scaunul de lângă șofer. Părul lung și strălucitor al lui Kiki era strâns cu grijă la spate. Arbora acum o pălărie verde cu boruri mari, legată deasupra capului cu un soi de văl de automobilist. Fără să privească în sus, ridică o mână brună în semn de rămas-bun. Pinn, zâmbindu-le celor doi privitori, își flutură ambele mâini, într-un gest aproape extatic. Automobilul sport galben făcu un salt și demară în trombă.

— Spuneam că Pinn pare dintr-odată fericită.

— O, da.

— Isuse Cristoase, doar nu râvnești la căţeaua aia de St. Loy?

— Mă tem că bărbaţii reacţionează mecanic. Nu, sigur că nu, nu! Em, uită-te la mine, te iubesc!

— Îndrăznește numai să nu mă iubești! Ce n-aș da ca afurisita aia să nu fi fost în casa mea, stând cu copilul, în seara aceea, când ne-am întors! Dar Pinn o aduce mereu pe-aici. Ea și Pinn sunt în cârdășie, ca tâlharii, nu m-ar surprinde dacă ar face dragoste! Nu că-mi pasă. Dar mi-ar plăcea să n-o mai încurajezi pe Pinn. M-am săturat de Pinn! Vreau să dispară din viaţa mea și n-are decât s-o ia pe cocota de St. Loy cu ea. Vreau ca noi doi să fim singuri în sfârșit. Sper că asta este și dorinţa ta.

— Dar îţi doreai prieteni.

— Da, prieteni noi. Cei vechi sunt compromiși cu

toţii. Sper că nu plângi după Doamna Placidă.

— Nici vorbă!

— Fiindcă, dacă plângi…

— Emily, nu plâng! O, Em, fetiţo, încetează! Sunt aici! Am cumpărat un frigider!

— Da, da. Și un mixer. Și un toaster electric. Și un set de cratiţe calitatea extradin teflon.

— Prin urmare, începi să te convingi?

— Și le-am tăiat ghearele lui Richardson și Little Bilham. Apropo, pe unde umblă? Mai bine să intrăm și să închidem ușa. Nu crezi, nu-i așa, că pisicile pot fi suficient de idioate ca să sară de pe balcon?

— Nu, nu. O, Em, fericirea ta mă face grozav de fericit!

— Sper că ești fericit de propria ta fericire și nu doar de a mea.

— Sunt, sigur că sunt.

— Încă n-a devenit întru totul reală. Aș vrea, scumpul meu, să lucrezi aici. Să nu-ţi fi amânat toate consultaţiile. Doctorul Ainsley a sunat din nou, părea destul de contrariat.

— Am să lucrez aici, dar am nevoie de o pauză, de o vacanţă.

În cursul întrevederii cu două paciente (Jeannie Batwood și Angelica Mendelssohn), Blaise se surprinsese explicându-le ce schimbare fundamentală se produsese în viaţa sa. Nu se putuse abţine să nu le povestească totul. Schimbarea reședinţei și schimbarea femeii nu puteau fi în niciun caz Lisate să treacă necomentate. De ambele dăţi Blaise cheltuise toată ora de consultaţie trăncănind despre sine. Pacientele interpretaseră bucuroase rolul analistului. Mai târziu își regretase sinceritatea și anulase toate consultaţiile. Totuși viaţa normală se cerea reluată cât de curând.

Când reușea să-și impună puţină relaxare, în vârtejul de emoţii diverse la care era supus, Blaise se minuna de sângele lui rece. Nu se simţea deloc calm, dar în tot ceea ce făcea exista un soi de răceală metafizică ce-i tăia

răsuflarea. Părea absolut conștient de fapta lui, îi putea măsura enormitatea, dar nu se simţea câtuși de puţin vinovat. Nu pentru că s-ar fi descărcat de culpabilitate printr-o vulgară „analiză”. Pur și simplu nu „lua” astfel situaţia. Mai degrabă simţea o oarecare umilinţă, recunoștea existenţa unui „destin”. Ce *zdreanţă* sunt, se gândea. Cât de embrionică, de incomplet formată e orice fiinţă omenească! Atunci cum să nu fim o nenorocire unul pentru celălalt? Poate că în anii precedenţi Blaise își „consumase” pur și simplu toată rezerva de vinovăţie. Își amintea impresionat ce emoţii puternice îl chinuiseră cândva, dar trăgea inevitabil concluzia că, într-un sens profund, lucrurile stăteau mai bine acum chiar dacă înfaptuise ceva groaznic (dar ce anume?) împotriva soţiei și fiului său mai mare.

În ultima vreme Blaise și cugetul său coexistau cu o anumită francheţe. O parte a fiinţei lui continua să creadă (iar el o încuraja) că mai era posibil ca totul să se aranjeze, așa cum crezuse (cu câtă ușurare!) că lucrurile se vor aranja după destăinuirea sa. Numai că acum toate mergeau într-un sens diametral opus. Dar conta atât de mult această minusculă modificare? Acum va locui la Emily și o va vizita pe Harriet. De ce nu? Omul se obișnuiește cu orice. Blaise nu abandonașe de fapt ideea că marea bunătate a lui Harriet îi va salva în cele din urmă pe toţi. Harriet se va „ţine tare” pe tot parcursul acestui calvar și, în cel mai bun sens al cuvântului, va aranja absolut totul. Orice noţiune morală prin intermediul căreia s-ar fi putut disculpa (de exemplu ideea de a „face dreptate”) era, evident, găzduită ospitalier de mintea sa. Dar în concepţia sa despre această „stare de armistiţiu” finală, Blaise nu era exagerat de preocupat de „dreptatea” de care făcuse atâta caz în scrisoare. „Dreptatea” (ca de fapt oricare alt concept moral, cum ar fi „onestitatea”, la care apela de asemenea uneori) era prea abstractă pentru a se încadra în structura densă a evenimentelor reale. Ceea ce-i oferea acum lui Emily nu era „dreptate”. De fapt, nu-i „oferea” nimic. Ceea ce fuseseră ei doi, ceea ce înfaptuiseră în anii

precedenţi dusese la consecinţele inevitabile de acum. Trecuse perioada culpabilităţii, întrucât păcatul fusese comis cu prea multă vreme în urmă.

Iubirea erotică, intensă și reciprocă, acea iubire care implică, odată cu trupul, cea mai rafinată sexualitate de sorginte spirituală, revelând sau poate chiar creând *ex nihilo* spiritul ca sex, este relativ rară în inadecvata noastră lume. Această iubire se înfăţișează ca o valoare supremă ameţitoare, atât de elevată încât a afirma că „te delectează” pare o impietate. E un sentiment de trăit în genunchi. Acolo unde există, nu poate să nu arunce lumina orbitoare a justificării asupra propriei sale manifestări, lumină care poate cufunda cu adevărat restul universului în beznă. Blaise era încredinţat că trăiește din plin acest miracol pentru întâia oară, fiindcă în ceea ce-i descria el lui Emily drept „primele lor reprize”, bucuria îi fusese știrbită de necesitatea de a minţi, șocată de conștiinţa inocenţei pângărite. Acum falsitatea nu mai exista, însăși dispariţia ei fiind o recunoaștere onestă a profanării care fusese la urma urmei înfăptuită și nu mai putea fi reparată. Cum să reușească omul să *gândească* într-o situaţie atât de încâlcită? se întreba Blaise. Era de conceput că un ins mai merituos decât el nu s-ar fi lăsat prins într-o astfel de conjunctură, dar de neconceput că un alt ins aflat în situaţia lui s-ar fi putut purta mai merituos.

Sinceritatea se răsplătea singură, hrănind ceea ce lui i se părea a fi o flacără mai pură; libertatea era de asemenea propria ei răsplată. Avea un arzător sentiment al identităţii sale, prin care socotea că se putea justifica. *Acum* își amintea cât de des, în nopţile când simţise că nu-l leagă nimic profund de Harriet, voise *să fugă* de la Hood House, să alerge în braţele lui Emily și, alături de ea, să se *transforme* în celălalt eu, care i se potrivea mult mai bine. Bineînţeles că existaseră certuri între el și Emily în anii trăiţi în tensiunea aceea insuportabilă. Însuși modul cum rezistase Emily la acea tensiune era o garanţie suplimentară a justeţii unirii lor de acum. La urma urmei, îngăduiseră lumii să încerce să-i despartă, ba chiar îi

dăduseră o mână de ajutor! Și cât de complet dispăruse atmosfera acelor ani acum, când în sfârșit se sorbeau unul pe altul din ochi, inspirând adânc aerul picant al libertăţii!

Blaise știa că va trebui să meargă, cât de curând, s-o vadă pe Harriet. Va trebui să-i suporte lacrimile, să se confrunte din nou cu acea parte a eului său divizat despre care știa că locuiește în continuare la Hood House, deși pentru moment părea neînsufleţită. Fără îndoială, o iubea și acum pe Harriet și își dădea seama că, de îndată ce o va vedea, celălalt eu va învia, deși mai nevolnic și mai mărunt. N-am încotro, își spunea, resemnai ca un filosof, va trebui să trăiesc cu o personalitate dedublată. Își amâna mereu vizita, nu pentru că s-ar fi temut de reproșurile lui Harriet sau de contactul cu durerea ei, nici fiindcă-i era frică de neplăcuta trecere la celălalt mod de existenţă, ci pentru că-i repugna ideea de a umbri fericirea lui Emily. Firește, Emily se temea; normal avea nevoie de îmbărbătare, iar să i-o ofere era pentru Blaise o adevărată încântare. Modul copilăros în care se bucurase de noul apartament îl mișcase până la lacrimi. O văzuse din nou ca pe femeia aproape copil de care se îndrăgostise odinioară, o fiinţă neprihănită, pe deplin inocentă, imagine a adevărului, a adevărului *lui,* adevăr al său propriu, întrupat special, croit la comandă.

Iată în ce consta „sângele-rece” al lui Blaise. îl bântuiau nenumărate dureri, nenumărate temeri, dar nu mai trăia agonia indeciziei și confuziei. David deștepta în sufletul său o mare și surdă durere. La un nivel mai superficial, îl îngrijora Monty, ceea ce gândea Monty despre toată afacerea și dacă o discutase cu Harriet. Însă imaginea lui Harriet era solidă și solitară. În ultimă instanţă, Harriet îi va rămâne devotată, chiar dacă era distrusă, chiar dacă era furioasă. Harriet va aștepta, în tot acest timp, Emily McHugh cânta, aranjând noile cearșafuri și feţe de pernă în dulapul cu aerisire. Cânta, iar Luca, așezat pe scări, o privea și zâmbea. Și Luca era fericit. Din culpă, depravare și violenţă se născuse un nou bastion al inocenţei.

Emily, aranjând albiturile, cânta ca o privighetoare, stimulată de emoţia caldă a vieţii renăscute, a sănătăţii trupești, a soarelui și sexului. Cearșafuri și feţe de pernă. Prosoape. Feţe de masă. Chiar și șervete de damasc! Colosal! Nu mai avusese niciodată un dulap pentru rufărie. Nu *cumpărase* niciodată atâtea lucruri unul după altul, iar fiecare achiziţie era o garanţie în plus a permanentizării cuibului iubirii lor. Emily se simţea ca o martiră care, scăpată cu viaţă din arena cu lei, se pomenise chemată în faţa Tatălui și lăudată pentru curajul ei. Așa era, suferise, iar acum își savura recompensa. Se simţea perfect îndreptăţită – ca și cum i s-ar fi dat un trup nou, divin. Era liniștită și curată, iar toată iubirea chinuită și furioasă pentru Blaise, pe a cărei creastă străbătuse toţi anii aceia oribili, era acum pacificată, purificată, beatificată. Pentru prima oară în viaţă iubea intens și se simţea fericită. Nu era de mirare deci că avea poftă să cânte. Mai existau, firește, temeri. Avea nevoie de prezenţa lui Blaise, de ochii și atingerile lui. Avea nevoie de doze constante de îmbărbătare. Dar acestea îi stăteau oricând la dispoziţie. Nu trebuia să-i spună Blaise că puterea lui Harriet se spulberase. Mărturisirea, șocul, intrarea în scenă a adevărului, ca a unui înger vestitor, fuseseră suficiente pentru a crea o lume nouă, din care nu mai exista întoarcere. Această violenţă nu era heraldul periculos al unei violenţe viitoare. Nu semnifica începutul războiului, ci sfârșitul lui. Nu era de mirare că Emily, deșteptându-se dimineaţa ca să ia din nou contact cu această uimitoare realitate, scrâșnea din dinţi de plăcere.

Acum se întoarse și-l văzu pe Luca în spatele ei, așezat pe scări. Ce înfăţișare de observator atent și interesat avea Luca în ultimul timp! Acum îi zâmbea. Era oare posibil ca un copilaș de vârsta lui să fie cu adevărat sardonic? Nu așa trebuia interpretat zâmbetul lui.

— Ești un prichindel! îi spuse și-l ridică de jos, scuturându-l bine în îmbrăţișarea ei. În fiinţa ei generoasă apăruseră noi resorturi ale iubirii materne; perfecta înţelegere fizică dintre ea și Blaise îi dădea posibilitatea

să-și atingă și să-și ia în braţe copilul într-un fel cu totul nou.

— Regret, zise Monty. Regret foarte mult.

Ședea împreună cu Harriet pe o bancă scheletică din lemn de tec, roasă de ploi și așezată pe peluză, în dreptul ferestrei biroului. Nori repezi și mici se rostogoleau pe cer, mascând uneori soarele. Lui Monty îi era frig în haina neagră subţire, de vară, și ar fi vrut să intre și să se încălzească la focul de lemne din birou, dar natura conversaţiei recent încheiate ar fi făcut ca o astfel de mișcare să pară frivolă, chiar fără inimă. Extrem de încordată, Harriet se uita fix la brazii Douglas din grădină, mângâindu-l pe Lucky (renunţase repede la numele de familie), care ședea pe bancă lângă ea, plin de importanţă, cu labele albe și uriașe în poala ei, privind-o drept în ochi cu o afecţiune calmă, contemplativă, în timp ce mâna ei mângâia în răspăr, ușor și mecanic, blana ruginie de pe capul lui mare, cu botul alungit. Babu și Panda, întinși pe gazon, îi urmăreau cu o atenţie geloasă, iar Buffy, cufundat în gânduri negre, stătea în picioare în spatele lor.

După primirea celei de-a doua scrisori a lui Blaise – acum câţiva ani, i se părea –, Harriet trăise un întreg univers de emoţii. Privite retrospectiv, siguranţa și promptitudinea cu care părăsise Hood House păreau a nu mai fi decât acţiuni inspirate de o frică nejustifâcată. În mijlocul unei astfel de tragedii, la ce bun să mai fugi? După aceea i se păruse din nou că fusese o hotărâre corectă, o reacţie de autoapărare ce o călăuzise spre locul cel mai potrivit. Fuga simboliza surprinzătoarea ei hotărâre de a nu-și ierta niciodată bărbatul. Atunci când dorise să-l îmbărbăteze pe Blaise, să-i aline suferinţa, Harriet se simţise perfect împăcată cu sine. Era o femeie – poate că mai există multe ca ea – care trăia, aidoma embrionului dintr-un ou, hrănindu-se din matricea înconjurătoare a încrederii în propria ei virtute. Nicio matroană din secolul al XIX-lea, nici chiar una din Roma antică, n-ar fi fost mai convinsă decât Harriet că este o persoană de o bunătate fundamentală, întotdeauna capabilă să acţioneze corect.

Opinia aceasta nu conţinea nici urmă de vanitate sau de exagerare, ba chiar coabita în sufletul ei cu o mare cantitate de umilinţă simplă. Pur și simplu asta-i firea mea, își spunea Harriet, produsul unei copilării vesele și disciplinate, al unei bune creșteri, al unui stil de viaţă civilizat. Bineînţeles, n-am fost pusă cu adevărat la încercare niciodată, dar nu-mi lipsesc resursele și principiile. Mă pot bizui pe mine însămi, iar alţii nu se vor înșela acordându-mi încredere. Așeza această mică încredere, fără a se socoti câtuși de puţin ieșită din comun, de fapt chiar considerându-se cea mai umilă dintre umili, în însăși centrul vieţii familiale. Îi cunoștea lui Blaise mai multe defecte decât visase el vreodată că ar putea avea, dar îl sprijinise cu voinţa pură a propriei ei decenţe nepretenţioase. Cu aceste sentimente trăise și ele constituiseră o mare parte din fericirea ei.

Așa se face că, sosind totuși momentul supremei încercări, Harriet se grăbise să reacţioneze, surprinsă doar pentru o clipă, aproape exultând de conștiinţa propriei sale puteri. Depășise șocul și durerea și iat-o rămasă acolo unde fusese întotdeauna, în centru, solicitată și capabilă să răspundă. Tristeţea se cerea alinată, lacrimile se cereau uscate și ea era în stare să facă toate astea, iar îndeplinirea acestor îndatoriri avea, evident, mai multă importanţă decât cufundarea în gelozie sau decât disperarea resimţită în urma dezamăgirii provocate de soţul ei. Îndeplinirea îndatoririlor era o adevărată mângâiere, puterea de a le îndeplini îi dădea forţă la nevoie, precum graţia divină. Dar acestea se întâmplaseră înaintea celei de-a doua dezertări a lui Blaise. Nu și-ar fi putut închipui dinainte cât de diferită va fi situaţia acum. Putea încuraja și ierta un soţ penitent, care avea nevoie de iubirea și de forţa ei. Dar când acea forţă devenise inutilă, când Blaise retezase vasele comunicante prin care se alimentase din ea atâta amar de ani, timp în care o folosise aproape inconștient, Harriet se simţea deposedată de certitudinile ei fundamentale, nemaiștiind ce să creadă și cum să acţioneze. Ceea ce posedase fuseseră nu principii,

ci instincte, instinctele calde, înţelepte și posesive ale unei soţii și mame fericite. Într-o împrejurare în care nu era nevoie de ea, nu putea da dovadă de eroism.

Firește, chiar de la începutul noii epoci, Harriet dorise, își impusese să creadă afirmaţiile lui Blaise cu privire la răceala relaţiilor lui actuale cu Emily. Posibilitatea de a o compătimi pe Emily o îmbărbătase. De asemenea, după ce se cunoscuseră, nu izbutise să înţeleagă cum era posibil ca un bărbat – mai ales Blaise, cel înţelept și cuminte – să prefere o astfel de femeie în defavoarea ei. Nu concepea că o preferinţă de natură erotică se poate măsura cu francheţea repetat testată a vieţii de familie și în orice caz nu știa nimic despre „interesele speciale” ale lui Blaise. *Acum* însă era încredinţată că Blaise o iubise pe Emily, că o mai iubea încă. A doua scrisoare o aruncase instantaneu pe Harriet în ghearele disperării, în agonia unei uluiri dureroase. Odată cu acestea se abătură asupra ei năpaste necunoscutepână atunci – o gelozie paralizantă, debilitantă, resentimentul, mânia, chiar ura. Aidoma unui sălbatic din junglă, izolat de lume, contaminat brusc de virușii civilizaţiei, Harriet se prăbușise. O doborâse o lovitură căreia un temperament ceva mai puţin singuratic i-ar fi rezistat. Pur și simplu nu mai știuse ce să facă cu mintea ei. Avea nevoie de sprijin, de o fiinţă iubită căreia să i se destăinuie. Întotdeauna se aflase cineva în preajmă. Acum însă, Adrian era în Germania, David își trăia propria agonie și respinsese toate încercările ei de a-i vorbi. Se orientase disperată spre Monty.

I se părea că e de mult îndrăgostită de Monty. Dintre toţi amicii incerţi, numai el ocupase un loc important în inima ei. Nevoia disperată de cineva transformă această afectuoasă prietenie, temperată, dar profundă, într-o adevărată frenezie. Sentimentul că fusese înlăturată din joc, respinsă, că nu mai era nevoie de ea, că fusese trimisă la plimbare, o zguduise pe Harriet până în străfundurile fiinţei, transformând-o aproape într-o altă persoană. Parcă s-ar fi aflat iarăși la început, dar la un început mult mai

golit de semnificaţii, ca și când, tânără și temătoare, ar fi înfruntat o lume deschisă, străină, agăţându-se cu spaimă de orice o putea salva. Nu era vorba numai de nevoia de ajutor și alinare, de a avea pe cineva care s-o ţină de mână. Iubirea ei dezmoștenită, repudiată, trebuia să se canalizeze spre alt obiect. Nu că se lepăda cu bună știinţă de soţul ei. Dar se gândea la el ca la o absenţă și avea nevoie de mângâierea de a se ști dorită de altcineva. Firea ei grozav de iubitoare nu putea rămâne inactivă. Îl iubea pe Monty și nu putea să tacă, să nu dea importanţă acestui fapt. De aici extraordinara (pentru el) declaraţie pe care Harriet tocmai o rostise.

Monty o simpatiza pe Harriet suficient de mult pentru a se bucura de vizitele ei într-o vreme când nu-i ardea să vadă pe nimeni altcineva, suficient de mult pentru a-l agasa atenţia cu care o înconjura Edgar. Pentru el acestea erau probabil simptomele unei considerabile afecţiuni. Cu toate acestea, intrase acum în panică. Există unele ţări (Polonia, Irlanda) a căror nenorocire este estetic neplăcută și din această cauză inhibă compasiunea. Monty fusese mișcat de spectacolul dat de Harriet ca soţie iubitoare și triumfătoare, impresionat de Harriet ca femeie jignită, dar iertătoare și optimistă. O admirase chiar, cel puţin la început, pe Harriet cea aspră, autoarea unor hotărâri radicale de genul: „S-a terminat cu Hood House!”. Dar noua Harriet (era ca și cum ar fi cunoscut o altă persoană) îl enerva și-l uluia. Era ca și cum (ce lucru nedrept!) inocenţa lui Harriet ar fi pierit, ar fi fost distrusă pentru totdeauna, acea inocenţă pe care – observa Monty acum – se bizuise și el, în felul său. Acum vedea la ea cicatricile geloziei și ale resentimentului, tentaculele mereu mișcătoare ale necesităţii și, compătimind-o din inimă, se înfiora. Se temea pentru el însuși. Se temea de cumplita complexitate a sacrificiului cerut de ea. Nu voia să fie silit să se schimbe, să-și modifice structura fiinţei, pentru a fi pe placul ei. De fapt, știuse tot timpul că o părticică a eului său fusese încântată de strania ei declaraţie de dragoste, așadar se temea să nu dea dovezi

de tandreţe care, în acest context periculos, s-o facă să i se arunce la piept. Trebuie să fiu aspru și să-i vorbesc pe șleau, se gândi. Așa o pot ajuta cel mai bine.

— Sunt foarte mișcat, spuse Monty. Dar pur și simplu nu-ţi pot oferi ajutorul de care ai nevoie.

— Nu-ţi propuneam o legătură amoroasă, zise Harriet, pe un ton nou, oarecum metalic, cu ochii pierduţi și acum în grădină. S-ar putea să-ţi propun să ne căsătorim, mai târziu, desigur. Iată ce sentimente profunde nutresc. Dar am nevoie de tine acum. Am nevoie să fii în preajma mea și să mă lași pur și simplu să te iubesc. Trebuie să te iubesc.

— Nu trebuie, replică Monty. Nici nu mă cunoști. Dacă ţi-aș accepta iubirea, ar fi rău pentru amândoi. Nimeni nu poate să stea numai așa și să se lase iubit. Tu cauţi să stabilești între noi o legătură pe care eu n-o vreau, îmi pare rău.

— Nu poţi… cred… să-ţi imaginezi, spuse rar Harriet, ce înseamnă… să fii eu acum. Descopăr foarte multe lucruri despre mine însămi. Lucruri evidente, poate. M-am măritat de foarte tânără. Blaise e unicul bărbat din viaţa mea. Aceasta înseamnă, presupun, că într-un fel nu m-am maturizat deloc. Totul părea perfect. Dacă Blaise ar fi fost cu adevărat ceea ce părea a fi, poate că ar fi fost chiar perfect – în orice caz, un soi de perfecţiune. N-ar fi fost atunci nevoie să mă maturizez, să mă schimb și să văd lumea într-o lumină teribilă, fiindcă *este* teribilă, este teribilă în natura, în esenţa ei, numai că uneori suntem orbi. Unii n-o văd niciodată așa cum e cu adevărat. Dar *tu* ai știut întotdeauna, iar eu știam că știi și de mult mă simţeam atrasă de ceva din tine imposibil de definit – asta era, faptul că *știi.* Blaise nu știe. Pretinde că știe. S-a jucat de-a lumea crudă cu pacienţii lui, dar e mult prea egoist, mult prea iubitor de plăceri ca să știe cu adevărat. Blaise a trăit tot timpul într-o lume a visurilor.

— Toţi trăim într-o lume a visurilor, ripostă Monty.

— Iar acum că am ieșit… *afară* din ea, acum că tot ce aveam… mi s-a furat, e ca și cum aș lua-o de la capăt și ar

trebui să supravieţuiesc prin agerimea minţii, dacă mă înţelegi, pentru prima oară în viaţă. La cununia cu Blaise nu eram decât o bucată de ectoplasmă și aveam șanse să rămân așa până la moarte. Acum îmi dau seama că am devenit o persoană – nu neapărat una simpatică, dar oricum o persoană, un individ, o entitate conturată. Când mă simţeam fericită, eram – poate tu nu-ţi poţi imagina, fiindcă ai fost întotdeauna o persoană, poate că bărbaţii, mai mult decât femeile, sunt persoane –, când mă simţeam fericită, eram atât de… vagă. Trăiam în alţii și prin alţii, nu în mine însămi. Ai crede că e un mod de viaţă bun. Poate că și era, într-un sens minor, în sensul că o parte a lumii era bună, satisfăcută, ordonată, iar eu reprezentam o părticică a acelei părţi, nu-i asiguram chiar existenţa, dar ea trăia prin mine și eu trăiam prin ea. Dar nu eram ceva real, ceva palpabil, în mijlocul acestei lumi, nu aveam o structură sau, dacă o aveam, nu eram conștientă de ea, nu o foloseam. Probabil că totuși mă schimbam, fără să știu, evoluând spre ceea ce sunt acum. Nu se poate să fi *devenit* tot ce sunt – și sunt o sumedenie de lucruri – numai în câteva zile, nu-i așa?

— Prin suferinţă ne descoperim, zise Monty.

— Un mod de a pune problema, presupun, este să afirm că sunt liberă pentru prima oară în viaţă. Trebuie să iau hotărâri și să fac alegeri într-un câmp deschis tuturor posibilităţilor. Trebuie să-mi port singură de grijă și să-mi făuresc – sau să-mi distrug – propriul destin, luând anumite lucruri și lăsându-le pe altele să treacă pe lângă mine. Am fost atât de ocrotită, de închisă în casă, de încuiată în mine. Acum lumina e prea puternică, prea teribilă, n-ai unde să te ascunzi, trebuie să fii mereu în mișcare. Iată, în lumina aceasta, în această dispoziţie vin la tine, Monty. Nici nu-ţi dai seama cit de… semnificativ este acest lucru pentru mine: conștiinţa că te iubesc. Parcă e prima faptă săvârșită în libertate, atât de… *valoroasă…*

O fi pentru tine, se gândi Monty. Nu înseamnă că are și pentru mine valoare. Această nouă Harriet, intens preocupată de sine, era fascinantă. Fără îndoială,

nefericirea îi dădea energie, o conștiință a identității, o voință puternică și iscoditoare. Era ceva impresionant. Rolul lui însă era să fie lucid, descurajator, rece. O cât de ușoară tandreţe sau cât de mică emoţie, un colţișor al inimii lui cucerit de ea, și pe amândoi i-ar fi pândit o mare primejdie.

— Simt cât sunt de puternică, Monty. Simt că aproape te-aș putea sili. Întotdeauna te-am crezut pe tine tare și pe mine slabă. Acum simt însă că am putere asupra ta, că am pretenţii și drepturi. Trebuie să mă ajuţi, o să te fac să mă iubești, avem un viitor. Ciudat fel de a vorbi pentru o femeie părăsită de soţ. Dar refuz să stau acasă și să bocesc, refuz! Pot să-mi croiesc o nouă soartă, o viaţă nouă, trebuie s-o fac, fie că-mi place sau nu. Iar când am nevoie de tine, ești aici. Nu se poate să nu vezi cât de *predestinat* e totul. Nu e nevoie să te gândești la asta acum – gândești prea mult, ceea ce te face prudent –, nu vreau de fapt să te capturez imediat – adică aș vrea, dar știu că nu-i posibil –, pur și simplu vreau să lași să înceapă ceva între noi doi… ceva care de fapt a și început, a început mai demult, înainte să aflu despre Blaise… Lasă acest sentiment să continue, să trăiască, să existe, să devină. Am o nevoie teribilă de tine, Monty, o, câtă nevoie am! N-ai vrea, te rog, să *răspunzi* acestei nevoi, oră de oră, minut de minut, să fii lângă mine, să ai grijă de mine, să mă ajuţi? Atunci nu vei putea să nu mă iubești. Și tu ai nevoie de dragoste, știi… nu numai să fii iubit, ci și să iubești.

O, dacă ai ști, se gîndi Monty. Apoi răspunse:

— Te rog, Harriet, calmează-te. După cum știi, iubirea nu-ţi conferă niciun fel de drepturi. Vorbești ca și cum abia acum ai fi ieșit la lumina limpede a zilei. Mie mi se pare că s-a întâmplat exact invers. Ai fost lovită în moalele capului, ești traumatizată, suferi cumplit. Gelozia e o durere mentală dintre cele mai îngrozitoare, iar ca s-o poţi îndura, ai inventat această mare pasiune pentru mine…

— Crezi deci că trec prin chinurile geloziei? întrebă

Harriet.

— Întocmai.

Ea căzu pe gânduri, ridicând jumătatea din faţă a trupului lui Lucky, grea și inertă acum, de pe genunchii ei și făcând câinele să se ghemuiască lângă ea ca un covrig, cu capul mare lipit de coapsa ei, în timp ce continua să privească în grădină, spre șirul de tufe galbene de lemn-câinesc și spre gardul pestriţ ce despărţea proprietatea lui Monty de cea a doamnei Raines-Bloxham.

— Ciudăţenia este, spuse Harriet, că nu mă consider geloasă. Șocul a fost prea mare, ceea ce a fost un lucru bun, ca atunci când cineva e împușcat și paralizat complet, așa că nervii nu sunt supuși unei dureri ce ar putea ucide. Bineînţeles că aș putea fi geloasă, poate chiar sunt. Dar, într-un fel, asta n-are importanţă și mă simt puternică și solitară în nefericirea mea. Nu mai cred că Blaise sau viaţa mea dinainte se vor întoarce la mine sub o formă sau alta… nu cred că aș mai accepta așa ceva sau că mi-ar face plăcere…

Pentru prima oară de la începutul conversaţiei, vocea îi tremură puţin, ca și cum ar fi fost gata să plângă. Așa e mai bine, se gândi Monty, și apoi continuă:

— Spui că ești paralizată. N-ai niciun interes să rămâi paralizată. Spui că e probabil să devii geloasă. Bineînţeles că vei deveni. Va trebui curând să dai ochii cu Blaise și, când o să-l ai în faţă, iubirea pentru el se va deștepta iarăși. Iubirea pentru un om cu care ai convieţuit ani de zile nu poate pieri cât ai pocni din degete – e o obișnuinţă. Ai de parcurs o cale lungă, Harriet, și nu te amăgi că eu pot s-o străbat alături de tine. Trebuie să analizezi situaţia împreună cu Blaise și nu poţi prevedea cum va reacţiona el sau cum vei reacţiona tu. Blaise este perfect capabil să se mai răzgândească o dată!

— Nu mă mai interesează.

— Te va interesa, dacă o va face. Într-o clipită poate să demonteze totul, inclusiv eul acesta nou, de care ești atât de mândră. Să presupunem că se întoarce și ţi se aruncă la picioare – instantaneu te-ai metamorfoza în ceea

ce ai fost înainte. De fapt, nici n-ar fi o metamorfozare, fiindcă nu te-ai schimbat cu adevărat, întreţii doar dulcea iluzie a schimbării. Toate chestiile astea despre libertate și voinţă sunt *false,* Harriet, *false.* Crucea ta adevărată, datoria ta, de fapt, este să-ţi continui relaţia cu Blaise și să trăiești multă vreme în cadrul acestei relaţii, până când el hotărăște ce vrea și ce are să facă. La urma urmei, este soţul tău.

— Cum rămâne cu ce vreau eu, cu ce am să fac eu?

— Asta nu are nicio importanţă. În această privinţă continui să fii ectoplasmă.

— De ce ești atât de nedrept cu mine? izbucni Harriet, întorcându-se brusc spre Monty, mărind ușor distanţa dintre ei și împingând câinele ca să-l poată privi mai bine. În vestonul de pânză neagră, cu cămașă albă, părul negru bine pieptănat și frumos aranjat, cu pantofii negri perfect lustruiţi, Monty părea intangibil ca un iezuit. O, cât de mult îl iubesc, își spuse Harriet, și e un sentiment nou, cu desăvârșire inedit. Trebuie să-l conving, să-i deschid ochii. El mă poate salva. *Eu îl pot salva pe el.*

— Nu sunt nedrept, răspunse Monty, tot fără s-o privească, urmărind câinii de pe iarbă (tocmai sosise Ajax). Sunt realist, așa cum socotesc că tu ești incapabilă să fii deocamdată. Blaise are o putere absolută asupra ta. Ești prizoniera situaţiei, atât din punct de vedere sentimental, cât și moral. Nu ești câtuși de puţin liberă. Să reexaminăm câteva idei simple și clare, Harriet. De exemplu, pe aceea a datoriei tale. Dacă Blaise va dori curând, dar nu neapărat foarte curând, să se elibereze – lucru perfect posibil – și să se întoarcă la tine, să restabilească Hood House, este datoria ta să-l ajuţi. Nu are cum să fie datoria altei femei. E a ta. Nu mă întrerupe, te rog. E datoria ta, de dragul lui David, chiar dacă alte motive n-ar exista, dar ele există. Nu ești capabilă să trăiești dintr-odată „în libertate”. Nu ești pregătită pentru așa ceva, nici prin fire, nici prin experienţă. Trebuie să joci rolul de femeie supusă și neputincioasă. Nici nu poţi, nici nu e bine să-ţi revendici demnitatea voinţei și a acţiunii. Cu alte cuvinte, oricât ai fi

de revoltată, trebuie să te comporţi ca o sfântă pentru că tu, fiind cine eşti, nu ai nicio alternativă viabilă. Mulţi ani mai târziu, dacă Blaise te va părăsi într-adevăr şi-ţi vei da seama că, la rândul tău, eşti capabilă să-l laşi, foarte bine, s-ar putea să trebuiască să-ţi organizezi altfel viaţa, să înveţi stenodactilografia, să te adaptezi la o formă nouă, mai puţin convenabilă, de viaţă, cine ştie. Nici *aceea* nu va fi libertate. Când va sosi momentul, toate lucrurile acelea vor fi la fel de obligatorii cum sunt acum cele pe care le-am discutat. Deocamdată nu încerci decât să strecori o idee falsă despre libertate şi putere în balonul de săpun al emoţiei, al atracţiei sentimentale pe care o simţi pentru mine, al unei nevolnice şi difuze nevoi de a fi ajutată. Trezeşte-te, revino la realitate. Eşti foarte departe, poate la ani întregi depărtare, de orice schimbare esenţială în existenţa ta. Din cauza împrejurărilor şi a firii tale, trebuie să adopţi acum o atitudine pasivă, să-l *aştepţi* pe Blaise şi să vezi ce dorinţe, ce nevoi are el. Acesta este rolul de care eşti cu adevărat capabilă, fără să te autoamăgeşti în mod periculos, iar eu te sfătuiesc să-l joci.

— Eşti *groaznic,* protestă Harriet. Firește, am fost întotdeauna perfect conştientă de asta. Dar acum sunt convinsă de ceva ce n-aş fi crezut niciodată înainte, şi anume că eşti *prost.*

— Un alt aspect relevant, urmă Monty, plimbându-şi privirile peste grupul de câini ca un om care studiază un tablou, este că eu nu posed lucrul de care ai tu nevoie. Nu mă interesează. Regret brutalitatea, dar e preferabil să vorbim pe şleau. Nu trebuie să existe în asta nicio ambiguitate şi nici, cum spui tu, un început. Sunt un om îndoliat…

— Ştiu, ştiu. N-am uitat nicio secundă…

— Ocupaţia mea, care mă absoarbe complet, e suferinţa. Tu vrei să te ating, să te privesc cu simpatie. Nu pot.

— Ştiu… deocamdată nu… nicio femeie nu se poate apropia de tine astfel… dar…

— Suferinţa e de asemenea cauza, sau în orice caz

prilejul, multor schimbări din viaţa mea. Am să vând casa. Am să renunţ la scris. Deja am renunţat. Viaţa mea de pseudoartist s-a terminat și nu sunt capabil să fiu niciun alt fel de artist. Trebuie să trăiesc singur, închis în mine, fără Sophie și fără Milo. După cum știi probabil de la Edgar, intenţionez să devin dascăl. Am o audienţă la o școală și sper că voi fi angajat. Vreau să-mi simplific viaţa, așa cum mă pregăteam de mult s-o fac…

— Monty, încetează. Mă acuzi că trăiesc într-o lume a visurilor, dar mi se pare că exact acolo locuiești și tu. Îmi spui că nu mă mai pot schimba și pe urmă faci pe grozavul, susţinând că tu poţi! Dacă te-ai fi văzut adineaori, ce încântat de tine însuţi erai! Chiar ai de gând să te mortifici într-o manieră așa de ridicolă? Și tu, în ultimă instanţă, ești propriul tău prizonier!

— Nu e vorba despre expediente impulsive, emoţionale, dragă Harriet. Toate acestea sunt rezultatele unor procese profunde, de lungă durată. Niciodată nu ţi-am vorbit cu adevărat despre mine însumi și n-o s-o fac nici acum, decât ca să-ţi declar următoarele: Unor oameni le-am creat impresia că am avut succes…

— Și te-ai complăcut în asta.

— Într-o oarecare măsură. Dar multă vreme am fost profund nefericit cu viaţa mea, căsnicia, munca mea, iar această nefericire a atins acum punctul de criză. Trebuie să rezolv cum se cuvine această criză, dacă nu vreau să devin un tip nesuferit, așa cum într-un fel am fost întotdeauna, dar cum n-am devenit niciodată pe deplin. N-am devenit din cauza lui Sophie, a iubirii mele pentru ea, din cauza anumitor iluzii pe care mi le-am făcut despre mine ca scriitor, din cauza altor (firește) iluzii despre ceea ce unii numesc religie, iar eu nu știu cum aș numi-o. Lucrurile care acum, în lumina morţii ei, îmi par definitive, mi se păreau cândva provizorii. Am și eu necazurile mele și momentul meu de încercare, iar pentru tine nu există loc pe scenă. Trebuie să înfrunt ce am de înfruntat, să fac ceea ce se cere făcut, iar tu ești pur și simplu un aspect irelevant, iartă-mă, o digresiune fără rost. Nu am absolut

nimic să-ţi ofer.

— Nu, murmură Harriet, nu. Mă acuzi că trăiesc în beznă. Poate că așa și e, mai mult decât îmi dau seama. Dar și tu trăiești în beznă. N-ai cum să *știi* toate lucrurile astea despre viaţa ta. Și tu trebuie să te zbaţi mai departe, să vezi ce iese. Te rog numai să nu te îndepărtezi – în întuneric – prea mult de mine. Sunt sigură că te pot ajuta. Să te ajut ar fi salvarea mea, iar acum *înţeleg* că și tu îţi poţi câştiga salvarea ajutându-mă pe mine. Misiunea ta urgentă sunt eu. Profesoratul este o idee romanţioasă. Aici, în locul ăsta, e nevoie de tine. Scumpul meu Monty, aproape că nu îndrăznesc să-ţi spun toate astea, fiindcă știu că te fac să-ţi întorci automat faţa de la mine. Dar te rog, nu ţi-o întoarce. Uită-te în ochii mei, Monty. Uită-te la mine!

Monty se ridică brusc și-i aruncă lui Harriet o privire încruntată. Apoi spuse:

— Îmi pare rău. M-am exprimat cu toată precizia de care sunt capabil. Foarte curând voi părăsi această casă. Dacă dorești, poţi locui aici în continuare. Am spus tot ce aveam de spus, nu mai doresc niciun fel de discuţii de genul ăsta. Sunt o formă de autocompătimire care nu mi-a devenit necesară, chiar dacă tu depinzi de ea.

Se îndepărtă repede și intră în casă, închizând cu zgomot ferestrele franţuzești.

Ochii lui Harriet se umplură automat și imediat de lacrimi. îl trase din nou pe Lucky mai aproape și se porni să-i mângâie botul lung și moale, atingându-i buzele negre și colţii de sub ele. Ce nedrept e, ce nedrept, se gândea. N-am fost niciodată recunoscută drept ceea ce sunt. Blaise m-a considerat mereu o părticică din el însuși și am fost o părticică din el. Acum, pentru prima dată în viaţă, am înfruntat o altă fiinţă omenească, în calitate de persoană independentă. Cum se poate să mă respingă! Nu se poate, n-o va face! Am nevoie de ajutorul lui și-l voi obţine. Se va înmuia.

Se ridică, alungându-l pe Lucky, și străbătu încet grădina, găsind o oarecare alinare în lacrimile abundente.

Lucky, Babu, Panda, Ajax și Buffy o urmau încet, în ritmul impus de ea. Coti spre livadă și merse pe poteca șerpuită. Hood House se vedea acum între pomi. Briza ușoară despuiase florile de petalele lor albe și se formau deja seminţele. Mirosul ierbii cosite îi pătrunse în nări, încărcat cu amintiri, cu imagini spectrale ale căsuţei din Ţara Galilor și ale părinţilor ei triști și învinși. Își șterse lacrimile, simţind ușurarea produsă de această tristeţe mai generală. O cotitură a cărării îi dezvălui gardul și șirul de degetariţe, precum și gaura prin care intrau câinii în grădina cealaltă, lărgită acum pentru a-i permite și lui Ajax intrarea, fără a-i periclita organele. De partea cealaltă a gardului se auzi o mică zgrepţănătură și prin spărtură apărură Lawrence și Seagull. După ei, un alt animal: un cap negru și apoi, în patru labe, un băiat întreg. Era Luca.

Harriet scoase un ţipăt și imediat se lăsă în genunchi, deschizând larg braţele. Râzând și icnind, copilul alergă spre ea, căzându-i la piept. Cu ochii închiși, se îmbrăţișară strâns. Câinii le dădeau târcoale.

— Am venit după Pinn, zise Kiki St. Loy.

— Am să-i spun că ești aici, răspunse Emily McHugh și-i trânti ușa în nas.

Se întoarse în camera de zi și, apropiindu-se tiptil de ușă, văzu cum Pinn îi înmâna lui Blaise o scrisoare.

— A sosit partenera ta de joacă, o informă pe Pinn. Puteai să ne anunţi că vine.

— Scuză-mă, am uitat. Nu vrei să-i deschizi? întrebă Pinn, netezindu-și smocul de păr viu colorat în faţa oglinzii cu ramă aurită, cu Cupidoni în vârf și sfeșnice în faţă, una dintre achiziţiile mai ambiţioase ale lui Emily.

— Deschide-i, desigur, zise Blaise, fâstâcindu-se puţin din cauza scrisorii.

Fără o vorbă, Emily se întoarse la ușă și o deschise. Kiki St. Loy, care, îmbrăcată în niște jeanși ușor decoloraţi și o cămașă lungă, albastră, de mătase, se așezase pe trepte, arboră un aer de martiră timp de o secundă, apoi zâmbi. Zâmbetul ei exprima bucuria sinceră, mulţumită de sine, a unei persoane tinere și sănătoase.

— Ei sunt de părere să intri, zise Emily cu o acreală nedisimulată.

Kiki o urmă în camera de zi.

— Bună, Kiki, o salută Blaise, iar faţa lui, se gândi Emily, nu se putu reţine să nu răsfrângă încântarea de sine a lui Kiki.

— Bună, Blaise, bună, Pinn. Caleașca te așteaptă.

— Atunci plecăm, zise Pinn. Haide, micuţo. Pa-pa, porumbeilor.

Ieșiră cu o fluturare a mâinilor, iar Emily le auzi râzând isteric pe scări. Blaise dispăruse în baie, evident pentru a-și citi epistola.

Emily rămase în picioare în mijlocul camerei. Era o cameră plăcută, cea mai plăcută din câte crease, de fapt unica încăpere aranjată cu adevărat de ea. Ea alesese mocheta cărămizie, draperiile cu pete violete și albastre, fotoliile maro, tapiţate cu stofa reiată (nu-și putuseră permite o „garnitură”), carpeta finlandeză de lână, miţoasă, multicoloră, ca un animal uriaș, masa lungă și joasă pentru cafea din sticlă, oglinda cu ramă aurită. Camera îi produsese o deosebită satisfacţie. Păruse atât de plină de viaţă.

— Ce spunea în scrisoare? întrebă Emily, privind ţintă perdelele, când Blaise se întoarse în cameră.

— Care scrisoare?

— Cea pe care ţi-a dat-o Pinn.

— A, aceea. E ridicol de secretoasă.

— Ce spunea în ea?

— Nu-i nevoie să faci mutra asta. Nimic important, nimic rău.

— Dă-mi-o s-o văd.

— Am aruncat-o în closet.

— Nu te cred. Întoarce-ţi buzunarele pe dos.

Blaise puse tot ce avea în buzunare pe măsuţa pentru cafea. Scrisoarea nu era nicăieri.

— De ce-ai aruncat-o la closet? De obicei lumea nu procedează așa cu scrisorile. Nici măcar nu e ușor.

— N-o mai pot suporta pe Pinn. Nu te supăra. Știu că

sunteţi prietene. Dar ea și scrisorile ei parcă ar fi… rahat. Am vrut să scap de scrisoare.

— Pinn nu mi-e prietenă și nici tu nu crezi că-mi este. Sentimentele mele faţă de ea s-au schimbat de mult. N-am nici atâta încredere în ea. Tu ești cel care-i dă nas mereu. Tu și cu ea aveaţi secrete la Putney.

— Eu nu!

— Atunci ai acuma. Sigur că-i dai nas, altfel nu ţi-ar aduce scrisori clandestine. Ce conţinea scrisoarea?

— Nimic… un singur lucru, de fapt, și ne-am gândit deja la el. Luca e la Harriet.

— Nu era nevoie să mi se spună, zise Emily. Când a dispărut, am ghicit numaidecât unde s-a dus.

— Dar e mai bine să știi. E drăguţ din partea lui Pinn că ne-a anunţat.

— De ce-a fost nevoie s-o facă printr-un mesaj secret?

— S-a gândit că o să te înfurii și că-i preferabil să afli de la mine.

Emily judecă un moment, privind în continuare perdelele. Blaise se așezase într-unul din fotoliile maro, picioarele întinse dispărându-i aproape sub încâlceala colorată a miţoasei carpete finlandeze. Ridică spre ea ochii iscoditori.

— Nu *știu* dacă te cred, zise Emily. Nu, nu. Poate că Pinn a spus asta în scrisoare, dar a mai scris ea și altele, lucruri care te îngrijorează. Văd, simt că ești îngrijorat.

— Sigur că-s îngrijorat, în legătură cu Luca și cu tine…

— Nu, altceva te sâcâie. Ești nervos, n-ai stare. De ce o tot aduce Pinn pe Kiki St. Loy aici și defilează cu ea pe sub nasul tău? încearcă să pună la cale o întâlnire între tine și Kiki. Asta e. Mi-a spus odată că a rugat-o Kiki să-i găsească un bărbat. Iar ţie îţi face de fiecare dată atâta plăcere s-o vezi pe fâţa asta, încât ceea ce dorești îţi stă scris pe mutră cu litere mari.

Blaise se ridică și o apucă pe Emily de umeri, silind-o să-l privească în ochi, ţinând-o strâns și zgâlţâind-o ușor.

— Ascultă, *ascultă,* proastă mică ce ești. Meriţi o sută

de lovituri de bici. Ai de gând să distrugi totul cu gelozia ta oarbă, idioată? Sunt aici, te iubesc, ești soţia mea.

— De fapt, nu sunt.

— Vei fi. Am discutat lucrul ăsta pe îndelete, l-am întors pe faţă și pe dos. Nu se poate să nu înţelegi cum stai.

— Pe nisipuri mișcătoare, pe un vulcan.

— Nu! Suntem în siguranţă, suntem acasă. Emily, primejdia a trecut. Acum locuim aici.

— Juri că nu ești îndrăgostit de Kiki St. Loy?

— Ţăcănito! Da, sigur că jur. Sunt îndrăgostit de tine, fetiţo. Nu-ţi dai seama că te porţi ca o nebună? Privește-mă în ochi. Așa. Te iubesc.

— Da, zise Emily, uitându-se la el. Bine. Bine, dragul meu. Da, da. Lasă-mă, mă doare.

— Cu atât mai bine!

— Bine, iartă-mă, scumpul meu, dă-mi drumul, firește că mi-e frică, nu se poate să nu-mi fie, mi-e frică de toţi și de toate, chiar și de Kiki, chiar și de Pinn. Aș dori ca lucrurile să se așeze și să se clarifice odată, să-ţi reiei consultaţiile și așa mai departe. Nu ţineam neapărat să te duci la *ea,* dar acum vreau. Vreau să fiu sigură că după ce dai ochii cu ea toate astea n-au să se facă brusc praf și pulbere, să se preschimbe într-un vis.

— Știi că nu se va întâmpla una ca asta.

— O.K. Dar du-te la ea în vizită, te rog, Blaise dragă. N-o mai trimite pe Pinn să spioneze, cum știu că procedezi. Du-te și spune-i despre… toate astea, despre frigider și perdele… fa-o să creadă, să înţeleagă că-i adevărat, că te-a pierdut într-adevăr, că ai *plecat* definitiv de lângă ea. Vrei să faci asta?

— Da. Ai perfectă dreptate. Trebuie să mă duc. Voiam mai întâi să existe acest loc.

— Fiindcă aveai nevoie de sprijin, eu nu-ţi ajungeam, îţi trebuia și apartamentul?

— Nu, nu. Dar voiam să te simţi tu în siguranţă înainte de a pleca undeva, de a mă despărţi de tine, mai ales înainte de a mă despărţi ca să merg acolo.

— Dar n-o să lipsești mult, nu? Dacă da, vin după tine. Și ţip.

— Nu, doar o oră, o oră și ceva. Poţi să stai pe aproape. Să mă aștepţi în mașină.

— Așa ceva n-am niciun chef să fac. Te aștept aici, la noi acasă, în mijlocul lucrușoarelor noastre. O, dragul meu, nu-i așa că n-ai să te întorci la

Doamna Placidă? N-o să te lași influenţat de mila pentru ea, mișcat de lacrimile ei? Nu sunt deloc răzbunătoare, nu-i doresc nefericirea, deși îmi dau seama că nu poate să nu sufere. Tot ce vreau este să înţeleagă și ea și să ne lase în pace. E în avantajul ei să înţeleagă cât mai repede, nu-i așa? Bineînţeles, n-am să mă opun s-o vizitezi, din când în când. Oricum, nu trebuie să crezi că-i o tragedie chiar atât de mare. Se va resemna, n-are încotro, are calmul acela minunat, de legumă. O să se împace cu situaţia, n-o lăsa să te convingă de altceva. Când vă întâlniţi, nu vreau să crezi că e ceva foarte grav, că o omori sau ceva asemănător, n-o omori. Dar trebuie să-i vorbești absolut pe faţă, să nu-i dai speranţe false. Îmi promiţi că vei fi total sincer?

— Da. Am să-i spun totul.

— Păi, nu e nevoie să-i spui chiar totul. Dar să-i spui *destul.* Bine, bine, iartă-mă, sunt pisăloagă, dar mă tem grozav! Acum trebuie să plec la cumpărături, azi se închid devreme prăvăliile. După aceea ne culcăm, bine?

După ce Emily ieși din apartament și-i auzi tocurile ţăcănind pe scări, Blaise se întoarse în baie și scoase scrisoarea lui Pinn din ascunzătoarea ei de sub linoleum. Nu avusese timp decât pentru o privire rapidă. Acum o parcurse cu atenţie. Iată ce spunea:

Dragă Blaise,

Acesta-i ultimul raport al iscoadei trimise de tine în tabăra adversă. Soţia ta dă dovadă de mai multă tărie decât ne-am fi așteptat. A părăsit Hood House și s-a mutat, cu David cu tot, la Monty Small. Mai mult decât atât. S-a îndrăgostit de Monty! Sluga dumitale, pătrunzând în casă în vârful picioarelor, a surprins o conversaţie între cei doi

împricinaţi aflaţi afară, în dreptul ferestrei. De fapt, soţia ta se oferea încântatului domn Small! Așa că a încetat să mai fie doamna Jale! Socotesc că ţi s-a luat o piatră de pe inimă. Trebuie să fie plăcut să afli că nu-ţi duce dorul, că și-a găsit un Altul, înseamnă că n-ai de ce să te ferești s-o vezi, să te temi de implorările ei. Nu m-ar surprinde deloc dacă vicleanul domn Small ar fi prevăzut de mult ce urmează și te-ar fi încurajat să scapi de Harriet, ca să pună el laba pe dânsa! Gândește adânc! Lucrurile se aranjează destul de frumos, nu-i așa? Luca e și el acolo, fiindcă veni vorba, și sunt toate semnele că va rămâne. Harriet, care se poartă ca și cum Locketts ar fi deja proprietatea ei, i-a pregătit o cameră de culcare plăcută. I-a cumpărat și un câine… (Toate astea le-am aflat dintr-o conversaţie normală cu Monty, suntem amici buni acum.) Așadar, se pare că tu și Emily va trebui să vă luaţi adio de la băieţel. Cât despre tânărul David, are și el o consolare pentru suferinţa lui. E nebun după Kiki St. Loy! Ea însă, după cum vei fi observat, nu are ochi decât pentru tine. Păcat că nu ești „liber” chiar acum, Kiki arde de nerăbdare să-și modifice starea virginală! Puteai să fii tu fericitul! (Dă-mi de știre dacă dorești să fii. Emily nu trebuie să se neliniștească. Orice ai face acum, nu mai ai scăpare din lesa ei.) Deocamdată, destul. Îţi voi raporta în continuare. *Mulţumesc* pentru cec. Nu-i sufla nicio vorbuliţă în legătură cu el lui Emily, se înţelege. Poţi fi sigur că eu nu-i voi spune nimic. Ești drăguţ cu mine și te ador.

Pentru vecie nimfa ta credincioasă, P.

P.S. Desigur, dacă hotărăști că totuși pe Harriet o vrei, e cazul să acţionezi!!!

Blaise citi scrisoarea, iar roșeaţa remarcată de Emily i se întinse iarăși pe obraji. Închise ochii și-și sprijini capul de ușa closetului. Sunt putred, se gândi, putred, putred. O, ce se va mai întâmpla? Ce mă fac?

— Vreau să vorbesc cu Harriet între patru ochi, zise Blaise.

— Monty, să nu pleci, spuse Harriet. Dacă pleci, plec și eu. Nu glumesc. Discut cu Blaise, dar numai de faţă cu

tine. E clar, Blaise?

Blaise o privea cu gura căscată.

— Of, bine atunci, zise Monty. Rămân. Părerea mea e că ar trebui să discuţi singură cu Blaise, dar dacă nu vrei, nu vrei. Dorește cineva whisky, gin?

Se aflau în salonul maur. Monty și Harriet stăteau la masă, ca într-un prezidiu. Blaise ședea într-un fotoliu de nuiele, unul jos, devenit și mai jos după ce-l stricase Edgar. Simţindu-se dezavantajat, se ridică și se îndreptă mai întâi spre sofaua purpurie, apoi spre un scaun cu înfăţișare cam botanică de lângă perete. Monty deplasă ușor masa cu piciorul, în așa fel încât să rămână în continuare între el și Blaise.

— Puţin whisky, spuse Blaise.

— Bun. Tu, Harriet?

— Mulţumesc. Ca de obicei.

Era seara unei zile înnorate și stătea să plouă. Un panou mozaicat era luminat de o lampă din colţ, pusă în ceva ce arăta ca un vas de fler foijat pentru apă sfinţită.

Ca de obicei, se gândi Blaise. O privi pe Harriet, spunându-și că arată altfel, mult mai frumoasă, își porunci în gând: domol, domol. Fii calm. Își palpă ușor ochiul, în jurul căruia vânătaia era acum redusă la o umbră albastră, abia perceptibilă. Se afla aproape de marginea unui haos total, nu trebuia să se lase înghiţit de el. Era perfect conștient că venise fără niciun plan, enervat nevoie mare, confuz, neavând nimic limpede de spus. Scrisoarea lui Pinn îl descumpănise îngrijorător de mult. Și bineînţeles, se așteptase să discute numai cu Harriet.

— Ei? făcu Monty.

— Același lucru l-aș putea spune și eu, zise Blaise.

— Se pare că eu prezidez, deci dă-mi voie să deschid ședinţa. Ţi-ai exprimat dorinţa de-a ne vedea.

— Nu-i adevărat.

— Ai cerut o întrevedere cu Harriet și probabil că ai ceva să-i spui.

Se așternu tăcerea. Răsuflând sacadat, dar stăpână pe sine, Harriet nu-și lua ochii de la soţul ei. Blaise o

privea și el pe-ascuns, fără a-i înfrunta privirea. Se uită spre Monty.

— Ei hai, hai, îl îndemnă Monty. Spune ceva, orice, pune mingea în joc. Doar sunt atâtea lucruri de discutat!

— Nu-mi place tonul tău, zise Blaise.

— Regret. Nu intenţionam să fiu sarcastic. Dar trebuie să vorbești. Sau preferi un interogatoriu?

— Nu, nu prefer. Nu venind de la tine.

— Harriet, tu vrei să-l întrebi ceva pe Blaise?

— Nu, răspunse Harriet.

Blaise o examina din nou. Slăbise, faţa îi era mai severă, mai matură și mai rasată, ca și cum ar fi fost o soră mai mare a lui Harriet, realizată pe plan profesional. O doctoriţă sau poate o avocată sau o actriţă cunoscută interpretând rolul Porţiei. Își coafase elegant părul, repartizându-l

În bucle savant răsucite, și purta o rochie albastră, simplă, *pe care o vedea pentru prima oară.*

— N-am venit să spun nimic nou, începu Blaise, surprins de tonul umil și împăciuitor al cuvintelor sale. Totul rămâne cum am explicat în scrisoare, adică va trebui să locuiesc la Emily, dar am să vin și aici. Și înainte am încercat să fiu în două locuri deodată, îmi voi da silinţa și pe mai departe. Sunt conștient că poziţia mea este teribilă, fiind rezultatul unor greșeli, dar *este* poziţia mea și n-o pot schimba radical fără să fiu și mai nedrept decât până acum. Trebuie să înţelegeţi amândoi asta. Sunt nevoit să recurg la un compromis. Nu pot, oricât m-aș strădui, să îndrept lucrurile. Aceasta fiind situaţia, mi se pare că cea mai înţeleaptă atitudine este să fiu cinstit faţă de tine, Harriet, cum de altfel am fost întotdeauna, și să mă bizui pe mila ta. Lucrurile nu pot redeveni cum au fost. Dar nu e deloc nevoie să fie mult mai rele. Voi fi… înţelegi tu… aici o vreme, acolo o vreme. Problema e că nu-i mai pot cere lui Emily să se mulţumească să rămână pe planul al doilea – de fapt nici nu era pe planul al doilea, era pe al zecelea. Acum, că a ieșit totul la iveală, că toţi am spus adevărul, ceea ce e bine, lucrurile trebuiesc repartizate egal. Firește

că voi petrece foarte mult timp aici, situaţia nu va diferi radical de cele stabilite de noi anterior, când ai dovedit atâta înţelegere. Numai la început, până se acomodează Emily cu noua locuinţă, va trebui să lipsesc mai mult. Emily a îndurat multe vreme de ani întregi, acum te implor pe tine să înduri… și să mă ierţi… de dragul lui David și fiindcă… fiindcă…

Tăcere. Cu sprâncenele ridicate, Monty o fixa pe Harriet. Văzând că nu reacţionează, interveni blând:

— Spune-i ceva, Harriet. Vorbește cu cât mai mult tact. Amintește-ţi ce ţi-am zis eu. Aici nu se poate rezolva nimic repede. Fii cit poţi de bună și de iertătoare, fiindcă, dacă-mi permiteţi să termin eu fraza lui Blaise, reconcilierea este preferabilă conflictului, iar iertarea judecăţii drepte.

Lua-l-ar dracu', se gândi Blaise, lua-l-ar dracu'!

Harriet se uită la Monty și, brusc, zâmbi.

Era un zâmbet nou și, văzându-l, Blaise se simţi străbătut de un fior de regret.

— Nu pot, spuse Harriet și vocea îi tremură ușor. Nu pot, Blaise, prea mult s-au schimbat împrejurările. Nu pot și nici nu vreau să trec prin ceea ce a trecut Emily. Se dovedește, poate, că eu îmi ţin nasul mai sus decât ea sau că am o fire mai rea. Ori poate că, după ce am fost soţia ta, nu pot suporta să contez mai puţin. Sau nu mai am, pur și simplu, încredere în tine. Încrederea pe care o aveam în tine era desăvârșită, era perfectă… acum e complet pulverizată.

Las-o să plângă, se gândi Blaise, las-o să plângă puţin și mă va ierta. Harriet făcu o pauză, pentru a-și domoli bătăile inimii.

— Acum îmi pari un mincinos, genul de mincinos care… o, Doamne… *știu* acum că ești, când vorbești despre împărţirea timpului tău și așa mai departe, ca și cum aceasta ar fi soluţia optimă pentru o problemă neplăcută. Dar ai spus-o pe șleau, mi-ai explicat deliberat că nu-ţi retragi cuvântul, că m-ai *părăsit* pentru Emily McHugh, care e acum soţia ta, așa că venirea ta aici din când în

când, ca să ne vezi pe David și pe mine, nu are nicio valoare. De un astfel de Blaise nu am deloc nevoie, iar orarul tău și programul pe care ţi-l faci nu mă interesează câtuși de puţin.

— Vrei divorţul? îl întrebă Monty pe Blaise. I-ai promis lui Emily că ai să-l obţii?

Blaise tăcu. Nu-i dădu atenţie lui Monty. Apoi spuse:

— Știu că e înfiorător, înfiorător, dar nu-ţi cer decât să mă ierţi, să nu te înstrăinezi de mine.

— *Tu* te-ai înstrăinat, replică Harriet. Tu m-ai părăsit.

— Nu te-am părăsit, zise Blaise. Știu *acum* că nu te pot părăsi, că mi-e imposibil, fizic sau logic, că nu e câtuși de puţin fezabil. Suntem legaţi unul de celălalt. O, ajută-mă, te rog, Harriet, ajută-mă…

— N-are rost, se împotrivi Harriet, pe un ton mai șovăielnic și mai potolit decât cel dinainte. Acum, că mă vezi, ești mișcat și tulburat, sigur că ești. Dar când n-o să mă mai vezi, ai să te înveţi s-o ai pe Emily McHugh alături și să trăiești cu ea. Doar asta ţi-a fost dorinţa.

— Mă obligi să aleg? întrebă Blaise.

— Asta-i culmea! mormăi Monty.

— Emily te-a obligat să alegi, spuse Harriet, și ai ales-o pe ea.

— Dar tu… mă silești să aleg încă o dată…

După un moment, Harriet zise:

— Nu, nu te silesc. Câtuși de puţin. Te anunţ doar că nu mă pot integra în viaţa ta așa cum propui, sau în orice alt fel, fiindcă nu mai am încredere în tine. Nu mai pot… face parte din viaţa ta… deloc.

Se așternu tăcerea. Monty se uita ţintă la tăblia lucioasă a mesei, trasând cercuri cu degetul în praf.

— Nu se poate așa, spuse Blaise. Nu se poate. E posibil să mor de pe urma unei atari situaţii. Tu, la fel. Trebuie să te văd, să păstrez o legătură cu tine. Sunt *legat…*

— Pe David poţi să-l vezi, firește, zise Harriet.

— Apropo, spuse Blaise, vreau să-l iau pe Luca acasă, cred că-i aici.

— N-ai să-l iei, se opuse Harriet, aruncându-și capul pe spate. Luca rămâne aici, cu mine. N-o consider pe ibovnica ta persoana indicată să-l crească, iar dacă e necesar, voi susţine același lucru și la tribunal. Dorinţa lui Luca este să rămână aici, cu mine. Pe voi nu vă recunoaște. Luca nu pleacă nicăieri. Decât dacă voi doi doriţi să ne judecăm.

— O, Harriet, Harriet, zise moale Blaise. Te rog, acceptă să vorbim între patru ochi. Spune-i să plece. Știu că în cele din urmă ai să mă ierţi, ai s-o faci, nu vei avea încotro. Îţi cunosc prea bine inima bună și iertătoare. Nu ești tu cea care-mi vorbește atât de aspru. Trebuie să lămurim totul cât mai bine pentru noi toţi. O, iartă-mă, fetiţo, m-ai iertat o dată… fă-o din nou și scapă-mă de flăcările iadului.

— Nu mai există niciun *noi,* zise Harriet. Tu ne-ai distrus. O, Blaise, dacă ai ști cât de nefericită, de îngrozitor de nefericită m-ai făcut…

Lacrimile îi ţâșniră acum năvalnic, dar în aceeași clipă Harriet sări în picioare și ieși în fugă din cameră, înainte ca Blaise s-o poată opri. Monty se ridică imediat, închizând ușa și rămânând cu mâna pe clanţă. Blaise, acum în picioare, îl urmărea de dincolo de masă. îl acuză pe Monty:

— Tu ai vrăjit-o.

— Nu fi idiot, zise Monty. Hai, bea-ţi whisky-ul, nici nu te-ai atins de el.

— Ai făcut-o să se îndrăgostească de tine.

— Nici vorbă de așa ceva.

— Știu eu că așa e. Am dovezi. Ai făcut-o anume, tot ce-ai întreprins avea un scop. M-ai încurajat să continui cu Emily, l-ai născocit pe Magnus Bowles, ca să-mi fie mai ușor, m-ai dus de nas, implicându-mă tot mai tare, mereu interesat, săritor și pe față, în vreme ce eu mă afundam tot mai adânc! Pe urmă, când te-ai plictisit, m-ai convins să mărturisesc totul, fiindcă puseseși ochii pe

Harriet! Deja o doreai pentru tine! Așa că ai hotărât să mă distrugi cu sânge-rece. Iar acum i-ai făcut declaraţii

de dragoste, ca s-o convingi să se despartă de mine.

— Recunosc, mă plictisesc repede, zise Monty. Patetismul vulgar, în orice caz, mă obosește imediat. Folosește-ţi inteligenţa, încearcă puţin să-ţi amintești cum și de ce s-au întâmplat toate. Eu nu te-am determinat deloc să acţionezi, nu doream să fiu implicat. Nici acum n-o doresc. N-o iubesc pe Harriet. N-am pus ochii pe ea, ca să folosesc expresia ta oribilă. Tu pur și simplu nu vrei să înţelegi că propria ta purtare mârșavă poate avea consecinţe.

— Te dădeai drept prietenul meu.

— Poate că da. Ești cu atât mai prost fiindcă te-ai lăsat păcălit. Eu nu sunt prietenul nimănui. Sunt incapabil de prietenie. Iar acum, fii bun și pleacă.

— Și să te las singur cu Harriet?

— Nu singur. David și Luca sunt și ei aici, ca și Edgar Demarnay, care nu se poate ţine departe prea mult timp. Iar eu am să dispar numaidecât. Nu-i vorba de nicio magie, nu e nevoie de așa ceva. Îi propui lui Harriet un compromis total inacceptabil, iar ea se dovedește mult mai fermă decât ţi-ai fi închipuit tu, asta-i tot. Oricum, după cum i-am spus și ei, povestea asta abjectă va mai dura, nu mă îndoiesc. Scena de adineaori n-a rezolvat nimic. Însă povestea va continua fără mine, te rog să crezi cel puţin atât.

— Nu cred, replică Blaise. Ești un mincinos nerușinat. I-ai pus lui Harriet cuvintele în gură, ai pregătit-o, nu ea era cea care vorbea. I-ai făcut avansuri, m-ai denigrat…

— O, pleacă, zise Monty, pleacă. Îmi pare rău. Chiar și de tine îmi pare rău. Dar trebuie să rezolvi singur dilema celor două femei. După părerea mea, indiferent ce vei face cu Emily, pe Harriet ai pierdut-o, dar poate mă înșel. Femeile sunt atât de volatile. Dacă vei continua să-i cerșești iertarea, poate că se va îndupleca. Oricum, te asigur că nu mie mi se datorează înverșunarea ei împotriva ta. Acum te rog să mă lași.

Deschise larg ferestrele franţuzești.

— Lua-te-ar naiba, zise Blaise.

— Poţi ieși la stradă prin… dar, uitasem, ai mai fost la mine, nu? Sunt dezolat, Blaise, însă am și eu necazurile mele.

— Lua-te-ar naiba, repetă Blaise.

Păși afară prin ferestrele franţuzești, alergând aproape pe cimentul aleii, alunecos după ploaie, de-a lungul unui zid al casei și, fără să privească înapoi, ieși în stradă.

Aici iuţi pasul. Burniţa, iar el nu avea nici pardesiu, nici pălărie. Își spuse automat că nu putea suferi să i se ude părul. Îi era atât de milă de sine însuși, încât îi venea să plângă. Chiar plânse puţin, grăbindu-se spre locul unde-și parcase Volkswagenul, la două străzi depărtare, în timp ce lacrimile fierbinţi se amestecau cu ploaia rece pe obrajii săi. I se rupea inima de milă pentru soarta lui. Știa bine că nu era un om rău, nici cu adevărat imoral. Intrase în încurcătura asta într-un mod atât de simplu, de natural. Nenumăraţi bărbaţi procedaseră la fel, fără să păţească nimic. De el se ţinuse scai tot timpul cel mai afurisit dintre ghinioane.

Oare unde greșise, ce crimă ireparabilă comisese? Poate căsătoria cu Harriet? O iubise pe Harriet, dar nu avusese oare o vagă impresie (nu-și putea aminti precis) că nu era chiar femeia *ideală?* Dar la vremea aceea respinsese până și ideea existenţei unei partenere ideale. Se însurase cu Harriet ca să se dezbare de propriile sale ciudăţenii și aceea îi păruse a fi reţeta fericirii. Atunci, putea s-o considere pe Emily o greșeală? Dar cum i-ar fi putut opune rezistenţă lui Emily? Cu greu ar fi putut să se împotrivească unei aventuri amoroase și, la urma urmei, majoritatea bărbaţilor aveau aventuri, din motive mult mai puţin nobile, fiind supuși unor ispite mai puţin puternice. Pe urmă apăruse Luca, un accident nefericit. Iar Emily *îndurase* totul timp de atâţia ani! Apoi, când se părea că sosise momentul adevărului, Harriet îl iertase cu atâta mărinimie! Oare ce nu mersese? Firește că trebuia să se poarte corect cu Emily acum, firește că asta însemna să

încline puţin balanţa în defavoarea lui Harriet, iar Harriet, evident, ura acest lucru. Dar avea să revină la sentimente mai bune, nu? *Nu putea* fi îndrăgostită de Monty, era de neconceput ca soţia lui iubită să se îndrăgostească de altcineva. O, Doamne, dacă ar fi putut s-o strângă numai o clipă la piept și să-și amestece lacrimile cu ale ei! Dacă ea ar putea vedea prin ce *chinuri* trecea, l-ar ierta, fără îndoială. Era oare bine să se întoarcă, să se năpustească în casă și să-i cadă la picioare? Se opri din mers.

Deja dăduse colţul și-și vedea mașina, o privea îndelung. Se uita la ea nehotărât, întrebându-se ce să facă. Pe urmă tresări, observând că cineva ședea pe scaunul de lângă șofer. Putea să fie oare Harriet, care se îmbunase? Grăbi emoţionat pasul.

Era Kiki St. Loy, într-un jerseu albastru precum cerul, cu o mare de păr ud plutind în jurul capului. Îi zâmbi și surâsul acela pur, dulce, al unei fete de șaptesprezece ani avu chiar și în acele momente puterea de a-l consola. Întrebă cât putu de calm:

— Ei, ei, ce miracol mai e și ăsta? Astăzi e ziua surprizelor.

— Blaise, îmi pare tare rău, zise Kiki. Nu fi supărat pe mine, te rog. E o glumă proastă a lui Finn.

În vocea lui Kiki se distingea o urmă foarte slabă de accent străin indescifrabil.

— Lămurește-mă, te rog! spuse Blaise.

Ocoli mașina și se așeză pe scaunul șoferului. Ploaia se înteţise și-i izola în interiorul unui grilaj de un argintiu întunecat.

— Știi, Blaise, zise Kiki, de mult mă tot ţin de Pinn să mă prezinte lui Montague Small.

Blaise porni motorul și Volkswagenul se urni încet.

— Astăzi mi-a spus că mă duce să mă prezinte, dar când am ajuns acolo, ţi-a văzut mașina, a oprit și am coborât amândouă. A deschis portiera și a zis că da, e mașina ta, pe urmă a desfăcut sertarul din bord și l-am răscolit și am râs, apoi dintr-odată a fugit înapoi la mașina mea, s-a urcat în ea și dusă a fost! Am crezut că o să se

întoarcă, nu cunosc adresa domnului Small, așa că m-am pus pe-așteptat, dar a început ploaia și am intrat în mașină. Și acum ai venit să mă duci înapoi la Londra. Dar ce s-a întâmplat, dragul meu?

Vocea blândă și melodioasă a lui Kiki nu rămăsese fără efect asupra nervilor chinuiţi ai lui Blaise. Scrâșni din dinţi, într-un fel de gâfâit agonic.

— Aaah!

— Ce ai? Spune-i lui Kiki.

— Știi tu ce am, zise Blaise. Cred că blestemata de Pinn ţi-a povestit totul.

Aplecându-se spre volan, Kiki îi atinse ușor dosul palmei cu dosul mâinii ei.

— Îmi pare rău.

— Vezi tu, zise Blaise, le iubesc pe amândouă. Sunt crucificat. Sunt pur și simplu răstignit pe cruce.

— Atunci trebuie să le păstrezi pe amândouă, îl încurajă Kiki, cu o voce plină de înţelegere.

— Nu pot. O, Kiki, dac-ai ști în ce porcărie m-am vârât, în ce încurcătură. Nu reușesc să ies din ea, pur și simplu nu reușesc. Mă urăsc pentru tot, mă urăsc!

— Nu fi prost. Sunt sigură că nu-i vina ta. Nu vrei să-i spui lui Kiki toată povestea cu lux de amănunte?

Blaise stinse motorul. Ajunseseră în dreptul micii gări de unde el și Emily plecaseră mână în mână în seara aceea memorabilă. Se întoarse spre Kiki și se uită cu duioșie la părul ei lung, ud și încâlcit, la ochii ei uriași, de un căprui limpede, la pielea albă, transparentă, nefardată, de copilă tânără, a feţei ei încordate, adusă de timp și de natură la momentul deplinei pârguiri, dar încă nemarcată de ele în niciun chip. Și la felul cum îi *stăteau* sânii în jerseu. Kiki zâmbi din nou, atât de cald, de vesel. Era o fată inteligentă.

— Mai bine mă întorc acasă cu trenul, nu? La revedere, Blaise. Sper ca totul să fie bine.

— Nu pleca încă, zise Blaise și o reţinu, prinzând-o ușor de mâneca albastră, udă. Pe urmă își petrecu braţele în jurul umerilor fetei și trase spre el capul negru,

splendid, plin de miresmele tinereţii și ale ploii. Îi prinse faţa în palme, o răsuci spre el, strivindu-și umărul de volan, și o sărută cu multă băgare de seamă pe buze. Pe urmă o împinse, îndepărtând-o, iar ea ieși din mașină. N-o văzu intrând în gară.

Blaise mai merse un timp, apoi coti pe o stradă lăturalnică și opri motorul. Își propti fruntea de volan și scoase un geamăt chinuit: „Aaah!”. Era oare condamnat să înnebunească de tot?

După plecarea lui Blaise, Monty încuie și zăvori ușa. Era plin de dezgust faţă de Blaise, de dezgust faţă de sine însuși. Ar fi trebuit să insiste ca Harriet să stea de vorbă cu Blaise fără martori. Consfinţise atât de ușor să prezideze doar fiindcă scena îl amuza. Ce mama dracului urmărise? îi fusese oare vreodată cu adevărat prieten lui Blaise? Fusese vreodată cu adevărat prietenul cuiva? Al lui Edgar, odinioară? Ideea era fantastică. Iar acum casa lui – atât de pură și de tristă înainte – mișuna de oameni. Harriet, tot timpul Edgar, cei doi băieţi. În casa lui existau doi copii. Ce mult îi luase lui Sophie – după pierderea sarcinii, dar și înainte – să se hotărască dacă voia sau nu copii. Cât de mult sperase Monty să-i aibă la început, cât de mult se temuse mai târziu! mai târziu n-ar mai fi putut fi prea sigur de paternitate.

Am vreo obligaţie faţă de oamenii aceștia? se întreba Monty. David venea și pleca, mut ca o stafie. Când se întâlneau în hol sau pe scări, Monty îi prindea mâna, strângându-i-o ca un trecător grăbit. Evitase însă o discuţie mai serioasă cu băiatul. Se enervase într-o zi, auzindu-l pe Edgar cum stătea de vorbă cu David în grădină, dar el, personal, nu făcuse nicio încercare de a-l aborda. Nu dorea să fie martorul lacrimilor lui David, se temea de o implicare în viaţa afectivă a băiatului. Cu Luca nu stabilise niciun fel de legătură. Faţă de acesta simţea o oarecare repulsie, în parte de dragul lui David, în parte din cauza enervantei senzaţii de copil substituit pe care a emana Luca. Intuindu-i fără îndoială ostilitatea, Luca hotărâse să-i „facă greutăţi” lui Monty și, ori de câte ori îl

întâlnea, îl privea lung, iară să-i zâmbească. Monty îi înfrunta privirea. Știa că Harriet se consultase cu Edgar în privinţa educării lui Luca. Lui Monty nu-i ceruse nimeni părerea.

Întrebarea este ce fac eu aici, își spuse Monty. Bizarul menaj funcţiona deja de câteva zile. Așezat la masă, în camera luminată de lampă unde penumbra creștea în colţuri, Monty își dădu seama că e ameţit de foame. Deși Harriet îl implorase de nenumărate ori, nu consimţise încă să ia masa cu ea și cu băieţii. De fapt, „băieţii” stăteau rareori la masă împreună (nici nu se întâlneau, dacă se puteau ocoli), deoarece David dejuna la școală, iar seara lua o gustare cu mama lui târziu, după ora de culcare a lui Luca. Monty le cedase bucătăria, intrând în ea numai din când în când, ca să prăjească un ou sau să deschidă o conservă. Un mod de viaţă straniu, dar totul era acum bizar și provizoriu, așa încât nu merita să te sinchisești. Curând, după atâtea ameninţări și întârzieri, va sosi și mama lui Monty, să întărească rândurile! Ce surpriză va avea găsind casa ocupată!

Presupun că ar trebui să mănânc ceva, își spuse. Privi cele trei pahare neatinse de pe masă. Viaţa pe care o ducea acum era atât de îmbătătoare că nu avea nevoie de alcool. Bău puţin whisky și începu să se simtă foarte straniu – nesigur, vizionar. N-am pus nimic în gură toată ziua, își spuse, am să-mi pierd minţile. Mai bău puţin whisky, apoi ieși în hol, cu gândul să intre în bucătărie, dar auzi un murmur de voci venind din birou. Edgar și Harriet. Schimbă direcţia și dădu de perete ușa biroului.

Edgar trona în fotoliul cel mare, acoperit cu blana albă, iar Harriet ședea la picioarele lui, cu un braţ sprijinit pe genunchii bărbatului. În șemineu ardea un foc mic de surcele. Harriet plângea. Când se deschise ușa, își schimbă ușor poziţia, retrăgându-și braţul. Enervarea parcă-l orbi pe Monty.

— Scuzaţi deranjul, zise.

— O, Monty, ce să fac? strigă Harriet.

— Du-te înapoi la Hood House și așteaptă întoar

cerea soţului tău, iată sugestia mea.

— Nu fi idiot, interveni Edgar.

Harriet se ridică în genunchi, ștergându-și lacrimile.

— Vrei să plecăm de la tine, Monty?

— Nu, firește că nu. Am să plec eu curând.

— O, Monty, nu te duce! Intâlnirea cu Blaise a fost insuportabilă, îmi era fost atât de milă de el și mi se părea că pot îndrepta lucrurile, că-l pot lua acasă, dar bineînţeles că n-ar fi ieșit nimic. L-aș fi iertat, dacă nu erai tu acolo.

— Atunci e foarte bine că am fost de faţă, zise Monty, sau poate mă înșel?

— Gândește-te ce ţi se oferă, interveni Edgar. Individul n-are nicio rușine, nu trebuie să-ţi fie milă de el. Vrea să te transforme într-o victimă supusă.

— Ai perfectă dreptate, zise Harriet, ridicându-se șovăielnic în picioare. Nu e bine să cedez. N-aș putea *trăi* astfel, m-ar distruge… dar are nevoie de mine… iar acum e și Monty… și totul este atât de…

— Monty nu este, spuse Monty. Nu există o persoană cu numele ăsta.

— Monty, sper că nu te superi… I-am mărturisit lui Edgar totul despre noi…

— *Despre noi?*

— Despre tine și despre mine. Adică, despre sentimentele mele în ceea ce te privește.

— Cred că Edgar s-a amuzat copios.

— Mă așteptam, zise Edgar.

— Oricum, nu-i treaba lui, continuă Monty. Eu sunt cel care a acceptat această incredibilă invadare a singurătăţii mele. Trebuie să-mi fie bârfită și viaţa particulară?

— Regret…

— Sper că i-ai explicat clar lui Edgar că, indiferent ce falsă afecţiune nutrești faţă de mine, nu e reciprocă?

— Monty! strigă Edgar.

— Da, i-am spus, zise Harriet și se puse iarăși pe plâns.

— Dă-mi voie să repet, în faţa unui martor, spuse

Monty. Nu cred în așa-zisa ta iubire, dar de fapt nu mă privește dacă-i autentică sau nu. În mine nu există niciun dram de dragoste pentru tine. Te-am ajutat dintr-un simţ al datoriei, mai precis dintr-un soi de inerţie, întrucât ai dat buzna peste mine cu forţa. Îţi voi fi recunoscător dacă mă vei exclude din reveriile tale. N-am să tolerez niciun fel de legătură „interesantă”, oricât de iluzorie ar fi ea. Asta spre binele tău. Acum, te rog să pleci, du-te la culcare. Tu la fel, Edgar, întinde-o.

Harriet, care-l privise prin torentul de lacrimi, scoase un ţipăt și-și acoperi faţa cu mâinile. Apoi fugi din cameră. Urmă o tăcere lungă.

— Sigur, nu era necesar… începu Edgar.

— Ba tocmai că era necesar.

— Ai fi putut fi bun…

— Bunătatea ar fi fatală. Lasă-mă acum, te rog să mă lași. Du-te la Londra cu mașina sau fa ceea ce faci de obicei noaptea la ora asta. Sau vrei să-ţi repartizeze Harriet un dormitor?

— Nu, nu cred c-am să plec încă, replică Edgar, vreau să-ţi vorbesc. (Nu se urnise din fotoliu.) Ascultă, Monty, n-ai niște whisky?

— E niște whisky în camera de zi.

Monty se așeză în dreptul ferestrei și se aplecă în faţă, cuprinzându-și capul în mâini. Pentru moment era peste puterile lui să parcurgă distanţa până la bucătărie.

— Ţine.

Edgar îi întindea un pahar. îl luă.

— Voiam să-ţi vorbesc despre Bankhurst, continuă Edgar.

— Da. Îţi sunt recunoscător că ai aranjat treaba.

— Tocmai, că n-am aranjat-o.

— O! Prin urmare n-ai aranjat-o.

— M-am gândit foarte mult la tine, spuse Edgar.

— Îţi sunt recunoscător.

— Nu pot să-ţi dau de capăt.

— N-am capăt.

— Adică, am senzaţia că nu te cunosc îndeajuns. Știi,

Binkie mi-a cerut, cum e și normal, o recomandare. Și am descoperit că nu sunt în stare s-o scriu.

— Nu mă surprinde, zise Monty. După cum am anunţat-o pe Harriet, nici nu exist, de fapt.

Ridică fruntea și sorbi din whisky. Camera se clătina ușor și ritmic, ceva îl trăgea de pielea capului, alungindu-i faţa.

— Mă îngrijorezi, spuse vocea lui Edgar. (Edgar turna apă în whisky, cu o mână nesigură.) înţelegi… știi cam ce se scrie într-o recomandare… conștiincios, loial, amabil cu colegii, bun cu copiii și așa mai departe. Am descoperit că nu sunt în stare s-o scriu.

— Ţi-ai dat seama, vrei să zici, că nu sunt o persoană căreia să-i încredinţezi niște copii. Presupun că ai dreptate. Sunt conștiincios și loial? Presupun că nu. Nu-i nimic. S-o lăsăm baltă.

— Nu, nu, zise Edgar. Să nu mă înţelegi greșit…

— Cred că te înţeleg perfect, ai expus clar datele problemei.

— N-am de fapt o părere proastă despre tine. Doar că nu te *văd* în postura aceea. Simt că s-ar putea să clachezi nervos și să…

— Nu poate ñ vorba de o prăbușire nervoasă, zise Monty. Aș vrea să clachez nervos, dar nu sunt capabil.

— Vreau să-mi vorbești deschis. Este vorba numai de… Sophie sau mai e și altceva? Te-ai îndrăgostit de Harriet?

Monty rise scurt:

— Nu. O simpatizam pe Harriet. Dar acum… sunt imun la fleacurile astea.

— Mă întreb dacă ești într-adevăr. Ce vrei să spui prin „imun”?

— Nu mai contează decât un singur lucru, care pentru mine e totul.

— Hai, povestește-mi. Te rog, Monty.

O vreme Monty nu vorbi, mărginindu-se să agite whisky-ul în pahar și să-și înmoaie buzele în el din când în când. În tăcerea așternută, auzea respiraţia sacadată a lui

Edgar, ca răsuflarea unui dulău adormit. Băutura, emoţia, ameţeala? Curând avea să adoarmă și el. Își aminti cum odată, în studenţie, cherchelindu-se împreună, adormiseră amândoi în același timp, în mijlocul unei discuţii. Își reprimă dorinţa de a-i reaminti lui Edgar de acea întâmplare. Se ridică de pe scaun, cu gândul să plece la culcare. Se făcuse prea târziu ca să mai mănânce ceva. Dar se pomeni așezându-se la loc. Îl întrebă pe Edgar:

— Ai vrea să auzi înregistrarea cu Sophie, cea pe care o ascultam când ai venit să-ţi șterpelești scrisorile?

— Dumnezeule!…

— E în sertarul acela. Magnetofonul e sub birou. Te pricepi să umbli la el?

— Nu. Dar e frumos să…

— Adu-le pe toate aici.

Edgar trânti aparatul și banda la picioarele lui Monty, în timp ce blana de urs mătura podeaua, iar Monty începu să fixeze banda în magnetofon.

— Suporţi? întrebă Edgar.

— O… câte nu suport…

— Eu nu sunt sigur că rezist.

— Nu știa că o înregistrez, explică Monty. Era spre sfârșit. Doream să păstrez o mică amintire de la scumpa mea soţie…

Banda se învârtea încet și dintr-odată în cameră se auzi o voce nouă, foarte clară, puţin în staccato, pătrunzătoare, cu un ușor accent franţuzesc, cu un ușor accent nordic, o voce fermă, poruncitoare, de actriţă, vocea inimitabilă, bogată în sugestii, amestecată cu lacrimi, a singurei și unicei Sophie:

„Ia-o de aici, ia-o, mă apasă greu pe picioare. Cartea, ia-o! Aah! Poţi să-mi dai acum picăturile? Astăzi m-au prins frisoanele. Dă-mi chestia aia, te rog… nu, nu, oglinda, oglinda… *Mon Dieu, mon Dieu”.*

„Spuneai?”

„Ce spuneam? De ce mă tot îndemni să vorbesc? Vreau puţină liniște acum. Ia-o”.

„Spuneai?”

„Credeam că știi despre Marcel, nu ne-am prea ferit, eram sigură că știi. Credeam că ne-ai auzit chicotind în noaptea aceea când el a ieșit afară și apoi s-a întors ca și cum abia ar fi sosit, dar pardesiul lui era în hol și ne-a pufnit pe amândoi râsul. Vrei să spui că nu știai?”

„Nu”.

„Ei, asta-i bună. Vai ce mă doare. Iar spatele mă furnică. *C’est plutôt quelque chose de brûlant.*[22] Nu, nu, te rog, nu mă atinge, n-are niciun rost, îmi provoci doar durere. Au! Atât m-ai mai agasat cu Marcel, încât în ultimă instanţă nici n-am mai încercat să… M-ai pus să jur și, firește, am jurat, ce altceva să fi făcut? O, ce plictiseală. Dar nu m-ai crezut câtuși de puţin, ca dovadă că ai zis: «El mi-a mărturisit totul», iar eu n-am știut ce să-ţi răspund”.

„Ai râs”.

„Domnul fie lăudat că pe atunci mai aveam putere să-mi bat joc de tine. Bineînţeles că nu era adevărat. *Toujours des ennuis.*[23] Dacă ţi-ai fi putut vedea măcar faţa, înfăţișarea aia cruntă, de inchizitor, cât am mai urât-o! Când făceai mina aia, n-o mai schimbai toată seara, ziua întreagă. Nu, acum nu mă doare, am numai un junghi. *Mon Dieu.* Te uram atunci. Erai în stare să repeţi ore în șir. Ai fost, ai fost, ai fost…”

„Și ai fost?”

„Cu Sandy? Bineînţeles”.

„Ceva mai devreme?”

„O, ce contează! Nu, mai târziu. Nu mă lăsa nicicum în pace. Ce contează cum s-a întâmplat, nimic nu mai contează acum. Vrei să scrii povestea vieţii mele? Ar fi ceva. N-ai fi fost în stare s-o inventezi. Iar ai arborat mina care-mi este nesuferită. Te urăsc, te urăsc, te urăsc. Îţi aduci aminte când m-am dus la Bruxelles, la Madeleine, la expoziţia ei de sculptură? Am fost cu Sandy. Am mers la Ostende. M-am plictisit”.

„Te-ai dus de două ori la Madeleine și în anul următor”.

---

22 E mai degrabă un fel de arsură (în fr., în orig.).

23 Mereu necazuri (în fr., în orig.).

„De ce mă tot descoși acum, de ce mă chinui chiar și acum?”

„Tu mă chinui pe mine”.

„Realitatea e că nu mai am chef de minciuni. E îngrozitor să minţi, am intrat în atâtea încurcături. Uf, în ce încurcături am mai intrat!”

„Te-ai dus de două orí la Madeleine”.

„Da, da, cu cine oi fi fost a doua oară? Cu Edgar, cred”.

„Edgar?”

„Să nu-mi spui că nu știai de mine și de Edgar”.

„Înainte de a te cunoaște eu…”

„O, dar și după căsătorie. N-am putut să scap de Edgar. Mi-era atât de devotat. Dacă nu mai era nimeni altul, îl aveam pe Edgar”.

„Așadar te-ai dus cu Edgar la Ostende”.

„Nu, nu, la Amsterdam. Cu trenul. Madeleine ţi-a expediat ilustratele mele de la Bruxelles. Partea caraghioasă este că am făcut o greșeală. Într-o ilustrată îţi scrisesem că am fost la Bruges, dar când m-ai întrebat cum mi-a plăcut Bruges, ţi-am spus că n-am pus piciorul acolo niciodată și te-ai uitat la mine ca și când ai fi fost în stare să mă omori”.

„Măcar să nu fi minţit cu atâta nerușinare”.

„Mais naturellement.[24] Un soţ ca tine își merită soarta”.

„N-ar fi trebuit să te măriţi cu mine”.

„Ai transformat căsnicia într-o temniţă. Mi-ai făcut viaţa nefericită cu faţa ta încruntată, mereu pe gânduri, punând nesfârșite întrebări. *On se croirait chez le juge d’instruction.*[25] Cu tine n-am trăit niciun moment de bucurie, cu ceilalţi m-am simţit întotdeauna veselă și liberă, ca să mă întorc după aceea la tine, la mutra ta de temnicer și de inchizitor. N-am avut nicio clipă plăcută în toată căsnicia noastră”.

„Nici eu n-am avut nicio clipă plăcută”.

---

24 Dar firește (în fr., în orig.).

25 Te-ai crede la judecătorul de instrucție (în fr., în orig.).

— Oprește-l! zise Edgar.

Monty închise magnetofonul și-și reluă poziţia anterioară, aplecându-se înainte și cuprinzându-și capul în mâini.

— Bineînţeles că afirmaţiile referitoare la mine nu sunt adevărate, declară Edgar.

Vorbea ușor și calm, dar răsufla sacadat, aproape gâfâia.

— Nici n-am crezut că puteau fi, îl asigură Monty.

Ridică din nou paharul, descrise cu el câteva cercuri în aer și îl goli.

— Mă crezi? N-am fost niciodată la Amsterdam cu Sophie. Nu m-am culcat cu ea, fie chiar și o singură dată, nici după căsătoria voastră și nici înainte. I-am scris după ce ţi-a devenit soţie, asta da. Dar nu știu dacă ne-am văzut vreodată între patru ochi. Am venit atunci la ceai. Și am luat o dată prânzul cu ea, când tu te-ai dus cu Richard la New York, dar ţi-am spus într-o scrisoare. Am fost la Pruniers și…

— Da, da. Mi-ai descris până și meniul. N-are importanţă.

— Dar mă crezi?

— Sigur că te cred.

— De ce m-ai pus să ascult banda?

— Am vrut să te aud spunând că nu e adevărat. Dacă m-a minţit în privinţa ta, poate că mi-a îndrugat minciuni în legătură cu toţi ceilalţi. Credeam că după moartea ei va trebui să mă răzbun pe toţi. Sunt duzini întregi. Mă rog, cel puţin o duzină. Nu vreau să spun că le-aș fi luat urma ca să-i împușc sau ceva de genul ăsta. Voiam doar să aud ce mi-ar spune, voiam să-i înfrunt, să le arăt că știu, să-i rănesc cumva. Pe urmă am hotărât că n-are niciun sens.

— Mă bucur că ai ajuns la hotărârea asta, zise moale Edgar.

— Fără îndoială că a avut iubiţi. Dar niciodată n-am știut precis pe cine, nici câţi anume. Cei pe care i-a numit poate că nu erau decât paravane pentru alţii, de care nici n-am aflat.

— Când ai înregistrat banda? Adică, faţă de…

— …moartea ei. Cam cu trei zile înainte. E genul de conversaţie pe care l-am avut cu ea săptămâni, luni de zile… până la final. M-am gândit că trebuia să-mi rămână o înregistrare a scenei morţii ei.

— Nu trebuia s-o faci, zise Edgar.

— Să înregistrez banda? Ai dreptate.

— Și nu trebuia s-o păstrezi.

— Ai dreptate.

Monty scoase banda din aparat, se duse la șemineu și stârni focul, apoi așeză banda în mijlocul jarului incandescent, unde începu să sfârâie și să se înnegrească.

— Am plecat la culcare, zise. Noapte bună. Scoate-ţi din cap afacerea Bankhurst. Ai avut dreptate în ceea ce mă privește.

— Așteaptă puţin, spuse Edgar. Stai jos. Te rog, stai jos.

Monty își mută scaunul lângă foc și se așeză pe el, privind banda de magnetofon, mistuită acum de flăcări.

— Treaba asta ţi-a fost de vreun ajutor?

— Care? O, te referi la ascultarea benzii și… Nu, nu cred.

— *Asta* te chinuie, faptul că te gândești la iubiţii lui Sophie? N-are sens. E moartă, dragul meu Monty.

— Crezi că ar trebui s-o iert? Nu aceasta este întrebarea.

— Terminologia n-are importanţă. Trebuie s-o eliberezi.

— Cei ce suferă nu pot schimba opinii cu cei ce nu suferă.

— Ce mai contează acum cine îi erau iubiţii ei sau cât de mulţi erau? N-are absolut nicio importanţă. Moartea e mult mai importantă decât asemenea fleacuri. Vreau să spun că pune lucrurile într-o cu totul altă lumină. Trebuie să-ţi liniștești spiritul. Toţi sintern muritori. Te distrugi cu bună știinţă, Monty. Nu e bine. Mai mult, îţi dai seama că nu e bine ce faci, o știi perfect.

— Chiar știu?

— Da. Înţelegi ce vreau să spun?

— Vorbe, vorbe…

— Renunţă la toate, Monty. La resentimente, la gelozie, la retrăirea vieţii. Sophie e moartă, se cuvine să-i respecţi memoria, ceea ce înseamnă să nu mai încerci să sfârteci amintirea personalităţii ei. Moartea schimbă relaţiile dintre oameni. Bineînţeles că relaţia supravieţuiește și evoluează necontenit. Dar trebuie să te străduiești cel puţin să faci din ea o relaţie bună, nu una mizerabilă. Sophie e moartă, tu trăiești, datoria ta, ca a fiecărui om, este să devii mai bun. Tu devii tot mai rău.

— Așa crezi tu.

— Da. În mod oarecum deliberat. Transformi totul în tragedie. O, dacă te-aș putea înţelege și ajuta. Mi-ești drag, Monty, întotdeauna mi-ai fost, încă din studenţie, te-am admirat mult, fără încetare.

— Ești nebun, zise Monty. Singur ai recunoscut că sunt nesuferit și trebuie să-ţi fi dat între timp seama că nici măcar n-am talent.

— Bineînţeles că ai talent. De ce nu încerci să scrii un roman serios? Nu în asta constă răspunsul la frământările tale, dar e o părticică din întreg. Asta ţi-e profesia, dacă ai suficient curaj. Oricum, nu mai face pe teribilul și pe secretosul. Nici măcar nu reușești, pari mai degrabă preocupat de fleacuri, meschin, laș. O, știu că spusele mele îţi trec pe lângă ureche. Dac-aș putea înţelege clar despre ce e vorba!

— Crezi că n-ai înţeles încă? întrebă Monty.

Edgar îl privi în tăcere o secundă sau două, iar tăcerea nopţii din jurul lor puse stăpânire pe toată camera.

— Nu, nu am înţeles. Cred că mai este ceva. Și cred că ar fi mai bine să-mi spui ce. Chiar acum.

— Bine, zise Monty. Eu am omorât-o.

— Tu… ai omorât-o pe Sophie?

— Da. Firește, ar fi murit oricum, foarte curând. Dar eu am omorât-o.

Urmă o pauză. Focul murmura, stingându-se. Liniștea suspina.

— Ca să-i scurtezi suferinţa?

— Nu. Nu cred. Din mânie, din gelozie, din ciudă, ceva în genul acesta. Mă înspăimânta moartea ei, mă înspăimânta ideea agoniei, nu-mi puteam desprinde gândul de la ea. Dar nu din această cauză am ucis-o. Am ucis-o fiindcă mă scotea din minţi.

— Dar… n-ai făcut-o intenţionat?

— Ba da, cred că da. N-a fost ceva premeditat, desigur. Mi-am dorit adesea s-o lovesc, iar ea a încercat nu o dată să mă provoace, dar în toţi anii aceia n-am atins-o nici cu o floare. Însă în final a devenit o obsesie – s-o silesc să-mi mărturisească totul înainte de-a muri –, pentru că mai târziu nu voi mai izbuti niciodată să aflu. Numai că… dintr-odată… pur și simplu n-am mai putut suporta… ceea ce-mi spunea… *luciditatea* ei… atunci am apucat-o de gât și am strâns-o… iar când i-am dat drumul, murise.

— Dumnezeule!

— Deci asta e, zise Monty. Așa a fost. Acum știi, poţi pleca satisfăcut. Încă un pahar înainte de a porni la drum?

— Nu, nu… Nu vorbi așa… Dar cum a fost cu doctorul și…

— A văzut-o doctorul Ainsley. I-a observat urmele de pe gât. N-a zis nici pis. A scris „cancer” pe certificatul de deces.

— O, Monty, Monty!

— Prin urmare, temerile tale erau pe deplin justificate. N-aș fi un pedagog prea reușit.

— Termină! Nu înţelegi. Nu sunt… Dar spune-mi, sentimentul vinovăţiei te face atât de…

— Atât de… cum sunt. Nu, nu e exact sentimentul culpabilităţii, bătrâne prieten din studenţie. Mai degrabă un fel de… șoc profund. Vezi tu… am iubit-o… Din ceea ce ţi-am povestit rezultă că eram obsedat și crud, dar am iubit-o… cu toată patima, cu toată duioșia. Am iubit-o… am iubit toate ticurile mărunte care o făceau să fie ea însăși… iar ceea ce spunea pe bandă, ceea ce am repetat și eu, nu era adevărat… că n-ar fi existat bucurie în viaţa noastră conjugală… A existat o bucurie adâncă… ea mă tachina,

chiar mai rău, dar între noi doi exista iubire, iar ea se bizuia atât de mult pe mine… doar că la sfârșit, era atât de *nefericită,* atât de *nefericită* și de *speriată,* nu voia să moară, nu era făcută, în minte și în suflet, pentru a înfrunta o moarte groaznică, înceată, inevitabilă… Din cauza spaimei și a nefericirii a devenit o altă persoană… și nu exista nimeni altcineva, în afară de mine, în faţa căruia să-și descarce sufletul de toată nefericirea… și voia să-mi provoace suferinţă, iar eu ar fi trebuit să accept acea suferinţă în genunchi, dar n-am acceptat-o. N-am putut s-o tratez ca pe o muribundă… a trebuit să mă lupt cu ea… și dorinţa de-a afla devenea din ce în ce mai mare… și așa ne-am chinuit reciproc tot timpul, până când am omorât-o… cu totul altfel ar fi trebuit să se petreacă lucrurile… dar nu e vorba de un sentiment de vinovăţie, ci de șoc… el m-a împins până la hotarul nebuniei… dac-ar fi avut o moarte naturală, ar fi fost… dar eu am făcut-o… am oprit conversaţia noastră, care putea lua o altă turnură, mai bună… eu am ales momentul morţii ei, eu am hotărât când să părăsească această lume… ceea ce îi răpește morţii ei caracterul său inevitabil… făcând-o să pară… aproape accidentală… ca și când n-ar fi fost nevoie să se întâmple… ca și când nici nu s-ar fi întâmplat pe de-a-ntregul… ci numai pe jumătate… și ea ar mai fi pe jumătate acolo… totul ar fi neterminat, iar ea ar fi în continuare pe moarte și și-ar continua agonia pe vecie.

Vorbind, Monty se înfiora, gura îi tremura, braţele i se scuturau. Acum focul în care privea se înceţoșa sub ochii săi, căci ochii i se umeziseră, buzele îi erau umede și îl podidiseră lacrimile, suspina adânc, iar faţa îi era scăldată în lacrimi ce picurau pe haina lui sau pe podea. Suspinând, se ridică pe jumătate, împinse scaunul și îngenunche pe podea, sprijinindu-și coatele de scaun și plângând fără reţinere, ca un copil disperat.

Edgar, cu ochii strălucind, dar stăpân pe sine, veni să se așeze alături pe podea.

— Bun. Plângi cât poţi. Dar încearcă să te calmezi. Te vei liniști curând. Ai procedat bine că mi-ai spus. Foarte

bine ai procedat.

Treptat, Monty se potoli și rămase așezat pe podea, rezemat de scaun și ștergându-și obrajii cu dosul palmei.

— Hai cu mine la Mockingham, zise Edgar. Vino și stai acolo mai multă vreme, ca să te poţi gândi ce vei face după aceea. Te rog, Monty. Știu că nu e mare scofală de mine, dar sunt prietenul tău de o viaţă. Și am cunoscut o și am iubit-o pe Sophie. Acum, că mi te-ai spovedit, simt că tu și cu mine suntem legaţi unul de celălalt, legaţi foarte strâns.

— Legaţi printr-un secret teribil, zise Monty. Uf, ce situaţie.

— Îţi vei reveni. Dar nu te purta ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic, ca și cum lumea n-ar fi schimbată. La seara asta mă refer. S-au întâmplat multe, iar lumea s-a schimbat.

— Chiar?

— Dă-mi voie să te călăuzesc. Ca și cum ai fi orb sau olog. Mă pricep.

— Sunt orb și olog, spuse Monty.

— De multă vreme n-ai rostit un lucru mai înţelept. Vino cu mine la Mockingham. E atât de frumos! Vom putea să ne avântăm în discuţii ca odinioară.

— Deci nu-ţi inspir repulsie.

— Nu fi tâmpit!

— Bineînţeles, pentru tine trebuie să fie o mare plăcere, năruirea asta a mea. Probabil că o consideri o realizare.

— Prinţul al cărui oracol se află la Delphi nici nu dezvăluie, nici nu ascunde, dă numai un semn.

— O, el. Nu-s sigur…

— Doar nu vrei să spui că a fost un accident, Monty?

— Ceea ce s-a întâmplat în seara asta? Că s-ar fi putut întâmpla cu oricine? Nu. Trebuia să fii tu. Cum spuneai atât de modest, nu e mare scofală de tine, dar…

— Am iubit-o pe Sophie și…

— Nu, nu. Nu-i numai asta, nu-i numai tinereţea noastră. Tu ești tu.

— Oh, murmură Edgar.

— Deci, vezi. Da…

— Vii la Mockingham?

— Da, zise Monty. Vom pufăi din trabucuri pe terasă, cel puţin tu, vom discuta despre Linie și despre Peșteră, iar tu mă vei vindeca… de boală.

— Monty, cât de serios vorbești? Contează mult.

— Da, da, nu mă îndoiesc că da. Da. Sunt foarte istovit, Edgar. Lasă-mă, te rog. De o oră te tot implor să pleci.

— Mulţumesc cerurilor că nu m-am grăbit.

— Dar acum poţi să pleci. Nu mai ai ce să afli. Mi-am deșertat tot sacul, m-am golit. Noapte bună.

— Dar ai să vii?

— Da. Da. Da.

Harriet stătea singură în penumbra dormitorului luminat de o veioză, împietrită de groază.

Atacul lui Monty și modul cum o respinsese fuseseră pe atât de neașteptate, pe cât de nemiloase. Plânsese mult din cauza șocului, a tristeţii de a-și vedea speranţele spulberate, a totalei singurătăţi și lipsei de resurse. Conversaţia din grădină o descumpănise, dar era atât de legată de Monty, încât nu și-ar fi putut imagina că între ei doi nu se va sfârși totul cu bine. El *avea* s-o preţuiască, *avea* s-o iubească! Amărăciunea și bădărănia făceau parte din felul lui de a fi, pe care-l cunoștea acum destul de bine, în definitiv. Era în doliu, nu se putea apropia de el deocamdată. Treptat însă îi va îngădui o apropiere. Era sigură că așa se va întâmpla. Când o apărase cu atâta aplomb de Blaise, când o protejase de ea însăși, de propria ei dorinţă stupidă de a deveni o sclavă, rămânând alături de ea, așa cum îl rugase, în confruntarea cu soţul ei, Harriet fusese sigură că procedase astfel din dragoste, fiindcă nu-i era indiferentă. La urma urmei, el nu voise ca ea să se lase înfrântă și să se întoarcă, indiferent de condiţii, la Blaise. Fără îndoială că o păstrase pentru sine.

Dar acum înţelesese, într-o străfulgerare, că totul fusese o amăgire. Nu reușea să găsească nicio interpretare

acceptabilă, nici măcar pe aceea a unei izbucniri de gelozie faţă de Edgar, pentru cuvintele aspre rostite fără milă când Edgar fusese de faţă. Monty o respinsese. Ea îi oferise, cu umilinţă și pasiune, dragostea ei, i se oferise toată, iar el o dăduse la o parte scârbit. Cât de mult trebuie să dispreţuiască nevoia umilă și disperată cu care se agăţase de el, nevoie preschimbată în iubire!

După o vreme, plânsul îi contenise și rămăsese așezată pe pat, răsucind între degete batista leoarcă de lacrimi și privind în gol. Ce se va întâmpla cu mine? se întreba Harriet. Unde o să fiu anul viitor pe vremea asta, ba chiar și luna viitoare? Inspăimântată de asemenea gânduri, se ridică și ieși pe coridor. Din biroul de la parter răzbătea până la ea murmurul unei conversaţii. Aruncă o privire ușilor închise ale dormitorului. Se furișă pe covorul așternut pe coridor spre camera lui Luca, apăsă foarte încet pe clanţă și intră în vârful picioarelor. O rază de lumină din hol, căzând în triunghi pe podea, dezvăluia patul și pe copilul adormit. Dar dormea oare cu adevărat? Ceva în poziţia trupului îi spunea lui Harriet că se preface, că în curând va sări în sus și o va chema la el. Era întins într-o poziţie atât de neverosimilă! Dar dacă, dimpotrivă, murise? Un copil mort într-un pat. Pentru a se liniști, întinse o mână ca să-l atingă, să-i simtă răsuflarea și căldura. Atinse ceva straniu și negru, ceva ciudat la pipăit, care se mișcă ușor. Pe urmă își dădu seama că era Lucky, ghemuit confortabil în spatele genunchilor îndoiţi ai lui Luca și alcătuind, împreună cu băieţașul, forma aceea bizară, nefamiliară. Când degetele lui Harriet atinseră blana deasă a câinelui, Lucky mârâi ușor. Harriet își retrase repede mâna și ieși din cameră.

Rămase nemișcată pe palier o secundă, pe urmă se îndreptă spre camera lui David. Deschise cu precauţie ușa și se strecură înăuntru, închizând-o după ea numai pe jumătate. Acea parte a casei era în bătaia lunii, odaia în care intrase plutea într-o ușoară lumină spectrală. David zăcea întins foarte drept, ca și cum ar fi fost încordat și dând totodată impresia, într-un fel cu totul diferit, că era

gata să se ridice. Ridicarea lui ar fi semănat într-adevăr cu învierea unui cadavru. În picioare, Harriet contemplă o vreme forma lungă și crispată a fiului ei. Ţinuta lui dreaptă și rigidă o făcu să gândească: nepot de soldat, nepot de soldat. Ar fi dorit oare ca David să intre în armată? Ideea îi venea pentru prima oară. Apoi, cu un șoc teribil, își dădu seama că băiatul este treaz, că ochii lui deschiși privesc în direcţia ferestrei. Vedea dunga de lumină reflectată de globii ochilor lui David, licărind ca și cum aceștia ar fi fost scăldaţi în lacrimi. Era cu neputinţă să nu fie conștient de prezenţa ei. Totuși băiatul nu schiţa nicio mișcare, neimaginându-și că ea i-ar putea deslușI ochii deschiși. Îngrozită, Harriet murmură: „David”, foarte încet, abia auzit. Corpul încordat nu se mișcă, dar ochii licăriră și parcă fulgerară, ca și cum s-ar fi scurs din ei două lacrimi, reflectând razele de lună. Harriet se retrase.

Lacrimile o podidiră din nou, imediat după întoarcerea în dormitor. Pe urmă se opri brusc din plâns, ca să asculte. De sub ea se ridica un zgomot nou, bizar. Glasul unei femei. Ce ciudat: o femeie în biroul lui Monty, vorbind cu Monty. Harriet ascultă atent și brusc, pradă unei incredulităţi înfricoșate care îi dădea fiori reci, recunoscu acea voce inimitabilă. Vocea lui Sophie. Se repezi la ușă, fugi înapoi spre pat. Ce făcuse Monty? Invocase strigoiul, avea el puterea asta? Era pe jumătate gata să creadă. Sau poate Sophie nu murise, era ascunsă undeva în casă. De aceea se comporta Monty atât de bizar? Cea mai pură teroare puse stăpânire pe Harriet, smulgându-i un vaiet. Se năpusti afară din dormitor, pe palier, și ciuli urechea. Acum distingea glasul lui Edgar și al lui Monty, nimic mai mult. Să fi existat sunetul acela înspăimântător numai în imaginaţia ei? înnebunise în cele din urmă?

Stătea în picioare în întuneric, ţinându-se de cap. Dintr-odată, de jos se auzi un ţipăt neobișnuit, ca nu vaiet. Cum stătea acolo, înmărmurită de frică, Harriet avu senzaţia că suflă un vânt prin casă, că pe lângă ea, prin ea, trece o formă de aer și dintr-odată i se făcu foarte, foarte

frig. Ceva extrem de rece și de înspăimântător străbătuse casa, atingându-o în trecere.

Harriet se repezi să aprindă toate becurile de pe palier. Revenind în dormitor, aprinse și acolo luminile și își spuse: trebuie să plec din casa asta, să fug departe de Monty, trebuie să scap din locul ăsta bântuit de stafii. În clipa aceea îl văzu pe Monty nu ca pe un refugiu, ci ca pe o persoană blestemată, chinuită de vedenii, pângărită de propriile sale stafii. Își luă poșeta, își puse pardesiul. Pe urmă se opri și încercă să *gândească,* iar după acest efort, știu cu certitudine ce avea de făcut. Coborî scările în tăcere, în grabă, auzind din nou vocile celor doi bărbaţi din birou, ajunse la ușa din faţă și, fără zgomot, ieși în stradă. Inspiră ușurată aerul cald, molatic, al nopţii, privi felinarele liniștitoare ce decupau cuiburi roșii și verzi în coroanele nemișcate ale copacilor. Păși pe stradă până când văzu, nu prea departe, Bentley-ul lui Edgar, parcat sub un felinar. Se îndreptă spre el. Silueta obișnuită, familiară, comună a mașinii o calmă, așa că se rezemă de ea și urmări un timp hârjoneala liliecilor, care descriau la nesfârşit printre copaci elipse retezate brusc. Strada era pustie și tăcută.

În cele din urmă auzi zgomotul unei uși închise și pașii lui Edgar. Ascunsă după automobil, Harriet îi zări faţa cu o secundă înainte s-o vadă el. Edgar zâmbea, părea încântat, ameţit de fericire.

— Edgar.

— O, Harriet! M-ai speriat. Ce faci aici? Te credeam în pat.

— Pot să-ţi vorbesc? Să intru în mașină?

Intră, iar Edgar se așeză alături. Cât de mare și de profund liniștitor părea în spaţiosul întuneric tapiţat cu piele.

— Edgar…

— Da. Tremuri toată! Sper că nu te-am…

— M-am hotărât. Ai fost atât de bun cu mine, atât de delicat. Cred că doresc să vin la tine, la Mockingham. Îţi dau voie să ai tu grijă de mine. Cineva va trebui s-o facă.

Am pur și simplu senzaţia că am ajuns la capătul puterilor… că se termină lumina… nu mai este nimic în faţă, decât bezna… și-ţi sunt foarte recunoscătoare… cred că aș putea să te iubesc… cred că te iubesc. Așadar, aș putea să merg, când vrei tu, dacă vrei chiar acum, la Mockingham… Numai că trebuie să-i iau și pe Luca și pe David… Acolo voi fi în sfârșit în siguranţă…

În mașină se așternu tăcerea. Harriet auzea respiraţia grea a lui Edgar și, când el se întoarse către ea, îi simţi mirosul îmbibat de whisky al răsuflării.

— Harriet… sunt nespus de mișcat…

— Nu trebuie, zise Harriet. Îmi place de tine… cu adevărat.

Întinse mâna în spaţiul acela închis, întunecat, și mângâie umărul lui Edgar, îl mângâie așa cum ar fi mângâiat unul dintre câini, simţind căldura și asprimea stofei. În momentul acela, ceva ce fusese forţat și artificial în ea se trezi brusc la viaţă și inima începu să-i palpite, binevoitoare faţă de Edgar.

— Sunt atât de… ești atât de bună… o, cât îţi sunt de recunoscător, spuse Edgar. Dar mi-e teamă că nu se mai poate, acum nu mai este…

Harriet își retrase mâna.

— Înţeleg. Te-ai răzgândit. Scuză-mă.

— Ah, nu-i asta, Harriet, nu-i *asta*! Nu m-am răzgândit deloc. E Monty. Nu-ţi pot explica. îl iau pe Monty la Mockingham. E foarte important. Cred că trebuie să fim… cel puţin o vreme… numai noi doi. Știi, brusc și-a dat seama că are nevoie de mine și trebuie să… nu te pot lua și pe tine… nu în momentul ăsta. Te rog să mă ierţi și să nu crezi că mi-am schimbat în vreun fel gândurile… încă sunt, știi… atâta doar că acum *trebuie* să mă ocup de Monty… dar în curând… doar știi cât de mult îmi doresc să vii… curând… ceva mai târziu.

— Oricum, zise Harriet, nu cred că mi-ar plăcea să fiu acolo odată cu Monty.

— Nu, sigur că ar fi cam penibil… adică… înţeleg perfect… îmi pare nespus de rău… dar îţi sunt foarte

recunoscător, sunt încântat că ai crezut că ai putea… regret, dar ne-am putea vedea aici sau la Londra și tu știi cât mi-am dorit întotdeauna să te ajut…

— Desigur, zise Harriet. E foarte amabil din partea ta. Bun, nu trebuie să te mai reţin, nu-i așa, e târziu.

— Sper că înţelegi că nu e… îmi pare rău… tare-aș vrea să reușesc să-ţi explic…

— Nu e nevoie de explicaţie, zise Harriet.

— Și ne vom întâlni curând, nu-i așa? îmi doresc foarte mult să ai încredere în mine…

— O, desigur. Să luăm masa împreună.

— La Londra, aici, oriunde. Știi, eu aș… dar chiar acum…

— Da, da, înţeleg. Noapte bună, Edgar. Să conduci cu grijă.

— Draga mea, te rog…

Harriet ieși din mașină înainte ca Edgar să-i poată oferi un neîndemânatic sărut. Se îndepărtă repede, iar Bentley-ul pomi, încet și fără chef, în direcţia opusă.

Incapabil să se ducă la culcare, Monty stătea în picioare la fereastra biroului, mâncând pâine cu unt și brânză și așteptând zorii. Nu se gândea: am procedat bine. Nu se gândea: ce imbecilitate m-a apucat, să-i mărturisesc totul lui Edgar? Se simţea, așa cum îi spusese prietenului său, golit. Nu reușea să înţeleagă dacă vidul din el era bun sau rău. Poate că era bun. Fără îndoială, îi aducea puţină liniște. În aer plutea o urmă de pace, așa cum uneori, la începutul anului, se simte în văzduh un miros de primăvară. Dar se putea să fie vorba doar de o stare sufletească, de o iluzie, chiar de băutură. Mă întreb dacă o să mă duc într-adevăr la Mockingham, se gândi Monty, și o să fiu condus într-unul dintre dormitoarele acelea uriașe, fantastic de reci, cu paturi cu baldachin, care au produs asupra mea o impresie de neșters. Și o să cobor să cinez cu Edgar, iar apoi să bem un pahar de porto, să discutăm filosofie și problemele colegiului. Era reală lumea aceea, putea fi văzută, putea fi mirosită? Avea izul antic, uitat, al inocenţei? Poate că toate aventurile amoroase ale lui

Sophie ţineau de domeniul imaginaţiei, poate că Sophie fusese totuși neprihănită.

După un timp ieși în grădină și se plimbă încolo și încoace pe peluză. Cerul pălise deja, vestind zorii, era de un albastru foarte palid, dar opac, nu dădea lumină, îngăduind totuși obiectelor să prindă substanţă, ca și cum ele însele ar fi răspândit un fel de paloare pestriţă. Vedea siluetele dense ale brazilor și o pată mișcătoare de întuneric, care era un câine. O pasăre scoase o jumătate de tril și amuţi. Intră în livadă, unde după câţiva pași se opri brusc și privi atent. Vedea acum printre copaci conturându-se Hood House și o lumină ce tocmai se aprinsese în biroul lui Blaise.

Sentimentul încercat imediat de Monty a fost unul de frică, de teroare în faţa nefirescului, născută din lumina zorilor și din ororile trainice adânc îngropate în sufletul său. Cine bântuia oare prin clădirea părăsită de la Hood House, aprinzând luminile și trecând dintr-o cameră în alta, în timp ce el medita speriat? Blaise? Monty se simţi cuprins de o teamă de Blaise, care era, în parte, o teamă pentru Blaise. Nu mergea până acolo încât să-și imagineze că Blaise, îl urăște, că ar putea să-i dorească răul sau să vrea să-l ucidă. Dar abjecţia lumii lui Blaise îi era apropiată, încă și mai apropiată după cele întâmplate chiar acum în propriul său univers. Blaise era un soi de patetic pericol ambulant, ca un obiect radioactiv. Se întorsese Blaise la Hood House, căutând, sperând, voind ca totul să se destrame, dorindu-și moartea? După un moment de ezitare, Monty păși înainte, ajunse la gaura din gard, trecu dincolo și se opri iar. Și la parter era o fereastră luminată, lumina din hol strălucind prin bucătărie. În biroul lui Blaise erau trase perdelele, iar pătratul luminat dezvăluia modelul lor cu floricele, parcă lipit pe forma cenușie a casei desprinse din noapte.

Se auzi o încăierare violentă, însoţită de lătrături. „Cine e băiat de treabă?” își spuse: trebuie să vorbesc cu Blaise, e necesar. Să-l conving să nu mă mai considere un Mefisto, să nu-și mai imagineze că eu sunt cel care l-a

momit intenţionat spre dezastru. Sunt sigur că nu poate crede una ca asta. Nu trebuia să-i vorbesc așa de faţă cu Harriet, a fost o greșeală. Ce ciudat că a apărut tocmai acum, când am mare nevoie de el. Trebuie să mă împac cu el, să nu-l las să înfrunte singur ororile, singur în casa aceea, în zori. Trebuie să-i vorbesc, fiindcă și eu am nevoie de toate acestea. Însoţit de lătrături lipsite de convingere, înaintă de-a curmezișul peluzei și pe lângă zidul casei. Ușa din faţă era întredeschisă. Monty intră în holul luminat și urcă scările. Ciocăni ușor în ușa biroului lui Blaise și intră.

— O! exclamă Harriet, scăpând pe jos niște fișe.

— Tu ești? se miră Monty. Credeam că e Blaise. Ce faci aici, Harriet?

O clipă Harriet nu răspunse. Purta pardesiul ei lung și alb, iar faţa ei încadrată de gulerul ridicat părea cenușie, lividă, marmorată ca lumina zorilor. Mâinile i se îndreptară spre gât și traseră de nasturii rochiei, ca și cum ar fi fost pe punctul de a leșina. îl privi pe Monty cu o strâmbătură de șoc și de angoasă, de teamă, poate chiar de aversiune. Își aduce aminte de cuvintele mele, se gândi el, i-au rămas implântate în suflet. Și cu ea ar fi trebuit să procedez cu totul altfel.

— Nimic, răspunse Harriet, cu vocea stinsă. Ce dorești?

— Credeam că e Blaise.

— Regret. Nu e el.

Își reluă îndeletnicirea. Căuta ceva în fișierul lui Blaise și golise pe dușumea conţinutul câtorva sertărașe.

— Ce anume cauţi, Harriet? Te pot ajuta?

Lumina directă și foarte intensă din încăpere imprima scenei un aer ireal, oribil, transforma căutarea într-o violare, într-un soi de violenţă, ca și cum ar fi fost o percheziţie a poliţiei secrete. Harriet ridică un pumn de fișe, își aruncă ochii pe ele și le azvârli apoi cu zgomot pe podea.

— Ce cauţi?

— Adresa lui Magnus.

— Magnus Bowles? Adresa lui?

— Da.

— La ce-ţi trebuie?

— Vreau să-l văd, zise Harriet. El știe totul, știe totul despre Blaise și despre mine, a știut de la bun început. Blaise i-a povestit totul, probabil că i-a spus fel și fel de lucruri pe care mie mi le-a ascuns și am certitudinea că Magnus e o persoană înţeleaptă, un soi de sfânt blajin și bun. Cred asta despre el de multă vreme. Blaise îl ponegrește, dar Blaise ponegrește pe toată lumea. Blaise nu *reușește* să vadă în el niciun fel de măreţie. Trebuie să vorbesc cu Magnus. *Trebuie.* Sunt sigură că mă poate ajuta. Blaise spunea că eu sunt unica femeie care există cu adevărat pentru Magnus. Dacă e așa, are nevoie de mine. Iar dacă el are nevoie de mine, am și eu nevoie de el. Și el e… ultimul care…

Vocea i se frânse, se întoarse spre fișier și smulse un alt sertar.

— O, Doamne! zise Monty.

— Firește, Blaise a cărat de-aici multe hârtii, dar nu și vechile dosare cu adresele. Toate documentele vechi sunt aici, chestii de acum câţiva ani, și toată lumea are un dosar, *absolut toată lumea,* în afară de Magnus. Presupun că nu cunoști adresa lui Magnus, nu?

— Harriet, zise Monty, asta înseamnă că nu știi… nimic despre Magnus.

— Ce să știu?

Se întoarse spre el cu niște ochi scăpărători.

— Magnus a murit, spuse Monty. S-a sinucis… nu demult. A luat somnifere. E mort.

Harriet se așează încet la biroul lui Blaise, eliberând cu un gest automat spaţiul din mijloc de hârtiile îngrămădite acolo. Privi pielea biroului, pe care praful gros era vârstat de urme fără noimă. Nu spunea nimic, ședea ţeapănă, cu ochii plecaţi.

— Îmi pare nespus de rău, zise Monty.

O priyi cu milă, dar și cu un fel de voioșie stranie. Încercă să formuleze în minte gânduri, propoziţii. Așteptă ca ea să plângă, ca ea să vorbească, dar ea nu făcu

niciuna, nici alta. Ședea în faţa lui, nemișcată ca un condamnat împietrit de verdict.

— Harriet, urmă Monty, te rog să mă ierţi pentru cele spuse înainte, în prezenţa lui Edgar. Ţi-am îndrugat lucruri prostești și inutile. Dar era spre binele tău. Nu doream decât să te previn să nu ai prea multă încredere într-unul ca mine. Dar ţin mult la tine și doresc să te aiut. Când ţi-am spus ce ţi-am spus, am jucat într-un fel teatru… a fost un act de lașitate… te rog să mă crezi că vreau cu adevărat să-ţi fiu de folos.

Harriet își întoarse spre el faţa stranie, de condamnat.

— Îţi mulţumesc, dar nu voi avea nevoie de serviciile tale, ajutorul tău nu-mi va fi de niciun folos, cu nimic mai mult decât… scuzele tale. Îţi sunt recunoscătoare că ţi-ai explicat poziţia atât de limpede. Acum am să-mi aranjez viaţa altfel. Mâine mă mut înapoi la Hood House cu cei doi băieţi. Regret că ţi-am fost atâta vreme o povară. Noapte bună.

— E dimineaţă, răspunse Monty.

Trase perdelele. Afară strălucea soarele, iar din pomii livezii se auzea trilul amestecat al păsărilor.

Harriet, întoarsă acum cu spatele la birou, nu-i răspunse. Murmura ceva ce semăna cu „sfârșit”… „sfirșit”…

— Știu că ești supărată, zise Monty, ai toate motivele. Dar te implor să rămâi la Locketts și să fii bună cu mine. Poate că am… totuși… nevoie de tine…

— O, nu sunt *supărată,* răspunse Harriet, cu o voce lipsită de rezonanţă, aproape șoptită. N-ai înţeles nimic, dacă mă crezi supărată. Nu-i chiar atât de important.

— Bine, nu e cel mai potrivit moment pentru o discuţie. Dar mai târziu să-ţi amintești că ţin mult la tine, în ciuda prostiilor pe care ţi le-am debitat. Acum m-am dus. Bună… ziua.

Se opri, dar cum ea nici nu se mișcă, nici nu vorbi, o lăsă acolo, coborî la parter, stingând luminile una câte una, și ieși din nou în grădină. Urmele propriilor pași pe iarba

mustind de rouă îi indicau drumul. Când ajunse în dreptul găurii din gard, îi ieși în întâmpinare Ajax, negru și lunecos ca o focă din cauză că rouă de pe iarba înaltă a livezii îi udase blana. Mâna lui Monty atinse blana udă și simţi vibraţia unui mârâit moale. Se strecură prin gaură în grădina sa. Merse încet spre Locketts pe alee, călcând pe un covor de margarete mici și albe. Să nu uite să-l informeze și pe Blaise de moartea lui Magnus Bowles. Cât de repede și de eficient operase. Ciudata voioșie simţită când îi comunicase lui Harriet vestea îi reveni, ca un sentiment de libertate. Schimbase întru câtva situaţia faptul că discutase cu Edgar? Ceva provocase o schimbare. Milo era mort, Magnus era mort, iar Monty se simţea învigorat de decesele lor. Se simţea mai bine. Încă nu îndrăznea să-și examineze minuţios durerea cea mai profundă, nu încă. Se simţea ca un om care suferise o operaţie estetică pentru a-și reface faţa arsă, iar acum nu avea curajul să se privească în oglindă. Nu, nu aceasta-i imaginea potrivită, își spuse. Mai degrabă o operaţie la un picior, la un ochi. Își aminti cuvintele pe care i le spusese lui Edgar: „Sunt orb, sunt olog”. Al naibii de emoţionat mai fusese de se umilise în halul ăla! Beat, fără îndoială. Și să te mai miri de încântarea lui Edgar!

Monty intră în casă și se duse în birou. Stătu o vreme în genunchi, obișnuita lui poziţie de meditaţie, dar fără să facă vreun efort să reflecteze. Se gândi relaxat la Harriet, la cum avea să încerce să-i recâştige încrederea. Îi va scrie o scrisoare bine ticluită. Ea își va schimba sentimentele, se gândi, are nevoie de mine, nu mai are pe nimeni, acum că Magnus e mort.

Băieţii mișcau sus. Monty ieși în hol și începu să scormonească prin cutiile de ceai pline cu scrisori. Poate că astăzi va citi câteva. Îi trecu prin minte că acum putea debloca telefonul, se duse la aparat și începu să tragă de bucăţica de plastic cu care înţepenise soneria. Ridicând instrumentul, îl simţi tremurând și vibrându-i în mână. Exact atunci se chinuia să sune. Smulse bucăţica de plastic și ridică receptorul, gâtuind sunetul în fașă.

— Sunteţi chemat din Italia, îl anunţă vocea centralistei.

— Dragă Dick, zise Monty, oare de câte ori trebuie să-ţi spun că detest convorbirile internaţionale, mai ales la ora micului dejun?

— Dacă nu te duci după Luca, mă duc eu, zise Emily.

— Nu-i atât de simplu, răspunse Blaise. Cunoști firea copilului. Nu-l putem ţine aici cu sila, va fugi din nou.

— Vreau să mi-l aduci pe Luca!

— Oricum, în halul în care ne prezentăm, e mai bine să nu fie în casă.

— În ce hal ne prezentăm?

— În halul ăsta.

— Am uneori impresia că-ţi urăști propriul copil.

— Emily, fii rezonabilă, și așa lucrurile stau destul de prost.

— Bun. Știu că regreţi ce-ai făcut, știu că nu vrei să rămâi alături de mine…

— O, mai *termină!*

— Iarăși au sunat de la școală.

— Bineînţeles. Dacă nu suntem atenţi, va fi luat în custodie. Slavă Domnului că se apropie sfârșitul trimestrului.

— A sunat și doctorul Ainsley. Părea înnebunit…

— Dă-l în…

— Și doamna Batwood a sunat.

— Sincer, pentru moment prefer ca Luca să rămână la Harriet. Am suficiente necazuri și fără ţâncul ăla. La toamnă o să-l expediem la școala aia cu internat.

— Noi?

— Tu și cu mine. La toamnă.

— Eu nu sunt sigură că mai trăiesc până la toamnă.

— Ce-i asta, o amenințare cu sinuciderea?

— Nu. Am depășit de mult faza amenințărilor cu sinuciderea. Pur și simplu nu știu cât voi mai putea suporta tensiunea și ce se va întâmpla cu mine când nu voi mai putea. Toamna e departe. Până atunci ni se poate întâmpla orice.

— Nu înţeleg de ce te tot plângi. Doar sunt aici, nu?

— Chiar eşti?

— De dragul tău, mi-am făcut zob viaţa. Nu văd ce-ţi poţi dori mai mult.

— Vrei să te întorci la Harriet.

— Ba nu vreau.

— Bine, să lăsăm, zise Emily, cu ochii pironiţi pe faţa de masă, fără să ridice deloc vocea, să lăsăm, să lăsăm…

— *Cristoase!* exclamă Blaise.

Nu dorea o ceartă cu Emily, dar îi venea să ţipe de exasperare, frustrare, indecizie şi teamă.

— Cred că ar fi mai bine dacă Luca şi cu mine am pleca în Australia, lăsându-te să-ţi reiei viaţa normală cu Harriet, zise Emily, cu condiţia să ne plăteşti cheltuielile de drum.

— Aşa ceva să nu mai spui. Nu vorbeşti serios.

— Ba da. Poate că nu ţi-am explicat suficient de clar cât de mult înseamnă Luca pentru mine. E fiul meu. E unicul lucru din întreaga lume care-mi aparţine cu adevărat. N-am să renunţ la el pentru amărâta de Harriet. Bine, nu-i nevoie să-l aduci astăzi, dar îl vreau înapoi până la sfârşitul săptămânii, altfel mă duc eu acolo şi fac locul ăla una cu pământul. Ai înţeles?

— Bine, bine, zise Blaise.

Tonul nou, calm, folosit de Emily îl speria, tocmai acum când avea atâtea pe cap. O, dacă ar fi capabil să *gândească*! Ce mult îşi dorea să fie scutit deocamdată de prezentaţa lui Luca.

— Bine, repetă. O să merg după el.

— Şi când ai de gând să te duci la avocat pentru divorţ?

— Curând.

— În care zi?

— O, curând, *curând*! Nu pot să le fac pe toate deodată!

— Fără divorţ nu discutăm, ştii asta?

— Da, da, da.

Mâna lui Blaise, vârâtă în buzunar, strânse convulsiv

scrisorile venite cu ultima poștă și ascunse de Emily. Monty spunea următoarele:

Dragă Blaise,

E absolut necesar să afli că prietenul nostru drag, Magnus Bowles, a încetat din viaţă. L-am asasinat ieri, spre binele lui Harriet. (Își propunea să pornească în căutarea lui.) A luat o supradoză de somnifere și a dat ortul popii. Cum existenţa lui nu ne mai era de niciun folos, am socotit că situaţia s-ar limpezi pentru toţi cei implicaţi dacă ar fi lichidat. Sunt dezolat că nu m-am putut consulta cu tine înainte de a acţiona.

Mai rămâne să-ţi declar cu mâna pe inimă că între mine și Harriet nu există absolut nimic. Povara asta, cel puţin, nu-ţi apasă sufletul, după cum sper să fi înţeles între timp. Mai mult, dacă te pot ajuta cu ceva, orice, te rog dă-mi un semn. (De pildă, ţi-aș putea împrumuta bani.) Te rog, nu uita oferta mea și iartă-mă pentru boroboaţele din trecut. Dacă reflectezi bine, sunt sigur că n-ai să mă poţi eticheta, în relaţiile mele cu tine, drept un element dușmănos.

La sfârșit doresc să-mi exprim o părere, cu speranţa că n-o vei considera impertinentă. Dacă vrei s-o păstrezi pe Harriet lângă tine, probabil că încă mai poţi, dar se cere să acţionezi iute și hotărât. Adică să vii încoace, să stai aici – o vreme cel puţin – și *să preiei conducerea.* S-a întors la Hood House, însă habar nu am dacă te dorește sau nu acolo. Dar dacă nu vii, e în stare de orice. Nu mă refer la un gest disperat, dar ar putea dispărea fără urmă, ca să o rupă definitiv cu tine. Poate că te mai așteaptă, dar nu la infinit.

Scuză-mi observaţiile. Vă doresc amândurora toate cele bune.

Al tău, Monty

(Tipic! își spuse Blaise citind scrisoarea.) A lui Harriet spunea următoarele:

Dragă Blaise,

Simplul fapt că nu te-ai întors, că nu mi-ai scris, nu mi-ai telefonat, că n-ai făcut nimic, îmi spune, cred, și

presupun că e menit să-mi spună, tot ceea ce vreau să știu. Ai plecat. M-ai părăsit. Vrei să înţeleg asta și înţeleg. Te-aș ierta oare acum dacă ai respinge-o pentru totdeauna pe Emily McHugh și te-ai întoarce la mine? Nu știu. Oricum, n-o vei face. N-o să insist asupra nefericirii mele. Presupun că dorești să divorţezi, așadar îţi scriu ca să te anunţ că voi coopera cu tine ca să obţii divorţul, am să-ţi ușurez chiar demersurile, cu condiţia să-l păstrez pe Luca. Copilul trebuie să fie al meu și nu-mi poţi purta pică pentru asta. Am impresia că nici tu, nici maică-sa nu vă sinchisiţi prea tare de el. A fost neglijat *total* la Putney. Dacă e necesar, aceasta se poate dovedi și la tribunal. El vrea din toată inima să stea cu mine, să nu se întoarcă la tine și la Emily. Sunt pregătită să lupt pentru Luca la tribunal, dar sper și cred că știi, ca și mine, care ţi-e interesul. Băiatul are nevoie de siguranţă, de înţelegere și iubire, lucruri pe care doar eu i le pot oferi. Din toate punctele de vedere e mai bine pentru el să rămână aici. Sunt pregătită să-mi dedic viaţa creșterii și educării acestui copil.

Ar trebui să-mi fii recunoscător. Îţi dăruiesc exact ceea ce-ţi dorești, tară a-ţi face greutăţi sau reproșuri. O, Blaise, cum mi-ai putut face una ca asta, cum a putut să se întâmple, tot nu-mi vine să cred în realitatea acestui coșmar! Te iubesc la fel de mult ca întotdeauna. Asta e suferinţa mea. Dacă lumea ta nouă ar fi să se sfârșească… dar la ce bun să scriu așa ceva? Așa cum stau lucrurile acum, nu mă pot resemna cu condiţia de sclavă ascultătoare. Ai ales-o pe ea, trebuie să rămâi iară mine. Dar, vai, ce groaznic e… nu am vrut să scriu într-un stil atât de patetic. În ce-l privește pe Luca vorbesc serios.

H.

De cum primi scrisoarea, Blaise își dădu seama, cu un fior de spaimă, că pacea și fericirea de care se bucura împreună cu Emily depindeau de convingerea sa că poziţia lui Harriet avea să fie constantă. Harriet urma să fie „îngheţată” în expectativă, să stea mereu de veghe, în timp ce Blaise își clarifica emoţiile și se instala în lumea lui nouă, cel puţin într-o măsură satisfăcătoare pentru Emily,

procurându-i o cantitate rezonabilă de fericire. Mai era *și acum* atât de nebun încât să-și închipuie că putea reuși să le păstreze pe amândouă? Evident că da. Scrisoarea lui Harriet îl bulversase, îi venise rău la vederea caligrafiei ei, parcă s-ar fi îndrăgostit din nou. Cum de *izbutise* s-o piardă după atâţia ani? Acum îi era dor de ea, ardea de dorinţa de a o strânge în braţe și de a i se justifica. Harriet fusese întotdeauna acolo ca să-i asculte ofurile, cum se făcea că astăzi nu putea alerga la ea ca să-și descarce sufletul? Dacă ar reuși să-i explice lui Harriet, să-i *explice* ce se petrecea în mintea lui, în ce dificultate se afla, dacá și-ar putea așterne dilema la picioarele ei! Şi-o imagina pe Harriet liniștindu-l blind, ca de atâtea alte ori înainte, când îi dezvăluise problemele sale: „Da, da, e greu, nu-i așa… acum hai să vedem ce se poate face…”

— Și te-ai înamorat de Kiki St. Loy!

— O, mai taci, zise Blaise.

— E adevărat. Azi-noapte i-ai rostit numele în somn.

— Minciună. Avem destule pe cap și fără să inventezi aiureala asta despre Kiki.

— Ai condus-o la Londra cu mașina.

— De unde știi?

— I-am simţit mirosul pe hainele tale.

— Presupun că m-a pârât Pinn. Pinn a abandonat-o cu premeditare, așa că a trebuit s-o conduc. Dar numai până la gară!

— Ai sărutat-o?

— Bineînţeles că nu.

— Minţi. Ce amuzantă se arată viaţa noastră conjugală. Nu mă mai mir că vrei să te întorci la drăgălașa de Hood House și la scumpa Doamnă Placidă.

— Încetează, Emily. Draga mea, n-am niciun chef să-mi pierd minţile. Dacă se poate.

— Nici eu nu vreau să-mi pierd minţile. Dar trebuie să știu, într-un fel sau altul, ce intenţii ai.

— Să rămân aici cu tine și să te fac în sfirșit fericită.

— Vorbești serios? Dacă dai greș, s-a terminat, sper că înţelegi asta.

— Desigur, desigur.

— Să nu dai greș. Am cumpărat trei fucsii pentru balcon. Și zgărzi pentru pisici.

— Ţi-am spus să nu cumperi zgărzi pentru pisici, or să se spânzure cu ele.

— Poate că noi ar trebui să ne spânzurăm.

— O, Emily…

— Pari atât de nefericit. O, dragul meu, de ce n-am putut să ne cunoaștem și noi normal, iară tot infernul ăsta, de ce nu m-ai *așteptat?* Blaise, vino încoace, îngenunchează te rog aici și uită-te în ochii mei.

Blaise se ridică de pe scaun, se puse în genunchi și se uită în ochii neîndurători, sinceri, albaștri ai lui Emily McHugh. Cu o disperare ce semăna a ușurare își spuse: da, îi aparţin. Dar, vai, ce-o să se întâmple cu noi, ce-o să se întâmple?

— Trebuie să ne păstrăm vie iubirea, spuse solemn Emily. E tot ce mi-a mai rămas. Cred că e tot ce ţi-a rămas și ţie, în afară de cazul în care vrei să te distrugi. Ești gata să încerci, Blaise, ești gata să devii erou de dragul meu?

— Da, da.

Se referă la *acest* moment, se gândi Emily. Acum e cu mine fără rezerve, e complet al meu. Dar voi putea să-l păstrez? încep să mă port crud cu el de frică. Nu mă pot abţine să nu-l chinui, să nu-i provoc suferinţă. Asta în timp ce un adevărat torent de fericire își așteaptă în mine eliberarea, dacă unirea noastră ar fi în sfârșit adevărată. Dar el e atât de rănit și de descumpănit, pe jumătate scos din minţi fiindcă nu știe ce să facă, iar eu nu-l pot ajuta cu nimic, nici măcar nu-mi permit să-l compătimesc! Nu-mi va fi credincios, o să dea el cumva cu oiștea-n gard, iar dacă o s-o facă, voi putea să îndur? Uf, măcar, măcar, măcar dac-am fi și noi fericiţi și obișnuiţi, ca toată lumea! Aș munci pe brânci de dragul lui. Cu câtă încântare i-aș dărui toată viaţa și fiinţa mea! O, dacă m-ar fi așteptat! Cum poate fericirea perfectă să se afle atât de aproape de două fiinţe și să nu le atragă ca un magnet?

Blaise se gândea: da, da, îi aparţin. Dar cum

Dumnezeu să procedez cu Harriet? Dacă viaţa mi-e despuiată și zdrobită, cum îi mai pot fi de folos vreunei femei? Trebuie să lupt și pentru mine, trebuie să *am grijă* și de mine. Sunt într-așa o încurcătură financiară, iar de la Monty nu pot împrumuta (sau pot?). Trebuie s-o văd pe Harriet. Mi-e imposibil să știu unde mă aflu până nu vorbesc cu Harriet. Spuse:

— Am să mă duc după Luca. Astăzi chiar.

— Nu vrei să-l aduci pe Luca, zise Emily. Vrei să te întâlnești cu *ea.* Ţi se citește în ochi. Nu, nu te duce. Luca poate rămâne acolo deocamdată. Cred că în ultimă instanţă sunt de acord cu tine: pentru el e mai bine acolo, cât timp noi suntem în starea asta îngrozitoare de nervi. Nu te vei duce, bine?

— Nu. Bine.

Am să merg totuși, se gândi. Trebuie să inventez un pretext. Se ridică încet.

— Chiar am pronunţat numele lui Kiki în somn?

— Deci nu crezi că-i exclus!

— Unde-i Kiki? o întrebă David pe Pinn. Ai adus-o, cum ai promis?

— Ce-i cu tine? îl întrebă Pinn. Pari gata să leșini. Chiar atât de îndrăgostit ești?

— Mama tocmai a plecat, zise David.

— Cum, a plecat fără tine? Sărmanul copilaș. Hai mai bine înăuntru să stai jos.

Dăvid se întorsese și o găsise pe Pinn în grădina din faţă, la Hood House, spionând printr-una din ferestre.

David intră, iar Pinn îl urmă. Parcă auzeai deja ecoul în casa pustie. Băiatul trecu mecanic în bucătărie. Pe masă se afla un bileţel lăsat de

Harriet lui Edgar, cu instrucţiuni pentru hrănirea clinilor. David își roti privirea prin încăperea tristă, abandonată, și i se păru insuportabilă. Ieși din bucătărie, se duse în salon și se întinse pe sofa. Nefericirea îi provoca un soi de epuizare care-i toropea fiecare fărâmă a trupului, de parcă s-ar fi îmbolnăvit grav de gripă.

Mama lui plecase, își luase zborul. El trebuia s-o

însoţească. Fusese de acord cu întreg planul, cu ora plecării, cu telefoanele date la școală. Își pregătise până și valiza, așezând-o lângă ușă. Se sculase devreme și își văzuse mama luând micul dejun cu Luca în bucătărie. Ea alergase după el cu o ceașcă de cafea în mână. îl îmbrăţișase în hol, într-un colţ, pe fugă, cu patimă, ca o doamnă nobilă care-și sărută valetul tânăr. Îi simţise faţa fierbinte lipită de a sa. Îi șoptise: „Rabdă… am atâta nevoie de tine…” Niciodată până atunci nu-i mai vorbise astfel. Trenul pleca la unsprezece, taxiul fusese comandat pentru zece și jumătate.

La nouă și jumătate David ieșise fără zgomot din casă. Pornise pe ruta lui obișnuită, spre autostradă. Străbătuse străduţele bine cunoscute și ajunsese pe versantul delușorului, unde păștea odată vacile albe cu negru. Gardurile vii fuseseră măturate cu buldozerele, iar șanţurile erau pline de saci albaștri de ciment. În curând aici se va ridica un cartier rezidenţial. Urcând panta și forţându-se să nu numere minutele, David auzea deja zgomotul autostrăzii, care fusese dată în folosinţă. Întinderea de beton pe care zăcuse cândva la soare, întins pe spate, într-un act hotărâtor de solitudine, devenise o pistă de concurs pentru automobilele strălucitoare. Apropiindu-se, zări pe banda de circulaţie cea mai apropiată – și se cutremură – forma terciuită, bidimensională a unui iepure, o monogramă de blană și sânge. Movila vulcanică de pământ gros, roșu, care zăcuse atât de bizar în mijlocul câmpului tăcut, nu mai era nefirească: fusese nivelată și semănată cu iarbă. Firișoarele fragede și verzi răsăriseră deja.

Planul simplu al lui David fusese să se ţină departe de casă până trecea ora de plecare a trenului, iar după aceea să se întoarcă. Încerca să nu se gândească dacă o va mai găsi pe mama lui acasă sau nu. Se simţea ca un om care plecase ca să nu asiste la moartea cuiva sau la scoaterea din casă a unui cadavru. Când se va întoarce, totul se va fi sfârșit, iar casa, deși cumplită, va fi curată. O, necurăţenia aceea dezgustătoare din ultimele zile, infecţia

ce cuprinsese casa lui dragă, preţioasă, bântuită de umbre! Spectacolul mamei sale împreună cu Luca, șoptind și râzând, mângâindu-l pe Lucky, mângâindu-se reciproc! Propriul său rang de fiu uzurpat și ridiculizat! Mama sa nu știa, firește, ce face, altfel nu s-ar fi pretat la așa ceva. Nu intenţionase decât să se ţină departe, dar acum constată că plimbarea fără ţel îl adusese destul de aproape de gară și că putea asista chiar la plecarea trenului.

O porţiune de linie ferată abandonată, cotind printr-un spaţiu defrișat de arbori, ducea spre gară, unde terenul se mai nivela. David se plimbase adesea pe acolo, pășind pe traversele îngropate în iarbă, sfărâmicioase precum ciocolata amăruie, căutând șuruburi și piuliţe vechi, relicve venerabile ale căror corpuri solide de fier turnat purtau embleme lucioase. Acum străbătu grăbit distanţa respectivă, pășind avântat pe lemnul moale, pe jumătate putrezit, până când gara apăru în depărtare și putu vedea șinele strălucitoare ale căii ferate permanent deschise traficului. Chiar înainte de intersecţie se ridica o gheretă feroviară părăsită, o construcţie din lemn, solidă și cu desăvârșire goală. David păși înăuntru prin ușa căscată și privi în lungul liniei. Gara era foarte aproape, peronul se vedea bine. Câţiva oameni așteptau trenul de Londra. Mama lui nu se afla printre ei. Era unsprezece fără un sfert.

Poate nu va veni, își spuse. Ce bine ar fi dacă nu ar rata testul, dacă i-ar fi cu neputinţă să plece fără el! S-ar putea întoarce acasă s-o îmbrăţișeze. Dacă ar mai ști cum s-o facă. Fiindcă își pierduseră limbajul comun al afecţiunii, își pierduseră stilul. Cât de respingătoare fuseseră îmbrăţișarea aceea fugară din hol și sărutul fierbinte, stângaci, aproape vinovat. Stătea la o distanţă prudentă de cadrul deschis al ferestrei, în umbră, scrutând peronul. Se răsuci să se uite la ceas. În gheretă era întuneric, mirosea a lemn cald, nevopsit, și a flori de soc. Când ridică din nou ochii, Harriet și Luca apăruseră pe peron. Harriet vorbea cu șoferul de taxi, gesticulând, probabil spunându-i să meargă repede înapoi acasă, poate

îl prinde pe David în drum spre gară. Ea se uită în jur, privirea îi trecu chiar peste ferestrele întunecate ale gheretei, parcă s-ar fi așteptat să-l vadă în orice moment apărând de undeva în fugă. Observă că-i adusese valiza. Faţa nu i se vedea bine, dar David putea interpreta simbolismul detaliat al mișcărilor ei, datorită empatiei sădite de o viaţă în propriul său trup. Era tulburată. Alerg la ea, își zise. Dar Harriet puse brusc un genunchi în pământ și, sub pretextul că-i aranja gulerul hainei, îl îmbrăţișă strâns pe Luca.

După câteva minute se auzi venind trenul. Trecu prin faţa lui David, blocându-i o clipă vederea, apoi opri la peron. Harriet se dusese iarăși la barieră și scruta drumul până departe. Șeful de tren o strigă. Ea se întoarse și urcă geamantanele în vagon. îl împinse pe Luca înăuntru. Ușa se trânti. David o mai zări, aplecată pe fereastră, până când trenul intră pufăind între copaci și dispăru din vedere la o cotitură. Vibraţiile sale stăruiră o vreme în aer după ce nu se mai văzu, apoi se stinseră. David ieși din gheretă, merse în partea opusă gării, traversă pasarela și porni încet pe drumul spre Hood House. Era o cale mai lungă decât cea de peste câmp, dar acum nu mai avea inima să traverseze câmpia. Mirosul fierbinte, de lemn de pin și de nisip, al căii ferate rămase treptat în urmă. Se gândi: sunt absolut singur. Singur și părăsit, pentru prima oară în viaţă. Nu mai am nici tată, nici mamă. S-a urcat în tren. N-ar fi trebuit s-o facă. S-a urcat în tren și a plecat fără mine.

Își făcuse pur și simplu un scop din așteptare, din veghe, din refuz. Dar ce să facă acum? Era dintr-odată pe cont propriu și se întorcea la o casă pustie. O să vină înapoi, se gândi. Oare? Când? Cu empatia lui instinctivă, îi simţise nevoia urgentă, frenetică, de a fugi, de a scăpa. Bineînţeles, mai exista Monty, mai exista Edgar. Se simţea însă înstrăinat de Monty. Acesta refuzase să stea de vorbă cu el când o discuţie i-ar fi fost extrem de folositoare. Monty devenise distant și tăcut. Și mama lui David îl respinsese pe Monty. „Nu-i bun de nimic”, declarase odată, după ce trântise practic ușa în nasul lui Monty. Monty „nu

era bun”, iar Edgar avea să plece curând înapoi la Oxford. David va rămâne singur. La școală nu se mai putea duce, după telefoanele date. Toată viaţa cineva îi pusese mineare pe masă, îi pregătise hainele, îi dăduse bani, îi spusese ce să facă… de-acum încolo cine avea să-i poarte de grijă?

— David! Pinn părea că-l strigă de la mare distanţă. Dormi sau ai intrat în transă?

— N-am nimic.

— Ţi-e foame, ai luat micul dejun, să-ţi aduc ceva, să-ţi gătesc ceva?

— Nu, mulţumesc.

— Ridică-te în capul oaselor. Ameţesc când mă uit la tine.

David se ridică smucit și se aplecă asupra propriilor săi genunchi, gâfâind și frecându-și faţa cu o mână. Se simţea slăbit, cuprins de o senzaţie foarte ciudată.

— O să se întoarcă, zise Pinn.

Blând, dar ferm, îi lua mâna și i-o ţinu într-a ei.

— Ba nu.

— Unde s-a dus?

— La unchiul meu din Germania.

— Vei vedea că o să se întoarcă. Până una, alta, ești băiat mare, nu-i așa?

Telefonul se porni să sune. David știu numaidecât: e mama, telefonează de la Paddington.

— Nu, nu răspunde. Te rog să închizi ușa.

Pinn închise ușa.

— Dar Kiki vine? întrebă David, acoperind zbârnâitul înfundat al telefonului. Ai promis că o să vină.

După o secundă, Pinn îi răspunse:

— Nu.

— De ce nu?

— S-a îndrăgostit de altul.

De tata, se gândi David. Îi văzuse împreună în mașină. îl podidiră lacrimile.

— Plecată pentru totdeauna, zise, pe jumătate pentru sine. Plecată pentru totdeauna.

Își șterse repede lacrimile cu o mână, lăsând-o pe

Pinn să-l ţină în continuare de cealaltă. Telefonul nu contenea să sune. Pinn își scoase ochelarii.

— Ce ai de gând să faci acum? îl întrebă.

— Nu știu.

Pinn începu să-i descheie cămașa. După ce desfăcu toţi nasturii până în talie, își vârî mâna înăuntru și-și lipi ferm palma de pieptul lui. Apăsarea puţin piezișă, blândă și totuși poruncitoare, a acelei mâini pe trupul său produse în adâncul fiinţei lui David o schimbare instantanee extrem de complexă. Acum o clipă atârna în spaţiu, răstignit pe uriașa reţea a durerii: gelozie, singurătate, teamă, furie, resentiment. Era descărnat și risipit în zone teribile. În clipa următoare, trupul i se strânse prompt și compact în jurul sufletului, supus autorităţii bruște a mâinii lui Pinn, care-l dezmierda. Văzu cum, prin prisma propriei emoţii, detaliile chipului lui Pinn deveneau șocante, de nerecunoscut. Văzu coroana auriu-roșcată și cârlionţată a părului ei frumos aranjat, obrajii rotunzi și îmbujoraţi, gura umedă și ochii verzi.

— Îţi propun să faci dragoste cu mine, spuse Pinn.

— Nu pot, zise David, îndepărtându-i mâna, dar ţinându-i-o și păstrând-o și pe cealaltă într-a sa.

— Cu Kiki ai fi putut? Te gândeai la ea?

— Da.

— Ai visat-o?

David își aminti de abisul fierbinte al visului.

— Da.

— Nu pe ea o vrei. Ai nevoie de o femeie, lubește-mă pe mine. Eu nu sunt nimeni, sunt toată lumea. Sunt statuia din templu care întruchipează voinţa cerurilor. Sunt demnă de tine, pentru că sunt mesagerul destinului tău. Tu mă privești pentru întâiași dată, dar eu te-am urmărit adeseori, mi-ai bântuit toate visele. Tinereţea și frumuseţea ta sunt sacre pentru mine. Îţi venerez neprihănirea. Ai încredere în mine și jertfește-mi-o. A sosit momentul. lubește-mă numai puţin în adâncul inimii, fără teamă. Nu am nicio dorinţă de a te prinde în mreje, de a te ţine prizonier. Voi fi bună cu tine și apoi îţi voi da drumul,

chiar te voi alunga. Cum aș îndrăzni să vorbesc despre mama ta, dacă n-ar fi așa? Te vreau acum, am nevoie de tine chiar acum, iar acesta-i un lucru prevăzut în destinul tău, nu într-al meu. Dar am nevoie și de afecţiunea ta. Până acum nu am cerșit afecţiunea nimănui, dar pe a ta o cerșesc. Dacă mi-o poţi dărui, când vei face dragoste cu mine se va naște o lume nouă, în care va începe bărbăţia ta. N-ai să mă înţelegi, n-ai să mă cunoști niciodată, David, dar în momentul acesta nu ne putem face unul altuia niciun rău, ci numai bine. Crede-mă, acceptă-mi dragostea și nu-ţi fie teamă. Nicio altă femeie nu-ţi va mai vorbi așa, iar în viaţa ta nu va mai exista un moment asemănător cu cel de acum. Vrei să vii cu mine, te rog?

În liniștea care a urmat, David și-a auzit respiraţia, și-a auzit inima – sau poate pe a lui Pinn – făcându-se ecoul pasiunii acumulate a discursului ei. Chipul cu ochi verzi parcă se preschimbase dinaintea lui într-o frumoasă mască a contemplării pure. Niciodată nu fusese privit într-un mod atât de total. În jurul lui, aerul devenise rarefiat și îmbătător. Se ridicară amândoi în picioare.

— Așteaptă, zise David, și vocea-i era aspră. Mă duc numai să…

Îi dădu drumul brusc, se duse la ușa din faţă și o zăvorî, la ușa bucătăriei și o zăvori. Pe urmă se reîntoarse în hol, unde îl aștepta Pinn.

Faţa ei era acum mai tulburată, mai umilă, mai înceţoșată de dorinţă.

— Mă placi puţin, nu-i așa, măcar în clipa asta, nu e doar…

— Da, da, zise David.

— Nu poţi să înţelegi, dar eu m-am purtat ca o eroină și… tu ești răsplata mea… și, o, din cauza atâtor lucruri… un singur moment de tandreţe…

— Da, da, da…

— Vino atunci, dragul meu.

Urcară împreună scările.

— Ei, cum a fost? o întrebă Monty pe Kiki St. Loy.

— Super!

Kiki, îmbrăcată deja, își încălţa sandalele.

Monty își trăsese pe el cămașa, dar rămăsese într-o poziţie confortabilă, sprijinit pe un munte de perne, în patul dezordonat.

O contempla pe fată cu o uimire tandră. Ce trup armonios avea, cu coapsele ei zvelte și brune, rochia scurtă, liliachie, din bumbac ușor ca fulgul, cu colierul de mărgele de sticlă de un alb lăptos pe care tocmai și-l pusese la gât, cu părul negru, dar strălucitor ca aurul, periat cu grijă și dat pe spate, unde cădea drept și mătăsos, fără ca măcar o șuviţă să se abată de la locul ei. Atât de scoasă din cutie, atât de completă, atât de minunat de deschisă, ea, care fusese pentru el un univers unde se amestecaseră tumultuos gând și sentiment, trup și lume, el și ea.

— Ce gândești? întrebă Kiki.

— La ce te gândești.

— La ce te gândești?

— La cât de *prezentabilă* ești, zise Monty. Atât de dichisită, de neșifonată, de netulburată, de aranjată. Nici nu pot să cred că tu ești fata cu care m-am simţit atât de strașnic în pat.

— Eu sunt fata aceea!

Kiki ţâșni spre el, împiedicându-se cu un picior de marginea patului, aterizând lângă el, peste el, și îi simţi picioarele în sandale atingând picioarele lui goale, coapsele în ciorapi de nailon de culoarea mierii frecându-se de ale lui, rochia scurtă, liliachie, strânsă ghem lângă cămașa lui, buzele ei pe bărbia lui, pletele ei revărsându-i-se pe gât și pe faţă. Inspiră mireasma de măr a cărnii ei, mirosul sudorii sale și al rochiei de bumbac, parfumul răcoros și proaspăt al părului ei.

— Ai grijă la rochie, gâsculiţă proastă ce ești.

— Vreau să fiu boţită și șifonată, să fiu Kiki a ta cea boţită și șifonată, să fiu sedusă de tine!

— Ai fost sedusă de mine și sper că ai crezut *cu adevărat* că a fost super. La un moment dat nu eram prea sigur ce gândești.

— Nu gândeam.

— Ce simţi, atunci. Nu te-a durut?

— Nu, nu. Monty, a fost perfect… durerea a existat, dar în mijlocul tuturor… O, ce fericită sunt!

— Păi, nu fi prea fericită, zise Monty, împingând-o de lângă el. Nu uita ce ţi-am spus mai devreme. Dă-te din calea mea, trebuie să mă îmbrac.

Se sculă să-și caute pantalonii.

— Te iubesc, Monty, zise Kiki. E ceva rău în asta?

— Dacă ceva e rău, atunci e vina mea, zise Monty, încheindu-și cureaua. Mulţi oameni ar califica ceea ce am făcut drept crimă. Dacă va avea urmări nefericite pentru tine, aceasta va fi o dovadă a faptului că a fost într-adevăr o crimă. Iată un lucru la care trebuie să ai grijă, de dragul meu. O parte a problemei este că ţi-am acordat încrederea mea.

— Nu înţeleg, și totuși înţeleg, spuse Kiki. Dar nu pot să nu te iubesc veșnic, iar asta e o realitate.

— O fată de vârsta ta nu știe ce înseamnă „veșnic”.

— Ba eu cred că știu, zise Kiki. Știu *ce e* veșnicia. Sunt o fată remarcabilă.

Monty se apropie de locul unde ea stătea în picioare în dreptul patului, cu rochia liliachie într-adevăr ușor boţită. O prinse de umeri și o privi în ochii mari și negri, în irisurile cărora pluteau profunzimi roșcate, ochi mediteraneeni, ochi africani.

— Ești într-adevăr o fată remarcabilă, îi spuse, tocmai de aceea ţi-am făcut ce ţi-am făcut și mi-am asumat acest risc. Ţi-am transferat ţie o parte din durerea mea, exact ce n-ar trebui să facă oamenii, deși semenii noștri procedează constant în felul acesta. Și am făcut-o cu premeditare. Am abuzat de tine, Kiki, fiindcă ești o fată remarcabilă și fiindcă la momentul potrivit te-ai ivit brusc alături de mine, capabilă să produci o schimbare în viaţa mea.

— Vei fi mai puţin nefericit?

— Poate. Da.

— Eu cred că voi fi și mai nefericită, zise Kiki, dacă

într-adevăr nu mai vrei acum… să mă lași să te văd… deși dacă te-am făcut mai puţin nefericit, voi simţi la rândul meu mai multă fericire.

— Cantitativ mai puţină, scumpa mea, dar de o calitate superioară! Hai să rămânem la definiţia asta. Acum trebuie să pleci.

— Nu, nu. Monty, te rog. Niciodată nu ne vom mai simţi atât de apropiaţi.

— Știu, răspunse Monty. Nu crezi că sunt și eu trist din cauza asta? Tocmai de aceea trebuie să pleci repede.

— Dar o să vrei să mă mai vezi… n-ai vrut cu adevărat să spui „niciodată”… O, Monty, ce groaznic mă simt!

— Presupun că o să ne mai întâlnim, de ce nu? Dar ceea ce a fost astăzi între noi trebuie să treacă.

— Nu va trece niciodată!

— Hai, hai. Durerea pe care ţi-am provocat-o, de orice fel ar fi, este foarte pură, probabil cea mai pură din câte ai să simţi vreodată! Poate că-ţi va folosi chiar într-o bună zi, ca un lucru ferm, un sprijin, un loc aflat în altă parte, pe care să-ţi poţi pune în siguranţă piciorușul elegant și cutezător.

— Dă-mi voie să te văd și mâine.

— Nu. Acum pleacă, Kiki. Nu mai am ce să-ţi ofer, decât binecuvântarea mea, care sună ca un blestem, dar este cu adevărat o binecuvântare. Ești o copilă remarcabilă și vreau să plătesc acest ultim tribut curajului tău. Pleacă, fată remarcabilă! Ai toată recunoștinţa mea!

Monty coborî scările și deschise ușa de la intrare.

— Nu. La revedere.

Kiki trecu pe lingă el și ultima imagine ce i se întipări în minte fu aceea a ochilor ei mari, întunecaţi, scăldaţi în lacrimi nevărsate. Pe urmă a părului ei lung, aruncat pe spate și fâlfâind. Dar Kiki ieși cu pași hotărâţi și nu se uită în urmă.

Monty închise ușa și se sprijini de ea. Apoi se așeză jos, pe podea, tot cu spatele rezemat de ușă. Lumea sa parcă plutea, plutea dinaintea lui, în fragmente

supradimensionate, de culoarea norilor de furtună. Tot ceea ce fusese întunecat și strâmt, dându-i senzaţia că era strivit în interiorul unei nuci, se relaxase și se dezmembrase, devenind spaţios, aerisit și puţin sălbatic. Monty nu se gândea acum: e un lucru bun sau unul rău? Reacţiona pur și simplu mecanic, așa cum reacţionase și la sosirea extraordinară a lui Kiki St. Loy.

Undeva, în mijlocul acestor nărăvașe fragmente plutitoare, se afla și întâmplarea din noaptea trecută. Sophie nu fusese în pat. Era tolănită pe sofaua purpurie din salonaș, în logia cu baldachin, îmbrăcată într-o robă lungă, vișinie și albastră, abia cumpărată prin poștă de la un magazin din West End. O purta pentru prima oară. Stătea dreaptă în mijlocul pernuţelor purpurii, iar faţa-i era trasă și palidă, de o paloare nepământeană, cenușie, ca a efigiei de ceară a unui sfânt mort dintr-o catedrală spaniolă. Ce schimbată îi era expresia feţei după topirea obrăjorilor ei plinuţi, aroganţi! repeta iar și iar și iar de o jumătate de oră: „Te urăsc, te urăsc, te urăsc, regret profund că m-am căsătorit cu tine”. Nu e decât litania suferinţei ei fără scăpare, își spuse Monty, așa cum își spusese de multe ori în ultimele săptămâni, când Sophie îl ocărise și-l chinuise în fel și chip, revărsându-și asupra lui suferinţa, ca pe un duș acid. Făcu efortul obișnuit de a păstra tăcerea, de a nu se certa cu ea, de a-i răspunde cu blândeţe, de a-i repeta iar și iar, ca pe o litanie opusă văicărelilor: „Odihnește-te puţin. Te iubesc. Nu fi supărată pe mine. lartă-mă, Sophie. Te iubesc”. Dar înregistră un nou eșec. „Bun. Și eu aș vrea să nu mă fi însurat cu *tine*! Să fi avut o soţie credincioasă și decentă, nu o curvă care sărea dintr-un pat în altul cu toţi prietenii mei!” „Tu nu ai prieteni, habar n-ai cum își bat joc de tine și te dispreţuiesc cu toţii!” „Dacă o fac, e pentru că așa îi înveţi tu”. „Te dispreţuiesc, nu ești câtuși de puţin bărbat, cât aș vrea să mă fi măritat cu un bărbat!” „O, taci din gură. Sophie, du-te la culcare!” „Toţi râd de tine, Richard te batjocorește”. „Taci din gură”. „Nu știai că am făcut dragoste și cu Richard?” „Nu-i adevărat”. „Ba-i adevărat,

chiar aici, în patul conjugal, ne-am râs de tine”. „Ai născoci orice ca să mă faci să sufăr, nu-i așa?” „Te urăsc, te urăsc, te urăsc”.

Monty își ţinu răsuflarea. Amintirea acelei scene se ridicase la suprafaţă, printre gândurile lui răzleţe, ca un nor atomic toxic. Încercă să se stăpânească și adoptă o poziţie rigidă, în timp ce vocile isterice continuau să-i răsune în cap. În cele din urmă le redusese la tăcere, apucând-o pe Sophie de gât. Fusese un soi de îmbrăţișare. Trebuia s-o facă să tacă! Se aruncase asupra ei și o redusese la tăcere, dorind să-i provoace durere, să domine și să stăpânească acea conștiinţă groaznică ce-l umplea de atâta suferinţă, de atâta milă barbară, insuportabilă.

— Sophie, zise el cu voce tare. Sophie, Sophie. Iubita mea. Odihnește-te acum. Iartă-mă.

Ea va rămâne veșnic o parte din el. Mai exista acum numai aici, înlăuntrul lui. Iubirea pentru ea trăia încă, va trăi veșnic și se va transforma, așa cum se transformă toate cele vii. Poate că, devenind tot mai tandră și mai nebuloasă cu trecerea anilor, imperfecţiunile sale se vor șterge din memorie. Perfectă nu va deveni niciodată, dar va purta pe aripile ei mai puţine stigmate în anii ce vor veni. El și Sophie, legaţi unul de altul pentru totdeauna, cununaţi pe vecie. Trupul i se destinse încet și-și aminti treptat de Kiki și de întâmplarea recentă. Ce straniu, își spuse, ce straniu! Simţi cum lucrează în el schimbarea ca într-o plantă, modificându-i una câte una toate părţile fiinţei. Cum se produsese această înnoire? Prin faptul că i se confesase lui Edgar? Era ceva care avea vreo legătură cu Edgar însuși, un lăcaș al afecţiunii inocente, poate chiar o relicvă a tinereţii, oferind un misterios punct de sprijin? Așa încât Edgar, o făcuse cumva posibilă pe Kiki, iar Kiki va face posibilă… ce? Ce fel de amăgiri erau acestea? Nu cumva mai comisese încă o crimă, una mai puţin gravă? în mintea lui apărea straniu de asemănătoare cu cealaltă, un pandant al primei. Moartea lui Sophie, lacrimile lui Kiki, pentru a-i aduce lui… ce?

Telefonul începu să sune. Monty se ridică leneș și se

duse să răspundă. O voce bărbătească se interesă dacă vorbea cu domnul Small.

— Da.

— Aici e Fairhazel… știi… ăă… Binkie.

— Binkie!

— Vorbesc de la școala Bankhurst.

— Binkie! Câţi ani au trecut!

— Te așteptam aici azi-dimineaţă, pentru interviu…

— O, Doamne! exclamă Monty.

După conversaţia cu Edgar, treaba asta îi ieșise complet din minte. Nu doar din cauza emoţiei ce-l cuprinsese. Când Edgar îl anunţase: „Nu-ţi pot scrie recomandarea”, Monty socotise că întregul proiect fusese anulat automat. Dar bineînţeles că Edgar nu contramandase întrevederea cu Binkie.

— Regret foarte mult, zise Monty. Mi-e teamă că am fost reţinut aici de o problemă… urgentă… ăă… ăă… ceva în legătură cu o spargere.

— Oh, îmi pare rău. Sper că nu s-a furat nimic?

— Ba da, a dispărut un lucru de valoare, dar cred că totul se va termina bine.

— Ești asigurat?

— Sper că da, răspunse Monty. Vom vedea cu timpul.

— Poate putem stabili o altă zi în care să vii încoace.

— Se pare că va trebui totuși să plec. Așa că… poate că e mai bine să renunţăm deocamdată. Regret foarte mult că am provocat încurcături… îţi sunt recunoscător că ai acceptat să…

— Nu-i nicio problemă. Fără îndoială că-mi vei da de știre dacă mai târziu… deși, firește…

— Da, da… Mulţumesc, mulţumesc…

Monty puse receptorul jos și pufni în râs. Pe urmă se opri din râs și începu să calculeze de când nu mai râsese. Uriașii nori multicolori de furtună continuau să plutească în spaţiile senine, deschise, ale minţii lui.

Blaise răsuci cheia în broască și împinse ușa, dar aceasta refuză să se deschidă. O împinse frenetic, pe urmă renunţă. Era probabil zăvorită pe dinăuntru. De ce? Se

simţi cuprins de panică. Apăsă pe butonul soneriei și așteptă. Tăcere. Sună încă o dată, prelung. Niciun zgomot. Dădu fuga, pe lângă colţul casei, până la ușa de la bucătărie, dar aceasta era și ea zăvorită sau, în orice caz, încuiată, iar el nu avea cheia. Se uită prin geam la bucătăria pustie, familiară, în care lumina soarelui dezvăluia faţa de masă roșie, câteva hârtii pe masă, niște cești nespălate îngrămădite în chiuveta de modă veche. Încercă fereastra de la bucătărie, apoi toate celelalte ferestre de la catul de jos, dar toate erau încuiate. Mintea îi lucra nebunește, înfaţișându-i-o pe Harriet întinsă pe patul ei de la etaj, cu un flacon de somnifere golit alături.

Aiureli, se gândi Blaise. Harriet nu ar face una ca asta, nu-i stă în fire. Fără îndoială că a blocat pur și simplu ușile ca să nu mă lase să intru. Stă cuminte sus, ascultând în tăcere și așteptând să plec. Dar această nouă imagine era aproape la fel de terifiantă ca și cea dintâi. I se părea că vede ochii lui Harriet sticlind veninos spre el, scăpărând în mintea lui așa cum nu-i văzuse niciodată în viaţa adevărată. Avea impresia că ea îl observa, că îl urmărea de sus. Făcu doi pași înapoi și ridică ochii, dar nu zări pe nimeni, nu observă la etaj niciun cap ce se retrăgea, niciun fâlfâit de perdele.

Fugi înapoi la ușa din faţă și strigă: „Harriet! Harriet! Harriet!”, prin fanta cutiei poștale. Câinii, adunaţi ca să-i privească acţiunile, îl urmăreau acum neliniștiţi, mârâind la călcâiele lui. Trase câteva șuturi în direcţia lor, iar ei bătură în retragere, schelălăind.

— Harriet! Harriet!

Avea senzaţia că strigătele lui disperate, înspăimântate, sunt apoteoza groaznică a unei zile teribile. Cearta prostească dintre el și Emily, din cauza lui Kiki, păruse nesfârșită. O prelungiseră mecanic, din oboseală, niciunul dintre ei neavând energia creatoare necesară pentru a găsi o modalitate de a-i pune capăt. Pe urmă sunase telefonul. Era un doctor de la un spital din centrul Londrei, pe care-l cunoscuse cândva. „Am o veste proastă pentru dumneavoastră. Unul dintre pacienţii

dumneavoastră a fost adus la noi. N-am reușit să-l salvăm. S-a sinucis". „Magnus Bowles?", întrebase ca un idiot Blaise. „Nu, Ainsley. Doctorul Horace Ainsley". Blaise pusese receptorul jos. Înșelarea încrederii. Îi era hărăzită și această durere, acest motiv de aspră autoincriminare și remușcare, nu avea să fie cruţat de nimic. Dumnezeule, n-avea și așa destule necazuri? „Ce s-a întâmplat?", îl întrebase Emily. „S-a sinucis Ainsley". „Ţi-am spus că te-a sunat, ţi-am spus să te duci să-l vezi, ţi-am spus…" „Lasă-mă-n pace! ţipase Blaise. Nu vezi că și așa sunt gata să-mi pierd minţile?" Continuaseră să se certe.

În cele din urmă Blaise o lăsase singură, pretextând că trebuia să meargă la spital să vadă ce e cu doctorul Ainsley. Dar condusese ţintă până la Hood House. Pe când mergea pe Western Avenue, ajuns în sfârșit la cotitura cunoscută și la familiarele străzi liniștite, cu casele lor spaţioase și demne înconjurate de verdeaţă, într-o anumită zonă a conștiinţei lui ce ignora încă evenimentele recente prinsese formă un soi de mulţumire obosită, un fel de ușurare că se întorsese acasă. Era exact sentimentul de pe vremuri, când revenea, după gâlcevile cu Emily din Putney, la pacea inocentă, inconștientă, neștirbită, de la Hood House.

Nu pot face una ca asta, se gândi, nu pot. Trebuie să-mi dea drumul din laţ, Harriet trebuie să-mi dea drumul. Da, totul depinde de Harriet și, dacă înţelege și ea asta odată, are să mă ajute. M-a ajutat și la început, când și-a dat seama că numai sprijinul ei putea îndrepta lucrurile. Dar cum de s-au deteriorat toate în așa hal? Am făcut o greșeală, recunosc, dar nu a fost decât o greșeală pe care acum o văd și o pot îndrepta. Am jignit-o prostește pe Harriet spunându-i în faţă că o iubesc pe Emily și că plec cu ea. Trebuia să fiu mult mai vag, mai puţin direct. Chiar și acum, de unde să știu cum să procedez? Nu era nevoie s-o jignesc atât de rău pe Harriet, trebuia să mă port cu mănuși. Firește că n-a suportat una ca asta, nicio femeie n-ar suporta așa ceva. A simţit că este lăsată pe dinafară, că nu mai am nevoie de ea. O femeie are nevoie de un bărbat

care să aibă nevoie de ea. Și, Isuse, *chiar* am nevoie de Harriet. Ea este cheia. Cum de n-am fost permanent conștient de acest lucru, care mi se pare atât de evident acum? Numai Harriet poate face situaţia aceasta tolerabilă! Sigur că, orice s-ar întâmpla, îi sunt devotat lui Emily. Harriet trebuie să înţeleagă măcar atâta, deci poate e mai bine că i-am spus-o, chiar fără menajamente. Acum însă trebuie să mă silesc s-o liniștesc, s-o înduplec, să n-o las să se simtă rănită și ofensată, să-i dau de înţeles cât de mult doresc să mă sprijine. Nu pot trăi fără iertarea lui Harriet, fără ca Harriet să existe undeva în viaţa mea, așa cum a existat întotdeauna. Harriet nu se poate schimba, nu e genul de femeie care să se schimbe, de aceea este nepreţuită. În scrisoarea aceea se preface doar, e furioasă și încearcă să mă facă să sufăr, să cred că s-ar putea s-o pierd și astfel să mă silească să mă întorc la ea. Da, asta e. Mă provoacă, pentru a mă determina să mă întorc la ea. Nu va fi ușor, se va lăsa mult rugată, dar esenţialul este că am cu adevărat nevoie de ea. De îndată ce va înţelege că are din nou o putere reală asupra mea, că n-a fost aruncată la grămada de gunoi, își va reveni, va redeveni bună și miloasă. Am neapărată nevoie, și de-acum încolo, de locul acesta unde să vin și s-o găsesc pe Harriet cosând, iar pe David scriindu-și temele. Poate nu voi reuși să fiu tot timpul prezent, dar locul trebuie să existe. „Ai distrus pentru totdeauna locșorul acesta”. Nu, nu, îi răspunse Blaise vocii din mintea lui. Harriet poate să-l ţină în viaţă pentru mine, o va face chiar și acum.

La volanul mașinii, apropiindu-se tot mai mult de Hood House, fusese din ce în ce mai convins că găsise soluţia. Mai putea fi salvat, el și sănătatea lui mentală, onoarea, liniștea lui sufletească, totul. Dar în acele gânduri încurcate și neplăcute, un lucru îi rămăsese clar, dându-i prilejul să se considere încă integru. Îi *aparţinea* lui Emily, trebuia cumva să trăiască în mod decent, mai ales cu ea. Era o fază nouă, da, o fază nouă. Aceste cuvinte îi aduseră și ele mângâiere. Toate i se întâmplaseră la fel de implacabil ca succesiunea anotimpurilor. Era obligat să

rămână la Emily și să înfrunte împrejurările furtunoase fără a se dezice de ea. Bineînţeles, se certau și ţipau unul la altul, așa cum făcuseră întotdeauna, chiar și în zilele perfecte. Nopţile însă, când zăcea, epuizat din cauza emoţiilor și a deprimării, în braţele lui Emily, avea senzaţia profundă că se afla în locul potrivit.

Îi mărturisese acest lucru nu o singură dată și, deși ea îi răspunsese întotdeauna sarcastic, simţise cât de încântată torcea liniștită lângă el și se gândise în sinea lui că e minunat să faci fericită o femeie.

Cu Harriet, se gândi, am străbătut un fel de ciclu. A fost și el benefic, dar cu totul diferit. Acum începe un ciclu nou. E oarecum firesc. Doar că am *neapărată* nevoie ca Harriet să rămână în fundal. Trebuie să înţeleagă că în absenţa ei nimic nu are cum să-mi meargă bine. Îi pretind cam mult, de fapt îi cer să se sacrifice, dar ea e tipul altruist și până la urmă va considera că e de datoria ei s-o facă. N-ar putea fi cu adevărat fericită fără acest sacrificiu. De fapt, conștiinţa că m-a salvat îi va produce, cred, cea mai mare fericire. Chestia cu iubirea ei pentru Monty era, evident, falsă. De ce Dumnezeu am crezut toate balivernele lui Pinn? Harriet nu poate iubi pe nimeni altcineva decât pe mine.

Trebuie s-o văd, se gândi Blaise, stând din nou în faţa ușii de la bucătărie, cu grupul de câini care hămăia intermitent în spate. Trebuie s-o văd și să-i explic totul, cât timp lucrurile îmi sunt limpezi în cap. Tânjea acum nebunește după scumpa lui nevastă, dorea s-o ţină pe genunchi și să-i vadă chipul iluminat de lumina iertării. Zgâlţâi ușa, încercând să-și dea seama dacă era doar încuiată sau și zăvorită. Părea numai încuiată, iar cheia se afla probabil în broască, de partea cealaltă. Dacă ar sparge ochiul de sticlă, ar putea să-și strecoare mâna înăuntru și să răsucească cheia. Se uită în jur, căutând o piatră sau un alt obiect cu care să spargă sticla. Pe terasă se găsea o bucată ruptă de pavaj și Blaise o ridică și o cântări în palmă. Când făcu asta, Ajax, în a cărui minte, grav înceţoșată de foame (Harriet uitase să le dea de mineare

câinilor înainte de plecare și răbdau de aproape două zile), gestul lui deșteptase o amintire de pe vremea când era pui, se porni pe un urlet subţire, pătrunzător și isteric, ca tânguitul neîntrerupt și sonor al unei fiinţe omenești aflate în stare de șoc. „Tacă-ţi fleanca!”, zise Blaise, amenințând câinele cu piatra. Făcu un pas spre ușă și izbi violent sticla, sfărâmând partea de jos a geamului. Ceilalţi câini se puseră și ei pe lătrat, slobozind un concert nefiresc, frenetic, de urlete sonore.

Blaise tocmai își strecura mâna prin gaura zimţată, când îl fulgeră brusc cea mai sfâșietoare durere simţită vreodată, care i se răpândi în tot trupul, făcându-l să se împleticească și să-și sfâșie încheietura mâinii în cioburile de sticlă. Pe moment, din cauza durerii și uluielii, nu înţelese ce se întâmplase, parcă avusese un atac de cord, parcă-l împușcase cineva. Apoi își dădu seama că Ajax îl mușcase adânc de gleznă, retezându-i complet tendonul, cum ai tăia o aţă. Blaise urlă și se întoarse, ţinându-se de ușă ca să nu cadă și punând din nou mâna pe sticla spartă. Ajax îl înfruntă, mârâind și dezvelindu-și colţii, iar Blaise, într-o strălucire clară și înspăimântătoare, văzu sânge, propriul lui sânge, pe botul animalului. Lătrând isteric, toată haita se năpusti asupra lui. Simţi cum era prins și tras de cracul pantalonului și cum fălcile puternice ale lui Panda îi apucau gamba. Apoi Ajax sări, iar Blaise îi trase un pumn în botul însângerat, freeându-și degetele de colţii animalului. Trebuie să fug, se gândi Blaise, dar nu pot fugi, nu pot. Încercă să o ia la goană, să învingă durerea din picior, să prindă aripi din pricina fricii, să ţopăie și să iasă, sărind, din cercul isterizat al fiarelor care clămpăneau din fălci. Seagull făcuse un salt ca să-l muște de mâna ce se legăna. Blaise văzu cum îi curge abundent sângele din încheietura sfâşiată și din palma tăiată și se simţi cuprins de panică. Zări în depărtare, oferindu-i parcă refugiu, gaura din gard ce ducea în grădina lui Monty și încercă să alerge într-acolo, ţopăind pe piciorul sănătos și târându-l pe celălalt. Trebuia neapărat să se silească să fugă. Timp de câţiva pași reuși să imite mișcările normale, în vreme ce

câinii isterizaţi îi sfâșiau hainele. Pe urmă se împiedică și căzu, iar colţii albi și puternici ai lui Ajax se apropiară de grumazul lui.

Harriet nu era obișnuită să călătorească singură. Bineînţeles, nu era cu adevărat *singură,* de vreme ce îl avea cu ea pe Luca, dar ea era răspunzătoare pentru el, iar Luca n-o putea proteja de pretenţiile neașteptate ale funcţionarilor, formulate într-o limbă pe care n-o înţelegea. Luca îi fusese totuși folositor. Își adusese pașaportul (de care era foarte mândru) într-o sacoșă mică, burdușită cu comori de la Fulham. Chiar îi reamintise lui Harriet că va avea și ea nevoie de pașaportul *ei.* Pe avion o ţinuse tot timpul de mână. Deși extrem de agitat, fusese cel mai calm dintre ei doi. Harriet era tulburată, avea tendinţa să tremure și să scape lucrurile din mână. Când scotocea în poșetă, căutând pașapoartele, biletele sau banii, tot ce păstra acolo se revărsa brusc afară și se risipea pe jos. Se simţea neîndemânatică, înfierbântată de rușine și neliniște. Presupun că ar trebui să schimb niște lire în mărci, își spuse, dar nu găsea în ea tăria de a-și părăsi fotoliul din sala de așteptare a aeroportului Hanovra, unde se refugiase împreună cu Luca, așteptând sosirea bagajelor de la avion. Il strânse mai tare pe copil lângă ea, cuprinzându-i umerii cu braţul, în vreme ce el se uita în sus la ea cu ochii lui strălucitori, negri, calmi. Luca strângea în braţe elefantul brodat și un mic ursuleţ îmbrăcat într-o uniformă de tartan, pe care îl alesese împreună cu Harriet la Heathrow.

Harriet își regreta deja fuga, deși nutrea în același timp sentimentul că era, într-un fel sau altul, un drum inevitabil, ce se cerea străbătut până la capăt. Ii expediase o telegramă lui Adrian, anunţându-și sosirea, dar nu primise niciun răspuns. Probabil că timpul fusese prea scurt. Nu reușise să ţină socoteala orelor. Poate era plecat într-o aplicaţie sau fusese mutat din Hohne de la ultima lui scrisoare. Adrian, cândva mare autor de epistole, nu-i scrisese prea des în ultimul timp. Fără îndoială, nu avea lucruri plăcute de povestit despre viaţa sa și perspectivele

sale de viitor, după ce fusese respins la examenul pentru cursurile de ofiţeri de stat-major. Deși nu o vizitase niciodată, localitatea Hohne nu era străină de imaginaţia lui Harriet, întrucât tatăl ei își sfârșise acolo cariera de ofiţer de legătură. Adrian deplânsese soarta părintelui său. Acum se afla și el la Hohne, în calitate de comandant al unei baterii de pe lângă Cartierul General, un alt maior Derwent urmărit de ghinion. Ii descrisese lui Harriet întinderile pustii de nisip răvășite de tancuri și, mai departe, deșertul Luneberg. O destinaţie de la capătul lumii, pentru o călătorie până la capătul lumii.

Harriet știa, desigur, din experienţa generală avută cu armata, că în cazul în care nu l-ar găsi pe Adrian, camarazii lui ofiţeri (repetă numai pentru sine sintagma încurajatoare) i-ar sări în ajutor. Habar nu avea însă cum urma să ajungă până la Hohne, fără să cunoască o boabă de germană. Trebuia să schimbe bani, să ceară îndrumări. Vai, dar era atât de flămândă (spre deosebire de

Luca, nu putuse pune nimic în gură pe avion), atât de obosită, de buimăcită, de înspăimântată. Ori de câte ori călătorise, Blaise se ocupase de toate. Cea mai puternică dorinţă a sa în momentul acesta era să ajungă sub aripa protectoare a fratelui ei. Simţea nevoia de a se afla într-un loc unde să fie discret supravegheată și ocrotită. Își imagină apropiatul sanctuar, unde-l va putea culca pe Luca și va putea să plângă în sfârșit după pofta inimii. Adrian va întreba: „Ei, și acum ce intenţii ai?”, iar ea va răspunde: „Nu știu” și până și în aceste cuvinte va găsi o mângâiere. Fratele ei era cel mai bun și mai blând bărbat. Poate că n-ar fi trebuit să se facă ofiţer, dar tatăl lor îl silise să urmeze academia Sandhurst.

De atâta oboseală și slăbiciune, Harriet nu mai știa exact *de ce* luase calea pribegiei. În momentul respectiv i se păruse o chestiune de principiu. Dar ce principiu? își amintea că își spusese: Nu vreau să fiu sclava lui Blaise. Nu vreau să fiu sclava *lor.* Acesta să fi fost principiul? Așa arătau toate principiile? Nu era oare vorba de simple emoţii? Ca emoţii, le putea rememora și retrăi. Se gândi că

într-un fel era bine că plecase. Dacă aș fi rămas, mi-ar fi fost imposibil să nu joc rolul unei soţii care consimte. îl cunosc bine pe Blaise. Am aflat exact cum este, m-ar face să-mi fie milă de el, ar transforma totul într-o problemă de salvare. Nu mai sunt persoana aceea blajină care crezusem că sunt. Dacă aș fi silită să devin victima lor, n-aș putea să accept cu ochi senini și cu un cuget umil și iubitor. Aș face-o cu resentiment ascuns, cu ură. Ba nici măcar atât, fiindcă resentimentul și ura sunt forme ale puterii. Aș deveni nevolnică, veninoasă, demoralizată, înnebunită de atâta umilinţă. M-aș zvârcoli ca un vierme retezat în două și n-aș avea cum să mă mai gândesc la propria-mi viaţă. Harriet își aminti cu o tresărire de regret de acea splendidă și calmă siguranţă de sine care păruse cândva indestructibilă, dar pe care n-o va mai cunoaște niciodată.

Da, mai putea retrăi aceste sentimente, dar mintea și sufletul ei sufereau deja un proces de transformare. Regreta profund acum că plecase iară David. Rezervase locuri la avionul de după-amiază, fără să-și lase timp pentru Londra, atât de nerăbdătoare fusese să scape, atât de mult se temuse de alte posibile implorări ale lui Blaise. Ii lipsise pur și simplu voinţa de a-și modifica planurile. Avea biletele de avion, ca niște autentice mesaje ale destinului și, în lipsa oricăror alte idei despre cum să procedeze, se supusese pur și simplu acestora. Avea nevoie de sprijinul și sfaturile lui Adrian, cu atât mai mult cu cât părea a fi ultima persoană la care putea apela. Blaise, Monty, Edgar, Magnus erau duși cu toţii, iar acum David o respinsese și el. Cruda sa dispariţie fusese o judecată cumplită, dar dreaptă. Era și aceasta o piesă a angrenajului din care, în pofida „emoţiilor” și „principiilor” ei, nu avusese tăria morală și curajul de a se smulge cu adevărat.

Într-adevăr, ceea ce-i inspira lui Harriet – așa cum ședea paralizată, așteptând să-i vină bagajele de la avion – atâta disperare, era înţelegerea lentă, mecanică a faptului că fuga ei în lume nu schimbase nimic. Era un gest fără conţinut. Nu un salt dătător de viaţă spre libertate. De

fapt, ce putea face? în ultimă instanţă, nu avea pe nimeni altcineva decât pe Blaise. Adrian va fi extrem de înţelegător, foarte rezonabil, foarte cumsecade, dar nu peste mult timp va dori ca ea să plece, să se întoarcă *acasă.* Problema nu avea soluţie, în final se întorcea mereu la Blaise. Nimeni altcineva nu are nevoie de mine, își spunea, în afară de copii, dar ei nu mă pot salva. Blaise are o nevoie cumplită de mine, îi este necesară iertarea mea pentru ca fericirea lui cu Emily să fie perfectă. Are nevoie de Hood House și de iluzia că viaţa acolo continuă la fel ca înainte. Probabil că și David are nevoie de acest lucru. Aceasta este, fără putinţă de îndoială, nevoia și dorinţa cea mai mare a lui Blaise. Nu e capabil să se recunoască răspunzător de faptele sale. Va implora să fie cruţat, să nu fie pedepsit. Mă va pisa până-i voi da un semn de împăcare, iar după aceea se va purta cu mine așa cum s-a purtat cu Emily, doar că-i va fi mai ușor, fiindcă eu sunt mult mai puţin agresivă și fiindcă Hood House îi stă la dispoziţie. Pot să reanimez Hood House, să repun în funcţiune caloriferele, să-i împachetez hainele lui Blaise, dacă are nevoie de ele, să stau acolo și săi. aștept vizitele. Iar el va veni în vizită, se va tângui și se va învinovăţi, va vorbi cu ironie despre Emily, se va lăsa copleșit de emoţiile și vinovăţia lui și se va întoarce la ea cu sentimentul că este mai puternic și mai curat. Pe mine mă va binecuvânta din tot sufletul, convins de mărinimia mea, îi va declara lui Emily că sunt „minunată” și se vor amuza împreună pe seama mea. Iar eu voi fi mereu singură. Această generozitate faţă de el, care de fapt nu-i decât slăbiciune, e unica și ultima mea resursă. Voi recurge curând la ea, deja ajung să apelez la ea, deja gândesc exact așa cum dorește el să gândesc, singura scăpare ar fi un fel de violenţă de care nu mă simt capabilă. Nu există nicăieri un spaţiu întins și liniștit, se gândi Harriet, unde să se înalţe un copac între doi sfinţi, ridicându-şi fruntea pură, plină de semnificaţii, spre bolta aurită. Ceea ce păruse a fi o intuiţie *a* libertăţii și a virtuţii nu mai era acum pentru ea decât o enigmă banală, prilej de emoţii sărace, lipsite de sens. Era

prizoniera propriilor sale gânduri, era condamnată de propria sa fiinţă.

— Poliţia! zise Luca.

Harriet ridică privirea. Văzu, la intrarea în marea sală de așteptare, un grup straniu de bărbaţi în uniforme. Privi mai cu atenţie. Încordarea tăcută a acelor oameni vestea o situaţie neobișnuită. O primejdie. Brusc, inima lui Harriet începu să bată foarte tare. Se întoarse și zări lângă ea un neamţ solid, pe care-l remarcase în avion. Expresia de pe chipul lui o umplu de groază. Faţa-i era albă ca varul, cu gura deschisă, cu ochii pironiţi asupra centrului sălii. Harriet se uită și ea într-acolo. În tăcerea aceea mormântală, în mijlocul atâtor oameni încremeniţi în nemișcare, doi tineri stăteau în picioare, iar unul ţinea în mână un fel de tub lung și strălucitor. La intrare apărură și mai mulţi poliţiști. Cineva lansă un avertisment în germană. O femeie ţipă. Unul dintre poliţiști ridică revolverul. Un zgomot asurzitor izbucni dintr-odată și încăperea răsună de vaiete și ţipete disperate. Neamţul solid de lângă Harriet căzu la pământ, sângerând abundent. Ţipând ea însăși, Harriet îl acoperi cu trupul ei pe Luca.

— Ei, cum ţi-a plăcut unchiul Adrian? întrebă Blaise.

— Un fanfaron, răspunse Emily.

— Ba eu cred că e drăguţ, replică Blaise. Firește, nu ne-am avut niciodată prea bine. Întotdeauna m-a considerat un șarlatan.

— Păi, *ești* un șarlatan, dragul meu. Dar el, este într-adevăr militar? De ce nu purta uniformă?

— Ofiţerii nu poartă uniformă în afara orelor de serviciu, decât în război.

— După părerea mea, arăta mai degrabă ca un funcţionar de bancă.

— Aș vrea să renunţi să mai ungi labele pisicilor, oricum e o idee sinistră. Little Bilham a lăsat urme pe tot pe covorul indian.

— Sper că ţi-au plăcut micile schimbări făcute de mine în camera de zi.

— Nu, nu mi-au plăcut. Și doar te-am rugat să nu schimbi nimic fără să mă întrebi.

— Iar eu ţi-am spus că am nevoie să mă simt la casa mea și ai fost de acord. Nu-i ciudat că unchiul Adrian a vrut să-l ia pe Lucky?

— Mișcător. Spunea că vrea ceva care i-a aparţinut în mod special lui Harriet.

— Am observat că nu i-ai oferit niciun obiect mai de valoare.

— Nu și-a dorit un obiect de valoare. I-am dat toate lucrurile alea de pe biroul ei.

— Ești comic de cărpănos. De ce te strâmbi așa?

— Pentru că mă doare. Ai și uitat?

— Te referi la picior?

— Da. Mă refer la picior. Voi schiopăta toată viaţa. Se pare că te doare-n cot.

— Din fericire, ai o profesie sedentară. Presupun că te bucuri că scapi de câine. Nu cred că vrei să mai vezi vreo potaie cât trăiești.

Blaise scăpase ca prin urechile acului. Trebuiseră să-i prindă gâtul în douăzeci și cinci de copci și să-l opereze la picior, dar colţii lui Ajax nu retezaseră nicio arteră importantă. Aproape imediat după ce căzuse, David și Pinn ieșiseră fugind din casă și alungaseră dulăii cu lovituri. La sosirea lui Monty, toată tărășenia se isprăvise.

În lunga și confuza perioadă următoare, Ajax și Panda și Babu și Lawrence și Seagull fuseseră cu toţii lichidaţi. La fel și bietul Buffy, care se mulţumise să stea pe gazon și să latre, neîndrăznind, ca de obicei, să ia parte, alături de ceilalţi câini, la joaca bizară în care erau prinși, oricare ar fi fost aceea. Ganimede (cu singuranţă vinovat) fusese salvat de prezenţa de spirit a doamnei Raines-Bloxham, care întreţinuse de mai multă vreme legături clandestine cu respectivul animal, hrănindu-l pe ascuns în bucătăria ei, și care venise iară multe fasoane și-l luase, înainte de a se lămuri situaţia. Lucky, făcând cinste numelui său, supravieţuise de asemenea întâmplător. Probabil din cauză că nu se integrase încă în haită și nu

era obișnuit să primească de mineare la ore fixe, mereu în același loc, când i se făcuse foame, se îndepărtase de ceilalţi pentru a explora coșurile de gunoi ale lui Monty. În cursul acestei explorări, Kiki, fără să-și dea seama, îi furnizase un alibi: ignorându-i prezenţa, îl închisese în garajul lui Monty când își scosese de acolo mașina, pe care o ascunsese în garaj ca să n-o vadă Blaise și să se simtă înșelat (era o fată plină de bun-simţ). Așa se face că Lucky, descoperit ulterior, fusese declarat nevinovat. Blaise tocmai se pregătea să-l înapoieze la Adăpostul pentru Câini, când apăruse Adrian și, aflând cât de mult ţinuse Harriet la animal, îl adoptase.

Harriet decedase în masacrul de la aeroportul Hanovra. Îi salvase viaţa lui Luca, acoperindu-l cu trupul ei ciuruit de gloanţe. Blaise, anunţat telefonic de Adrian, plecase cu avionul să aducă acasă rămășiţele pământești ale soţiei sale și pe înstrăinatul său copil, aflat în stare de șoc. Luca nu mai vorbise deloc de la acea întâmplare zguduitoare, nu mai rostise niciun cuvânt, nu mai scosese un sunet, contemplând mut lumea cu ochi înspăimântaţi, care păreau a străluci de durere, ca și cum ar fi înotat în lacrimi. Îi recunoștea pe

Blaise și pe mama lui, dar ori de cite ori încercau să-l alinte, îi respingea blind, cu gesturi neajutorate, ca de animal. Emily plânsese mult de mila lui, dar consimţise în cele din urmă să fie internat într-o instituţie specială pentru copii cu tulburări psihice. Psihiatrul de la acea instituţie nu-l considera pe Luca un caz disperat.

Curând după înmormântare, Emily se mută la Hood House și imediat după aceea Blaise și Emily se cununară discret la un oficiu al stării civile. Martori le-au fost Pinn și Maurice Guimarron. Blaise îl informase pe Monty printr-o scrisoare, iar el le trimisese felicitări, dar nu făcuse act de prezenţă. Odată cu sosirea lui Emily la Hood House, David se întorsese la Locketts, unde locuia și acum, din câte știa Blaise. Blaise nu se putuse mobiliza încă să încerce să-l împace și să-l recâştige pe fiul său mai mare. Va fi timp pentru asta mai târziu, va veni vremea tuturor lucrurilor ce

trebuiau împlinite și se cuvenea să fie împlinite pentru ca ordinea să domnească iarăși în lume. Straniu, dar ordinea *putea* fi reinstaurată în lume, iar Blaise era convins de asta chiar și în toiul proastei dispoziţii și al oboselii ce puseseră stăpânire pe el de cum se mai atenuaseră urmările șocului inițial. Simţea, tainic și prudent, că trecuse printr-un mare incendiu și scăpase fără nicio zgârietură. El supravieţuise. Faptul că Harriet fusese pur și simplu ucisă, omorâtă fără sens de oameni care habar nu aveau de situaţia lui delicată, că problema sa găsise o rezolvare definitivă într-un mod atât de extraordinar, îl izbise la început pe Blaise ca fiind o manifestare insuportabilă a hazardului, dar mai târziu îl considerase un lucru anume sorocit. Toate se întâmplaseră cu o repeziciune atât de uluitoare, încât nu putuse crede o vreme că Harriet dispăruse, că fusese ștearsă pe de-a-ntregul și pentru totdeauna de pe faţa pământului. Cât de teribil de completă era moartea, cât de straniu de curată! Șocul brutal îi provocase o lungă suferinţă fizică, dar parcă era o suferinţă lipsită de orice legătură cu Harriet. Între timp, stăpânit de o teamă aproape superstiţioasă, se aștepta mereu s-o vadă întorcându-se acasă, îi căuta scrisorile, îi aștepta apelurile telefonice. Era posibil să nu existe niciun mesaj final? Iar în ungherele vechi și simple ale sufletului, deprinse cu prezenţa ei, îi ducea dureros dorul.

— Îi simt atât de mult lipsa, o, îi simt atât de mult lipsa, i se plângea necontenit lui Emily, ca și cum mărturisirea aceasta ar fi fost extrem de importantă pentru el. În adâncul conștiinţei simţea nevoia imperioasă de pune mereu, ca să spunem așa, portretul lui Harriet în faţa lui Emily. Emily înţelegea această necesitate și o respecta, de fapt îi venea destul de ușor s-o facă. Destinul fusese uimitor de clement cu ea, așa că-și putea permite să fie generoasă. Dar nu era câtuși de puţin încordată. Nu pretindea că ar fi îndurerată, nici nu-și bătea cine știe cât capul cu suferinţele lui Blaise, considerându-le trecătoare. Își ascundea satisfacţia sub un tact blând și calm, deși din când în când murmura câte ceva de genul: „Cât bun-simţ a

avut Doamna Placidă să plece și să se lase masacrată!”. Blaise respecta *asta.* Emily socotea că micile ei necuviinţe, încercările ei de a banaliza cumplita întâmplare îi vor face bine lui Blaise în cele din urmă, silindu-l să-și dea seama că viaţa trebuia să meargă împleticindu-se înainte, nu să se transforme într-un coșmar. Poate că Emily avea dreptate.

Blaise nu văzuse cadavrul lui Harriet, identificat de Adrian. De fapt, era hotărât să nu-l vadă, deși Adrian afirmase că faţa îi scăpase neatinsă și era evident de părere că s-ar fi cuvenit ca Blaise să-și vadă soţia moartă. Adrian se ocupase de toate formalităţile necesare pentru transportarea sicriului în Anglia. De fapt, tot el luase hotărârea ca Harriet să fie adusă înapoi acasă. Cuprins de o grabă frenetică și de dorinţa de a se menaja, Blaise ar fi preferat o înmormântare imediată în Germania. Respectarea uzanţelor, în care își găsea Adrian alinarea, nu-i spunea nimic lui Blaise. Adrian se ocupase de asemenea de organizarea funeraliilor și a înhumării într-un mare cimitir londonez, unde se odihneau deja tatăl și mama lor. („O să vină regulat în vizită la mormântul ei”, îi spusese Blaise surprins lui Emily.) Prin moarte, Harriet revenise în sânul familiei Derwent cu o naturaleţe pentru care Blaise se simţea vag recunoscător. De parcă pierderea suferită de el era întru câtva atenuată dacă se dovedea în cele din urmă că Harriet aparţinea de fapt celeilalte familii.

Dar o visa necontenit pe Harriet, iar în vise îl copleșea o compasiune sfâșietoare, precum și o teamă pe care nu îndrăznea să o încurajeze în viaţa de fiecare zi. Într-unui din vise o văzu cum dădea de mâncare câinilor și plângea disperată deasupra lor, cuprinsă de o neliniște insuportabilă, în altul i se arătă faţa ei, urât tumefiată, dar fără urme de sânge, privindu-l acuzator. Nu e moartă, se gândise, nu-i decât rănită, iar cel ce a rănit-o sunt eu. Cum am putut să-i fac una ca asta scumpei mele soţii, care e atât de blândă și de bună? La trezire, alunga departe de el rafinatele manifestări ale compasiunii și groazei. Căuta

moduri mai simple de supravieţuire, metode mai eficiente de a grăbi scurgerea timpului. Își aloca – de parcă le-ar fi raţionalizat – perioade în care să tânjească după ea, să deplângă golul lăsat în propria-i fiinţă de moartea ei crudă. Cu o eficacitate rapidă, mecanică, egoismul lui își lua măsurile de apărare, de fapt ele fuseseră declanșate chiar din momentul când vocea lui Adrian, călătorind pe fir de la mare distanţă, îl informase despre soarta lui Harriet. Nu-i voi permite acestei oribile întâmplări să se implânte prea adânc în sufletul meu, își spusese. Nu-i voi permite grozăviei morţii să ocupe un loc în viaţa mea. Trebuie să mă gândesc numaidecât la mine însumi, la viitorul meu, la modul în care mă va consola Emily, la ce fericit voi fi într-o bună zi. Nu mă voi gândi că sunt vinovat. Nu mă voi gândi la suferinţele lui Harriet, căci ele au luat sfârșit. Nu mă voi lăsa distrus de întâmplarea aceasta, voi încerca să profit cât pot de pe urma ei și să-mi vindec rănile prin responsabilităţile pe care le am faţă de cei vii. Mă voi strădui să duc o viaţă mai simplă, mai bună, mai ușoară, lipsită de probleme, să-i permit purificării aduse de moarte să facă măcar atâta lucru pentru mine. La urma urmei, chiar am nevoie de odihnă acum. Nu vreau să trăiesc cu o stafie. Pleacă, porunci în sinea lui, pleacă, pleacă de-aici, ca și cum ar fi retezat braţele sau tentaculele unei paralizante compasiuni, întinse înspre el din mormânt.

Între timp, Blaise și Emily trudeau în tăcere, în taină, cu râvnă, ca niște oameni care încearcă să ascundă o crimă, pentru a îndepărta din Hood House toate urmele existenţei lui Harriet. În grădină ardea fără întrerupere un foc, în care soţii, ocolindu-se de obicei unul pe celălalt când erau prinși cu această îndeletnicire, îngrămădeau tăcuţi lucrurile lipsite de valoare ale lui Harriet, derizoriul moloz al vieţii ei încheiate: conţinutul sertarelor biroului, amintirile din copilărie, acuarelele pictate în Ţara Galilor, caietele cu reţete, tăieturile din ziare referitoare la regimentul tatălui, ilustratele primite de la tatăl și fratele ei, sertare întregi de cosmeticale, piepteni, panglici și cordoane vechi, până și lenjerie. Straniul rug funerar le

devora treptat pe toate. Garderoba lui Harriet, ca și puţinele ei bijuterii, luaseră drumul organizaţiei de caritate Oxfam. Doar o brăţară din argint aurit, gravată cu trandafiri, stârnise dorinţa lui Emily, care, prin aluzii, îl determinase pe Blaise s-o îndemne să o păstreze. De purtat însă n-o purtase niciodată. Elefantul brodat și ursuleţul în uniformă se întorseseră din Germania odată cu Luca, iar ursuleţul îl însoţise pe copil la instituţia cu pricina. Elefantul rămăsese, nu se știe cum, la Hood House. Într-o zi, Blaise îi descoperise în jar rămășiţele carbonizate și reflectase îndelung asupra stării de spirit ce o determinase pe Emily să-l condamne la distrugere.

Testamentul lui Harriet îl desemna, firește, pe Blaise drept unic moștenitor, iar el află cu surprindere și plăcere că soţia lui posedase bunuri succesorale considerabile, moștenite de la tatăl ei, despre care nu știuse nimic. Indica oare tăinuirea existenţei lor, se întreba Blaise, faptul că într-un colţișor al minţii lui Harriet se cuibărise o doză de neîncredere faţă de el? Poate că nu dorise decât să-i facă o surpriză, cu oușorul ei de aur, într-o perioadă cu dificultăţi sporite. Odată, dezbătând intenţiile lui de a deveni doctor, ea vorbise despre niște „hârtii de valoare”. Probabil că nu le cunoscuse nici ea valoarea. Se înţelege că banii cădeau bine acum, când avea de făcut faţă atâtor cheltuieli, ca de pildă redecorarea casei sau modificarea bucătăriei, pentru a fi pe placul lui Emily. Din fericire, consultaţiile lui Blaise continuau să meargă înfloritor, deși pacienţii erau aproape în întregime diferiţi. Mulţi dintre cei vechi renunţaseră, proclamându-se vindecaţi. Deoarece lucra acum mai ales cu grupuri, putea primi mult mai mulţi oameni, exista chiar o listă de așteptare. Blaise și Emily mai discutau uneori posibilitatea ca el să devină doctor, dar niciunul nu mai credea în urgenţa acestei probleme.

(De fapt, deși Blaise nu avea să afle niciodată, pacienţii lui beneficiaseră copios de pe urma triplului șoc al sinuciderii lui Horace Ainsley, al morţii lui Harriet și al faptului că Blaise fusese aproape sfârtecat de câini. Supravieţuind acestor dezastre, neafectaţi și încurajaţi de

ele, se simţeau cu toţii mai bine. La o serată dată de Maurice Guimarron, Angelica Mendelssohn fusese de acord cu Septimus Leech că Blaise nu reușise să-i păcălească nici măcar un singur moment.

— Și-și închipuia că-l venerăm!

— Nu-mi pot explica de ce am continuat să merg la el, declară Angelica.

— Nici eu, spuse, alăturându-se grupului, Stanley Tumbelholme.

— Mă simt mult mai bine de când a dispărut din viaţa mea târâtura aia scârboasă. Ce rău îmi pare că nu l-au sfârtecat câinii!

— Aproape că mi-am terminat romanul, zise Septimus, iar Penelope susţine că doarme dusă acum.

Miriam Lister rise superior. Septimus și Penelope urmau să se căsătorească nu peste mult timp. Numai sărmana Jeannie Batwood tăcea. Il iubea pe Blaise cu disperare și nu-l putea părăsi acum, deși soţul ei o amenință cu divorţul.)

În mare, Blaise se simţea ușurat de ieșirea lui Luca din scenă, deși, de dragul lui Emily, îi părea oarecum rău după băiat. Nu-i plăcea să recunoască, dar niciodată nu-l înţelesese pe Luca, nu-și înţelesese propriile sentimente în legătură cu el și niciodată nu-l iubise pe băiat așa cum s-ar fi cuvenit. Nașterea lui Luca fusese o complicaţie nedorită și asta rămăsese băieţelul întotdeauna pentru Blaise. Crescând, straniul copil îi inspirase numai teamă și vinovăţie. Era o ușurare că fusese *declarat* subdezvoltat în mod oficial și dus departe, pentru a fi îngrijit de specialiști. În orice caz, o perioadă în care să fie scutit de prezenţa lui Luca era esenţială în situaţia de acum, mai târziu deciziile vor putea fi luate cu o minte mai clară. Deși Emily plângea des, Blaise avea sentimentul că fusese și ea ușurată când acea suferinţă tăcută, teribilă, ininteligibilă, fusese îndepărtată de sub ochii ei. În felul acesta ne rămâne mai multă energie pentru alte scopuri, se gândea Blaise, ca de exemplu să avem grijă de David, deși deocamdată nu făcuse nicio încercare în acest sens, iar Emily nu pronunţa

niciodată numele băiatului. Blaise îl vizitase pe David la Locketts de două ori, dar se dovedise că nu aveau ce să-și spună. David se încăpăţânase să tacă, iar la sfârșit îșirugase politicos tatăl să plece. Blaise, care sperase să i se indice prin vreun semn că fusese iertat, își dăduse seama că nu se va mai putea expune prea curând la o astfel de încercare. Refuză să mediteze la întâlnirile acelea, ștergându-și-le tacit din memorie. O să mă ocup de David mai târziu, își promisese. Deocamdată este mai bine să rămână cu Monty și Edgar. Acum imediat contează numai Emily, să se instaleze confortabil în casă, în așa fel încât unirea noastră să devină reală și să creadă în sfârșit în ea. Își spuse încă o dată că era minunat să reușești să faci fericită o femeie.

Iar acum era căsătorit cu Emily McHugh. Stăteau faţă în faţă, ca soţ și soţie. Lupta cea lungă se sfârșise sau poate își schimbase caracterul. Urma o eră nouă, cu războaie și revelaţii de un fel cu totul deosebit. Tachinările femeii sunau ca și până acum, dar odată cu dispariţia pericolului real își mai tociseră puţin ascuţișul. Fusese oare teama un ingredient atât de important în dragostea lor de pe vremuri? Pe el, cel puţin, îi delectase oare *teama* ei? Acum era ca și cum s-ar fi asigurat reciproc, după fiecare schimb de cuvinte: „Totul e bine, dragă, totul e bine. De-acum încolo nu mai putem fi ruinaţi, distruși sau pierduţi. Totul e un joc, îţi dai seama”. Cruzimea ei, care-i produsese cândva delicii, părea acum inofensivă și falsă, în orice caz, nu mai avea vârful suficient de bine ascuţit de împrejurări ca să-l poată străpunge sau încânta. Între ei se înfiripase o înţelegere mai blândă, mai potolită, aproape o conspiraţie, o conspiraţie ce urmărea fericirea. Ca un soi de pact între doi indivizi mult mai vârstnici. Sesizând acest lucru, Blaise se surprinse gândindu-se lacom la fericire și întrebându-se dacă acest premiu mai puţin emoţionant le va fi în cele din urmă hărăzit lui și celei de-a doua soţii. Nu reușea să-și amintească nimic despre calitatea primei sale fericiri, dinainte de Emily, fericirea cu Harriet, timpul respectiv devenise legendar, aproape inaccesibil pentru

mintea lui. Nici nu reușea să-și clarifice în memorie modificările pe care le suferiseră iubirile sale timpurii, inoculându-i credinţa că Harriet este dragostea lui sacră, iar Emily cea profană. Apropiindu-se de trecut și străduindu-se să-l atingă, poruncindu-i instinctiv să reducă intensitatea durerii, putea să-și imagineze limpede (sau poate inventa într-o oarecare măsură?), cu o emfază nouă, dar și cu un soi de milă faţă de ea, doar nefericirea sa cu Harriet, singurătatea lui alături de ea, sentimentul de a fi făcut o alegere greșită, de a se afla într-un loc nepotrivit.

Dar în ce loc se afla acum? Faptul că era *însurat* cu Emily îi veni brusc în minte, ca un șoc al inocenţei și vidului, ca o puternică lumină albă și, dacă-l făcu să simtă pentru ea un val puternic de tandreţe, păru totodată să diminueze intensitatea vechiului și vertiginosului sentiment că între ei doi exista o legătură unică. Poate că această apropiere fusese într-adevăr, parţial, produsul adversităţii și al emoţiilor prilejuite de teamă. Acum, că nu mai trăiau periculos, trebuiau să aprecieze alte calităţi, să observe diferenţele dintre ei. Totuși gândul la vechea lor iubire rămânea pentru ei un soi de talisman, un fel de garanţie, un stindard al îmbărbătării pe care-l desfășurau în vânt din când în când. Odinioară fuseseră convinși că erau într-adevăr făcuţi unul pentru celălalt, în mod cu totul și cu totul special, trecuseră prin foc pentru asta și li se cuvenea o răsplată. Chiar dacă această răsplată se dovedise atât de diferită de ceea ce așteptau încât rămăseseră perplecși, focul fusese, în orice caz, real. Blaise se simţea marcat cu pecetea morţii. Avea să aibă cicatrici și să schiopăteze tot restul vieţii. Cu cât se îngrijea cu mai multă atenţie, ca să se elibereze de monstruozitatea morţii lui Harriet, cu atât se simţea mai bătrân și mai preocupat de sine și observa cu plăcere că și Emily dădea aceleași semne ale preocupării de sine. Vor avea bani, confort, o casă plăcută, o viaţă ușoară și agreabilă. Suferiseră împreună, iar acum se puteau în sfârșit odihni și bucura de consolările lumești. Ce oameni banali o să devenim, se gândi el, fără urmă de regret,

descoperindu-și în suflet un soi de mediocritate morală gata formată, resemnarea de a fi lipsit de ambiţie, egoist și ratat, o resemnare ce-l umplea de o confuză încântare secretă.

— Mă bucur că am isprăvit și cu Adrian, spuse Emily. E o nouă fază în eclipsarea știi tu cui.

— Credeam că nu mai pleacă niciodată.

— Ascultă, cred că ar trebui să-i faci o vizită lui Monty.

— În legătură cu David.

— Nu. În legătură cu livada. Vreau livada.

— Am să-i scriu.

— De ce nu-l inviţi la un pahar?

— Credeam că nu ţi-e simpatic.

— Ba îmi era, dar n-am vrut s-o arăt. Oricum, îmi place de el acum. E unica persoană celebră pe care o vom cunoaște vreodată.

— Numai că acum nu-mi mai place mie.

— Mă duc eu la el.

— Nu se poate.

— Vezi că mă mai pricep să te exasperez?

— Lasă-mă-n pace, fetiţo, sunt obosit.

— Vreau livada, vreau livada, vreau livada.

— Bine, bine. Voi încerca să ţi-o obţin.

Se înţelege, nu-i adevărat că nu-mi mai place acum de Monty, se gândi Blaise. Dar ce geniu al răului blestemat a fost pentru mine! Nu vreau să dau ochii cu el, cel puţin nu acum, imediat, fiindcă mă face să mă simt mic. Întotdeauna a avut acest efect asupra mea, presupun însă că odinioară îmi făcea plăcere. Acum nu-mi mai place și probabil și asta este o parte a „ratării” mele, faptul că Monty nu se mai „potrivește” cu mine. Zău dacă toată tărășenia nu i s-a datorat într-un fel chiar lui, dacă n-a făcut-o pentru a se amuza. Mi-a înlesnit legătura cu Emily inventându-l pe Magnus Bowles, iar când l-a omorât, a provocat fuga lui Harriet. Sinuciderea amărâtului de Magnus a fost picătura care i-a umplut lui Harriet paharul. Monty este într-adevăr regele cinicilor. Ba mai degrabă un

fel de zeu visător, care declanșează întâmplări îngrozitoare într-un fel de transă. Cam asta a fost el pentru mine. Presupun că, într-o manieră sinistră, nu s-a descurcat prea rău în rolul ăsta de divinitate locală. Povestea a avut un sfârșit destul de fericit pentru cei rămași în viaţă. După atâta vinovăţie și atâta confuzie, Em și cu mine putem să luăm viaţa de la capăt.

Și tot datorită lui Monty nu mă simt obligat să am o părere foarte proastă despre mine însumi. N-a fost vina mea că Harriet a fugit la Hanovra, Monty a fost de vină. Dacă i-ar fi purtat de grijă așa cum se cuvine, n-ar fi plecat nicăieri. Nu eu am ucis-o, ci Monty. El a fost cauza imediată. Prin urmare, el să fie cel chinuit de remușcări. A înghiţit tot sentimentul de vinovăţie, așa cum înghite orice. N-are decât să plesnească din pricina lui, ca Magnus Bowles. Se înţelege de la sine că nu pot fi prieten cu un maniac al puterii ca el. Pecetea trufiei îi izolează pe oameni mai mult decât oricare alt păcat. Lui Monty îi place să se creadă Lucifer, dar în realitate nu este nici măcar un Magnus. E mic și slab, la fel de slab, de câinos și de uscat ca și Milo Fane. Da, da, iată cine e Monty în ultima instanţă: Milo, cel înzestrat cu inteligenţă în loc de nervi. Ei bine, îi voi scrie despre livadă. Mă întreb care e preţul cel mai mic pe care e decent să i-l ofer.

E gelos căţelușul meu, îngerașul meu, își spuse Emily McHugh. Crede că am să-l subjug pe Monty, ca și cum mi-ar face vreo plăcere; dacă aș face-o, ar fi numai ca să-l mai scot pe Blaise din amorţeală. Nu e bine să-l las să devină prea leneș sau prea sigur de mine, numai fiindcă ne-am căsătorit. Niciodată până atunci Emily nu trăise o viaţă interioară atât de bogată, atât de intensă. Simţea atâtea lucruri pe care nu i le putea împărtăși lui Blaise (pur și simplu, cum i se întâmpla unui mistic, din lipsa cuvintelor adecvate pentru comunicarea unor pasiuni atât de puternice), încât uneori avea senzaţia că-l înșală neîncetat prin simplul fapt că e conștientă de ele. Mai trebuia, firește, să acopere cu vălul decenţei satisfacţia absolută produsă de dispariţia totală a lui Harriet. Nu se simţea

cuprinsă de un sentiment violent al triumfului, ci mai degrabă de sentimentul profund și plăcut al unui lucru bine făcut, ca și cum și-ar fi eliminat chiar ea rivala, printr-o metodă corectă, lipsită de remușcări.

În acele zile, Emily trăia cu senzaţia că devenise ceva uriaș, ca și cum natura ei ciuntită și supusă privaţiunilor s-ar fi extins brusc, dilatându-se în sus și în afară, ca pentru a îngloba ceea ce înainte o conţinuse. Ea, Emily, îl conţinea acum pe Blaise. La modul cel mai tandru, se simţea de data asta mai încăpătoare decât el, mai puternică și mai înţeleaptă: îl urmăreași-l descifra cu o atenţie iubitoare, meticuloasă. Îi vedea, ca niciodată, toate defectele – pe cele vechi și pe cele noi. Vedea tot ceea ce era fals în el, tot ceea ce-l transforma într-un sublim farsor, în scumpul șarlatan bătrân care era! Observa mecanica protectoare, cu încolăciri de șarpe, a egoismului său speriat, hotărârea cu care refuza să se supună grozăviilor vieţii, rapiditatea instinctivă cu care distrusese urmele lăsate de Harriet în sufletul său. Vedea până și imperfecţiunea iubirii lui Blaise pentru ea, ba chiar o examina în *lumina* dragostei pe care i-o purta ea, mult mai apropiată de perfecţiune. Simţea și ea că „legătura” lor, atât de specială, suferise o atenuare sau o schimbare, dar constatarea nu o îndurera, întrucât îi interpreta metamorfoza mai mult ca pe o deschidere a iubirii lor spre lumea largă, care-i îmbogăţea cu noi tărîmuri emoţionale. Toate acestea le trăise, oarecum profetic, în splendidele clipe petrecute în micul birou al stării civile, când Blaise îi pusese în sfârșit pe deget verigheta îndelung râvnită, iar Pinn și Maurice o sărutaseră, numind-o „doamna Gavender”.

și ea își spusese: Blaise și cu mine suntem *căsătoriţi*! Era o femeie măritată, aidoma multora, cu un soţ al ei și cu un cămin. De acum încolo putea interpreta orice i se întâmpla drept o manifestare a iubirii, inclusiv banalele satisfacţii lumești ce constituiau pentru ea o parte a inocenţei conferite de căsătorie. Iubea Hood House, îi plăcea s-o deretice și s-o înfrumuseţeze, să se mândrească cu ea, ar fi vrut să-l scoată de undeva pe tatăl ei vitreg,

presupunând că porcul bătrân mai trăia, și să-l aducă să vadă pe ce picior mare trăia acum, într-o autentică reședință de gentilom.

Desigur, era nefericită din pricina lui Luca, dar nefericirea îi era limitată de o hotărâre, asemănătoare cu a soțului, de a nu exagera cu suferința. Pentru ea, Luca se afla acum în suspensie, se străduia să se gândească la el ca și cum ar fi fost anesteziat. Psihiatrul insistase să nu-l viziteze nimeni o lună sau două. Mai târziu, vor mai vedea. Emily arsese elefantul nu pentru că fusese cadoul lui Harriet, nici măcar (lucru ignorat de Blaise) fiindcă găsise pe el o micuță pată făcută de sângele fostei rivale, ci doar fiindcă prezența lui îi sugera, extrem de neplăcut, realitatea existenței lui Luca, posibilitatea de a se hotărî să-l viziteze, ideea confuză a revenirii lui definitive. Cum se va întoarce Luca? Se va întoarce vreodată? întrebările de genul acesta o amenințau cu o insuportabilă durere mentală. Însă Emily nu intenționa să-și amărască viața cu astfel de dileme. Prefera să trăiască cu ideea că lui Luca i se dădeau îngrijiri în vederea vindecării; își amintea teama îngrozitoare pentru el, dar și de el, care o chinuia constant odinioară, când băiatul se cufunda în muțenia lui bizară față de ea. Atunci cum să nu se simtă ușurată știind că deocamdată Luca încetase să mai fie copilașul vulnerabil, deosebit, fragil, față de care avusese o răspundere înfricoșător de mare, că devenise un caz obișnuit, pe care experți cu înalte calificări știau exact cum să-l trateze? Simțea această ușurare și, în mod inteligent, o transforma în alinare. Luca beneficia de cel mai bun ajutor posibil, deocamdată era suficient. David n-o îngrijora deloc pe Emily. Era aproape matur. Putea tăia deja din calendar săptămânile și lunile care trebuiau să se mai scurgă până să devină un adult în toată puterea cuvântului. Când va sosi acel moment, David va pleca fără ceremonii și nu-i va mai deranja niciodată.

Pe când stătea în bucătăria transformată și luminoasă de la Hood House, urmărindu-și bărbatul cu ochii larg deschiși și cu o privire vagă, plină de iubire și de

o milă șireată, înţelegătoare, Emily mai avea încă un motiv să creadă că se putea răsfăţa puţin, ţinând necazurile cât mai departe. (Vechea masă de lucru din bucătărie fusese surghiunită în garaj, feţele de masă roșii duse la Oxfam. Acum avea o masă scandinavă albă, rotundă, lucioasă, cu tăblia rezistentă la căldură și cu șase scaune albe asortate. Zonele întunecate și sărăcăcioase ale bucătăriei dispăruseră.) Fusese la medic și i se confirmase bănuiala că era însărcinată. La auzul acestei vești, o fulgerase convingerea imediată că Luca se va înzdrăveni. Se va vindeca, va veni acasă și vor trăi împreună fericiţi, până la adânci bătrâneţi. Nu-i împărtășise încă vestea cea bună și lui Blaise și savura acum cu anticipaţie plăcerea de a i-o spune. Cât caz va face de faptul că-și dorea o fată! Pentru întâia oară în viaţă, Emily McHugh privea în viitor și-l vedea întinzându-se în faţă ca un tărâm de basm.

— *Moules?*[26]

— Nu.

— Nu-ţi plac fructele de mare?

— Nu.

— Atunci *œufs* de vreun fel? *Mornay? Timbale de foie de volaille*?[27] Avocado? Sau ce zici de somon afumat? *Quenelles de brochet?*[28] E imposibil să refuzi tot peștele, nu ne putem bate joc de o masă serioasă. Păstrăv afumat?

— Alegeţi dumneavoastră pentru mine, spuse David.

O lacrimă i se scurse din ochi pe obraz și și-o șterse cu o mișcare înceată.

Edgar observă lacrima și-și concentră din nou atenţia asupra meniului.

— Propun să luăm ca aperitiv somon afumat. Mda. *Poulet sous cloche** e delicios aici, dar… poate un biftec, am putea mânca împreună un *chateaubriand3.* Asta în cazul în care nu preferi plăcintă cu vânat? Nu, nici eu nu vreau. Hei, chelner! Da. Ia să vedem, Graacher Himmelreich – nu *spătleser* din anul acela, ar fi un vin prea

26 Scoici (în fr., în orig.).

27 Timbal de ficăței de pasăre (în fr., în orig.).

28 Chifteluțe de știucă (în fr., în orig.).

dulce pentru început. Atunci… atunci… un Pommard din ’64. Excelent. Da, da, suntem gata să comandăm, mulţumesc.

— Deci după-amiază îl duceţi cu mașina pe Monty la Mockingham, zise David.

— Da. Să nu fii supărat pe Monty.

— Nu sunt supărat. Doar puţin dezamăgit.

— Pentru că n-a stat serios de vorbă cu tine?

— Am impresia că nu-i pasă. E cam lipsit de spirit.

— Lipsit de spirit. Așa ceva nu se poate spune despre el.

— Parcă nu mai funcţionează deloc.

— Poate că nu mai funcţionează pentru tine. Fiecare dintre noi are un Monty care ne poate dezamăgi, dar nu-i exclus să fim chiar noi de vină, ridicând pretenţii deplasate. Monty ţine la tine mult mai mult decât îţi imaginezi.

— Cred că Monty nu ţine la nimeni. Iertaţi-mă.

— Are doar convingerea că deocamdată nu te poate ajuta. Ia-o drept umilinţă. Unii oameni se ajută pe ei înșiși când dau altora o mână de ajutor, iar asta-i înviorează, fiindcă își exercită puterea. Dar Monty nu se încrede într-o astfel de putere. Poate fiindcă, dacă ar vrea, ar putea avea foarte multă.

— Umilinţa nu i se protrivește lui Monty, observă David. Nu vreau să fie umil.

— Știu. Nu ne place ca Monty ai noștri să fie umili, îi vrem mândri. Dar poate că nu e bine pentru *ei*. În orice caz, ai să-l reîntâlnești la Mockingham, când vii. O să mai ai mult de-a face cu Monty.

Edgar îl invitase pe David la Mockingham. Edgar îl invitase pe David să meargă cu el la Școala Britanică de la Atena. Dacă dorea, David putea să participe la săpăturile arheologice din Pelopones. Se dezgropaseră deja un splendid tors de Phaidimos și un potir minunat de Douris. Toate acestea nu erau însă de niciun folos. David nu se resemnase nicidecum cu moartea violentă a mamei sale, cu fiecare oră care trecea simţea că-i este peste putinţă să-

i supravieţuiască. În comparaţie cu acest *fapt,* până și căsătoria obscen de grăbită a tatălui, până și femeia aceea care trăia acum la Hood House, transformând-o radical și stricând-o în totalitate, nu păreau decât niște iritări murdare. Mintea lui i se părea imposibilă, ca unui obiect vizual imposibil sau un enorm lucru zdrenţuit, pe care cineva se încăpăţâna să-l tragă, cu o forţă teribilă, printr-o ţeavă mult prea îngustă. Nimic nu-l putea ajuta. Ba da, poate că Edgar îl ajuta puţin.

— Nu plânge, spunea Edgar. Te poţi stăpâni. Gustă vinul alb și spune-mi ce părere ai.

— Nu vorbiţi prostii. Pentru mine toate vinurile au același gust.

— Nu-i adevărat, David. Ia o înghiţitură și concentrează-te. La Mockingham am să te învăţ totul despre vinuri. Am o pivniţă ca-n povești. O să-ţi placă la Mockingham. Am să-ţi dau camera din foișor.

— Construcţia aia trăsnită din secolul al XIX-lea?

— Întocmai. Slavă Domnului că mama n-a avut suficienţi bani lichizi ca să-l demoleze. Foișorul e octogonal. Străbunicul meu era un admirator al lui Frederic al II-lea. Are geamuri de jur-împrejur și se vede din el întreaga vale. Iarna o să te mutăm în aripa de vest.

— „Noi”?

— Monty și cu mine.

— Aripa de vest e în stil Regency?

— Queen Anne. Mai puţin romantică decât secţiunea elisabetană, dar mult, mult mai confortabilă.

— Și o să-mi daţi o mână de ajutor la greacă, așa cum mi-aţi promis?

— Bineînţeles. La Oxford, când îi vei studia pe Maeștri, nu voi fi departe. Vei putea veni la Mockingham în fiecare vacanţă și în weekenduri și vei putea aduce cu tine un grup de prieteni interesaţi de aceleași lecturi. Consideră Mockingham casa ta.

— Perfect, zise David, fiindcă altă casă tot nu mai am.

— Nu vorbi așa. Ei au nevoie de tine.

— Spuneţi asta întruna.

— Chiar au.

— Nu, nu au. Își ajung unul altuia. Pe mine mă privesc ca pe o părticică din… ea.

— Liniștește-te.

— Pe ea au îndepărtat-o, au eliminat-o, ca și cum ar fi omorât-o a doua oară, ca și cum ar fi șters până și amintirea existenţei sale. Sunt nevoit să plec. Sunt hotărâţi să rupă cu trecutul și să fie fericiţi. Dacă i-aţi fi văzut cum stăteau în ușă în momentul când le-a sosit niște mobilă nouă, execrabilă! Ca doi ţânci fericiţi, râzând cu gura până la urechi de faţă cu șoferul furgonetei. Pe deasupra, ard toate obiectele mamei. Nici măcar nu mi-au cerut consimţământul. Ca Hitler, distrug tot ce le cade în mână…

— Liniștește-te, liniștește-te. Nu au cum să fie fericiţi. Cel puţin tatăl tău sigur nu e. Gândește, David, gândește. El are nevoie de tine.

— De ce? Vine din când în când să mă vadă, numai și numai fiindcă mă are pe conștiinţă, dar nu-i în stare să vorbească cu mine, fiindcă n-avem despre ce discuta amândoi, în afară de *ea,* iar pe ea și-a alungat-o deja din minte.

— Știi și tu că nu-i adevărat. Doar că-i prea tulburat ca să mai discute. Va trebui să-l ajuţi.

— Nu-i tulburat. Nu se gândește decât la el.

— Și la Emily. Nu uita prin ce-a trecut. Trebuie neapărat să-l ierţi pe taică-tău, dacă dorește să aibă acum grijă de ea.

— Treaba lui. Dar atunci pe mine să mă lase în pace. N-am de gând să-i aprob comportamentul. Așa ceva nu pot să fac.

— Dar ceva tot poţi face. Să-i arăţi puţină înţelegere și bunătate.

— Asta ar fi ipocrizie pură.

— Păi, atunci fii ipocrit. Să maimuţărești bunătatea sufletească înseamnă să faci progrese spre câştigarea bătăliei. Poate chiar s-o câștigi pe jumătate.

— Credeţi că se sinchisește de ce cred eu? Pe dracu’. De asta-i atât de… groaznic.

— Ba nu, ba nu, ai multă putere, David. Tu ești pacificatorul final. Până la urmă, fără tine, au să… tânjească.

— N-au decât.

— Ai moștenit spiritul conciliant al mamei tale, în tine trebuie să ajungă la perfecţiune.

— Nu înţeleg ce vreţi să spuneţi. Îi urăsc.

— Nu e bine să-i urăști, nu e în interesul tău. Trebuie neapărat să supravieţuiești. Prin asta nu-ţi sugerez să uiţi. Trebuie neapărat să devii o ființă omenească întreagă și așa să și trăiești. Ura te va împiedica să-ţi împlinești această dorinţă. Trebuie să-i lași doar să… existe în mintea ta. Vor avea nevoie de îndurarea ta.

— Eu simt că mă aflu în locul mamei. Simt că sunt ea. Sunt tot ce a rămas din ea. Nimănui altcuiva nu-i pasă. Ba da, cred că unchiului Adrian îi pasă, dar el nu contează…

— Întâmplător, contează și el, să te porţi frumos și cu el. I-ai scris, cum te-am sfătuit?

— Nu. Sunt doi nemernici desăvârșiţi, care nu doresc decât să scape nepedepsiţi.

— Dar *vrei* să-i scrii unchiului Adrian?

— Da! Vor ca eu să-i aprob, dând din cap, să-i las să-și vadă de treabă!

— Atunci dă din cap. Nu suntem chemaţi să judecăm. N-avem voie. Trebuie să-ţi liniștești cugetul. Ai încercat? *Sauce béarnaise?*[29]

— Da, am încercat… bineînţeles că n-am putut chiar să mă rog… ea m-a învăţat să mă rog, în copilărie… 0, Doamne, nu vreau să-mi amintesc…

— N-are importanţă ce nume îi dai. Mai încearcă. Și nu te mai teme de Isus. El nu e decât numele local al lui Dumnezeu.

— Nu credeţi că aș fi nesincer?

— Nu. Nu cred în dogme, dar cu toate acestea Cristos e al meu și n-am să-i îngădui Bisericii să mi-l răpească.

— Aţi discutat toate astea și cu Monty?

---

29 Sos bearnez (în fr., în orig.).

— Da, dar… Monty e prea ambiţios. Un lucru justificat în cazul lui, aș spune.

— Ziceaţi că e umil.

— Da, da, dar cu toate acestea e un absolutist.

— Ceea ce nu e indicat?

— Nu știu. Nu e indicat să ne frământăm prea mult. Orice soluţie omenească nu poate fi decât temporară. Fii drăguţ, băiete dragă, și întinde paharul. Omul trebuie să trăiască mai ales în lumea strâmtă a religiei sale. Religia este ceva primitiv, aproape pentru toţi oamenii. Ca și în cazul filosofâei, nu reușim nicicum să depășim faza începutului. Dacă ţi se pare firesc să strigi „Ajută-mă, Isuse”, strigă și taci. S-ar putea să te ajute.

— Dar de unde știu ce înţeles are, cum aflu dacă e adevărat?

— Acel tip de adevăr e și el de sorginte locală. Nu-ţi înșir baliverne relativiste. Există, bineînţeles, știinţă, istorie și așa mai departe. Vreau doar să spun că misiunile noastre obișnuite sunt de obicei urgente și simple și că adevărul nostru personal trăiește în aceste misiuni. Suntem datori să nu ne amăgim, să nu ne apărăm mândria cu falsităţi, să nu fim niciodată înfumuraţi sau falși, să ne străduim mereu să fim lucizi și calmi. Există un fel de diseurs pur al minţii pe care trebuie să ne străduim să-l atingem. A-l atinge înseamnă a te situa în plin adevăr, în centrul adevărului tău, care nu-i nevoie să fie un mecanism complicat al credinţei. Iar când ajungi *acolo,* devii sincer și bun și capabil să-i vezi pe semenii tăi cu nevoile lor.

— Și mai susţineţi că nu sunteţi un absolutist!

— Nu sunt. Vezi tu, de fapt e-al dracului de greu. Nu fac decât să dau din gură. Dar promiţi să te porţi frumos cu tatăl tău?

— Nu știu.

— Acum ce-ai zice de niște budincă de zahăr ars, o prepară grozav și pe tine nu te-ngrijorează obezitatea… Sau de dulciurile astea lipicioase din Asia Mică? Smochine? *Crêpes suzette?*[30] Numai brânză? Nu te superi

30 Clătite (în fr., în orig.).

dacă eu comand mai întâi *crêpes* și abia pe urmă îţi ţin isonul la brânză? Chelner! mai adu niște vin. Cred că o sticlă de Barsac la budincă, o, bineînţeles că nu vrei să bei… Bine, poate vinul ăsta de Moselle…

— O văd mereu pe mama. O văd chiar și pe stradă. E ca o prezenţă constantă, numai că spectrală. Și mă întreb întruna cum s-a simţit ea în clipele acelea. N-aș vrea să devină un coșmar pentru mine.

— Atunci roagă-te. Cere sprijin. Caută-ţi un refugiu. La acestea poţi recurge oricând. Oricând ţi se pare că începe coșmarul.

— Da, da. Vreau puţină brânză camembert.

— Stai puţin s-o inspectez. Bună și matură. Da, ar trebui să pui temelia unei deprinderi de o viaţă.

— De a mânca brânză camembert?

— De a-ţi liniști cugetul. Sau cel puţin de a-i contempla bizarele bufonerii dintr-o perspectivă senină.

— Că tot vorbim despre bufonerii bizare… în mijlocul tuturor necazurilor… continui să am fanteziile acelea despre care v-am povestit odată… nu le pot zăgăzui.

— Despre Kiki St. Loy, cum sfâșii hainele de pe ea?

— Da. Nu-i așa că-i sinistru? Mi se pare extrem de imoral, în aceste clipe, să mă gândesc astfel la o fată.

— Mintea omului e un morman de gunoi stătut. Felurite mecanisme minuscule se pornesc să ticăie. Nu le da nicio atenţie. Observă-le un timp, pe urmă operează o schimbare.

— Sunt atât de *detaliate…*

— Cred și eu că sunt. Dar dacă la asta se rezumă fanteziile tale sexuale, nu cred că ai vreun motiv de îngrijorare. Tot omul are fantezii sexuale.

— Zău? Și dumneavoastră aveţi fantezii sexuale? Pe ce subiect?

Edgar rise îndelung.

— Ei, ei, ei… Ce-ar fi să ne facem de cap și să comandăm cafea irlandeză[31]?

Edgar lăsă motorul Bentley-ului să se oprească,

31 Cafea cu whisky și frișcă.

torcând ușor, la mică distanţă de Locketts. De David (care locuia acum în apartamentul lui Adrian) se despărţise în oraș, unde tânărul se îndreptase către British Museum. Opri mașina chiar înainte de a ajunge la casa lui Monty, sub un cireș uriaș, aplecat asupra carosabilului. Își împinse ușor scaunul înapoi și se destinse, lăsându-și capul pe spate și privind printre ramuri azurul bolţii cerești. Observă că pomul era înflorit din belșug și se miră: ce ciudăţenie, un cireș înflorit în mijlocul verii! Și încă un cireș sălbatic, din cei ce dau în floare mult mai timpuriu! Pădurile de la Mockingham albesc de florile lor în aprilie, ba chiar în martie, dacă primăvara e călduroasă. Abia mai târziu băgă de seamă că florile nu aparţineau cireșului, ci unei enorme tufe de trandafiri albi, care se agăţase de pom, cățărându-se până în vârf, unde se răspândea pe toate crengile în cascade bogate de mici petale albe. Când Edgar își îndreptă privirea în sus și văzu printre crengi și dincolo de ele, cerul extrem de albastru, a cărui strălucire dădea nenumăratelor flori o transparenţă radioasă, câteva petale albe răzleţe plutiră încet în jos și se lipiră, cu o blândă, dar deliberată perseverenţă, de parbrizul Bentley-ului.

Edgar își acordă luxul unui scurt răgaz de reflecţie înainte de a intra în casă ca să-l ia pe Monty. Timp aveau berechet. Călătoria până la Mockingham avea să dureze mai puţin de trei ore. Puteau să meargă încet și să sosească la timp ca să se trateze cu câteva pahare seara, pe terasă. Cât de frumoasă trebuia să fie valea pe vremea aceasta minunată, mica pădurice cu esenţe amestecate, înfoiată și strălucind în diferite nuanţe de verde, râul sticlind ca o lanternă de semnalizare ici-colo, unde i se zăreau meandrele, șopronul unde se strângeau pe vremuri dijmele, mare cât o redută, la o distanţă potrivită, cu un ciopor de porumbiţe albe pe acoperișul de ţiglă.

Privind albul trandafirilor și azurul înălţimilor, respirând rar și profund, Edgar își permisese să-și comunice sieși vestea că, în ciuda celor întâmplate, se simţea fericit. Era ceva rușinos? Posibil, dar firesc, deci

imbatabil. Muriseră două femei, iar el le iubise pe amândouă. Cât de deosebite fuseseră, cât de diferit îi săgetaseră inima! Ce delicioasă și dulce durere simţise când se măritase Sophie cu

Monty! Purtase durerea aceea pretutindeni, ca pe o raclă sfintă. Unica favoare pe care i-o făcuse Sophie fusese să-l tachineze neîncetat. Minciuna referitoare la Amsterdam fusese ultima ei șicană. Nu-i lăsase niciun moment de liniște. Pe de altă parte, Harriet îi amintise de mama lui, îi dăduse impresia că poate oferi un refugiu alcătuit numai din gentileţe. Fără să fie măcar conștientă de asta, Harriet i-ar fi putut produce o bucurie nesfârșită. În definitiv, le ceruse atât de puţin acestor femei – sau poate prea mult? – un pic de afecţiune, o strângere de mână. Și iată că amândouă dispăruseră. Dar Edgar știa că el, unul, nu va dispera de durere, cazul său era diferit de al lui Monty sau de al lui David. Pe când pe mama sa o jelise cu adevărat și avea s-o mai jelească. La Mockingham, spre începutul săptămânii, retrăise familiara amărăciune neagră, când privise fotoliul din camera de zi, unde obișnuia să șadă cu picioarele sub ea, lăsând la iveală câţiva yarzi din ciorapii de mătase și doar o urmă a jartierei. Rămăsese o fetiţă până la sfârșitul zilelor.

Șocul morţii lui Harriet aproape că pulverizase zidurile de apărare, pătrunzând până în teribilul locaș al demonilor săi. Trecuseră câţiva ani de când demonii îl lăsaseră în pace, deși nu încetase să fie conștient de prezenţa lor neîntreruptă. Parcă îi și auzea cum se mișcau îndărătul zidului. Erau ai lui și fără îndoială că îl vor însoţi în mormânt. Mintea, întocmai ca a lui David, îi era irezistibil atrasă de tragedie. Edgar își supraveghea mintea așa cum ai supraveghea un câine rău, trăgea puţin de lesă și aștepta să se reinstaleze calmul. În viaţa lui existaseră și alte monstruozităţi. Se putea foarte bine să semene cu un bebeluș uriaș și rozaliu, era adevărat că-și petrecuse viaţa în bibliotecă, citind texte obscure, dar își făcuse și el porţia de mărșăluit prin coșmaruri, i se întâmplaseră lucruri despre care nu-i putea vorbi nici măcar lui Monty.

Sentimentul de vinovăţie era cel mai greu de suportat. (Uluitoarele întâmplări din Oregon, catastrofa de la Stanford de care, slavă Domnului, nu avea cunoștinţă aproape nimeni.) Se rugase și i se oferise o brumă de ajutor. Demonii se ţinuseră la distanţă. Iar acum se putea gândi neîntrerupt la Sophie și la Harriet, fără compătimirea de sine adusă de vreo disperare personală.

Acum, când privea cerul prin ecranul pergamentos, semitransparent, al trandafirilor agăţători, problema la care reflecta era aceea că în ultimul timp în viaţa sa parcă se produsese un miracol. Apăruseră brusc doi oameni cărora le era necesar. Avea două fiinţe numai ale lui, pe care să le iubească și să le preţuiască. De la moartea mamei și a bătrânei sale doici, nu mai avusese niciodată pe nimeni. Căutase și scormonise fără odihnă, tolerat uneori, de obicei batjocorit, niciodată dorit cu adevărat, în ultimă instanţă abandonat întotdeauna. Edgar petrecuse nenumăraţi ani în tovărășia minţii sale și nu avea nevoie de un psihanalist care să-l informeze despre propriile sale excentrităţi. Nu din pură întâmplare rămăsese singur, necăsătorit, nu printr-un accident îi rămăsese neîmpărtășită pasiunea pentru femei, nedeclarată iubirea faţă de bărbaţi. Dar acum, din senin, avea două fiinţe. Un adevărat miracol. Monty nu știuse niciodată cât de mult îl iubise Edgar odinioară, nici acum nu știa. Gândindu-se la evoluţia recentă a lucrurilor, Edgar trebui să facă un mic efort pentru a-și împiedica buzele să dea glas unui triumfător cântec de mulţumire.

Mărturisirea lui Monty reprezentase una dintre cele mai emoţionante și mai mișcătoare clipe din viaţa lui Edgar. Conţinutul ei îi produsese fiori – nu tocmai de groază, ci mai degrabă de o admirativă, afectuoasă compasiune. Dar importanţa generală a lui Monty făcuse ca spusele lui să aibă un interes oarecum secundar. Edgar simţea că-l *primește* pe Monty, așa cum ai primi un dar sfinţit sau un talisman, sau chiar cuminecătura. Și păstra ceea ce primise cu umilă gratitudine, neîndrăznind să răsufle, incapabil să creadă că avusese atâta noroc. Se

temuse că Monty se va retrage imediat înapoi sub carapace. Dar Monty nu se retrăsese. „Sunt schiop. Sunt orb”. Cuvintele lui răsunau în mintea lui Edgar, aducându-i adesea pe buze imnul de slavă, când medita asupra lor în secret. Monty, firește, ar fi înţeles perfect ce se întâmplă și ar fi râs sarcastic; numai că Edgar avea grijă să nu-i dea prietenului său niciun semn că se gândește la asemenea lucruri. Se temea atât de mult ca nu cumva să pară dornic de a profita de situaţie, încât dădea probabil impresia că e rigid și rece, însă știa totodată că Monty citește în el ca într-o carte deschisă.

Umilinţa și simplitatea purtării lui Monty de după spovedanie umpluseră sufletul lui Edgar de o recunoștinţă uimită, îndemnându-l de asemenea să presupună cu prudenţă că el fusese instrumentul prin care lui Monty i se făcuse un „bine” crucial. Edgar nu știa, nu știuse cu adevărat niciodată, ce fel de demoni îl chinuiseră pe Monty, dar considera că prietenul lui ieșea acum dintr-un tărâm al groazei. Un aspect al groazei ce-l stăpânise era curioasa docilitate a lui Monty, de pildă faptul că acceptase să vină la Mockingham. Firește că Edgar își dorea să-l ţină pe Monty la Mockingham pentru totdeauna, firește că nu i-o spusese și firește că Monty știa, dar cu toate acestea venea la Mockingham. Discutaseră relaxat despre diferite slujbe pe care cu timpul le-ar putea face Monty.

„Dar, se înţelege, poţi să rămâi mai departe la Mockingham și să scrii”, spusese Edgar nepăsător, schimbând imediat după aceea subiectul.

Monty era o problemă de o importanţă covârșitoare. Poate, își spunea Edgar acum, fusese întotdeauna problema centrală a vieţii lui, chiar dacă se resemnase de mult să nu devină niciodată un prieten adevărat pentru Monty. Nu încăpea îndoială că nu fusese îndrăgostit de Sophie (sau că nu se încăpăţânase s-o iubească atât de fierbinte) decât din cauza lui Monty. În ubicuitatea sa, Monty trăia și în fiinţa lui Edgar, unde reprezenta o necesitate centrală, pe care, dacă n-ar fi existat în forma respectivă, Edgar ar fi fost nevoit s-o inventeze. Problema

lui David era o splendidă, nesperată bonificaţie, un cadou al zeilor. Simţea un fior cald de plăcere imaginându-și-l pe David student la Oxford, chiar dacă nu avea să fie (dar poate va fi?) la colegiul condus de el. Imaginea lui David citind, la Mockingham, un text grecesc sub îndrumarea sa îi umplea sufletul de senzaţii care, dacă nu s-ar fi cunoscut atât de bine și ar fi avut mai puţină încredere în capacitatea sa de a se controla, i-ar fi părut oribile. Știind cât de atrăgător îl găsea și Monty pe băiat, Edgar se ferise să discute cu acesta despre David, nu fiindcă ar fi fost gelos (iubirea pentru Monty – și ce sever ar fi fost ea testată prin asta, în caz că ar fi avut o fire geloasă – făcea imposibilă o asemenea motivaţie), ci pur și simplu fiindcă nu se cuvenea, deși își dădea seama și de data asta cât de permeabil era la iscodirea ochilor negri, de iezuit, ai lui Monty. Ajuns în acest punct al reflecţiilor sale, Edgar își aduse aminte de întrebarea lui David referitoare la fanteziile sale erotice și râse tare.

Fanteziile lui Edgar nu se limitau la atingerea cotului lui David, atunci când băiatul citea din

Agamemnon. De fapt, nu numai David, ci și Monty ar fi rămas cu gura căscată dacă ar fi aflat de ce erau legate fanteziile lui Edgar.

Edgar se aplecă ușor în faţă, ca să pornească motorul. Parbrizul era troienit în așa hal cu petale de trandafir lipicioase, încât nu mai avea vizibilitate și, nevrând să strivească petalele cu ștergătoarele, ieși și le culese grijuliu cu degetele, una câte una. Era gata să le arunce pe asfalt, dar se răzgândi și le vârî în buzunar. Urcă în mașină și parcurse distanţa scurtă până la Locketts. Intră în casă, folosind cheia dată de Monty.

Aerul stătut din holul lung, de obicei răcoros și ventilat de curenţii de vară, nu prevestea nimic bun. Edgar strigă: „Monty!” și pătrunse în salonașul maur. Și acolo aerul era dens și irespirabil, mirosea a praf și a mucezeală, ca și cum întreaga casă ar fi făcut o călătorie înapoi în timp. Edgar reveni în hol, aruncă o privire în birou și pe urmă lansă o nouă chemare de la baza scării interioare,

înainte de a porni spre grădină. Deodată descoperi, pe măsuţa de lângă ușa de la intrare, un plic gros cu numele său pe el, scris de mâna lui Monty. De cum îl zări, inima slabă a lui Edgar, deloc cruţată de temeri și dezamăgiri, tresări puternic de frică și tristeţe. Luă scrisoarea și fugi cu ea înapoi în salon, rupând nervos plicul pe drum. Monty îi comunica următoarele:

Dragul meu Edgar,

Bănuiesc că nu te va surprinde prea tare să afli că, atunci când vei parcurge rândurile de faţă eu am să fiu plecat; când spun *plecat,* înţeleg chiar asta. (Nu am să fiu mort, firește, nici nu-mi trec prin minte asemenea prostii.) Chiar ai crezut că voi veni la Mockingham? (Dar eu? Da, presupun că am crezut o vreme. Dar cum poţi ști ce crezi până nu vezi ce faci?) Sunt probabil extrem de nerecunoscător (sau cam așa ceva), dându-ţi o asemenea plasă. Pe cuvânt că-ţi port cea mai sinceră recunoștinţă. Îţi sunt recunoscător pentru ceea ce ai făcut pentru mine (știi tu la ce mă refer). Ai fost pentru mine un instrument providenţial, așa cum nimeni altcineva n-ar fi putut fi. Îţi sunt de asemenea recunoscător, într-un fel pe care nu mi-e ușor să-l definesc, pentru afecţiunea ta. Pentru scurtă vreme această căldură ieșită din comun m-a făcut să mă simt aproape uman. Am avut iluzia că stau de vorbă cu un semen, fără ca între noi să se ridice o barieră, o ușă blindată cu oţel, fără să am o glugă neagră trasă peste cap. (Cu toate acestea n-a fost decât o iluzie, starea respectivă era cu totul subiectivă.) Niciodată, cred, n-am izbutit să te conving de faptul că îmi este imposibil să stabilesc o comunicare cu un semen al meu, oricine ar fi el. Necazurile mele nu sunt însă interesante – chiar dacă pe tine te interesează, tot neinteresante rămân. Există zone opace ale egoismului și ratării care nu intră în rezonanţă, nu reflectă lumina. Astfel sunt solitudinile mele, de care crezusem cândva că Sophie mă poate vindeca. Dar și ea a fost o solitară, deși la modul inconștient, ca mai toate femeile. Figurat vorbind, comunicam prin ţipete scurte. De îndată ce ne-am cunoscut la Oxford, mi-am dat seama că

exact acesta este lucrul cu care tu nu te vei împăca în niciun caz, așa că am luat hotărârea să te sperii, ca să te ţii la distanţă; acest plan ar fi funcţionat perfect dacă n-ai fi reapărut într-un moment de slăbiciune, când disperarea mea era reală. Setea ta nervoasă de intimitate și comuniune sufletească, nevoia ta de a te apropia de celălalt, de a-l privi în ochi, de a-i șopti la ureche, m-au umplut întotdeauna (scuză-mă, dragă Edgar) de un dezgust care, la rândul său, a declanșat purtarea brutală din pricina căreia ai suferit, pe care ai deplâns-o și ai savurat-o în același timp. Consider bunătatea ta grosieră și dorinţa ta agasantă de a mă „înţelege” pur și simplu drept o barbară încălcare a integrităţii fastidioase a propriei mele fiinţe. Stilul tău moral mă face să scrâșnesc din dinţi, iar așa-zisa ta religie plângăcioasă îmi dă senzaţia de vomă. O vreme, îmboldit în parte de gratitudinea mai sus menţionată, în parte de disperarea mea absolută, m-am străduit să mă mint că am putea fi totuși amici. Dar, gândind cu mintea limpede, nu, dragul meu, pur și simplu nu se poate. Te rog să nu pretinzi acum că ai o părere opusă sau că mă „iubești” atât de tare, încât faptul că m-ai pierdut ar avea pentru tine o reală importanţă. N-am să afirm (cu toate că e adevărat) că „îţi va fi mai bine fără mine”. Crezi, în sinea ta, că până acum ţi-am provocat suferinţă. În realitate, n-a fost vorba decât de o egoistă neplăcere. Dacă am fi fost foarte apropiaţi, te-aș fi chinuit. Cea mai ușoară *gifle*| comparată cu un cuţit ascuţit, răsucit încet în măruntaie. Nu-i nevoie să mai insist. Ceea ce vreau să spun e simplu: că n-ai să-mi simţi cu adevărat lipsa. Ești pe punctul de a intra într-o lume populată de oameni noi, pe care-i vei găsi (cu condiţia să pui capăt infatuării tale școlărești) mult mai interesanţi decât mine. Sunt încredinţat că ajutorul dat lui David îţi va aduce satisfacţii. (Și eu aș fi procedat la fel. Cu deosebirea că tu n-ai să-i faci, probabil,

1. Palmă (în fr., în orig.).

prea mult rău, pe când eu i-aș fi făcut.) Iar Oxfordul (n-o spun cu cinism) va mișuna de băieţi ca David. Așadar,

aș fi ipocrit dacă aș spune că sunt extrem de îngrijorat pentru tine. Într-un fel, cred că ai suferit din cauză că mi-ai fost *prea* necesar: ca militarii ruși din gardă, care petreceau o noapte cu Ecaterina cea Mare, iar cadavrele lor erau descoperite dimineaţa în fluviul Neva (o imagine care, dacă ai reușit să-ţi stăpânești cât de cât durerea pricinuită de dispariţia mea, te-ar amuza întru câtva). Da, Edgar, mi-e teamă că pe tine tot Neva te paște. Nu vreau să te mai văd, așa că te rog să nu încerci pe viitor să te mai apropii de mine, dacă-ţi trece prin cap una ca asta. Aș privi asemenea încercări cu toată greaţa de care ţi-am vorbit. În plus (și ce poate fi mai uman?), îţi port o adâncă pică, nu numai pentru a fi fost martorul nevolniciei mele, ci și pentru că m-ai ajutat s-o învinge! De acum încolo, deci, păstrează distanţa. Îmi cunoști deja talentul de a trage lovituri de picior javrelor care se gudură. Hai să asigurăm un final tolerabil de definitiv unei întâlniri tolerabil de decente. Ai vrut să-mi fii de folos și mi-ai fost. Mulţumește-te cu atât.

Plec la un amic, în Italia, voi lipsi câteva luni. După aceea am să vând Locketts și am să continui să trăiesc într-o solitudine ceva mai îndepărtată (nu lângă Oxford), cu persoana care voi deveni între timp. Nu sper că arta sau spiritul, în măsura în care le cunosc, mă vor vindeca sau mă vor face mai bun. (în ceea ce-l privește pe cel de-al doilea, am avut întotdeauna tendinţa, cam obraznică, de a mă supraestima.) Nu mă mai iluzionez că izvorul unei inspiraţii sau inventivităţi mai profunde va începe să curgă vreodată pentru mine ca scriitor. Ba chiar s-ar putea să produc încă o aventură de-a lui Milo. Așadar înţelegi că rândurile acestea sunt o recunoaștere a eșecului și o declaraţie de capitulare. Există, poate, momente când ar trebui să ne bucure înfrângerea, să o poftim înăuntru, s-o invităm să ia loc. Sentimentele mele în această privinţă nu se apropie deloc de disperare *(asta* mi-a trecut). Ceea ce simt e o resemnare, pe care nu o voi numi umilinţă, ca să nu te insult. Zău că nimeni, nici măcar eu, nu se sinchisește nici cât negru sub unghie de ce voi scrie în

continuare sau dacă voi mai pune vreodată peniţa pe hârtie. Aproape toate gândurile noastre despre noi înșine sunt deșertăciune. Și această scrisoare este deșertăciune – o încercare de a da importanţă unui lucru cu desăvârșire lipsit de importanţă. (Chestia aia despre cum te-aș fi chinuit dacă-ţi eram prieten e pură vanitate!) Nu are importanţă nici măcar dacă am dat sau nu am dat dovadă de cruzime premeditată atunci când te-am dus de nas (dacă te-am dus) până în ultima clipă. N-ai decât să crezi ce vrei, oricum nu contează ce vrei. Să-ţi scriu îmi procură un dram de plăcere. Presupun că acesta e un simptom al afecţiunii. (Nu sunt sigur, îmi face plăcere și să-mi închipui consternarea ta.) îţi sunt recunoscător și, în felul meu inert, îţi doresc binele. Ești omul pentru care orice fleac mărunt contează. Soiul acesta de lăcomie morală a fost întotdeauna pentru mine un motiv de enervare. Acum voi pleca acolo unde lucrurile au mai puţină importanţă, iar dacă asta înseamnă la dracu', atunci nici asta nu contează, întrucât diavolul, dacă există, sunt eu însumi. (Din nou vanitate, dragul meu!) Asta-i tot, cred. Fii bun și închide ușa din faţă la plecare și lasă cheia pe măsuţă. Am încuiat eu toate celelalte uși și ferestre. O, apropo, până la urmă am găsit câteva din scrisorile adresate de tine lui Sophie. Le-am pus pe masa de scris din birou. Sunt ridicol de sentimentale și m-am amuzat copios parcurgându-le.

Adio, M.

Edgar termină lectura scrisorii, se așează pe sofaua purpurie și lăsă colile de hârtie să cadă pe podea. Ultimul act terifiant al lui Monty. Privi prin fereastră ramurile mari, unduitoare, ale glicinei de afară și ascultă tăcerea profundă și îmbâcsită a casei, lăsând aceste reprezentări ale realităţii să-i inunde sufletul cu sentimentul unei insuportabile singurătăţi. Monty îi dăduse plasă. Se așteptase la una ca asta? Își închipuise cu adevărat că el și Monty vor îmbătrâni împreună la Mockingham? Nu-i tremurase imaginea aceasta în minte, nesigură ca un miraj? Crezuse în dragostea sa pentru Monty, dar în Monty însuși îi fusese posibil să creadă, fie și timp de o secundă?

De fapt, Monty se apărase cu îndârjire și hotărâre, refuzând să fie până și un obiect al credinţei. Ce mult conta totul, da, chiar și detaliul cel mai mărunt conta, și cât de minuţios, reflecta Edgar, se va tortura singur, reexaminând iar și iar fiecare amănunt în viitorul apropiat.

Lui Edgar, care-și turna acum o porţie generoasă de whisky, viitorul îi apărea mic și stafidit. Căută în el o consolare și nu găsi niciuna. Monty împachetase toate sentimentele generoase ale lui Edgar și le luase cu el. Din inima lui nu mai ţâșnea acum niciun gând frumos adresat omenirii. Bineînţeles că-l va ajuta pe David, era de datoria lui s-o facă, dar și această misiune îșI pierduse tot farmecul. Strălucirea pe care o avea David pentru el nu era decât o reflectare a luminii răspândite de Monty. Speranţa smintită că Monty îi va aparţine, născută în sufletul lui Edgar în noaptea când acesta i se spovedise, prădase de lumina proprie toate celelalte lucruri din jur. Prădată fusese până și sărmana Harriet. Edgar revăzu cu extremă claritate chipul lui Harriet, când se oferise să vină cu el la Mockingham, îșI aminti cum îșI schimbase expresia când o refuzase și parcă abia acum îșI dădu seama pentru întâia oară de profunda ei întristare. Cât de simplu, de inevitabil, de strict necesar îi păruse refuzul în acel moment. Dacă ar fi luat-o pe Harriet la Mockingham, ar fi și acum în viaţă. Am preferat realităţii o nălucă, îșI spuse Edgar, dar n-aș fi putut să-l abandonez pe Monty în clipele acelea, mă ţinea într-o strânsoare de oţel. O, strigoi rapace și neîndurător î[32]

Edgar ridică foile și-și aruncă din nou ochii pe scrisoare. Apoi sări în picioare și părăsi grăbit salonul, pentru a intra în biroul lui Monty. Camera conţinea ceva viu și mișcător – un mic foc de surcele ce mai mocnea pe grătarul șemineului. Pe masa de lucru, legat cu sfoară, stătea un teanc subţire de scrisori, puţinele care supravieţuiseră din nenumăratele epistole adresate, de-a lungul anilor, lui Sophie. Dezlegă teancul. Plicurile se decoloraseră deja. Doamnei Montague Small. Domnișoarei

32 Citat din piesa *Hamlet,* de William Shakespeare.

Sophie Artaud. Numele de fată al lui Sophie avea o rezonanţă tristă, ca dangătul unui clopot legănat de vânt într-un castel abandonat. Cu un efort de memorie, își aminti de lirismul unor zile atât de diferite, atât de îndepărtate, când – unul dintre nenumăraţii ei admiratori – o urmărise pe Sophie prin Europa. Retrăi zilele sfâșiate de nefericire, dar debordând totuși de lumina aurită a tinereţii. Odată îi poruncise să se scufunde într-un lac, ca să-i scoată un pantof pierdut. Pe malul altui lac (Como? Maggiore?) îi descheiase rochia (cea mai mare îndrăzneală de care fusese capabil vreodată) și-și strecurase mâna sub ea. Simţind cum îi bate inima, reușise brusc să treacă de barieră, să fie cu adevărat *cu* ea, și-i văzuse chipul, de pe care dispăruse batjocura, lipsit de orice apărare, până și de cea conferită de masca personalităţii. Cât de bolnav de dragoste fusese! Iar ea ce copilăroasă, ce spiriduș răutăcios, ce adiere de zefir: Ariel, Puck. Și toate se transformaseră în pulbere. În minte îi răsună din nou vocea spartă, aspră, de pe banda de magnetofon. Și totuși i se părea, ţinând scrisorile în mână, că o părticică din sufletul ei, din care nu dispăruse farmecul tinereţii, se mai zbătea încă, neodihnită, în inima lui. Din cauza lui Monty, nu reușise să încheie o pace autentică cu Sophie, nu fusese capabil s-o lase, vie sau moartă, să-și afle odihna în inima lui. Era pe punctul de a deschide un plic adresat Domnișoarei Artaud, dar tresări speriat, observând cum se întunecă brusc geamul biroului. O fată se oprise în dreptul ferestrei.

O clipă Edgar avu din nou senzaţia că dă cu ochii de o stafie. Apoi, simţind povara anilor, văzu că era doar o tinerică, o școlăriţă, o necunoscută.

Înaltă, smeadă, cu părul lung și ochi negri foarte mari. Purta un pulover lung, albastru, din bumbac, care îi ajungea până aproape de tivul fustei scurte. Părul, în neorânduială din cauza grabei, era răvășit și îi atârna în jurul capului ca niște solzi, ca o plasă de zale. Ciocănind în geam, avea aerul de grabă urgentă al unui evadat.

Băgând scrisorile în buzunar, Edgar se duse să

deschidă fereastra. Fără să mai aștepte altă invitaţie, fata, încă gâfâind și fornăind din pricina efortului, își strecură un picior lung și ciocolatiu pe fereastră, apoi, sprijininduse de umărul lui Edgar ca de un suport convenabil, își regăsi echilibrul și trase celălalt picior după ea. Încăperea se umplu dintr-odată de o prezenţă animală, intimă și caldă, ca și cum o felină splendidă și agilă, mirosind a codru, învăluită încă în splendoarea propriei sprinteneli, ar fi pătruns înăuntru dintr-un salt. Cu umărul arzând în urma atingerii, Edgar făcu doi pași înapoi, murmurând:

— Aăă… ăăă…

— Scuză-mă. Unde e Monty?

— A plecat, bâigui confuz Edgar.

— Și când se întoarce?

— Nu știu. A plecat în Italia. Pentru multă vreme.

— Oh.

Kiki St. Loy se trânti pe un scaun și-și consultă sânii ce continuau să tresalte dacă să plângă sau nu. Nu-și putuse reprima dorinţa irezistibilă de a veni la Locketts, convinsă în același timp de faptul că Monty o chema prin puterea voinţei lui, cât și că se va supăra văzând-o sosind. Când cele două idei combinate deveniseră irezistibile, se simţise înaripată de bucurie și, la porunca eului ei cel mai profund, se lăsase călăuzită de razele cosmice care exprimau voinţa aștrilor. Venise în viteză cu mașina, alergase pe jos, cu răsuflarea tăiată de nevoia declarată a iubirii. Dar iată că dăduse buzna într-un gol mai definitiv decât orice respingere. Monty plecase și avea să se înstrăineze de ea definitiv. Luptă o clipă cu lacrimile, câștigă bătălia și ridică spre Edgar ochii și mai mari, și mai strălucitori.

— Sunt Kiki St. Loy, o prietenă a lui Monty.

— Eu sunt Edgar Demarnay, tot un prieten al lui.

— Atunci trebuie să fim și noi prieteni.

— Din păcate, prietenia nu e transferabilă.

— Aha, dumneavoastră sunteţi profesorul!

— Mai exact, acum nu mai sunt.

— Dar sunteţi decanul unui colegiu de la Oxford,

ăștia nu-s toţi profesori?

— Nu.

— Cum e posibil?

— Foarte simplu.

— Vreau să vin la Oxford, să obţin o licenţă. Când pot să stau mai mult de vorbă cu dumneavoastră?

— Nu sunt sigur că înţeleg ce dorești, răspunse Edgar, cu mâna pe clanţă și cu ochii pironiţi pe puloverul albastru, pe care părul despletit desena câte o intarsie neagră deasupra sânilor, dar mă tem că trebuie să plec…

— Atunci am să vin la Oxford să vă caut. E bine joi? Am să vin cu mașina la colegiu și am să spun că sunt invitată de… cum vi se spune… director?

— Decan, zise Edgar cu un glas pierit.

— Ce frumos! Decan!

Răsunară bătăi puternice în ușa din faţă. Pe urmă soneria ţârâi lung și insistent. Cu o mișcare iute, Kiki își adună cu o mână masa părului rebel și o aruncă pe spate. Dintr-un pas ajunse până la fereastra deschisă, din alt pas se năpusti afară prin ea. Când se întoarse să-l privească pe Edgar, fluturând mâna a rămas-bun și rostind neauzit cuvintele „Oxford, joi”, lui i se păru că ochii ei negri uriași erau înrouraţi de lacrimi.

Buimăcit, Edgar se duse să deschidă ușa din faţă. Pinn, care aștepta afară, cu o mână ridicată pentru a apăsa încă o dată pe butonul soneriei, se strecură repede înăuntru.

— Unde-i Monty?

— A plecat, răspunse Edgar. În Italia.

— Ah

Privi bănuitoare înjur, ca și cum ar fi încercat să detecteze schimbările produse în casă, ca și cum s-ar fi așteptat să-l descopere totuși pe Monty pitit sub un scaun. Pe urmă intră în camera de zi, cu Edgar pe urmele ei.

— Așadar a evadat. Nu mă surprinde. Nu putea să stea și să existe pur și simplu, nu-i așa? Cei de teapa lui Monty trăiesc numai și numai prin gesturi. Ce spun? Nu mai există nimeni ca Monty. Dumneata cum te simţi,

Edgar? Ai inima zdrobită?

Edgar nu răspunse. O privi lung pe Pinn, cu o uimire respectuoasă, studiindu-i obrajii rotunzi și îmbujoraţi, părul sănătos și frumos aranjat, geanta cazonă cu catarame de alamă, eșarfa de mătase foarte ușoară de la gât, broșa cu carnee italiană care ţinea eșarfa.

— Te superi dacă-mi tom ceva de băut? Văd o sticlă și niște pahare acolo. Mulţumesc. Sănătate. Capul sus, Edgar. Monty era un soi de monstru. Cu atât mai bine dacă s-a retras în vizuina lui de sub gheţuri. Te superi dacă rămân puţin aici și discut cu tine? Nu pentru că aș simţi efectele șocului. Pur și simplu am sentimentul unui sfârșit de eră. Conspiraţii, trădare, violenţă, moarte fulgerătoare. Știai că-n seara cu pricina i-ai învineţit un ochi lui Blaise doar ridicând cotul?

— În care seară?

— Nu contează, dragul meu. Auzi, ce zici de porumbeii ăia de la Hood House? Hai să ne așezăm și să ne delectăm cu o bârfă în toată regula.

— Tocmai plecam la Oxford.

— Păi, trebuie să-ţi vorbesc, insistă Pinn. Am impresia că dumneata și cu mine suntem unicele personaje în toate minţile din istorioara asta, deci trebuie să ne mai vedem. O să-ţi fac o vizită la Oxford. N-am mai fost acolo niciodată, vei putea să-mi arăţi orașul. Când vrei să vin? Curând? Vineri?

Din hol se auzi un zgomot, zgomotul inconfundabil al unei chei răsucite în broască. Finn și Edgar încremeniră, apoi se repeziră în antreu, lovindu-se unul de celălalt în ușă. O siluetă intra în casă. O femeie înaltă, distinsă și frumoasă își lăsă geamantanul jos și-l privi pe Edgar. Nu purta pălărie, iar părul negru și lucios îi era pieptănat pe spate, formând o coamă linsă, metalică. Rochia de stambă, galbenă ca floarea-soarelui, era lungă și plină, strânsă în jurul taliei de un cordon alcătuit din verigi de argint. Dădea impresia că are vreo treizeci de ani. Ochii ei negri, de o șiretenie radioasă, îl cercetau pe Edgar cu o privire ce-i păru acestuia, brusc, familiară.

— Dumneata nu ești Edgar?

— Ba da.

— Nu mă recunoști?

— Ba da.

— Ţii minte când am venit la Mockingham?

— Desigur, doamnă Small.

— Unde-i Monty?

— A plecat în Italia. Aceasta-i domnișoara… ăă… Nu-și putea aminti numele.

— Pinn, zise Pinn. Eu nu vă mai reţin. Ne vedem vineri, la Oxford. Pa-pa, Edgar. Nu uita înţelegerea noastră.

— Asta cine mai era?

Edgar nu se simţea capabil să dea lămuriri. De fapt, cine era? făcu un gest vag cu mâna, prezentându-i doamnei Small casa.

— Regret atât de mult că Monty…

— Nu are importanţă. Mă așteptam. Poate-i mai bine așa. Acum mă voi putea îngriji eu de tot ce e pe-aici. Sper că n-a vândut nimic?

— Din câte știu eu…

— Acum, dragul meu, vino cu mine, să stăm jos și să-mi povestești de-a fir a păr. Știu că i-ai fost întotdeauna devotat lui Monty. Vreau să aud întreaga istorie.

— Din păcate, tocmai plecam…

— Mare păcat, într-adevăr. Poate te-aș fi rugat să muţi niște mobilă. Unde poţi fi găsit la sfârșit de săptămână?

— La Mockingham.

— Perfect. Vin eu acolo. Pot să rămân tot…? Ce drăguţ. Așteaptă-mă sâmbătă, la ora prânzului. Acum nu te mai reţin. Vreau să fac turul casei, să mă asigur că nu lipsește nimic.

Mirajul dispăru. Edgar auzi pașii ușori și hotărâţi urcând scările. Se repezi în biroul lui Monty și închise ușa. Toate tăbărâră asupra lui: nefericirea, pierderile. Sophie murise, Harriet așijderea, Monty dispăruse, David nu era decât un adolescent și avea să iasă curând din viaţa lui,

așa cum se întâmplă de obicei cu tinerii. Oxfordul era plin de Davizi, băieţi dulci-amari, fiecare o plăcere scurtă, nerodnică, fiecare o nefericire prelungită, poate. Poftește, înfrângere, intră și simte-te ca acasă.

Edgar își vârî mâna în buzunar, de unde scoase teancul mototolit cu scrisorile sale către Sophie. Când îl trase afară, o ploaie de petale albe se învolbură brusc în jurul său, lipindu-i-se de sacou, căzând pe covor și pe piatra caldă, prăfuită, a căminului. Petalele trandafirului mare și alb care se căţărase atât de sus în cireș, ale cărui flori le văzuse plutind, translucide, pe strălucirea bolţii din fundal. Edgar privi petalele albe împrăștiate peste tot, ca niște minuscule răvașe, ca niște confetti. De când se știa preferase florile albe. Pe urmă desfăcu un plic și descifră, pe hârtia îngălbenită, propria caligrafie de acum câţiva ani. *Oh, fetiţa mea scumpă ca lumina ochilor*. Cât de îndepărtată îi părea iubirea aceea, care era totuși parte dintr-un întreg, parte din eul său neîntrerupt, misterios. Am râvnit întotdeauna la femeile lui Monty, reflectă el, poate că era un mod de a-l dori pe Monty. Însă, firește, nu era doar atât. Era ceva special, ceva personal, o părticică de istorie, cu sacralitatea ei unică. Nu voi citi aceste scrisori, își spuse Edgar, aceste scrisori care l-au „amuzat” atâta pe Monty. Nu le-aș putea citi acum eu ochi suficient de inocenţi. Mai bine să nu tulbur lucra rea decentă a memoriei și a timpului Mai bine «A le las aici. Focul de surcele, focul aprins do Moni v acum câteva secole, în altă eră, pâlpâia roșiatic la picioarele lui Edgar. Aruncă mica legătură do pliem i în zona cea mai fierbinte și răscoli jarul, liA gându-l peste scrisori și privind cum izbucnom flăcările. Adio deci trecutului, cu misterele sale «nu vor fi niciodată deplin lămurite. Vino, înfrângere

Nu, se gândi Edgar, nu, se prea poate să plutesc pe Neva, dar al naibii să fiu dacă mă las înecat! Dacă am crezut vreodată în graţia divină, acum e momentul să mă agăţ de ea! Până și cel mai mărunt flecușteţ contează, da, da, contează, iar dacă Monty socotește că aceste cuvinte sunt inspirate de lăcomie și nu de iubire, ei bine, poate că

Monty greșește. Monty nu-i decât un ins care are necazurile lui, un tip obișnuit, ca și mine, în definitiv. Monty se va răzgândi, își spuse Edgar. Nu este monstrul iubit și îngrozitor care credeam eu că este. E o ființă omenească obișnuită, cu nedumeririle și nevoile ei. Se va răzgândi. Vei avea plăcerea să-l reîntâlnesc.

Scrisorile se transformaseră în scrum. Edgar se depărtă de șemineu și deschise precaut ușa dinspre hol. La etaj se auzeau zgomote de sertare trase și de obiecte mutate din loc. În vârful picioarelor, străbătu distanţa până la ușa din faţă și ieși afară, în strălucirea luminoasă a soarelui. Mergând, se consolă cu gândul următor: acum sunt nu mai puţin de trei femei, trei femei frumoase, puternice, care-mi solicită atenţia, care au nevoie de ajutorul meu, care insistă să mă viziteze. Femei fascinante se vor plimba iarăși pe terasele de la Mockingham, amestecându-se cu grupuri de lectură formate din tineri șarmanţi și toţi vor flirta cu amfitrionul lor cel cordial. Inima îmi va fi mișcată din nou, poate nu la modul teribil, poate nu la modul divin, dar va fi mișcată. Pe pământ va exista iarăși o fericire inocentă, frivolă, neînsemnată. Trei femei atrăgătoare, se gândi, și toate dornice să mă înhaţe. Nu putu să nu se simtă ușor înviorat și consolat când se urcă în Bentley și porni, de unul singur, spre Oxford.

La Editura POLIROM
au apărut:
Paul Auster – *Un om în întuneric*
Irvine Welsh – *Acid House*
Camilo José Cela – *Familia lui Pascual Duarte* Philip Roth – *Fantoma iese din scenă* Naghib Mahfuz – *Pălăvrăgeală pe Nil* Julio Cortázar – *Un oarecare Lucas*
Will Self – *Cartea lui Dave*
W. Somerset Maugham – *Pe muchie de cuţit* Joseph Heller – *Catch-22*
Ádám Bodor – *Vizita arhiepiscopului*
Anna Gavalda – *Darul unei zile*
Cormac McCarthy – *Nu există ţară pentru bătrâni* Irvine Welsh – *Varză reîncălzită*

José Luís Peixoto – *Cimitirul de piane*

Harper Lee – *... Să ucizi o pasăre cântătoare* Upton Sinclair – *Va curge singe*

Thomas Pynchon – *Curcubeul gravitaţiei* Margaret Mazzantini – *Venit pe lume* în pregătire:

Ilia Ilf, Evgheni Petrov – *America fără etaje* Nick Cave – *Și a văzut asina pe înger www.polirom.ro*

Redactor: Ada Tanasă

Coperta: Laurenţiu Midvichi Tehnoredactor: Gabriela Gheţău

Bun de tipar: iunie 2010. Apărut: 2010

Editura Polirom, B-dul Carol I nr. 4 – P.O. BOX 266 700506, Iași, Tel. & Fax: (0232) 21.41.00; (0232) 21.41.11; (0232) 21.74.40 (difuzare); E-mail: officepolirom.ro București, B-dul I.C. Brătianu nr. 6, et. 7, ap. 33, O.P. 37 – P.O. BOX 1-728, 030174

Tel.: (021) 313.89.78; E-mail: office. bucurestipolirom.ro

Tiparul executat la S.C. LUMINA TIPO S.R.L.

Str. Luigi Galvani nr. 20 bis, Sect. 2, București Tel. /Fax: 211.32.60, 212.29.27, E-mail: officeluminatipo.com

Contravaloarea timbrului literar se depune în contul Uniunii Scriitorilor din România

Nr. R044RNCB5101000001710001 BCR UNIREA